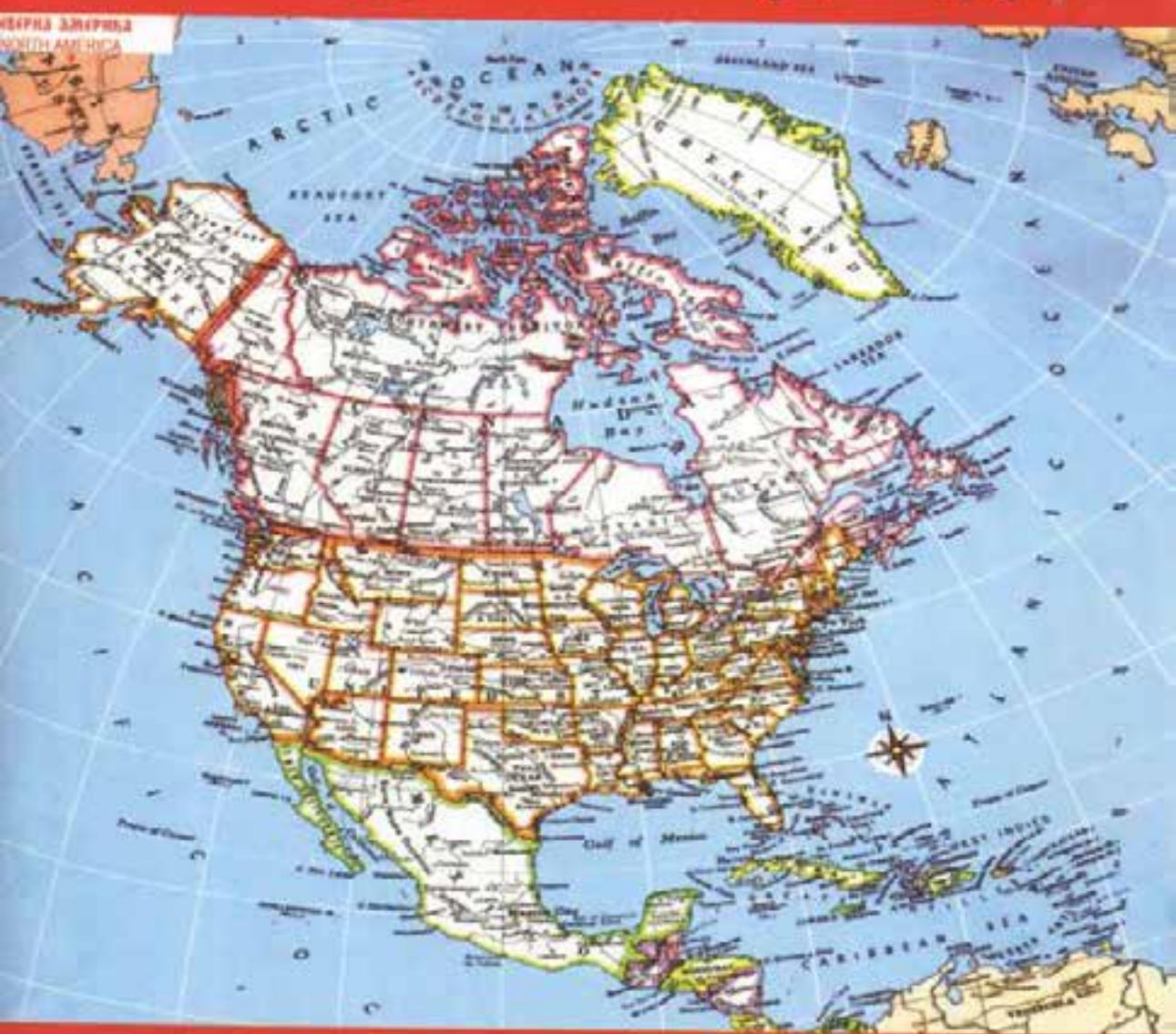

СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ - КАТИН
**ЖАЌЕДОНЦите
ВО САД И ВО ЌАНАДА**

SLAVÈ NIKOLOVSKI - KATIN
**THE MACEDONIANS
IN USA AND CANADA**

Делото „Македонците во САД и во Канада“ од истакнатиот македонски публицист и хроничар на македонските гробот Славе Николовски Катин претставува значени прилагачко проучувањето и сознанието за македонското министријство во Северна Америка. Во никоја дадено дуално, црковното, националното, общественото, културно-образовното и спортското животување на Македонците од нивното досягнуваче во САД и Канада до денес.

Посебен акцент и простор е посветен на македонците православни цркви и манастир на северноамериканскиот континент. Со тој авторот го посветува историјата и развојот на поглавјата на македонските споделни, на младите, организациите, друштвите, клубовите и другите асоцијации на Македонците на тие простори.

Митрополит КИРИЛ

The publication titled „The Macedonians in USA and Canada“ written by the distinguished Macedonian publicist and chronicler of the Macedonian Golgotha, Slave Nikolovski - Katin, is evident proof of this, and a significant contribution to the expansion of knowledge about the Macedonian immigrants in North America. It presents the spiritual, church, national, social, cultural, educational, and sports life of the Macedonians from their coming in USA and Canada until today.

Special emphasis and room has been devoted to the Macedonian Orthodox churches and monasteries on the North American continent. By doing so the author has illuminated the historical development of the Macedonian communities, the media, organizations, associations and other associations of the Macedonians in those regions.

Metropolitan KIRIL

Се запознаващото не постоите во македонското издавачко занемарување поиздавања. Објавени се посебни публикации и зборници, но несомнено Славе Николовски - Катин е авторот што има најkontинуиран, најдлабок, најразноличен и најдетински уред. Нејзините книжи координираат со информации од сеќавије тие со извесни скапи на повојната и античностите и со пактично прилагувањи на личностите на македонските истакнати дуали во дисперзијата. Тие самите по потврдуваат и објаснуваат што има претпоставки и за съществуване на претставата за македонското издавачко в САД и Канада во минатото и во сегашността.

Академик
Блаце Ристовски

Many people have dealt with the situation of the Macedonian Diaspora. Special publications, anthologies and collections have also been published. However, Slave Nikolovski - Katin is undoubtedly the author with the most continuous, most diverse, most detailed, and most abundant insight. His books abound in information of every kind with original and authentic pictures of the position and activities, and with a plastic presentation of the portraits of distinguished Macedonian creators in the Diaspora. This book, which aspires to generalize the picture of the Macedonian Diaspora in USA and Canada the past and the present, confirms this.

Blaže Ristovski,
Academician

СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ – КАТИН
SLAVÈ NIKOLOVSKI – KATIN

**МАКЕДОНЦите
ВО САД И ВО КАНАДА**
**THE MACEDONIANS
IN USA AND CANADA**

НА МАКЕДОНЦИТЕ ШИРУМ СВЕТОТ

TO THE MACEDONIANS THROUGHOUT THE WORLD

КНИГОИЗДАТЕЛСТВО „МАКЕДОНСКА ИСКРА“ – СКОПЈЕ

Едиција: КАТИН

СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ – КАТИН
**МАКЕДОНЦИТЕ
ВО САД И ВО КАНАДА**

Рецензенти:

Митрополит КИРИЛ
Академик БЛАЖЕ РИСТОВСКИ
ХРИСТО АНДОНОВСКИ

Превод на английски:
ВЕСНА СТЕВКОВСКА

Сите права се заштитени. Ни еден дел од оваа публикација не може да се размножува или пренесува во било кој облик, без да се добие дозвола од издавачот, со исклучок на критичар – уредник кој има желба да цитира куси делови во врска со некој текст пишуван за списание или весник.

ПРВО ПЕЧАТЕЊЕ 2002
ПЕЧАТЕНО ВО МАКЕДОНИЈА
„МАКЕДОНСКА ИСКРА“ – СКОПЈЕ

Печатењето на оваа книга е помогнато од голем
број Македонци – донатори од САД и Канада

"MAKEDONSKA ISKRA" PUBLISHERS – SKOPJE

Edition: KATIN

SLAVÈ NIKOLOVSKI – KATIN
**THE MACEDONIANS
IN USA AND CANADA**

Reviewers:

*Metropolitan KIRIL
Academician BLAZHE RISTOVSKI
HRISTO ANDONOVSKI*

English translation:

VESNA STEVKOVSKA

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form, without the prior permission of the publisher, except by a reviewer who wishes to quote brief passages in connection with a review written for inclusion in a magazine or newspaper.

FIRST PRINTING, 2002
PRINTED IN MACEDONIA
BY "MAKEDONSKA ISKRA" – SKOPJE

*Publishing of this book is supported by a great number
of Macedonians – donators from USA and Canada*

СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ - КАТИН

МАКЕДОНЦИТЕ
ВО САД И ВО КАНАДА

(ИСТОРИСКА СКИЦА)

СКОПЈЕ, 2002

SLAVÈ NIKOLOVSKI - KATIN

THE MACEDONIANS IN USA AND CANADA

(HISTORICAL VIEW)

SKOPJE, 2002

“НЕ ПРАШУВАЙТЕ ШТО СТОРИЛ
ТАТКОВИНАТА ЗА ВАС,
ТУКУ ШТО МОЖЕТЕ ВИЕ ДА
СТОРИТЕ ЗА НЕД”

ДОН Ф. КЕНЕДИ

"DO NOT ASK WHAT YOUR COUNTRY
HAS DONE FOR YOU,
BUT WHAT YOU CAN DO
FOR YOUR COUNTRY"

JOHN F. KENNEDY

ВОВЕД

Македонците во САД и Канада имаат долга историја која датира од втората половина на XIX век и со различен интензитет трае до денес. Тоа било диктирано од жестокоста на искушенијата низ кои минувал македонскиот народ во борбата за својот опстанок, на просторот на кој постоела и се развиваала државата на големиот македонски цар Александар Македонски. Распаѓањето на Османлиското царство и формирањето на балканските држави, пак, биле повод и причина за приграбување и освојување на територијата на Македонците и за нивно асимилирање како народ, во рамките на бугарската, српската и грчката држава, под насиленскиот патронат на Големите сили и нивните глобални интереси за доминација на Балканот.

Иселеничката голгота, особено од беломорскиот дел на Македонија, е голем предизвик да се фрли светлина на страдањата и борбата на македонскиот народ за одбрана на неговиот национален идентитет, верата, културата, традициите и обичаите, кои извирале од неговите библиски корени. Тој историски факт може да се најде и најсилно да се почувствува кај Македонците во САД и Канада, кои како припадници на една од најстарите цивилизации во Европа, во битката за одбрана на националната кауза, морале да минат низ големи искушенија и страдања и да се потврдат како успешни градители на Новиот свет.

Со создавањето на македонската држава во 1945, по Втората светска војна, и со прогласувањето на нејзината самостојност и независност во 1991 година, состојбата во иселеништвото релидно се изменила. Круната на тој историски вознес беше обновата на Охридската архиепископија во лицето на Македонската православна црква, чија улога на обединувачки фактор на Македонците дојде до израз и во Македонија и кај Македонците во САД и Канада. Затоа, во оваа публикација е направен обид да се осветли иселеничката одисеја на Македонците во светот од сите нејзини аспекти и да се остави неизбришила трага за нивното постоење во државите во кои несебично ги вградиле своите човечки и интелектуални способности за развојот на тие демократски општества.

Делото, насловено како „Македонците во САД и во Канада“, содржи пет поглавја. Првото, „Иселеништвото како судбина“, поаѓа од податоците за причините, последиците, државите и обемот на иселувањата; улогата на Македонската православна црква во овие процеси и ефектите од нејзините

INTRODUCTION

The Macedonians in USA and Canada have a long history that dates back to the second half of the XIX century and has continued till today with varying intensity. This was dictated by the fierceness of the temptations which the Macedonian people experienced in their struggle for survival on the expanse on which the state of the great Macedonian King Alexander of Macedon existed and developed. On the other hand, the decline of the Turkish Empire, and the formation of the Balkan states, were reason and motive for the taking over and conquest of the territory of the Macedonians, and their assimilation as a nation, within the Bulgarian, Serbian, and Greek state, all under the violent patronage of the great powers and their global interests for domination in the Balkans.

The immigrant Golgotha, particularly from the Aegean part of Macedonia, is a great challenge to shed light upon the struggles and suffering of the Macedonian people to defend its national identity, religion, culture, tradition, and customs, which originated from its Biblical roots. This historical fact can be found and best be felt among the Macedonians in USA and Canada. As members of one of the oldest civilizations in Europe, in their struggle to defend the national cause, they had to experience great temptations and sufferings, and to prove themselves as successful creators of the New World.

With the foundation of the Macedonian state in 1945, after the Second World War, and the declaration of its independence in 1991, the emigration situation changed rapidly. The crown to this historical elevation was the restoration of the Ohrid Archiepiscopate within the Macedonian Orthodox Church, whose role as a unification factor of the Macedonians was seen in Macedonia and among the Macedonians in USA and Canada. Hence, this publication has made an attempt to illuminate the emigration odyssey of the Macedonians throughout the world from each of its aspects, and to leave behind an indelible trace of their existence in the countries into which they unselfishly embedded their human and intellectual abilities for the development of those democratic societies.

The book, titled "The Macedonians in USA and Canada" consists of five chapters. The first, "Emigration as a Destiny", begins with information on the reasons, consequences, countries, and intensity of emigration; the role of the Macedonian Orthodox Church in these processes, and the effects of its engagements in the

ангажмани во средината на доселениците, одржувањето и негувањето на верските и културните традиции, како и улогата на МПЦ во односите со соседните земји денес.

Второто поглавје под наслов „Судбината на Македонците до Втората светска војна“, го опфаќа етничкото организирање на Македонците меѓу двете светски војни. Станува збор за првата организација која ги собирала Македонците во САД и Канада, МПО (Македонска патриотска организација) и неговите ограноци во САД и Канада, и за Македонско-американскиот народен сојуз (МААНС). Посебен акцент е ставен на православните цркви на македонските доселеници под туѓа јурисдикција, почнувајќи од првата македонско-бугарска црква во САД формирана во Гранит Сити, во државата Илиноис во 1909 година, до денешните цркви на Источната православна црква во Америка и под други туѓински јурисдикции. Во овој дел се опфатени и медиумите на Македонците пред Втората светска војна.

Третото поглавје од книгата е „Македонците во САД денес“, прикажано низ кус историски преглед за оваа земја. Значсен простор е посветен на Американско-канадската македонска православна епархија, која постои од 1967 година и игра значајна улога во организирањето на сèвкупното живеење на македонските православни цркви и црковни општини. Епархијата, како и црквите, се легално регистрирани македонски институции, признати од властите на САД и Канада, а познати и широко прифатени од Македонците во овие земји. Од 1975 година до денес, Епархијата секоја година одржува црковно-народни собири, на кои доаѓа до израз заедниците на македонските доселеници и нивните црковни институции, на бројните фолклорни групи и спортските екипи. Посебно внимание е посветено на македонските црковно-национални центри, информативните гласила и асоцијациите во САД, поединечно за секоја држава. Во овој дел се презентирани весниците, списанијата, билтените, радио и ТВ-часовите на македонски јазик, како и организациите, доброволните друштва и асоцијациите од ослободувањето и конституирањето на Република Македонија до денес.

Четвртото поглавје е посветено на Македонците во Канада, со акцент на македонските црковно-национални центри и информативните гласила, македонските радио и ТВ-часови, црковните билтенни, македонските страници во други изданија и сл. Исто така, во овој дел се споменува и за организациите, друштвата и здруженијата во кои се организирани Македонците, од доселувањето во Канада до денес. Посебно место е посветено на оние во Торонто, како што се организацијата „Обединети Македонци“, Канадско-македонскиот дом, асоцијациите во составот на црквата Св. Климент Охридски, самостојните асоцијации, селските и околиските социјално-културни братства и спортските асоцијации.

Петтото поглавје на делото „Македонците во САД и во Канада“, насловено како „Македонската истина денес“, е посветено на Статутот на Американско-канадската македонска православна епархија, а ги содржи и објавените публикации за, и на Македонците во САД и Канада.

Христо Андоновски

immigrants' environment, the maintenance and nurturing of the religious and cultural traditions; and the role of the Macedonian Orthodox Church in current relations with the neighboring countries.

The second chapter, titled "The Destiny of Macedonians until World War II", encompasses the ethnic organization of the Macedonians between the two World Wars. It includes the first organization to bring together the Macedonians in USA and Canada, the MPO (Macedonian Patriotic Organization), and its branches in USA and Canada, and the Macedonian-American People's League (MAPL). Special emphasis has been placed on the Orthodox Churches of the Macedonian immigrants under foreign jurisdiction, beginning with the first Macedonian-Bulgarian church in USA, established in Granite City, Illinois, in 1909, up to the present churches of the Eastern Orthodox Church in America and those under other foreign jurisdictions. This part also covers Macedonian media before the Second World War.

The third chapter of the book is devoted to the "Macedonian Immigration in USA Today", illustrated through a brief historical review of this country. Significant space has been devoted to the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese, which has existed since 1967 and plays a significant role in the organization of the overall life of the Macedonian Orthodox Churches and church communities. The Diocese and the churches are legally registered Macedonian institutions, acknowledged by the authorities in USA and Canada, well-known and widely accepted by the Macedonians in these countries. Since 1975 the Diocese has held church convocations which express the togetherness of the Macedonian immigrants and their church institutions, the numerous folklore groups, and sports teams. Special attention has been paid to the Macedonian church and national centers, means of information, and associations in USA, for each state individually. This part presents the newspapers, magazines, bulletins, radio and TV programs in Macedonian, as well as the organizations, charitable societies and associations since the liberation and constitution of the Republic of Macedonia.

The fourth chapter of the book is devoted to Macedonians in Canada with special emphasis on the Macedonian church and people's centers and means of information, Macedonian radio and TV programs, church bulletins, Macedonian pages in other publications, etc. This part also includes the organizations, societies, and associations within which the Macedonians have organized themselves since their arrival in Canada. Special room has been devoted to those in Toronto, such as the "United Macedonians" organization, the "Canadian-Macedonian Place", the associations within the St. Clement of Ohrid Church, the independent associations, the village and regional social and cultural associations, and the sports associations.

The fifth chapter of this book, titled "The Macedonian Truth Today" is devoted to the Statute of the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese and includes, among other things, a list of publications of or for the Macedonians in USA and Canada.

Hristo Andonovski

I ДЕЛ

ИСЕЛЕНИШТВОТО КАКО СУДБИНА

ПРОГЛАШАНИЕ НА СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЈ:

Како рабини по нарав на апостолите и учителите на словенските страни, богоумудри Кирил и Методиј, молете го Господарот на се, да ги утврди сите словенски народи во православие и единомислије, да го умири светот и да ги спаси нашите души.

PART I

IMMIGRATION AS A DESTINY

TROPARION OF STS CYRIL AND METHODY

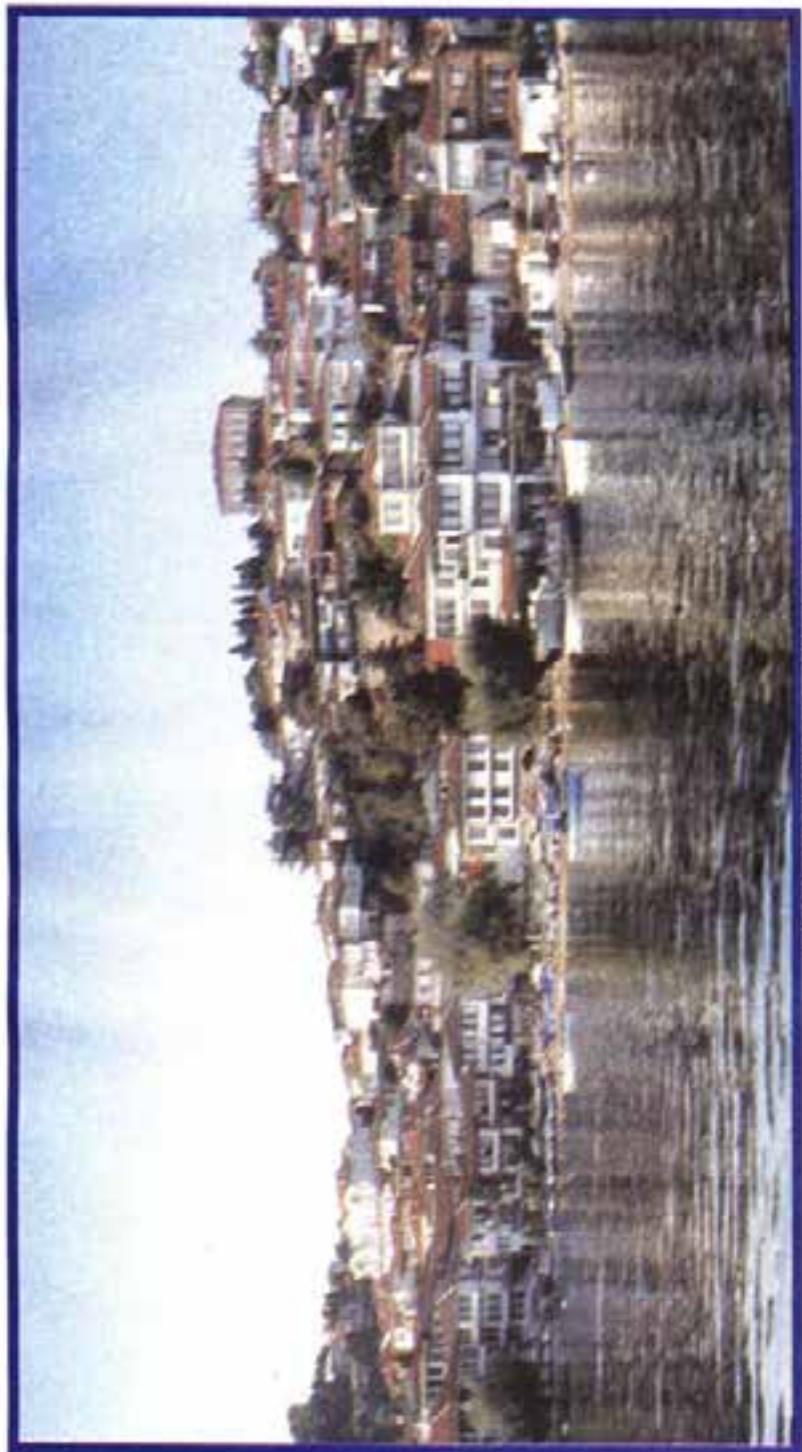
AS EQUAL IN CHARACTER TO THE APOSTLES
AND AS TEACHERS OF THE SLAVIC LANDS, O
DIVINELY WISE CYRIL AND METHODY, PRAY TO
THE LORD OF ALL TO STRENGTHEN ALL NATIONS
IN ORTHODOXY AND UNITY OF THOUGHT, TO CON-
VERT AND RECONCILE THE WORLD TO GOD, AND
TO SAVE OUR SOULS.

Икона на Св. Кирил и Методиј во Бафало, Њујорк (автор - Горги Даневски)
Icon of Sts. Cyril and Methodius in Buffalo, N.Y. (author - Georgi Danevski)

Манастирот Св. Јоаким Осоговски во Крива Паланка
The monastery of St. Joachim of Osogovo in Kriva Palanca

Одна из Европейских гравюр на тему
"Иерусалим для православного".

Резба во црквата Св. Спас во Скопје
Woodcarving in the church of Holly Salvation in Skopje

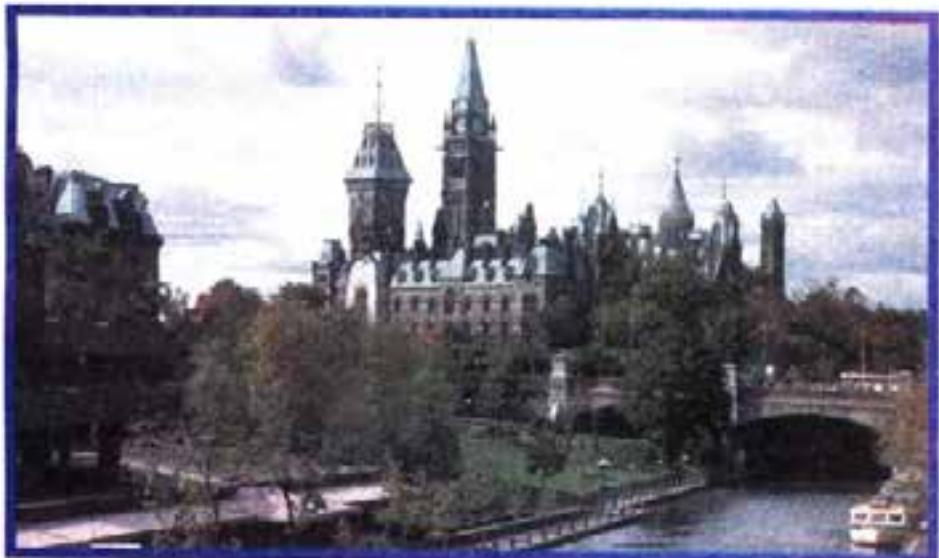
Народна шара од Битолско
Traditional patterns from the Bitola district

Афион од Македонија
Poppy from Macedonia

Белата Кука во Вашингтон
The White House in Washington

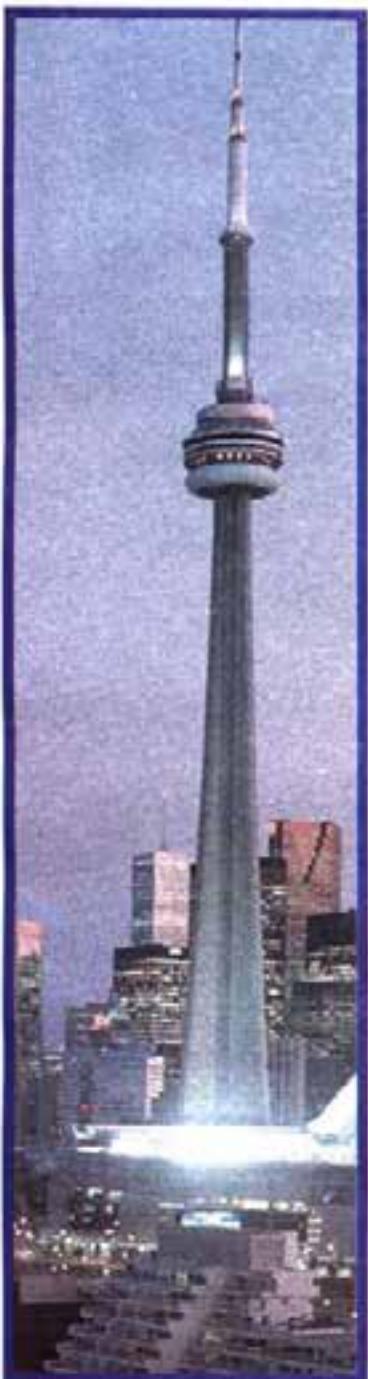
Парламентот на Канада во Отава
The Parliament of Canada in Ottawa

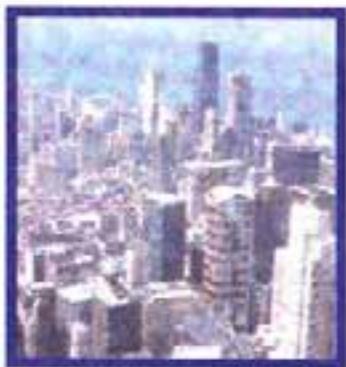
Панорама на Детроит и Винзор
Panorama of Detroit and Windsor

Влезот во Џексоновиот Парк во Винзор, Канада
Jackson Park Gate in Windsor, Canada

Панорама на „Скај Дом“ во Торонто
Panorama of the Sky Dome in Toronto

Панорама на Чикаго
Panorama of Chicago

Мостот „Златна Порта“ во Сан Франциско
Golden Gate Bridge in San Francisco

Црквата Св. Пантелејмон на Плаошник во Охрид
The church of St. Pantaleimon on Ploshtchik in Ohrid

Делегација на МПЦ на прием кај папата Јован II во Ватикан
A delegation of MOC at the reception with the Pope John the Second in Vatican

Солун пред поделбата на Македония
Salonica before the partition of Macedonia

Банско пред поделбата на Македония
Bansko before the partition of Macedonia

МАКЕДОНСКА ИСЕЛЕНИЧКА ГОЛГОТА

Македонија е традиционално емиграционо подрачје, од каде преселничките движења на македонскиот народ и одењето во прекуокеанските и други земји, се јавуваат кон средината на XIX век. Таквите движења особено се изразени во втората половина на XIX век, кои се познати како пеачалбарски. Тие се со променлив обем и интензитет и траат сè до денес. Така, според некои податоци, првата група пеачалбари пристигнала на северноамериканскиот континент во 1885 година, а во двесеттите години од минатиот век во Австралија. Меѓутоа, поединци, приклучени во пеачалбарски групи од соседните и други земји, заминале преку океанот и пред тоа.

Бранот на иселување од Македонија, главно, од традиционално иселеничките краишта: Леринско, Битолско, Преспанско, Костурско, Воденско, Тетовско, Охридско, Солунско, Струшко, Прилепско и други делови на Македонија, се засилил по Илинденското востание 1903 година. Меѓутоа, иселувањето на Македонците од својата земја добило засилени димензии во периодот по делбите на Македонија, во текот на Балканските и Првата светска војна, што било резултат, пред сè, на неподносливата политичко-економско, социјална и безбедносна положба на македонското население. Така, во тој период, според некои податоци, од сите три дела на распарчена Македонија, околу 60 отсто од иселените Македонци биле од егејскиот, 30 отсто од вардарскиот и 10 отсто од пииринскиот дел. Според Специјалната комисија, пак, на ОН за Балканот, во извештајот од 13 мај 1949 година, од Егејска Македонија вкупно се иселиле 232 000 Македонци, а на нивно место грчките власти доселиле и го колонизирале егејскиот дел на Македонија со бегалци (просвигти) со православна вера од Мала Азия.

По Втората светска војна, особено по поразот на Демократската армија во Граѓанската војна во Гриција, на чија страна масовно учествувало и македонското население од Егејска Македонија, со надеж дека конечно ќе ги добие своите национални и социјални права, иселувањето во прекуокеанските земји осетно се засилило. Исто така, со либерализацијата на политиката за одење на работа во други земји во поранешна СФРЈ, дошло до иселување на голем број граѓани на тогашна Социјалистичка Република Македонија. Меѓутоа, големината, динамиката и карактерот на преселничките движења од почетокот до денес, се различни и по форма и по содржина и соодветствуваат на фазите

MACEDONIAN IMMIGRATION GOLGOTHA

Macedonia is traditionally an emigrational region from which emigrational movement of the Macedonian people and movement to the transoceanic and other countries took place toward the mid 19th century. Such movements were especially emphasized during the second half of the 19th century and were known as "pechalba" (going abroad for economic reasons with the aim of saving and returning for a better life.) With a ranging scale and intensity they have continued till the present day. Thus, according to some data, the first group of "pechalbari" (people who went to work in other countries) reached the North American continent in 1885, and Australia in the 1920's. However, individuals who had joined groups of pechalbari from the neighboring and other countries had crossed the ocean even before that.

The wave of emigration from Macedonia, mainly from the traditionally emigrational regions: Florina (Lerin), Bitola, Prespa, Castoria (Kostur), Edessa (Voden), Tetovo, Ohrid, Thessalonica (Solun), Struga, Prilep, and other parts of Macedonia, intensified following the Ilinden Uprising in 1903. Nevertheless, emigration of the Macedonians from their country gained greater dimensions during the period that followed the partitioning of Macedonia, throughout the Balkan and First World Wars. This was above all, the result of the unbearable political, economic, social, and security position of the Macedonian population. Therefore, according to some data during this period from all three parts of the partitioned Macedonia, about 60% of the emigrated Macedonians came from the Aegean part; 30 % came from the Vardar part; and 10 % from the Pirin part. According to the Special Commission of the UN for the Balkans, in its report of 13 May, 1949, a total of 232,000 Macedonians emigrated from Aegean Macedonia. In their place the Greek authorities brought refugees (prosvigi) of Orthodox religion from Asia Minor and colonized the Aegean part of Macedonia.

Immigration to the Transatlantic countries intensified perceptibly following the Second World War, especially after the defeat of the Democratic Army in the Civil War in Greece, on whose side the Macedonian population from Aegean Macedonia had participated massively finally hoping to get its national and social rights. At the same time, the liberalization of the former SFRY policy on going abroad to work in other countries lead to immigration of a large number of citizens of what was then the Socialist Republic of Macedonia. However, the scale, dynamics, and character of the migratory movements from the beginning till the present day, vary in form and content

на општествено-економскиот и политичкиот развој на Македонија, како и на промените во миграционите политики на земјите на доселувањето.

Поради миграционите движења, како и поради зголемувањето на настапитетот и други фактори, бројот на македонските доселеници расте од година во година. Не постојат целосни и попрецизни податоци за бројот на Македонците на Балканот и за македонските доселеници во прекуокеанските земји, Европската унија и во други земји. Официјалните статистички податоци, пак, за бројноста на македонските доселеници низ светот, се нереални од многу причини. Така, според нив во САД има 20 365 Македонци (Биро за попис на САД, 1990 година), во Канада има околу 54 000 Македонци, во Австралија 42 199 Македонци, според Министерството за надворешни работи на Република Македонија (МНР на РМ), во Сојузна Република Германија 49 400 со регулиран престој (Централен статистички уред на СРГ, 1999 година), во Швајцарија 53 907 со регулиран престој, во Белгија 2 059 со регулиран престој, во Холандија 577 (Холандско биро за статистика), во Големото Војводство Луксембург 358, во Италија 21 988 (според МНР на РМ), во Австрија 21 ("Статистик Австрија"), во Полска 150 македонски семејства (според МНР на РМ), и во поранешна Сојузна Република Југославија 47 200, според официјален попис. Според еден австриски извор, пак, во етничка Македонија во почетокот на минатиот, двасеттиот век живееле околу седум милиони луѓе.

Меѓутод, некои пореални проценки зборуваат дека, покрај македонското население во Република Македонија (1 378 687 – според пописот во 1994 година), во Бугарија живеат над 300 000, во Гриција околу 250 000, во Албанија над 150 000, а во Србија и Црна Гора околу 70 000. Исто така, се проценува дека од средината на XIX век до денес, од сите делови на Македонија, во разни земји во светот се преселиле од 600 до 700 илјади Македонци. Во отсуство на целосни статистички и други податоци, мошне тешко е реално да се утврди точниот број, меѓутод, се проценува дека во САД, Канада и во Австралија живеат околу 500 илјади македонски доселеници, од кои околу 150 000 во САД, приближно 150 000 во Канада, и над 200 000 во Австралија и Нов Зеланд, од кои поголемиот број се од Егејска Македонија и од Република Македонија, а мал број од македонскиот дел во Бугарија и во Албанија.

Се проценува дека само во Европската унија (Германија, Шведска, Данска, Норвешка, Франција, Белгија, Швајцарија, Австрија, Италија, Велика Британија, потоа во Словенија, Хрватска, Чешка, Словачка, Полска, Унгарија, Романија, Украина, Русија и во други земји живеат околу 150 000 граѓани од македонско потекло. Исто така, во Европската унија има голем број етнички Албанци од Македонија. Постои одреден број дојденци од македонско потекло коишто живеат во Јужна Америка, Египет, Израел, Јужна Африка, Узбекистан и во Турција каде има голем број Македонци - муслумани и етнички Турци од Македонија, како и во Пакистан, каде живеат Македонци кои се нарекуваат

and correspond to the phases of the social, economic, and political development of Macedonia, as well as to the changes in the migration policies of the countries to which they migrated.

The number of Macedonian immigrants increases from year to year as a result of the migration movements, the growing birthrate, and other factors. There is no complete and more precise information regarding the number of Macedonians in the Balkans and the Macedonian immigrants in the transatlantic countries, the European Union, and other countries. Official statistical data, on the other hand, regarding the number of Macedonian immigrants throughout the world, are unrealistic for many reasons. Thus, according to them, in the USA there are 20,365 Macedonians (US Census Bureau, 1990,) in Canada there are approximately 54,000 Macedonians; in Australia there are 42,199 Macedonians (according to the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Macedonia); in the Federal Republic of Germany there are 49,400 legal residents (according to the Central Statistics Bureau of SRG, 1999); in Switzerland 53,907 are legal residents; in Belgium 2,059 are legal residents; in the Netherlands there are 577 (according to the Dutch Bureau of Statistics;) in the Great Duchy of Luxembourg there are 358; in Italy there are 21,988 (according to the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Macedonia;) in Austria there are 21 ("Statistic Austria"); in Poland there are 150 Macedonian families (according to the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Macedonia;) and in the Former Federal Republic of Yugoslavia there are 47,200 according to the official census. On the other hand, according to an Austrian source, approximately 7,000,000 people lived in ethnic Macedonia at the beginning of the last, the 20th century.

However, some more realistic estimates show that, in addition to the Macedonian population in the Republic of Macedonia (1,378,687 – according to the 1994 census) more than 300,000 live in Bulgaria, approximately 250,000 live in Greece, more than 150,000 live in Albania, and approximately 70,000 live in Serbia and Monte Negro. It has also been estimated that since the 19th century about 600 – 700,000 Macedonians from every part of Macedonia migrated to various countries around the world. Without complete statistical and other information it is quite difficult to determine the exact number realistically. Nevertheless, there are estimates that approximately 500,000 Macedonian immigrants live in the USA, Canada, and Australia. Of these, about 150,000 live in USA, close to 150,000 are in Canada, and over 200,000 are in Australia and New Zealand. The majority of these come from Aegean Macedonia, and the Republic of Macedonia, while a small number come from the Macedonian part in Bulgaria and Albania. On the other hand, according to an Austrian source, approximately 7,000,000 people lived in ethnic Macedonia at the beginning of the last century.

It has been estimated that approximately 150,000 residents of Macedonian origin live in the European Union alone (Germany, Sweden, Denmark, Norway, France, Belgium, Switzerland, Austria, Italy, Great Britain, followed by Slovenia, Croatia, the Czech Republic, Slovakia, Poland, Hungary, Romania, the Ukraine, and Russia,) and other countries. There are also a large number of ethnic Albanians from Macedonia in the European Union, as well as a certain number of settlers of Macedonian origin who

потомци од војската на Александар Македонски. Имено, на Хималите, во најисточниот дел од Пакистан, живее племе кое се разликува од сите наоколу. Тие се високи и русокоси. Имаат своя автономна држава која ја нарекуваат Ханза или Ханза-кут, а говорат бурушаски јазик и се сметаат себе си за Македонци, потомци на Александар. Во уставот на таа хималајска држава пишува дека се потомци на Александар Македонски и неговите генерали. Знамето им е црвено, со златно осумкрако сонце. Во поново време малкумина ја прифатиле исламската религија, но си ги чуваат своите стари традиции.

Современата економска емиграција забележала голем интензитет во деведесеттите години од минатиот (XX) век, кога Македонија ја напуштиле над 100 илјади нејзини граѓани (Македонци, етнички Албанци и други). Тоа го потврдуваат расположливите податоци од последниот попис на населението на Република Македонија. Според нив, во 1994 година надвор од земјата престојувале 173 611 лица од кои околу 50 000 заминале од 1989 до 1994 година. Според повеќе показатели, овие миграциони движења продолжуваат со еднаков интензитет и денес. На тоа укажува големината на негативната нето миграција (7 438 лица годишно во периодот 1994 – 1996) и расположливите податоци од странски извори. Така на пример, според податоците на Советот на Европа, само во Германија, Италија и Швајцарија, во периодот 1996 – 1999 година, бројот на македонските граѓани е зголемен за околу 41 000 лица.

Кога се обврзува, пак, за социјалната и квалификационата структура на македонските доселеници во прекуокеанските земји, треба да се нагласи дека во минатото тие биле претежно од селско потекло, во потешка економска состојба, со понизок степен на образование и со ниски стручни квалификации, за разлика од денешните доселеници кои, претежно, се со високо образование и се стручно оспособени. Оттука, во минатото, главната цел на иселувањето била обезбедување на основната влезистенција и создавање материјални резерви за семејството. Мал број доселеници го напуштиле родниот крај поради политички причини, како и поради традицијата за одење во друга земја. Меѓутоа, кај последните неколку генерации, како и кај доселениците од поново време, особено од Република Македонија, се јавува иселување на лица со високо образовано и со повисоко културно и социјално нива, што условува нов структурален степен во македонското иселеништво. Така, меѓу нив има интелектуалци од различни области, афирмирани не само во македонски, туку и во светски рамки.

Промените во економската, политичката, социјалната, образовната и квалификационата структура, паралелно со остварениот материјален потенцијал, условуваат и делумна трансформација на животните навики на македонските доселеници во дијаспората. Притоа, голем број од нив, особено од втората и третата генерација се пробиле во повисокото општество во кое живеат. Меѓутоа, во политичкиот живот во новите средини и општества, македонските доселеници осетно заостануваат зад другите етнички групи, а тоа е случај и со другите доселеници од балканските земји. Сепак, нивните

live in South America, Egypt, Israel, South Africa, Uzbekistan, and Turkey where there is a large number of Macedonian Muslims and ethnic Turks from Macedonia. There are Macedonians who live in Pakistan that refer to themselves as descendants of the army of Alexander of Macedon. Namely, on the Himalayas in the easternmost part of Pakistan, there is a tribe that differs from every other tribe around it. They are tall and blond. They have their own autonomous country which they call Hunza, or Hunza-kut, and speak a Burushaski language and consider themselves Macedonians, descendants of Alexander. The Constitution of this Himalayan country states that they are descendants of Alexander of Macedon and his generals. Their flag is red and has a golden eight-ray Sun. Recently, a small number of them adopted the Islamic religion, but retained their old traditions.

Modern economic immigration gained great intensity in the 1990's of the previous century when more than 100,000 of the residents of Macedonia, including Macedonians, ethnic Albanians, and others left the country. This can be seen from available data from the last census of the population of the Republic of Macedonia. According to it, in 1994 a total of 173,611 persons were abroad, of which approximately 50,000 left in the period 1989 – 1994. There are a number of indications that show that these migratory movements continue with the same intensity even today. This is evident from the high level of negative net migration of 7,438 persons annually in the period 1994 – 1996, and the available data from foreign sources. For instance, according to data of the European Council, only in Germany, Italy, and Switzerland in the period 1996-1999 the number of Macedonian residents increased by approximately 41,000 people.

As regards the social and qualification structure of the Macedonian immigrants in the transatlantic countries we need emphasize that in the past the majority of them came from the villages, were of a difficult economic slate, had a low level of education, and little skilled qualifications, unlike today's immigrants who mainly have completed tertiary education and are professionally skilled. Hence, in the past the main reason for emigrating was to provide for a living and save material reserves for the family. A small number of immigrants left their native country due to political reasons, as well as the tradition of going abroad. However, with the last several generations, as well as the more recent immigrants, especially those from the Republic of Macedonia, there is an emphasized immigration of people with completed tertiary education and a higher cultural and social level, which in turn results in a new structural level of Macedonian immigration. Thus, among them we find intellectuals from various fields, affirmed not only in Macedonia, but throughout the world.

Changes in the economic, political, social, educational, and qualification structure, and the accomplished material potential, also bring about a partial transformation of the living habits of the Macedonian immigrants in the Diaspora. Thus, many of them, especially the second and third generation, have made their way through to the higher classes in the societies in which they live. However, in the political life of their new environments and societies, the Macedonian immigrants are far behind the other

постигнувања на економски, духовен, образовен, културен и спортски план, се повеќе придонесуваат тие да не бидат третирани како граѓани од втор ред, туку како интегрален и важен фактор во новите средини во дијаспората, особено во мултиетничките општества.

И покрај разликите што доселениците од македонско потекло во дијаспората ги поседуваат во социјалната структура, а кои се резултат на различните ниво на образование и материјална состојба, за нив се карактеристични некои заеднички обележја во секојдневниот живот. Така, голем број од доселениците од Македонија, на одреден начин, се асимилирани или се „зовриени во котелот на асимилирањето“. Поголемиот дел од македонските доселеници, пак, само првично ја прифаќалат интеграцијата во тамошното општество, а му остануваат верни на традиционалниот начин на живеење. Тие и понатаму се тесно врзани со семејството, во суштина засновано и одржување во традиционален и патријархален дух, каде се чуваат фолклорот, јазикот, обичаите и традициите донесени од Македонија. Обезбедувањето и комплетирањето на семејството претставува еден од приоритетните животни цели на македонските доселеници во новата средина. Затоа и нивниот најголем дел од општествениот живот се одвива, главно, во рамките на македонските етнички заедници. Во исто време, дел од нив пружаат извесен отпор на настојувањата на новата средина и тешко се вклопуваат во новиот начин на живеење, плашејќи се дека ќе го загубат личниот и националниот идентитет. Затоа, поголемиот број македонски доселеници ја продолжуваат поврзаноста и се групираат во македонските етнички заедници локирани, главно, во поголемите индустриски центри, каде и го започнале првиот организиран живот.

Првите форми на собирање меѓу македонските доселеници датираат од времето на масовното доаѓање во новите средини, кога со себе ја носат својата култура, традициите, религијата, обичаите... Како резултат на тоа, во сите поголеми центри, како што се Детроит, Гери, Чикаго Кливленд, во САД, Торонто, Хамилтон и Виндзор, во Канада, Перт, Аделаид, Мелбурн и Сиднеј, во Австралија, потоа во Гетеборг и Малме, во Шведска, во Копенхаген, во Данска, во Париз, Франција, Минхен, Берлин и Хановер, во Германија, Цирих во Швајцарија и други индустриски градови, уште на почетокот биле формирани заемно-помошни, селски друштва, потоа културни, црковни асоцијации и друг вид собирања. Тие имале за цел да ја зачуваат македонската култура, обичаите и верските традиции и да се обезбеди материјална помош на социјално загрозените Македонци. Исто така, тие собирале средства за изградба на цркви, училишта и други објекти во новите средини и во нивните родни места, во Македонија. Така, уште во далечната 1910 година е изградена првата црква во Торонто, Македонско-бугарската црква Св. Кирил и Методиј. Таму, во 1912 година била формирана првата банка на македонските доселеници од Егејска Македонија. Исто така, во тие почетни години биле формирани повеќе селски друштва на доселениците од цела Македонија.

ethnic groups, which is also the case with the other immigrants from the Balkan countries. Nevertheless, their achievements on an economic, spiritual, educational, cultural, and sports scale increasingly contribute to their not being treated as second class citizens, but instead, as an integral and important factor in their new environments in the Diaspora, especially in the multi-ethnic societies.

Despite the differences in social structure which the immigrants of Macedonian origin in the Diaspora possess, and which are the result of the different levels of education and material status, they still have joint mutual characteristics in their everyday life. Thus, many of the immigrants from Macedonia are in a way assimilated or "melted in the assimilation pot." On the other hand, the majority of the Macedonian immigrants only seemingly accept integration in those societies while in fact they remained faithful to their traditional way of life. They continue to maintain close family ties, essentially based and nurtured in a traditional patriarchal spirit, keeping the folklore, language, customs, and traditions brought with them from Macedonia. Providing for and completing the family is one of the priority aims in the life of the Macedonian immigrants in their new environment. For this reason the most part of their social life takes place mainly within the Macedonian ethnic communities. At the same time, some of them resist the demands of the new environment and find it difficult to adapt to the new way of life, afraid of losing their personal and national identity. Therefore, the majority of Macedonian immigrants continue staying close and gathering into the Macedonian ethnic communities located mainly in the larger industrial centers, where they initially began their organized life.

The first forms of meeting among the Macedonian immigrants date back to the time of their massive arrival in the new environments, when they brought with them their culture, traditions, religion, customs... As a result of this at the very beginning they established groups from the same village for helping each other, and later cultural, church associations, and other forms of meetings in all of the major centers, such as Detroit, Gary, Chicago and Cleveland in the USA; Toronto, Hamilton, and Windsor in Canada; Perth, Adelaide, Melbourne, and Sydney in Australia; Göteborg and Malmö in Sweden; in Copenhagen in Denmark; in Paris, France; Munich, Berlin and Hanover in Germany; Zurich in Switzerland, and other industrial cities. The aim of these associations was to maintain the Macedonian culture, customs, and religious traditions, and to provide material aid to those Macedonians in need. At the same time they collected funds for construction of churches and other buildings in their new environments and in their native places in Macedonia. Thus, as early as 1919 they built the first church in Toronto, the Macedonian - Bulgarian church of *Ss. Cyril and Methody*. Here also, in 1912 the first bank of the Macedonian immigrants from Aegean Macedonia was established. In those early years they also established a number of village societies of immigrants from the whole of Macedonia.

Македонците во иселеништвото започнале да се организираат во пошироки облици дури по Првата светска војна, а во периодот меѓу двете светски војни се чувствуваала забележителна раздвиженост и активност на национален план. Во почетокот голем број од македонските доселеници, особено од Егејска Македонија се приклучиле кон Македонската патриотска организација, позната како МПО. Меѓутоа, со промената на нејзината политичка ориентација и свртувањето кон големобугарската асимилаторска политика, одреден број Македонци започнале да формираат независни прогресивни групи во повеќе градови во САД и во Канада. Тие во прв ред се залагале за афирмација на реалните насоки и патишта по кои можела да се движи македонската револуционерна идејна борба, која била нераскинлив дел на борбата на другите напредни сили на Балканот. Овие прогресивни групи се обединиле во Сојуз, т.е. во Македонскиот народен сојуз (МНС), по првата конференција во 1930 година. Главната цел на МНС била борба за извојување слобода на Македонија, со желба да се создаде Балканска федерација во која ќе бидат гарантирани широки национални, политички и социјални права и слободи на балканските народи, вклучувајќи го и македонскиот народ од трите дела на Македонија. Во реализирање на таквата политичка платформа МНС сметал на содејство и поткрепа од сите прогресивни сили и луѓе во светот, особено од оние на Балканот.

Голем број податоци говорат дека во текот на Втората светска војна, заедно со другите прогресивни организации во САД и Канада, МНС своите сили ги имал насочено кон активно водење на антифашистичката борба. Членовите на оваа организација се бореле за ликвидирање на фашизмот, а биле поборници за изградба на живот што ветува поголеми демократски слободи и траен мир. Нивната помош била огромна и во периодот на изградбата и обновата на тогашна Народна Република Македонија, сè до нивното укинување во педесеттите години, како последица на Информбирото.

Исто така, македонските доселеници во прекуокеанските и други земји манифестирале позитивен став и голема појадност кон Народноослободителната борба во Македонија и пружиле организирана помош во обновата и изградбата на земјата по војната. Меѓутоа, најкрупна и највередна по својот ефект и значење била кампањата за изградба на дел од болницата во Скопје. Акцијата започнала во 1946 година, а во 1948 година болницата била свечено предадена во употреба, што претставувало во исто време гордост и поттик за поврзување со Македонија. Во тие бурни времиња слободниот национален и општествен развој и пробибот на вистината за НР Македонија, биле силен поттик за организираниот живот на доселениците врз национална основа. Тоа, во исто време, значело и најефикасна одбрана од сите странски пропаганди и непријателски дејствувања во средините на македонските доселеници.

Кога се зборува, пак, за организираното дејствување во прекуокеанските земји, треба да се каже дека тоа го опфаќа мнозинството македонски доселеници. Притоа, важна компонента на таквото организирање е тоа што

Macedonians in the Diaspora began more widespread organization as late as after the First World War. In the period between the two World Wars there was a noticeable movement and activity on a national scale. In the beginning many Macedonian immigrants, especially from Aegean Macedonia, had joined the Macedonian Patriotic Organization ("Makedonska patriotscheska organizacija") known as MPO. However, after the change in its political orientation, and its shift toward the Great Bulgaria assimilatory policy, a certain number of Macedonians began establishing independent progressive groups in a number of cities in USA and Canada. They basically supported the affirmation of the realistic ways and paths which could be followed by the Macedonian revolutionary ideological struggle, which was an inseparable part of the struggles of the other progressive forces in the Balkans. After the first conference in 1930 these progressive groups united into one Soyuz, or association, i.e. the Macedonian People's League (MPL) (Makedonskiot naroden sojuz). The main objective of the MPL was to fight for the freedom of Macedonia with the desire of establishing a Balkan federation which would guarantee wide national, political, and social rights and freedom of the Balkan peoples, including the Macedonian people of the three parts of Macedonia. In realizing this political platform the MPL had counted on the support and mutual action of every progressive force and everyone in the world, especially those of the Balkans.

There is a lot of data which clearly shows that during the Second World War the MPL, together with the other progressive organizations in USA and Canada, directed its forces toward an active anti-fascist battle. The members of this organization struggled to liquidate fascism, and were also supporters of the establishment of a life that promises greater democratic freedom and permanent peace. Their assistance was also huge during the period of the establishment and renewal of what was then the People's Republic of Macedonia until they were stopped in the 1950's as a consequence of the Inform Bureau.

At the same time, the Macedonian immigrants in the trans atlantic and other countries manifested a positive attitude and great loyalty toward the National Liberation War in Macedonia and offered organized assistance in the renovation and construction of the country after the war. Nevertheless, the campaign for construction of part of the hospital in Skopje was by far the greatest and most valuable in its effect and significance. Activities began in 1946, and in 1948 the hospital was officially opened. This was at the same time both pride and encouragement for the relations with Macedonia. During those stormy times the liberal national and social development and penetration of the truth about the People's Republic of Macedonia, strongly induced the organized life of the immigrants on a national basis. At the same time this was a most effective protection against every foreign propaganda and enemy activity in the communities of the Macedonian immigrants.

On the other hand, when speaking of the organized activities in the trans atlantic countries, we need mention that it includes the majority of Macedonian immigrants. Furthermore, an important component in this kind of organization is the fact

тие се сплотени во самостојни асоцијации, пред сè цркви и црковни општини, во кои членуваат Македонци, без оглед од кој дел на Македонија потекнуваат. Притоа, верско-националните објекти, иселеничките организации и нивното членство досега постојано се зголемуваат, а нивната активност се проширува и квалитетно се подобрува. Така, во изминатиот период се постигнати видни резултати во духовниот и културно-просветниот живот. Создадени се бројни македонски цркви и друштва, организации, спортски клубови и други форми на дејствување, во кои масовно се собираат македонските доселеници. Меѓутоа, од особено значење за нивната сèвкупна активност е создавањето на македонските православни цркви и црковни општини.

Македонските православни цркви и општините во Австралија, во Канада и во САД, а во последно време и во земјите на Европската унија, се најзначајните и најмасовните собиралишта на Македонците од сите делови на Македонија. Во тие македонски храмови, покрај богослужбата, слободно се слуша македонскиот збор, се слуша мајчиниот јазик донесен од стариот крај. Во тие културно-просветни и духовни центри работат македонски училишта, се учи мајчиниот македонски јазик, националната историја и географија, а во голем број цркви се учи и верска поука. Така, отворени се процесите за создавање културно-уметнички, забавни, литературни и спортски друштва, издавање весници, билтени и списанија, како и отворање македонски радио и ТВ-емисии. Притоа, македонските православни цркви опстојуваат во иселеништвото како вистински постамент и како несоборлива вистина и важен фактор во доселеничките средини. Црквите постојат како траен белег, тие се признати од домашниот фактор и без никакви пречки дејствуваат во средината во која живеат и работат Македонците.

Македонските православни цркви и црковни општини во иселеништвото се мошне ценети од тамошното општество, пред сè, поради резултатите што Македонците ги постигнуваат во работата, а и поради нивниот однос и висок степен на лојалност кон новата татковина. Меѓутоа, најзначајно е тоа што македонските доселеници преку своите црковни општини ја афирмираат својата стара татковина, со што даваат прилог и на планот на меѓународните односи. Всушност, тие се мостот на соработката на Република Македонија со САД, Канада, Австралија, Нов Зеланд, со земјите во Европската унија и со други земји широк светот. Досега не еднаш е истакнато дека македонските доселеници и нивните асоцијации, со посебна нагласка на македонските православни цркви и црковни општини, прераснале во мошне значаен позитивен фактор во градењето на добрите заемни односи меѓу земјите во кои тие живеат и Република Македонија.

За разлика од САД, Канада и Австралија, кон земјите на Европската унија преселбите на Македонците се интензивирале по Втората светска војна и траат сè до денес. Македонците започнале да се доселуваат првин на времена работа, а потоа од година во година тоа добива траен карактер. Особено

that they have joined into independent associations, churches and church communities above all, where the members are Macedonians regardless of the part of Macedonia they come from. At the same time the religious and national structures, immigrant organizations, and their memberships continued to grow constantly, while their activities spread and improved in quality. Hence, in this period evident results were achieved in the spiritual and cultural, and educational life. Numerous Macedonian churches and societies were established, as well as sports clubs and other forms of activity in which Macedonian immigrants gathered massively. However, the establishment of Macedonian Orthodox churches and church communities are of special significance for the entire activities of the Macedonian immigrants.

The Macedonian Orthodox Churches and communities in Australia, Canada, and the USA, and recently in the countries of the European Union, are the most significant and most massive gathering places of the Macedonians from every part of Macedonia. In addition to the church services, the Macedonian language, the authentic mother tongue brought from the native land can be heard freely at these Macedonian shrines. At these cultural, educational, and spiritual centers there are Macedonian schools, and the Macedonian mother tongue, national history and geography are studied. Scripture is also taught at many churches. Thus, there is an open process of establishing cultural and arts societies, entertainment, literature, and sports associations, publishing of newspapers, bulletins, and magazines, and opening of Macedonian radio and TV shows. Therefore, the Macedonian Orthodox churches survive among the immigrants as an invincible reality and important factor in the immigrant communities. The churches exist as a permanent trace, acknowledged by the domestic factor, and they act freely in the environment in which Macedonians live and work.

Macedonian Orthodox churches and church communities in the Diaspora are quite appreciated by those societies above all because of the results that the Macedonians achieve in their work, and because of their attitude and high level of loyalty toward their new fatherland. Nevertheless, it is most significant that through their church communities the Macedonian immigrants affirm their native fatherland, thus contributing to international relations. In fact, they are the bridge of collaboration between the Republic of Macedonia and Australia, New Zealand, USA, Canada, countries of the European Union, and other countries throughout the world. Many times it has been stressed that the Macedonian immigrants and their associations, with special emphasis on the Macedonian Orthodox churches and church communities, have grown into a quite significant positive factor in the establishment of good mutual relations between the countries in which they live and the Republic of Macedonia.

Unlike USA, Canada, and Australia, Macedonian immigration toward countries of the European Union intensified after the Second World War and have continued till the present day. Initially Macedonians began emigrating to find temporary work

кога во седумдесеттите години од минатиот век, притисокот за организирани барања на работници од разни европски агенции и компании, станал со поголем. Таквите барања ги прифатиле и бироата за вработување, преку кои се вршело улис на заинтересираните работници. Потоа имало и разни агенции и посредници кои ги уплатувале нашите луѓе директно во тогашните западноевропски земји, особено во Германија, Швајцарија, Франција, Данска и Шведска.

Карактеристично е што, во почетокот на времената работа во овие земји на организиран начин заминувале работоспособни млади луѓе, како самци, без семејства. Речиси, сите заминувале со потпишани договори во џебот, што подразбирало дека ќе останат една до пет години, да заработкаат, да спечалат некоја пара и потоа да се вратат во татковината. Подоцна се покажа дека само мал број од македонските граѓани кои заминале при крајот на шеесеттите и во почетокот на седумдесеттите години се вратиле во земјата, додека поголемиот број се прилагодил на животните и работни услови во новите средини. Тие си ги заменат своите семејства, а со тоа започнал новиот бран емиграциони движења од Македонија кон Европа. Притоа, Македонците во Европа, особено во Германија и во Шведска, уште во седумдесеттите години, речиси, со почетокот на нивното масовно драѓање, на, како што тогаш се нарекуваше, времена работа, почнале да се саморганизираат. Македонските клубови и дружежнија биле формирани како потреба за ублажување на постапувајќата, копнешкот по своите, од кои многумина биле подолго одвоени, но и потребата за меѓусебно дружење и комуницирање и за полесно реализацирање на одделни нивни заеднички потреби. Така, постепено почнале да се јавуваат нови облици на дејствување на спортски, фолклорен, културен, образовен и друг план, кои со текот на времето прераснувале во богат мозаик од активности на многу полиња, се разбира, зависно од условите, потребите и можностите на Македонците во новите средини.

Исто така, одреден број Македонци во дијаспората цркуваат во католички и англикански цркви, потоа во руски, украински, српски, грчки и бугарски, особено во бугарско-македонски, како и во некои протестански цркви. Такви се случаите со црквите кои се под јурисдикција на Источната православната црква во Северна Америка (Торонто, Детроит, Форт Веин, Индијанаполис и други градови), на Грчката православна црква во Канада (Торонто, Хамилтон и Винзор) и Австралија (Мелбурн, Аделајд, Перт и Сиднеј), на Српската црква во САД (Детроит) и Канада (Торонто), на Бугарската православна црква (Мелбурн), на Евангелско-методистичката, и на Адвентистичката црква во Австралија и на други цркви. Исто така, во Мелбурн постои Македонска евангелско - методистичка црква, во која членуваат претежно Македонци од струмичкиот крај. Во САД, пак, постојат цркви со име Македонска баптистичка црква, во која членуваат црнечко население. Оваа црква го примила библиското

and as the years passed it gained a permanent character. This is especially true of the 1970's when pressure increased regarding the organized demands for workers in various European agencies and companies. Such demands were also accepted by the employment bureaus which even made lists of workers who were interested. There were also various agencies and agents who referred our people directly to the Western European countries, especially to Germany, Switzerland, France, Denmark, and Sweden.

It is characteristic that in the beginning of the temporary work in these countries the people who left in an organized manner were mainly single young people. They practically all left with a signed agreement in their pocket. This meant that they would remain there for one to five years to earn some money and return to their fatherland. It later turned out that only a small number of the Macedonian citizens who had left at the end of the 1960's and beginning of the 1970's had actually returned to the country. The majority of them had adapted to their new working and living environments. They took their families with them, and thus began the new wave of immigrational movement from Macedonia toward Europe. Hence, Macedonians who had come to Europe, especially to Germany and Sweden in the seventies to what was then referred to as temporary work, began organizing themselves at the very beginning of their massive arrival. Macedonian clubs and associations established as a need to alleviate nostalgia, grief for their families from which many had been separated a long time, as well as the need for mutual socialization and communication, and easier realization of their specific mutual needs. Thus, gradually new forms of activity in sport, folklore, culture, and other fields began appearing. In time these grew into a rich mosaic of activities in many fields depending on the conditions, needs and opportunities of the Macedonians in their new environments.

Similarly, a certain number of Macedonians in the Diaspora attend churches such as the Catholic Church, the Anglican, Russian, Ukrainian, Serbian, Greek, and Bulgarian, especially the Bulgarian - Macedonian, and several Protestant churches. Such is the case with those churches that are under the jurisdiction of the Eastern Orthodox Church in North America (Toronto, Detroit, Fort Wayne, Indianapolis, and other cities); with the Greek Orthodox Church in Canada (Toronto, Hamilton, Windsor), and Australia (Melbourne, Adelaide, Perth, and Sydney); the Serbian church in USA (Detroit) and Canada (Toronto); of the Bulgarian Orthodox Church (Melbourne); the Evangelist - Methodist church, and the Seventh Day Adventists' Church in Australia, as well as other churches. At the same time, in Melbourne there is a Macedonian Evangelist - Methodist Church whose members are mostly Macedonians from the Strumica area. On the other hand, in USA there are churches named *Macedonian*

име на Македонија и нема никаква врска со Македонија и македонскиот народ. Меѓу свештенството и високиот клер на погоре споменатите цркви, особено во Католичката, во Англиканска и во Евангелско-методистичката црква, има одреден број Македонци кои достојно го бранат името и вистината за македонскиот народ и за Македонија.

Значајно поглавје во историскиот развој на Македонците во дијаспората е и прашањето на Македонците со муслиманска вероисповед. Нив ги има неколку стотици илјади во Истанбул, Измир, Бурса и во други градови во Турција, како и во земјите на Европската унија и во прекуокеанските земји. Тие се дојдени претежно од Дебарско, од реканскиот крај, Горно Врановци, Скопско, Тетовско, Гора (во поранешна СР Југославија, од Косово и Метохија) и од други места. Карактеристично за оваа македонска популација е тоа што ја примила муслиманската вера, а ги задржала: македонскиот јазик, културните вредности, обичаите и традициите донесени од Македонија.

Како резултат на желбите и напорите на Македонците со муслиманска вероисповед да ги зачуваат своите корени во новата средина, тие таму формирале културно-уметнички и други друштва и асоцијации со македонски карактер. Нивната љубов кон Македонија и врската со дедовските огништа се големи. Слични или идентични се случват и со етничките Турци од Македонија, кои настаплигично се поврзани со родните места на своите предци. Тоа придонесува да се јакнат врските на духовен, културен и, особено, на економски план меѓу Република Турција и Република Македонија.

Инаку, во прекуморските и во земјите на Европската унија, почнувајќи од седумдесеттите години до денес, бројот на новосоздадените цркви и црковни општини, клубски и други асоцијативни облици на собирање, сè повеќе се зголемува. Најголемиот број Македонци членуваат или се редовни посетители на тие многубројни асоцијации, каде тие организираат верски, национални, фолклорни, спортски, културни и други манифестации. Таму, всушност, и се појавиле првите искри, првите иницијални собирања и другарувања. Притоа, иницијаторите ја истакнувале очигледната потреба и намера: Македонците да си отворат свои катчиња во една заемна корелација со најшироки договорања и во соработка со татковината да ги активираат сите свои потенцијали. Таму имаат шанси и можности да развиваат најразлични активности, на најдостоинствен начин да се афирмира македонското име, македонската држава и македонската вистина. Со формирањето, пред сè, на македонските православни цркви и црковни општини, како и друг вид асоцијации, се создадени услови за негување на роднокрајното културно наследство, на религијата, традициите, обичаите и другите национални вредности, со цел да се зачува македонскиот идентитет и македонската вистина.

Baptist Church whose members are the Negro population. This church adopted the Biblical name of Macedonia and has no connection with Macedonia or the Macedonian people. Among the clergy of these churches, especially the Catholic, the Anglican, and the Evangelist – Methodist Church, there are Macedonians who represent respectfully the name and the truth about the Macedonian people and Macedonia.

The issue regarding the Macedonians of Muslim religion is a significant chapter in the historical development of the Macedonians in the Diaspora. There are several hundred thousand of them in Istanbul, Ismir, Bursa, and other cities in Turkey, as well the countries of the European Union. These people mainly came from the areas of Debar, Reka, the village of Gorno Vranovci, Skopje, Tetovo, Gora (Former Federal Republic Yugoslavia) and other areas. Characteristically, this Macedonian population adopted the Islamic religion but retained the Macedonian language, culture, customs, and traditions brought with them from Macedonia.

As a result of the desires and efforts of the Macedonians of Muslim religion to maintain their origins in the new environment, there they established cultural and artistic, and other clubs and associations of Macedonian character. Their love of Macedonia and the links with their ancestors' hearths are truly great. It is also a similar or perhaps identical case with the ethnic Turks from Macedonia who are nostalgically connected to the birth places of their ancestors. This contributes to the strengthening of relations between the Republic of Turkey and the Republic of Macedonia on a spiritual, cultural, and especially economic scale.

Since the 1970's the number of newly established churches and church communities, clubs and other associative forms of gathering, has continued to grow constantly in the Trans Atlantic countries and countries of the European Union. The majority of Macedonians are members of, or regular visitors to these numerous associations, where they organize religious, national, folk, sports, cultural, and other manifestations. This was in fact where initial gathering and socialization took place. Initiators emphasized the obvious needs and intentions that the Macedonians open their own places for mutual correlation in widespread agreement and to activate all of their potentials in collaboration with their fatherland. There they had the chance and opportunities to develop various activities and in a most respectful manner to affirm the Macedonian name, the Macedonian state, and the Macedonian church. Through the establishment of above all the Macedonian Orthodox churches and church communities, as well as other kinds of associations, conditions were also created for the nurturing of the native cultural heritage, religion, traditions, customs and other national values, all with the aim of maintaining the Macedonian identity and Macedonian truth.

МАКЕДОНСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА

Веднаш по ослободувањето и прогласувањето на македонската држава - НР Македонија, македонскиот православен народ се организирал на црковно-национален план. Така, врз основа на историските и канонските права се здобил со своја Македонска православна црква и со свое народно свештенство. За таа цел се формирал Иницијативен одбор за организирање на Црквата како национална институција, а се организирале и црковни тела за територијата на Македонија. Потоа, на Првиот македонски црковно-народен собор, што се одржал на 4 март 1945 година, во Скопје, е донесена Резолуција со која се покренало прашањето за автокефалината на Црквата. Паралелно со прогласувањето на македонската држава и добивањето на националните, политичките, социјалните и духовните слободи, православниот македонски народ барал и сакал да постигне полна духовна и црковна афирмација.

На Вториот црковно-народен собор, пак, што се одржал од 4 до 6 октомври 1958 година, било решено да се обнови древната Охридска архиепископија. Таа да го носи името Македонска православна црква (МПЦ) и да има врховни црковни тела. Тогаш бил донесен и првиот Устав на самостојната Македонска православна црква и некои други акти.

Тоа значело конституирање на Црквата како духовно-национална и религиозна институција на македонската држава и на македонскиот народ. Веста за обновата на Охридската архиепископија со радост била дочекана не само од македонскиот народ во татковината, туку од сите Македонци раселени по светот. По конституирањето на македонската државност, обновата на Охридската архиепископија во лицето на Македонската православна црква претставувало и претставува голем чин во исполнувањето на идеалите за национална и црковна слобода на македонскиот народ.

По возобновувањето на Охридската архиепископија во 1958 година и по прогласувањето на автокефалината во 1967 година, Македонската православна црква направила силен пробив меѓу бројните македонски доселеници во прекуокеанските земји. Тоа особено се почувствувало меѓу Македонците во Австралија, Канада и САД, како и кај оние македонски граѓани кои привремено или постојано престојувале во западноевропските и други земји. Чинот на

THE MACEDONIAN ORTHODOX CHURCH

As soon as the Macedonian state was liberated and declared the People's Republic of Macedonia, the Macedonian Orthodox people organized themselves on a church and national scale. Thus, on the basis of the historical and canonical rights they gained their own Macedonian Orthodox Church with their own people's clergy. With this aim an Initiative Committee was formed to organize the church as a national institution, and church bodies were also formed for the Macedonian territory. Later, at the First Macedonian Church-people's Assembly, held on 4 March, 1945 in Skopje, a Resolution was adopted which began the issue regarding autocephaly of the church. At the same time as the proclamation of the Macedonian state and the accomplishment of its national, political, social, and spiritual freedoms, the Macedonian Orthodox people also demanded and wished to accomplish full spiritual and church affirmation.

At the Second Church and National Assembly held during the period 4 – 6 October, 1958 a decision was reached to renew the ancient Ohrid Archbishopric. It was to be named the Macedonian Orthodox Church, and was to have supreme church bodies. The first Constitution of the independent Macedonian Orthodox Church (MOC) and some other Acts were also adopted then.

This meant constitution of the church as a spiritual, national, and religious institution of the Macedonian state and the Macedonian people. The news of the restoration of the Ohrid Archbishopric was greeted with joy not only by the Macedonian people in the fatherland but also by every Macedonian dispersed throughout the world. Since the constitution of the Macedonian state, the restoration of the Ohrid Archbishopric in the face of the Macedonian Orthodox Church meant, and still means a great moment in the fulfillment of the ideals for national and church freedom of the Macedonian people.

Following the restoration of the Ohrid Archbishopric in 1958, and declaration of autocephaly in 1967, the Macedonian Orthodox Church made a strong breakthrough among the Macedonian immigrants in the transatlantic countries. This was particularly felt among the Macedonians in Australia, Canada, and the USA, as well as those Macedonian citizens temporarily or permanently residing in the western European and other countries. The very act of restoring the Ohrid Archbishopric was

возобновувањето на Охридската архиепископија бил повод, основа и поттик да се формираат и да се изградат голем број македонски православни цркви и црковни општини, како и бројни асоцијации во нивните средини насекаде во иселеништвото.

Македонските православни цркви и црковни општини во иселеништвото се конституирани врз законска основа. Тие се организирани на религиозна основа, а вршат функција на македонски, национални, социјални, хуманитарни, културно-просветни, литературни, спортски и друг вид институции. За реализација на своите активности црквите и црковните општини, пред се, имаат добиено широка поддршка од властите каде што постојат и од мајката Светицлиментова црква во Република Македонија. Со нивното формирање надвор од Македонија, во голема мера се придонесе да се подигне на повисоко рамните свестта, разбирањето, поврзаноста и љубовта за заедничко живеење. Притоа, се зачувува националниот идентитет, јазикот, верата, обичаите и традициите на македонските доселеници во новите средини. Тоа е потврдено кај најголемиот број Македонци, без разлика од кој дел на Македонија и со какви патни исправи се дојдени привремено или засекогаш во САД, Канада, Австралија, Европската унија или во други земји. Преку тие значајни духовни и културно-просветни центри, прејку членувањето во црковните храмови, македонските доселеници добиваат документи што сведочат дека се Македонци. Нивните крштеници, венчаници, посмртници и други потребни документи се официјални и законски пред демократските власти и администрацијата во новите средини.

До Втората светска војна, а поради нерешениот статус на Македонската православна црква во Македонија, доселениците го носеле со себе духот на Охридската архиепископија, иако состојбите на Балканот имале свој одраз. Така, црковните општини во прекуокеанските земји по содржина биле типично македонски, бидејќи средствата за изградба на објектите во најголем број случаи биле од Македонци, особено од егејскиот дел на Македонија. Но, за жал, тие цркви биле подведувани под канонска и духовна јурисдикција на соседните православни цркви, од кои поголем број потпаднале под влијание на организацијата позната како МПО (Македонска патриотска организација). Таков е случајот, меѓу другото, со таканаречените Македонско-бугарски православни цркви Св. Кирил и Методиј, Св. Ѓорѓи и Св. Троица во Торонто, со црквите Св. Никола во Форт Веин, Св. Кирил и Методиј во Лорейн, Св. Кирил и Методиј во Мелбурн и други. Откако Македонците ги изградиле, тие биле преземени од неколку Бугари и ставени под јурисдикција на Бугарската православна црква. Исто така, извесен број цркви изградени или помогнати од Македонци се под јурисдикција на Грчката и Српската православна црква. Таква е црквата Св. Димитрија и Св. Ѓорѓи во Торонто, и Св. Лазар во Детроит. Во најново време, пак, некои цркви се именуваат и како Источни православни цркви.

reason, basis, and encouragement for establishment and construction of a large number of Macedonian Orthodox churches and church communities, as well as numerous associations in the new environments throughout the Diaspora.

The Macedonian Orthodox churches and church communities in the Diaspora were constituted on legal grounds. They are organized on religious grounds and fulfill the function of Macedonian national, social, humanitarian, cultural, educational, literary, sports, and other kinds of institutions. In order to realize their activities the churches and church communities have, above all, been given the wide support of the authorities in their respective countries and of their mother St. Clement's Church in the Republic of Macedonia. Their establishment outside of Macedonia greatly contributed to raising to a higher level of the awareness, understanding, closeness, and love for joint living. At the same time the national identity, language, faith, customs, and traditions of the Macedonian immigrants were retained in their new environments. This was confirmed among the majority of Macedonians, regardless of which part of Macedonia they came from, or with what kind of travel documents, whether temporarily or permanently, to the USA, Canada, Australia, European Union, or to other countries. Through these significant spiritual, cultural and educational centers and through their membership in these churches the Macedonian immigrants received documents as proof of their being Macedonians. Their christening, wedding, and death certificates, as well as other necessary documents are official and legal before the democratic authorities and administration in the new communities.

Until the Second World War, and as a result of the undefined status of the Macedonian Orthodox Church in Macedonia, the immigrants carried with them the spirit of the Ohrid Archbishopric, despite the effects of the situation in the Balkans. Hence, in their content the church communities in the transatlantic countries were typically Macedonian as the funds for construction of the buildings in most cases came from Macedonians, especially from those that came from the Aegean part of Macedonia. Unfortunately, these churches had been lead under the canonical and spiritual jurisdiction of the neighboring Orthodox churches, of which the majority was influenced by the organization known as MPO (Macedonian Patriotic Organization.) This was the case with the so-called Macedonian – Bulgarian Orthodox churches of *Sts. Cyril and Methody*, *St. George*, and *Holy Trinity* in Toronto, the churches of *St. Nicola* in Fort Wayne, *Sts. Cyril and Methody* in Lorain, *Sts. Cyril and Methody* in Melbourne, and others. Once the Macedonians had built them, they were taken over by several Bulgarians and placed under the jurisdiction of the Bulgarian Orthodox Church. At the same time, a certain number of churches built, or helped by the Macedonians are under the jurisdiction of the Greek and Serbian Orthodox Churches. This is the case with the *St. Dimitrios Church* and *St. George Church* in Toronto and *St. Lazar* in Detroit. On the other hand, in recent times some churches have called themselves *Eastern Orthodox Churches* or *Orthodox Church of America*. Such is the *St. Clement of Ohrid Church* in Detroit, built in 1964.

Меѓутод, конституирањето на Народна Република Македонија и прогласувањето на автокефалноста на Македонската православна црква, беа настани од фундаментално значење за македонското иселеништво. Така, се отвори процес на создавање автентични македонски организации, македонски цркви и црковни општини, културно-уметнички, литературни, забавни, спортски друштва и друг вид асоцијации. Тие претставуваат најзначајни и најголеми собиралишта на доселениците од сите делови на Македонија.

Се знае дека поголемиот број од иселеништвото го сочинуваат Македонци од егејскиот дел на Македонија, кои, како и другите Македонци, во новите средини во светот ги уживаат и сите национални и социјални слободи. За разлика од тод, во својата родна земја, во егејскиот и пиринскиот дел на Македонија и во Албанија, не ги уживаат ни основните човекови права пропишани со декларациите и другите акти на Обединетите нации. Во својата земја тие се негирани како народ, врз нив се врши асимилација, денационализација и систематско иселување од родните дедовски огништа.

Меѓу двете светски војни властите во САД и Канада не ги регистрирале верските објекти на Македонците како македонски институции, бидејќи ни во својата земја тогаш немале своја автокефална црква. Така, според патните исправи, македонските доселеници не можеле да се запишат дека се Македонци. И таму им бил негиран националниот идентитет, што е дел од историската објективна стварност за Македонците во дијаспората. Затоа, во минатото извесен број македонски доселеници своите црковни, семејни, брачни, традиционални, културни и слични потреби, во новите средини ги извршуваат во други православни цркви. Особено во бугарски, грчки, српски, руски, украински, сирийски и други православни цркви, како и во објекти на Католичката, односно Англиканска црква и некои протестантски цркви.

Меѓутод, по Втората светска војна, македонските доселеници со голем ентузијазам започнале да се здружуваат во свои македонски заедници. Во нив започнале да ги задоволуваат своите национални, духовно-културни потреби, обичаи и традиции, донесени од „стариот крај“, како што често велат за дедовското огниште во Македонија. А Македонија е земјата којашто, и покрај оддалеченоста, постојано ја носат во своите срца и се гордеат со неа.

Како резултат на лъбовта кон Македонија се родила идејата за формирање македонска црковна општина во иселеништвото, и тоа во Мелбурн. Таму е осветен првиот македонски православен храм надвор од границите на Македонија, црквата Св. Георги. Еве што пишува за овој настан весникот на Црковниот одбор од Мелбурн: „Македонската емиграција во Мелбурн раководена од идеите на славните илиндценци за национално и црковно ослободување, притоа имајќи право во демократска Австралија слободно да го изрази своето национално чувство, на 14 мај 1956 година се собра на голем митинг и реши да изгради свој црковен центар... За изградба на наша црква нè

However, the constitution of the People's Republic of Macedonia and the declaration of autocephaly of the Macedonian Orthodox Church were events of fundamental significance for the Macedonian immigrants. This opened the process of establishment of authentic Macedonian organizations. Macedonian churches and church communities, literary, entertainment, sports clubs, and other kinds of associations. These represent the most significant and largest meeting places of the immigrants from every part of Macedonia.

We know that a large part of the immigrants are Macedonians from the Aegean part of Macedonia. Like other Macedonians, they too, enjoy every national and social freedom in their new environments. On the other hand, in their native country, in the Aegean and Pirin part of Macedonia, and in Albania they do not enjoy even the basic human rights proposed in the declarations and other Acts of the United Nations. In their own country they are negated as a people, they are the subject of assimilation, denationalization, and systematic immigration from their native hearths.

Between the two World Wars the authorities in USA and Canada did not register the Macedonians' religious structures as Macedonian institutions because even in their own country they did not have an autocephalous church at the time. Thus, according to their travel documents the Macedonian immigrants could not register as Macedonians. There, too, their national identity was negated, which is all part of the historical objective reality of the Macedonians in the Diaspora. For this reason in their new environments in the past a certain number of Macedonians satisfied their church, family, matrimonial, traditional, cultural, and similar needs at the other Orthodox churches. These included Bulgarian, Greek, Serbian, Russian, Ukrainian, Syrian, and other Orthodox churches, as well as buildings of the Catholic, or Anglican Church and some Protestant churches.

However, after the Second World War the Macedonian immigrants began getting together in their own Macedonian communities with great enthusiasm. Here they began satisfying their national, spiritual and cultural needs, customs and traditions brought with them from their "stari kraj" (native place, back home) as they often refer to their native hearths in Macedonia. And Macedonia is the country which, despite the distance between them, they constantly carry within their hearts and are proud of.

As a result of this love of Macedonia the idea was born to establish a church council in the Diaspora, in Melbourne more precisely. The first Macedonian Orthodox Church outside of the Macedonian borders, St. George's, was dedicated here. In the newsletter of the Church Board in Melbourne this event was described as follows: "The Macedonian immigration in Melbourne, led by the ideas of the glorious Ilinden fighters for national and church liberation, at the same time having this right in democratic Australia, to freely express their national feeling, a large meeting was held on the 14 May, 1956 and a decision was reached to build a church center... We are forced to build our own church due to the numerous difficulties we are experiencing with foreign

принудуваат многуте тешкотии што ги имаме по тугите цркви: неразбирањето на тугите јазици, неможноста да ги искажеме своите маки и потреби, а и свештениците од другите националности не ги знаат нашите верски обичаи, а ако, пак, некои од нив и ги знаат, тенденциозно сакаат да ги изартуваат кон своите, со определени намери и цели...“

Црквата Св. *Горѓи* во Мелбурн е прва македонски храм на австралискиот континент, а и воопшто во иселеништвото, осветен од македонски владика, во сослужение со македонски свештеници. Тој чин за сите Македонци во Мелбурн и Австралија е од особена важност и претставува камен-темелник за организирано формирање и изградба на голем број македонски православни цркви во дијаспората. Како резултат на тоа, бројот постојано се зголемува и денес активно работат осумдесетина цркви и црковни општини и манастири со трите епархии на Македонската православна црква: Американско-канадската, Австралиско-новозеландската и Европската епархија. Епархиите обезбедуваат услови за сè поголема afirmација на целокупното национално-културно наследство и современиот напредок на Црквата и на македонскиот народ во целина. Со своите активности епархиите претставуваат жив мост на пријателства меѓу Македонија и земјите каде што живеат македонските доселеници. Исто така, од огромно значење е и улогата и позитивниот однос на македонските верници и свештени лица во тие македонски црковни институции во иселеништвото.

По формирањето на Општината Св. *Горѓи* во Мелбурн, започнале иницијативи за организирање македонски православни цркви и црковни општини на северноамериканскиот континент, во САД и Канада се појавиле силни национални чувства и свест кај македонските доселеници. Како резултат на тоа во Колумбус, Охајо, уште во 1958 година, била формирана првата црковна општина. Потоа, на 14 октомври 1962 година бил постави камен-темелникот, а по една година, во јуни била осветена црквата Св. Петар и Павле во Гери, Индијана. На 5 април 1964 година, пак, во Торонто бил поставен камен-темелник на Св. Климент Охридски, која била осветена на 15 април 1965 година. Овој храм е, пред сè, убав пример на христијанството, а и една од најголемите и најимпозантните цркви што Македонците ги имаат во дијаспората.

Македонските православни цркви и црковни општини во исто време се културно-просветни, фолклорни, литературни и спортски центри. Таму се слуша и се продолжува векот на македонскиот збор, верата, традициите и обичаите. Таму работат етнички фолклорни групи и секции кои се вистински амбасадори на богатиот македонски фолклор. Во исто време, црквите се место за собирање и другарување на младите генерации од македонско потекло. Таму, женските, фолклорните, литературните, спортските и другите секции развиваат бројни активности. Таму се печатат црковни весници, списанија, билтени и други црковни публикации. Црковните општини имаат непроценлива улога во з bogатувањето на сèкупните активности на македонските доселеници

churches: the inability to understand foreign languages, the inability to express our troubles and difficulties, while the priests of other nationalities are not familiar with our religious customs, and if any of them are familiar, they tendentiously wish to divert them to their own customs, all with specific aims and purposes..."

St. George's Church in Melbourne was the first Macedonian church on the Australian Continent, and the Macedonian Diaspora in general, that was blessed by a Macedonian bishop in a joint service with Macedonian priests. For all the Macedonians in Melbourne and Australia this event was of particular importance and represents the foundation stone to the organized establishment and construction of a large number of Macedonian Orthodox churches in the Diaspora. As a result of this their number has been increasing constantly so that at present there are about eighty active churches and church communities and monasteries with the three Dioceses of the Macedonian Orthodox Church: the American - Canadian, Australia - New Zealand, and the European Diocese. These Dioceses provide conditions for an increasing affirmation of the entire national and cultural heritage and modern progress of the Church and the Macedonian nation in general. Through their activities the Dioceses represent a live bridge of friendship between Macedonia and the countries in which the Macedonian immigrants reside. The role and positive attitude of the Macedonian believers and the clergy in those Macedonian church institutions in the Diaspora are also of huge significance.

As soon as the *St. George's* community was established in Melbourne, initiatives began for organization of Macedonian Orthodox churches and church community on the North American continent. Strong national feelings and awareness were aroused among the Macedonian immigrants in the USA and Canada. As a result of this in Columbus, Ohio, the first church council was established as early as 1958. Later, on 14 October, 1962 the foundation stone was placed, and one year later, in June, the *Sts. Peter and Paul's Church* in Garry, Indiana was dedicated. On 5 April, 1964 in Toronto the foundation stone was placed for the *St. Clement of Ohrid Church*, dedicated on 15 April, 1965. This church is above all a beautiful sample of Christianity and at the same time one of the largest and most impressive churches the Macedonians have in the Diaspora.

The Macedonian Orthodox churches and church communities are cultural, educational, folklore, literary, and sports centers at the same time. These are places that continue to nurture the Macedonian tongue, religion, traditions, and customs. They are the working places of ethnic folklore groups and clubs which are true ambassadors of the rich Macedonian folklore. At the same time these churches are places where the young generations of Macedonian descent can gather and socialize. The various clubs, such as the women's club, the folklore, literary, sports, and other clubs have developed numerous activities. The role of these church communities is of immense value in the enrichment of the overall activities of the Macedonian immigrants

и претставуваат нераскинлив дел од богатото културно живеење на Македонци, со која тие имаат постојани и трајни врски.

Затоа, денес македонските доселеници пред светската јавност и во средините во кои живеат, со гордост ја истакнуваат својата македонска припадност. Уште повеќе благодарение на мултикултурната политика, македонските доселеници со голем ентузијазам и полет ги негуваат своите народни традиции; го презентираат својот богат фолклор, потоа на јавни места ги пеат своите народни песни и ги играат убавите македонски ора. Всушност, во новите средини тие го афирмираат македонското име, културно-историското минато и сегашноста. Програмите, пак, за мултикултура претставуваат своеизден повод за проширување на соработката и за еманципација на доселениците во многу области на живеењето. Пред се, тоа се однесува на културата, литературата, спорта, на прашањата и проблемите од областа на образоването, радиото и телевизијата, социјалната и хуманитарната грижа и други области.

Затоа со право се вели дека македонските православни цркви и црковни општини во иселеништвото го одразуваат единството на Македонците и непосредно придонесуваат за афирмација на македонскиот народ. Преку културно-просветните, верските и националните форми на собирање во македонските православни цркви и црковни општини Македонците, всушност, излегле од тесните рамки на дејствување и се афирмираат како важна етничка група во новите средини.

Во САД денес постојат двадесет македонски православни цркви, црковни општини и манастири, и тоа: во Индијана, Св. Петар и Павле во Краун Поинт; во Охајо: Успение на Пресвета Богородица во Колумбус, Св. Пророк Илија во Синсинати, Св. Климент Охридски во Лорейн и Св. Никола во Кентон; во државата Њујорк: Св. Георги во Сирокуз, Св. Великомаченик Димитрија во Рочестер, Св. Климент Охридски во Њујорк и Св. Кирил и Методиј во Бафало; во Мичиген: Св. Богородица и Св. Георги Кратовски во Детроит; во Њу Џерси: Св. Кирил и Методиј во Сидер Гроув, манастирот Св. Георги во Рандолф и Св. Никола во Тотова; во Илиноис, Св. Кирил и Методиј и Св. Петка во Чикаго; во Калифорнија Св. Богородица во Лос Анџелес, а во формирање се: Св. Наум Охридски во Филаделфија, Пенсилванија, Св. Димитрија во Мајами и Св. Јован Крстител во Тарпон Спрингс во Флорида, како и Св. Богородица во Ст. Луис во Мисури.

Во Канада, пак, постојат десет македонски православни цркви, црковни општини и манастири, и тоа: Св. Климент Охридски, во Торонто, Св. Пророк Илија, во Мисисага, Св. Димитрија Солунски, во Маркам, Св. Недела, во Пикеринг, Св. Наум Охридски, во Хамилтон, Св. Никола во Виндзор, Св. Богородица во Кембриј, сите во Онтарио, а во формирање се: Св. Никола, во Јунионвил и Св. Илија, (манастир) во Торонто, Онтарио и Св. Атанасиј, во Фабревил, Лавал, Квебек.

representing an inseparable part of the rich cultural living of Macedonia, with which they maintain constant and permanent relations.

Thus, before the global public and in the communities where they live, the Macedonian immigrants show their Macedonian belonging with much pride. Even more so, thanks to the multicultural policy, the Macedonian immigrants nurture their national traditions with great enthusiasm and inspiration; they present their rich folklore; they sing their folk songs in public places, and dance their beautiful Macedonian folk dances. In fact, in their new environment they affirm the Macedonian name, cultural and historical past, and present. At the same time, the multicultural programs are themselves reason for expansion of the collaboration and emancipation of the immigrants in many areas of living. This especially applies to culture, literature, sport, the issues and problems of education, radio and television, social and humanitarian aid, and other areas.

Therefore, it is rightfully said that the Macedonian Orthodox churches and church communities in the Diaspora are an expression of Macedonian unity and directly contribute to the affirmation of the Macedonian people. In fact, through the cultural and educational, religious and national forms of gathering in the Macedonian Orthodox churches and church communities the Macedonians went beyond the narrow forms of acting and are affirming themselves as an important ethnic group in their new environments.

Generally in USA there are twenty Macedonian Orthodox churches, church communities, and monasteries, these being the following: *Sts. Peter and Paul* in Crown Point, Indiana; *Assumption of Saint Mary* in Columbus, Ohio; *St. Prophet Ilija* in Cincinnati; *St. Clement of Ohrid* in Lorain; *St. Nikola* in Canton; *St. George* in Syracuse, New York; *St. Martyr Dimitrija* in Rochester; *St. Clement of Ohrid* in New York State; *Sts. Cyril and Methody* in Buffalo; *St. Mary* and *St. George of Kratovo* in Detroit, Michigan; *Sts. Cyril and Methody* in Ceder Grove; *St. George Monastery* in Randolph; *St. Nikola* in Totowa, New Jersey; *Sts. Cyril and Methody* and *St. Petka* in Chicago, Illinois; *St. Mary* in Los Angeles, California; while in the process of establishment are the following: *St. Naum of Ohrid* in Philadelphia, Pennsylvania; *St. Dimitrija* in Miami; and *St. John the Baptist* in Tarpon Springs, Florida, and *St. Mary* in St. Luis, Missouri.

In Canada there are ten Macedonian Orthodox churches, church communities, and monasteries, of which the following: *St. Clement of Ohrid* in Toronto; *St. Prophet Ilija* in Mississauga; *St. Dimitrija Solunski* in Markham; *St. Nedela* in Pickering; *St. Naum Ohndski* in Hamilton; *St. Nikola* in Windsor; *St. Mary* in Cambridge, all in Ontario, while the following are being established presently: *St. Nikola* in Unionville; *St. Ilija* (monastery) in Toronto; and *St. Atanasij* in Faber Ville, Laval, Quebec.

Во Австралија се формирани триесетина македонски православни цркви, црковни општини и манастири, и тоа: Св. Гоѓѓи и Пресвета Богородица во Елинг, Св. Климент Охридски (манастир) во Кинг Лейк, Св. Пророк Илија во Футскрај, Св. Никола во Престон, Св. Димитрија Солунски во Спрингвил, Успение на Пресвета Богородица во Ст. Албанс, Св. Јован Крстител во Чилонг, сите во Викторија, Св. Кирил и Методиј во Розбери, Св. Никола во Кабрамата, Св. Петка во Рокдел, Св. Пророк Илија во Квинбијан, Св. Климент Охридски во Канбера, Св. Димитрија Солунски во Волонгонг, Св. Климент Охридски во Порт Кембла, Св. Богородица во Хамилтон (Њукасл), сите во Нов Јужен Велс, Св. Богородица во Њу Форм (Бризбен), Квинсленд, Св. Наум Охридски во Аделајд (Финдом), Јужна Австралија. Центарот на македонската обединета општина Св. Никола во Северен Перт, и Македонскиот општински центар Св. Никола во Перт, Западна Австралија.

Исто така, со назначувањето на митрополитот Петар за надлежен архиереј на Австралиската епархија се формирани десетина македонски православни цркви. Тие се: Митрополијата Австралиско-новозеландска, во Престон, Соборната црква Пресвета Богородица во Сиденхам, Св. Христово Воскресение во Карлто, Македонскиот православен манастир Св. Климент Охридски во Роклин, Св. Злата Магленска во Верibi, Св. Петка во Мил Парк, Св. Јован Крстител во Чилонг, Македонскиот православен центар Св. Климент Охридски во Порт Кембла, Св. Петка во Кембла Грејнц, Македонскиот православен центар Св. Богородица во Бризбен, Св. Недала во Голд Коуст во Австралија, и црквата Сабор на македонските светители во Окланд во Нов Зеланд.

Во земјите на Европската унија и други земји постојат или се формирани следните македонски православни општини и цркви: во Шведска Св. Кирил и Методиј во Гетеборг и Св. Наум Охридски во Малме; во Данска Св. Климент Охридски во Копенхаген; во Германија Св. Спас во Лацен, Хановер, Св. Тројца во Минхен, Св. Гоѓѓи Кратовски во Хамбург, Св. Кирил и Методиј во Штутгарт, Св. Никола во Мајнц, Св. Кирил и Методиј во Дортмунд, Св. Климент Охридски во Берлин, Св. Димитрија во Ален, Св. Архангел Михаил во Билефелд, Св. Атанас во Нинберг, Св. Богородица во Библинген, Синден-Филген, Св. Архангел Михаил во Ешвајлер, Ахен, Св. Никола во Инголштат и Св. Димитриј во Хурт, во Швајцарија Св. Наум Охридски во Спрайтенбах, и Св. Богородица во Тичино; во Франција Св. Климент Охридски во Париз; во Англија Св. Архангел Михаил во Лондон; во Холандија Св. Стефан; во Италија Св. Јован Крстител во Торино; во Австрија Св. Наум Охридски во Виена, а се прават напори да се формираат македонски православни цркви во Белгија и во други земји на Европската унија; во Хрватска Св. Злата Магленска во Загреб, Св. Наум Охридски во Сплит и Св. Јован Осоговски во Пула; во Словенија Св. Климент Охридски за Крањ и Љубљана; во Јужната Африканска Република Св. Наум Охридски во Кейптаун и на други места и земји.

In Australia there are about thirty Macedonian Orthodox churches, church communities and monasteries, of which the following: *St. George and St. Mary* in Eping; *St. Clement of Ohrid* (monastery) in King Lake; *St. Prophet Ilja*, in Foothills; *St. Nikola* in Preston; *St. Dimitrija Solunski* in Springville; *Assumption of St. Mary* in St. Albans; *St. John the Baptist* in Geelong; all in Victoria. *Sts. Cyril and Methody* in Roseberry; *St. Nikola* in Cabramatta; *St. Petka* in Rockdale; *St. Prorok Ilja* in Queenstown; *St. Clement of Ohrid* in Port Kembla; *St. Mary* in Hamilton (Newcastle) all in New South Wales; *St. Mary* in New Farm (Brisbane) Queensland; *St. Naum of Ohrid* in Adelaide (Findem), South Australia; the centre of the united Macedonian community of *St. Nikola* in Northern Perth, and the Macedonian community centre of *St. Nikola* in Perth, Western Australia.

At the same time, after designating Metropolitan Petar as authorized archpriest of the Australian Diocese about ten new Macedonian Orthodox churches were established. These are the following: *The Australia – New Zealand Metropolitan Preston*; *St. Mary's Church* in Sydenham; *St. Christ's Resurrection* in Carlton; *The Macedonian Orthodox Monastery of St. Clement of Ohrid* in Rockdale; *St. Zlata Meglenska* in Venby; *St. Petka* in Mill Park; *St. John the Baptist* in Geelong; *The Macedonian Orthodox Center of St. Clement of Ohrid* in Port Kembla; *St. Petka* in Kembla Grange; *The Macedonian Orthodox Center of St. Holy Mother of God* in Brisbane; *St. Nedela* in Gold Coast in Australia; and the *Assembly of the Macedonian Saints' Church* in Auckland, New Zealand.

In the countries of the European Union and other countries the following Macedonian Orthodox churches and church communities have been established: *Sts. Cyril and Methody* in Göteborg, Sweden; *St. Naum of Ohrid* in Malmö; *St. Clement of Ohrid* in Copenhagen, Denmark; *St. Spas* in Lauen, Hanover, Germany; *St. Holy Trinity* in Munich; *St. Gjorgi Kratovski* in Hamburg; *Sts. Cyril and Methody* in Stuttgart; *St. Nikola* in Mainz; *Sts. Cyril and Methody* in Dortmund; *St. Clement of Ohrid* in Berlin; *St. Dimitrija* in Allen, *St. Archangel Mikhail* in Bielefeld; *St. Atanas* in Nurenberg; *St. Mary* in Biblingen, Sindenfilgen; *St. Archangel Mikhail* in Eshvaller, Achen; *St. Nikola* in Ingolschstadt; and *St. Dimitrij* in Hurt. In Switzerland: *St. Naum of Ohrid* in Spreitenbach; and *St. Mary* in Tichino. In France: *St. Clement of Ohrid* in Paris. In England: *St. Archangel Mikhail* in London. In the Netherlands: *St. Stefan*. In Italy: *St. John the Baptist* in Torino. In Austria: *St. Naum of Ohrid* in Vienna, and there are ongoing efforts to establish Macedonian Orthodox churches in Belgium and the other countries of the European Union. In Croatia: *St. Zlata Meglenska* in Zagreb; *St. Naum of Ohrid* in Split; and *St. Jovan Osogovski* in Pula. In Slovenia: *St. Clement of Ohrid* in Kranj and Ljubljana. In the South African Republic: *St. Naum of Ohrid* in Cape Town, and in other places and countries.

Со осамостојувањето на Република Македонија во независна и суверена држава, како и со пагањето на Енверовиот режим, се создадоа поволни услови за поголемо покршување на Македонците, пред сè во Албанија, а потоа и во другите соседни земји. Така, во Албанија се обновени и реновирани православните цркви на Македонците во Мала Преспа, Голо Брдо и во други градови и села каде живее македонско население. Исто така е извршено масовно покршување на македонското христијанско население, а се формирани и асоцијации на Македонците – христијани и на Македонците – муслумани кои претежно живеат во Преспа, Корча, Голо Брдо, Тирана и други места во Албанија.

Во поголем број места со македонско население во Албанија, особено во Мала Преспа МПЦ игра важна улога во сејкупното живеење. Така, со помош и донацији на лица со фирмии и со помош од Владата на Република Македонија, а особено од поединци и македонски православни цркви и организации во иселеништвото, извршени се реконструкции, поправки и дограмди на голем број цркви и манастири. Тие се осветени од македонски митрополит и во нив се одвива богат црковен живот. Меѓу нив значајни се следните цркви: Св. Василиј во с. Леска, Св. Георги во Долна Гораџа, Св. Ѓорѓи во Глобочани, Св. Марена во Туминец, Св. Нестор и Св. Ѓорѓи во Врбник, Св. Арангел во Пустец, како и црквите во Церје, Зрновско и Шулин.

Во Грција, пак, во 2001 година започна да се гради Македонската православна црква Св. Злата Мегленска во селото С'ботско, Воденско, од каде е архимандритот Никодим Царкњас, кој е градител – ктитор. Изградбата на црквата е поддржана од голем број доселеници во прекуокеанските земји кои се по потекло од Егејска Македонија. Обиди за градење на цркви кои би биле под јурисдикција на Македонската православна црква се прават и во други места во Егејска Македонија.

Исто така, и во Бугарија се прават напори да се изградат нови цркви на Македонците од Пиринска Македонија, а кои би биле под јурисдикција на Македонската православна црква. Слични обиди се прават и во Војводина, каде живеат голем број Македонци.

Ваквите намери и долгогодишни желби на Македонците во соседните земји на Македонија се очекува да се реализираат во времето на покренување на новите демократски процеси кои се пренесуваат од земјите на Европската унија. Со тоа ќе се реши една неправда нанесена од сестринските православни цркви кон македонскиот народ и Македонската православна црква.

Веруваме дека и сестринските православни цркви, во интерес на православието, сообразувајќи се со суштествените промени, во слободата, самобитноста и независноста на македонскиот народ, најпосле ќе покажат разбирање и чувство спрема православниот македонски народ и неговата автокефална Македонска православна црква, која за сето ова време е вистинска Мајка Црква на сите македонски православни христијани.

Following the independence of the Republic of Macedonia and its becoming a sovereign and independent state, and the decline of the Enver regime, conditions became more favorable for greater closeness of the Macedonians mostly in Albania, and in the other neighboring countries. Thus, in Albania there was restoration and renovation of the Macedonian Orthodox churches in Mala Prespa, Golo Brdo, and other towns and villages where there is a Macedonian population. There was also massive christening of the Macedonian Christian population as well as establishment of associations of the Macedonian Christians and Macedonian Muslims, the majority of which live in Golo Brdo, Prespa, Korcha, Tirana, and other places in Albania.

In a large number of places in Albania that have a Macedonian population, particularly in Mala Prespa, the MOC plays an important role in everyday life. Thus, a large number of churches and monasteries were restored and reconstructed with the help of donations from business owners, the Government of the Republic of Macedonia, and especially individuals and Macedonian Orthodox Churches and organizations abroad. These churches were blessed by a Macedonian metropolitan and a rich church life takes place there. The following are among the more significant churches: St. Vasilij in the village of Leska, St. Gyorgi (St. George) in Dolna Gorica, St. Gyorgi in Globochani, St. Marenia in Tuminec, St. Nestor and St. Gyorgi in Vrbnik, St. Arangel in Pustec, and the churches in Cerje, Zrnovsko, and Shulin.

In 2001 in Greece, construction of a Macedonian Orthodox church, St. Zlatu Meglenska, began in the village of S'botsko, near Edessa (Voden), which is also where the founder, archpriest Nikodim Carknjos comes from. Construction of the church is supported by a large number of immigrants in the trans atlantic countries who come from Aegean Macedonia. In other places in Aegean Macedonia also efforts are being invested toward construction of churches which would be under jurisdiction of the Macedonian Orthodox Church.

In Bulgaria, too there have been efforts to build new churches for the Macedonians in the Pirin part of Macedonia, which would be under the jurisdiction of the Macedonian Orthodox Church. Similar efforts are being made in Voyvodina, where a large number of Macedonians live.

It is expected that these intentions and age old desires of the Macedonians in the neighboring countries of Macedonia will be fulfilled with the emerging of the new democratic processes being transferred from the countries of the European Union. This will resolve the injustice inflicted upon the Macedonian people and Macedonian Orthodox Church by its sister Orthodox churches.

We believe that in the interest of Orthodoxy and in compliance with the radical changes, the liberation and independence of the Macedonian people, the sister Orthodox churches will also ultimately show understanding and awareness towards the Orthodox Macedonian people and their autocephalous Macedonian Orthodox Church, which has always been the mother church of the Macedonian Orthodox Christians.

МАКЕДОНСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА ВО ОДНОСИТЕ СО ЦРКВИТЕ ВО СОСЕДНИТЕ ЗЕМИ

Македонската православна црква била и веројатно ќе биде цел на дискусији, расправии, па и напади на црковните институции во соседните земи и пошироко, кои настојуваат да го спречат или одолжат нејзиното влегување во семејството на рамноправните црковни организации во православната икумена. Исто така, се чинат обиди да се оспорат историските канонски темели на целокупниот живот на Македонската православна црква. Притоа, во притисоците, изолацијата и негирањето на МПЦ и на нејзиното легитимно постоење, е ангажирана една пропагандна и медиумска машинерија. Таа има за цел да ги искривува и премолчува историските факти од минатото и од сегашноста, со намера да се доведат во прашање основните обележја на православниот македонски народ, неговиот црковен организам и неговата вистина, како народ кој има самостојна, суверена и независна држава – Република Македонија.

Во името на вистината треба да се каже дека одредени кругови и поединци на сестринските православни цркви на соседните земи како да го заборавиле и сопствениот пат на стекнување на самостојност и право на својата народна црква. Притоа, се премолчува осумвековното постоење на Охридската архиепископија чие основно јадро, од нејзиното формирање до нејзиното незаконско укинување, ги претставувало македонските христијани од сите делови на етничка Македонија. Исто така, се премолчуваат вековните движења на Македонците (во XIX и XX век) за обновување на Охридската архиепископија, со што се оспорува континуитетот на овад институција во лицето на Македонската православна црква, како легитимен претставник на сите православни верници во Македонија и на целиот македонски народ во дијаспората.

Фактот дека денес, и по меѓународното признавање на Република Македонија и нејзиното зачленување во ООН, и натаму се негира автокефалноста на Македонската православна црква, може да се смета како атак на христијанското битие на македонскиот народ. Затоа, потребно е да се истакнат, заедно со историските вистини на македонскиот народ, канонските и историските темели на Македонската православна црква, нејзиниот континуитет

THE MACEDONIAN ORTHODOX CHURCH AND ITS RELATIONS WITH THE CHURCHES IN THE NEIGHBORING COUNTRIES

The Macedonian Orthodox Church has been and probably will continue to be the target of discussions, arguments, and even attacks of the church institutions in the neighboring countries and wider, who are trying to prevent, or postpone its joining the family of the equal Orthodox Church organizations. In so doing an entire propaganda and media mechanism has been engaged to conduct pressure, isolation, and negation of the Macedonian Orthodox Church and its legitimate existence. Its aim is to distort and hide historical facts from the past and the present. The purpose of this is to bring into question the essential characteristics of the Macedonian Orthodox people, its church organism and its truth as a people that possesses its own independent and sovereign state – the Republic of Macedonia.

In the name of the truth we need say that certain circles and individuals of the sister Orthodox churches in the neighboring countries seem to have forgotten their own way to their independence and right to their own national church. In doing so they hide the fact that the Ohrid Archbishopric has existed for eight centuries and that its basic nucleus, from its establishment till its illegal closure, had represented the Macedonian Christians from every part of ethnic Macedonia. At the same time they fail to mention the centuries old movements of the Macedonians (during the 19th and 20th centuries) for restoration of the Ohrid Archbishopric, which disputes the continuity of this institution in the face of the Macedonian Orthodox Church as a legitimate representative of every Macedonian believer in Macedonia and the entire Macedonian people in the Diaspora.

The fact that at present, even after international recognition of the Republic of Macedonia and its membership in the UN, there is continuing negation of the autocephaly of the Macedonian Orthodox Church, this can be regarded as an attack on the Christianity of the Macedonian people. Therefore, together with the historical truths of the Macedonian people it is also necessary to point out the historical and canonical foundations of the Macedonian Orthodox Church, its continuity as part of the world cultural heritage, to lighten the unprincipled efforts of previous rulers – conquerors

како дел на светската културна ризница: да се осветлат непринципиелните настојувања на поранешните господари – завојувачи на Македонија, за да се наметне туга духовна хиерархија и да ѝ се присвои нејзиното културно и црковно богатство, што е создадено во нејзиното милениумско духовно живеење.

Македонската православна црква, во лицето на Охридската архиепископија скоро половина век живее духовно со чинот на својот заштитник Свети Климент Охридски. Тај во деветтиот век ги отворил патиштата на културната преродба на потомците на античките Македонци од времето на Филип и Александар Македонски и на македонските Словени, кои од крајот на VI век се населиле во Македонија, каде се соочиле со веќе христијанизирани староседелци – Македонци чии христијански почетоци се поврзуваат со мисионерството на св. Апостол Павле и неговите следбеници.

Кога светото дело на солунските браќа св. Кирил и Методиј во Велика Моравија завршило со неуспех, неговите придобивки биле спасени, зацерстени и многократно умножени од нивните најистакнати ученици св. Климент и св. Наум во Македонија, во нивните храмови, светилишта и школи на брегот на Охридското Езеро. Така писменоста, создадена врз јужномакедонскиот говор и преведените книги на првиот словенски книжевен јазик биле спасителки на целиот словенски род, па и за европската култура во целина. Св. Климент Охридски бил избран за прв словенски епископ пред околу 1 100 години, а неговата Велика епархија во Македонија била духовен христијански темел на кој Македонците можеле да ја градат црковната хиерархија. Така, во Охридската духовна школа и со 3 500 ученици – студенти, св. Климент Охридски го просветувал народот во Македонија, на Плаошник, во Охрид и пошироко, а со светите книги на кирилица, при крајот на X век биле покрстувани дури и Русите.

Царот Самуил ја издигнал својата држава на македонска почва, со својата престолнина во Преспа и Охрид, оправдјајќи се, пред сè, на македонскиот етнос да организира своја духовна и автокефална црковна организација. Дека овaa црковна институција со јурисдикција над поголемиот дел на Балканот, во границите на Самуиловата држава имала углед во тогашниот уште неподвоен христијански свет, покажува фактот дека по поразот на Самуиловите наследници во 1018 година, византискиот император ги признал и ги означил правата на автокефалната Охридска архиепископија. Скоро два века, во границите на Византиското царство била сочувана големата диецеза на Охридската архиепископија, наследена од Самуиловото време.

Во текот на византиското владеење, како и под властите на бугарската и српската држава во XIII и XIV век, Охридската архиепископија уживала углед на една од водечките и најстари црковни институции во православната екумена. Дури и образованите охридски архиепископи, по потекло Грци, се однесувале со најголем респект кон мисионерскиот подвиг на св. Климент и св. Наум, кон нивните учители св. Кирил и св. Методиј и кон сите Седмочисленици. Нивните манастири на охридскиот брег се сметале за најголеми светилишта во архиепископскиот град, затоа што во нив почивале моштите на овие

of Macedonia, to impose foreign spiritual hierarchy and to usurp its cultural and church wealth, all created throughout its millennium old spiritual living.

For more than a millennium the Macedonian Orthodox Church, in the face of the Ohrid Archbishopric has lived spiritually with its protector Saint Clement of Ohrid for almost a half a century. In the 9th century he opened the ways to the cultural renaissance of the descendants of the Ancient Macedonians from the time of Philip and Alexander of Macedon, and the Macedonian Slavs who had migrated to Macedonia toward the end of the 6th century where they met with the already Christianized native Macedonians whose Christian beginnings are linked to missionary work of St. Apostle Pavle (Apostle Paul) and his followers.

When the holy deed of the Salonika brothers, Saints Cyril and Methody, failed in Velika Moravia, what it had achieved was saved, strengthened, and many times multiplied by their most distinguished disciples, St. Clement and St. Naum, in Macedonia, in their churches, shrines, and schools alongside the shores of Lake Ohrid. Thus, this literacy, created on the basis of the South Macedonian tongue and the books translated to the first Slavic literary tongue, were the saviors of the entire Slavic people, and even the European culture as a whole. St. Clement of Ohrid had been chosen first Slavic bishop about 1,100 years ago. His Great Diocese in Macedonia is a spiritual Christian foundation on which the Macedonians could build their church hierarchy. Thus, with 3,500 students at the Ohrid spiritual school, St. Clement of Ohrid educated the people in Macedonia on Plaoshnik, in Ohrid and further, while the holly books written in Cyrillic were used to Christianize even the Russians toward the end of the 10th century.

Czar Samoil founded his state on Macedonian soil with the Capital in Prespa and Ohrid, depending on the Macedonian ethos above all to organize his spiritual and autocephalous church organization. The very fact that after the defeat of Samoil's descendants in 1018 the Byzantine Emperor recognized and set the rights of the autocephalous Ohrid Archbishopric, shows the respect that this church institution had, with a jurisdiction covering the most part of the Balkans and within the borders of Samoil's state. For almost two centuries the great diocese of the Ohrid Archbishopric, inherited from Samoil's age, was maintained within the borders of the Byzantine Empire.

During the Byzantine Empire, as well as under the authorities of the Bulgarian and Serbian states during the 13th and 14th centuries, the Ohrid Archbishopric enjoyed respect as one of the leading and oldest church institutions in the Orthodox ecumenical order. Even the most educated Ohrid archbishops, who were Greek, treated the missionary activities of St. Clement and St. Naum, their teachers St. Cyril and St. Methody, and the seven martyrs, with greatest respect. Their monasteries along the shores of Lake Ohrid were considered to be the greatest shrines in the archiepiscopal city because they were the resting places of the relics of these saints and teachers.

светци и учители, а во нив се негувале традициите на основоположниците на Охридската црква. Така, охридските архиепископи оставиле зад себе инспиративни страници посветени на св. Климент Охридски, спевајќи го како свој духовен татко.

Ваквиот однос се потврдил во времето кога Српската православна црква била отфрлена од Цариградската патријаршија во 1346 година поради земање патријаршиска титула. Тогаш Охридската архиепископија посредувала и се залагала пред Цариград да се надмине спорот и да се регулираат односите помеѓу Цариград и Србија, успевајќи во измирувањето. Со тоа се потврдиле добрите и коректни односи меѓу Српската православна црква и Охридската архиепископија.

Исто така, во средниот век и во време на османлиската управа, Македонците ги искажувале духовните и интелектуалните потенцијали низ дејноста на Охридската архиепископија. Негувањето на црковната литература, архитектура и сите видови на ликовната и применетата уметност, поврзани за иконографијата и литургијата, во светската наука е високо рангирано. Оценето е дека во Македонија се создадени дела од највисок уметнички дострел на своето време, кои ја збогатуваат не само македонската, туку и светската ризница на уметноста и културата во целина.

Во периодот на османлиската доминација, Охридската архиепископија ја легализирала својата дејност и значајно ја проширила дијецезата во XV и XVI век, не само на просторите на цела Македонија, туку и пошироко. Во тој период биле укинати Српската и Бугарската православна црква, а со тоа охридската јурисдикција била проширена над повеќе иниони епархии. Меѓутод, повеќе охридски поглавари правеле напори да се организира сојуз за ослободување од османлиската власт, за што некои архиепископи завршиле во прогонство, затвори и емиграција.

Во 1557 година е обновено Пекката патријаршија и во нејзиниот состав влегле и северните македонски територии како, впрочем, и Западна Бугарија. Затоа српските поглавари ја прилагодиле својата титула на новата состојба. Поради јурисдикцијата над делови од Македонија и Бугарија, покажувале дека Пекката патријаршија не е само Црква на српскиот народ. Тоа исто го чинеле и охридските поглавари во претходниот период (XVI век), истакнувајќи дека се надлежни за Србија и за другите делови на Балканот. Во времето на австротурските војни и по Карпошовото востание биле создадени и заеднички сојузи меѓу балканските христијански поглавари за заедничка акција за ослободување од османлиското рапство меѓу Македонците, Грците, православните Албанци, Власите и другите христијани, за што биле и водени меѓусебни преговори.

Во текот на XVIII век во Охридската архиепископија се појавило движење за обнова и ослободување од турската власт. Тој подем нашол на отпор во фанариотските кругови во Цариград кои имале големо влијание врз дејноста на Вселенската патријаршија, додека во Охридската црква нараснalo

and here they nurtured the traditions of the founders of the Ohrid church. Thus, the Ohrid archbishops had left behind them inspirational pages devoted to St. Clement of Ohrid, praising him as their spiritual father.

This attitude was confirmed at the time when the Serbian Orthodox church was rejected by the Tsarigrad patriarchate in 1346 as a result of the acceptance of a patriarchate title. The Ohrid Archbishopric then mediated investing efforts in Tsarigrad to resolve the dispute and to regulate relations between Tsarigrad and Serbia, thus succeeding in the resolution. This confirmed the good and correct relations between the Serbian Orthodox Church and the Ohrid Archbishopric.

At the same time, during the Middle Ages and the Ottoman Empire, the Macedonians expressed their spiritual and intellectual potentials through the activities of the Ohrid Archbishopric. The nurturing of church literature, architecture, and every kind of fine and applied arts linked to iconography and liturgy is ranked very high in world science. It has been assessed that masterpieces for their time were created in Macedonia, and these works of art enrich not only Macedonian but the world treasury of art and culture in general.

During the Ottoman domination the Ohrid Archbishopric legalized its activities and expanded its diocese significantly during the 15th and 16th century, not only throughout Macedonia but abroad as well. At this time the Serbian and Bulgarian Orthodox Churches were abolished, and the Ohrid jurisdiction was expanded over a number of their eparchies. However, many Ohrid leaders made efforts to organize a union for liberation from the Ottoman rule, which led to some archbishops finding themselves in exile, jails, and immigration.

The Peć Patriarchate was restored in 1557 and it included the Northern Macedonian territories and Western Bulgaria. For this reason the Serbian rulers adapted their title to the new situation. Because of the jurisdiction over parts of Macedonia and Bulgaria they showed that the Peć Patriarchate was not just a church of the Serbian people. The Ohrid leaders had done the same thing previously, during the 16th century, claiming that they were authorized for Serbia and the other parts of the Balkans. During the Austro – Turkish wars, following the Karposh Uprising joint alliances were formed among the Balkan Christian leaders for joint action in the liberation from Ottoman slavery between the Macedonians, Greeks, Orthodox Albanians, Vlahs, and other Christians, on which mutual negotiations had been held.

A movement for the restoration and liberation from Turkish rule appeared in the Ohrid Archbishopric during the 18th century. This rise was met with resistance in the fanarotic circles in Tsarigrad who had a great influence over the activities of the Celestial Patriarchate, while a strong feeling of closeness to their spiritual throne grew

силно чувство на приврзаност кон својот духовен престол. Народот сакал да го сочувва историскиот континуитет и величина на Охрид, отирајќи се на анексионизмот на фандриотите кои, пак, сакале да се укине автокефалноста и Архиепископијата и таа да се приклучи кон Цариградската патријаршија. Последниот охридски архиепископ Арсениј морал да отстапи пред влијателните кругови во 1767 година. Така, укинувањето на Охридската архиепископија (една година по укинувањето на Пекката патријаршија) било образложено со нејзините финансиски тешкотии и материјалната слабост.

Повеќевековниот христијански живот на Македонците, од времето на св. Климент, низ долгата историја на Охридската архиепископија, до времето на преродбата во XIX век, придонеле да се создадат ремек-дела на уметноста од универзално значење, со исклучителна естетска вредност и со длабока хуманистичка порака. Така, во црквите и манастирите во Македонија се создавани значајни ликовни дела со кои се гордее човечкиот род. Охридските икони, фреските од Св. Софија, Нерези, Нагоричане и Курбиново, архитектонските облици, градителите, делата на применетата уметност, влегуваат во секоја антологија на значајните остварувања на тоа време. Во тие дела се распознаваат оригинални карактеристики и белези поврзани со македонската културна традиција и тие претставуваат капитален придонес за македоно-византиските културни и духовни односи.

Македонија е лулка на иконографијата на сесловенските учители и присуството на повеќе стотини портрети на св. Климент и неговите современици. Тоа е доволен доказ за културниот континуитет на традициите на Македонците од најстари времиња до денес. Се поставува прашањето: Зошто присуството на овие свети првоапостоли на словенската писменост не е така силно изразена кај другите народи како во Македонија? Тоа би било: затоа што нивната дерност се одвивала меѓу Македонците и затоа што нивното дело станало дел од нивното живеење и верување низ вековите.

Македонскиот духовен простор никогаш не бил затворен. Напротив, православните духовници, писатели и ликовни творци секогаш биле вклучени во благородните хуманистички текови кои се засновалат на Христовото учење и на традициите на Свети Климентовата црква. Специфични појави во историјата на културата во Македонија се орнаменталните украси, како и глаголските и кирилските ракописи од Охридската школа, создадени во Кратово и Слепче, во периодот од X до XVI век.

Многу македонски уметници го давале својот придонес и кај соседните балкански народи. Така, многумина од Македонија учествувале во развитокот на уметноста во Србија и во Бугарија во XVIII век и биле вклучени во сите балкански средини да изведуваат најсложени црковни градби. Исто така, и мијачките резбари во еден подолг период имале углед на водечки мајстори на Балканот.

Во Македонија се развиваала специфична градителска и ликовна култура и по укинувањето на Охридската архиепископија, особено во борбата на црковно-училишните општини за водење на богослужбите на црковно-

within the Ohrid Church. The people wished to retain the historical continuity and greatness of Ohrid calling upon the annexations of the *fanariotis*, who on the other hand wished to abolish the autocephaly and Archiepiscopate, and to have it join the Tsangrad Patriarchate. In 1767 Arsenij, the last Archbishop of Ohrid had to withdraw before the influential circles. Hence, the abolishment of the Ohrid Archbishopsric one year after the abolishment of the Pech Patriarchate was explained by its financial difficulties and material weakness.

The centuries old Christian living of the Macedonians from the time of St Clement through the long history of the Ohrid Archbishopsric till the time of the renaissance in 19th century, all contributed to the creation of masterpieces of universal significance, with exceptional esthetic value and deep humanistic message. Thus, in the churches and monasteries of Macedonia significant works of art were created with which humanity can be proud of. The icons in Ohrid, the frescos of *St. Sophia*, Nerezi, Nagarichane and Kurbinovo, the architecture, constructors, and the works of applied arts, all enter the anthology of significant achievements of their time. These works contain original characteristics and features connected to Macedonian cultural tradition and they represent a major contribution to Macedonian and Byzantine cultural and spiritual relations.

Macedonia is the cradle of iconography of the All Slavic teachers and the presence of several hundred portraits of St. Clement and his contemporaries. This is sufficient evidence of the cultural continuity of the traditions of the Macedonians from most ancient times till the present day. The question is why is the presence of these apostles of Slavic literacy not so strongly emphasized with the other peoples as it is in Macedonia? This would be because their activities took place among the Macedonians and because their work became part of their living and beliefs throughout the centuries.

Macedonian spiritual space was never closed. Instead, Orthodox spiritualists, writers and artists, were always involved in the noble humanistic currents based on Christ's learning and the traditions of *St. Clement's Church*. Ornamental decorations as well as Glagolic and Cyrillic transcripts from the Ohrid school and created in Kratovo and Slepce during the period from 10th to 16th centuries are also specific occurrences in the history of Macedonian culture.

Many Macedonian artists also made their contribution to the neighboring Balkan peoples. Thus, many Macedonians took part in the development of art in Serbia and Bulgaria during the 18th century and were involved in every Balkan environment to build the most complicated church structures. At the same time the *Mijachki* carvers enjoyed the respect of leading masters in the Balkans for a long time.

A specific construction and arts culture developed in Macedonia even after the abolishment of the Ohrid Archbishopsric, especially in the struggle of the church and school communities for performing church services in the church Slavic –

словенски – македонски јазик. Притоа, на сите македонски простори се подигнати стотини цркви од македонски камен, со македонски дрва, со македонски кергич, со македонска душа и срце... Сите тие цркви најчесто се со монументални димензии и со базиликална форма, за да потсетуваат на величината на старата црковна слава. Периодот на преродбата во Македонија ќе донесе и специфична иконографија во рамките на православието, со особена нагласка врз домородните македонски светци, на нивните житија и на сесловенската писменост.

Сето ова потврдува дека е голем придонесот на Македонците во културното и духовното битие на православието во светската уметничка ризница. Затоа, Македонската православна црква и македонскиот народ ја изразуваат својата зачуденост, за новодните посебни права на некои соседни православни цркви над древните христијански македонски храмови. Несфатливо е што делата на градителите, зографите, иконописците и писателите на црковните книги, создадени со векови низ минатото на македонско тло, се прогласуваат за немакедонски. Изненадува фактот што во долгото присуство на феудални владетели во текот на XVI век, ктиторските дарувања и прилози на личности од тоа време за обновување или доградба на постари цркви од ранохристијанскиот, словенскиот и византискиот период, се прогласуваат за туѓински. Притоа, заборавувајќи на старите ктиторски принципи дека даренијата означуваат длабока почит и молитви на приложниците кон старите македонски светилишта и поклонение кон светите традиции на Охридската архиепископија. Треба да се нагласи дека донацијата кон една црква не претставува сопственост на Божиот храм, туку молитва за спас на донаторот. Ктиторскиот дар во Охридската архиепископија, како и во другите цркви, означува и поклонение, а не феудално поседување на лаичките гospодари во средниот век. Христијанските споменици во Македонија се дела на нејзините градители и зографи, нивните иматели биле сите жители на Македонија, а поклоници на нивната духовна и уметничка вредност се сите добронамерни луѓе, што веруваат во човечките вредности заљубовта и мирот меѓу сите луѓе. Црковните споменици навистина биле свети места на заближување меѓу христијаните од сите балкански земји и од светот. Затоа, македонскиот народ и денес ги заштитува со најсовремени научни методи, ги чува и се грижи за тие објекти кои постојано се отворени и достапни за секој добронамерен верник и проучувач од целиот свет, а мајсторите и донаторите комуницирале низ овие градби според своите духовни доблести.

Македонците никогаш не ги третирале делата на своите творци во други земји за своја сопственост, туку како природна циркулација на културните вредности и верските односи. Македонецот градел духовно-културни храмови со силна желба, лъбов и вера кон православието. Со цел да опстои на овие балкански простори, православниот народ во Македонија во период од десетина векови се помагал со другите народи, си пружал христијанска рака, затоа издржал и ропство и асимилација и прогонување и неправди. Тој

Macedonian tongue. Thus, hundreds of churches were built throughout Macedonia, made of Macedonian stone, with Macedonian wood, Macedonian brick, with Macedonian soul and heart... All of these churches most often have monumental dimensions and a basilical shape in order to remind one of the greatness of the ancient church glory. The renaissance period in Macedonia brought with it a specific iconography within orthodoxy, with a special emphasis on the native Macedonian saints, their hagiographies, and on All Slavic literacy.

All of this confirms that Macedonians made a huge contribution to the cultural and spiritual being of orthodoxy in the global arts treasure. For this reason the Macedonian Orthodox Church and the Macedonian people are shocked by the alleged special rights of certain Orthodox churches to the ancient Christian Macedonian churches. It is incomprehensible that the works of the builders, carvers, icon painters, and writers of church books, all created for centuries throughout the past on Macedonian soil, could all be declared as non - Macedonian. It is a surprising fact that throughout the long presence of the feudal rulers throughout the 16th century, the gifts of the church founders and individuals at the time given for renovation or reconstruction of the older churches of the Early Christian, Slavic and Byzantine period, are all being declared as foreign. In so doing they forget the ancient church founder's principles that these gifts signify deep respect and prayer of the gift givers toward the ancient Macedonian churches and admiration of the holy traditions of the Ohrid Archiepiscopate. We need emphasize that the donation to a church does not represent a possession of the church, but instead, a prayer for salvation of the donator. The church founder's gift within the Ohrid Archbispocric, as in the other churches, represents admiration and not feudal possession of the amateur rulers of the Middle Ages. Christian monuments in Macedonia are the works of its builders and carvers, they were owned by every citizen of Macedonia, while their spiritual and artistic value was admired by every well intentional person, everyone who believed in the human values of love and peace among people. Church monuments truly were holy places for coming together among the Christians from every Balkan country and the world. For this reason the Macedonian people continue to protect these using the most modern methods, maintains them and cares for these buildings which are constantly open and accessible to every well intentioned believer and analyst from throughout the world, while the masters and donators communicated through these structures according to their spiritual virtues.

Macedonians have never treated the works of their creators in other countries as their own possession, but instead as a natural circulation of the cultural values and religious relations. The Macedonian people built spiritual and cultural shrines with a strong desire, love, and faith toward orthodoxy. In order to survive in these Balkan regions the Orthodox people in Macedonia, throughout a period of about ten centuries, helped each other with the other nations, lent each other a Christian hand, and so

опстанал и ќе опстои сè додека векува и светот светува, зашто македонскиот народ е библиски, со голема христијанска душа, со вера, надеж и со љубов кон Бога и кон себе.

Сите православни цркви треба конечно да ѝ погледнат на вистината во очи и да ја прифатат објективната реалност дека Македонската православна црква од 1958 година живее и твори самостојно според ученьето на светите отци и учители на Црквата, а врз основа на својот Устав и во духот на Всељенските и помесните собори и чистата православна вера. Недоследниот однос на православните цркви кон Македонската православна црква и нивното игнорирање на нејзината црковна стварност нанесува голема штета не само во Македонската православна црква, туку и на светото православие воопшто.

Факт е дека денес македонскиот народ живее во поголем број земји и држави и во своја суверена, независна и самостојна држава – Република Македонија која е меѓународно призната. Тоа го побара македонскиот народ и граѓаните на Република Македонија се определија за свој целосен суверенитет, вклучувајќи ја и црковната независност. Македонската православна црква педесетина години живее активен самостоен живот како вистинска помесна црква, задоволувајќи ги духовните потреби на своите верници во државата и во иселеништвото. Затоа, Македонската православна црква и македонскиот народ не треба да се оставаат сами на балканската ветрометина, каде се вкрстуваат многу нации, вери и религии.

За разлика од односите на Македонската православна црква со соседните сестрински православни цркви, таа има добри односи и соработува со Католичката, Англиската, Евангелистичката, Методистичката, Лутеранска, Адвентистичката и други цркви, потоа со Еврејската и со Исламската заедница, како и со други верски заедници во светот. Во периодот од четириесет години посебно добри односи негува со Ватикан и со Католичката црква во светот. Таа соработка се интензивирала особено во 1969 година кога се најршувала 1100 година од смртта на македонскиот и сесловенскиот просветител свети Кирил Солунски. Тогаш се родила идејата на 24 мај секоја година во Рим, со пригодна свеченост од името на македонскиот народ да му се оддава должната почит на св. Кирил за неговото епохално дело. Во познатата базилика Сан Клементе каде што се наоѓа скромниот гроб на свети Кирил Солунски се одвива церемонија. Таа се одвива во присуство на државна делегација на Република Македонија, на Македонската православна црква, на претставници на Светата столица на италијанските државни и верски органи, организации, институции и асоцијации, новинари и други јавни и културни работници, пријатели на Македонија, странски туристи, црковни хорови, и верници од Македонија, кои доаѓаат да присуствуваат или да земат учество на овој редок и значаен настан. Тоа е трајно запишано на македонски и на латински јазик на бакарната спомен – плоча поставена 1970 година, преку која се чувствува превезот на патината на времето.

survived slavery and assimilation, persecution, and injustice. He survived and will survive for as long as time runs and the world turns, for the Macedonian nation is Biblical, with a huge Christian soul, with faith, hope, and love of God and himself.

All Orthodox churches should finally face the truth in the eye and accept the objective reality that since 1958 the Macedonian Orthodox Church has lived and created independently according to the learning of the holy fathers and teachers of the Church, based on its Constitution and in the spirit of the Celestial and other assemblies and the pure Orthodox faith. The inconsistent attitude of the Orthodox churches toward the Macedonian Orthodox Church and their ignoring its church reality, all inflicts great damage not only within the Macedonian Orthodox Church, but to the holy orthodoxy in general.

It is a fact that the Macedonian people now live in a great number of countries and states and in their own sovereign, independent state – the Republic of Macedonia, which is internationally recognized. This was requested by the Macedonian people and citizens of the Republic of Macedonia and they voted for total sovereignty including independence of the church. The Macedonian Orthodox Church has lived an active independent life as a true domestic church, satisfying the spiritual needs of its believers in the country and abroad. Therefore, the Macedonian Orthodox Church and the Macedonian people must not be left alone in the winds of the Balkans, the crossroads of many faiths, nations, and religions.

Unlike the relations of the Macedonian Orthodox Church with its neighboring sister Orthodox churches, it nurtures good relations and collaboration with the Catholic, Anglican, Evangelist, Methodist, Lutheran, Adventist's, and other churches, as well as with the Jewish, Islamic and other religious communities in the world. In the last forty years it has nurtured particularly good relations with Vatican and the Catholic Church throughout the world. This collaboration was especially intensified in 1969 at the 1,100th Anniversary of the death of the Macedonian and all Slavonic educator, Saint Cyril of Salonika. An idea was born then that on the 24th May every year in Rome in the name of the Macedonian people respect would be paid to St. Cyril and his epochal deed. A ceremony takes place at the famous basilica of San Clemente, the place of the modest grave of Saint Cyril of Salonika. The ceremony takes place in the presence of a state delegation of the Republic of Macedonia, of the Macedonian Orthodox Church, representatives of the Holy See of the Italian state and religious institutions, organizations and associations, journalists and other public and cultural workers, friends of Macedonia, foreign tourists, church choirs, and believers from Macedonia who come to attend or to participate in this rare and significant event. In 1970 this was permanently inscribed in Macedonian and Latin on a copper commemorative plaque, expressing the veil of time past.

Ваква манифестија се одржува секоја година и во чест на св. Методиј во Елванген, Германија. Денес овие манифестији се познати по името: „Македонија во чест на св. Кирил и Методиј“.

Ваквите екуменски односи со Македонската православна црква, предизвикаа одредени тешкотии за Ватикан во односите со Српската, со Бугарската и со Грчката православна црква. Некои кругови на овие цркви го обвинуваат Ватикан поради неговите добри односи со Македонската православна црква, особено што папата Јован Павле II повеќе години воведе обичај за Божик и за Велигден да упатува честитки, меѓу другите јазици, и на македонски. Ваквите односи и средбите во Рим тие ги толкуваат како отсталувачење на Македонската православна црква од православието, заборавајќи дека Ватикан не може, а да не прифати екуменски дијалог со оние православни цркви кои сакаат таков дијалог.

Вистина е дека полемиките меѓу Македонската православна црква со соседните сестрински цркви ќе траат и понатаму, а тоа не претставува ништо ново во историјата на православните цркви. Тоа е „нормална“ постапка за да се признае афтокофалност на друга црква. Така, од солидарност со Српската православна црква, другите православни цркви се воздржуваат да ја признаат афтокофалноста на Македонската православна црква, иако добро знаат дека многу меѓу нив, вклучувајќи ја тука и Српската православна црква, го проживеале истото искуство и истите очекувања пред да им биде призната независноста. Притоа, нема православна црква што го негира постоењето и вистината за Македонската православна црква. Меѓутоа, има православни цркви кои од сосема јасни и разбирливи политички причини, го одолжуваат официјалното признавање на Македонската православна црква, потчинувајќи се на интересите на своите држави и влади. Грчката и Бугарската православна црква не го признаваат постоењето на македонскиот народ за да не мораат, како последица од тоа, на своја територија да го признаат постоењето на македонското малцинство. Другите православни цркви не сакаат формално да станат во судир со Српската православна црква, затоа што ова прашање не ги засега директно.

Историскиот проблем на Македонската православна црква е крајно јасен. Таа е една од древните локални цркви на Балканот, чиј поглавар е охридскиот архиепископ. Нејзин основач и творец бил св. Климент Охридски, еден од учениците на св. Кирил и Методиј. Исто така, сите овие цркви добро знаат дека нема враќање, кога еднаш ќе почне процесот на афтокофалноста. Но, за жал, таква е историјата на православните цркви не само на Балканот, туку и во светот.

A similar manifestation is held every year in honor of St. Methody in Elvangen, Germany. These manifestations are now known as "Macedonia in honor of Sts. Cyril and Methody."

These ecumenical relations with the Macedonian Orthodox Church caused the Vatican certain difficulties in their relations with the Serbian, Bulgarian, and Greek Orthodox Churches. Some circles among these churches condemn the Vatican because of its good relations with the Macedonian Orthodox Church especially since Pope John Paul II has had the custom for a number of years to express his Christmas and Easter greetings in Macedonian as well as the other languages. They interpret these relations and meetings in Rome as breaking away of the Macedonian Orthodox Church from orthodoxy, forgetting that Vatican cannot but accept ecumenical dialogue with those Orthodox churches which wish to have such dialogue.

It is true that arguments between the Macedonian Orthodox Church and the neighboring sister churches will continue, which is nothing new in the history of the Orthodox Church. This is a "normal" step in recognizing the autocephaly of another church. Thus, in their solidarity to the Serbian Orthodox Church other Orthodox churches refrain from acknowledging autocephaly of the Macedonian Orthodox Church even though they know quite well that many of them, including the Serbian Orthodox Church itself had to survive the same experiences and expectations before they were acknowledged their independence. At the same time, there is no Orthodox Church that negates the existence and truth about the Macedonian Orthodox Church. However, there are Orthodox churches who continue to postpone official recognition of the Macedonian Orthodox Church because of obvious and understandable political reasons, submitting to the interests of their countries and governments. The Greek and Bulgarian Orthodox churches do not recognize existence of the Macedonian nation so that they would not have to, as a consequence of this, recognize the existence of a Macedonian minority on their territory. Other Orthodox churches do not wish to enter a formal conflict with the Serbian Orthodox Church because this issue does not touch them directly.

The historical problem of the Macedonian Orthodox Church is extremely clear. It is one of the ancient local churches in the Balkans, headed by the Ohrid archbishop. It was founded and created by St. Clement of Ohrid, one of the disciples of St. Cyril and Methody. At the same time all of these churches know that there is no returning once the autocephaly process has begun. Unfortunately, such is the history of the Orthodox churches not only in the Balkans but throughout the world.

II ДЕЛ

СУДБИНАТА НА МАКЕДОНЦИТЕ ДО ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА

*Видението на апостол Павле за
Човскот од Македонија:*

ПРЕКУ НОЌТА ИМАШЕ ПАВАЕ ВИДЕНИЕ:
СТОЕШЕ ПРЕД НЕГО ЕДЕН ЧОВЕК, МАКЕДО-
НЕЦ, КОЈ ГО МОЛЕШЕ И ТУ ВЕЛЕШЕ: „ПРЕ-
МИНИ ВО МАКЕДОНИЈА И ПОМОГНИ НИ“

(ДЕЛА 16.9)

PART II

THE DESTINY OF THE MACEDONIANS UNTIL WORLD WAR II

*PAUL'S VISION
OF THE MAN OF MACEDONIA:*

DURING THE NIGHT PAUL HAD A VISION
OF A MAN OF MACEDONIA STANDING
AND BEGGING HIM, "COME OVER TO
MACEDONIA AND HELP US".

(ACTS 16,9)

Излет на македонски иселеници во Торонто во 1924 година
Macedonian immigrants at a picnic in Toronto in 1924

Членови на друштво на Македонци во 1946
Members of a Society of Macedonians in 1946

Група Македонци од Егејска Македонија во Торонто во 1920 година
A group of Macedonians from Aegean Macedonia in Toronto in 1920

Македонско-бугарската православна црква Св. Кирил и Методиј во Лорейн, Охајо
The Macedonian-Bulgarian Orthodox Church of Sts. Cyril and Methodius in Lorain, Ohio

50

50th ANNIVERSARY
STS. CYRIL AND METHODY
MACEDONO BULGARIAN
ORTHODOX CATHEDRAL
1910-1960

Карактеристики на црквата Св. Кирил и Методиј во Торонто
Characteristics of the church of Sts. Cyril and Methody in Toronto

Македонци на пикник во Торонто во 1945
Macedonians at a picnic in Toronto in 1945

Старата зграда на црквата Св. Кирил и Методиј во Торонто
The old building of the church of Sts. Cyril and Methodius in Toronto

Српската православна црква Св. Стефан во Лакавана, Њујорк
The Serbian Orthodox Church of St. Stephan in Lackawanna, N.Y.

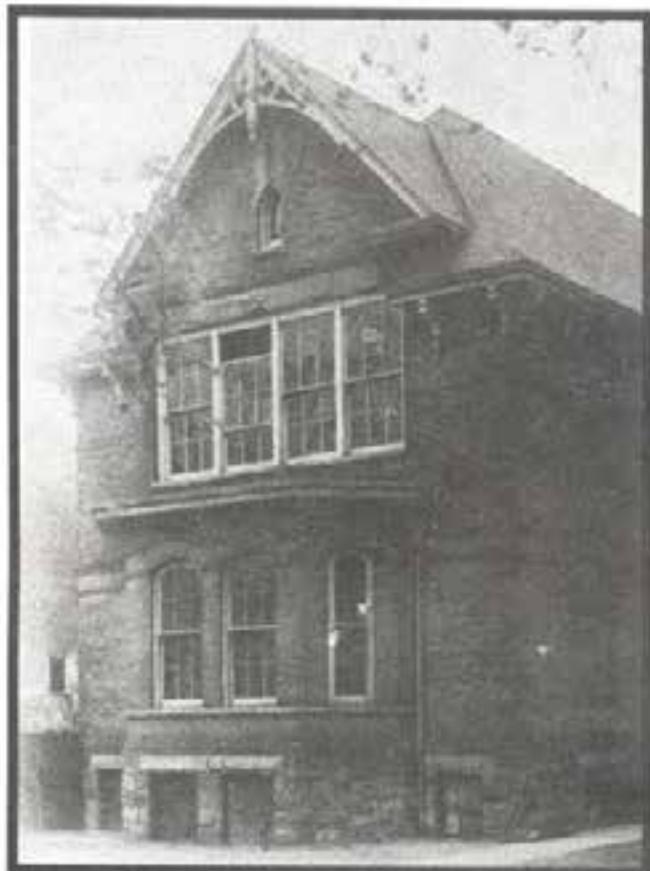
Македонско-бугарската православна црква
Св. Благовештение во Стилтон, Пенсилванија
The Macedonian-Bulgarian Orthodox Church of
St. Annunciation in Steelton, Pennsylvania

Првата зграда на Македонско-бугарската православна
црква Св. Климент Охридски во Детроит, Минесен
The first building of St. Clement of Ohrid
Macedonian-Bulgarian Orthodox Church in Detroit, Mi.

Српската православна црква Св. Лазар во Детроит, Миниген
The Serbian Orthodox Church of St. Lazar in Detroit, Mi.

Културниот центар на сите
прогресивни Македонци
во Торонто

The Cultural Center of
all the progressive Macedonians
in Toronto

Домот на желеовци во Торонто
Zhlebovci Community Hall in Toronto

Македонска Трибуна

Издание: 1. 1. 2002

Македонска Трибуна

Macedonian Tribune

Македонија пред поделбата во 1913 година
Macedonia before its partition in 1913

Централното седиште на МПО
The Central Office of MPO

Главата на весникот
"Македонска трибуна"
The head of the
"Macedonian Tribune" newspaper

ЕТНИЧКОТО ОРГАНИЗИРАЊЕ НА МАКЕДОНЦИТЕ МЕГУ ДВЕТЕ СВЕТСКИ ВОЈНИ

Како и другите етнички групи во САД и Канада, македонските доселеници создале повеќе етнички организации. Тие им давале чувство на сигурност и станале место за етничко организирање на национален план, градејќи кај нив патриотска верба, љубов и надеж кон својата татковина, Македонија.

Пред Втората светска војна асоцијациите на македонските доселеници биле под силно туѓо влијание, особено на бугарската пропаганда. Но без оглед на тоа, тие ја задржале својата македонска етничка припадност, вошто нивните друштва и асоцијации создавале можности за редовни меѓусебни контакти и за побред интеграција во новото општество.

Македонците во САД и Канада биле поврзани преку бројни спомагателни, односно социјално-културни, верски, политички, информативни и други организации и асоцијации. Во периодот меѓу Првата и Втората светска војна, македонските доселеници биле организирани, меѓу другото, во следните етнички асоцијации:

„МАКЕДОНСКА ПАТРИОТСКА ОРГАНИЗАЦИЈА“ (МПО). Првата политичка организација која ги собирала македонските доселеници во САД и Канада била МПО (Македонски политички организации). Поради ставот на американската влада која не дозволувала политички организирања на доселениците, тој променил името од политичка во Македонска патриотска (патриотическа) организација (МПО) и како таква дејствува и денес.

МПО била формирана на 30 септември 1922 година во Форт Вејн, Индијана, каде што бил свикан Првиот конгрес на македонските политички организации, односно на селските и околоските друштва. Оваа организација се појавила како резултат на желбата на македонските доселеници за свое етничко организирање. Таа првобитно имала правилен став по македонското прашање. Се борела пред светот и пред македонската јавност и иселеништвото за национална и социјална слобода на населението во Македонија. Затоа МПО реагирала кај владите и другите институции на Бугарија, Србија и Грција кога се појавувале разни притисоци и убиства на Македонци, испраќајќи свои резолуции и други документи и написи. МПО честопати се јавувала и како донатор на акции сред македонските доселеници за најразлична помош на Македонија.

ETHNIC ORGANIZATION OF THE MACEDONIANS BETWEEN THE TWO WORLD WARS

Like other ethnic groups in USA and Canada, the Macedonian immigrants also established a number of ethnic organizations. These provided them the feeling of security and became a place for ethnic organization on a national scale, developing in them patriotic faith, love, and hope for their fatherland, Macedonia.

Prior to the Second World War the associations of the Macedonian immigrants had been under strong foreign influence, especially the Bulgarian propaganda. Regardless of this they nevertheless retained their Macedonian ethnic belonging because their societies and associations created opportunities for regular mutual contacts and faster integration in the new society.

In USA and Canada the Macedonians were connected through numerous charitable, social and cultural, religious, political, informative, and other organizations and associations. In the period between the First and Second World Wars the Macedonian immigrants, among other things, were also organized in the following ethnic associations:

"MACEDONIAN PATRIOTIC ORGANIZATION" (MPO). The first political organization to gather the Macedonian immigrants in USA and Canada was MPO – the Macedonian Political Organization. However, due to the attitude of the American government which did not allow political organization of the immigrants it changed its name from "political" to patriotic ("patrioticheska) organization (MPO) and as such continues to function today.

The MPO was established on 30 September, 1922 in Fort Wayne, Indiana, where they held the First Congress of the Macedonian Political Organizations, that is, of the village and regional societies. This organization emerged as a result of the Macedonian immigrants' desire to have their own ethnic organization. At first it had a correct attitude towards the Macedonian issue. It fought before the world, the Macedonian public, and the immigrants, for national and social freedom of the population in Macedonia. Thus, the MPO approached the governments and other institutions in Bulgaria, Serbia, and Greece whenever there were pressures or killings of Macedonians. They reacted by sending their resolutions and other documents and articles. The MPO also frequently appeared as a donator at charities organized by Macedonian immigrants providing various kinds of aid for Macedonia.

At the beginning for MPO Macedonia was equal among the equal countries in the Balkans. However, in the period 1927 – 1929 the organization fell under strong Bulgarian influence when a process of disorientation and disorganization appeared among the Macedonian immigrants. The MPO then began to negate the national originality of the Macedonian people, supporting the thesis on some kind of Bulgarian character of Macedonia. During the period after the Second World War, i.e. 1945 till the independence of the Republic of Macedonia in 1991; it also negated the Macedonian state, nation, language, and the Macedonian Orthodox Church. For this reason, in the Macedonian state the MPO was presented as a pro-Bulgarian organization which was mainly active among the Macedonian immigrants in USA and Canada, and so it was devoted only modest scientific and social attention. On the other hand, Bulgarian science devoted special attention to the MPO using it as a Bulgarian immigrant organization of the "Macedonian Bulgarians" supporting the interests of the Bulgarian propaganda among the Macedonians in USA and Canada. This was particularly emphasized through the MPO newspaper "Macedonian Tribune" which continues to be published nowadays as a monthly. Due to the decreased number of members who mainly belong to the elderly generation from the Aegean part of Macedonia, the organization is slowly dying out.

However, after the declaration of independence and sovereignty of the Macedonian state in 1991, especially since 1996, a new process began in the MPO's attitudes toward Macedonia. Namely, a number of moves were made toward recognition of Macedonia's independence, and numerous visits and meetings with politicians and Macedonian government officials, and other activities were conducted. Despite the fact that the MPO continues to follow its previous determinations, nevertheless there are certain noticeable positive changes in MPO's management and in relation to the attitude toward the Macedonian national issue, the Macedonian Orthodox Church, and towards the Macedonian people in general. Nowadays, the generations of the older members of MPO, who feel as Americans and Canadians, look favorably upon the progress of the Republic of Macedonia.

MACEDONIAN – PEOPLE'S LEAGUE (MPL) (MAKEDONSKI-NARODEN SOJUZ).

The first Macedonian independent progressive group whose number later increased to six in USA and Canada was established in Pontiac, Michigan, in 1929. The organization of the collaboration and general coordination of activities among the progressive groups was entrusted to the Initiative Committee which organized the First Conference held in Toledo, Ohio, on 22 – 23 March, 1930.

A Resolution was adopted at the conference which obligated every Macedonian independent progressive group to coordinate their activities among themselves and to provide conditions for a most successful expansion of their ideas among the Macedonian immigrants. This Resolution speaks of the battle that was to be fought against the MPO organization which, as it was stated, was a weapon of the Great Bulgarian state policy. Other documents of the conference also treated the MPO as

емиграција. Прогресивните групи за свој сојузник ја прифатиле само работничката класа со која биле готови преку единствениот револуционерен фронт, да се борат против фашизмот и империјализмот.

Целта на македонските независни прогресивни групи била да ги обедини Македонците заведени од МПО и да развије политичка активност сред македонските доселеници. А, една од големите желби и барања на овие групи била да се создаде балканска федерација, во која ќе бидат гарантирани широки национални, политички и социјални права и слободи на балканските народи, вклучувајќи го и македонскиот народ од трите дела на Македонија. Во реализацијата на таквата политика новиот Македонски народен сојуз (МНС) сметал на содејство и поткрепа од сите прогресивни сили и луѓе во светот, освен тоа од оние на Балканот. Организацијата МНС своите активности започнала да ги пренесува и афирмира во поголем број гласила, меѓу кои, во весниците „Македонски билтен“ (булетин); „Балканско з(с)дружение“, „Трудова Македонија(ј)“ и „Народна полја(ј)“.

Инаку, името Македонски народен сојуз (МНС) го добил со обединувањето на прогресивните групи во сојуз на Првиот конгрес, одржан во Гери, Индијана, од 24 до 26 април 1931 година. Потоа, по Четвртиот конгрес на МНС што се одржал во Детроит, Мичиген, во 1934 година, од единствениот МНС биле создадени две организации: Македонско-американски народен сојуз во САД (МАНС) и Македонско-канадски народен сојуз (МКНС) во Канада.

Членовите на МАНС и МКНС се залагале за поголемо заедништво меѓу прогресивните сили на сите балкански народи. Кој нив се разгорел пламенот посебно за поддршка на Народнослободителната борба на македонскиот народ и на Граѓанска војна во Шпанија. Така, една од позабележителните акции на МАНС и МКНС бил, секако, „Меморандумот за решавање на македонското прашање“, што на 11 февруари 1945 година Националниот комитет го упатил до американското Министерство за надворешни работи, до меѓународната јавност, до бројни институции и до македонското иселеништво.

Меѓутоа, по 1947 година во САД започнала кампањата против прогресивните организации и симпатизерите на левицата, кога започнала и студената војна. Многу организации во тој период биле прогласени за субверзивни. Таква етикета му била прилепена и на МАНС, кој бил прогласен за „пресвртничка организација“. Потоа, во 1949 година, кога, стапила во сила одлуката на државниот обвинител на САД, според која натамошното дејствување на Македонско-американскиот народен сојуз згаснала засекогаш.

Во периодот меѓу двете светски војни најголема активност покажале организациите МПО, МАНС и МКНС. Во нивните ограноци членувале, главно, Македонци од егејскиот и од вардарскиот дел на Македонија. Особено организацијата МПО била присутна со свои ограноци во сите средини каде живееле македонските доселеници. Така, организациите и асоцијациите на македонските доселеници од нивното доаѓање до Втората светска војна, поединечно во секоја држава се следните:

one of the biggest opponents to the progressive movement of the Macedonian immigrants. The progressive groups accepted only the workers class as their allies with whom they were prepared to fight against fascism and imperialism through the unique revolutionary front.

The aim of the Macedonian independent progressive groups was to unite the Macedonians misled by the MPO, and to develop political activity among the Macedonian immigrants. One of the greatest desires and demands of these groups was to make a Balkan federation which would guarantee wide national, political, and social rights and freedoms for the Balkan peoples, including the Macedonian people of all three parts of Macedonia. In their realization of this policy the new Macedonian People's League (MPL) counted on the joint action and support of every progressive power and person in the world, especially those of the Balkans. The MPL organization began publishing and affirming its activities in numerous newspapers, including: the "Makedonski bilten", "Balkansko z(s)druženje", "Trudova Makedonija" and "Narodna volja".

Otherwise, the Macedonian People's League (MPL) got its name with the uniting of the progressive groups into a league at the First Congress held in Gary, Indiana during 24 – 26 April, 1931. Later, after the Fourth Congress of the MPL held in Detroit, Michigan, in 1934, two organizations were made from the one Macedonian People's League (MPL). These were: the Macedonian American People's League (MAPL) in USA, and the Macedonian – Canadian People's League (MCPL) in Canada.

The members of MAPL and MCPL supported greater togetherness among the progressive powers of all the Balkan peoples. They felt especially strong about supporting the National Liberation Movement of the Macedonian People and of the Civil War in Spain. Thus, one of the more remarkable activities of the MANS and MKNS was the "Memorandum for the resolution of the Macedonian Question," which on 11 February, 1945 the National Committee addressed to the American Ministry of Foreign Affairs, the international community, numerous institutes and institutions, and to the Macedonian immigrants.

However, a campaign against the progressive organizations and supporters of the left wing at the beginning of the cold war began in USA after 1947. Many organizations at the time were declared subversive. MAPL was also labeled as such and was declared a "transformational organization". Later, in 1949 the decision of the State Attorney of the USA took effect, thus forbidding any further activities of the Macedonian - American People's League.

In the period between the two World Wars the MPO, MAPL and MCPL organizations proved to be most active. The majority of members in their branches were Macedonians from the Aegean and Vardar parts of Macedonia. The MPO was particularly present through its branches in every community where Macedonian immigrants lived. Hence, the following are organizations and associations of the Macedonian immigrants from their arrival till the Second World War, individually by state:

ЊУЈОРК. Првите етнички организирања на Македонците во иселништвото се регистрирани во САД во државата Њујорк. Така, најраните податоци датираат од 1899 година, кога во градот Норд Адамс, било формирало друштвото „Левски“, во кое членувале Бугари и Македонци. Друштвото имало свој статут, кој истата година бил испратен за одобрение до Врховниот македонски комитет во Софија.

Друштвото „Левски“ во 1903 година имало 16 секции во различни градови на САД. Тоа имало социјален карактер, чија основна цел била да им помага на своите членови во случај на болест или невработеност, да организира курсеви за изучување на английскиот јазик, да ги запознава новододените доселеници со особеностите на американското живеење и сл. Исто така, друштвото собирало парични средства за помош на Македонија и Одрин. По 1904 година друштвото „Левски“ се распуштило. Истата година на 27 март се формирал Бугаро-американскиот македонски комитет, односно Македонски сојуз, кој во 1905 година престанал со својата дејност. Исто така, во 1902 година во Филаделфија, во државата Пенсилванија, било формирало Бугарско заемноспомагателно друштво, кое го носело името „Другар“. Целта на ова друштво ја образложува самото име, која била концентрирана материјално да се помагаат новите доселеници, да се запознаваат со сличните и навиките на новата татковина, да им се помага во изучувањето на английскиот јазик, до наодигање работа и сл.

Потоа, постепено на американскиот континент почнале да се формираат и повеќе друштва од социјална природа. Така, на 4 ноември 1906 година во Њујорк се организирало Бугаро-македонското друштво „Пришелец“ (Дојденец). Доселениците од Битола, пак, населени во градот Сиракуз, во 1912 година го организирале Битолското благотворно друштво. Исто така, во 1917 година во Сиракуз, доселениците од селото Горничево, Леринско го создале спомагателното друштво „Орел“, со секција во поблискиот град Рочестер. Во 1932 година доселениците од Балчор во Рочестер, пак, создале своја секција на друштвото „Вич“ од Форт Веин.

Во почетокот на 1922 година група македонски доселеници од градот Њујорк, ја основале организацијата „Илинден“. Оваа организација донела првества резолуција во врска со потпишувањето на договорот за приятелство меѓу Србија и Бугарија.

Една од најстарите членки на организацијата МПО била македонската организација „Независна Македонија“ од градот Сиракуз, основана во 1923 година. Првобитно таа го носела името „Автономна Македонија“, а подоцна се преименувала во „Независна Македонија“.

Во 1928 година било формирало заемноспомагателното друштво „Пресла“ како едно од најголемите македонски друштва на МПО во САД. Неговото седиште било во Лакавана, непосредно до градот Бафало. Ова

NEW YORK STATE. The first ethnic organization of Macedonian immigrants was registered in New York State, USA. Thus, earliest information dates back to 1899 when the "Levski" society was established in the city of North Adams, and had both Bulgarian and Macedonian members. The society had its own constitution which was sent to Sofia the same year for the approval of the Supreme Macedonian Committee.

In 1903 the "Levski" society had 16 branches in various cities throughout USA. It was of social character whose basic aim was to help its members in case of illness or unemployment, to organize English language courses, to acquaint the newcomers with the characteristics of American living, etc. The society also raised funds to help Macedonia and Audrain. After 1904 the "Levski" society broke up. On 27 March of the same year, a Bulgarian - American - Macedonian committee was established, i.e. a Macedonian Soyuz which discontinued its activities in 1905. A Bulgarian mutual aid society by the name of "Drugar" ("Friend") was also founded in 1902 in Philadelphia, Pennsylvania. The aim of this society is obvious from its name and it mainly concentrated on providing material aid to newcomers, acquainting them with the habits and customs of their new fatherland, helping them learn the English language, finding employment, etc.

Gradually other societies of a social nature began emerging on the American continent. Thus, on 4 November, 1906 a Bulgarian - Macedonian society by the name of "Priselec" ("Dobrodel" - "Newcomer") was organized in New York City. Later, in 1912, immigrants from Bitola living in the city of Syracuse organized a Bitola charitable society. Also in Syracuse in 1917 immigrants from the village of Gornichevo, near Florina (Lerin) founded the charity association named "Orel" ("Eagle") which had a branch in the neighboring city of Rochester. In 1932 immigrants from the village of Bapchor in Rochester founded their own branch of the "Vich" society in Fort Wayne.

At the beginning of 1922 a group of Macedonian immigrants from the city of New York founded the "Ilinden" organization. This organization adopted a resolution regarding the signing of the agreement for friendly relations between Serbia and Bulgaria.

One of the oldest members of the MPO organization was the Macedonian organization known as "Independent Macedonia" from the city of Syracuse, founded in 1923. Initially it was named "Autonomous Macedonia" but was later renamed into "Independent Macedonia."

In 1928 a mutual aid society named "Prespa" was established as one of the biggest Macedonian societies of the MPO in USA. It was based in Lackawanna, in the immediate vicinity of Buffalo. In addition to its significant social activities, this society

друштво, покрај значајната социјална, развило и голема културна дејност меѓу македонските доселеници, организирајќи и своја драмска група, која поставила неколку драми, од кои меѓу првите била драмата „Македонска крвава свадба“.

Организацијата „Јордан Гурков“ била формирана од македонските доселеници во градот Лакавана, на 26 април 1931 година. Во рамките на оваа организација била формирана женска секција, а било отворено и македонско-бугарско училиште.

На 11 октомври 1933 година во градот Рочестер била формирана организацијата „Симеон Ефтимов“. Потоа, во градот Албани, на 30 јануари 1938 година била основана организацијата на МПО „Аргир Манасиев“. Во оваа мала организација членувале, главно, македонски доселеници од Гевгелиско.

ОХАЈО. Македонците во државата Охајо се организирале меѓу првите на етничка основа. Така, во 1917 година во Спрингфилд, доселениците од Гуменџа се обединиле во спомагателното друштво „Гуменџа“. Во 1918 година доселениците од селото Ајтос, Леринско, во Кливленд се обединиле во македонско-бугарското друштво „Свети Димитрија“.

Во градот Дејтон, пак, на 1 март 1922 година, постоело Македонско братство. Од 1929 година братството го променило името во Македонска политичка организација „Пирин“. Потоа, во рамките на организацијата била формирана женска и младинска секција, а било отворено и училиште.

Македонските доселеници од градот Спрингфилд на 22 април во 1922 година ја основале организацијата „Солун“. Првин била наречена „Маченик“, а потоа била преименувана во „Солун“. Во рамките на организацијата била формирана женска секција.

Македонските доселеници од градот Кентон, пак, на 21 ноември 1923 година ја основале организацијата „Борис Сарафов“. Исто така, основачкото собрание на организацијата „Пелистер“ од градот Акрон се одржало во 1923 година. Била формирана женска секција, а потоа и младинска секција. Во мај 1939 година членовите на организацијата „Пелистер“ изградиле свој народен дом. Најголемиот дел од македонските доселеници од Акрон потекнувале од Леринско, Битолско, Прилепско, а мал број од Охридско и Гевгелиско.

Организацијата „Тодор Александров“ била основана во 1923 година, во градот Кингстаун, по распагањето на македонско-бугарското друштво „Прилеп“. Оваа организација развила голема хуманитарна дејност, така што од своите членови собрала и испратила поголема сума пари за македонските бегалци во Бугарија. Во овој град македонските доселеници потекнувале, главно, од Прилепско, Кривопаланечко, Битолско, Преспанско и Леринско.

Македонската организација „Александар Велики“ била основана во градот Лореин, во 1924 година. Потоа, во Лореин во март се одржало јавно собрание, а во јуни 1924 година биле поставени основите на организацијата

also developed numerous cultural activities among the Macedonian immigrants, thus organizing its own drama club which performed several dramas of which one of the first was "Macedonian Bloodshed Wedding" ("Makedonska krvava svadba").

The "Jordan Gyurkov" organization was founded by the Macedonian immigrants in the city of Lackawanna on 26 April, 1931. On 2 August, 1932 a women's association was established, and as part of this organization a Macedonian - Bulgarian school was opened, too.

The "Simeon Eftimov" organization was founded on 11 October, 1933 in the city of Rochester. Later, on 30 January, 1938 the "Argir Manasiev" organization was founded in the city of Albany. Members of this small organization were mainly Macedonian immigrants from the Gevgelija region.

OHIO. The Macedonians in Ohio were among the first to organize themselves ethnically. Thus, in 1917 in Springfield the immigrants from Gumendga united into a charitable organization known as "Gumendga." In 1918 immigrants in Cleveland who came from the village of Altos, near Florina (Lerin) united in the Macedonian - Bulgarian society known as "Saint Dimitrija."

On 1 March, 1922 there was a Macedonian fraternity in the city of Dayton. In 1929 this fraternity changed its name to the "Macedonian Political Organization - Pirin." Later, women's and youth clubs were established as part of the organization, and a school was opened.

On 22 April, 1922 the Macedonian immigrants in Springfield founded the "Solun" (Salonica) organization. Initially it was named "Machenik" (Martyr) but later changed its name to "Solun." A women's club was established within this organization.

On 21 November, 1923 the Macedonian immigrants in the city of Canton founded the "Boris Sarafov" organization. The foundation assembly of the "Pelister" organization in the city of Akron was also held in 1923. A women's and youth associations were established. In May, 1939 members of the "Pelister" organization built their own building. The majority of Macedonian immigrants living in Akron came from the areas of Florina (Lerin), Bitola, Prilep, and a somewhat smaller number from Ohrid and Gevgelija.

The "Todor Aleksandrov" organization was founded in 1923 in Kingstown following the break up of the Macedonian - Bulgarian society known as "Prilep." This organization had developed many humanitarian activities so that from many of its members it collected and sent a large amount of money for the Macedonian refugees in Bulgaria. The majority of Macedonian immigrants living in this city came mostly from the areas of Prilep, Kriva Palanka, Bitola, Prespa, and Florina (Lerin).

The Macedonian organization of "Alexander the Great" was founded in the city of Loraine in 1924. Later in Loraine, in March, a public assembly was held, and in June 1924 the "Alexander the Great" organization had been founded. The majority of

"Александар Велики". Најголемиот дел од членовите на организацијата потекнувале од Долна Преспа и Ресенско. Исто така, на 13 мај 1924 година, во градот Лореин било организирало едно од најголемите друштва – бугаро-македонското заемноспомагателното друштво „Лелистер“.

На 10 февруари 1926 година во градот Кливленд, пак, била основана организацијата „Вардар“. Во нејзините рамки била формирана женска секција, а работела и младинска секција. Потоа, на 6 август 1926 година, македонските доселеници од градот Менсфилд, ја основале организацијата „Охрид“, во 1929 година била формирана нејзината женска секција, а во 1928 година во градот Синсинати била основана организацијата „Бистрици“. Таа имала свое училиште и драмска група која ја прикажала „Македонска крвава свадба“.

Организацијата „Христо Матов“ како огранок на МПО била формирана во градот Маслон, на 2 јуна 1931 година. Мнозинството од членовите на организацијата од Маслон биле по потекло од Преспанско, Леринско, и Костурско. Во Колумбус, пак, на 18 јули 1939 година била формирана Македонската политичка организација „Слобода“. Исто така, во составот на МПО членувала и организацијата „Васил Чакаларов“ од Толидо, која била една од членките меѓу 34-те македонски етнички организации во САД, како и двете во Канада и трите во Австралија.

ИНДИЈАНА. Индустриските центри во државата Индијана биле места каде што се доселиле голем број Македонци од егејскиот дел на Македонија, организирајќи се во свои етнички организации. Така, во 1911 година во Гранит Сити доселениците од Пателе, Леринско, се обединиле околу друштвото „Орел“, со свои секции во Индијанополис, Индијана и Дејтон, Охјо. Истата година доселениците од селото Вишени, Костурско, кои живееле во Форт Вејн, го формирале спомагателното друштво „Напредок“. Таму, во 1912 година, доселениците од селото Черешница, Костурско, го формирале спомагателното друштво „Свети Ѓорѓи“. Исто така, во Форт Вејн, доселениците од селото Балчор се обединиле во спомагателното друштво „Вич“, како едно од најмажните македонски селски друштва во САД.

Во 1917 година се организирале повеќе спомагателни друштва, меѓу кои во градот Гери, од доселениците од селото Куратица, Охридско е основано просветно-благотворното друштво „Напредок“. Потоа, во 1918 година во Гери доселениците од селото Велгошти, Охридско, се организирале во заемноспомагателното друштво „Прогрес“. Во 1918 година во Форт Вејн, пак, доселениците од селото Тиолишта, Костурско, го формирале благотворното друштво „Заштита“.

Во 1924 година во Индијанополис, бил основан бугаро-македонскиот просветен курс, со нагласен социјално-просветен карактер. Првовремено ова друштво го носело името „Лајон клуб“, а во 1930 година името му е променето,

members of this organization came from Dolna Prespa and the area of Resen. At the same time, on 13 May, 1924 one of the biggest societies, the Bulgaro - Macedonian mutual charity organization of "Pelister" was organized in Loraine.

On 10 February, 1926 the "Vardar" organization had been founded in Cleveland. A women's auxiliary and a youth club also functioned as part of the organization. Later, on 6 August, 1926 the Macedonian immigrants in Mansfield established the "Ohrid" organization which also contained a women's auxiliary. In 1928 the "Bistrica" organization was founded in Cincinnati. It had its own school and drama club which performed the drama titled "Macedonian Bloodshed Wedding" (Makedonska krvava svadba).

The "Hristo Matov" organization was founded in the city of Massillon on 2 June, 1931 as a branch of the MPO. The majority of the members of the organization in Massillon came from the regions of Prespa, Florina (Lerin), and Castoria (Kostur).

The Macedonian political organization "Sloboda" (Freedom) was founded on 18 July, 1939 in Columbus. The "Vasil Chakalarov" organization from Toledo was also a constituent member of the Macedonian Political Organization and was one of the members of the 34 Macedonian ethnic organizations in USA, as well as two in Canada, and three in Australia.

INDIANA The industrial centers in the state of Indiana were places to which a large number of Macedonians from the Aegean part of Macedonia had migrated and organized themselves into their own ethnic organizations. Thus, in 1911 in Granite City the immigrants from Patellae, near Florina (Lerin) had united in the "Orel" (Eagle) society which also had branches in Indianapolis, Indiana, and Dayton, Ohio. In the same year the immigrants from the village of Visheni, near Castoria (Kostur), who lived in Fort Wayne, established the "Napredok" (Progress) charity organization. Here too in 1912 the immigrants from the village of Choreshtitsa, near Castoria (Kostur), established the "Sveti Gyorgi" (St. George) charity organization. At the same time in Fort Wayne the immigrants from the village of Bapchor united in the "Vitch" charity organization, as one of the most powerful Macedonian village societies in USA.

In 1917 a number of charity organizations were established including the educational and relief society by the name of "Napredok" (Progress) in the city of Gary established by the immigrants from the village of Kuratika, near Ohrid. Later, in 1918 in Gary the immigrants from the village of Velgoshiti, near Ohrid organized the mutual aid society named "Progress." In 1918 the immigrants from the village of Tiolishta, near Castoria (Kostur) established the relief society named "Zashtita" (Protection) in Fort Wayne.

In 1924 a Bulgarian - Macedonian educational course of an emphasized social and educational character was established in Indianapolis. Initially, this society was named "Lion Club" but in 1930 its name was changed.

Друштвото „Александар Велики“ во Гери е формирано во 1927 година. Тоа ги обединувало македонските доселеници од овој град и соседните насељи во државата Индијана. Според уставот на друштвото „Александар Велики“, во него членувале само лица од македонско потекло и нивните ќерки и синови во САД.

Една од посилните македонски организацији во рамките на МПО била организацијата „Костур“, од градот Форт Вејн, основана на 21 ноември 1921 година. Во организација на огранокот „Костур“ се одржал првиот конгрес на МПО, на први октомври 1922 година. Во состав на огранокот била формирана женска и младинска секција. Денес Централниот комитет на МПО за САД и Канада се наоѓа во Форд Вајн.

Македонската организација „Даме Груев“, од градот Индијанополис, била една од најстарите членки на МПО. Таа била основана во 1922 година, која до 1923 година била позната под името „Леринско братство“. Во рамките на организацијата постоеле женска и младинска секција. Сите членови на организацијата „Даме Груев“ членувале во црковната општина и ја одржуваат црквата Св. Стефан. Организацијата располагала со свој народен дом, кој собирал околу 300 лица, а во нејзините рамки дејствуваат женска и младинска секција.

Меѓу другите стручни организации во државата Индијана била „Родина“ („Татковина“) која македонските доселеници од градот Гери ја формирале на 14 декември 1930 година.

МИЧИГЕН. Државата Мичиген била и е една од најзначајните за македонските доселеници. Таму Македонците започнале да се организираат уште со нивното доаѓање. Така, меѓу селските друштва во 1918 година во Цексон, доселениците од селото Арменско, Леринско, го организирале спомагателно-просветното друштво „Напредок“. Потоа, во 1924 година, во Детроит, било формирано едно од најбројните македонски друштва „Буф“ во кое членувале доселениците од селото Буф, Леринско. Друштвото својата дејност ја проширило и во Виндзор, во Канада, каде што имало голем број бувчани. Друштвото „Буф“ постои до денешен ден и во двата града.

Во Детроит во 1923 година е основано бугаро-македонското женско благотворно друштво „Соединение“. Во 1939 година тоа престанало да постои и како негов наследник се појавило женското заемноспомагателно друштво „Милосрдие“.

Македонските доселеници од Батл Крик во 1926 година, го формирале заемноспомагателното и просветното друштво „Св. Кирил и Методиј“. Потоа, во 1932 година повторно основале свое Македонско заемноспомагателно неутрално друштво.

Во Детроит во 1927 година е формирано тетовското спомагателно друштво „Шар Планина“. Денес, пак, доселениците од Тетовско во Детроит се организирани во друштвото „Полог“, кое дејствува и во Виндзор.

The "Alexander the Great" society in Gary was founded in 1927. It united the Macedonian immigrants in this city and the neighboring suburbs in the state of Indiana. According to the constitution of the "Alexander the Great" society its members were only persons of Macedonian origin and their sons and daughters in USA.

One of the more powerful Macedonian organizations within the Macedonian Political Organization was the "Kostur" organization in the city of Fort Wayne, founded on 21 November, 1921. The first congress of the MPO held on 1 October, 1922 was organized by the "Kostur" branch. A women's and youth association was established as part of this branch. Presently the Central Committee of the MPO for USA and Canada is located in Fort Wayne.

The Macedonian organization named "Dame Gruev" in the city of Indianapolis was one of the oldest members of the MPO. It was established in 1922 and until 1923 it was known by the name of "Lerinsko Bratstvo" (Florina Brotherhood.) This organization had a women's and youth club as well. Every member of the "Dame Gruev" organization was also a member of the church community and maintained the St. Stephan Church. The organization had their own hall which held about 300 people, and it too, had a women's and youth club.

One other ethnic organization in the state of Indiana was also "Rodina" (Fatherland) which the Macedonian immigrants in the city of Gary founded on 14 December, 1930.

MICHIGAN. Michigan was and is one of the most significant states for the Macedonian immigrants. Here, the Macedonians began organizing themselves as soon as they had arrived. Thus, among the village societies in 1918 in Jackson, the immigrants from the village of Armensko, near Florina (Lerin) had organized the charity and educational society named "Napredok" (Progress.) Later, in 1924 one of the largest Macedonian societies, "Bouf" whose members were the immigrants from the village of Bouf, near Florina (Lerin), was established in Detroit. This society expanded its activities in Windsor, Canada where many immigrants from Bouf lived. The "Bouf" society continues to exist in both cities even today.

The Bulgarian - Macedonian women's relief society of "Soedinenie" (Unity) was established in Detroit in 1923. By 1939 it no longer existed and the women's mutual aid society of "Milosrdie" (Charity) emerged as its successor.

In 1926 the Macedonian immigrants living in Battle Creek founded the mutual aid and educational society known as "Sts. Cyril and Methody." Later, in 1932 they established their own mutual aid neutral society once again.

In 1927 immigrants from Tetovo living in Detroit founded a charity organization named "Shar Planina" (Mt. Shar). Nowadays the immigrants who come from the Tetovo area are organized within the "Polog" society whose activities also spread to Windsor

Во Мичиген, Македонската патриотска организација била едно од најсилните и највлијателните. Така, во САД во состав на МПО биле формирани повеќе организацији кои биле активни во периодот меѓу двете светски војни, меѓу кои, во Детроит било следните:

Организацијата „Татковина“ била формирана во Детроит кон крајот на мај и почетокот на јуни 1922 година. Таа со свои парични средства ја помагала црковната општина „Св. Климент Охридски“ во Детроит и развила голема просветна и културна дејност. Во рамките на „Татковина“ постоеала младинска и женска секција кои биле ангажирани во организирањето на културно-забавниот живот.

Македонската организација „Балкански мир“, била основана во градот Ленсинг, во 1923 година. Потоа, на 1 јуни 1934 година во градот Џексон била основана македонската организација во составот на МПО „З-ти август“.

ИЛИНОИС. Едно од првите селски македонски друштва организирано на американскиот континент во 1906 година е друштвото од селото Димбени, Костурско, кое го носи името „Лазо Поп Трајков“. Ова друштво имало две седишта: во Медисон, (Илиноис) и Хајмонд, (Индијана), односно таму каде што имало најмногу доселеници од ова село. Друштво својата дејност ја проширило и меѓу димбенци во Канада. Истата година доселениците од селото Косинец, Костурско, организирале свое селско друштво со седиште во градот Медисон. Доселениците од селото Смрдеш, Костурско, пак, во 1906 година, го формирале благотворно-просветното друштво „Ландо Кљашев“. Една година подоцна, (1907) во Медисон и доселениците од селото Ошчима, го организирале своето спомагателно друштво „Св. Никола“.

Исто така, доселениците од селото Брезница, Костурско, во 1909 година во Медисон, го организирале своето благотворно друштво, а доселениците од с. Апоскел, Костурско, благотворното друштво „Успех“. Врз основа на селската припадност свое спомагателно друштво организирале и доселениците од Екши-Су, Леринско, кои живееле во Индијанаполис. Потоа, доселениците од Битолско кои се населиле во Гранит Сити, во 1913 година го формирале битолското благотворно друштво „Зора“.

Во 1917 година во Аргон, доселениците од селото Сетома, Костурско, го основале своето спомагателно друштво „Сонце“. Подоцна, во 1926 година се појавило заемноспомагателното друштво „Поткрепа“ во градовите Гранит Сити и Медисон. Во овие градови било формирано женското заемноспомагателно друштво „Македонската Бугарка во Америка“. Се претпоставува дека ова друштво било едно од најголемите во тој дел на САД.

Една од поизначајните македонски иселенички организации во составот на МПО била организацијата „Баштин крај“, односно „Татков крај“. Таа била основана во Гранит Сити во 1924 година. Во рамките на оваа организација била формирана женска секција, а потоа и театарска група.

In Michigan MPO was one of the strongest and the most influential organizations. Thus, the branches which were active between the two wars, were established in USA as part of the MPO. In Detroit they included the following:

The "Tatkovina" (Fatherland) organization was founded in Detroit toward the end of May and beginning of June 1922. It helped the St. Clement of Ohrid church community in Detroit financially and developed wide educational and cultural activities. This organization had a youth club and women's which were especially active in organizing cultural activities and entertainment.

The Macedonian organization named "Balkanski mir" (Balkan Peace) was founded in the city of Lansing in 1923. Later, on 1 June, 1934 the Macedonian organization named "3rd August" was founded in the city of Jackson as part of the MPO.

ILLINOIS. One of the first Macedonian village societies ever organized on the American continent in 1906 was the "Lazo Pop Trajkov" society whose members came from the village of D'mbeni, near Castoria (Kostur). This society had two seats: in Madison, Illinois, and Himond, Indiana, i.e. places where the majority of immigrants from this village lived. This society expanded its activities among the D'mbeni residents in Canada as well. This same year residents from the village of Kosinets, near Castoria (Kostur) organized their own village society seated in the city of Madison. In 1906 immigrants from the village of Smrdesh, near Castoria (Kostur) established the "Pando Klyashev" educational charitable society. One year later, in 1907 in Madison the immigrants from the village of Oshchima also established their own charitable society named "Sv. Nikola" (St. Nikola).

Similarly, in 1909 immigrants from the village of Breznitsa, near Castoria (Kostur) established their own charitable society in Madison. Immigrants from the village of Aposkep, near Castoria (Kostur) founded the "Uspeh" (Success) charitable society. On the basis of their village belonging the immigrants from the village of Ekshi-Su, near Florina (Lerin), who lived in Indianapolis, also established their own charitable society. Later, in 1913 immigrants from the Bitola area who had moved to Granite City founded the Bitola charitable organization named "Zora".

In 1917 immigrants from the village of Setoma, near Castoria (Kostur) founded the charitable organization named "Sonc" (Sun). Later, in 1926 the "Potkrepa" (Support) mutual aid society emerged in Granite City and the city of Madison in Argon. The mutual aid women's society named "Makedonskata Bugarka vo Amerika" (The Macedonian Bulgarian Woman in America) was also established in these cities. This society is believed to have been one of the biggest in this part of America.

One of the more significant Macedonian immigrant organizations within the MPO was the "Bashtin kraj" or "Tatkov kraj" (Father's Country) organization. It was founded in Granite City in 1924. A women's auxiliary, and later a theatre group were established within this organization.

Исто така, МПО имала свои организации и во други држави во САД, како и две во Канада и три во Австралија. Во Калифорнија македонските доселеници од Лос Анџелес на 27 јануари 1935 година ја основале организацијата „Браќа Миладиновци“ која е активна и денес, потоа, во Сент Луис, Мисури, на 13 септември, во 1934 година го одржале основачкото собрание на организацијата „Белица“, а во Сиетл, Вашингтон, на 2 мај 1930 година била основана организацијата „Македонија“.

* * *

ПЕНСИЛВАНИЈА. Во 1917 година во Елавуд, Пенсилванија, било организирано првото цапарско заемноспомагателно друштво „Пелистер“, создадено од доселениците од селото Цапари, Битолско. Во 1930 година, пак, било формирало друштвото под име бугаро-македонското друштво „Отец Паисиј“ од градот Хомстед. Потоа, на 6 ноември 1921 година во градот Стилтон, во оваа држава, било организирано македонското друштво „Прилеп“, кое подоцна влегло во составот на МПО. Најголемиот дел од членовите на оваа организација потекнувале од Прилеп, кои во 1926 година биле организатори на петтиот конгрес на МПО. Исто така, во градот Стилтон македонските доселеници изградиле свој народен дом, потоа црквата Св. Благовештение, а организацијата имала и сопствена кука.

Исто така, македонската иселеничка организација „Независност“ била формирана во Пенсилванија, во градот Дукен, на 22 април 1922 година. Во составот на организацијата влегле македонски доселеници од поблиските градови на Питсбург. Во рамките на оваа организација работела младинска секција, потоа училиште, библиотека и клуб, а постоел и народниот хор „Родни звуци“.

Во градот Џонстаун, пак, во 1923 година била основана македонската организација „Пере Тошев“, која имала сопствен клуб, кој за време на големите поплави во 1936 година бил целосно разрушен. Потоа, во градот Елавуд Сити, во август 1934 година била основана организацијата „Мара Бунева“, главно, од доселеници од Ресенско.

* * *

ОНТАРИО. МПО во Канада била активна во Торонто и Виндзор, каде биле вклучени поголемиот број македонски доселеници претежно од Егејска Македонија. На 14 мај 1922 година во Торонто е основан огранокот на МПО „Правда“, во кој членувале, главно, доселеници од с. Габреш, Костурско, и од други места. Во 1927 година е формирана женската секција која развила голема културно-просветна активност. Исто така, членовите на организацијата „Правда“ биле активни и на црковно поле, членувајќи во македонско-бугарските православни цркви Св. Кирил и Методиј, а потоа и во Св. Ѓорѓи во Торонто.

Во Виндзор огранокот на МПО го носел името „Владо Черноземски“, а бил формиран на 1 ноември 1934 година. Во состав на организацијата работело народно училиште и женска секција.

The MPO also had its organizations in other states of USA, two in Canada, and three in Australia. On 27 January, 1935 the Macedonian immigrants living in Los Angeles, California founded the "Braka Miladinovci" (Miladinov Brothers) organization which continues to be active today. Later, on 13 September, 1934 the Macedonian immigrants in the city of St. Luis, Missouri held the inaugural assembly for the "Belica" organization. The "Makedonija" (Macedonia) organization was founded on 2 May, 1930 in Seattle, Washington.

* * *

PENNSYLVANIA. The first mutual charity society, named "Pelister" and founded by the immigrants who had come from the village of Tsapari, near Bitola, was established in Elwood, Pennsylvania in 1917. In 1930 another society, named "Otec Paisij" Bulgarian – Macedonian Society was established in the city of Homestead. On 6 November 1921 the Macedonian society named "Prilep" was established in the city of Steelton and it later became part of the MPO. The majority of members of this organization came from Prilep and in 1926 they organized the fifth congress of the MPO. At the same time the Macedonian immigrants in Steelton built their own national centre and the "*Sv. Blagovestenie*" Church (The St. Annunciation Church). The organization also possessed its own house.

Another Macedonian immigrant organization "Nezavisnost" (Independence) was established in Duckane (Pittsburgh), on 22 April 1922. Its members were Macedonian immigrants from the cities close to Pittsburgh. This organization included a youth club, school, library, club, and the "Rodni zvuci" national choir.

The Macedonian organization, "Pere Toshev" was established in Johnstown in 1923. It was completely ruined during the great floods in 1936. Another organization, "Mara Buneva" whose members came mainly from Resen area, was established in Elwood City in 1934.

* * *

ONTARIO. MPO in Canada was active in Toronto and Windsor which engaged the majority of Macedonian immigrants most of whom had come from Aegean Macedonia. On 14 May, 1922 the "Pravda" (Justice) branch of MPO was founded in Toronto consisting of members the majority of which were immigrants from the village of Gabresh, near Castoria (Kostur), and other places. A women's club was established and it developed wide cultural and educational activities. At the same time, members of the "Pravda" organization were active in the church field and were at first members of the Bulgarian – Macedonian Orthodox Church of Sts. Cyril and Methody in Toronto, and later in the St. George Church.

The MPO branch in Windsor was named "Vlado Chemozemski" and was established on 1 November, 1934. A people's school and women's club functioned within this organization.

ПРАВОСЛАВНИТЕ ЦРКВИ НА МАКЕДОНЦИТЕ ПОД ТУГА ЈУРИСДИКЦИЈА

Македонците отсекогаш биле предмет на разни туѓи верски, национални и политички влијанија, кој кој се нашло погодно тло за таквата дејност. Во тој правец активна била бугарската, грчката и српската пропаганда, кои со успех ли вршеле своите замислени цели. Притоа, во прилог одела и неорганизираноста на македонските доселеници кои, за жал, немале ниту своја држава, ниту, пак, свои македонски православни цркви. Затоа, во периодот од нивното доаѓање во САД, Канада, Австралија и други земји, до конституирањето на македонската држава, Македонците биле предмет на бугарската, грчката или српската пропаганда. Свои пропаганди и влијанија врз македонските доселеници вршела и Католичката, Англиканска и некои протестантски цркви, затоа одреден број од нив се приклучиле и кон овие цркви.

Во периодот меѓу двете светски војни, кога МПЦ не беше конституирана како институција, македонските доселеници во САД и Канада не само што учествувале во организирањето и во изградбата, туку и ги поддржале, ги финансирале и цркувале, главно, во т.н. македонско-бугарски православни храмови. Овие цркви биле поттикнати, изградени и контролирани од МПО. И денес мал број Македонци, претежно од постарите генерации, ги задоволуваат своите религиозни потреби во некои од овие христијански храмови. Од деведесеттите години на минатиот век, поголемиот број цркви со македонско-бугарски карактер, од владение на МПО биле предадени и се под целосна контрола и под јурисдикција на Источната православна црква за САД и Канада, која нема никакви врски со македонскиот народ и Македонија.

Исто така, пред конституирањето на МПЦ во лицето на Охридската архиепископија, голем број македонски доселеници помогнале материјално и духовно во изградбите и опстојувањето, како и цркувале во српски, грчки, руски, украински, романски и други православни цркви во САД и Канада, меѓу кои едни од најзначајните се следните:

СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ ВО ГРАНИТ СИТИ. Првата македонско-бугарска црква во САД била формирана и изградена во Гранит Сити, Илиноис, во летото 1909 година. Таа била изградена во тогашната населба „Линколн“, во која живееле голем број македонски печалбари претежно од Егејска Македонија

ORTHODOX CHURCHES OF THE MACEDONIANS THROUGHOUT THE WORLD UNDER FOREIGN JURISDICTION

Macedonians have always been subject to various kinds of foreign religious, national, and political influence, wherever there were conditions for such activity. The most active of all in this respect were the Bulgarian, Greek, and Serbian propaganda, which fulfilled their goals successfully. This was enhanced by the lack of organization of the Macedonian immigrants, who unfortunately had neither a state of their own nor Macedonian Orthodox churches. For this reason during the period from their arrival to USA, Canada, Australia, and other countries till the constitution of the Macedonian state the Macedonians were subject to Bulgarian, Greek, and Serbian propaganda. The Catholic, Anglican, and certain Protestant Churches also imposed their propaganda and influence upon the Macedonian immigrants. Thus, many of them joined these churches.

During the period between the two World Wars when the MOC had not yet been established as an institution, the Macedonian immigrants in USA and Canada not only participated in the organization and construction of the so-called Macedonian-Bulgarian Orthodox churches, but they also supported, financed and attended them. These churches were initiated, built, and controlled by MPO. A small number of Macedonians, especially the elderly generations, continue to satisfy their religious needs at some of these Christian churches. Since the 1990's most of the churches of Macedonian-Bulgarian character which had been controlled by the MPO were handed over and are now under full control and jurisdiction of the Eastern Orthodox Church of USA and Canada, which is in no way related to the Macedonian people and Macedonia.

Similarly, prior to the constitution of the MOC as part of the Ohrid Archiepiscopate, a large number of Macedonian immigrants attended, and offered financial and spiritual support in the construction and existence of Serbian Orthodox Churches. Even today a certain number of Macedonian immigrants continue to attend Serbian, Greek, Russian, Ukrainian, Romanian, and other Christian churches in USA and Canada.

STS. CYRIL AND METHODY IN GRANITE CITY. The first Macedonian – Bulgarian church in USA was established and built in Granite City, Illinois in the summer of 1909. It was built in what was then the suburb of "Lincoln" which had a large Macedonian immigrant population, the majority of which had come from Aegean Macedonia, and

и одреден број Бугари. На 14 септември 1909 година била осветена и отслужено првата богослужба од бугарскиот архимандрит Теофилакт. Уште во јуни 1908 година, архимандритот бил испратен од администрацијата на Светиот синод од Софија да им служи на Бугарите. Меѓутога, неговата цел и намера била да ги „привере“ Македонците во крилата на Бугарската православна црква, која, во тој период имала силно влијание врз Македонците, особено печалбарите од егејскиот дел на Македонија.

Од 1913 до 1922 година, црквата била скоро затворена бидејќи немала постојано свештено лице. Од 1933 година била поактивна. Меѓутога, по Втората светска војна црковниот живот замира, затоа во 1954 година била продадена на Ерменската апостолска црква.

СВ. ТРОЈЦА ВО МЕДИСОН. Бугарската православна црква Св. Тројца во градот Медисон, во државата Илиноис, била формирана 1910 година. Таа била изградена со средства на Македонци од егејскиот дел на Македонија и неколку Бугари. Како и со другите македонско-бугарски православни цркви, така и со оваа раководел бугарскиот архимандрит. Во 1919 година во црквата бил подметнат пожар и била многу оштетена. По десет години храмот бил обновен и реконструиран. Тој се состоел од црковни простории и мала сала. Во 1975 година црквата била прошириена и во неа денес се служи на английски јазик. Ова е единствена црква изградена претежно од Македонци што не ја контролирала МПО до 1938 година. До пред десетина години сите други македонско-бугарски или бугарски православни цркви ги контролирала организацијата МПО.

СВ. БЛАГОВЕШТЕНИЕ ВО СТИЛТОН. Втората македонско-бугарска православна црква во САД била Св. Благовештение во Стилтон, Пенсилванија. Таа била организирана во 1909 година, односно неколку месеци по формирањето на црквата Св. Кирил и Методиј во Гранит Сити. Таа, исто така, била осветена од истиот бугарски архимандрит, кој бил избран и за прв енорен свештеник на црквата. Во неа црквувајќи претежно членови на МПО, од огранокот „Прилеп“. Овој огранок бил формиран во 1921 година и, вклучност, бил сопственик на куката во која имало сала до самата црква. Инаку, салата била изградена во 1927 година со средства претежно на Македонците од Прилеп и Прилепско. Во 1949 година црквата била дооформена, меѓутогод во почетокот на 1975 година во неа бил подметнат пожар и е тешко оштетена. И денес оваа црква е активна и припаѓа на Бугарската источна православна црква за САД, Канада и Австралија.

СВ. СТЕФАН ВО ИНДИЈАНАПОЛИС. Една од поголемите македонски колонии во САД по Илинденското востание била во Индијанаполис. Така, околу илјада души од Леринско, Воденско и други места од Западна Македонија и стотина Бугари биле организирани во адруженијата „Екиши-су“, „Островско“ и „Пателско“. Тие решиле да формираат христијански храм во Индијанаполис. Во тој време во нивната средина дошол истиот бугарски архимандрит, кој ја продолжил својата мисија, „помагајќи“ им да ја формираат Бугарската

some from Bulgaria. The church was blessed and the Bulgarian archimandrite, Teofilakt held the first service, on 14 September 1909. As early as June 1908 he had been sent by the administration of the Holy Synod in Sofia to serve the Bulgarians. However, his aim was to "gather" the Macedonians around to the Bulgarian Orthodox Church, which had a strong influence over the Macedonians at the time, particularly over those who had come from the Aegean part of Macedonia.

During the period 1913 – 1922 the church was practically closed since it did not have a permanent priest. After 1933 it became more active. However, after World War II its activities declined. Thus, in 1954 it was sold to the Armenian Apostle Church.

ST. HOLY TRINITY IN MADISON (Sv. Trojca). The Bulgarian Orthodox Church of St. *Holy Trinity* in Madison, Illinois was founded in 1910. It was built using the funds of Macedonians from the Aegean part of Macedonia and some Bulgarians. As was the case with the other Macedonian Bulgarian Orthodox Churches, the Bulgarian archimandrite managed this, too. In 1919 the church was set on fire and was extremely damaged. Ten years later the church was reconstructed and restored. It consisted of the church premises and a small hall. In 1975 the church was expanded and services were conducted in English. This was the only church built mostly by Macedonians, which was not controlled by the MPO till 1938. Till about ten years ago every other Macedonian Bulgarian or Bulgarian Orthodox Church had been controlled by the Macedonian Political Organization.

ST. ANNUNCIATION IN STEELTON (Sv. Blagovestenie). The second Macedonian Bulgarian Orthodox Church in USA is the St. Annunciation Church in Steelton, Pennsylvania. It was established in 1909 several months after the foundation of the *Ss. Cyril and Methody Church* in Granite City. The same Bulgarian archimandrite, who was also elected to be the first enonic priest of the church, too devoted this. Mostly MPO members of the "Prilep" branch attended it. This branch was established in 1921, and in fact owned the house which had a hall immediately next to the church. The church, on the other hand, had been built in 1927 using the funds of Macedonian immigrants who came mostly from Prilep, and the region. The church was completed in 1949. However, at the beginning of 1975 the church was set on fire and was largely damaged. This church continues its activities now and belongs to the Bulgarian Eastern Orthodox Church in USA, Canada, and Australia.

ST. STEPHAN IN INDIANAPOLIS (Sv. Stefan). One of the larger Macedonian colonies in USA after the Ilinden Uprising was in Indianapolis. Hence, about a thousand people from the areas of Florina (Lerin), Edessa (Voden), and other places in Western Macedonia, and about a hundred Bulgarians joined in organizations known as: "Ekshi-su," "Ostrovsко," and "Pateisko." They had decided to establish a Christian church in Indiana. At the time the same Bulgarian archimandrite had come to their community and continued his mission "helping" them establish the Bulgarian Orthodox

православна црква Св. Стефан (на 1 јануари 1915 година). Со собраниите средства претежно од Македонците била купена една зграда, која била реновирана во црква, а веќе во 1918 година црковниот имот бил исплатен. Денес оваа црква сè уште постои. Во неа црквиштво одреден број семејства по потекло од Егејска Македонија и од Бугарија, кај кои интеграционите процеси во новата средина си го сториле своето. И таму богослужбите се вршат само на английски јазик.

СВ. ВОСКРЕСЕНИЕ ВО ТОЛИДО. Македонско-бугарската црква Св. Воскресение ги опслужувала македонските и малиот број бугарски доселеници од Толидо, Лореин, Менсфилд и Кливленд. Црквата била изградена и дадена во употреба на 18 јуни 1923 година. Во оваа црква било силно влијанието на МПО.

СВ. ПЕТАР И ПАВЛЕ ВО МЕЈСОН СИТИ. Во Мејсон Сити, во државата Ајова била формирана македонско-бугарската црква Св. Петар и Павле. Таа била изградена и дадена во употреба во мај 1928 година, а во неа црквиштво доселениците од Ајова и од Минесота.

СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ ВО ГЕРИ. Во јули 1929 година во Гери, Индијана, била организирана македонско-бугарската православна црква Св. Климент Охридски. Во почетокот била купена една српска православна црква, во која биле вклучени и црквиштво голем број Македонци и Бугари. Црквата имала проблеми со сопственикот на имотот, затоа била затворена. Подоцна е изградена друга црква на ново место, со исто име, меѓутоа нејзината активност спасната, па и таа престанала да работи.

СВ. НИКОЛА ВО ФОРТ ВЕИН. Во градот Форт Веин се наоѓа седиштето на МПО. Таму, во почетокот црковниот живот започнал во приватни куки и дукани, а од 1940 до 1948 година во Батлеровата сала. Во неа се одржуvalе богослужби на бугарски јазик и во 1946 година била донесена одлука да се соберат средства за новата црква Св. Никола. По две години, новоизградената црква била осветена во новември 1948 година. Таа е една од поубавите македонско-бугарски православни цркви на северноамериканскиот континент. Кајко што бил случај и со други македонско-бугарски православни цркви во САД и Канада и оваа црква, меѓу другото, била и место за одржување веронакука и помагала на бројни новодојденци од различна националност и деноминација. Исто така, таа била место каде се ширело православието и се чувало бугарско-македонското наследство. Во периодот од четириесетина години во неа служеле неколку свештеници на бугарски јазик, а во последно време службите се вршат на английски јазик.

Во периодот пред и по Втората светска војна, исто така, во САД се изградени македонско-бугарски и бугарски цркви, во кои најголем број членови биле Македонци. Таков е случајот со црквите, Св. Ѓорѓи во Толидо, Св. Пророк Илија во Акрон, Св. Дух во Јангстаун, Св. Дух во Синсинати, Св. Димитрија во Кливленд, Охајо, Св. Софија во Чикаго, Илиноис, Св. Никола во

Church of St. Stephan on 1 January 1915. Funds raised mostly by the Macedonians were used to purchase the building, which was renovated and adapted into a church. By 1918 they had already paid off the church premises. This church still stands today. It is attended by a certain number of families who originally came from Aegean Macedonia and Bulgaria. The integration process in the new environment had its effects on them, too. Church services are conducted only in English at this church as well.

ST. RESURRECTION IN TOLEDO (Sv. Voskresenie) The Macedonian - Bulgarian *St. Resurrection Church* served the Macedonian and small number of Bulgarian immigrants in Toledo, Loraine, Mansfield, and Cleveland. The church was built and opened on 18 June 1923. The MPO had a strong influence in this church.

STS. PETER AND PAUL (Sv. Petar i Pavle): The *Sts. Peter and Paul* Macedonian Bulgarian Church was founded in Mason City, Iowa. It was built and opened in May 1928, and was attended by immigrants from Iowa and Minnesota.

ST. CLEMENT OF OHRID IN GARY (Sv. Kliment Ohridski): The *St. Clement of Ohrid* Macedonian – Bulgarian Orthodox Church was founded in July 1929 in Gary, Indiana. Initially a Serbian Orthodox Church had been purchased which engaged and was attended by a large number of Macedonians and Bulgarians. The church had problems with the property owner, and was therefore closed down. Later a new church was built on new premises but its activities decreased until it stopped functioning.

ST. NIKOLA IN FORT WAYNE (Sv. Nikola): The seat of the MPO is found in Fort Wayne. It was here that church life began at first in private houses and stores, and in Butler's Hall between 1940 and 1948. Church services were conducted in Bulgarian. A decision was brought to raise funds for a new *St. Nikola Church* in 1946. Two years later, the newly constructed church was devoted in November 1948. It is one of the most beautiful Macedonian Bulgarian Orthodox churches on the North American continent. As was the case with other Macedonian Bulgarian Orthodox churches in USA and Canada, this church was also a place for conducting religious instruction, and it helped many newcomers of various nationality and denomination. It was also a place from which the Orthodox religion spread and it maintained the Bulgarian – Macedonian heritage. Throughout the period of about forty years priests conducted services in Bulgarian, but recently services are conducted in English.

Macedonian – Bulgarian and Bulgarian churches in which the majority of members were Macedonians were also built in USA in the period before and after World War II. This was the case with the following churches: *St. George* in Toledo; *St. Prophet Ilija* in Akron, Ohio; *St. Sophia* in Chicago, Illinois; *Holy Spirit (Sv. Duh)* in Youngstown, Ohio; *St. Nikola* in Flint, Michigan; *St. Clement of Ohrid* and *St. George*,

Флинт, Св. Спас во Батл Крик, Мичиген, Св. Климент Охридски и Св. Георги, двете во Лос Анџелес, Калифорнија, Св. Никола во Бафало и Св. Андреј во градот Њујорк.

Исто така, по Втората светска војна, се до обновувањето на Македонската православна црква, македонските доселеници ги граделе, помагале и ги извршувале црковните потреби во македонско-бугарски, српски, грчки, руски, романски и други цркви. Тие биле следните:

Св. Климент Охридски во Детроит. Најбројната македонска колонија во САД е Детроит, каде поголем број печалбари од Македонија дошли уште во почетокот на XX век. Дошли од различни причини и со различни национални, политички и религиозни убедувања. Затоа и започнале различно да се организираат и поврзуваат на културно и духовно поле. Така, одреден број Македонци заедно со малубројната бугарска емиграција се организирале на црковен план. До 1927 година своите религиозни потреби ги задоволувале во различни христијански храмови, а од таа година се организирале во македонско-бугарската православна црква, која денес го носи името Св. Климент Охридски.

Во Дирборн, во 1928 година, со средства на Македонци, претежно од егејскиот дел на Македонија, биле купени две куки, на чиј плац на 17 февруари 1929 година бил поставен камен-темелникот на новиот храм Св. Тројца. Набргу потоа, црквата била изградена (но незавршена) и во неа, на 2 мај истата година била отслужена првата богослужба. Со тоа започнало заедничкото црквување на Македонците и Бугарите, предводени од бугарскиот поп – „мисионер“, кој за овaa намена бил испратен директно од Софија.

Меѓутоа, во текот на кризата (1930–34) се појавиле проблеми од финансиски карактер, па црквата била затворена и дадена на продажба. Тод ги натерало членовите на Македонската патриотска организација (МПО), организокот „Татковина“ од Детроит, да ја срушат црквата Св. Тројца во Дирборн и да вложат средства за нова црква. Така, во март 1935 година биле удрени темелите на новата црковна општина која го добила името Св. Климент Охридски. Новиот храм бил готов за три години и служел сè до 1964 година кога дошло до поделба меѓу членството. Едната фракција останала во Св. Климент Охридски, изградена во 1964 година, а осветена во јуни 1966 година од бугарскиот митрополит Андреј, како голем тробрден храм, во кој денес црквуват голем број Македонци од сите делови на Македонија, како и мал број Бугари и други христијани. Другата фракција, пак, изградила нова црква во Дирборн Хајтс со ново име Св. Павле.

Ваквата состојба дошла како последица на поделбата во Бугарската православна црква, што се одразила и во иселеништвото. Затоа, од 1963 година во САД и Канада постојат две администрацији. Во едната се лојалните на Бугарската православна црква, здружени со Источната православна црковна епархија за Северна и Јужна Америка и Австралија со седиште во градот Њујорк (која контролира осум цркви), а во другата е Епархијата на Бугарска-та православна црква во САД и Канада со седиште во градот Толидо, Охајо, која под своја јурисдикција и контрола држи девет цркви.

both in Los Angeles, California; St. Spirit in Cincinnati, Ohio; St. Dimitrija in Cleveland, Ohio; St. Nikola in Buffalo, New York; St. Andrej in New York City; and St. Spas in Battle Creek, Michigan, founded in 1947.

After World War II till the restoration of the Macedonian Orthodox Church, the Macedonian immigrants built, supported, and attended Macedonian-Bulgarian, Serbian, Greek, Russian, Romanian, and other churches, including the following:

ST. CLEMENT OF OHRID IN DETROIT (Sv. Kliment Ohridski). By all means the largest Macedonian colony in USA is Detroit, where the majority of Macedonian immigrants arrived at the beginning of the 20th century. They came for various reasons and with various national, political, and religious beliefs. Hence, they began various forms of organization and connection both culturally and spiritually. Thus, a certain number of Macedonians together with the small number of Bulgarian immigrants joined on a religious scale. Till 1927 they satisfied their religious needs at various Christian churches. After this year they got together in the Macedonian Bulgarian Orthodox Church which today bears the name of *St. Clement of Ohrid*.

In 1928 in Dearborn two houses were bought using funds from the Macedonians, the majority of which came from the Aegean part of Macedonia. On 17 February 1929 on these premises the foundation stone was placed for the new St. Trinity Church.

The church was soon built although not finished, and on 2 May the same year the first church service was held. This marked the beginning of joint church attendance of the Macedonians and Bulgarians lead by the Bulgarian priest – "missionary" who had been sent for this purpose directly from Sofia.

However, during the crisis (1930 – 1934) problems of a financial character emerged so the church was closed and put up for sale. This forced the members of the "Tatkovina" branch of the Macedonian Patriotic Organization (MPO) in Detroit to pull down the St. Trinity Church in Dearborn, and invest in a new church. Thus, in March 1935 foundations were placed to a new church community that was named *St. Clement of Ohrid*. The new church was ready in three years and served till 1964 when a division among the members appeared. One fraction remained at *St. Clement of Ohrid*, built in 1964 and blessed in June 1966 by the Bulgarian metropolitan Andrej. It was a three-section church attended nowadays by a large number of Macedonians from every part of Macedonia as well as a small number of Bulgarians and other Christians. The other fraction built a new church in Dearborn Heights named *St. Paul (Sv. Pavle)*.

This state came as a consequence to the division of the Bulgarian Orthodox Church, the effects of which were seen on the immigrants, too. For this reason, since 1963 in USA and Canada there are two administrations. One consists of those loyal to the Bulgarian Orthodox Church, joint with the Eastern Orthodox Church Diocese for North and South America, and Australia, having seat in New York City, and controlling eight churches. The other consists of the Diocese of the Bulgarian Orthodox Church for USA and Canada with seat in Toledo, Ohio, which controls and has under its jurisdiction nine churches.

СВ. ЛАЗАР – „РАВАНИЦА“ ВО ДЕТРОИТ. Одреден број Македонци во Детроит, по потекло од Тетовско, цркувале, дала финансиска помош, а и денес се едни од најбројните и најактивните во Српската православна катедрална црква Св. Лазар - „Раваница“. Нив ги има од Вратница, Беловиште, Рогачево, Одри и други села. Од изградбата на новиот објект во седумдесеттите години, голем број од македонските доселеници биле приклучени во културниот, образовниот, црковниот и спортскиот живот. Инаку, старата (првата) црква своите активности ги започнала на 20 мај 1917 година, кога било купено местото, за по десет години (1927) да биде започнатата изградбата. Таа била регистрирана пред властите на Мичиген во Ленсинг на 27 септември 1932 година, како црковна корпорација. Црквата била осветена на 17 јуни 1934 година. Во периодот од повеќе децении црквата била градена три пати. Камен-темелникот за денешниот објект на „Раваница“ бил поставен на 27 јуни 1965 година, а на 25 и 26 ноември 1967 година храмот бил осветен. Од 1963 година кога се појавила шизмата во Српската православна црква, храмот Св. Лазар „Раваница“ соработувал со поранешните југословенски власти. Тоа било повод и мотив македонските доселеници да цркуваат во оваа црква.

Исто така, одреден број македонски доселеници цркувале, а и денес има мал број кои одат и во македонските и во други српски цркви. Таков е случајот со српските православни цркви Св. Стефан во Лакавона, Св. Богородица во Виндзор, Св. Сава во Торонто и во други градови.

СВЕТА ПЕТКА – „МЕМОРИЈАЛЕН ХОЛ ВРАТНИЦА“ ВО ДЕТРОИТ Според некои показатели најголемиот број македонски доселеници во Детроит се од Вратница, Тетовско. Тие цркуваат и во МПЦ Св. Богородица и во СПЦ Св. Лазар „Раваница“, како и во вратничката црква Св. Петка. Оваа селска заедница која поседува голема сала каде се организираат разни манифестиации има и мала црквичка. Објектот бил изграден во 1979 година, во које сместена црквичката, која е под јурисдикција на Српската православна црква. Денес доселениците од Вратница имаат преземено акција за собирање средства за изградба на нова црква.

СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ ВО ЛОРЕН Градот Лорен во Охајо, исто така, во почетните години бил центар на македонската емиграција. И таму била организирана црковна општина, но таа била формирана една година (1932) по затворањето на црквата во Маунт Јунион, во Пенсилванија, во која цркувале руски и македонски емигранти. Така, на 24 септември 1933 година во еден словачки народен дом било свикано народно собрание. На собранието била одредена комисија која започнала со собирање средства за изградба на црква, а на 29 октомври 1933 година се поставени основите на општината Св. Кирил и Методиј. Оваа црква станала центар за голем број активности на доселениците од Балканот. Таа е активна и денес, но бројот на верниците е многу мал.

ST. LAZAR , "RAVANICA" IN DETROITA certain number of Macedonians in Detroit, who came from the Tetovo area attended the Serbian Orthodox Cathedral Church of St. Lazar - "Ravanica." They helped it financially, and are presently among its most numerous and active members. They came from the villages of Vratnica, Beloviste, Rogacevo, Odri, and others. Since the building of the new church in the 1970's a large part of Macedonian immigrants participated in the cultural, educational, church and sports activities. Otherwise, the old or original church began its activities on 20 May 1917 when the land was purchased. Ten years later, in 1927, construction of the church began. It was registered with the authorities in Lansing, Michigan on 27 September 1932 as a church corporation. The church was blessed on 17 June 1934. Throughout the next few decades the church was built three times. The foundation stone of the present day building of "Ravanica" was placed on 27 June 1965. The church was blessed on 25 – 26 November 1967. The *St. Lazar Ravanica Church* has collaborated with the former Yugoslav authorities since 1963 when the schizma emerged in the Serbian Orthodox Church. This gave the Macedonian immigrants reason and motive to attend this church.

At the same time, a certain number of Macedonian immigrants used to attend both Macedonian and Serbian churches, while a small number continue to do this even today. This is the case with the Serbian Orthodox Churches of *St. Stefan* in Lackawanna, *St. Mary* in Windsor, *St. Sava* in Toronto, and other cities.

ST. PETKA – VRATNICA MEMORIAL HALL IN DETROITAccording to some evidence the majority of Macedonian immigrants in Detroit come from Vratnica, near Telovo. They also attend the following churches: Macedonian Orthodox Church of *St. Mary*; Serbian Orthodox Church of *St. Lazar Ravanica*; and *St. Petka* of Vratnica. This village community which owns a large hall used for organization of various manifestations also has a small church. The building was constructed in 1979 and includes the church which is under the jurisdiction of the Serbian Orthodox Church. Presently, the immigrants from Vratnica are raising funds for construction of a new church.

STS. CYRIL AND METHODY IN LORAIN (Sv. Kiril i Metodij)The city of Lorain, Ohio was also center of the Macedonian immigration in the early years. It also had a church community, but it was founded in 1932, one year after the closure of the church in Mount Union, Pennsylvania, which was attended by Russian and Macedonian immigrants. Thus, on 24 September 1933 an assembly was held at a Slovak community center. At this assembly a committee was formed which began collecting funds for construction of a church. On 29 October 1933 foundations were placed to the *Sts. Cyril and Methody* community. This church became the center of a large number of activities of the immigrants from the Balkans. Nowadays it is still active although attended by very few.

СВ. ТОМА ВО АКРОН. Како и денешната црква Св. Климент Охридски во Детроит, така и црквата Св. Тома е регистрирана како Источна православна црква. Таа била основана во 1959 година, откако извесен број верници на постојната црква Св. Пророк Илија во Акрон, не сакале да ја признаат контролата на МПО. Тие на 8 ноември 1959 година одлучиле да формираат друга црква и да им служи бугарскиот свештеник од Св. Пророк Илија. Тогаш името „македонско-бугарска“ било изоставено, а прифатено името Св. Тома – Источна православна црква. Било купено место за изградба на црквата, а била осветена на 20 февруари 1960 година од бугарскиот владика Андреј Велички.

Одреден број македонски доселеници од Акрон, Кентон и Маслон цркувале и во Српската православна црква Св. Георги во Кентон, потоа во романска и во сириската црква. Исто така, поголем број Македонци од Леринско и Костурско ја помагаат и цркуваат во грчка православна црква.

СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ ВО ТОРОНТО. Првата организирана општина на македонските доселеници во Канада е, секако, македонско-бугарската православна црква Св. Кирил и Методиј во Торонто. Иницијативата за формирање на оваа општина потекнала во 1910 година. Група Македонци од Егејска Македонија се собрале во „Неволската кука“ на селаните од Неволјани, Леринско, и донеле решение да формираат своја црковна општина. Бил формиран комитет од дваесетина членови, сите од Егејска Македонија. Во втората половина на август 1910 година, всушност, започнало организирањето на црковната општина, од кога почнале да се собираат средства за изградба на црквата. На 24 ноември истата година било купено место со готова зграда која била адаптирана во црква. Во неа се собираше членовите на МПО, огранокот „Правда“ од Торонто и други доселеници од Балканот.

На 24 мај 1948 година бил поставен камен-темелникот на денешниот храм. Црквата била завршена во 1949 година и на 19 јуни истата година била осветена од бугарскиот митрополит Андреј Велички. Црквата била целосно завршена во 1954 година.

Иако оваа црква е изградена со пари претежно на македонски доселеници, таа потпаднала под јурисдикција на Бугарската црква и цело време била во функција на бугарската пропаганда. Мнозинството верници сè до денес се Македонци. Повеќе од нив се чувствуваат како Македонци, но традицијата која се градела од неколку поколенија е мошне важен фактор кој ги поврзува македонските доселеници со оваа црква, а таков е случајот и со другите македонско-бугарски православни цркви во САД и Канада. Денес таа е споменик на минатото во која има мал број верници, нема млади генерации, а се издава на луѓе од други нации и вери со цел да опстои.

СВЕТИ ГОРГИ ВО ТОРОНТО. Втората македонско-бугарска источна православна црква во Торонто е Св. Георги. Таа е формирана по поделбите во првата македонско-бугарска црква Св. Кирил и Методиј во 1940 година. Како последица на тоа, група македонски доселеници претежно од Костурско, кои

ST. THOMAS IN AKRON (Sv. Toma). *St. Thomas' Church*, like the *St. Clement of Ohrid Church* on Detroit, is also registered as an Eastern European Orthodox Church. It was founded in 1959 after a certain number of believers of what was then the *St. Prophet Ilya Church* in Akron refused to acknowledge control of the MPO. On 8 November 1959 they decided to found a new church which would be served by the Bulgarian priest from the *St. Prophet Ilya Church*. The part of the name that stated "Macedonian – Bulgarian" was removed and the name "*St. Thomas – Eastern Orthodox Church*" was accepted. Land for construction of a church was bought and blessed on 20 February 1960 by the Bulgarian bishop, Andrej Velicki.

A certain number of Macedonian immigrants from Akron, Canton, and Massillon, attended the Serbian Orthodox Church of *St. George* in Canton, as well as the Romanian and Syrian churches. At the same time a large number of Macedonians from the Florina (Lerin) and Castoria (Kostur) areas support and attend the Greek Orthodox Church.

STS. CYRIL AND METHODY IN TORONTO (Sv. Kiril i Metodij). The first organized community of the Macedonian immigrants in Canada is by all means the Macedonian – Bulgarian Orthodox Church of Sts. Cyril and Methody in Toronto. Initiatives for establishment of this community began in 1910. A group of Macedonians from Aegean Macedonia gathered at the "Nevolska kukya" (Nevoljani House) of the villagers from Nevoljani, near Florina (Lerin), and decided to establish their own church community. A committee was formed comprising of about twenty members, all from Aegean Macedonia. The second half of August 1910 is in fact the beginning of the establishment of the church community and the time when they began raising funds for construction of the church. On 24 November of the same year they purchased a property which they adapted into a church. This was a meeting place for members of the "Pravda" branch of the MPO in Toronto and other immigrants from the Balkans.

The foundation stone of the present day church was placed on 24 May 1948. It was completed in 1949 and on 19 June of the same year the Bulgarian metropolitan Andrej Velicki devoted it. The church was completely finished in 1954.

Despite the fact that this church was built mainly from the funds of Macedonian immigrants, it nevertheless found itself under jurisdiction of the Bulgarian church and served Bulgarian propaganda the whole time. Even now the majority of believers who attend it are Macedonians. Most of them feel as Macedonians, but the tradition nurtured for several generations is quite an important factor that links the Macedonian immigrants with this church. This is also the case with the other Macedonian-Bulgarian Orthodox Churches in USA and Canada. Today it is a monument to the past, which has a small number of believers, and no young generations, but is instead rented to people of other nations and religions in order to survive.

ST. GEORGE IN TORONTO (Sv. Gyorgi). The *St. George Church* in Toronto is the second Macedonian-Bulgarian Eastern Orthodox Church. It was established following the separations within the first Macedonian-Bulgarian Church of *Sts. Cyril and Methody* in 1940. As a consequence of this a group of Macedonian immigrants the

биле под влијание на бугарската пропаганда ја основале *Св. Гоѓи* на 1 јуни 1941 година. На 26 октомври истата година бил поставен камен-темелникот, а осветувањето на храмот било извршено на 14 ноември 1943 година. И денес оваа црква е активна, а нејзините членови се од постарите македонски генерации. Таа е под јурисдикција на Бугарската источна православна цркваз – Епархија за САД и Канада.

СВ. ТРОЈЦА ВО ТОРОНТО. Со поделбата на членовите на МПО во црквата *Св. Гоѓи* во седумдесеттите, одреден број македонски семејства, претежно од Костурско, се одделиле и ја формирале црквата *Св. Тројца*. Тие купиле една англиканска црква во 1971 година и ја уредиле во православен дом. Црквата била осветена во 1986 година од бугарски владика и потпаднала под јурисдикција на Бугарската источна православна епархија за САД, Канада и Австралија. Оваа црква и денес е активна.

Македонско-бугарски православни цркви под јурисдикција на Источната православна црква, а во кои цркуваат Американци и Канаѓани од македонско потекло, денес, меѓу другите, се: *Св. Тројца* во Сент Луис, *Св. Кирил и Методиј* во Њујорк, *Св. Георги* во Лос Анџелес, како и *Св. Кирил и Методиј* во Мелбурн и *Св. Петка* во Аделајд, Австралија.

СВ. ДИМИТРИЈА ВО ТОРОНТО. Таа е грчка православна црква, помогната при градењето со средства на Македонци од Егејска Македонија. Се наоѓа во непосредна близина на Македонската православна црква *Свети Климент Охридски* во Торнклиф Парк. Всушност, и целта на изградбата на оваа црква во 1967 година била да ги придобие верници од *Свети Климент Охридски*, особено оние од егејскиот дел на Македонија. И покрај тоа што Македонците не го разбирале грчкиот јазик, сепак голем е број на оние кои се фатиле во пајдината на грчката пропаганда на таканаречената „Пан македоники“ („Семакедонска“) организација и побегнале од своето стадо.

Слична или идентична е историјата, судбината и намерата на грчките православни цркви во Торонто: *Св. Гоѓи* изградена 1938 година и *Св. Никола* изградена 1970 година, потоа *Св. Никола* во Синсинати, грчката црква во Виндзор и други. Таму претежно членуваат доселеници од македонско потекло, но под силно влијание на грчката пропаганда и на таканаречената организација „Пан македоники“.

Денес, главно, престанал периодот на изградба и помагање на нови македонско-бугарски и други православни цркви во светот, бидејќи Македонската православна црква е во силен подем и под нејзина јурисдикција се изградени и се градат многубројни храмови. Тие се духовни центри за најголемиот број Македонци од сите делови на Македонија, вклучувајќи ги и младите генерации на семејствата што припаѓале на МПО, на македонско-бугарските, српските и на грчките цркви во САД и Канада.

majority of which had come from the Castoria (Kostur) area, who had been under the influence of Bulgarian propaganda, founded the *St. George Church* on 1 June 1941. On 26 October of the same year the foundation stone was placed, and the church was blessed on 14 November 1943. This church continues to be active presently and its members belong to the elderly Macedonian generations. It is under the jurisdiction of the Bulgarian Eastern Orthodox Church – USA and Canada Diocese.

HOLY TRINITY IN TORONTO (Sv. Trojca). A certain kind of division among the members of the MPO at the church of *St. George* emerged in the 1970's. Some Macedonian families who mainly came from the Castoria area withdrew and established the *Holy Trinity Church*. In 1971 they purchased an Anglican church and adapted it into a Christian home. In 1986 the Bulgarian bishop blessed the church and it came under jurisdiction of the Bulgarian Eastern Orthodox Diocese for USA, Canada, and Australia. This church continues to be active.

The following are Macedonian – Bulgarian Orthodox Churches under jurisdiction of the Eastern Orthodox Church which are attended by Americans and Canadians of Macedonian descent: *Holy Trinity (Sv. Trojca)* in St. Luis; *Sts. Cyril and Methody* in New York City; *St. George* in Los Angeles; as well as *Sts. Cyril and Methody* in Melbourne; and *St. Petka* in Adelaide, Australia.

ST. DIMITRIOS IN TORONTO (Sv. Dimitrija). This is a Greek Orthodox Church whose construction was helped financially by Macedonians from Aegean Macedonia. It is located in the immediate vicinity to the Macedonian Orthodox Church of *St. Clement of Ohrid* in Thorncliff Park. The purpose for building this church in 1967 was to win over the believers from *St. Clement of Ohrid* especially those from the Aegean part of Macedonia. Despite the fact that the Macedonians did not understand the Greek tongue, there are still a large number of those who got trapped in the web of the Greek propaganda of the so-called "Pan Makedoniki" (All Macedonians) organization, and left their herd.

A similar or identical history, faith, and intention are shared by the following Greek Orthodox churches in Toronto: *St. George* built in 1938, *St. Nikolas* built in 1970; *St. Nikolas* in Cincinnati; the Greek Church in Windsor, and others. Their members are mainly immigrants of Macedonian origin but under strong influence of the Greek propaganda and the so-called "Pan Makedoniki" organization.

This period of construction and support of new Macedonian – Bulgarian Orthodox churches throughout the world has ended now since the Macedonian Orthodox Church is growing strong and numerous churches were and continue being built under its jurisdiction. These are spiritual centers to the majority of Macedonians from every part of Macedonia including the young generations of families which belonged to the MPO, the Macedonian – Bulgarian, and Serbian churches in USA and Canada.

МЕДИУМИТЕ НА МАКЕДОНЦИТЕ ПРЕД ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА

Медиумите на Македонците во САД и Канада се од посебен интерес и ималат повеќекратно значење. Нивната историја и развоен пат се бурни и многу интересни. Тие имале посебна важност и играле огромна улога во информативната дејност на Македонците во новата средина. Развојниот пат на информативните гласила пред Втората светска војна се совпаѓа со развојниот пат на македонските доселеници во САД и Канада. Во основа тоа се совпаѓало со развојот на настаните на Балканот, а уште повеќе, зависело од текот на настаните околу Македонија. Најголемиот дел од доселениците биле принудени, од економски и политички причини, да го напуштат родното огниште, во потрага по мир, спокојство и материјална сигурност. Но и таму, ги следела бескрупулозната бугарска, грчка и српска пропаганда, предизвикувајќи заблуди, поделби и раздор во нивните редови. Тоа се гледа и на планот на информирањето, каде што токму поради недостиг на сопствен печат тие читале бугарски, српски, грчки, англиски и други информативни гласила.

Печатењето на весниците како гласила на Бугарите и Македонците во Америка било од причини што пред Втората светска војна, според американските закони, клубови, друштва и други облици на организирање и дејности можеле да основаат и да развиваат само оние националности кои биле конституирани како држави. За тогашната американска администрација многу поважно било тоа од која држава луѓето доаѓаат, отколку на која националност ѝ припаѓаат. За неа пресудни биле податоците во пасошите за националната припадност. Во тој контекст треба да се додаде и мошне големата и крајно бескрупулозна грчка, српска, а особено бугарска пропаганда. Таа била мудро ширена, пришто не минувала без последици меѓу македонските доселеници, предизвикувајќи заблуди, поделби, раздор и други негативни последици меѓу Македонците на северноамериканскиот континент и пошироко. И денес се силни бугарската, грчката и српската пропаганда, но најдунават поткрепа само од одреден број Македонци, кои, за жал се добри слуги, а лоши господари.

Медиумите на Македонците во САД и Канада пред Втората светска војна биле заеднички со бугарската емиграција, меѓу кои, биле и следните:

MACEDONIAN MEDIA BEFORE WORLD WAR II

The media of the Macedonians in USA and Canada are of special interest and are of great significance. Their history and development are quite turbulent and very interesting. They were of special importance and played a huge role in the information activities of the Macedonians in their new environment. The development of the newspapers before the Second World War coincides with the development of the Macedonian immigrants in USA and Canada. Basically it overlapped with the development of events in the Balkans, but even more so, it depended on the development of events surrounding Macedonia. The majority of immigrants had been forced, for economic and political reasons, to leave their native hearth in search of peace, tranquility, and material security. However, even there they were followed by the unscrupulous Bulgarian, Greek, and Serbian, propaganda, misleading them and causing division and discord among them. This can be seen regarding their newspapers, where due to the deficiency of their own newspapers they read Bulgarian, Serbian, Greek, English, and other newspapers.

Printing of the newspapers as papers of the Bulgarians and Macedonians in America was for the reason that prior to the Second World War, according to American laws, clubs, societies, and other forms of organization and activity could only be based on, and developed by those nationalities that were constituted as states. To the American administration at the time it was much more important what country the people came from rather than what nationality they belonged to. To them information in passports regarding national belonging was decisive. In this context we need add the large and extremely unscrupulous Greek, Serbian, and especially Bulgarian propaganda. It was very wisely spread not going without consequences among the Macedonian immigrants by misleading them and causing division, discord, and other negative consequences among the Macedonians on the North American Continent and beyond that. Even today the Bulgarian, Greek, and Serbian propaganda are still strong. However, they are only supported by a certain number of Macedonians which unfortunately are good servants, but bad masters.

The media of the Macedonians in USA and Canada prior to the Second World War were shared with the Bulgarians, which included the following:

„БОРБА“ (1902). Прво информативно гласило во САД што го третирало македонското прашање бил весникот „Борба“, кој започнал да излегува од јануари 1902 година. Тоа е прв весник на македонската и бугарската емиграција во Америка. До осмиот број бил орган на Македонско-одринското друштво, а потоа минал во рацете на Бугарите. Всушност, до осмиот број весникот „Борба“ го поставувал македонското прашање, со основна теза за автономија на Македонија, додека по овој број преовладувале теми за Бугарија. Излегле 15 броја, од кои последниот датира од 15 октомври 1902 година.

„МАКЕДОНИЈА“ (1907-1910). Првиот број на овој весник излегол на 7 декември 1907 година, а последниот во август 1910 година, во Гранит Сити, како орган на емиграцијата во Америка. Го издавало друштвото „Македонија“.

„НАРОДЕН ГЛАС“ (1907-1914). Весникот „Народен глас“, како дневен весник, е еден од најголемите заеднички весници на македонската и бугарската емиграција во САД. До 1913 година, т.е. до шестата годишнина, излегувал еднаш, па двапати неделно, додека не станал дневник, издаден во Гранит Сити, а печатен во сопствената печатница.

„МАКЕДОНСКА ТРИБУНА“ (1927-). Весникот „Македонска трибуна“ бил орган на Сојузот на македонските политички организации во САД и Канада и се појавил во Индијаноплис, кој во почетокот им служел на интересите на револуционерното движење на македонскиот народ, за потоа да застане зад бугарската асимилаторска и денационализаторска политика во Македонија и во светот.

„Македонска трибуна“, како орган на МПО излегува континуирано од 10 февруари 1927 година еднаш месечно. Од почетокот до деведесеттите години од минатиот век се печати само на бугарски јазик, а денес на английски јазик, со одреден број текстови на бугарски и одвреме-новреме има преземени текстови и на македонски јазик.

Ова гласило е со најдолг век на печатење во иселеништвото. Во своето 75-годишно постоење одиграло значајна улога во афирмирањето на целите и интересите на организацијата МПО и на бугарската пропаганда. И покрај тоа што весникот го носи атрибутот „македонски“, сепак е далеку од македонската вистина. Заради тоа, весникот го чита одредена категорија читатели и не е популарен меѓу македонските доселеници, кои дошле во САД и Канада по Втората светска војна.

„МАКЕДОНИЈА“ (1932). Тоа било списание посветено на македонското движење за слобода и независност. Првиот број бил печатен во 1932 год., излегувало еднаш месечно на английски јазик, а го издавал Централниот комитет на македонските политички организации во САД и Канада.

BORBA (Battle) (1902): The first newspaper in USA that treated the Macedonian issue was the "Borba" newspaper which began to be published in January 1902. This was the first newspaper of the Macedonian and Bulgarian immigrants in America. Till its eighth edition it was a means of the Macedonian - Odrin society, but was later taken into the hands of the Bulgarians. In fact, until the eighth edition the "Borba" newspaper treats the Macedonian issue with its essential thesis being the autonomy of Macedonia. After this edition there was a dominance of topics relating to Bulgaria. It came out in 15 editions of which the last is dated 15 October 1902.

MAKEDONIJA (Macedonia) (1907-1910): The first edition of this newspaper was published on 7 December 1907, and the last in August 1910 in Granite City as an organ of the immigrants in America. It was published by the "Makedonija" society.

NARODEN GLAS (People's Voice) (1907 – 1944): The "Naroden glas" daily newspaper is one of the largest joint newspapers of the Macedonian and Bulgarian immigrants in USA. Till 1913, i.e. till its sixth Anniversary, it came out once, and then twice a week, until it became a daily newspaper published in Granite City and printed in its own printing office.

MAKEDONSKA TRIBUNA (Macedonian Tribune) (1927-): The "Makedonska Tribuna" newspaper was an organ of the *League of the Macedonian Political Organizations* in USA and Canada and appeared in Indianapolis. At first it served the interests of the revolutionary movement of the Macedonian people, but later supported the Bulgarian assimilatory and denationalizing policy in Macedonia and throughout the world.

"Makedonska tribuna" as an organ of the MPO came out continually, once a month, starting 10 February 1927. From its beginning till the 1990's it was published only in Bulgarian, whereas presently it is published in English with a certain number of articles in Bulgarian, and borrowed articles in Macedonian from time to time.

This newspaper has the longest history of publishing in the Diaspora. During its history of 75 years it has played a significant role in the affirmation of the aims and interests of the MPO organization and of the Bulgarian propaganda. Despite the fact that the paper carries the attribute "Macedonian" it is nevertheless a far cry from the Macedonian truth. Because of this only a certain category read this newspaper and it is not popular among the Macedonian immigrants who came to USA and Canada after the Second World War.

MAKEDONIJA (Macedonia) (1932): This newspaper was devoted to the Macedonian liberation and independence movement. Its first edition was published in 1932; it came out once a month in English, and was published by the Central Committee of the Macedonian political organizations in USA and Canada.

„МАКЕДОНСКИ БИЛТЕН“ (БЮЛЕТИН) (1930). На 1 март 1930 година во САД се појавил „Македонски билтен“, од кој се отпечатени само три броја. Весникот бил орган на Иницијативниот комитет на организациите на ВМРО (о). „Македонски билтен“ имал за цел да ги информира доселениците и македонското прашање од гледна точка на ВМРО (о). Таквиот однос бил особено изразен во апелот до македонската емиграција, во кој се апелирало тие да се борат против врховистите и се повикувале Македонците на бескомпромисна борба против братоубиците и нивните слуги.

„БАЛКАНСКО З(С)ДРУЖЕНИЕ“ (1931-1934). По создавањето на Иницијативниот комитет на независните прогресивни групи, во април 1931 година се одржал Првиот конгрес на сите прогресивни македонски групи кои се обединиле во Македонски народен сојуз. Како резултат на будењето на македонската свест, на 1 јуни 1931 година се појавил весникот „Балканско з(с)дружение“, како орган на Македонскиот народен сојуз во Америка чие седиште било во Детроит (како продолжение на „Македонски билтен“), а излегувал до 1934 година.

„СОЗНАНИЕ“ (1932-1937). Овој весник бил орган на бугарската секција на Комунистичката партија во САД, во која биле вклучени и македонските прогресивни доселеници. Се појавил на 15 декември 1932 година во Детроит, излегувајќи секој петок. Престанал да се печати на 29 октомври 1937 година, а на негово место почнал да излегува весникот „Народна волја“, како гласило на прогресивните бугарски и македонски емигранти во САД и Канада.

„ТРУДОВА МАКЕДОНИЈА“ (1934-1937). Еден од позначајните весници на Македонците во САД бил „Трудова Македонија“. Првиот број се појавил во Детроит во јули 1934 година како орган на МАНС и се печател до 30 октомври 1937 година. Мотото на весникот бил: „За правото на самоопределување на македонскиот народ, вклучувајќи го и правото да се оддели во самостојна политичка единица; за слободна Македонија на трудбениците!“

„НАРОДНА ВОЛЈА“ (1938-1944). Првиот број на овој весник излегол во Детроит во 1938 година. Се печател еднаш неделно на кирилица, а голем број материјали се печатени во постојаните рубрики на английски јазик. По конституирањето на Народна Република Македонија бројни текстови се печатени на македонски литературен јазик. Весникот „Народна волја“ излегувал како орган на МАНС сè до 1944 година.

„НОВО ВРЕМЕ“ (1934-1944). Со основањето на Македонско-канадскиот народен сојуз (МКНС) во Канада, во Торонто во 1934 год, почнал да излегува весникот „Ново време“, како негов орган. Содржината на овој весник била идентична со онаа на весникот „Народна волја“, како што биле идентични и целите и задачите на МАНС во САД со целите и задачите на МКНС во Канада.

MAKEDONSKI BILTEN (Macedonian Bulletin) (1930). "Makedonski bilten" appeared in USA in March, 1930 and only three issues were published. The newspaper was an organ of the Initiative Committee of the VMRO (united) organizations. The aim of "Makedonski bilten" was to inform the immigrants of the Macedonian issue from VMRO's point of view. This attitude was particularly stressed in the appeal to the Macedonian immigrants which appealed that they fight against the supremacists and called upon the Macedonians for an uncompromising struggle against the fratricides and their servants.

BALKANSKO Z(S)DRUZENIE (Balkan Association) (1931-1934). After establishing the Initiative Committee of the independent progressive groups, in April 1931 they held the First Congress of all the progressive Macedonian groups that united in the Macedonian People's League. As a result of the awakening of the Macedonian consciousness, on 1 June 1931 the "Balkansko z(s)druzenie" newspaper appeared as an organ of the Macedonian People's League in America whose seat was in Detroit, as a continuation of "Makedonski bilten." It was published till 1934.

SOZNANIE (Knowledge) (1932-1937). This newspaper was an organ of the Bulgarian branch of the Communist party in USA, and it also included Macedonian progressive immigrants. It appeared in Detroit on 15 December 1932 and came out every Friday. Printing stopped on 29 October 1937, and it was replaced by the "Narodna Volja" (People's Wish) newspaper as an expression of the progressive Bulgarian and Macedonian immigrants in USA and Canada.

TRUDOVA MAKEDONIA (Labor Macedonia) (1934-1937). One of the most significant newspapers of the Macedonians in USA was *Trudova Makedonia*. The first edition appeared in Detroit in 1934 as part of the MAPL and was published until October 30, 1937. The motto of the newspaper was: "For the rights of self determination of the Macedonian people, including the right to separate into an independent political unit: for liberated Macedonia of the labors!"

NARODNA VOLJA (People's Will) (1938-1944). The first edition of this newspaper was published in Detroit in 1938. It was published once a week in the Cyrillic alphabet with a large part of the materials being published in the regular articles in English. After the constitution of the People's Republic of Macedonia numerous texts were published in the Macedonian literary tongue. The "Narodna Volja" newspaper was published as an organ of the MANS till 1944, usually consisting of six pages and a total of 127 editions.

NOVO VREME (New Age) (1934-1944). The "Novo vreme" newspaper was published in Toronto in 1934 at the time of the foundation of the Macedonian - Canadian People's League (Makedonsko-kanadski naroden sojuz - MKNS) as its organ. The contents of this newspaper were identical to the contents of the "Narodna volja" newspaper. The aims and objectives of the MANS in USA were also identical to the aims and objectives of MKNS in Canada.

III ДЕЛ

МАКЕДОНЦИТЕ ВО САД ДЕНЕС

ОЧЕ НАШ КОЗ СИ НА НЕБЕСАТА, ДА СЕ СВЕТИ ИМЕТО ТВОЕ, ДА ДОЗДЕ ЦАРСТВОТО ТВОЕ, ДА БИДЕ ВОЛЈАТА ТВОЈА, КАКО НА НЕБОТО, ТАКА И НА ЗЕМЈАТА, ЛЕБОТ НАШ НАСУШЕН ДАЗ НИ ГО ДЕНЕС, И ПРОСТИ НИ ГИ ДОЛГОВИТЕ НАШИ КАКО ШТО ИМ ПРОШТЕВАМЕ И НИС НА НАШИТЕ ДОЛЖНИЦИ, И НЕ НЕ ВОВЕДИ ВО ИСКУШЕНИЕ, НО ИЗБЛЯН НЕ ОД ЛУКАВИОТ.

PART III

THE MACEDONIANS IN USA TODAY

OUR FATHER, WHO ART IN HEAVEN, HALLOWED BE THY NAME, THY KINGDOM COME, THY WILL BE DONE, ON EARTH AS IT IS IN HEAVEN, GIVE US THIS DAY OUR DAILY BREAD; AND FORGIVE US OUR TRESPASSES AS WE FORGIVE THOSE WHO TRESPASS AGAINST US. AND LEAD US NOT INTO TEMP-TATION, BUT DELIVER US FROM EVIL.

Архиепископот Доситеј
Archbishop Dositej

Митрополитот
Кирил
Metropolitan Kiril

Архиепископот Ангелариј
Archbishop Angelarij

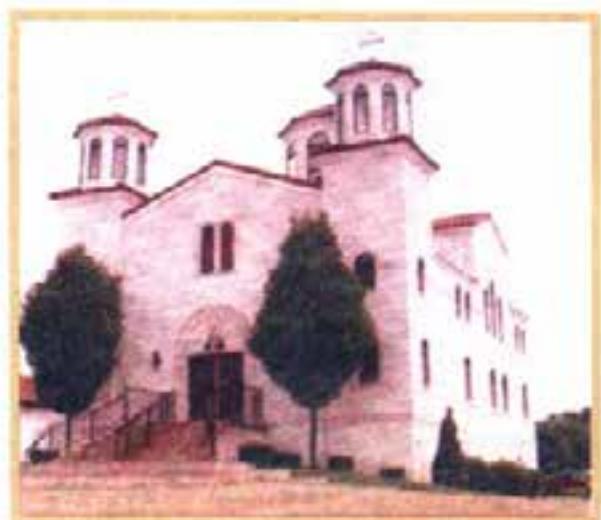
Архиепископот Гаврил
Archbishop Gavril

Архиепископот Михаил
Archbishop Mihail

Архиепископот Стефан
Archbishop Stefan

Св. Никола во Кентон, Охајо
St. Nikola in Canton, Ohio

Св. Кирил и Методиј во Сидер Гроув, Њу Џерси
Sts. Cyril and Methody in Cider Grove, N.J.

Манастирот Св. Ѓорѓи во Рандолф, Њу Џерси
The monastery of St. George in Randolph, N.J.

Св. Богородица во Детройт, Мичиген
St. Mary in Detroit, Mi.

Св. Ѓорѓи Кратовски во Фармингтон Хилс, Мичиген
St. George of Kratovo in Farmington Hills, Mi.

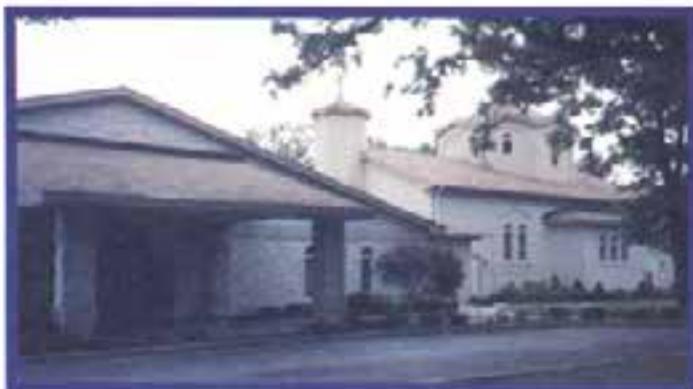
Св. Ѓорѓи во Сиракуза, Њујорк
St. George in Syracuse, N.Y.

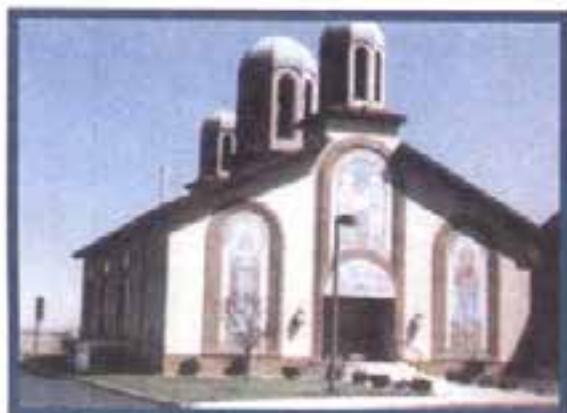
Св. Димитрија од Рочестер, Њујорк
St. Dimitrija in Rochester N.Y.

Св. Иља во Синсинати, Охајо
St. Ilya in Cincinnati, Ohio

Св. Кирил и Методиј во Чикаго, Илиноис
Sts. Cyril and Methodius in Chicago, IL

Св. Петар и Павле во Краун Пойнт, Индијана
St. Peter and Paul in Crown Point, Ind.

Св. Климент Охридски во Лореин, Охајо
St. Clement of Ohrid in Lorain, Ohio

Св. Богородица во Колумбус, Охајо
St. Mary in Columbus, Ohio

Св. Никола во Тотова, Њу Џерси
St. Nikola in Totowa N.J.

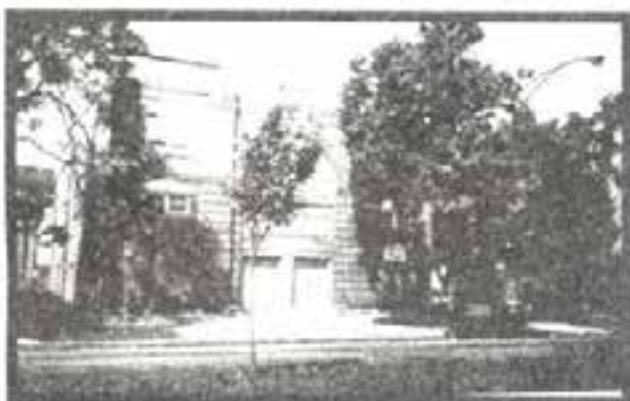
Св. Богородица во Лос Анџелес, Калифорнија.
St. Mary in Los Angeles, Ca.

Св. Кирил и Методи во Бафало, Њујорк
St. Cyril and Methodius in Buffalo, N.Y.

Св. Петар и Павле во Гари, првата МПЦ во САД
Sts. Peter and Paul in Gary, the first MOC in USA

Св. Кирил и Методиј во Њу Џерси
Sts. Cyril and Methodius in N.J.

Св. Параскева Петка во Чикаго, Илиинис
St. Paraskeva Petka in Chicago, IL

СОЕДИНЕНИТЕ АМЕРИКАНСКИ ДРЖАВИ (САД)

Соединените Американски Држави се сојузна република во Северна Америка меѓу Атлантскиот и Тихиот Океан, меѓу Канада и Мексико, составена од 50 сојузни држави и еден сојузен округ. Заедно со Аљаска и Хаваите, таа е една од најголемите во светот, во која живеат околу 250 милиони жители. Најголем број Американци се доселени од Европа, првенствено од Велика Британија и од Ирска, од Шпанија, од Франција, од Германија, од Италија, од Русија (до Октомвриската револуција, како и по падот на Советскиот Сојуз), од Полска, од Чешка, од Словачка, од Хрватска, од Србија, од Шведска, од Норвешка, од Данска, од Словенија и од Македонија. Потоа има бројно црнечко население, Индијанци, Ескими, Евреи, Јапонци, Кинези, Порториканци, Мексиканци и други народи. Главен град е Вашингтон, кој се наоѓа во Сојузниот округ Колумбија кој, заедно со предградијата, има над три милиони жители. Други важни метрополи се Њујорк, Чикаго, Лос Анџелес, Филаделфија, Детроит, Бостон, Балтимор, Кливленд, Сан Франциско, Далас и други метрополи. Релјефот на САД е многу разновиден: континенталниот дел се дели на неколку големи географски области различни по простор и по природни богатства. Таму владее од континентална, суптропска, приморска, континентално-планинска и арктичка, до умерено топла океанска клима. САД располагаат со големи природни богатства, со голем број планини, реки и езера. Најзначајни езера се: Горното, Хјурон, Мичиген, Ири и Онтарио, а од реките Мисисипи со Мисури, Рио Гранде, Колорадо и многу други.

Најстарите познати жители на денешната територија на САД биле Ески-мите и Индијанците. Се претпоставува дека од Европејците на северноамериканскиот континент први дошле Норманите пред околу илјада години. Кристифор Колумбо ја открил Средна Америка во 1542 година, а во почетокот на XVI век почнале да доаѓаат и првите европски колонисти од Англија, од Франција, од Холандија, од Шведска и од Шпанија, кои, за да освојат простор, воделе војни со Индијанците. Првата англиска колонија била Вирџинија, формирана во 1584 година (таму до почетокот на XVIII век Англија испраќала по 500 затвореници секоја година), потоа Масачусетс во 1620 година, а во 1614 година била формирана Нова Холандија, со главниот град Нов Амстердам, кој во 1664 година го преименувале во Њујорк, денешната најважна светска метропола.

THE UNITED STATES OF AMERICA (USA)

The United States of America is a federal republic in Northern America that lies between the Atlantic and Pacific Oceans, between Canada and Mexico. It consists of 50 federal states and one federal district. Together with Alaska and Hawaii it is one of the biggest in the world with a population of 250 million people. The majority of Americans migrated from Europe, many from Great Britain and Ireland, Spain, France, Germany, Italy, Russia (till the October Revolution and after the decline of the Soviet Union), from Poland, the Czech Republic, Slovakia, Croatia, Serbia, Sweden, Norway, Denmark, Slovenia, and from Macedonia. It also has a large Negro population, Indians, Eskimos, Jews, Japanese, Chinese, Puerto Ricans, Mexicans and other peoples. Its capital city is Washington, which is in the District of Columbia, and it has a population of over 3 million people including the suburbs. Other important metropolises include New York, Chicago, Los Angeles, Philadelphia, Detroit, Boston, Baltimore, Cleveland, San Francisco, Dallas and others. The landscape of USA varies a lot. The continental part consists of several large geographical regions which differ in space and natural resources. Predominant climates include a continental, subtropical, coastal, continental-mountainous, and arctic to a mildly warm ocean climate. USA has rich natural resources, and a large number of mountains, rivers, and lakes. Among the most significant lakes are: Upper, Huron, Michigan, Erie, and Ontario. The most significant rivers include the Mississippi and Missouri, the Rio Grande, Colorado, and many others.

The oldest known residents of the present territory of USA are the Eskimos and Indians. It is believed that the Normans were the first of the Europeans to come to the North American continent about a thousand years ago. Christopher Columbus discovered Central America in 1492. At the beginning of the 16th century the first European colonists began arriving from England, France, The Netherlands, Sweden, and Spain. They waged wars with the Indians in order to conquer land. The first English colony was Virginia, founded in 1584, where England sent 500 convicts every year starting at the beginning of the 18th century. The next colony was Massachusetts in 1620. New Holland was founded in 1614. In 1662 the name of its capital New Amsterdam was changed to New York, the world's most important metropolis at the moment.

САД има бурна и богата историја од своето формирање до денес. Така, покрај борбите со Индијанците, во 1775 година почнале првите судири меѓу американските доброволни одреди и англиската војска, со што, всушност, почнала борбата на северноамериканскиот континент за независност. Во 1783 година, со мирот во Версај, Англија им ја признаала независноста на САД, со што настанале крупни промени не само во САД, туку и во целиот свет. САД ги потресла Граѓанска војна од 1861 до 1865 година, потоа светската економска криза од 1929 до 1935 година. Втората светска војна, особено војната со Јапонија и употребата на атомското оружје над Хирошима и Нагасаки, до последиците од 11 септември 2001 година (терористичкиот вандализам врз Трговскиот центар во Њујорк) и до денешната криза во Авганистан и Ирак.

Според економската структура, САД е индустриско-земјоделска држава, која достигнува многу висок степен на развој на производните сили во сите стопански граници. Со тоа, САД овозможува воспоставување економска доминација на капиталот во целиот свет. Таа е една од водечките светски сили во тешката и лесната, прехранбената, земјоделската, автомобилската и друга индустрија. Таа претставува најголема и најзначајна економска, политичка и воена сила во светот.

Денес САД со јазикот на техниката и технологијата за XXI век –англискиот, со компјутерските, астрономските и другите достигнувања на различни полинња, се наметнува врз целиот свет. Англискиот јазик стана светски јазик, без кој не може да се замисли комуницирањето ни во најсиромашните земји. Тој стана „платоказот на иднината“.

Во САД живеат околу 150 илјади Македонци од сите делови на Македонија. Тие се „пионерите“ во заминувањето преку големата водата, како што вика обично македонскиот човек. Нив ги има, речиси во сите градови ширум богатите американски простори. Меѓутоа, како што бидува со другите доселеници на „ветената земја“, како што народот ја викал, така и Македонците се групирале и се населиле во одреден број држави. Македонските доселеници, најмногу ги има, меѓу другото, во државите: Индијана (Гери), Охajo (Колумбос, Синсинати, Кливленд, Кентон и Акрон), Мичиген (Детроит и Флинт), Њу Џерси (Пасаик, Гарфилд, Тотова и Сидер Гроув), Њујорк (Сиракус, Рочестер, Бафало и Њујорк), Илиноис (Чикаго и Форт Веин), Калифорнија (Лос Анџелес), Пенсилванија (Филаделфија), Флорида (Мајами), Вашингтон (Сватл), Аризона (Темп) и други.

Црковниот живот во македонските православни цркви во САД, како во минатото, така и денес е на висина. По своето целосно организирање, МПЦ има доволен број парохиски свештеници. Тие ги задоволуваат духовните потреби на своите парохијди. Парохиските цркви се добро посетувани од Македонци и други верници, особено во празничните денови.

Since its foundation USA has always had a rich and turbulent history. Hence, in addition to the battles with the Indians, in 1775 the first conflicts began between the American voluntary detachments and the English army which in fact marked the beginning of the struggle of the North American continent for independence. With the Versailles Peace Agreement in 1783 England acknowledged the independence of USA. This brought great changes not only in USA, but throughout the world. The USA was shaken by the Civil War in the period 1861 – 1865, the world economic crisis during 1929 – 1935; the Second World War, especially the war against Japan and the use of atomic weapons over Hiroshima and Nagasaki; the consequences of the terroristic attack on the World Trade Centre in New York on 11 September 2001; and the present crisis in Afghanistan and in Iraq.

According to its economic structure, USA is an industrial and agricultural country, which has accomplished a very high level of development of the productive forces in all of its commercial branches. This has enabled USA to establish economic domination of the capital throughout the world. It is one of the world leaders in the heavy and light industries, in food production, agriculture, the automobile, and other industries. It is the biggest and most significant economic, political, and military force in the world.

Presently USA is imposing itself upon the entire world through the language of technology of the 21st century – the English language, computer, astronomical, and other achievements in various fields. The English language has become the world's language without which communication cannot be imagined even in the poorest countries. It has become the "road sign to the future".

Approximately 150 thousand Macedonians from every part of Macedonia live in USA. As the common Macedonian person will say, they are the "pioneers" in immigration across the large sea. They live in practically every city across the rich American land. However, as is usually the case with other migrants in what the people called "the promised land", the Macedonians also gathered into groups and settled in a certain number of states. Most Macedonian immigrants can be found in the following states: Indiana (Gary), Ohio (Columbus, Cincinnati, Cleveland, Canton, and Akron), Michigan (Detroit and Flint), New Jersey (Passaic, Garfield, Totowa, and Cedar Grove), New York State (Syracuse, Rochester, Buffalo, and New York), Illinois (Chicago and Fort Wayne), California (Los Angeles), Pennsylvania (Philadelphia), Florida (Miami), Washington (Seattle), Arizona (Tempe), and other places.

Church life in the Macedonian Orthodox churches in USA, in the past and today is maintained at a very high level. Following the organization of the MOC, the number of priests today is sufficient to meet the spiritual needs of the parishioners. Parish churches are well attended by Macedonians and other believers, especially on holy days.

АМЕРИКАНСКО-КАНАДСКАТА МАКЕДОНСКА ПРАВОСЛАВНА ЕПАРХИЈА

Една од одлуките на Црковно-народниот собор што се одржа во Охрид од 17 до 19 јули 1967 година, кога беше прогласена автокефалноста на Македонската православна црква во лицето на Охридската архиепископија, беше и одлуката на Светиот архиерејски синод да се формира Американско-канадско-австралиска епархија. Оваа значајна црковна институција, меѓу другото, има за цел да ги продлабочува врските и да ја јакне љубовта, верата и надежта меѓу македонските доселеници во прекуокеанските земји со таткотината и со црквата, како и да биде мост за подобро запознавање иближување на Македонија со земјите каде што тие живеат. Во почетокот Епархијата беше зазидничка за САД, Канада и Австралија. Подоцна, се одлучи за Австралија да се формира Австралиско-македонската епархија, која се оддели како посебна институција, а потоа се формира и Европската епархија.

Според одлуката на Синодот на МПЦ, за прв архиереј на целата Епархијата беше избран тогашниот викрен епископ тивериополски, г. Кирил, кој на 10 август 1969 година беше интронизиран како нејзин надлежен епархијски архиереј. Чинот на интронизацијата беше извршен во најголемата македонска иселеничка колонија и црковно-културен центар на Македонците од сите делови на Македонија - Торонто, од страна на тогашниот дебарско-кичевски митрополит г. Методиј. Во службата на интронизацијата учествуваа свештени лица, а во присуство на голем број Македонци од сите македонски колонии од Канада и САД, бројни гости и официјални личности на македонските организации и асоцијации, како и претставници на канадската влада и на медиумите.

Исто така, на 4 октомври 1969 година, во просториите на МПЦ Св. Климент Охридски во Торонто, со учество на бројни делегати и гости, за прв пат е формирало Епархиското собрание, како највисоко тело на оваа епархија. Беа избрани и Епархиски управен одбор, Епархиски црковно-судски совет и Епархиски црковно-просветен совет.

По дванаесет години, Американско-канадската македонска православна епархија (АКМПЕ) беше официјално регистрирана кај властите на државата Ньюјорк. Тој чин претставува историски момент за македонските доселеници

AMERICAN-CANADIAN-MACEDONIAN ORTHODOX DIOCESE

Among the decisions of the church-people's assembly held in Ohrid during 17-19 July 1967, when the autocephaly of the Macedonian Orthodox Church within the Ohrid archiepiscopate was declared, was also the decision of the Holy Archpriest Synod to establish an American-Canadian-Australian Diocese. One of the aims of this significant church institution is to deepen relations and to strengthen love, faith, and hope among the Macedonian immigrants in the transatlantic countries with their fatherland and with the church, and to be the bridge that will bring Macedonia closer to the countries where they lived. Initially there was one Diocese for USA, Canada, and Australia. Later there was a decision to establish an Australian-Macedonian Diocese for Australia, which broke away as a separate institution. This was followed by the establishment of a European Diocese.

According to the decisions of the Holy Synod of MOC, Kiril, who was then vicar bishop of Tiveriopol, was chosen to be the first archpriest of the entire Diocese. On 10 August 1969 he was enthroned as its authorized Diocese archpriest. The act of enthronement was conducted in Toronto, the biggest Macedonian immigrant colony and church and cultural center of the Macedonians from every part of the world. It was carried out by G. Metodij, who was the metropolitan of Debar and Kichevo at the time. The service during the enthronement was conducted by priests in the presence of a large number of Macedonians from every Macedonian colony in Canada and USA, numerous guests and officials of the Macedonian organizations and associations, as well as representatives of the Canadian government and the media.

For the first time a Diocesan Assembly as the most supreme body of this Diocese was founded on 4 October 1969 at the premises of the MOC of St. Clement of Ohrid in Toronto at which numerous delegates and guests participated. They also elected a Diocesan Executive Board, Diocesan Ecclesiastical Court, and Diocesan Church - Educational Council.

Twelve years later the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese (ACMOD) was officially registered with the authorities of New York State. This act was a historical moment for the Macedonian immigrants and one of the most significant

и еден од најзначајните настани во животот и дејноста на МПЦ на северноамериканскиот континент. Регистрирањето на ова високо управно тело на МПЦ во САД и во Канада, имаше силен одраз во натамошната афирмација на македонското име и духовните вредности на македонските доселеници во новите средини.

Беше тоа 12 септември 1981 година, светол датум за Македонците од САД и од Канада, кога во МПЦ Св. Димитрија во Рочестер, во државата Њујорк, митрополитот г. Кирил ги потпиша документите и го означи законското регистрирање на Епархијата во присуство на видни личности од македонските заедници и свештени лица. Имено, по одржувањето на молитвата во храмот Св. Димитрија, по хотелот „Американа“, со потписите на архиерејот и архиерејскиот заменик, првпат надвор од границите на Македонија се создеки и се призна Македонската православна црква. Во тој период, Епархијата ја сочи-нувад петнадесетина црковни општини со десетина парохиски свештеници. Со тоа Епархијата стана и нераскинлив дел на мајката Светиклиментова црква во Македонија.

Веста за регистрирањето на Епархијата брзо се разгласи преку средствата за јавно информирање во Македонија, во САД и Канада. Меѓутоа, посебно внимание на овој настан му посвети њујоршкиот дневен весник „Тајмс Јунион“, на чии страници беше објавено законското регистрирање на Епархијата, постоењето на Македонската православна црква и на македонската нација во целина.

Една од најважните активности на Епархијата е работата на Црковно-народниот собир, кој се одржува секоја година од 1975. Во 2002 година се одржа 28 црковно-народен собир на оваа епархија, во Кливленд, а домакин беше црквата Св. Никола од Кентон. Наредниот собир ќе се одржи во Калифорнија, а домаќин ќе биде Св. Богородица од Лос Анџелес.

Идејата за одржување на црковно-народните собири на македонските доселеници коишто живеат во САД и во Канада, произлегла од македонската етничка заедница во Гери, Индијана, поточно од црквата Св. Петар и Павле. Идејата била прифатена од членството на црквата, а потоа и од другите македонски православни цркви во Северна Америка. Така, на 19 и 20 мај 1975 година во црквата Успение на Св. Богородица во Колумбус, Охајо, се одржала средба на која било договорено секоја година да се одржува црковно-народен собир во градови во Северна Америка, каде што има македонски православни цркви. Основната цел на овој собир треба да биде зацврстувањето на единството на македонските доселеници, како и јакнење и унапредување на дејноста на Епархијата. Се одлучило Собирот да се одржува секоја прва сабота и недела во месец септември во деновите на американскиот празник „Ден на работникот“ и да трае два дена. Исто така, било договорено да се определи седиште на Епархијата и, по можност, да се создадат услови за постојано престојување на надлежниот владика во Епархијата. Станало збор и за начинот како да се зајакне моралната поткрепа на македонските доселеници во другите

events in the life and activities of the MOC on the North-American continent. The registering of this supreme governing body of MOC in USA and Canada strongly influenced the future affirmation of the Macedonian name and spiritual values of the Macedonian immigrants in their new environment.

The 12 September 1981 was a happy day for the Macedonians in USA and Canada when metropolitan Kiril signed the documents and marked the legal registration of the Diocese at the MOC of St. Dimitrija in Rochester, New York State, in the presence of priests and prominent people of the Macedonian communities. Namely, after prayer at the *St. Dimitrija Church*, for the first time beyond Macedonian borders, at the "Americana" hotel, the signatures of the archbishop and his deputy meant legalization and recognition of the Macedonian Orthodox Church. At that time the Diocese consisted of about fifteen church communities and about ten community priests. The Diocese had now become an inseparable part of *St. Clement's Church*, the mother church in Macedonia.

News of the registration of the Diocese quickly spread through the media in Macedonia, USA, and Canada. However, special attention was devoted to this event by the New York daily newspaper "Times Union" which announced the legal registration of the Diocese, the existence of the Macedonian Orthodox Church, and of the Macedonian nation in general.

One of the most important activities of the Diocese is the work of the Church-people's Assembly held every year since 1975. By 2002 this Diocese had held a total of 28 Church-people's Assemblies in Cleveland and was hosted by the Macedonian Orthodox Church of St. Nikola in Canton. The next assembly hosted by St. Mary in Los Angeles will be held in California.

The idea to hold Church-people's Assemblies of the Macedonian immigrants who live in USA and Canada came from the Macedonian ethnic community in Gary, Indiana, more precisely the church of Sts. Petar and Pavle. The idea was accepted by the church members and later by the other Macedonian Orthodox churches in Northern America. Hence, on 19–20 May 1975 a meeting was held at the *Assumption of St. Mary Church* in Columbus, Ohio. A decision was reached that a Church-people's Assembly would be held every year in different cities in Northern America where there are Macedonian Orthodox churches. The basic aim of this meeting would be to strengthen unity of the Macedonian immigrants, and to improve and advance activities of the Diocese. It was decided that the meeting would take place every first Saturday and Sunday of September during the American "Labor Day" holiday, and that it would last two days. They also decided to determine the seat of the Diocese, and if possible, to provide conditions for permanent residence of the authorized bishop of the Diocese. They also discussed ways of strengthening moral support of the Macedonian immigrants in the other cities so that they, too would establish church communities, build churches and cultural and educational centers, and create conditions and a tradition for the Macedonian immigrants to meet once a year at a joint

градови и тие да организираат црковни општини, да градат цркви и културно-просветни центри, како и да се создаваат услови и традиција македонските доселеници да се собираат еднаш годишно на една заедничка духовна и патриотска манифестација. На тој начин да се забрза процесот за елиминирање на влијанието на тугите пропаганди врз еден дел на македонските доселеници од пред Втората светска војна.

Во Детроит, во црквата *Раѓање на Пресвета Богородица* се одржал вториот состанок на претставниците од сите македонски православни цркви и црковни општини, на кој била донесена првата конкретна програма за собирите и било договорено да започнат подготовките за одржување на првиот собир. Така, првиот црковно-народен собир на Американско-канадско-македонската православна епархија се одржал во Торонто, во 1975 година. Досега организатор, односно домажин на собирите неколку пати биле македонските православни цркви во Торонто, Колумбус, Хамилтон, Гери, Рочестер, Детроит, Пасаик, Чикаго, Бафало, Виндзор, Сирајуз, Мисисага и Кливленд.

Во рамките на собирот се состанува Епархиското собрание и се одржува централниот собир. Одржувањето на црковно-народниот собир придонесува за афирмација на националните и културните вредности на Македонците-доселеници по САД и Канада. За време на манифестацијата се одржуваат претстави од најразличен карактер: спортски, музички и културни. Така, првата вечер е посветена на Епархиското собрание, на кое се расправа за состојбите, приликтите и прашањата врзани со црковно-духовното живеење на македонските доселеници. Втората вечер (саботата) е посветена на фолклорот и тогаш настапуваат културно-уметнички друштва, играорни групи и фолклорни секции од сите цркви и црковни општини. Фолклористите настапуваат ревијално, без натпреварувачки амбиции. Третиот ден (неделата) е посветена на духовното и спортското живеење. Имено, претпладне се одржува заедничка богослужба, на која обично чиноначалствува македонски владика во сослужение на сите македонски свештеници од Епархијата. Во текот на денот се одржуваат фулбалските натпревари кои имаат победнички карактер. Вечерта се одржува заеднички, семакедонски банкет, со што завршува Собирот. Од 21 август 2001 година во состав на Епархијата работи Македонската православна младинска асоцијација за Северна Америка.

Американско-канадската македонска православна епархија има Статут според кој се раководи. Тој е донесен на редовната седница на Епархиското собрание, одржана на 1 септември 1995 година, согласно Уставот на МПЦ. Статутот е одобрен и потврден од Црковно-народен собор во президијален состав, на седницата од 15 декември 1995 година, со одлука бр. 1/95. Во Статутот се предвидени сите обврски и права на Епархијата, на нејзиното членство и на нејзините управни структури.

Митрополитот Кирил, чие световно име е Никола Поповски, е прв надлежен архиереј на новоформираната Американско-канадско-австралиска епархија од 1967 до 1985 година. Тој е роден на 23.6.1934 година во с.

spiritual and patriotic manifestation. This speeded the process of elimination of the influence of foreign propaganda from one part of the Macedonian migrants who had arrived before the Second World War.

The second meeting of the representatives of all Macedonian Orthodox Churches and church communities was held at the *Birth of St. Mary Church* in Detroit. Here they made the first concrete program for the meetings and decided to begin preparations for the first assembly. Hence, the first Church-people's Assembly of the American-Canadian-Macedonian Orthodox Diocese was held in Toronto in 1975. Since then these assemblies have been hosted several times by the Macedonian Orthodox churches in Toronto, Columbus, Hamilton, Gary, Rochester, Detroit, Passaic, Chicago, Buffalo, Windsor, Syracuse, Mississauga, and Cleveland.

During this assembly there is a central meeting of the Diocese committee. This Church-people's Assembly contributes toward affirmation of the national and cultural values of the Macedonian immigrants in USA and Canada. Different kinds of performances, sports, musical, and cultural, are held during this manifestation. Thus, the first evening is devoted to the Diocese Assembly where there are discussions of the conditions, opportunities, and issues related to the church and spiritual living of the Macedonian immigrants. The second evening, Saturday, is devoted to the folklore so there are numerous performances by cultural and artistic clubs, folk dance groups, and folklore clubs from every church and church community. The folklore dancers perform without competing. The third day, Sunday, is devoted to the spiritual and sports living. In the morning there is a joint service usually held by a Macedonian bishop assisted by every Macedonian priest in the Diocese. Throughout the day there are football matches which have a winning character. In the evening there is a collective, all Macedonian banquet, which ends the Assembly. On 31 August 2001 the Macedonian Orthodox Youth Association of North America was established by the Diocese.

The American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese has a Statute which it follows. It was adopted at a regular meeting of the Diocese Assembly held on 1 September 1995 in accordance with the Constitution of the MOC. The Statute was approved and acknowledged by the Church People's Convocation in full presidium at its meeting held on 15 December 1995, decision no. 1/95. The Statute predicts all the rights and responsibilities of the Diocese, its members, and management of the Diocese.

Metropolitan Kiril, whose christian name is Nikola Popovski, is the first authorized archpriest of the newly established American-Canadian-Australian Diocese during the period 1987-1985. He was born on 23 June 1934 in the village of Carev Dvor, near Prespa. He finished primary school in his native village, and theology in

Царев Двор, Преспанско. Основното образование го завршил во родното село, а Богословија во Призрен. Во 1964 година се замонашил во манастирот Света Пречиста кај Кичево. Извесно време работел како службеник во Македонската архиепископија, по што во 1965 година се запишал на студии на Московската духовна академија, каде по двегодишни студии бил повикан да се врати во татковината. Во 1967 година, непосредно пред возобновувањето на автокефалноста, е хиротонисан за ахиереј Тивериополски. Целосно теолошките студии ги завршил на Богословскиот факултет Свети Климент Охридски во Скопје.

По возобновувањето на автокефалноста е поставен за надлежен ахиереј на Американско-канадската македонска православна епархија, со која раководи до 1985 година. Во 1971 година е формирана Порошко-кумановската епархија и е назначен за нејзин прв администратор, а подоцна и за нејзин митрополит, на која функција се наоѓа и денес.

Архиепископот Стефан, чие мирјанско име е Стојан Велјановски, кој денес е поглавар на Македонската православна црква, беше втор надлежен ахиереј на оваа епархија кус период по 1985 година. Тој е роден на 1 мај 1955 година во с. Добрушево, Битолско. Основно училиште завршил во родното место, а потоа во 1969 година се запишал на Македонската православна богословија во Драчево, Скопско, која ја завршил во 1974 година. Веднаш се запишал на Белградскиот православен факултет. По дипломирањето во 1979 година, Светиот ахиерејски синод на Македонската православна црква го поставил за професор во Богословијата во Драчево. Во 1980 година бил испратен на постдипломски студии на Екуменско-патролошкиот институт „Свети Никола“ во Бари, Италија. По враќањето од Италија бил поставен за предавач на Богословскиот факултет Свети Климент Охридски во Скопје, по предметите Свето писмо на Стариот завет и Патрологија, на која должност е избран за ахиереј. Замоштен е на 3.7.1986 година, во манастирот Свети Наум Охридски Чудотворец во Охрид. Хиротонисан е за митрополит Злетовско-струмички (односно Брегалнички) на 12.7.1986 година во храмот Свети Димитриј во Скопје. Потоа, на 9 и 10 октомври 1999 година е избран и восточчен за петти по ред архиепископ охридски и македонски. Митрополитот Стефан како архиепископ на МПЦ и денес е надлежен ахиереј на Американско-канадската македонска православна епархија.

Извесен период за ахиереј на оваа Епархија бил избран по функција поглаварите на МПЦ г.г. Доситеј, г.г. Ангелариј, г.г. Гаврил и г.г. Михаил.

Архиепископот Доситеј, чие мирјанско име е Димитар Стојковски (Сојковски), е првиот архиепископ и творецот на возобновената Охридска архиепископија во лицето на Македонската православна црква, кој во ахиерејскиот трон на свети Климент Охридски бил восточчен во октомври 1958 година. Тој бил роден на 7 декември 1906 година во Маалово. Се замонашил во 1924 година во манастирот Св. Богородица – Пречиста, Кичевско. За време на своето 23-годишно архиепископствување од 1958 до 1981 година,

Prizren. In 1964 he entered a monastic order at the monastery of *Sveta Precista* near Kichevo. For some time he worked as an employee for the Macedonian Archbishopsric. In 1965 he began studying at the Moscow Spiritual Academy. Two years later he was called back to his fatherland. In 1967, prior to the restoration of the autocephaly, he was enthronised to archpriest of Tiveriopol. He completed his theological studies at the Faculty of Theology, *St. Clement of Ohrid*, in Skopje.

Following the restoration of the autocephaly he was appointed authorized archpriest of the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese, which he managed till 1985. In 1971 the Polog-Kumanovo Diocese was established and he was appointed its first administrator. Later he became its metropolitan which is his present position.

Archbishop Stefan, whose christian name is Stojan Veljanovski, and who is the present head of the Macedonian Orthodox Church, was the second authorized archpriest of this Diocese for a short period after 1985. He was born on 1 May 1955 in the village of Dobrusevo, near Bitola. He finished primary school in his native place. In 1969 he enrolled at the school of Macedonian Orthodox Theology *St. Clement of Ohrid* in Drachevo, near Skopje, which he finished in 1974. He immediately enrolled at the Belgrade Orthodox Faculty. After graduating in 1979, the Holy Synod of the Macedonian Orthodox Church appointed him professor at the theology school in Dracevo. In 1980 he was sent to do post-graduate studies at the Ecumenical-patrolological institute of "St. Nikolaj" in Bari, Italy. At his return from Italy he was appointed lecturer at the *St. Clement of Ohrid* Faculty of Theology in Skopje, teaching Holy Scripture of the Old Testament and Patrology. While attending this position he was elected archbishop. He entered monastic order on 3 July 1986 at the monastery of *Sveti Naum Ohridski Chudotvorec* (*St. Naum of Ohrid Miracle Worker*) in Ohrid. He was enthronised to metropolitan of Zletovo and Strumica, or Bregalnica, on 12 July 1986 at the *St. Dimitrij* Church in Skopje. Later, on 9 – 10 October 1999 he was elected and enthroned as fifth in order Archbishop of Ohrid and Macedonia. As archbishop of the MOC, Metropolitan Stefan continues to be authorized archpriest of the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese.

For a certain period of time the following heads of churches of the MOC had been elected by function as archpriests of this Diocese: g.g. Dositej, g.g. Angelarij, g.g. Gavril, and g.g. Mihail.

Archbishop Dositej, whose christian name is Dimitar Stojkovski (Sokovik) was the first archbishop and creator of the restored Ohrid Archbishopsric within the Macedonian Orthodox Church. He was enthroned to the archbishop's throne of *St. Clement of Ohrid* in October 1958. He was born on 7 December 1906 in Mavrovo. He

тој мудро, чесно и саможртвено ја раководел МПЦ. Тогаш од темел била возобновена Црквата, сите нејзини витални органи – епископатот, свештенството, епархиите, црковните општини во таткошината и во иселеништвото, црквите и манастирите, образоването, и воопшто името и делото на христијанството и на МПЦ. Неговото име е запишано со златни букви во историјата на Македонската православна црква. Почина во 1981 година.

Архиепископот Ангелариј, чие мирјанско име е Џоветко Поповски, застанал на Светиклиментовиот трон од 1981 до 1986 година. Тој во своето петгодишно архиепископствување, со силна волја и со поголеми надежи ја доизградува македонската православна вистина. Длабоко верувал во единството на православието, во кое Црквата што ја раководел ја гледал само како уште една звезда во џерданот на православните цркви. Раководен од тие длабоко христијански пориви, со несмален самопрекор го афирмираше делото на нашата света Црква, како достојна меѓу достојните цркви, и по дух и по живот.

Архиепископот Гаврил, чие мирјанско име е Ѓорѓи Милошевски, го започнал подготвувањето за издавање на Новиот завет во далечната 1949 година. Туј скоро сиот свој живот го помина вложувајќи ги своите знаења и сили во просветителското дело на Република Македонија како државен чиновник, но никогаш не бил далеку од Црквата, туку близок соработник на архиепископите и на црковните служби. Започнатите проекти од архиепископот Доситеј - изградба на Светиклиментовиот храм во Скопје и издавањето на Библијата на македонски литературен јазик, ќе останат како брилијанти и на неговата архиепископска круна. Меѓутоа, неговата старост и кревко здравје беа прешко време, па тој се повлече од тронот во 1993, а почина во 1995 година.

Архиепископот Михаил, чие мирјанско име е Михаил Гогов, за поглавар на Македонската православна црква бил избран на 4 декември 1993 година. Архиепископот Михаил е значајна фигура во најновата историја на македонскиот народ и на светата Црква. Бремето на архиепископското достоинство врз себе ќе го прими со одважност на црковник, кој сиот свој дотогашен живот го посвети на богослужбението. Архиепископот Михаил бил и долгогодишен професор и декан на Православниот богословски факултет во Скопје. За време на неговото архиепископствување се направија потребните изменни и дополнувања на Уставот на Македонската православна црква, статутите за трите епархии во иселеништвото и други црковни закони и правни норми. Во неговиот период се збогати издавачката дејност и беа отпечатени богослужбени изданија и повеќе книги со богословска содржина, преподи и оригинални творби. Особено ќе остане запаметено неговото време по прекрасните беседи на даровит црковен оратор. Неговото присуство во електронските и печатените медиуми во Македонија и во странство придонесе за афирмација на Македонската православна црква. Почина на 6 јули 1999 година на 87-годишна возраст.

entered monastic order in 1924 at the monastery of *St. Mary-Precista*, near Kichevo. During his 23 year-long position of archbishop between 1958 and 1981, he managed the MOC wisely, sincerely, and with a lot of self sacrifice. The church was then renewed thoroughly including all of its vital organs - the episcopate, clergy, eparchies, church communities in the fatherland and the Diaspora, churches and monasteries, education, and the name and work of Christianity and the MOC in general. His name is inscribed in golden letters in the history of the Macedonian Orthodox Church. He died in 1981.

Archbishop Angelarij, whose christian name is Cvetko Popovski, stood at St. Clement's throne between 1981 and 1988. During his five years as archbishop he continued building the Macedonian Orthodox Church with a lot of enthusiasm and great hopes. He believed deeply in the unity of orthodoxy and he saw the church which he managed as only one more star in the string of Orthodox churches. Led by these deep Christian impulses, with unlimited self-sacrifice, he affirmed the work of our holy church as a dignified one among the dignified churches, by spirit and life.

Archbishop Gavril, whose christian name is Gorgi Milosevski, began preparations for publishing the New Testament in the distant year of 1949. He spent almost his entire life investing his knowledge and energy in the education activities of the Republic of Macedonia as a state official, but he was never far from the church. Instead, he was a close collaborator of the archbishops and church authorities. The projects which archbishop Dositej began – construction of *St. Clement's Church* in Skopje, and publishing of the Bible in the Macedonian literary tongue – will remain as diamonds in his archbishop's crown. However his old age and fragile health were too much a burden, so he retired from the throne in 1993. He died in 1995.

Archbishop Mihail, whose christian name is Mihail Gogov, was elected head of the Macedonian Orthodox Church on 4 December 1993. Archbishop Mihail is a living page in the most recent history of the Macedonian people and the holy Church. He took the burden of the archbishop's dignity upon himself as a brave clergyman, who had devoted his entire life to religious service. For many years archbishop Mihail had also been professor and dean of the Faculty of Orthodox Theology in Skopje. During his appointment as archbishop the necessary changes and additions were made to the Constitution of the Macedonian Orthodox Church, the Statutes of the three Dioceses in the Diaspora, and other church laws and legal norms. During his time the publishing field was enriched and many religious books were issued, and translations and originals were published. His time will especially be remembered by his magnificent sermons as a talented church orator. His presence in the electronic and printed media in Macedonia and abroad contributed toward the affirmation of the Macedonian Orthodox Church. He died on 6 July 1999 at the age of 87.

МАКЕДОНСКИТЕ ЦРКОВНО-НАЦИОНАЛНИ ЦЕНТРИ, МЕДИУМИТЕ И АСОЦИЈАЦИИТЕ ВО САД

I. ИНДИЈАНА

Индијана е сојузна држава во САД со главен град Индијанаполис, еден од познатите светски центри. Градот Гери, пок, е најголемиот центар на металургијата и на Македонците. Тој се наоѓа на северозападната страна од оваа држава и е непосредно врзан со Чикаго во Илиноис. Индијана е како пра-водолник, се протега на север до езерото Мичиген, а на југ до реката Охајо. Први доселеници таму биле Француздите и дошли во 1735 година, а како сојузна држава на САД е од 1816 година. Во Индијана живее голем дел од македонското иселеништво кое дошло во почетокот на минатиот век.

1. СВ. ПЕТАР И ПАВЛЕ ВО ГЕРИ

Во Гери, Индијана, е изграден првиот духовен објект на Македонската православна црква под име Св. Петар и Павле. Во Гери живеат над сто илјади жители. Уште од почетокот на минатиот век, таму почнале да се насествуваат емигранти од разни краишта на Македонија. Оттогаш наваму нивниот број постојано се зголемува, така што денес на тие простори, според некои проценки, живеат околу седум илјади Македонци, од кои мнозинството се вработени во тешката индустрија. Нив ги има најмногу од Битолско, од Охридско, особено од с. Велгошти, од с. Драслајца, од Струшко од Д'мбени, Костурско, од Демирхисарско, Преспанско, Прилепско, Струшко, Кичевско, Скопско и од други места на Македонија.

Обновата на Охридската архиепископија и формирањето на Македонската православна црква во 1958 година бил силен поттик за доселениците од Гери и околната да преземат акција за изградба на своја македонска православна црква. Набргу потоа, во септември 1960 година, неколку македонски родољуби од Гери, кои во САД заминале пред Втората светска војна, биле инициатори за акцијата. Имено, стотина семејства побарале дозвола од американските власти за изградба на свој христијански, македонски храм. Иницијативата за изградба на црквата била поздравена и прифатена од голем број македонски доселеници. Во 1961 година црковната општина била регистрирана

MACEDONIAN CHURCH AND NATIONAL CENTERS, MEDIA, AND ASSOCIATIONS IN USA

I. INDIANA

Indiana is a federal state of USA. Its capital city is Indianapolis, one of the famous world centers. The city of Gary is the biggest metallurgical center of the Macedonians. It is located in the North-Western part of this state and is directly linked to Chicago in Illinois. Rectangular shaped Indiana stretches north to Lake Michigan and south to the Ohio River. The first immigrants here were the French, who arrived in 1735. It has been a federal state of USA since 1816. A large number of Macedonian immigrants who arrived at the beginning of the previous century now live in Indiana.

1. SV. PETAR AND PAVLE (Sts. Peter and Paul) IN GARY

The first Macedonian Orthodox Church, which was named *Sts. Peter and Paul*, was built in Gary, Indiana. It has a population of over one hundred thousand people. Immigrants from various parts of Macedonia began migrating to Gary at the beginning of the previous century. Since then their number has increased constantly. According to some estimates about seven thousand Macedonians live there at present, the majority of which is employed in the heavy industry. They come mostly from the areas of Bitola; Ohrid, particularly the villages of Velgoshti, Draslajca; Struga; D'mbeni; Castoria (Kostur); Demir Hisar; Prespa; Prilep; Struga; Kichevo; Skopje; and other areas in Macedonia.

The restoration of the Ohrid Archiepiscopate and the foundation of the Macedonian Orthodox Church in 1958 strongly encouraged the immigrants in Gary and its surrounding area to undertake actions toward construction of their own Macedonian Orthodox Church. Soon afterwards, in September 1960, several Macedonian patriots from Gary, who had come to USA before the Second World War, were initiators of the action. Namely, about a hundred families requested permission from the American authorities for construction of their own Christian, Macedonian church. The initiative for construction of a church was greeted and accepted by a

и од Македонската митрополија во Скопје било побарано да им биде испратен свештеник. Во меѓувреме, свештеникот кој пристигнал (подоцна станал свештеник на оваа општина) за првпат за православните доселеници отслужил богослужба на македонски мајчин јазик во една сириска православна црква.

Црквата *Св. Петар и Павле* била адаптирана во православен храм со релативно скромни средства, а и со доброволна работа на членовите на црквата. Камен-темелникот за црквата бил поставен на 14 октомври 1962 година, а храмот кој е прв македонски објект на северноамериканскиот континент бил осветен на 14 јули 1963 година од архиепископот Доситеј.

На крајот на 1971 година, заместо стариот свештеник кој со неколку членови од Црковниот одбор се отцепил и ја признал јурисдикцијата на Источната православна црква во САД, Синодот на МПЦ именувал нов свештеник, со чие доаѓање состојбата во македонската колонија се менува во позитивна смисла. Така, започнале бројни активности на религиозен, културен, црковен, образовен и друг план; активирани биле играорната, театарската и хорската група, како и младинската и другите секции. Во 1972 година, пак, бил формиран и црковниот хор кој започнал да изведува композиции на црковно-словенски и на македонски јазик.

Со пристигнувањето на нови доселеници од Македонија, особено во седумдесеттите и осумдесеттите години, бројот на верниците значително се зголемил, што придонело црквата да биде и добро финансиски обезбедена. Меѓутоа, во исто време, таа била релативно мала за сите активности на македонските доселеници. Затоа, уште во 1986 година било решено да се купи локација, на која на 16 октомври 1988 година било поставени и осветени темелите на денешната црква *Св. Петар и Павле* во Краун Поинт.

Со одлука на Светиот архиерејски синод на МПЦ новиот храм со придружните објекти бил осветен на 21 јули 1991 година. Чинот на осветувањето го извршиле митрополитите Тимотеј и Стефан. Инаку, објектот на *Св. Петар и Павле* има капацитет за 400 верници. Во него се задоволуваат сите црковни потреби на православните Македонци, а во состав на црковниот комплекс е изградена и сала за околу илјада луѓе. Исто така, изградени се и други помали простории во кои се одвиваат активности од секојдневниот живот. Сликата на црковниот комплекс ја збогатуваат спортскиот објект и големиот паркинг.

Во рамките на црквата од 1979 година работи фолклорната група „Китка“, што е составена од Македончина родени во САД. Широки активности пројавуваат и женската, младинската и спортската секција, театарската група, црковниот хор, како и неделното македонско училиште, фудбалскиот клуб „Вардар“, библиотеката и хуманитарна организација.

Исто така, во Гери „градот на железото“, постои Здружение на македонските возвиши. А. Македонци – возвиши (комионции) во Гери има околу сто и педесет. Секоја година тие организираат шоферска вечер, а средствата ги даруваат во црквата *Св. Петар и Павле*.

large number of Macedonian immigrants. In 1961 the church community was registered and a request was made to the Macedonian metropolitan in Skopje for a priest to be sent. In the meantime, for the very first time this priest held a service for the Orthodox immigrants in the Macedonian mother tongue at a Syrian Orthodox church.

The *Sts. Peter and Paul Church* was built with relatively modest funds and voluntary work of church members. The foundation stone of the church was placed on 14 October 1962. The church, which is the first Macedonian building on the North American Continent, was devoted on 14 July 1963 by Archbishop Dositej.

At the end of 1971 the Synod of the Macedonian Orthodox Church appointed a new priest in the place of the previous priest who had broken away with several members of the church committee and acknowledged the jurisdiction of the Eastern Orthodox Church in USA. The situation with the Macedonian colony changed in a positive sense with the arrival of the new priest. Numerous religious, cultural, church, educational, and other activities began, and many clubs such as the folk dance, theatre, choir, youth, and other clubs were activated. In 1972 a church choir was formed, which began performing compositions in the church-Slavic and Macedonian tongue.

With the arrival of the new immigrants from Macedonia, especially in the 1970's and 1980's, the number of believers rose significantly, which contributed positively toward the church being financially well provided. However, it was relatively too small to fit the activities of the Macedonian immigrants. For this reason in 1986 they decided to purchase land on which on 16 October 1988 they placed and blessed the foundation stone of the present church of *Sts. Peter and Paul* in Crown Point.

At the decision of the Holy Archbishop Synod of the MOC the new church and adjoining buildings were blessed on 21 July 1991. Metropolitans Timotej and Stefan conducted the dedication ceremony. The *Sts. Peter and Paul Church* has the capacity to hold 400 believers. It satisfies all of the church needs of the Orthodox Macedonians, and includes a hall that can fit about a thousand people. There are also other smaller rooms where everyday activities are conducted. The whole picture of the complex of church buildings is enriched by a sports building and the large car park.

The folk dance group "Kitka," made up of young Macedonians born in USA, has functioned within the church since 1979. Clubs such as the women's, youth and sports associations, theatre group, church choir, Macedonian Sunday school, "Vardar" football club, library, and humanitarian organization, all show a wide variety of activities.

In Gary, the "iron city", there is an Association of Macedonian drivers as there are about one hundred and fifty Macedonian truck drivers living there. Every year they organize a driver's evening and they donate the funds to the *Sts. Peter and Paul Church*.

2. МАКЕДОНСКИТЕ МЕДИУМИ

По Втората светска војна македонските медиуми одиграле огромна улога за Македонците ширум светот. Тие се одраз и израз на долготрајната макотрпна борба на македонските доселеници, без разлика од кој дел на Македонија дошле, за афирмација на својот национален идентитет, верата, јазикот, фолклорот и традициите од дедовската земја Македонија во новите средини.

Потврденото презентирање на сите придобивки на македонските доселеници дојде до израз, особено по обновувањето на Охридската архиепископија во лицето на Македонската православна црква. Свети Климентовата мајка црква овозможи широк процес на создавање македонски православни храмови, во кои покрај словото Божјо доаѓа до израз македонската вистина. Притов, се формирале автентични македонски организации, културно-уметнички друштва, дополнителни училишта на македонски јазик, литературни, забавни, спортски, селски и други асоцијации. Исто така, започнало активно издавање македонски весници, списанија, билтени, потов се отвориле македонски радио и телевизиски часови, а се формирале и други значајни асоцијации. Тие во најголем број случаи го носат името „Македонија“ или придавката „македонски“, што јасно обзорува за длабоката поврзаност на доселениците од сите делови на Македонија со матицата, Република Македонија. Информативните гласила во иселеништвото претежно се преокупирани со културно-историските настани и црковно-националниот живот. Исто така, тие имаат содржини со кои се настојува да се разбуди патриотското чувство кај читателите, и, што е најважно, тоа да се доживее и како еден вид поткрепа на својата земја Македонија и на сè она што е поврзано со нејзиното име.

Затоа со право може да се констатира дека весниците, списанијата, билтените, радиочасовите и другите средства за информирање во иселеништвото имаат огромна и незаменлива улога и значење во зачувувањето на македонскиот јазик, а особено во продлабочувањето на националниот дух и самобитноста, во продолжувањето на културните и другите национални и духовни традиции на Македонците во новите средини. И што е најважно не-престано го јакнат единството меѓу откорнатите од родната земја.

Тие настојуваат во голема мера да го запознават читателот, слушателот и гледачот со македонскиот јазик, културата, религијата, историјата, фолклорот, обичаите и др. Македонските информативни гласила ги изразуваат и културните активности и животот на македонските етнички заедници. Тие ги афирмираат целокупните научни и општествено-политички активности и напредокот на македонската држава – Република Македонија, а во извесна мера служат и како бариера на туѓите пропаганди среде македонските заедници. Во исто време во новите средини доселениците ги забогатуваат своите национални вредности и на тој начин го забогатуваат и мозаикот на мултинационалните култури.

Во рамките на активностите на македонската православна црква Св. Петар и Павле од Краун Поинт постоеле следните медиуми:

2. MACEDONIAN MEDIA

After the Second World War the Macedonian media played a huge role for the Macedonians throughout the world. They were an expression of the long and enduring struggle of the Macedonian immigrants, regardless of which part of Macedonia they came from, for affirmation of their national identity, religion, language, folklore, and traditions of their fatherland Macedonia in their new environments.

The proven presentation of all the accomplishments of the Macedonian immigrants was fully expressed particularly after the restoration of the Ohrid Archbishopric within the Macedonian Orthodox Church. St. Clement's mother church enabled a wide process of creating Macedonian Orthodox churches in which, in addition to God's word, the Macedonian truth is also expressed. Hence, authentic Macedonian organizations, cultural and artistic societies, supplementary Macedonian schools, literary, entertainment, sports, village, and other associations were founded. In most cases they bear the name "Macedonia" or the adjective "Macedonian" which clearly shows the deep connections of the immigrants of every part of Macedonia with their motherland the Republic of Macedonia. Immigrant newspapers are mainly preoccupied with the cultural and historical events, and the church-national life. Through their contents they try to awaken the reader's patriotic feeling, and most important of all, to experience it as a kind of support of their land Macedonia and all that is related to its name.

Therefore, we can rightfully conclude that the newspapers, magazines, bulletins, radio shows, and other media are of special significance to the immigrants. They play a huge role in the maintenance of the Macedonian language, and especially in deepening the cultural and other national and spiritual traditions of the Macedonians in the new environments. Most important of all they strengthen the unity among those that have been torn away from their native land.

To a large extent they try to familiarize the reader, the listener, and viewer with the Macedonian language, culture, religion, history, folklore, customs, and so on. Macedonian newspapers also express the cultural activities and life of the Macedonian ethnic communities. They affirm the overall scientific, social and political activities and progress of the Macedonian state, the Republic of Macedonia. To a certain extent they serve as a barrier to the foreign propaganda among the Macedonian communities. At the same time in their new environments the immigrants enrich their national values and in so doing they enrich the mosaic of multinational cultures.

The following media have existed as part of the activities of the Macedonian Orthodox Church of Sts. Peter and Pavle in Crown Point:

„ЦРКОВЕН БИЛТЕН 1974“ Првиот број на овој црковен билтен излегол во февруари 1974 година како гласило на македонската православна црква *Св. Петар и Павле* од Гери, Индијана. Печатен е на 26 страници, формат 21.5 x 28 см., на македонски јазик со латиница, а има текстови и на английски јазик. Билтенот бил од интересен карактер.

Тој излегувал повремено, а по повод Петровден 1986 година, како и по повод 23-годишнината од постоењето на МПЦ *Св. Петар и Павле* е отпечатен и последниот билтен, на 68 страници. Тој е идентичен и по форма и по содржина со претходните броеви.

„БИЛТЕН 1978“ Овој билтен е издаден по повод Четвртиот црковно-народен собир одржан на 2 и 3 септември 1978 година во Гери, Индијана. Тој содржи 36 страници, на формат 21 x 29.5 см. Отпечатен е на македонски со кирилица, а има текстови и на английски јазик. На насловната страница е фотографијата од иконата на свети Петар и Павле, а потоа следат фотографиите на г.г. Доситеј и г. Кирил, како и текстови за Црквата.

„БИЛТЕН 1987“ По повод Тринаесеттиот црковно-народен собир, одржан на 5 и 6 септември 1987 година, е издаден тринаесеттиот по ред билтен, кој претставува значајна публикација. Тоа содржи 82 страници, ист формат како и претходните и е печатен на македонски јазик со кирилица. Билтенот е подготвен во соработка со сите парохиски свештеници од Епархијата.

„МЕСЕЧЕН БИЛТЕН“ (1988 -) Со доаѓањето на новиот свештеник во 1988 година, започнал да се печати билтен во кој до денешни дни се презентирани и афирмирани активностите во црквата *Св. Петар и Павле* и во македонската комуна во Гери.

„БИЛТЕН“ 1999 По повод џубилејниот црковно-народен собир што се одржа во Краун Пойнт од 3-6 септември 1999 година, е отпечатен билтен. Ова пригодно издание е од голема важност за зголемувањето на издавачката дејност на македонското иселеништво во САД и Канада.

Радио и ТВ часовите на Македонците во САД, пок, со мали исклучоци, главно се изведуваат аматерски, во комерцијални цели и се скромно организирани, но со силен ентузијазам. Тоа е поради потребата македонските и другите доселеници од Балканот да слушнат и да разберат за состојбите, пред се во тамошните колонии и пошироко од „стариот крај“, од дедовското огниште во Македонија. Тие носат длабока порака: го јакнат патриотскиот дух, успеваат да го зачуваат националниот идентитет, јазикот, културата и богатите музички и фолклорни постигнувања на македонскиот народ. Од музички аспект, пок, за разлика од другите радио и ТВ-часови во САД и Канада, со мали исклучоци, носат, пред се, македонски карактер.

Први обиди за започнување со радиопрограма кај доселениците од Македонија во САД се јавиле во педесеттите години. Така, во октомври 1954

"CRKOVEN BILTEN 1974" (Church Bulletin). First edition of this church bulletin was published in February 1974 as a newspaper of the Macedonian Orthodox Church of *Sts. Petar and Pavle* in Gary Indiana. It was printed on 26 pages, with a format of 21.5 x 28 cm, in Macedonian using Latin alphabet, and had some articles written in English. The bulletin was of internal character.

It was published from time to time. On the occasion of the Petrovden holiday in 1986, and the 23rd Anniversary of the MOC *Sts. Petar and Pavle*, the last edition of the bulletin was printed on 68 pages and was identical in form and content with the previous issues.

"BILTEN 1978" (Bulletin). It was published on the occasion of the Fourth Church-people's Assembly held on 2 – 3 September 1978 in Gary, Indiana. It had 36 pages and a format of 21 x 29.5 cm. It was printed in Macedonian using the Cyrillic Alphabet but also has articles in English. On the front page there is a photograph of the icon of *Sts. Petar and Pavle*, followed by photographs of g.g. Dositej and g. Kiril, and articles about the church.

"BILTEN 1987" (Bulletin). The thirteenth in order bulletin was published on the occasion of the Thirteenth Church-people's Assembly held on 5 – 6 September 1987. It was a very significant publication. It consisted of 82 pages, it had the same format as the previous editions, and was printed in Macedonian using Cyrillic alphabet. The bulletin was prepared in collaboration with all of the community priests in the Diocese.

"MESECEN BILTEN (1988-)" (Monthly Bulletin, 1988). The arrival of the new priest in 1988 also meant the beginning of a bulletin which continues to be published today and to present and affirm the activities of the *Sts. Petar and Pavle* church and of the Macedonian community in Gary.

"BILTEN 1999" (Bulletin). This bulletin was published on the occasion of the Jubilee Church-people's Assembly held in Crown Point during 3-6 September 1999. This special edition is of great importance for increasing the publishing activities of the Macedonian immigrants in USA and Canada.

On the other hand, the radio and TV shows for the Macedonians in USA, with few exceptions, are mostly amateur, with commercial aims, and insufficient organization. However, they are conducted with strong enthusiasm precisely because of the need of the Macedonians and other immigrants from the Balkans to hear and understand about the situation in those colonies and further, about the "stari kraj" and their native hearths in Macedonia. They carry a deep message: they strengthen the patriotic spirit; they manage to maintain the national identity, language, culture, and the rich musical and folklore achievements of the Macedonian people. From a musical aspect, unlike the other radio and TV shows in USA and Canada, with only a few exceptions they carry a Macedonian character above all.

The first attempts to begin a radio program among the Macedonian immigrants in USA appeared in the 1950's. Thus, in October 1954 a Macedonian radio

година започнала радиопрограма на македонски јазик во Гери, под име „Американско-македонски радиочас“, кој бил прв радиочас сред македонското иселеништво во Съединените Американски Држави.

По повод двегодишниот јубилеј, на 21 октомври 1956 година, на тој радиочас, била одржана прослава и отпечатена брошурка, во чиј предговор, покрај другото, се вели: „Поминаа две години откога нашиот македонски радиочас ја отпочна својата програма. Заеднички на сите им докажавме дека и ние Македонците можеме да имаме свој радиочас, преку кој ги рекламираме своите бизниси, ги честитаме веселбите, објавуваме вести од фамилијарен и друг карактер и др. Во чест на тој ден, кога препат почна македонската радиопрограма, ја одржувааме македонската радиофестивалска вечеринка“.

Од посебно значење за информирањето на Македонците во Гери бил 3 март 1972 година кога започнала радиопрограмата на македонски јазик и која се одржала до 1980 година. На неа биле еmitувани вести, реклами, пораки, народни песни, забавна музика и други бројни прилози. Од 6 август 1980 година овој радиочас продолжил со еmitување програми и работи до денес. Овој македонски радиочас го прославил своето триесетгодишно постоење на 11 мај 2002 година. Со тоа се означил еден значаен период на информативната дејност на македонските доселеници во Гери.

Во Гери, во 1977 година, започнал радиочасот на кој се еmitувале бројни емисии кои претставувале афирматор на македонската вистина. Времето на радиочасот го откупувале сопствениците, но од финансиски причини тој престанал да се еmitува кон крајот на 1983 година.

II. ОХАЈО

Една од поизначајните сојузни држави во САД е Охајо. Главен град е Колумбус, кој според бројот на населението е трет, по Кливленд и Толедо, а по површина најголем во државата. Инаку Охајо е индустриско земјоделска земја, која како постара сојузна држава датира од 1803 година. Охајо излегува на езерото Ири, кое е поврзано преку канал со реката Охајо, најголемата притока на Мисисипи. Овој дел на САД бил голем предизвик за Македонците. Таму се изградени четири македонски храмови, кои се духовно-национални центри. Тие се:

1. УСПЛЕНИЕ НА СВЕТА БОГОРОДИЦА ВО КОЛУМБОС

Правоформираната македонска православна црква на северноамериканскиот континент е посветена на Успение на Пресвета Богородица. Таа е во Колумбос, главниот град на државата Охајо кој од 1810 година претставува и административен, трговски, културен и политички центар. Од почетокот на XX век во него се доселиле првите Македонци. Денес ги има повеќе од 250

program began in Gary, titled "Amerikansko-makedonski radio-cas" (American-Macedonian radio-hour). This was the first radio hour among the Macedonian immigrants in the USA.

On the occasion of the two-year Jubilee on 21 October 1958 during this radio-hour a celebration was conducted and a brochure was printed. Among other things its preface also states: "Two years have passed since our Macedonian radio-hour began its program. Together we proved to everyone that we, the Macedonians, can also have our own radio-hour through which we advertise our businesses, congratulate our celebrations, and announce news of family and other character. We hold this Macedonian radio festival evening in honor of that day when the Macedonian radio program first began."

The 3 March 1972, when the Macedonian radio program began and continued till 1980, was of special significance for the information of the Macedonians in Gary. This program broadcast news, advertisements, messages, folk songs, pop music and other numerous supplements. This radio-hour began broadcasting programs again on 6 August 1980 and has continued doing so till the present day. It celebrated its thirteenth anniversary on 11 May 2002. This marked an important period in the information activities of the Macedonian immigrants in Gary.

In 1977 a radio hour began in Gary which broadcast numerous shows that affirmed the Macedonian truth. The owners paid for the time of the radio hour, but due to financial reasons it stopped broadcasting towards the end of 1983.

II. OHIO

Ohio is one of the more important federal states of USA. Its Capital is Columbus, which has the third largest population after Cleveland and Toledo, and covers the largest area in the country. Ohio is an industrial and agricultural state, and as one of the older federal states in dates back to 1803. Ohio stretches to Lake Erie, which is connected through a channel to the Ohio River, the largest tributary to the Mississippi. This part of USA was a great challenge for the Macedonians. Here they built four Macedonian churches, which are at the same time spiritual and national centers. These are the following:

1. USPENIE NA SV. BOGORODICA (Assumption of St. Mary) IN COLUMBUS

The first Macedonian Orthodox Church founded on the North American continent was devoted to the *Assumption of St. Mary*. It is located in Columbus, the Capital of the state of Ohio. Since 1810 this city has been an administrative, trade, cultural, and political center. The first Macedonians arrived there at the beginning of the 20th century. Presently there are more than 250 families most of which came from the ar-

семејства, претежно од Битолско, Преспанско, Леринско, Скопско, Костурско, Прилепско, Охридско и други места во Македонија, меѓу кои и голем број истакнати бизнисмени, кои играат значајна улога во општествениот живот во средините во кои живеат.

Иницијатор за формирање на црквата *Успение на Пресвета Богородица* била мала група доселеници која со својата неизмерна љубов кон Македонија ја преточила низ македонската православна црква. Овие напредни доселеници од постарата генерација, покрај дејствувањето на силната пропаганда од доселениците на соседните држави на Македонија, се организирале во Одбор за изградба на своја македонска православна црква, за која се одлучило да биде под закрила и јурисдикција на црквата во Македонија.

Еден од најзначајните датуми што е запишан во историјата на оваа македонска колонија, а и воопшто во историјата на Македонците во САД и Канада, е 29 септември 1958 година. Тогаш, за првпат на американскиот континент се одржала света богослужба на мајчин македонски јазик. Овој значаен чин и патриотско дело било извршено во салата на друштвото „Александар Македонски“, формирано во 1938 година, а кое во 1949 година се здобило со сала, која на 4 март 1973 година ја отстапило на користење на црквата. На истиот датум и фудбалскиот клуб „Македонија“ влегол под покровителство на црквата. Потоа, се развила широка активност и акција за собирање на материјални средства. Во 1961 година малубројните семејства го купиле место каде што на 30 август 1964 година биле поставени и осветени темелите, а потоа започнала изградбата на црковниот храм *Успение на Пресвета Богородица*. Во изградбата на храмот со средства и со работни акции учествувале голем број македонски доселеници од сите делови на Македонија, кои биле со различни политички убедувања и припаѓале на разни етнички и религиозни асоцијации.

Како резултат на тоа, на 9 мај 1965 година, на Томина недела бил осветен црковниот храм од страна на тогашниот архиепископ скопски и прв митрополит македонски Доситеј, а во сослужение на други свештени лица, пред неколку стотици верници, пријатели и претставници од американското општество и медиумите.

Овој значаен македонски црковен и културно-просветен центар, во кој, покрај храмот, е изградена сала за сеумстотини посетители, игра важна улога во опфаќањето на Македонците од овој дел на САД. Денес во овој македонски дом, кој слави повеќе од три и пол децении од изградбата, се одвиваат најголемиот дел од активностите на македонските доселеници од Колумбос.

Во текот на овој период, храмот претрпел голем број измени, како во надворешниот, така и во внатрешниот изглед. Но, значајно е да се забележи дека со изградбата на новата сала во 1978 година и нејзиното поврзување со старата, се направила една огромна и убава сала, дополнета со сите помошни

eas of Bitola, Prespa, Florina (Lerin), Skopje, Castoria (Kostur), Prilep, Ohrid, and other places in Macedonia. These people include a large number of distinguished businessmen who play an important role in the social life of the communities in which they live.

Initiators for the foundation of the *Assumption of St. Mary Church* were a small group of immigrants who expressed their unlimited love of Macedonia through the Macedonian Orthodox Church. These progressive immigrants of the older generation organized themselves into a Committee for construction of their own Macedonian Orthodox Church, despite the activities of the strong propaganda of the immigrants of the Macedonian neighboring countries. They decided that this church would be under the protection and jurisdiction of the Church in Macedonia.

One of the most important dates noted in the history of this Macedonian colony, and in the history of the Macedonians in USA and Canada in general, is 29 September 1958. On this day, for the first time ever on the American continent, a service was held in the Macedonian mother tongue. This important act and patriotic deed took place at the hall of the "Aleksandar Makedonski" (Alexander of Macedon) society, founded in 1938. This society had acquired the hall in 1949, and on 4 March 1973 it allowed the church to use it. On this same day the "Macedonia" football club came under the protection of the Church. Following this, a wide activity and action to raise material funds was developed. In 1961 a small number of families purchased the property. On 30 August 1964 foundation stones were placed and construction of the *Assumption of St. Mary Church* began. Many Macedonian immigrants from every part of Macedonia, all having different political beliefs and belonging to different ethnic and religious associations, took part in the construction of the church with resources and labor.

As a result of this, on 9 May 1965, on the day known as "Tomina Nedela," the first church was devoted by Dositej, who was then archbishop of Skopje and first metropolitan of Macedonia, in a joint service with other clergymen, in front of hundreds of believers, friends, and representatives of American society and the media.

This significant Macedonian church and cultural and educational center, which includes a hall that can hold seven hundred people, plays an important role in gathering the Macedonians from this part of USA. The majority of activities of the Macedonian immigrants in Columbus now take place at this Macedonian home, which celebrates more than three-and-a-half decades since its construction. Throughout this period the church has undergone numerous changes in both its external and internal appearance.

However, it is important to note that when the new hall was built in 1978 and joined to the old one, the result was a huge and beautiful hall supplemented with all the additional rooms. The church is not only one of the most beautiful churches in the city

простории. Црквата претставува не само еден од најубавите храмови во градот Колумбос, туку и една од поголемите меѓу македонските православни цркви во САД. Храмот е убава архитектура; обложен со декоративни цигли, има паркинг до црквата и игралиште. Оваа општина купила големо земјиште каде во иднина ќе се гради нов црковен храм.

Во рамките на црковната општина работи женска секција, неделно училиште, во кое младите генерации стекнуваат знаења на македонски мајчин јазик учат географија и историја на Македонија и на македонскиот народ и религија. Исто така, со успех работи и фудбалскиот клуб, КУД „Македонски танец“, хорска, младинска, пејчка, рецитаторска и други секции. Голем број членови на овие секции, на чело со женската секција, учествуваат на Етничкиот фестивал што се одржува во Колумбос секоја година.

Црквата Успение на Пресвета Богородица повеќепати била домаќин на македонските црковно-народни собири. Во текот на собирот во 1985 година тогашниот градоначалник на Колумбос ја примил делегацијата на МПЦ, при што со посебна плакета го прогласил американско-канадскиот архиереј, митрополитот Кирил, за почесен граѓанин на градот Колумбос што, секако, значи и признание за МПЦ и за македонскиот народ и иселеништвото воопшто.

Во рамките на црковната општина се отпечатени следните публикации:

„БИЛТЕН 1976“. По повод одржувањето на Вториот црковно-народен собир на македонските православни цркви од САД и Канада, одржан на 4, 5 и 6 септември 1976 во Колумбос, Охајо, отпечатен е „Билтен“ на македонски и на английски јазик, на 36 страници, со тврди корици на среден формат 21 x 27,5 см.

„БИЛТЕН 1985“. Од 31 август до 1 септември 1985 г. во Колумбос е одржан Единдесеттиот црковно-народен собир, и по тој повод бил отпечатен билтен, на 78 страници. Тој е ист по форма како и претходните билтени, но е со интересни прилози.

„БИЛТЕН 1989“. Јубилејниот 15-ти по ред црковно-народен собир на Американско-канадската македонска православна епархија се одржал во Колумбос на 2 и 3 септември 1989 година. По тој повод бил отпечатен билтен со ист формат како и претходните, на 80 страници, но на помал формат (20 x 26 см).

„ЦРКОВЕН БИЛТЕН“ (1985). По повод 25-годишнината на црквата бил отпечатен пригоден билтен. Тој е исполнет со текстови и фотографии од животот и активностите на црквата Св. Богородица за периодот од 25 години.

Покрај црковното живеење, Македонците во Колумбос се активни и на национално поле. Така, уште во 1938 година го формирале друштвото „Александар Македонски“. Исто така, со проширување на активностите на Националната организација „Обединети Македонци“ од Торонто, во иселеничките колонии во

of Columbus, but also one of the biggest among the Macedonian Orthodox Churches in USA. The church is a beautiful piece of architecture; it has a brick façade, a car park next to the church and a playground. This council purchased a large property on which a new church will be built in the future.

This church community includes a women's auxiliary, and a Sunday school where the young generations learn their Macedonian mother tongue, geography and history of Macedonia and the Macedonian people, and religion. There is also a very successful football club, the "Makedonski Tanec" cultural and artistic association, choir, youth song and recital, and other associations. Many of these association members, headed by the women's auxiliary, participate in the Ethnic festival held in Columbus every year.

The *Assumption of St. Mary Church* has hosted the Macedonian Church-people's Assembly many times. During the assembly in 1985 the city mayor of Columbus at the time received the MOC delegation. With a special medallion he declared Metropolitan Kiril, the American-Canadian archpriest, honorable citizen of the city of Columbus. At the same time this meant a tribute to the MOC, the Macedonian people, and immigration in general.

The following publications have been issued within this church community:

"BILTEN 1976" (Bulletin 1976). Upon the occasion of the Second Church-people's Assembly of the Macedonian Orthodox Churches in USA and Canada, held during 4–6 September 1976 in Columbus, Ohio, a "Biltén" was published in Macedonian and English, having 36 pages, hard cover, and medium format of 21x 27.5 cm.

"BILTEN 1985" (Bulletin 1985). The Eleventh Church-people's Assembly was held in Columbus between 31 August and 1 September 1985. Upon this occasion a 78-page bulletin was published having similar form to the previous ones but with many interesting articles.

"BILTEN 1985" (Bulletin 1985). The Fifteenth Jubilee Church-people's Assembly of the American-Canadian-Macedonian Orthodox Diocese was held in Columbus on 2-3 September 1989. Upon this occasion once again a bulletin was published having similar form as the previous issues, on 80 pages, with a somewhat smaller format (20 x 26 cm).

"CRKOVEN BILTEN" (1985) (Church Bulletin, 1985). An appropriate bulletin was issued upon the 25th Anniversary of the church. It was filled with articles and photographs of the life and activities of the *St. Mary's Church* in the period of 25 years.

In addition to their church living the Macedonians in Columbus are also active on a national level. As early as 1938 they had already established the "Aleksandar Makedonski" (Alexander of Macedon) society. At the same time, as the "Obedineti Makedonci" (United Macedonians) National Organization spread its activities from

Детроит и во Колумбос се појавила желба Македонците да се вклучат во тој движење. Така, претставник на црквата Успение на Пресвета Богородица учествувал во работата на Иницијативната конференција од 16 ноември 1968 година во Торонто и на состанокот одржан на 7 јуни 1969 година во Детроит.

Исто така, од април 2001 година во Колумбос е регистрирана „Македонско-американската асоцијација за пријателство“.

2. СВ. ПРОРОК ИЛИЈА ВО СИНСИНАТИ

Во Синсинати, Охајо, е регистрирана македонската православна црковна општина Св. Пророк Илија, единствениот македонски духовен и културен дом во тој дел на САД. Таму, во милионската метропола се доселиле повеќе десетици македонски семејства од сите краишта на Македонија. Ги има најмногу од с. Мокрени од Леринска, од Костурска и од други места во егејскиот дел на Македонија, потоа Битолско и од Преспанско.

Уште од минатото, Македонците во Синсинати имале силна желба да се организираат во своја македонска црковна општина. Во почетокот доселениците од Синсинати доаѓале во Колумбос и имале средби со надлежниот архиереј. И како резултат на морално-религиозната поддршка и помош на МПЦ Св. Богородица од Колумбос, се отпочнало со собирање доброволни прилози и почетни активности за формирање на својата македонска православна црковна општина во овој град.

Еден од најсветлите датуми за Македонците од Синсинати бил, секако, 7 февруари 1977 година кога бил формиран Иницијативен одбор за организирање на црквата Св. Пророк Илија. Со собраниите средства во 1978 година било купено местото од околу 3 декари на кое била изградена сала што се користела и како црква. Истата година, со одлука на Светиот архиерејски синод на МПЦ, оваа црква била примена во крилото на мајката црква, а во мај 1980 година бил положен камен-темелник за изградба на новата црковна сала. На 26 август 1982 година, кога салата била завршена и предадена во употреба, се отслужила првата богослужба на македонски јазик во Синсинати, што претставувало посебно доживување за Македонците од тој град. Денес е изградена нова црква со голема сала и други простории кои им служат на Македонците од Синсинати да се чувствуваат како во родната Македонија. Новиот објект на црквата Св. Илија е целосно завршен во 1996 година кога бил и осветен од архиепископот Михаил. Црквата е градена во неколку архитектонски стилови и е високо 16 метри, што е една од највисоките православни цркви во САД. Таа е градена во анфитеатарски стил, што е единствена од ваков вид и може да собере околу 500 души. Црквата е сопственик на сала за околу 300 посетители, каде се одржуваат разни манифестиации и се игра бинго, а има и помала сала за осумдесетина посетители, која ја користат членовите на црквата. Во рамките на црквата, покрај женската секција, со успех работи и играорна група, која ги негува македонските песни и ора и претставува собиралиште и место за другарување на младите генерации како и на бинго секцијата.

Toronto to immigrant colonies in USA, the Macedonians in Columbus also got the desire to take part in the movement. Hence, a representative of the *Assumption of St. Mary Church* participated in the work of the initiative conference on 16 November 1968 in Toronto, and in the meeting held on 7 June 1969 in Detroit.

Also in April 2001 the "Macedonian-American Friendship Association" (MAFA) was registered in Columbus.

2. SV. PROROK ILIJA (St. Prophet Ilija) IN CINCINNATI

The only Macedonian spiritual and cultural home in its part of USA is the Macedonian Orthodox Church community of *St. Prorok Ilja* registered in Cincinnati, Ohio.

Several dozen Macedonian families from every part of Macedonia migrated to the huge metropolis. Most of them came from the village of Mokreni, near Florina (Lerin), from Castoria (Kostur) and other places in the Aegean part of Macedonia, from the Bitola and Prespa regions.

Very early in the past the Macedonians in Cincinnati had a strong desire to establish their own Macedonian church society. In the beginning the immigrants in Cincinnati came to Columbus and met with the competent bishop. As a result of the moral religious support and help of the MOC *St. Mary* in Columbus, they began raising funds and organizing initial activities to establish their own Macedonian Orthodox Church community in this city.

One of the brightest days for the Macedonians in Cincinnati is 7 February 1977 when the initiative committee for organization of the *St. Prorok Ilja Church* was formed. With the funds raised in 1978 a 3000 m² property was purchased and a hall was built which also served as a church. The same year, under decision of the Holy Archbishops' Synod of the MOC, this church was taken under the wing of the mother church. In May 1980 the foundation stone was placed for construction of a new church hall. On 26 August 1982, when the hall was finished and put into use the first religious service in Macedonian was held in Cincinnati. This was a special experience for the Macedonians in this city. A new church with a large hall and other rooms has now been built there, which enables the Macedonians in Cincinnati to feel as though in their native Macedonia. The new building of the *St. Ilja Church* was fully completed in 1996 and was blessed by Archbishop Mihail. The church was built in several architectural styles and is 16 meters tall. This is one of the tallest Orthodox churches in USA. It was constructed in an amphitheater style, which is unique of its kind, and can seat 500 people. The church also possesses a hall which can receive about 300 visitors, where bingo is played and various manifestations are held. There is also a smaller hall that fits about 80 people, which is used by the church members. In addition to the women's auxiliary, the church also has a bingo group and a successful folk dance group, which nurtures Macedonian song and dance and also represents a place for meeting and socializing for the young generations.

3. СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ ВО ЛОРЕИН

Меѓу 55-те националности од целиот свет што живеат и работат во градот Лореин, во Охајо, видно место вазема македонската етничка група. На тие простори на северозападната страна од брегот на езерото Ири, во малото гратче Авон, е подигнат Светоклиментновиот светилник за македонските генерации – Св. Климент Охридски. Овој значаен црковен храм и културно-просветен центар е собириште на македонските доселеници што живеат и работат во градовите Авон, Лореин, Кливленд, Илирија, Емерст и во пошироката околина. А Македонци во овие градови има неколку илјади. Пирвите доселеници од Македонија тута дошли уште во 1920 година и тоа претежно од Преспа и од егејскиот дел на Македонија. Денес ги има и од други места, од Битолско и Охридско, но се чини дека од Долна Преспа се најбројни.

Во минатото голем број македонски доселеници од овој дел на Охајо ги задоволувале своите духовни потреби во цркви под туѓа јурисдикција, меѓу кои Српската православна црква Св. Сава во Кливленд и во Македонско-бугарската православна црква Св. Кирил и Методиј во Лореин. Таа била изградена со средства на Македонци, меѓутоа потпаднала под јурисдикција на Бугарската православна црква, а денес е под Источната православна црква. Затоа Македонците не мирувале, туку поведени од активностите на нивните сонародници од Колумбос, Торонто, Гери, Бафало, Виндзор... почнале да се организираат врз национална основа. Кајко резултат на тоа, тогашниот Македонско-американскиот спомагателен клуб прераснал во Македонска православна црковна општина Св. Климент Охридски, под јурисдикција на Македонската православна црква во Македонија.

Идејата за изградба на МПЦ Св. Климент Охридски во Авон била реализирана на 9 април 1978 година кога се одржал првиот собир. Тогаш Македонците се обратиле до Светиот архиерејски синод на МПЦ со барање таа да припадне под негов патрон. Прва богослужба на македонски јазик во оваа македонска колонија била отслужена во Украинската црква Успение на Света Богородица, во август 1978 година. Поведени од бројните активности, доброволните прилози и донаторства, Македонците прво купиле големо место во Авон, каде што во почетокот е изградена сала со привремено адаптиран олтар, за денес до салата да се вишнее црквата Св. Климент Охридски.

Еден од најзначајните датуми за Македонците од овие простори е 14 август 1983 година, кога во присуство на повеќе од илјада посетители, надлежниот архиереј ја осветил црковната сала и ја предал во употреба. Потоа, на 11 август 1985 година митрополитот Кирил, во сослужение на пет свештени лица, пред голем број верници и во присуство на градоначалниците на Лореин, ги осветил темелите на новата црква. На 17 јули 1986 година салата била завршена и осветена. Тогаш била извршена и првата богослужба во црквата. Потоа,

3. ST. CLEMENT OF OHRID IN LORAIN

The Macedonian ethnic group represents a large part of the 55 nationalities from the whole world who live and work in the city of Lorain, Ohio. *St. Clement of Ohrid*, St. Clement's lighthouse to the Macedonian generations, was built in the small town of Avon on the northwestern side of the shores of Lake Erie. This important church and cultural and educational center is a meeting place of the Macedonian immigrants who live and work in the cities of Avon, Lorain, Cleveland, Ilaria, Emerst, and the wider region. There are several thousand Macedonians living in these cities. The first immigrants from Macedonia came here as early as 1920 most of which coming from Prespa and the Aegean part of Macedonia. They now come from other places, too, mostly from Bitola and Ohrid. However, it seems that the majority come from Dolna Prespa.

In the past many Macedonian immigrants from this part of Ohio used to satisfy their spiritual needs in churches under foreign jurisdiction, including the Serbian Orthodox Church of St. Sava in Cleveland, and the Macedonian-Bulgarian Orthodox Church of *Sts. Cyril and Methody* in Lorain. Although it had been built using the funds from the Macedonians, it fell under jurisdiction of the Bulgarian Orthodox Church, and is presently under jurisdiction of the Eastern Orthodox Church. Unable to accept this, and led by the activities of their compatriots in Columbus, Toronto, Gary, Buffalo, Windsor, and other places, they also began organizing themselves on a national basis. As a result of this what was then the "Makedonsko-amerikanski spomagateljen club" (The Macedonian-American Aid Club) had now grown into the Macedonian Orthodox Church Community of *St. Clement of Ohrid*, under the jurisdiction of the Macedonian Orthodox Church of Macedonia.

The idea to construct the MOC of *St. Clement of Ohrid* in Avon was realized on 9 April 1978 when the first assembly was held. The Macedonians then approached the Holy archbishop Synod of the Macedonian Orthodox Church with the request that it be taken under its patronage. The first religious service in Macedonian in this Macedonian colony was held at the Ukrainian church of the *Assumption of St. Mary* in August 1978. Encouraged by the numerous activities, donations and sponsorships, the Macedonians first purchased a large property in Avon on which they built a hall with only a temporarily adapted altar. The *St. Clement of Ohrid Church* now stretches high next to what was then only a small hall.

The 14 August 1983 is one of the most significant dates for the Macedonians in this region. On this day, the competent archbishop blessed and opened the church hall in the presence of several thousand guests. Later, on 11 August 1985 Metropolitan Kiril blessed the foundations of the new church in a joint service with five other clergymen in the presence of numerous believers and the mayors of Lorain. The hall was completed and blessed on 17 July 1986. The first service at the church was also conducted at the time. By 1996 the new church had been built. On 16 September of

во 1996 година новиот храм бил изграден и на 16 септември истата година црквата била осветена од тогашниот поглавар на МПЦ архиепископот Михаил.

Во состав на црковната општина, покрај играорната група и женската секција, во кои членуваат најголемиот број Македонки, активно работеле: црковниот хор, фудбалскиот тим, неделното училиште и секцијата за бинго. Една од поважните активности е редовното учество на Фестивалот на нациите што се одржува секоја година во Лореин, на кој Македонците се претставуваат со својата фолклорна група, која во 1985 година била домажин на оваа манифестија.

Во составот на црковната општина се отпечатени и овие гласила:

„БИЛТЕН 1992“. По повод 18-от црковно-народен собир што се одржал во Кливленд, на 5-6 септември 1992 година, а во организација на МПЦ Св. Климент Охридски од Арон бил отпечатен црковен билтен, на македонски јазик со кирилица и на англиски јазик, и претставува прилог кон издавачката дејност на Македонците.

„ГЛАСНИК“ (1996). Во рамките на црковната општина Св. Климент Охридски од Арон, во текот на 1996 година било отпечатено верското гласило „Гласник“, на 28 x 21,5 см на 16 страници. Тоа обилува со религиозни текстови.

„СВЕТ КОПНЕЖ“ (1996). Во 1996 година е отпечатено црковното издање „Свет копнеж“. Тоа се печати на мал формат (21,5 x 14 см) на 12 страници, со религиозен карактер.

4. СВ. НИКОЛА ВО КЕНТОН

Во Акрон, Кентон и Маслон, Охајо, постои една од најстарите македонски колонии во САД, организирана во МПЦ Св. Никола. На тие простори се доселиле Македонци од сите делови на Македонија. Тие претежно дошли по Првата светска војна, во почетокот неколку семејства, главно, од егејскиот дел на Македонија и од Преспа, а денес ги има од речиси сите краишта на Македонија.

Првите доселеници од Македонија во отсуство на македонска православна црква, своите верски потреби ги задоволувале во други православни цркви, пред се, во македонско-бугарските или српските.

Меѓутоа, поведени од желбата да имаат свој македонски храм и за слободно изразување и демократско живеење, на 10 јуни 1977 година ја формирала Македонската православна црква Св. Никола. Потоа на 14 август 1977 година се одржала првата конференција, на која присуствуваат голем број Македонци заинтересирани за изградба на македонска православна црква, што ќе биде под јурисдикција на МПЦ. Тоа било почеток на организирани и масовни активности, како банкети, вечеринки, игранки, приредби и друго, на кои се собрале голем број средства.

the same year Archpriest Mihail, who was then head of the Macedonian Orthodox Church blessed it.

In addition to the folk dance group and women's auxiliary of which the majority of Macedonian women are members, the church community also included an active church choir, football team, Sunday school, and bingo group. One of their more important activities includes their regular participation in the Festival of the Nations held every year in Loraine. Here the Macedonians present their folk dance group, which also hosted this manifestation in 1985.

The following newspapers were also published within this church community:

"BILTEN 1992" (Bulletin 1992). Upon the occasion of the 18th Church people's assembly held in Cleveland on 5-6 September 1992, organized by the MOC of St. Clement of Ohrid in Avon, a church bulletin was published in Macedonian, in the Cyrillic alphabet, and in English. It represents an important contribution to the publishing activities of the Macedonians.

"GLASNIK" (1996) (Herald, 1996). "Glasnik", the religious newsletter was published as part of the activities of the St. Clement of Ohrid church community in Avon in 1996. Consisting of 16 pages on a format of 28 x 21.5 cm it abounds in religious articles.

"SVET KOPNEZ" (Holy Craving, 1996). A church edition of "Svet Kopnez" was published in 1996. It was printed on 12 pages and a small format of 21.5 x 14 cm, it was of a religious character.

4. SV. NIKOLA (St. Nikola) IN CANTON

One of the oldest Macedonian colonies in USA, organized within the MOC of St. Nikola can be found in Akron, Canton, and Massillon, Ohio. Macedonians from every part of Macedonia came to this region. They mostly came after the First World War. At first there were only a few families. The majority came from the Aegean part of Macedonia and Prespa, but today they come from almost every part of Macedonia.

Lacking a Macedonian Orthodox Church the first immigrants from Macedonia satisfied their religious needs at other Orthodox churches, mostly the Macedonian-Bulgarian or Serbian church.

However, wishing to have their own Macedonian church for free expression and democratic living, on 10 June 1977 they established the Macedonian Orthodox Church of St. Nikola. Later, on 14 August 1977 they held the first conference, which was attended by many Macedonians interested in building a Macedonian Orthodox Church that would be under jurisdiction of the MOC. This meant the beginning of organized massive activities such as banquets, evening visits, dances, performances and other activities at which large amounts of funds were raised.

Во историјата на оваа црква е запишано дека на 19 октомври 1977 година, со акт на Светиот синод на МПЦ, општината била примена во крилото на Светиклиментовата црква. На 25 август 1979 година, пак, на купеното место од неколку хектари бил осветен и поставен крст за изградба на црква и културно-просветен центар. Таа година првпат била извршена богослужба на мајчин македонски јазик. На 16 август 1981 година, пак, митрополитот Кирил положил камен-темелник за изградба на црковната сала, која со доброволна работа, средства и безброј поддрени работни денови на голем број Македонци, за кус период била и завршена. На 21 декември 1985 година, на денот на Св. Никола, во присуство на повеќе стотици македонски доселеници и гости, на свечен начин салата била предадена во употреба. По тој повод бил организиран свечен банкет, на кој неколкуте стотини присутни собрале големи парични средства за изградба на новиот македонски дом. На тоа свето македонско место во Охajo, каде што е изградена салата за 500 луѓе се одржуваат пикники и разновидни другарувања, а до неа е црквата Св. Никола. На 17 септември 1989 година чинот на осветување на камен-темелникот на црквата го извршил тогашниот архиепископ Гаврил, а осветувањето владиката Кирил на 13 септември 1998 година.

Инаку, новата зграда на црквата е копие на архитектурата на црквата Св. Богородица во Калишта - Струшко. Покрај иконите, во неа има живописен изрезбан иконостас изработен во Охрид кој претставува единствен пример од таков вид на континентот. Црквата е во тек на живописување.

Во рамките на црквата работи женската секција. Таа, меѓу другото, е активна за време на организираниот етнички фестивал во Кентон, каде што настапувале сите етнички групи што живеат на овој простор. Етничкиот фестивал се одржувал секоја година во септември.

Во црквата Св. Никола до скоро активно работела играорната група „Пелистер“, која настапувала за време на етничкиот фестивал. Исто така, во рамките на црквата работи и неделно македонско училиште кое е добро снабдено со учебници. Од голема финансиска помош за црквата Св. Никола е бингото, отворено во 1989 година.

Во рамките на црквата се отпечатени следните информативни гласила:

„ВЕСНИК“ (2000). Во март 2000 година, во рамките на црквата Св. Никола, бил отпечатен месечникот „Весник“ како гласило на црквата. Во него се дадени текстови од религијата и од активностите на црквата.

„БИЛТЕН 2002“. По повод 28-от црковно-народен собир што се одржал во Кливленд, а кој го организирала МПЦ Св. Никола од Кентон, е отпечатен билтен сличен како и претходните изданија на Епархијата. Тоа претставува пригодно издание кое содржи бројни податоци за животот и активностите на македонските православни цркви во САД и Канада.

Подолг период во Маслон, работел македонски радиочас. Тој бил еден од поуспешните етнички радиочасови на тие простори. Програмите на овој

In the history of this church it is noted that on 19 October 1977, in accordance with an Act of the Holy Synod of MOC, the community was received under the wing of the holy *Church of St. Clement*. On 25 August 1979 on the several hectares of land they had purchased they placed and blessed a cross for the construction of a church and cultural and educational center. A service in the Macedonian mother tongue was conducted for the first time that year. On 16 August 1981 Metropolitan Kiril placed the foundation stone for construction of the church hall. With a lot of voluntary work, funds, and numerous days of hard work of many Macedonians, the hall was finished within a short period of time. On 21 December 1985, on St. Nikola's Day, the hall was officially opened in the presence of several hundred Macedonian immigrants and guests. Upon this occasion a banquet was organized at which the several hundred guests raised a large amount of funds for construction of a new Macedonian home. Picnics and various forms of socializing are organized for 500 people on this sacred Macedonian place in Ohio, immediately next to the *St. Nikola Church*. On 17 September 1989 the act of blessing the foundation stone of the church was conducted by Gavril, archbishop at the time, while bishop Kiril blessed it on 13 September 1998.

The new building of the church is a copy of the architecture of the *St. Bogorodica Church* (St. Mary's Church) in Kalishta, near Struga. In addition to the icons it has a picturesque carved iconostasis made in Ohrid, which is a unique copy and one of its kind on the entire continent. Icon painting of the church is ongoing.

The church has an active women's auxiliary. It is particularly active during the organized ethnic festival in Canton in which every ethnic group living in this region takes place. The ethnic festival took place every year in September.

The "Pelister" folk dance group, which used to perform at the ethnic festival, was active at the *St. Nikola Church* until recently. The church also has a Macedonian Sunday school, which is well equipped with text books. The bingo, opened in 1989, is also of great financial assistance to the *St. Nikola Church*.

The following newspapers and radios have worked within the framework of the church community.

"VESNIK" (2000) (Newsletter). In March 2000 a monthly "Vesnik" church newsletter was published within the *St. Nikola Church*. It presents articles on religion and activities of the church.

"BILTEN 2002" (Bulletin 2002). Upon the occasion of the 28th Church-people's Assembly held in Cleveland, organized by the MOC of *St. Nikola* in Canton, a bulletin was published which was similar to the previous Diocese editions. It was an appropriate edition containing abundant information concerning the life and activities of the Macedonian Orthodox churches in USA and Canada.

For quite a while in Massillon there also used to be a Macedonian radio-hour. This was one of the more successful ethnic radio shows in this part of America. This

радиочас обилтувале со убави македонски народни песни и ора, забавна музика, вести и информации од целокупното живеење на македонските доселеници од градовите Маслон, Кентон и Акрон, а биле застапени бројни реклами-пропагандни емисии.

III. МИЧИГЕН

Мичиген е сојузна држава на САД која се наоѓа меѓу езерата Мичиген, Хјурон и Ири. Главен град е Ленсинг, а најголем мегалополис е Детроит. Тој е седиште на компаниите „Форд“, „Крајслер“ и „Ценерал моторс“, но и еден од најголемите центри на црнечкото население. Мичиген била англиска колонија од 1763 година, потоа статут на територија на САД добила во 1805 година, а сојузна држава е од 1837 година. Таму има две македонски цркви:

1. СВ. БОГОРОДИЦА ВО ДЕТРОИТ

Детроит е велеград и пристаниште на излезот на истоимената река во државата Мичиген во кој се наоѓа најбројната македонска колонија во САД. Уште при крајот на XIX век во Детроит почнале да се доселуваат Македонци од сите краишта на Македонија. Според некои податоци нив денес ги има над триесет илјади и тоа од Костурско, Скопско Прилепско, Леринско, Охридско, Гостиварско, но најбројни се од Тетовско, Преспанско и Битолско. Велат дека Вратница – Тетовско и Љубојно – Преспанско се преселиле во Детроит, видејќи вратнички и љубојнички таму ги има повеќе отколку во Републиката. Во овој неколкумилионски град, во минатото по Хемтремик, а денес во Стерлинг Хајтс и други делови на метрополата, Македонците се најбројни. Таму отвориле многу фурни, ресторани, агенции, фабрики, изградиле и убави домови за живеење. Тие се организирани во две црковни општини и во голем број регионални друштва и друг вид асоцијации.

Активностите за организирано опфаќање на Македонците од Детроит и од околните места започнале уште пред војната, со формирањето на МПО и МАНС. Меѓутод, како резултат на големосрпската и големобугарската пропаганда, македонското црковно живеење на Македонците започнало дури во седумдесеттите години. Иницијативниот одбор, во декември 1973 година одлучил да се преземат конкретни мерки за изградба на македонски црковен храм, а во 1974 година било решено да се организира македонска православна црква. На 14 јануари 1975 година била формирана црквата *Радње на Пресвета Богородица* во Ворен (дел од Детроит), која е примена во пазувите на Свети Климентовата црква и под нејзина јурисдикција. Првата архиерејска служба во оваа колонија ја отслужил надлежниот архиереј, митрополитот Кирил во една римокатоличка црква во август 1975 година, а потоа бил организиран пикник на кој присуствуваат повеќе илјади македонски доселеници, кои собрале поголема сума пари.

radio program abounded in beautiful Macedonian folk song and dance music, pop music, news, and information on life in general of the Macedonian immigrants in Massillon, Canton, and Akron. It also included numerous marketing and propaganda contents.

III. MICHIGAN

Michigan is a federal state of USA located between Lake Michigan, Lake Huron, and Lake Erie. Lansing is its Capital, and Detroit is its biggest megalopolis. It is the seat of the "Ford", "Chrysler", and "General Motors" companies, and also one of the biggest centers of the Negro population. Michigan was an English colony beginning 1763; it became a US territory in 1805, and it has been a federal state since 1837. There are two Macedonian Orthodox churches in Michigan:

1. SV. BOGORODICA (St. Mary) IN DETROIT

Detroit is a huge city harbour at the mouth of the river that shares the same name in the state of Michigan, which has the most numerous Macedonian colony in USA. As early as the end of the 19th century Macedonians from every part of Macedonia began migrating to Detroit. According to some data there are now more than thirty thousand mostly from the areas of Castoria (Kostur), Skopje, Prilep, Florina (Lerin), Ohrid, Gostivar, and most of all from Tetovo, Prespa, and Bitola. They say that the villages of Vratnica, near Tetovo, and Ljubojno, in Prespa, have moved to Detroit because more of their residents now live in Detroit than there are in the Republic of Macedonia. Macedonians are the most numerous in this million size city - first in Hamtramck, and now in Sterling Heights and other parts of the metropolis. Here they opened many bakeries, restaurants, agencies, and factories, and built beautiful homes for living in. They are also organized into two church communities and a large number of regional societies and other kinds of associations.

Activities for organization of the Macedonians in Detroit and the surrounding areas began before the war, with the establishment of the MPO and MAPL. However, as a result of the Great Serbian and Great Bulgarian propaganda, Macedonian church living of the Macedonians began as late as the 1970's. In December 1973 the initiative board decided to take concrete steps toward the construction of a Macedonian church. In 1974 they decided to establish a Macedonian Orthodox Church. On 14 January 1975 the "Raganje na Presveta Bogorodica" Church (*Birth of St. Mary Church*) was founded in Warren, a part of Detroit, which was received under the wing and the jurisdiction of St. Clement's Church. The first archpriest's service in this colony was conducted by Metropolitan Kiril at a Roman Catholic Church in August 1975. Later a picnic was organized, which was attended by several thousand Macedonian immigrants, who also raised a large amount of financial funds.

Во периодот кога се одбележувала 75-годишнината од Илинденското востание, на 13 август 1978 година, епархијскиот архиерей извршил осветување на купеното место и положил камен-темелник за градба на црква. Во меѓувреме, поточно на 24 декември 1978 година, е купена старата црковна зграда и осветена на 20 јули 1980 година, во присуство на бројно свештенство и македонски доселеници од САД и од Канада. Црквата се состоише од храм, сала за над 500 посетители, помошни простории, парохиски дом и голем паркинг.

Денес стариот објект на црквата е продаден, а е изградена новата црква која претставува соборен храм, и најголем објект на МПЦ во САД. До убавиот храм се изградени големи сали и други простории што претставуваат убав архитектонски комплекс. Местото било осветено на 25 септември 1995 година, а на 21 септември 1998 година е поставен камен-темелникот. Новиот објект на Св. Богородица е изграден заедно со комплексот кој е готов и се користи. Храмот е најголем и еден од најубавите што Македонците ги имаат во Северна Америка. Салата е осветена од архиепископот Стефан и митрополитот Кирил на 21 септември 2000 година за време на Богородичните празници.

Новиот храм има интересен олтар во изработен мермер, што претставува единствен пример во македонските православни цркви во иселеништвото. Покрај иконите на олтарот, зографисани се и другите делови од црквата, што претставува убав пример на православен храм. Осветена е на 21 септември 2002.

Во состав на црквата со успех работи, меѓу другите, женската секција, фолклорната група „Танец“, македонскиот радиочас, хорската и други секции, неделното македонско училиште и пензионерското друштво.

Исто така, во минатото во Детроит било извршено осветување на уште еден храм. Така, името Св. Петка било посветено на дел од една сала, а чинот на осветувањето бил извршен од македонски владика. И покрај напорите на македонските доселеници овој осветен дом да се активира од македонски архиерей на МПЦ, сепак до тоа не дошло. Во салата се организирале голем број игранки и други манифестиации, но, гладно, се користела за игранье бинго.

2. СВ. ГОРГИ КРАТОВСКИ ВО ДЕТРОИТ

Фармингтон Хилс е дел од метрополата Детроит и пријатно место за живеење. Таму група Македонци претежно од Битолско и Преспанско ја формирале Македонската православна црква Св. Гоѓи Кратовски, втора македонска православна црква на пошироката територија на Детроит. Била формирана, пред сè, да ги задоволи верските, духовните и културните потреби на многубројното македонско иселеништво од тој дел на градот Детроит. Црквата е основана на 19 декември 1993 година. На тој ден се одржало првото

On 13 August 1978, during the celebration of the 75th Anniversary of the Ilinden Uprising, the Diocese archpriest blessed the land that had been purchased and placed the foundation stone for construction of a church. In the meantime, more precisely on 24 December 1978, the old church building was purchased and blessed on 20 July 1980 in the presence of numerous clergymen and Macedonian immigrants from USA and Canada. The church consisted of a church building, hall that fit more than 500 visitors, assisting rooms, priest's home, and a large car park.

The old church building has now been sold, and a new church was built, which is the biggest building of the MOC in USA. Large halls and other buildings were built next to the church building, which all represents one beautiful architectural complex of buildings. The place was blessed on 25 September 1995, and the foundation stone was placed on 21 September 1998. The new building of the *St. Bogorodica* Church was built together with the whole complex and it is now finished and already being used. The church is the biggest and one of the most beautiful ones that the Macedonians have in North America. Archpriest Stefan and Metropolitan Kiril blessed the hall on 21 September 2000 during the *Bogorodica* holidays.

The new church has an interesting altar made of marble, which is unique of its kind in the Macedonian Orthodox Churches in the Diaspora. Besides the icons on the altar, other parts of the church were also painted, which makes it a beautiful example of an Orthodox church. It was blessed on 21 September 2002.

The church has an active women's auxiliary, the "Tanec" folk dance group, a Macedonian radio program, Macedonian Sunday school, choir, pensioner's society, and other associations.

Also, in Detroit blessing of another temple was performed in the past. Thus, the name of *St. Petka* was devoted to part of a hall, and the blessing was performed by a Macedonian bishop. Despite efforts of the Macedonian immigrants to activate this home that was blessed by a Macedonian archpriest of the MOC, nevertheless they did not succeed. Many dances and other manifestations were organized at the church, but it was mainly used for playing bingo.

2. SV. GORG / KRATOVSKI (St. George of Kratovo) IN DETROIT

Farmington Hills is part of the metropolis of Detroit and a pleasant place for living. Here a group of Macedonians mostly from the Bitola and Prespa area founded the Macedonian Orthodox Church of *St. George of Kratovo*, which is the second Macedonian Orthodox Church on the entire territory of Detroit. It was founded, above all, to satisfy the religious, spiritual, and cultural needs of the numerous Macedonian immigrants in this part of Detroit. The church was founded on 19 December 1993. The

организационо собрание, на кое е донесена одлука новата македонска православна црква да го наси името на македонскиот светец св. Георги Кратовски, а бил избран и црковен иницијативен одбор кој ги продолжил секојдневните организациони активности.

Почетните активности започнале со првата богослужба која се одржала во една либанска православна црква и која привремено се користела и за одржување на други црковни активности во период од една и пол година. Бидејќи посетеноста на богослужбите и другите активности била поголема, се наметнала потребата за формирање и изградба на своја македонска православна црква. Затоа, членовите на црквата биле во постојан контакт со архиепископот Михаил, од кого баарале благослов нивната црква да биде прифатена под јурисдикција на Македонската православна црква. За таа цел биле остварени неколку средби во повеќе места во САД и Канада кои вродиле со плод. По една и пол година, со одлука на архиепископот Михаил, е потврден црковниот одбор и свештеникот.

Потоа, во втората половина на 1995 година е купена кујда, која е преименета во црква. На 27 август 1996 година, архиепископот Михаил, извршил мало осветување. Целосното осветување на црквата било извршено на 8 септември 1997 година, исто така, од архиепископот Михаил.

Инаку, црквата Св. Георги Кратовски е адаптирана во македонски православен храм, со приспособен олтар што порано се користел во друга македонска православна црква. Храмот собира стотина верници, а во подрумските простории е адаптирана мала сала за црковни и други потреби. Затоа, управата и членовите на црквата планираат да го прошират објектот и да се изгради сала во која ќе се одвиваат голем број црковни, духовни и културно-просветни активности. Во рамките на црквата активна е женската секција, а работи и неделно црковно училиште.

3. МАКЕДОНСКИТЕ МЕДИУМИ И АСОЦИЈАЦИИ ВО ДЕТРОИТ

Во Македонската колонија во Детроит се појавиле бројни медиуми, а се основани и следните друштвата, клубови и друг вид асоцијации:

„МАКЕДОНСКИ ЗБОР“ (1977 - 1991). Списанието „Македонски збор“ од Детроит е право македонско списание од ваков вид во Северна Америка, што се печатеше на македонски јазик и претставуваше значаен афирматор на македонското име и нација, а беше тесно поврзано со стварноста на Република Македонија.

Првиот број на списанието излегол на први август 1977 година за време прославата на Илинденското востание во Детроит, на осум страници во формат 28 x 22 см со латиница, чија форма ќе ја задржи и за идните броеви. Овој број бил посветен на 74-годишнината од Илинденското востание и 33-годишнината од конституирањето на македонската држава и претставувал

first organizational assembly was held on this day, and a decision was reached to name the new Macedonian Orthodox Church after the Macedonian saint, St. George of Kratovo. They also elected a church initiative committee who proposed the everyday organizational activities.

Initial activities began with the first church service held at a Lebanese Orthodox Church which they had used temporarily for conducting other church activities for a year-and-a-half. The need to establish and build their own Macedonian Orthodox Church arose from the fact that very large numbers of people attended services and other activities. For this reason, members of the church maintained regular contacts with Archbishop Mihail of whom they requested that their church be blessed and taken under the jurisdiction of the Macedonian Orthodox Church. With this aim, they had several fruitful meetings at a number of places in USA and Canada. A year and a half later, on decision of Archbishop Mihail, the church committee and priest were confirmed.

In the second half of 1995, a house was purchased which was adapted into a church. On 27 August 1996 archbishop Mihail conducted a small blessing ceremony. The church was fully devoted on 8 September 1997, once again by archbishop Mihail.

The church of St. George of Kratovo was adapted into a Macedonian Orthodox Church with an adapted altar which had previously been used at another Macedonian Orthodox Church. The church can fit hundreds of believers, while the basement has been adapted into a small hall to satisfy the church and other needs. For this reason, the church management and members planned to extend the building and to build a hall in which a large number of religious, spiritual, cultural and educational activities would be conducted. The church also has an active women's auxiliary and Sunday church school.

3. MACEDONIAN MEDIA AND ASSOCIATIONS IN DETROIT

The Macedonian colony in Detroit produced numerous media and established the following societies, clubs, and other kinds of associations:

"MAKEDONSKI ZBOR" 1977 (Macedonian Word, 1977). The "Makedonski zbor" magazine in Detroit was the first Macedonian magazine of its kind in Northern America. Printed in Macedonian, it was an important affirmer of the Macedonian name and nation, and was at the same time closely related to the reality of the Republic of Macedonia.

The first issue of the magazine was published on 1 August 1977 during the celebration of the Ilinden Uprising in Detroit. It consisted of eight pages written in the Latin alphabet with a format of 28 x 22 cm, which it retained for future issues. This edition was devoted to the 74th Anniversary of the Ilinden Uprising, and the 33rd Anniversary of the constitution of the Macedonian state. It was an

настан од посебен интерес за информирањето на македонската колонија и пошироко. Ова информативно гласило го печатела македонско-американската издавачка куќа „Илинден“ од Детроит.

Во првиот број се истакнува дека „Македонски збор“ се планира да излегува еднаш месечно како образовно-воспитно и информативно гласило, кое ќе ја шири македонската култура, писменост и историја меѓу Македонците во Северна Америка (САД и Канада).

Тоа излегуваше петнаесетина години со различен интензитет. Во 1990 година биле отпечатени десет броеви, сите на 16 страници, од кои два двоброја, а во 1991 година, во септември бил отпечатен уште еден број. И овие броеви на весникот „Македонски збор“ се слични не само по форма и техничко уредување, туку и по содржина како и претходните.

„МАКЕДОНСКА ИСКРА“ (1977). По повод Македонскиот пикник одржан на 14 август 1977 година во Детроит, организацијата „Обединети Македонци“ го отпечатила првиот број на весникот „Македонска искра“. Ова информативно гласило е отпечатено на македонски јазик со кирилица, но се објавени и материјали на английски јазик.

„МАКЕДОНЧЕ“ (1979). Во мај 1979 година во издание на македонско-американската издавачка куќа „Илинден“ од Детроит се подвило детското списание „Македонче“, печатено на македонски јазик, на 28 страници, мал формат (13,5 x 21 см). На насловната страница внимание привлекува фотографијата на дете од с. Тработивиште, Делчевско, кое во 1977 година настапило со својот тапон на манифестијата на народни инструменти во с. Долнени, Прилепско, и било вистинска отракција. Списанието е вкусно уредено и е на македонски литературен јазик. Притоа е направен избор на песни за деца, текстови од историското минато со патриотски карактер, а на крајот е дадена и македонската азбука. Тоа е прво детско списание што излегло на северноамериканскиот континент, од кое е отпечатен само еден број.

„ЦРКОВЕН БИЛТЕН“ (1981 –). Во текот на 1981 година во состав на црквата Св. Богородица започнал да се печати „Црковниот билтен“. Тој излегува на мал формат (13,5 x 21 см), на 12 страници со текстови од живот во црквата. Исто така, во рамките на црквата е отпечатена и Апологетска читанка.

„БИЛТЕН 1990“. Во организација на МПЦ Св. Богородица, на 1 и 2 септември 1990 година бил одржан Шеснаесеттиот црковно-народен собир. Билтенот што по тој повод бил отпечатен има 68 страници (формат 21 x 27 см).

„МАКЕДОНСКИ ФЕСТИВАЛ“. На 11 јуни 1995 година, а по повод Вториот македонски фестивал што го организирала МПЦ Св. Богородица било отпечатено пригодно издание. Во него се застапени спонзорите кои го помогнале овој фестивал. Вакви изданија се печатат секоја година.

event that was of special interest to the information of the Macedonian colony and beyond that. This newspaper was published by the Macedonian-American publishing house of "Ilinden" in Detroit.

The first edition of this magazine emphasizes that "Makedonski zbor" is planned to come out once a month as an informative and educational paper which would spread Macedonian culture, literacy, and history among the Macedonians in Northern America, i.e. USA and Canada.

It continued being published for fifteen years with varying intensity. In 1990, ten editions were published, all on 16 pages, of which two were double issues, with one more issue printed in September 1991. These editions of the "Makedonski zbor" newspaper were similar to the previous ones in form, technical design, and content.

"MAKEDONSKA ISKRA" (1977) (Macedonian Spark, 1977). The "United Macedonians Organization" released the first issue of the "Makedonska iskra" newspaper upon the occasion of the Macedonian picnic held on 14 August 1977 in Detroit. This newspaper was printed in Macedonian and in the Cyrillic alphabet, but it also contained articles written in English.

"MAKEDONCHE" 1979 (Little Macedonian, 1979). In May 1979 the Macedonian-American publishing house of "Ilinden" from Detroit issued the children's magazine titled "Makedonce". It was printed in Macedonian on 28 pages of small format, 13.5 x 21 cm. The front page attracts attention with its photo of a small child from the village of Trabotiviste, near Delchevo, who performed with his drum at the manifestation of folk instruments at the village of Dolneni, near Prilep, in 1977, and who was a real attraction. The magazine is edited with much good taste and is written in the Macedonian literary tongue. It includes a selection of children's songs, patriotic articles on the historical past, and at the end it presents the Macedonian alphabet. This was the first children's magazine published on the North American continent, of which only one issue was released.

"CRKOVEN BILTEN" (1981 -) (Church Bulletin). The "Crkoven bilten" began being published in 1981 within the activities of the *Sv. Bogorodica Church* (St. Mary's Church). It is printed on 12 pages of small format, 13.5 x 21 cm, and contains articles related to the church life. An "Apologetic Book" is also published within this church.

"BILTEN 1990" (Bulletin, 1990). The Sixteenth Church-people's Assembly was held on 1-2 September 1990 and was organized by the MOC of St. Mary (St. Bogorodica). A 68-page bulletin of small format (21x27 cm) was published upon this occasion.

"MAKEDONSKI FESTIVAL" (Macedonian Festival). On 11 June 1995, upon the occasion of the Second Macedonian Festival organized by "Sv. Bogorodica" an appropriate edition was published. It includes the sponsors of the festival. Similar editions are released every year.

„БИЛТЕН“ (1995 -). Во рамките на црквата Св. Георги Кратовски излегуваше црковен билтен. Тој се печати на формат 21,5 x 27,5 см, на 32 страници и е исполнет со корисни материјали од религијата и општественото живеење.

„БИЛТЕН 1995“. По повод 21-от црковно-народен собир што се одржал од 1 до 4 септември 1995 година бил отпечатен билтен, кој содржи голем број податоци за активностите на Македонците во САД и Канада.

МАКЕДОНСКИ ЕТНИЧКИ РАДИО ПРОГРАМИ. Еден од првите етнички радиочасови во Детроит започнал со работа 1967 година под име „Југославенска програма“. На овој радиочас во почетните години се емитувале музички програми од сите југословенски центри, Меѓутоа, претежно биле застапени емисии на македонски јазик и со македонски песни и ора. Од јануари 1969 година овој радиочас го променил името.

Исто така, од 1980 година, на каналот 62, во траење од еден час се емитувал првиот македонски ТВ-час на тие простори. Во последно време се емитувал повремено, особено за време на верските и државните празници или други настани во македонската колонија.

И на радиочасот и на телевизиската програма претежно биле застапени музички емисии, во кои македонската песна и ора редовно се пренесувани низ етерот на Детроит и околните места, потоа во Виндаор, Канада и пошироко. Исто така, биле застапени и вести од татковината и од дијаспората, детски и хумористички емисии, поздрави и честитки и реклами-пропагандни пораки на деловни луѓе, кои ги спонзорирале овие емисии. Од 19 јануари 1992 година овој македонски радиочас го променил името во радиопрограма „Оро македонско“, и се емитувал секоја сабота од 17 до 18 часот сè до 2001 година.

Во 1972 година започнал да се емитува „Југословенскиот радиочас“ секоја недела во траење од еден час, со избор на различна музика. Од април 1977 година, пак, започнал и ТВ-час „Балкан ТВ шоу“, кој од 1980 година започнал да работи како „Југословенска-американска ТВ програма“.

Радиочасот, пак, „Глас од Македонија“ во Детроит својата мисионерска дејност ја започнал во мај 1975 година. Во почетокот се емитувал секоја недела во траење од еден час, а подоцна започнал да се емитува секој четврток навечер на „Станицата на нациите“, заедно со други триесетина етнички радиопрограми.

Речиси во исто време со радиочасот „Глас од Македонија“, на „Станицата на нациите“ во Детроит, започнал да се емитува уште еден македонски радиочас кој работел сè до 1983 година. На програмата биле застапени народни песни и ора, поздрави и честитки, говорни материјали и емисии преземени од Македонското радио.

Во рамките на Македонската православна црковна општина Св. Богородица, од Детроит од 1985 година започнал да работи радиочасот „Македонски глас“. Денес на програмите на овој радиочас се застапени вести,

"**BILTEN**" (1995 -) (**Bulletin, 1995** -). The church of Sv. Gorgi Kratovski (St. George of Kratovo) publishes a church "Biltén". It is printed on 32 pages of small format, 21.5 x 27.5 cm, and abounds in useful materials on religion and social living.

"**BILTEN 1995**" (**Bulletin, 1995**). Upon the occasion of the 21st Church-people's Assembly held during 1-4 September 1995 a bulletin was published containing much information regarding activities of the Macedonians in USA and Canada.

MACEDONIAN ETHNIC RADIO PROGRAMS. One of the first ethnic radio programs in Detroit began in 1967 titled "Jugoslovenska programa" (Yugoslav Program). During the early years this radio-hour broadcast music programs from every Yugoslav center. However, Macedonian song and dance music mostly predominated. In January 1969 this radio-hour changed its name.

Similarly, starting 1980, the first Macedonian TV one-hour show in the region was broadcast on Channel 62. Later it was broadcast occasionally, especially during religious and state holidays or other events in the Macedonian colony.

Music shows dominated in both the radio-hour and TV program. Macedonian song and dance music were regularly broadcast in Detroit and the surrounding area, in Windsor, Canada, and beyond that. They also included news from the fatherland and the Diaspora, children's and humoristic shows, greetings, and marketing advertisements of businessmen who sponsored these shows. On 19 January 1992 this Macedonian radio-hour changed its name to the "Oro Makedonsko" radio program. It was broadcast every Saturday from 5 p.m. to 6 p.m. till the year 2001.

In 1972 the "Jugoslovenski radio-cas" (Yugoslav Radio-Hour) was broadcast for one hour every Sunday with a wide range of music. In April 1977 a TV show called "Balkan TV Show" began. Later, in 1980 it became the "Yugoslav-American TV Program."

The radio-hour called "Glas od Makedonija" (Voice from Macedonia) began its missionary activities in May 1975. At first it was broadcast every Sunday for one hour, but later this changed to every Thursday evening on "The Station of the Nations" together with about thirty other ethnic radio programs.

At almost the same time as the "Glas od Makedonija" radio-hour, another Macedonian radio-hour began being broadcast on the "Station of the Nations" in Detroit. This continued till 1983. The program included folk song and dance music, greetings, talk shows, and shows taken from the Macedonian radio.

A radio-hour titled "Makedonski glas" began in Detroit in 1985 within the Macedonian Orthodox Church Community of the "Sv. Bogorodica" (St. Mary's Church). Presently this radio-hour broadcasts news, announcements and information

соопштенија и информации од црковното живеење, а се емитуваат македонски народни песни и ора, реклами-пропагандни материјали, поздрави и честитки, вести и друго.

Во Детроит од мај 1986 година започнал да се емитува радиочасот под име „Југословенско-вардарска радиопрограма“. Поради југословенската определба, помал број музички програми и емисии биле застапени на македонски јазик. Денес овад програма се води под името македонски радиочас „Од срце за срце“ и се емитува секоја сабота во траење од два часа и повеќе.

Во август 2001 година започна со работа новата радиопрограма „Македонија“. Таа се емитува секоја сабота во траење од час и половина. На неа се застапени бројни емисии кои го привлекуваат вниманието на слушателите.

Исто така, во Детроит биле формирани и следните асоцијации:

МАКЕДОНСКИ ЛЕКТОРАТ. Македонскиот јазик се повеќе станува интересен за бројни лингвисти во САД и Канада, како и за младите генерации од македонско потекло кои проявуваат интерес за корените на своите претци. Така, во септември 1991 година, со голема поддршка на професори на Универзитетот „Мичиген“ во Ан Арбор, заедно со големото залагање и заинтересираноста на Македонците од МПЦ „Св. Богородица“ во Детроит, беше отворен Македонскиот лекторат. На четири семестри беа запишани првите студенти кои ги завршиле студиите и тоа беа првите македонисти.

Исто така, подолги години со успех работеше македонски лекторат во Портланд, Орегон, Сеатл, Вашингтон и во Темпи, Аризона. Така, во 1982 година бил отворен Лекторат по македонски јазик на Државниот универзитет во Портланд. На Универзитетот во Сеатл, започнал лекторатот во 1988 година. Потоа, во 1991 година за првпат македонски јазик се предавал на еден летен курс во Државниот универзитет во Темпи, Аризона (град збратимен со Скопје). Во 1995 година имало летен курс и на Универзитетот во Питсбург, Пенсилванија.

„ОБЕДИНЕТИ МАКЕДОНЦИ“ ВО ДЕТРОИТ. Иницијатива за формирање огранок на националната организација „Обединети Македонци“ се родила на 16 ноември 1968 година во Торонто, а се реализирала на состанокот одржан на 7 јуни 1969 година во Детроит. Овој огранок на организацијата „Обединети Македонци“ од Северна Америка бил единствен кај македонските доселеници кој бил активен во САД.

Новата организација „Обединети Македонци“, пак, била формирана на 5 мај 2000 година, исто така, во Детроит. Таа е самостојна, но соработува со денешната организација „Обединети Македонци“ од Торонто. Целите на оваа организација се меѓу другото, да работи за националното единство на Македонците каде било во светот, без разлика на нивното религиозно верување, политичко мислење или членство.

relating to church life, Macedonian song and dance music, marketing, greetings, news and other materials.

A radio-hour titled "Jugoslovensko-vardarska radio programa" began in Detroit in May 1986. Since it was Yugoslav somewhat fewer programs were in the Macedonian tongue. Presently this program is known as the Macedonian radio-hour titled "Od srce za srce" (From Heart to Heart) and is broadcast every Saturday for more than two hours.

A new radio program titled "Makedonija" (Macedonia) began in August 2001. It is broadcast every Saturday for an hour-and-a-half and includes numerous shows that attract the listener's attention.

The following associations exist in Detroit presently:

MACEDONIAN LANGUAGE DEPARTMENT. The Macedonian language became interesting for a number of linguists in USA and Canada, as well as for the young generations of Macedonian descent who were interested in the roots of their ancestors. Thus, with the huge support of professors from the University of Michigan in Ann Arbor, together with the tremendous efforts and interest of the Macedonians of the MOC of Sv. Bogorodica in Detroit, a Macedonian language department was opened in September 1991. The first students enrolled and finished the four-semester studies, thus becoming the first Macedonian language graduates, or "Makedonisti."

A Macedonian language department also functioned successfully for many years in Portland, Oregon, Seattle, Washington, and Tempe, Arizona. In 1982 a Macedonian language instructorship was opened at the State University in Portland. At the state University in Seattle the instructorship in Macedonian began in 1988. Then in 1991, for the first time Macedonian language was taught at a summer course at the state University of Tempe, Arizona (a sister city of Skopje). There was also a summer course in 1995 at the state University of Pittsburgh, Pennsylvania.

"OBEDINETI MAKEDONCI" (United Macedonians) IN DETROIT. The idea to establish a branch of the United Macedonians National Organization in Detroit was born on 16 November 1968 in Toronto. It was realized at the meeting held on 7 June 1969 in Detroit. This branch of the United Macedonians organization in North America was the only one among the Macedonian immigrants that was active in USA.

The new United Macedonians organization, however, was established on 5 May 2000, also in Detroit. It is independent but closely collaborates with the present United Macedonians organization in Toronto. The main objectives of this organization are to work toward national unity of the Macedonians throughout the world, regardless of their religious beliefs, political opinion, or membership.

АМЕРИКАНСКО-МАКЕДОНСКА БИЗНИС АСОЦИЈАЦИЈА. Оваа асоцијација била формирана во Детроит во 1990 година. Во неа членуваат одреден број бизнисмени од македонско потекло кои живеат во метрополата Детроит и други градови широку САД.

„АМЕРИКАНСКО-МАКЕДОНСКА АСОЦИЈАЦИЈА“. Оваа асоцијација била формирана од група познати и признати патриоти и бизнисмени. Тие македонски доселеници, чиј број е претежно од тетовскиот крај, ја регистрирале асоцијацијата во ноември 2001 година. Таа, меѓу другото, има за цел да ги зближи САД и Република Македонија на политичко и економско поле. Во состав на асоцијацијата со успех работи „Македонски фонд за помош“. Таа била организатор на мирните собирања, како и на многубројните средби, разговори, трибини и посети на доселените Македонци од Тетовско, што се одржала во октомври 2001 година во Република Македонија. „Американско-македонската асоцијација“ извршила силен притисок кај македонските и кај американските власти во врска со етничкото чистење на Македонците и враќањето на нивните огништа во Тетовско.

„ПОМНИ“. Во почетокот на 2002 година, организацијата „ПОМНИ“ (Преродба и обединување на македонските национални интереси) била регистрирана како хуманитарна асоцијација. Меѓутод, таа е дел на политичката партија „ПОМНИ“ во Скопје. Оваа организација е активна во Нью Џерси, во Чикаго и Детроит.

КУЛТУРЕН КЛУБ „ШАР“. Оваа асоцијација била формирана во 1968 година во Детроит и врвела културна мисија меѓу Македонците.

БСК „БЕЛОИШТА“. Белоишкот спорчки клуб е еден од најстарите и најактивните во Детроит. Тој бил формиран во 1972 година од доселеници од селото Беловиште, Тетовско, кои се едни од најбројните во метрополата Детроит. Тие се организатори на пикник и на селската слава посветена на св. Атанасиј. Клубот е сопственик на место и сала каде се одржуваат голем број прослави и другарувања.

ФК „ВАРДАР“. Фудбалскиот клуб „Вардар“ бил формиран на 23 јануари 1973 година од група спорчки ентузијасти од Детроит. Името било дадено по улес на ФК „Вардар“ од Скопје. Овој фудбалски клуб започнал да се натпреварува во Првата детроитска аматерска лига. Тој е од првите македонски фудбалски клубови во САД, кој постигнал завидни резултати во своето постоење.

ДРУШТВО „МЛАДОСТ“ ОД СТАРО СЕЛО. Едно од поголемите селски друштва во Детроит е, секако, друштвото „Младост“ на доселениците од Старо (Старе) Село, Тетовско. Тоа е формирано во мај 1976 година, за селската слава Гурѓајден. Друштвото „Младост“ е сопственик на фарма каде биле организирани голем број пикници, културни, спорчки и други манифестации.

AMERICAN-MACEDONIAN ASSOCIATION. This association was established in Detroit in 1990. Its members are businessmen of Macedonian origin who live in the metropolis of Detroit and other cities throughout USA.

AMERICAN-MACEDONIAN ASSOCIATION. This association was established by a group of well-known and renowned patriots and businessmen. These Macedonian immigrants, the majority of which came from the Tetovo region, registered this association in November 2001. One of its main aims is to bring USA and the Republic of Macedonia closer politically and economically. A "Macedonian aid fund" has functioned successfully within this association. It organized peaceful gatherings, numerous meetings, discussions, tribunes, and visits of the dispersed Macedonians from the Tetovo area, which took place in October 2001 in the Republic of Macedonia. The American-Macedonian Association exerted strong pressure among the Macedonian and American authorities regarding the ethnic cleansing of the Macedonians and their return to their homes in the Tetovo region.

"POMNI". (Prerodba i obedinuvanje na makedonskite nacionalni interes) (Renaissance and Unification of the Macedonian National Interests RUMNI) was registered as a humanitarian association at the beginning of 2002. However, it is part of the "POMNI" political party in Skopje. This organization is active in New Jersey, Chicago and Detroit.

"SHAR" CULTURAL CLUB. This association was established in 1968 in Detroit and performed a cultural mission among the Macedonians there.

BSC "BELOVISHTA". The Belovishte sports club is one of the oldest and most active in Detroit. It was established in 1972 by immigrants from the village of Belovishte, near Tetovo, who are among the most numerous in the metropolis of Detroit. They are the organizers of a picnic and celebration of the village festival devoted to St. Atanasij. The club also owns the land and hall at which numerous meetings and celebrations were held.

"VARDAR" FOOTBALL CLUB. The "Vardar" Football Club was established on 23 January 1973 by a group of sports enthusiasts in Detroit. It was named after the "Vardar" Football Club in Skopje. The club began competing in the First Detroit amateur league. It is one of the first Macedonian football clubs in USA that achieved impressive results during its time.

"MLADOST" SOCIETY FROM STARO (STARE) SELO. The "Mladost" society is one of the bigger village societies in Detroit comprised of immigrants from Staro (Stare) Selo, near Tetovo. It was established in May 1976 for the village festival known as "Gurgovden." The "Mladost" society owns a farm on which they organize many picnics, cultural, sports, and other manifestations.

ДРУШТВО „ИЛИНДЕН“ ОД РОГАЧЕВО. Во државата Мичиген во САД има околу педесет семејства од селото Рогачево, а само во Детроит има триесетина семејства. Друштвото „Илинден“ постои од 1979 година. Оттогаш доселениците од ова село го слават и версииот национален празник Илинден. Исто така, тоа ја организира и селската слава св. Спас, како секавање на словата во нивното село Рогачево.

ДРУШТВОТО „КИРИЛ ПЕЈЧИНОВИК“ ОД ТЕАРЦЕ е собиралиште на македонските доселеници по потекло од Теарце, Тетовско, кои живеат во Детроит и во Виндзор. Тоа е формирано на 8 јуни 1986 година, кога голем број теарчани и нивни пријатели од другите тетовски села организирале пикник. И денес ова друштво е доста активно и е организатор на теарскиот пикник и на славите посветени на Митровден и на св. Никола.

ПРАВОСЛАВЕН КУЛТУРЕН КЛУБ „МАКЕДОНИЈА“. Оваа асоцијација е продолжение на Културниот клуб „Шар“ што бил формиран во 1968 година. Под новото име „Македонија“, клубот бил регистриран во 1988 година.

КУЛТУРНОТО ДРУШТВО „ПОЛОГ“. Оваа асоцијација била формирана во септември 1988 година во Детроит. Името го добила поради бројноста на доселениците од Тетовско, односно од полошкиот крај. Уште на почетокот имало околу 350 членови. Друштвото е официјално регистрирано кај локалните американски власти во Детроит.

Во првата година друштвото „Полог“ започнало да организира пикник кој бил традиционален и на кои присуствувале македонските доселеници од сите делови на Македонија. Друштвото организирало повеќе игранки на кои се собрале финансиски средства за хуманитарни потреби. Една од таквите акции што ја спровело друштвото била изградбата на манастирот Св. Наум Охридски на Попова Шапка.

Во поново време меѓу членовите на друштвото „Полог“ се спроведени акции за обнова и изградба на православните цркви и манастирите во тетовскиот крај, особено за обновата на Лешочкиот манастир Св. Атанасиј.

Друштвото „Полог“ во првите години од основањето развивало многу успешна дејност, потоа активностите се намалиле. Во последните неколку години друштвото повторно зајакнува и развива бројни активности. Така, од 2000 година друштвото „Полог“ е организатор на голф турнирот кој станал традиционален. Потоа, во состав на друштвото од септември 2001 година со успех работи македонскиот радиочас, а се организираат различни собирања и другорувања на голем број македонски доселеници од тетовскиот крај.

ДРУШТВО „ПРЕСПА“. Основано е во 1988 година, како културно-просветна организација, во која членуваат македонските доселеници од Преспа. Според неговиот правилник, секој преспанец може да биде негов член и да

"ILINDEN" SOCIETY FROM ROGACHEVO. In the state of Michigan, USA there are about fifty families from the village of Rogachevo, with about thirty families in Detroit alone. The "Ilinden" society was established in 1979. Since then the immigrants from this village have celebrated the religious and national holiday of Ilinden. This society also organizes celebration of the village festival of St. Spas in memory of their village patron in Rogachevo.

"KIRIL PEJCINOVICH" SOCIETY FROM TEARCE. This society is the meeting place of Macedonian immigrants that came from the village of Tearce, near Tetovo, who now live in Detroit and Windsor. It was established on 8 June 1986 when many people from Tearce and their friends from other villages in the Tetovo area organized a picnic. This society continues to be quite active and it organizes the Tearce picnic and festivals devoted to the holiday known as "Mitrovden" and "St. Nikola."

"MAKEDONIJA" ORTHODOX CULTURAL CLUB. This association is a continuation of the "Shar" Cultural Club established in 1968. In 1988 the club was registered under its new name of "Makedonija" (Macedonia.)

"POLOG" CULTURAL SOCIETY. This association was founded in September 1988 in Detroit. It was named after the Polog area near Tetovo from which numerous immigrants had come. It started out with about 350 members. It is officially registered with the local American authorities in Detroit.

In its first year the "Polog" society began organizing a traditional picnic which was attended by Macedonian immigrants from all parts of Macedonia. It also organized numerous dances at which they raised funds for humanitarian needs. One of the activities of this society includes the construction of the *St. Naum of Ohrid Monastery* on mt. Popova Shapka.

Recently members of the "Polog" society conducted activities for restoration and construction of Orthodox churches and monasteries in the Tetovo area, especially for the restoration of the *Sv. Atanasij Monastery* at Leshok.

In its first years the "Polog" society developed numerous activities which somewhat died out later. In recent years it has strengthened once again and is developing numerous activities. Since the year 2000 the "Polog" society has organized the golf tournament which has become traditional. A Macedonian radio-hour has worked successfully within this society since 2001. In addition to this it organizes various social meetings for the large number of Macedonian immigrants from the Tetovo region.

"PRESPA" SOCIETY. This society was established in 1988 as a cultural and educational organization whose members were Macedonian immigrants from Prespa. According to its regulations, anyone who comes from Prespa can be a member

бидејќи избран во раководните тела на друштвото. Исто така, во него можат да членуваат и Македонци од други делови на Македонија, но без право на избор во управата.

Друштвото „Преспа“ било организатор на „Деновите на македонската култура“, манифестација која денес не се одржува. Неговиот паричен фонд се збогатувал од доброволни прилози и организирани игранки, концерти и сл. Дел од собраниите средства се давани на црквата Св. Богородица, а дел и на црквата Св. Георги Кратовски од Детроит.

ДРУШТВО „ПЕЛИСТЕР“. Това било формирано во 1989 година од група македонски доселеници од битолскиот крај. Во него членувале претежно битолчани кои биле доста активни во периодот на формирањето на друштвото. Така, тие биле организатори на пикници, игранки и друг вид другарувања, кога се собирале македонски доселеници не само од Битолско, туку и од други краишта од Македонија.

ДРУШТВО „ЉУБОЈНО“. Покрај друштвото „Преспа“, доселениците од Љубојно се организирани и во свое селско друштво „Љубојно“, кое е основано во 1992 година. Во градот Детроит живеат над 100 семејства од Љубојно, а, исто така, ги има и во други американски градови, на пример, во Чикаго, околу 20 семејства, потоа во Охајо, во Калифорнија и во Канада. Се претпоставува дека на овие простори на Северна Америка има околу 300 семејства од селото Љубојно. Посебна грижа друштвото води за селото Љубојно. Со негови средства се одржуваат црквите, гробиштата и други комунални објекти. Во 1993 година е спроведена посебна хуманитарна акција за собирање средства за купување на лекови за амбулантата во селото. Истата година произлезе и идејата да се соберат пари и за изградба на патот од селото до манастирот Св. Петар.

Друштвото „Љубојно“ еднаш годишно на празникот св. Атанас (летен), на 15 мај, (најблиската сабота или недела) организира пикник, како секавање на селската слава, која се одржувала во манастирот Св. Атанас. На тој ден организира и игранка, на која се покануваат сите Македонци доселеници во Детроит, а исто така и љубичани од другите делови на Америка.

КЛУБ „СКОПЈЕ“. Оваа асоцијација била формирана во ноември 1999 година од група новодојдени македонски доселеници од Скопје и Скопско и вни пријатели. Тој е еден од помладите клубови во Детроит.

МЛАДО ДРУШТВО „ПОЛОГ“. Младинците од Детроит чии дедовски корени се протегаат во Македонија, во тетовскиот регион формирале свое друштво. Тоа било основано на 10 ноември 2001 година, кога и се организирала голема група младинци, претежно ителектуалци. Младото друштво „Полог“ било организатор на бројни игранки и други собирања.

and be elected among the management of the society. Macedonians from other parts of Macedonia can also be members, but without the right to be elected members of the management.

The "Prespa" society organized the "Days of Macedonian Culture" manifestation, but this no longer exists. It added to its financial funds by organizing dances, concerts, and similar activities. Part of the funds was donated to the *Sv. Bogorodica Church* and part to the *Sv. Gorgi Kratovski Church* in Detroit.

"PELISTER" SOCIETY. This society was established in 1989 by a group of Macedonian immigrants from the Bitola area. Its members are mainly people from the Bitola area who were quite active during the establishment of the society. Thus, they were organizers of picnics, dances, and other forms of socializing which were attended not only by Macedonian immigrants from the Bitola area, but other parts of Macedonia as well.

"LJUBOJNO" SOCIETY. In addition to the "Prespa" society the immigrants from Ljubojno also organized themselves within their own "Ljubojno" village society, established in 1992. About 100 families from Ljubojno live in Detroit, but there are also many in other American cities, about 20 families in Chicago for instance, in Ohio, California, and in Canada. It is believed that there are about 300 families from the village of Ljubojno living in this part of North America. The society takes special care of the village of Ljubojno. Their funds are used for maintenance of the churches, graveyard and other communal objects. In 1993 a special humanitarian activity was conducted to raise funds for the purchase of medicaments for the village clinic. The same year the idea was born to raise funds for construction of a road from the village to the *St. Petar Monastery*.

Once a year on St. Atanas' Day on 15 May, or the closest Saturday or Sunday to this date, the "Ljubojno" society organizes a picnic in memory of the village festival, which used to take place at the *St. Atanas Monastery*. On this day they organize a dance to which every Macedonian immigrant in Detroit, and immigrants from Ljubojno from other parts of America are invited.

"SKOPJE" CLUB. This association was established in November 1999 by a group of newly arrived Macedonian immigrants and their friends from Skopje and the surrounding area. It is one of the more recent clubs in Detroit.

"POLOG" YOUTH SOCIETY. The youth in Detroit whose roots go back to the Tetovo region of Macedonia established their own society. It was founded on 10 November 2001 with the organization of a large group of young people, mostly intellectuals. The "Polog" Youth Society organized numerous dances and other meetings.

КЛУБ „ЛЕШЕК“. Еден од најмладите македонски клубови во метрополата Детроит е „Лешек“. Тај бил формиран во текот на 2001 година, а бил регистриран пред американските власти во јануари 2002 година. Овој клуб е собиралиште на доселениците од селото Лешек, Тетовско и е организатор на селската слава посветена на св. Богородица.

IV. ЊУ ЏЕРСИ

Државата Њу Џерси е од другата страна на градот Њујорк, преку реката Хадсон, и се протега долж брегот на Атлантикот. Главен град е Трентон. Таа е една од првите сојузни држави на САД, во која се доселило бројно македонско иселеништво. Денес Македонците во Њу Џерси се организирани во три македонски православни црковни општини и во бројни други асоцијации, меѓу кои се:

1. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ ВО ПАСАИК

Македонската православна црковна општина Св. Кирил и Методиј во Пасаик, била една од позначајните македонски црковни општини на северноамериканскиот континент. Во неа се одвивале голем број активности што значеле живот за Македонците во новата средина. Тука, според некои податоци, живеат повеќе илјади Македонци од сите делови на Македонија, а најбројни се од Охридско-струшкиот, од Преспанско и од битолскиот крај, кои биле членови на оваа црква.

Идејата за изградба на македонски дом во Њу Џерси била дамнешна. Така, на 23 декември 1972 година било одржано основачко собрание на кое биле донесени повеќе решенија за формирањето на црквата. Потоа, Светиот синод на Македонската православна црква, со писмо од февруари 1973 година ја известил црковната општина во Пасаик дека црквата била прифатена под јурисдикција на МПЦ. На 15 март 1973 година црквата Св. Кирил и Методиј од Пасаик била регистрирана кај американските власти во Њу Џерси. На 27 мај истата година, надлежниот архиереј, во една руска православна црква, ја отслужил првата света литургија на македонски јазик. Со одлука на членовите и управата бил купен објект во Пасаик, кој бил преурден и адаптиран за потребите на македонските верници. Потоа, на 24 ноември 1974 година и официјално е осветена од тогашниот надлежен архиереј, митрополитот Кирил, во присуство на неколку илјади Македонци од повеќе соседни градови.

Зградата на црквата се наоѓала во еден постар кварт на Пасаик и претставувала значаен пример на старата американска архитектура. Меѓутоа, на 27 февруари 1992 година од непознати причини била спојарена и до темел изгорела, со што Македонците останале без објект.

Во рамките на црквата работеле: женска секција, неделно училиште, црковен хор и библиотека, како и КУД „Гоце Делчев“.

"LESHEK" CLUB. "Leshek" is one of the most recent Macedonian clubs in the metropolis of Detroit. It was established in 2001 and was registered with the American authorities in January 2002. This club is the meeting place of immigrants from the village of Leshok, near Tetovo. It also organizes celebration of the village festival devoted to St. Bogorodica.

IV. NEW JERSEY

The state of New Jersey lies opposite of New York City, across the Hudson River, and stretches along the coast of the Atlantic Ocean. Its capital city is Trenton. It is one of the first federal states of USA to which numerous Macedonians migrated. Presently, the Macedonians in New Jersey belong to three Macedonian Orthodox communities and numerous other associations, including:

1. SV. KIRIL AND METODIJ (Sts. Cyril and Methody) IN PASSAIC

The Macedonian Orthodox Church Community of *Sts. Cyril and Methody* in Passaic was one of the more significant Macedonian Church communities on the North American continent. It conducted numerous activities that meant life to the Macedonians in the new environment. According to some data, several thousand Macedonians from every part of Macedonia live there and are members of this church. Most of them come from the Ohrid, Struga, Prespa, and Bitola area.

The idea to build a Macedonian home in New Jersey was very old. On 23 December 1972 an inaugural assembly was held at which numerous decisions to establish the church were reached. In a letter dated February 1973 the Holy Synod of the Macedonian Orthodox Church informed the church community in Passaic that the church had been accepted under jurisdiction of the MOC. On 15 March 1973 the *Sts. Cyril and Methody* Church in Passaic was registered with the American authorities in New Jersey. On 27 May 1973 the competent archpriest conducted the first holy liturgy in Macedonian at a Russian Orthodox church. At the decision of members and the management a building was purchased in Passaic, which was redecorated and adapted for the needs of the Macedonian believers. On 24 November 1974 it was officially blessed by the competent archpriest at the time, Metropolitan Kiril, in the presence of several thousand Macedonians from a number of neighboring cities.

The church building was located in a somewhat older quarter of Passaic and represented a significant sample of old American architecture. Unfortunately, for unknown reasons, on 27 February 1992 it was burnt to the ground leaving the Macedonians without a building.

This church included a women's auxiliary, Sunday school, church choir, library, and the "Goce Delcev" cultural and artistic association.

ФУДБАЛСКИОТ КЛУБ „МАКЕДОНИЈА КЛИФТОН“ е еден од најстарите и најдобрите македонски фудбалски клубови, кој работи надвор од црковната општина. Тој е формиран во 1972 година од група фудбалски ентузијасти. Овој фудбалски клуб има постигнато најдобри резултати во првенството и во купот на Њу Џерси. Клубот има свои простории, каде се собира бројно македонско иселеништво. Клубот е еден од најважните македонски центри во Њу Џерси.

Фудбалскиот клуб „Македонија Клифтон“ е организатор на фудбалскиот турнир што се одржува секоја година во август и на кој учествуваат десетина македонски фудбалски екипи. Исто така, клубот е постојан организатор на новогодишните и други празнувања, потоа учесник на бројни протести и манифестации, како и донатор на поединечни активности и на македонските православни цркви.

2. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ ВО СИДЕР ГРОУВ

Во 1993 година Македонците од Њу Џерси донеле решение за изградба на нова македонска православна црква во градот Сидер Гроув, како продолжување на традициите на изгорената црква Св. Кирил и Методиј во Пасаик. Новото место од 10 хектари, заедно со времената сала, било купено во 1994 година во Сидер Гроув, како најпогодно бидејќи во негова близина има повеќе грачиња во кои живеат Македонци.

По купувањето на местото донесен е план за изградба на црквата во стилот на Св. Богородица во Калишта. Планот на црквата бил земен од Македонската православна црква Св. Никола во Кентон, Охајо, но со зголемени димензии. Потоа, на 7 август 1993 година бил осветен камен-темелникот од тогашниот архиепископ охридски и македонски Михаил. На свеченоста присуствуvalе и повеќе поканети гости, меѓу кои и тогашниот претседател на Република Македонија, Киро Глигоров, амбасадорот на Република Македонија во САД и други гости од локалната власт. Во изградба се двете камбанарии и парохиската кука, како и паркингот и спортскиот центар.

Во рамките на црковната општина активно работи КУД „Гоце Делчев“, фудбалскиот клуб „Македонија“, Комитетот за човекови права, неделно училиште, женска секција, црковен хор, библиотека и неколку музички состави.

Оваа црковна општина ги има издадено следните изданија:

„БИЛТЕН 1982“. Еден од подобрите билтени за црковно-народните собири е билтенот број осум, отпечатен по повод Осмиот црковно-народен собир на Американско-канадската македонска православна епархија, одржан на 4 и 5 септември 1982 година во Пасаик, Њу Џерси. Билтенот има 68 страници и формат 21 x 27,5 см.

„БИЛТЕН 1998“. Македонската православна црква Св. Кирил и Методиј од Сидер Гроув била домакин на 24-от црковно-народен собир. По тој повод е

"MACEDONIA CLIFTON" FOOTBALL CLUB. This is one of the oldest and best Macedonian football clubs that functions outside of the church community. It was established in 1972 by a group of football enthusiasts. This football club has achieved best results in the competition and cup of New Jersey. The club possesses its own premises where numerous Macedonian immigrants meet. This club is one of the most important Macedonian centers in New Jersey.

"Macedonia Clifton" football club organize the football tournament held every year in August in which about ten Macedonian football clubs take place. The club regularly organizes New Year's and other celebrations, participates in numerous protests and manifestations, and donates to individual activities and Macedonian Orthodox Churches.

2. SV. KIRIL AND METODIJ (Sts. Cyril and Methody) IN CEDER GROVE

In 1993 the Macedonians in New Jersey decided to build a new Macedonian Orthodox Church in the city of Ceder Grove as a continuation of the traditions of the burnt down *Sts. Cyril and Methody Church* in Passaic. In 1994 they purchased 10 hectares of land and a temporary hall in Ceder Grove, which they considered to be the most appropriate since there are several smaller towns in its vicinity that have a Macedonian population.

After purchasing the land they made plans for construction of a church in the style of *St. Bogorodica* in Kalishta. The church plan, with enlarged dimensions, was taken from the Macedonian Orthodox Church of *St. Nikola* in Canton, Ohio. On 7 August 1993 its foundation stone was blessed by Mihail, who was archbishop of Ohrid and Macedonia at the time. The formal event was attended by several invited guests including Kiro Gligorov, who was President of the Republic of Macedonia at the time, the Macedonian Ambassador to the USA, and other officials of the local authorities. The two church bell towers and community house, car park, and sports center are all under construction.

This church community includes: "Goce Delcev" cultural and artistic association; "Makedonija" football club; a human rights committee; Sunday school; women's auxiliary; church choir; library; and several music groups. It has also published the following:

"BILTEN 1982" (Bulletin 1982). One of the better bulletins on the Church People's Assemblies was bulletin number eight, published upon the occasion of the Eighth Church-people's Assembly of the American-Canadian-Macedonian Orthodox Diocese, held on 4-5 September 1982 in Passaic, New Jersey. The bulletin was printed on 68 pages and format of 21 x 27.5 cm.

"BILTEN 1998" (Bulletin 1998). The Macedonian Orthodox Church of *Sts. Cyril and Methody* of Cider Grove hosted the 24th Church-people's Assembly. Upon this

отпечатен билтен што претставува прилог кон активностите на членовите на оваа црковна општина. Тој е сличен како и другите билтени на Епархијата.

„МАКЕДОНСКИ МЕСЕЧНИК“. Македонската заедница во Њу Џерси го издала „Македонскиот месечник“, на 14 страници, мал формат, посветен на актуелните проблеми на Македонците во регионот, со посебна нагласка на младинската организација од Њу Џерси, затоа се смета за прв младински весник на тие простори. Иницијатор и реализатор на весникот е Македонската младинска организација, која со негово издавање започна во 1999 година.

ДВИЖЕЊЕ ЗА МАКЕДОНСКИ ЧОВЕКОВИ ПРАВА. Оваа асоцијација е во рамките на црквата Св. Кирил и Методиј во Сидер Гроув. Поводот за организирање на движењето бил поврзан со навршувањето на 25 години од потпишувањето на Букурешкиот договор во 1988 година. На тој ден бил организиран протестен митинг пред Обединетите нации во Њујорк, како и академија на која биле поканети гости од политичкиот и општествениот живот од Република Македонија.

Инаку, почетоците на Движењето за македонски човекови права датираат од Велигден 1988 година, кога бил организиран состанок и членовите решиле да испратат писмо до македонските доселеници. Потоа, Движењето било регистрирано во државите Њу Џерси и Њујорк, а од 1990 година тоа почнало официјално да функционира.

3. МАНАСТИРОТ СВ. ГОРГИ ВО РАНДОЛФ

Првиот македонски манастир во САД и Канада е посветен на големиот маченик св. Георги, кој претставува место за организирање пикници и средби, а датира од 1977 година. Идејата првпат ја иницирал познат македонски иселеник-донатор од Ресен. По неговото име и манастирот го доби името Св. Георги.

Манастирот Св. Георги се наоѓа надвор од централното градско подрачје и е сместен во месноста Рандолф, една од чистите, скалите и перспективните месности со безброј дрвја и река. Манастирот се состои од црковен храм што може да прими околу 300 лица, две помали сали и други помошни простории. На влезот од манастирот има икона од поголеми димензии посветена на св. Георги. Олтарот, пак, на манастирот е збогатен со поштете икони донесени од Македонија, а подарени од бројни македонски доселеници.

Камен-темелникот на манастирот бил поставен во септември 1978 година, а по две години, започнале градежните работи, кои траеле четири години. Но, се чини, најзначаен датум за манастирот Св. Георги бил 16 септември 1984 година, кога била завршена изградбата и извршено осветување на овој македонски духовен и културно-просветен дом. На тој ден се овековечиле неколкугодишните напори и саможртви на македонските верници од Пасајк и другите места. Тоа бил голем настан за македонските доселеници и овековечување на уште еден македонски дом во САД.

occasion they published a bulletin which was a contribution to the activities of the members of this church community. It is similar to the other Diocese bulletins.

"MAKEDONSKI MESECHNIK" (Macedonian Monthly) The Macedonian community in New Jersey published the "Makedonski mesechnik" on 14 pages of small format, devoted to the current problems of the Macedonians in the region with special emphasis on the youth organization in New Jersey. For this reason it is considered to be the first youth newspaper in the region. The newspaper was initialized and realized by the Macedonian Youth Organization which began publishing it in 1999.

MOVEMENT FOR MACEDONIAN HUMAN RIGHTS. This association is part of the *Sts. Cyril and Methody Church* in Ceder Grove. The reason for organizing this movement was related to the violation of the 25 years since the signing of the Bucharest Agreement in 1988. On this day they also organized a protest meeting before the United Nations in New York, as well as an assembly to which official guests of the political and social life in the Republic of Macedonia were invited.

The movement for Macedonian human rights dates back to Easter of 1988 when members met and decided to send a letter to the Macedonian immigrants. The movement was later registered in the states of New Jersey and New York, and it began functioning officially in 1990.

3. SV. GORGI (St. George) MONASTERY IN RANDOLF

The first Macedonian monastery in USA and Canada, devoted to St. George, the great martyr, which is also a picnic and meeting ground, dates back to 1977. The idea was first initiated by the well known Macedonian immigrant - donator from Resen. The monastery was named *Sv. Gorgi* (St. George) after the donator. The *St. George Monastery* is outside of the central city district and is located in the Randolph area, a clean, expensive, and perspective area with a river and numerous trees. The monastery consists of a church that fits about 300 people, two smaller halls, and other adjoining rooms. At the entrance of the monastery there is a large icon devoted to St. George. The monastery altar is enriched with a number of icons brought from Macedonia and donated by numerous Macedonian immigrants.

The foundation stone of the monastery was placed in 1978. Construction work began two years later and lasted four years. However, it seems that the most significant date for the *St. George Monastery* is 16 September 1984 when construction was completed and this Macedonian spiritual, cultural, and educational home was blessed. The years-long efforts and self-sacrifice of the Macedonian believers in Passaic and other places had now been immortalized. This was a huge event for the Macedonian immigrants and an immortalization of yet another Macedonian home in USA.

По опожарувањето на црквата Св. Кирил и Методиј во Пасаик и изградбата на црквата Св. Кирил и Методиј во Сидер Гроув, подолг период манастирот Св. Георги ги задоволувал религиозните и културните потреби на Македонците од Рандолф, Сидер Гроув, Пасаик и други места во околината каде што живеат македонски доселеници.

Исто така, членовите на манастирот Св. Георги, заедно со членовите на црквата Св. Кирил и Методиј од Сидер Гроув, се учесници на парадата што секоја година се одржува на Денот на независноста на САД, 4 јули. Притоа, играорците на КУД „Гоце Делчев“ заедно со поголем број македонски доселеници се добитници на повеќе награди за најдобра флота, на дефилето што се одржува во Рендолф.

4. СВ. НИКОЛА ВО ТОТОВА

Тотова е еден од низата гратчиња споени едни со други и нанижани како еден град во Њу Џерси. Таму живеат народи од целиот свет, меѓу кои и од Македонија. Ги има најмногу од Охридско, Битолско и Прилепско, а во последните години нивниот број се зголемува со доселеници од Неготинско, Кадаречко, Скопско и други места.

По опожарувањето на црквата Св. Кирил и Методиј, во Пасаик, и заради зголемениот број доселеници и оддалеченоста на местата на нивното живеење, била формирана Македонската православна црква Св. Никола во Тотова. Имено, група македонски доселеници донеле решение да се гради новата македонска црква Св. Никола во градот Тотова, кој се наоѓа во близина на Сидер Гроув. Притоа, во почетокот на 1992 година било купено место, на кое имало голем хангар кој требало да се реновира во храм. За таа цел биле обезбедени средства и на 14 август 1992 година почнала изградбата на црквата. Истата година била регистрирана кај локалните власти во Њу Џерси. На 14 август 1994 година црквата била завршена и осветена од архиепископот Михаил. Осветувањето се одржало на многу свечен начин, во присуство на девет свештеници од девет македонски цркви од САД. Потоа започнала да се гради салата во продолжение на постојниот објект. На 14 август 1999 година било извршено осветувањето на салата, а за Велигденските празници во 2000 година била целосно завршена. Црквата располага со огромна и убава сала, што го носи името македонски културен центар „Александрија“.

Во рамките на црквата работи женската секција, играорната група „Македонка“ и македонско неделно училиште.

V. ЊУЈОРК

Државата Њујорк е територијата на која се доселиле најголем број Македонци. Всушност, градот Њујорк во минатото бил влезната врата на сите доселеници од Европа. Државата Њујорк ја заплискуваат водите на Атланскиот Океан сè до заливот Хадсон. Најголем град е Њујорк, а по него се Бафало.

After the *Sts. Cyril and Methody Church* in Passaic had been burnt down, and the construction of the *Sts. Cyril and Methody Church* in Ceder Grove, for a long time the *St. George Monastery* satisfied the religious and cultural needs of the Macedonians in Randolph, Ceder Grove, Passaic, and other surrounding areas with Macedonian population.

In addition to this, the members of the *St. George Monastery*, together with members of the *Sts. Cyril and Methody Church* in Ceder Grove are regular participants of the parade held every year on Independence Day of USA, 4 July. At the same time, folk dancers of the "Goce Delcev" Cultural and Artistic Club, together with a large number of Macedonian immigrants, are winners of several prizes for best fleet at the parade held in Randolph.

4. SV. NIKOLA (St. Nikola) IN TOTOWA

Totowa is one of the string of towns joint one to another into one city in New Jersey. People from all over the world live there, including Macedonians. Most of them came from the areas of Ohrid, Bitola, Prilep, and more recently the number of immigrants from the Negotino, Kavadarci, Skopje, and other areas has increased. The Macedonian Orthodox Church of St. Nikola in Totowa was established after the *Sts. Cyril and Methody Church* in Passaic was burnt down, and as a result of the increasing number of immigrants and the distance to the places where they lived. Namely, a group of Macedonian immigrants decided to build the new Macedonian church of St. Nikola in the city of Totowa, located in the vicinity of Ceder Grove. For this purpose at the beginning of 1992 they purchased a piece of land on which there was a hangar which was to be renovated and adapted into a church. Funds were provided and construction of the church began on 14 August 1992.

Рочестер, Сирајуз и други помали градови, во кои живеат Македонци од сите делови на Македонија. Државата Њујорк се протега од Лонг Ајланд до езерата Ири и Онтарио и преку реката Св. Лоренц се граничи со Канада. Таму живеат голем број Македонци, кои се организирани во четири македонски црковно-национални центри и голем број културно-спортивки и национални асоцијации, меѓу кои се:

1. СВ. ГОРГИ ВО СИРАКУЗ

Во Сирајуз е изградена третата македонска православна црква во САД, која го носи името на св. Великомаченик Георги. Овој северноамерикански град бил формиран во 1825 година, а во него, од почетокот на минатиот век до денес, свиле гнездо бројни македонски семејства. Тој е културно – просветен и духовен центар на Македонците кои дошле претежно од Битолско, Преспанско, Леринско и од други места на цела Македонија, од кои најбројни се од селото Велуштина, Битолско.

Македонската колонија во Сирајуз е една од првите која се организирала на религиозна основа. Имено, кај Македонците била силна љубовта да имаат свој религиозен дом и затоа со свои средства изградиле црква со име Св. Богородица. Меѓутоа, по сила на околностите, кога на место во пазувите на Македонската се нашла под јурисдикција на Бугарската православна црква, Македонците ја напуштиле црквата, по што била расформирана и продадена.

Немајќи друг излез, петнаесетина македонски семејства од Сирајуз, во август 1963 година се одвоиле и организирале собирање на средства за изградба на црква. Во април 1965 година, тута пристигнала висока црковна делегација, предводена од поглаварот на МПЦ, ахиепископот охридски и македонски Доситеј, кој во една протестанска црква ја отслужил првата света архиерејска литургија на македонски јазик. Подоцна, оваа зграда била купена од Македонците и по преурдувањето во православна, на 21 јули 1967 година било извршено осветувањето од страна на тогашниот надлежен епархијски архиереј митрополитот Кирил.

Бидејќи во шеесеттите и седумдесеттите години членството на црковната општина се зголемило, се јавила потреба од проширување на црковната сала и на самиот храм. За таа цел, во 1978 година македонските доселеници од Сирајуз купиле место од 20 акри (околу десет хектари), на кое на 21 август 1979 година бил поставен крст за изградба на нова црква, а на 16 август наредната година бил положен камен-темелникот. На тоа место е изградена сегашната црква Св. Георги, која претставува значаен прилог во фамилијата македонски цркви во САД.

Во октомври 1984 година завршила изградбата на новата зграда на Св. Георги, а една година подоцна (15 септември 1985) црквата ја осветил надлежниот архиереј Кирил. Црквата има иконостас, голем број икони, паркинг и парохиски дом. Денес, црковната сала е зголемена, во чиј дел се

towns with a Macedonian population from every part of Macedonia. New York State stretches from Long Island to Lake Erie and Lake Ontario across the St. Lawrence River to the Canadian border. The large Macedonian population here is organized within four Macedonian church national centers and a large number of cultural, sports, and national associations, including:

1. SV. GEORGI (St. George) IN SYRACUSE

The third Macedonian Orthodox Church in USA was built in Syracuse and was named *Sv. Velikomuchenik Gorgi (St. George the Martyr.)* This North American city was founded in 1825 and numerous Macedonian families have made it their home since the beginning of the last century. It is a cultural, educational, and spiritual center to the Macedonians who came here mostly from the Bitola, Prespa, Florina (Lerin), and other areas in Macedonia, most of which came from the village of Velushina, near Bitola.

The Macedonian colony in Syracuse was among the first to organize themselves on a religious scale. With a strong desire to have their own religious home, the Macedonians joined funds to build the *St. Bogorodica Church*. However, under the circumstances, instead of the Macedonian it found itself under jurisdiction of the Bulgarian Orthodox Church. As a result of this the Macedonians left the church and it broke down and was sold.

Having no other choice, about fifteen Macedonian families from Syracuse got together in August 1963 and raised funds for construction of a church. In April 1965 an important church delegation arrived led by Dositej, the head of the Macedonian Orthodox Church and archbishop of Ohrid and Macedonia, who conducted the first holy archpriest liturgy in Macedonian at a Protestant church. The Macedonians later purchased this building and adapted it into an Orthodox church. Metropolitan Kiril, who was competent Diocese archpriest at the time blessed the church on 21 July 1967.

As the membership of the church community increased during the 1960's and 1970's, so the need arose to expand the church hall and the church itself. Therefore, in 1978 the Macedonian immigrants from Syracuse purchased 20 acres of land. On 21 August 1979 they erected a cross for construction of a church, and on 16 August of the following year they placed the foundation stone. Finally, the present church of *St. George* was built and is now a significant contribution to the family of Macedonian churches in USA.

In October 1984 construction of the new building of the *St. George Church* was completed. One year later, on 15 September 1985, the building was blessed by Kiril, the competent archpriest. The church has an iconostasis, numerous icons, car park, and community house. Presently, the church hall has been expanded and includes

изградени простории, бина и две училиници. Во предниот дел на објектот, чиј изглед е видоизменет, е направена кујна и две канцеларии.

Во почетокот со успех работела играорната груп „Китка“, која 23 пати учествувала на Фестивалот на нациите. Исто така, во рамките на црквата активно работат црковно-просветниот одбор, оркестарот „Китка“, спортската секција, секцијата за бинго и црковниот хор, а меѓу најактивните е, секако, женската секција.

Членовите на црквата биле едни од најактивните на Фестивалот на нациите, на кој учествувале 53 нации. За оваа пригодба подготвувале ракотворби со македонски мотиви и јадења од македонската кујна. Притоа се прикажувале кусометражни филмови за Македонија и се презентирал богатиот народен фолклор.

Во рамките на оваа црковна општина биле отпечатени следните гласила:

„ПРВО СЛОВО“ (1977 – 1978). Билтенот бил орган на Македонската православна црква Св. Георги од Сиракуз. Правиот број излегол како шестмесечен билтен за периодот јануари-јуни 1977 година. Црковниот билтен бил печатен на 24 страници, на формат 14 x 21,5 см, на македонски јазик со кирилица, притоа, на насловната страница била фотографијата од зградата на црквата Св. Георгија.

Во 1978 година билтенот „Прво слово“ бил отпечатен како јубилејна публикација по повод десетгодишнината од постоењето на црквата (1968–1978 година). Тој има 64 страници, мал формат (14 x 21,5 см), на македонски јазик со кирилица, но и со текстови на английски јазик.

„БИЛТЕН 1991“. По повод 17-от црковно-народен собир што се одржал во Сиракуз, од 31 август до 1 септември 1991 година, а во организација на МПЦ Св. Георги, било отпечатено посебно издание од црковниот билтен, кој излегол на македонски јазик со кирилица, на 98 страници, (формат 29 x 21 см).

„БИЛТЕН“ (1993). По повод 25-годишнината од постоењето на црквата Св. Георги од Сиракуз е отпечатен пригоден Билтен. Тој содржи голем број текстови од активностите и животот во оваа македонска заедница. Всушност, тој е огледало на успехите на црквата. Отпечатен е на 70 страници, на формат 21,5 x 28 см.

„ДУХОВНА ИСКРА“ (1996 –). За октомври, ноември и декември 1996 година во Сиракуз излезе првиот број на „Духовна искра“. Изданието било печатено во рамките на Американско-канадската македонска православна епархија. Во мај – јуни 1997 година е отпечатен вториот број.

Исто така, во текот на 1973 година, во градот Сиракуз, започнал да се емитува македонски радиочас, еднаш неделно и во рамките на МПЦО Св. Георги, кој работел до 1978 година. Програмата ја сочинувале македонски песни, ора, вести и информации од црковниот живот.

rooms, a platform, and two classrooms. In the front section of the building, whose appearance was changed significantly, there is now a kitchen and two offices.

In the beginning there was a successful folk dance group known as "Makedonija" established in 1966. Presently, this is the "Kitka" folk dance group which has participated in the Festival of the Nations 23 times. The church also has active associations such as the church and educational board, the "Kitka" orchestra, sports club, bingo group, church choir, and the women's auxiliary, which is the most active of all.

The church members were among the most active at the Festival of the Nations, which had participants from 53 nations. Handicrafts with Macedonian motifs and Macedonian specialties were prepared for this occasion. Short films on Macedonia were shown and the rich folklore was presented.

The following newspapers were published within this church community:

"PRVO SLOVO" (First Letter) (1977 - 1978). This bulletin was an organ of the Macedonian Orthodox Church of St. George in Syracuse. The first edition was released as a six-monthly bulletin for the period of January - June 1977. The church bulletin was printed on 24 pages of small format, 14 x 21.5 cm, in Macedonian using the Cyrillic alphabet. The front page shows a photograph of the St. George Church.

In 1978 the "Prvo slovo" bulletin was released as a jubilee publication upon the occasion of the 10th Anniversary of the church (1968 - 1978). It is printed on 64 pages of small format, 14 x 21.5 cm, in Macedonian using the Cyrillic alphabet, but with some English articles.

"BILTEN 1991" (Bulletin 1991). Upon the occasion of the 17th Church-people's Assembly held during the period 31 August - 1 September 1991 and organized by the MOC of St. George, a special edition of the church Bulletin was released. It was printed on 98 pages with format 29 x 21 cm, in Macedonian using the Cyrillic alphabet.

"BILTEN" 1993 (Bulletin, 1993). An appropriate bulletin was published upon the occasion of the 25th Anniversary of the St. George Church in Syracuse. It contains numerous articles on the activities and life of this Macedonian community. In fact, it is a mirror image of the successes of this church. It was printed on 70 pages on format of 21.5 x 28 cm.

"DUHOVNA ISKRA" (1996 -) (Spiritual Spark, 1996 -). The first edition of "Duhovna iskra" was released in Syracuse for the months of October, November, and December, 1996. The edition was published within the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese. The second edition was published in May - June 1997.

Similarly, during 1973 in Syracuse a Macedonian radio-hour began being broadcast once a week within the MOC community of St. George, which lasted till 1978. The program included Macedonian song and dance music, news, and information on church life.

2. СВ. ДИМИТРИЈА ВО РОЧЕСТЕР

Во Рочестер со успех работи македонската православна црковна општина Св. Великомаченик Димитрија. Овде, првите Македонци пристигнале можу двете светски војни, за денес нивниот број да се зголеми на повеќе од четиристотини семејства, претежно од Битолско, Леринско, Прилепско, Преспанско и од други места. Меѓутоа, најбројни се буковчани, затоа често се вели дека Буково и Дихово, Битолско, се во Рочестер и таму човек се чувствува како да е во градот под Пелистер.

Македонските доселеници во Рочестер почнале помасовно да се организираат при крајот на 1966 година, кога и го формирале Македонско-американскиот клуб, во кој членувале доселеници од сите делови на Македонија. Како резултат на нивните бројни активности, на 22 март 1967 година е избран Иницијативниот одбор. Членовите на одборот јасно ја изразиле својата желба за формирање и организирање македонска православна црква. Клубот постоел сè до 1969 година кога прераснал во Македонска православна црковна општина. Членското собрание на 9 ноември 1969 година донело одлука црковната општина да се регистрира под името Македонска православна црква Св. Великомаченик Димитрија и да биде под јурисдикција на Македонската православна црква.

Еден од значајните датуми за црквата Св. Великомаченик Димитрија бил 11 мај 1969 година, кога општината, меѓу првите на тие простори, била регистрирана пред американските власти на државата Њујорк. Во наредниот период биле организирани бројни активности и по две години, со собранието доброволни приложи, црковната управа купила два хектари земја на кои на 12 мај 1974 година бил поставен и осветен камен-темелникот за изградба на денешниот монументален македонски православен духовен и културно-просветен дом. Две години подоцна центарот бил даден во употреба, а на 19 август 1978 година во присуство на бројни доселеници, гости, претставници на американското општество, било извршено осветувањето. Набргу потоа бил изграден парохиски дом, училиште, паркиралиште и помошните простори. Исто така, била дроградена и малата црквичка Св. Недела, како капела лоцирана на западната страна од храмот. Црквата има голема сала за над 600 посетители и во неа се одржуваат голем број манифестиции. Денес оваа црква е видоизменета со изградбата на трикубната камбанарија, проширувањето на салата, во чиј состав има помошни простории и кујна. До црквата е изграден парохиски дом, свеколивница, фудбалско игралиште и голем паркинг.

Во рамките на оваа црква со успех работат: македонскиот радиочас, играорната група „Танец“, една од најактивните во САД и фудбалскиот клуб „Македонија“, формиран 1972 година, кој гостувал и во Републиката. Исто така, значајна улога игра и македонското неделно училиште Св. Кирил и Методиј, потоа културно-просветниот одбор, спортското друштво, како и женската секција формирана 1971 година. Во составот на црквата има и секција

2. ST. DIMITRIJA IN ROCHESTER

The *Sv. Velikomuchenik Dimitrija* (*St. Dimitrija the Martyr*) is a successful Macedonian Orthodox Church community in Rochester. The first Macedonians arrived here between the two World Wars. Presently there are more than four hundred families mostly from the areas of Bitola, Florina (Lerin), Prilep, Prespa, and other places. The majority however, come from the villages of Bukovo and Dihovo, near Bitola, and they often say that these two villages have moved to Rochester so that here one may feel as though beneath Mount Pelister.

The Macedonian immigrants in Rochester began massive organization toward the end of 1966 by establishing the "Macedonian - American Club, whose members were immigrants from every part of Macedonia. As a result of their numerous activities on 22 March 1967 they elected an initiative committee. The committee members clearly expressed their wish to establish and organize a Macedonian Orthodox Church. The club continued to exist till 1969 when it grew into a Macedonian Orthodox Church community. On 9 November 1969 the member's assembly decided to register the church community as the Macedonian Orthodox Church of *St. Dimitrija the Martyr* and that it would be under jurisdiction of the Macedonian Orthodox Church.

The 11 May 1969 was a significant date for the *St. Dimitrija the Martyr* Church when, among the first in this region, it was registered with the American authorities in New York state. Numerous activities took place in the period that followed. Two years later, using donated funds, the church management purchased 2 hectares of land. On 12 May 1974 they placed and blessed the foundation stone for construction of the present monumental Macedonian Orthodox spiritual, and cultural and educational home. The center was opened two years later. It was blessed on 19 August 1978 in the presence of numerous immigrants, guests, and representatives of American society. Soon afterwards they built a community house, school, car park, and adjoining rooms. The little church of *St. Nedela* was built later as a chapel located on the western side of the church. The church has a large hall that fits more than 600 people and many manifestations were held here. The appearance of the church has now been altered with the construction of a three domed bell tower, and expansion of the hall which includes adjoining rooms and a kitchen. Next to the church there is a community house, candle production room, football field, and a large car park.

This church has a successful Macedonian radio-hour, the "Taneo" folk dance group which is one of the most active in USA, and the "Makedonija" football club which was established in 1972 and has performed in the Republic of Macedonia on numerous occasions. The Macedonian Sunday school of *Sts. Cyril and Methody*, the

за бинго, секција за готвење, црковен хор и библиотека. Членовите на црквата, особено младите генерации, организираат културно-уметнички приредби, пикници, спортски и други манифестации.

Црквата била организатор на Македонскиот етнички фестивал, кој се одржува на црковното место во последниот викенд од јули. Тое, всуност, претставува презентација на македонскиот фолклор, кулинарството и другите македонски обичаи и традиции.

Во рамките на црквата се отпечатени повеќе изданија, меѓу кои се следните:

„БИЛТЕН 1979“. Петтиот црковен народен собир се одржал на 1 и 2 септември 1979 година во Рочестер. По повод јубилејот е отпечатена петтата публикација, која има 40 страници и помал формат од другите – (20 x 26 см) и е печатена на македонски јазик.

„АЛМАНАХ“ 1988. По повод 10-годишниот јубилеј од осветувањето (1978–1988 година) на Македонската православна црква Св. Димитрија од Рочестер, на 21 август 1988 година е издаден годишен „Алманах“, отпечатен на сто страници (формат 21,5 x 27,5 см), на македонски јазик со кирилица, а некои од материјалите се на английски јазик.

„БИЛТЕН“ 1996. Македонската православна црква Св. Димитрија од Рочестер била домаќин на 22-от Црковно-народен собир што се одржал од 30 август до 2 септември 1996 година. По тој повод бил отпечатен пригоден билтен кој претставува придонес кон издавачката дејност на црковните општини на Македонците на северноамериканскиот континент.

Исто така, во Рочестер на 4 ноември 1984 година, за денот Митровден, патрониот празник на Македонската православна црква Св. Димитрија, започнал да се емитува македонскиот радиочас, на кој се емитувале вести и соопштенија за активностите на македонските црковни општини во Рочестер, Сирајкув и Бафало, а и денес се пренесуваат и вести од татковината, поздрави и честитки и други емисии од активностите во македонските колонии.

3. СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ ВО ЊУЈОРК

Во најголемиот град на светот е формирана МПЦ Св. Климент Охридски. Во него живеат и работат повеќе илјади Македонци од сите делови на Македонија. Нив особено ги има од Битолско, Преспанско, Охридско, Струшко, Леринско, Тетовско, Скопско, Кичевско, Прилепско и други места.

Македонските доселеници во градот Њујорк и во пошироката околина претежно се собирале во македонскиот духовно-културен дом Св. Кирил и Методиј во Њу Џерси. Меѓутоа, со зголемувањето на нашиот број и широчината на животниот простор, се појавила потребата од формирање нова македонска православна црковна општина во Њујорк, како средиште за активноста на

cultural and educational board, sports society, and the women's auxiliary founded in 1971, all play an important role. The church also includes a bingo group, cooking group, church choir, and library. Church members, especially the young generations, organize cultural and artistic performances, picnics, sports, and other manifestations.

This church has hosted the Macedonian Ethnic Festival held on church premises on the last weekend of July. In fact, this is a presentation of Macedonian folklore, cuisine, and other Macedonian customs and traditions.

Several editions have been published within the church, including:

"**BILTEN 1979**" (*Bulletin, 1979*). The Fifth Church people's assembly was held on 1 – 2 September 1979 in Rochester. Upon this jubilee they printed a fifth publication on 40 pages of small format, 20 x 26 cm, in Macedonian.

"**ALMANAH**" 1988 (*Almanac, 1988*). Upon the 10-year jubilee of the blessing of the Macedonian Orthodox Church of St. Dimitrija in Rochester (1978 – 1988) on 21 August 1988 they published an annual "Almanah" printed on 100 pages of format 21.5 x 27.5 cm, in Macedonian using the Cyrillic alphabet, with some materials in English.

"**BILTEN**" 1996 (*Bulletin, 1996*). The Macedonian Orthodox Church of St. Dimitrija from Rochester hosted the 22nd Macedonian Church-people's Assembly held during the period 30 August 2 September 1996. An appropriate bulletin was released upon this occasion which is an important contribution to the publishing activities of the Macedonian church communities on the North American continent.

Furthermore, in Rochester on 4 November 1984, for the holiday known as "Mitrovdan", the patron day of the Macedonian Orthodox Church of St. Dimitrija, they began broadcasting a Macedonian radio-hour. It broadcast news and announcements regarding activities of the Macedonian church communities in Rochester, Syracuse, and Buffalo, as well transmission of news from the fatherland, greetings, and other activities in these Macedonian colonies.

3. ST. CLEMENT OF OHRID IN NEW YORK CITY

The Macedonian Orthodox Church of St. Clement of Ohrid was established in the biggest city in the world. Several thousand Macedonians from every part of Macedonia live and work in this city. Most of them came from the areas of Bitola, Prespa, Ohrid, Struga, Florina (Lerin), Tetovo, Skopje, Kichevo, Prilep, and other places.

Macedonian immigrants in New York City and its surroundings mostly used to meet at the Macedonian spiritual and cultural home of *Sts. Cyril and Methody* in New Jersey. However, as their number increased and their living space grew, the need arose to establish a new Macedonian Orthodox Church community in New York, as center of the activities of the majority of Macedonians living in this part of the world.

поголемиот број Македонци на тие светски простори. Затоа, по иницијатива на неколку македонски семејства, претежно од Њујорк и од блиската околина, на 17 мај 1987 година се одржало основачко народно собрание на кое едногласно било решено да се формира црковна општина што ќе ги задоволува нивните духовни и културни потреби. Било одлучено црковната општина да го носи името на охридскиот чудотворец и покровител на МПЦ - св. Климент Охридски.

Како резултат на активностите преземени од членовите на оваа црковна општина, на 31 јули 1987 година таа била регистрирана кај американските власти на државата Њујорк. Потоа, Светиот синод на МПЦ на 22 октомври истата година донел одлука црковната општина Св. Климент Охридски да биде примена под канонска и духовна јурисдикција на МПЦ, а со тоа да биде составен дел од Американско-канадската македонска православна епархија. Црковната општина има свој Правилник одобрен од Светиот синод на МПЦ, според кој се раководи и презема активности за духовно единство на македонските доселеници во тој дел на САД. Во септември 2001 година бил поставен камен-темелникот на новиот храм, кој е во изградба.

Во оваа црковна општина, секако, најактивна е женската секција. Меѓутоа, со зголемувањето на бројот на доселениците, претежно интелектуалци во Њујорк во последниве години, се очекува активностите да се зголемат, како на духовен, така и на културно-просветен, научен, спортски и друг план.

НАЦИОНАЛЕН КОМИТЕТ ЗА ИЗГРАДБА НА БОЛНИЦА. Во февруари 1946 година, на еден свечен банкет во Њујорк, Болничкиот иницијативен комитет на Македонците од САД, во неговата голема желба да помогне на својот народ и на новата македонска држава, покренул иницијатива за изградба на болница во Скопје. Потоа во летото 1946 година се одржала конференција од претставници на македонските организации од САД и Канада, како и делегати од повеќе македонски друштва, селски и црковно-спомагателни братства. Бил избран Национален комитет за изградба и екипирање на една модерна болница во главниот град на тогашна Народна Република Македонија, Скопје. Со средствата на македонските доселеници од САД, Канада и Австралија бил изграден и опремен болничкиот комплекс во рамките на Државната болница во Скопје и на 8 јули 1958 година бил свечено пуштен во употреба.

Исто така, во Њујорк првпат македонскиот радиочас започнал со работа на 10 септември 1971 година и работи до денес. На програмата се застапени вести од Републиката, од македонската колонија во Њујорк и Њу Џерси, реклами, поздрави и желби, репортажи, историски осврти и други материјали од областа на културата и музичкототворештво.

Телевизиската програма на македонски и на српско-хрватски јазик, пак, започнала 1975 година во Њујорк и се емитувала еднаш неделно во траење од 30 минути. Телевизискиот час бил еден од најгледаните меѓу доселениците од сите делови на Македонија, Југославија и Балканот, а обилувал со разни

For this reason, on initiative of several Macedonian families, mostly from New York and its vicinity, an inaugural people's assembly was held on 17 May 1987. Here they decided to establish a church community that would satisfy their spiritual and cultural needs. They decided to name the church after the miracle maker from Ohrid and patron of the Macedonian Orthodox Church, St. Clement of Ohrid.

On 31 July 1987 as a result of the activities undertaken by members of this church community, the church was registered with the American authorities in New York State. On 22 October 1987 the Holy Synod of the Macedonian Orthodox Church decided that the St. Clement of Ohrid church community would be taken under canonical and spiritual jurisdiction of the Macedonian Orthodox Church. Thus, it would become a constituent part of the American - Canadian - Macedonian Diocese. The church community has Regulations approved by the Holy Synod of the Macedonian Orthodox Church which it follows in undertaking activities for the spiritual unity of the Macedonian immigrants in this part of USA. In September 2001 the foundation stone was placed for a new church which is presently under construction.

The women's auxiliary of this church community is by all means the most active. However, with the growing number of immigrants to New York in recent years, mostly intellectuals, it is expected that activities will increase on a spiritual, cultural, educational, scientific, sports, and other scale.

NATIONAL COMMITTEE FOR CONSTRUCTION OF A HOSPITAL With strong desire to help its people and the new Macedonian state, the Hospital Initiative Committee of the Macedonians in USA, at a formal banquet held in New York in February 1946, decided to begin an initiative for construction of a hospital in Skopje. Later, in the summer of 1946 a conference was held with representatives of the Macedonian organizations in USA and Canada, as well as delegates of several Macedonian societies, and church charity fraternities. A National Committee for construction and equipment of a modern hospital in Skopje, the Capital city of what was then the People's Republic of Macedonia, was elected. A hospital department within the State Hospital in Skopje was built and equipped using funds of the Macedonian immigrants in USA, Canada, and Australia. On 8 July 1958 it was officially opened.

A Macedonian radio-hour began for the first time in New York on 10 September 1971 and continues still. The program broadcasts news from the Republic of Macedonia, from the Macedonian colony in New York and New Jersey, advertisements, greetings, reports, historical information, and other contents of a cultural and musical character.

The Macedonian and Serbo-Croatian TV program began in 1975 in New York and was broadcast for thirty minutes once a week. The TV show was one of the most watched shows among the immigrants from every part of Macedonia,

видови програми од областа на културата, стопанството, историјата. Се издржувал од бројните реклами-пропагандни материјали на различни стопански организации.

Исто така, во Њујорк, во осумдесеттите години се емитувал телевизиски час на кој биле застапени главно емисии од спортскиот живот во Југославија, а во тие рамки и во Македонија.

АНСАМБЛОТ „ТОМОВ“. Во градот Њујорк со успех работи Ансамблот за народни игри и песни „Томов“. Ансамблот „Томов“ е формиран 1974 година со цел да ги прикажува на американскиот континент богатите игри и песни од Балканот, посебно од Македонија. Тој е составен исклучиво од Американци, ентузијасти, играорци, пејачи и музичари, а само уметничкиот директор и кореограф е Македонец. Тоа е единствен ансамбл во светот од таков вид. Поголем број од членовите по занимање се професори, инженери, научници, кои своето слободно време го посветувале на убавите игри и песни од богатата македонска фолклорна традиција. Оригиналните игри на ансамблот „Томов“ и се познати на македонската јавност уште од 1979 година, кога првпат американските играорци со успех гостувале во Република Македонија.

Ансамблот „Томов“ во своето постоење има постигнато огромни резултати околу ширењето на македонската култура. Секоја година одржувајќи од 6 до 14 концерти во најпознатите светски сали: Карнеги хол и Линколн центарот во Њујорк, во Бостон, Вашингтон, Чикаго и во многу други поголеми и помали градови во САД и во Канада; настапувал на повеќе телевизиски станици во САД; учествувал и на свеченото отворање и затворање на Зимските олимписки игри во Лејк Плесид 1984 и на специјалистичкиот концерт за свеченото отворање на Елис Исланд 1990, но и на многу фолк фестивали во Америка. Најпознатите весници: „Њујорк тајмс“, „Денс магазин“, „Дејли ќуз“, „Ривердејл прес“, „Денс ривјур“, „Балерт ќуз“, „Д‘тајмс хералд“, „Артс“ и други без исклучок давале највисоки оценки за кореографијата, беспрекорната техника на изведувања и одушевувањето кое го предизвикува ансамблот со сите изворни ора и песни од Македонија, а посебно со „Невестинското“, „Калаџиското“ и др.

Ансамблот „Томов“ гостувал во Македонија, на сите фолклорни фестивали и пошироко на бившите југословенски простори, и тоа: 1974, 1975 и 1983 на Балканскиот фестивал во Охрид; 1976, 1977, 1979 на „Илинденските денови“ во Битола; 1975 и 1976 на Смотрата на фолклорот во Загреб; 1975 на Дубровничките летни игри; 1981 и 1989 година на „Скопското лето“ во Скопје и 1991 на Семинарот за фолклор во Струга. Неговата активност била активно следена и од македонските јавни медиуми.

СВЕТСКИ МАКЕДОНСКИ КОНГРЕС. Оваа асоцијација, која се бори и ја брани македонската вистина во земјата и во светот, е регистрирана во метрополата Њујорк на 25 мај 2000 година и има своја канцеларија. Исто така, Светскиот македонски конгрес има свој органок во Њу Џерси.

Yugoslavia, and the Balkans. It abounded in various programs from the fields of culture, commerce, and history. It supported itself by advertising for various commercial organizations.

In addition to this, in the 1980's there was a TV show in New York that broadcast mainly shows on sport in Yugoslavia, including Macedonia.

"TOMOV" ENSEMBLE The "Tomov" ensemble for folk song and dance has worked successfully in New York City since 1974. It was established with the aim of presenting Balkan, especially Macedonian songs and dances on the American continent. It consists entirely of American enthusiasts, dancers, singers, and musicians, with only a Macedonian artistic director and choreographer. It is the only ensemble of its kind in the world. By profession the majority of its members were professors, engineers, and scientists who devoted their free time to the beautiful songs and dances of the rich Macedonian folklore tradition. The Macedonian public was able to see the original dances of the "Tomov" ensemble back in 1979 when the American dancers performed successfully in the Republic of Macedonia for the first time.

During its time the "Tomov" ensemble achieved tremendous results in spreading Macedonian culture. Every year it held from 6 to 14 concerts at the most famous halls in the world, including: Carnegie Hall and Lincoln Center in New York, in Boston, Washington, Chicago, and many other smaller and larger cities in USA and Canada; it performed for several TV channels in USA; it participated in the official opening and closing of the Winter Olympic Games in Lake Placid in 1984, and the specialist concert for the official opening of Alice Island in 1990; as well as numerous folk festivals in America. The best known newspapers and magazines such as: "New York Times", "Dance Magazine", "Daily News", "Riverdale Press", "Dance Review", "Balart News", "The Times Herald", "Arts", and others without exception give highest grades for the choreography and perfect dance technique and the strong impression the ensemble leaves with its authentic Macedonian songs and dances, especially the "Nevestinsko" and "Kalajdgisko" dance.

The ensemble "Tomov" participated in every folklore festival in Macedonia and the former Yugoslav republics, such as: 1974, 1975, and 1983, the Balkan Festival in Ohrid; 1976, 1977, and 1979, the "Ilindenski denovi" (Ilinden Days) in Bitola; 1975 and 1976, the Folklore review in Zagreb; 1975, the Dubrovnik Summer dances; 1981 and 1989, the Skopje Summer in Skopje; and 1991, the Folklore Seminar in Struga.

WORLD MACEDONIAN CONGRESS. This association fights for, and defends the Macedonian truth in the country and the world. It was registered in the metropolis of New York City on 25 May 2000 and has a branch in New Jersey.

4. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ ВО БАФАЛО

Градот Хамбург се наоѓа во непосредна близина на Бафало. Всушност, во метрополата Бафало живеат околу 300 македонски семејства. Првите македонски доселеници во Лакавана пристигнале веднаш по Илинденското востание, а по балканските војни тој број значително се зголемил. Тие, главно потекнувале, од Преспа и Битолско. Меѓу членовите во Бафало има и Македонци од егејскиот дел на Македонија, од Костурско и Леринско и други места.

Во Бафало е формирана Македонска православна црква што го носи името на просветителите св. Кирил и Методиј. Имено, до 1968 година македонските доселеници во овој град немале своја црква. Своите верски потреби, главно, ги задоволувале во други православни цркви, а, пред сè, во српската црква Св. Стефан, во која и денес цркува одреден број македонски семејства. Идејата за изградба на македонската православна црква се родила во 1968 година кога група Македонци од Бафало присуствуваат на една свадба во Колумбас, Охajo. Таму во македонската православна црква Успение на Света Богородица, тие за прв пат присуствуваат на богослужба одржана во македонски храм и отслужена од македонски свештеник. На таа средба било решено секој од присутните да даде помош и да се испратат писма до сто и педесеттина семејства, од кои половината одговориле позитивно, со што во ноември 1968 година било донесено решение да се свика собрание. Во март 1969 година била избрана првата црковна управа која на првиот состанок одлучила црквата да го носи името Св. Кирил и Методиј и да започне нејзината изградба. Над 40 македонски семејства активно учествувале во изградбата, прво на салата, а потоа и на храмот со другите помошни простории.

Првата богослужба на македонски јазик и од македонски свештеник била одржана во украинска црква, а втората во полска црква, во присуство на владиката Кирил. Претходно во полската црква Македонците се собирале и ги одржуvalе своите состаноци, игранки и сл. И други етнички заедници им излегле во пресрет на Македонците додека ја изградиле својата црква.

На 11 мај 1969 година црквата Св. Кирил и Методиј е регистрирана кај властите на државата Њујорк. Истата година е купено место во Хамбург од 12 акри (околу пет хектари). По подолги подготовките, собирање доброволни прилози и организирање на бројни собири, на 24 мај 1975 година било извршено осветување и е положен камен-темелник за изградба на помошни простории. Потоа, на 7 септември 1975 година е осветена салата, а на 13 септември 1981 година бил осветен и храмот, во кој започнал нов духовен и културен живот.

Денес, покрај храмот, што обилува со живописни икони, изградена е нова сала во која се одржуваат приредби, банкети, свадби и други манифестиации. Има парохиски дом и убаво уреден двор со огромен паркинг и фудбалско игралиште, како и простор за одржување пикници.

4. SV. KIRIL AND METODIJ (Sts. Cyril and Methody) IN BUFFALO

The city of Hamburg is located in the immediate vicinity of Buffalo. In fact, about 300 Macedonian families live in the metropolis of Buffalo. The first Macedonian immigrants arrived in Lackawanna immediately after the Ilinden Uprising. This number grew significantly after the Balkan Wars. Most of them came from Prespa and the Bitola area. Among the members in Buffalo there are also Macedonians from the Aegean part of Macedonia, from Castoria (Kostur), Florina (Lerin) and other places.

In Buffalo there is a Macedonian Orthodox Church named after the educators Sts. Cyril and Methody. Namely, the Macedonian immigrants in this city did not have their own church till 1968. They satisfied their religious needs mainly at other Orthodox churches especially the Serbian church of St. Stephan at which a certain number of Macedonian families continue to satisfy their religious needs. The idea to build a Macedonian Orthodox Church arose in 1968 when a group of Macedonians from Buffalo attended a wedding in Columbus, Ohio. Here, at the Macedonian Orthodox Church of *Uspenie na Sveta Bogorodica* (*Assumption of St. Mary*) they attended a service at a Macedonian church and conducted by a Macedonian priest for the first time. At this meeting they decided that everyone present would donate funds, and that they would send letters to about 150 families. Half of these replied positively. In November 1968 they decided to call an assembly. In March 1969 they elected the first church management. At the first meeting of the members of the church community they decided to name the church *Sts. Cyril and Methody*, and to begin its construction. More than 40 Macedonian families took active participation in the construction of the hall first, and later of the church and other rooms.

The first religious service conducted by a Macedonian priest in Macedonian took place at a Ukrainian church, and the second at a Polish church in the presence of bishop Kiril. Prior to this the Macedonians used to come to the Polish church to have their meetings, dances, etc. Other ethnic communities also helped the Macedonians until they finished building their church.

The *Sts. Cyril and Methody Church* was registered with the New York state authorities on 11 May 1969. This same year they bought 12 acres of land in Hamburg. After long preparations, fund raising, and numerous meetings, on 24 May 1975 it was blessed and the foundation stone was placed for construction of the adjoining rooms. On 7 September 1975 the hall was blessed, and on 13 of September 1981 so was the church, which meant the beginning of a new spiritual and cultural life.

Next to the church, which abounds in picturesque icons, there is now a new hall at which they hold performances, banquets, weddings, and other manifestations. There is a community home and beautifully decorated garden with a huge car park, football field, and picnic area.

Во 1990 година црквата Св. Кирил и Методиј започнала да го организира Македонскиот етнички фестивал. Секоја година тој се одржува на местото на црквата и на него учествуваат фолклорни групи од повеќе етнички заедници. Фестивалот трае три дена, а на него присуствуваат неколку илјади посетители.

Во состав на црквата со успех работат женската секција, фудбалскиот клуб „Балкан“ и фолклорната група „Гоце Делчев“, неделното црковно училиште и хорот. Секоја година се организира заеднички пикник со Македонците од Рочестер и од Сиракуз.

Во рамките на организираноста на црковно-народните собири биле отпечатени следните изданија:

„ЦРКОВЕН БИЛТЕН“ 1970. Билтенот бил орган на Македонската православна црква Св. Кирил и Методиј од Лакована. Тој излегол во почетокот на 1970 година, паралелно на македонски и на английски јазик, на шапилограф, на 12 страници (формат 21 x 29 см).

„БИЛТЕН 1984“. По повод десеттиот јубилеен црковно-народен собир на Американско-канадската македонска православна епархија што се одржал во септември 1984 година во Бафало, излегол билтен. Тој бил отпечатен на 84 страници (формат 21,5 x 27,5 см), на македонски и на английски јазик. Билтенот претставува една од пообемните и подобри публикации, како од технички, така и од содржински аспект.

„МАКЕДОНСКИ ЕТНИЧКИ ФЕСТИВАЛ“ (1990 –). По повод етничкиот фестивал кој се одржал од 7 – 9 јули 1995 година во организација на црквата Св. Кирил и Методиј од Хамбург, започнало да се печати пригодно издание. Тоа содржи бројни текстови и реклами.

„БИЛТЕН 2001“. По повод 27-от црковно-народен собир што се одржал во Бафало во септември 2001 година е отпечатен алманах. Овој собир го организирала црквата Св. Кирил и Методиј од Бафало. Билтенот претставува пригодно издание и е сличен на билтените од претходните години.

VI. ИЛИНОИС

Илиноис е сојузна држава која се наоѓа во сливот на реката Илиноис. Главен град е Спрингфилд, а најголем е Чикаго кој е, вклучност, и еден од најзначајните градови на САД. Илиноис е една од најразвиените држави во САД и во светот. Првите доселеници биле Французите кои дошле во 1675 година, а сојузна држава станала во 1818 година. Тоа е регион во кој се доселиле голем број Македонци и кои се концентрирале претежно во Чикаго. Тие се организирани во две македонски православни црковни општини, и тоа:

In 1990 the *Sts. Cyril and Methody Church* began organizing a Macedonian ethnic festival. Folklore groups from many ethnic communities take part in this festival that takes place every year at the church premises. It lasts three days and is attended by several thousand people.

The church has a successful women's auxiliary, "Balkan" football club, "Goce Delchev" folklore group, Sunday school, and choir. Every year they organize a joint picnic with the Macedonians from Rochester and Syracuse.

Within the organization of the Church-people's Assemblies they published the following editions:

"CRKOVEN BILTEN" 1970 (Church Bulletin, 1970). This bulletin was an organ of the Macedonian Orthodox Church of *Sts. Cyril and Methody* in Lackawanna. It was published at the beginning of 1970 in both English and Macedonian, on hectograph, on 12 pages of format 21 x 29 cm.

"BILTEN 1984" (Bulletin, 1984). A bulletin was published upon the occasion of the 10th jubilee Church-people's Assembly of the American-Canadian-Macedonian Orthodox Diocese held in Buffalo in September 1984. It was published on 84 pages of format 21.5 x 27.5 cm, in Macedonian and English. This bulletin is one of the bigger and better publications in content and technical aspect.

"MACEDONIAN ETHNIC FESTIVAL" (1990 -). A publication was released upon the occasion of the ethnic festival held during the period 7-9 July 1995 and organized by the *Sts. Cyril and Methody Church* in Hamburg. It consists of numerous articles and advertisements.

"BILTEN 2001" (Bulletin, 2001). An almanac was published upon the occasion of the 27th Church-people's Assembly held in Buffalo in September 2001. This assembly was organized by the *Sts. Cyril and Methody Church* in Buffalo. The bulletin was an occasional edition and was similar to the bulletins of previous years.

VI. ILLINOIS

Illinois is a federal state located at the Illinois River basin. Its Capital is Springfield, but its biggest city is Chicago, which is in fact one of the most significant cities in USA. Illinois is one of the most developed states in USA and the world. Its first migrants were the French, who arrived in 1675. It became a federal state in 1818. Many Macedonians migrated to this region concentrating mostly in Chicago. They are organized into the following two Macedonian Orthodox Church communities:

1. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ ВО ЧИКАГО

Во Чикаго, Илиноис, живеат голем број македонски семејства од сите краишта на Македонија, но најбројни се од Преспанско, Битолско, Костурско, Охридско, Прилепско, Леринско, Скопско и од други места. Покрај големиот број бизниси, Македонците во Чикаго изградиле и свој духовен и културен дом. Тоа е Македонската православна црква посветена на солунските браќа св. Кирил и Методиј, прва во државата Илиноис.

Под влијание на црковното и културното живеење на Македонците од блиската колонија во Гери, Индијана, организираното собирање во македонската колонија во Чикаго и околните места почнало уште со доселувањето на тие простори во периодот меѓу двете светски војни. Меѓутоа, еден од најзначајните датуми за овд општина е 21 мај 1976 година, кога се покренала акција за изградба на македонски духовно-културен дом што ќе служи на интересите на македонските доселеници од сите делови на Македонија. Во тој период со одлука на Светиот синод Св. Кирил и Методиј била примена под канонска јурисдикција на МПЦ. Потоа во 1978 година, во потесното градско подрачје на Чикаго, управата купила зграда на една лутеранска црква, што ја преуредила и приспособила за вршење православни богослужби. Една година подоцна, за време на Велигденските празници било извршено мало осветување, а на 3 август 1981 година црквата била осветена пред неколку стотици македонски доселеници и претставници на градските власти.

Меѓутоа, со зголемувањето на колонијата, управата купила место од неколку хектари во Бервин, предградие на југозападната страна на Чикаго, каде што е изградена нова црква и дом. Местото е купено во 1985 година, а новиот храм чии темели биле поставени на 24 јули 1988 година е изграден од тврд материјал и претставува убав христијански, македонски центар. Во состав на црквата е изградена и голема сала и други простории во кои се организираат голем број манифестиации.

Црквата Св. Кирил и Методиј била осветена на 30 август 1992 година од митрополитот Кирил. На тој чин присуствуvalе над шестотини верници, кои донирале средства за фондот на црквата.

Во состав на црквата работи фудбалскиот тим „Македонија“, неделно училиште, женска секција и КУД „Гоце Делчев“, една од најдобрите и најуспешни македонски играорни групи во САД.

2. СВ. ПАРАСКЕВА – ПЕТКА ВО ЧИКАГО

Втората македонска православна црква на подрачјето на Чикаго е Св. Параскева - Петка. Иницијативата потекнала, пред сè од оддалеченоста на живеењето на бројното македонско население, претежно од пириинскиот дел на Македонија, од Преспа и други места. Затоа, тие ја формирале и втора црква на тие простори.

1. SV. KIRIL AND METODIJ (Sts. Cyril and Methody) IN CHICAGO

Many Macedonian families from every part of Macedonia live in Chicago, Illinois. Most of them come from the areas of Prespa, Bitola, Castoria (Kostur), Ohrid, Prilep, Florina (Lerin), Skopje, and other places. In addition to the numerous businesses the Macedonians in Chicago opened their own spiritual and cultural home. This is the Macedonian Orthodox Church devoted to the Salonika brothers, Sts. Cyril and Methody, the first in the state of Illinois.

Influenced by the church and cultural living of the Macedonians in the near by colony in Gary, Indiana, organized meeting of the Macedonian colony in Chicago and its surroundings began as early as their arrival to this region during the period between the two World Wars. However, one of the most significant dates for this community is 21 May 1976 when activities were initiated for construction of a Macedonian spiritual and cultural center which would serve the interests of the Macedonians from every part of Macedonia. At that time the Holy Synod decided to take the *Sts. Cyril and Methody Church* under canonical jurisdiction of the Macedonian Orthodox Church. Later, in 1978 the management purchased the building of a Lutheran church in the central city district, which they redecorated and adapted for conducting Orthodox religious services. One year later, during the Easter holidays, a small blessing ceremony was conducted. On 3 August 1981 the church was blessed before hundreds of Macedonian immigrants and representatives of the city authorities.

As the colony increased the management purchased several hectares of land in Berwyn, a south-western suburb of Chicago, where they built a new church and home. The land was purchased in 1985 and the foundation stone to the new church was placed on 24 July 1988. The new church, built of firm materials, is now a beautiful Christian and Macedonian center. The church includes a large hall and other rooms in which numerous manifestations are held.

Metropolitan Kiril blessed the *Sts. Cyril and Methody Church* on 30 August 1992. More than 800 believers attended the event and donated to the church fund.

The church includes the "Makedonija" football club, a Sunday school, women's auxiliary, and the "Goce Delchev" cultural and artistic group, which is one of the best and most successful Macedonian dance groups in USA.

2. ST. PARASKEVA – PETKA IN CHICAGO

The second Macedonian Orthodox Church in the Chicago region is *St. Paraskeva – Petka*. The large Macedonian population, especially immigrants from the Pirin part of Macedonia, Prespa, and other places, all lived at a great distance from this church. For this reason they decided to build a second church in the region.

Основањето на овдја македонска православна црква на просторот на Чикаго се актуелизирала во 1990 година. Иницијативниот одбор на 15 декември 1991 година ги извршил потребните консултации со тогашниот поглавар на МПЦ, архиепископот охридски и македонски Гаврил, при што била донесена одлука за формирање на македонската црква Св. Параќевка - Петка во Чикаго. Активностите продолжиле на 24 декември 1991 година кога црквата била регистрирана од властите на државата Илиноис. Светиот архиерејски синод на МПЦ, на своето редовно собрание, одржано на 20 август 1993 година, црквата Св. Петка во Чикаго ја примила под јурисдикција на Македонската православна црква.

Во периодот од 19 април до 9 август 1992 година богослужбите се одржувале во позајмувана сала. Меѓутоа, со заеднички сили Македонците купиле еден стар објект на една руска православна црква. Од 9 август 1992 година богослужбите почнале да се одвиваат во тој објект, кој потоа бил преадаптиран во македонски православен храм. Црковните активности биле вршени во салата. Тука биле приредувани игранки, банкети и други свечености. Салата што била реновирана по повод десетгодишнината од постоењето на црквата, располага со двесте седишта. Во нејзин состав се наоѓа кујна и бар, а во состав на црквата има и два апартмани, во неб се активни женската секција, играорната група и црковниот хор.

Во Чикаго се отпечатени бројни македонски гласила, а со успех работат и радиочасови:

„ЦРКОВЕН БИЛТЕН“ (1983–1986). Во 1983 година во Чикаго започнало издавањето на „Црковен билтен“ како тримесечник (јануари, февруари и март) на 20 страници и на формат 13,5 x 21,5 см. Во воведот се објаснува дека билтенот ќе информира за активностите во Црквата, за правилното крстевање, молитвата, влегувањето во црквата итн. Билтенот излегувал на три месеци и ги содржал најзначајните настани од црковниот живот, од животот на доселениците во Чикаго и околните места.

Бројот 15 бил триброј и бил отпечатен за периодот јуни, јули и август 1986 година, на 16 страници, идентичен на поранешните и по форма и по со-дражина.

„БИЛТЕН“ (1983). На 3 и 4 септември 1983 година бил одржан Деветтиот црковно-народен собир, организиран во МПЦ Св. Кирил и Методиј од Чикаго и во присуство на голем број посетители од сите македонски православни црковни општини во САД и Канада. И по овој повод бил печатен посебен „Билтен“ на македонски јазик (формат 21 x 29 см), на 43 страници.

„БИЛТЕН“ (1993). По повод 19-от Црковно-народен собир од печат излегол пригоден билтен, издаден од црквата Св. Кирил и Методиј од Чикаго, кој претставува убав прилог кон историскиот развој на македонските право-словни цркви во иселеништвото.

The establishment of this Macedonian Orthodox Church in the Chicago area was emphasized in 1990. On 15 December 1991 the initiative committee conducted the necessary consultations with archbishop of Ohrid and Macedonia, Gavril, who was head of the Macedonian Orthodox Church at the time. Hence, they decided to establish the Macedonian Orthodox Church of St. Paraskeva – Petka in Chicago. Activities continued on 24 December 1991 when the church was registered with the authorities of the state of Illinois. At its regular assembly held on 20 August 1993 the Holy Archpriest synod of the MOC accepted the church of St. Paraskeva – Petka in Chicago under the jurisdiction of the Macedonian Orthodox Church.

During the period 19 April – 9 August 1992 church services were conducted at a rented hall. However, with joint forces the Macedonians purchased the old building of a Russian Orthodox Church. On 9 August 1992 they began conducting church services in this building, which was later adapted into a Macedonian Orthodox Church. Church activities were conducted in the hall. Here they held dances, banquets, and other formalities. The hall that was renovated upon the occasion of the 10th Anniversary of the church has 200 seats. The hall included a kitchen and bar, whereas the church included two apartments. It also had an active women's auxiliary, dance group, and church choir.

Several Macedonian newspapers were published in Chicago, and there are some successful radio-hour shows, too. These are the following:

"CRKOVEN BILTEN" (1983 – 1986) (Church Bulletin, 1983 – 1986). The Church Bulletin began coming out in Chicago in 1983 as a three-monthly paper for January, February, and March. It was printed on 20 pages of format 13.5 x 21.5 cm. Its introduction explains that the bulletin will inform on the church activities, making the cross properly, prayer, entering church, etc. The bulletin came out every three months and contained information on the most significant events in church life, and the life of the immigrants in Chicago and the surrounding areas.

The 15th edition of this bulletin was issued for the months of June, July, and August 1986 on 16 pages and identical to the previous ones in form and content.

"BILTEN" (1983) (Bulletin, 1983). The 9th Church-people's Assembly was held on 3 – 4 September 1983. It was organized by the Macedonian Orthodox Church of Sts. Cyril and Methody in Chicago, in the presence of a large number of visitors from every Macedonian Orthodox Church community in USA and Canada. Upon this occasion, too a special bulletin was published in Macedonian on 43 pages of format 21 x 29cm.

"BILTEN" (1993) (Bulletin, 1993). Upon the occasion of the 19th Church-people's Assembly the Sts. Cyril and Methody in Chicago published a bulletin, which was a beautiful contribution to the historical development of the Macedonian Orthodox Churches in the Diaspora.

Во мај, пак, 1990 година во Чикаго започнал да се емитува македонскиот радиочас „Глас од Македонија“. Тежиштето на програмата бил на говорни емисии, кои ја афирмирале вистината за Македонија, полемизирајќи со злонамерните антимакедонски пропаганди на другите радио-бранови во Чикаго. Овој радиочас со успех работи и денес.

МАКЕДОНСКИОТ ЛЕКТОРАТ во Чикаго официјално започнал со работе во 1989 година. Меѓутаа, овој лекторат бил инициран уште во 1985 година. Македонскиот лекторат собира голем број слависти и македонисти. Тие се пријатели, поддржувачи и афирматори на македонскиот јазик, литература и култура.

VII. КАЛИФОРНИЈА

Калифорнија е сојузна држава во САД која се наоѓа на бреговите на Тихиот Океан. Главен град е Сакраменто, а поголеми центри се: Лос Анџелес, Сан Франциско, Сан Диего и други. Најпозната е по филмскиот центар Холивуд што се наоѓа во непосредна близина на Лос Анџелес. Калифорнија била освоена од Шпанците во 1769 година. Во состав на САД влегла во 1848 година кога било откриено и златото на тие простори, а сојузна држава станала во 1850 година. Таму има бројно шпанско, јапонско, кинеско, црнечко и друго население, а и одреден број Македонци, организирани во една црковна општина.

1. СВ. БОГОРОДИЦА ВО ЛОС АНЏЕЛЕС

Во Калифорнија Македонецот за првпат дошол на почетокот на XX век, насељувајќи се, главно, во Лос Анџелес, Сан Франциско, Калифорнија. Таму се здомиле повеќе семејства од македонско потекло, кои играле важна улога во стопанскиот, општествениот и културниот живот. Меѓу нив имало бизнисмени, лекари, инженери, филмски работници, фабриканти, адвокати... од кои повеќето целосно се интегрирале во тамошното општество, а бројни семејства од Леринско се асимилирале. Првите доселеници на тие простори биле од егејскиот дел на Македонија, од Тетовско, Гостиварско и од Битолско, а подоцна и од Преспа, Прилепско, Скопско и од други места на Македонија. Се смета дека меѓу нив се најбројни од битолско-преспанскиот крај.

Поради оддалеченоста од другите македонски колонии во САД и во Канада, а и како резултат на пропагандата од соседните држави, еден број Македонци од Калифорнија биле под туѓо влијание. Многумина оделе, главно, во црквата Св. Лука, која денес припаѓа на Православната црква на Америка, а во која се служи само на английски јазик, или биле членови на огранокот на МПО „Браќа Миладиновци“. Мал број оделе и во српската црква Св. Стефан. Меѓутаа, со конституирањето на СР Македонија и со

The Macedonian radio-hour titled "Glas od Makedonija" (Voice from Macedonia) began being broadcast in Chicago in May 1990. The program mostly emphasized talk shows which affirmed the Macedonian truth, with polemics on the malicious anti-Macedonian propaganda of other radio shows in Chicago. Presently this radio-hour continues to function successfully.

MACEDONIAN INSTRUCTORSHIP. A Macedonian university instructorship was officially opened in Chicago in 1989. However, it was initiated in 1995. The Macedonian instructorship brings together many experts on Slavic and Macedonian language and literature. They are friends, and they support and affirm Macedonian language, literature, and culture.

VII. CALIFORNIA

California is a federal state of USA located on the coast of the Pacific Ocean. Its Capital is Sacramento and other bigger centers include: Los Angeles, San Francisco, San Diego, and others. It is best known for Hollywood, the movie center, located in the immediate vicinity to Los Angeles. California was conquered by the Spanish in 1769. It became part of USA in 1848 when gold was discovered in the region. It became a federal state in 1850. It has a large Spanish, Japanese, Chinese, Negro, and other populations, including a certain number of Macedonians organized into one church community.

1. SV. BOGORODICA (St. Mary) IN LOS ANGELES

Macedonians first arrived in California at the beginning of the 20th century, migrating mainly to Los Angeles and San Francisco. A number of families of Macedonian origin stationed themselves here playing an important role in the commercial, social, and cultural life. Among them there were businessmen, doctors, engineers, film workers, factory owners, lawyers, and others of which the majority were fully integrated into their new society while many families from the Florina (Lerin) area assimilated. The first immigrants to this region came from the Aegean part of Macedonia, and from the Tetovo, Gostivar, and Bitola area. Later they were joined by immigrants from the areas of Prespa, Prilep, Skopje, and other places in Macedonia. It is believed that most of them came from the areas of Bitola and Prespa.

Due to the distance from other Macedonian colonies in USA and Canada, and as a result of the propaganda of the neighboring countries, some Macedonians in California were under foreign influence. Many of them attended St. Luka's Church which presently belongs to the Orthodox Church of America and in which church services are conducted in English only. Others were members of the "Braka Miladinovci" branch of the MPO. Few attended the Serbian church of St. Stephan.

стекнувањето автокефалност на МПЦ, условите од корен се измениле. Така, обиди за организирање на македонските доселеници на национална основа се правени уште во шеесеттите години, особено преку „Македонското друштво“. Но, таквите обиди биле задушувани со пропаганда и со интриги од тубинските православни општини, кои пуштиле длабоки корени и меѓу Македонците што живеат на тие простори.

Правите позабележителни активности кој македонските доселеници во Калифорнија почнале со формирањето на Македонско-американското друштво на 2 мај 1965 година. Подоцна, во 1978 година, група македонски патриоти и верници успеале да се организираат во црковна општина под името Св. Богородица, која на 9 јануари 1980 година била регистрирана пред надлежните органи на Калифорнија. Почетокот бил тежок, а резултатите големи и влевале доверба. Македонците почнале да организираат пикники, игранки и приредби, на кои за кусо време се собрале голем број доброволни приложи за изградба на македонски центар. Во август 1982 година, во Лос Анџелес, во градот на чудата и на убавината, била купена црква со помошни простории. Со тоа духовниот, културниот и верскиот живот на Македонците во Калифорнија започнал да се обогатува. Така, на 9 јануари 1983 година за првпат била отслужена богослужба на мајчин македонски јазик. Црквата потпаднала под канонска и духовна юрисдикција на МПЦ со одобрен Првилик од Светиот архиерејски синод. Потоа, на 26 август 1985 година надлежниот архиереј ја отслужил првата света архиерејска служба во тој македонски дом. Денес Македонската православна црква Св. Богородица е вистински центар за сите Македонци на тие простори.

Во составот на црквата со успех работи играчката група „Фолклорни бисери“, која била формирана во 1987 година, потоа женската секција и училиштето.

ФК „МАКЕДОНИЈА“ (1974 - 1980). Фудбалскиот клуб „Македонија“ во Лос Анџелес била самостојна македонска асоцијација, формирана од група фудбалски ентузијасти во 1974 година. Во своето постоење фудбалрите постигнале засвидни резултати во аматерската лига.

VIII. ПЕНСИЛВАНИЈА

Пенсилванија е сојузна држава во областа на Алигенските Планини во близината на Атланскиот Океан и се протега до езерото Ири. Главен град е Харисбург, а најголем Филаделфија, потоа Питсбург, Скрентон и други градови. На тие простори први дошли Швеганите и Холанданите во 1643 година, а потоа и Англичаните. Таа е една од првите сојузни држави на САД формирана во 1787 година. Во неа живеат одреден број Македонци кои формирале Македонска православна црква.

However, conditions changed thoroughly with the constitution of SR Macedonia and its attaining autocephaly of the Macedonian Orthodox Church. Thus, there were attempts to organize the Macedonian immigrants on a national basis as early as the 1960's, especially through the "Makedonsko drustvo" (Macedonian society). However, these attempts were quickly suffocated by the propaganda and intrigues of the foreign Orthodox communities, which already had deep roots among the Macedonians who lived in this area.

The first significant activities among the Macedonian immigrants in California began with the establishment of the Macedonian-American society on 2 May 1965. Later, in 1978 a group of Macedonian patriots and believers succeeded in organizing themselves into a church community named *Sv. Bogorodica* (St. Mary). This was registered with the authorities in California on 9 January 1980. The beginning was difficult, but the results were big and trustworthy. The Macedonians began organizing picnics, dances, and performances. Very soon large funds were raised for construction of a Macedonian center. In August 1982 in Los Angeles, the city of wonder and beauty, a church and other rooms were purchased. Thus, the spiritual, cultural, and church life of the Macedonians in California began improving. Hence, on 9 January 1983 for the first time a church service was conducted in the mother Macedonian tongue. The church fell under canonical and spiritual jurisdiction of the Macedonian Orthodox Church with regulations approved by the Holy Synod. On 26 August 1985 the competent archpriest served the first holy archpriest service at this Macedonian home. Today the Macedonian Orthodox Church of St. Mary is a true center for every Macedonian in the region.

The folk dance group "Folklorni biseri" (Folklore Pearls) established in 1987 works successfully within this church, as do the women's auxiliary and school, too.

FC "MAKEDONIJA" (1974 – 1980) ("Macedonia" Football Club). The "Makedonija" football club in Los Angeles was an independent Macedonian association founded by a group of football enthusiasts in 1974. During their time the players achieved impressive results in the American league.

VIII. PENNSYLVANIA

Pennsylvania is a federal state in the region of the Alleghenies Mountains close to the Atlantic Ocean and stretches to Lake Erie. Its Capital is Harrisburg, but Philadelphia is its biggest city followed by Pittsburgh, Scranton, and other cities. The Swedes and the Dutch were first to arrive to this area followed by the English. It is one of the first federal states of USA founded in 1787. A certain number of Macedonians live there and established a Macedonian Orthodox Church.

1. СВ. НАУМ ОХРИДСКИ, ВО ФИЛАДЕЛФИЈА

Милионскиот град Филаделфија, што се наоѓа скоро на половина пат меѓу Њујорк и Вашингтон, е место во кое, покрај бројните етнички групи, се доселиле и Македонци. Бројноста на Македонците доселеници во Филаделфија е доста мала и изнесува околу триесетина семејства кои, главно, потекнуваат од егејскиот дел на Македонија. Силното македонско национално чувство и силната вера во црквата, ги натерало да формираат Иницијативен одбор кој одлучил црквата да биде под јурисдикција на Македонската православна црква и да го носи името Св. Наум Охридски. Таа е основана на 22 февруари 1993 година, кога бил формиран првиот основачки одбор на црквата. Во 1996 година членовите на црквата купиле место и објект, кој со самопрегорна и упорно работа бил преправен и адаптиран за црква, во која се поставени икони на иконостасот.

Чест гостин на црквата Св.Наум Охридски во Филаделфија била управата на црквата Св. Кирил и Методиј од Сидер Гроув, нејзиниот свештеник, како и играорната група „Гоце Делчев“. Денес црквата Св. Наум Охридски има свој свештеник, кој редовно го води црковниот живот.

Оваа црковна општина е организатор на традиционалниот пикник и на фудбалскиот турнир, кои се одржуваат во периодот на празникот Св. Наум Охридски во месец јули.

IX. ФЛОРИДА

Флорида е сојузна држава која се протега на полуостровот Флорида меѓу Атланскиот Океан и Мексиканското Море. Главниот град е Талахаси, а поголеми градови се: Мајами, Џексонвил и Темпа, како и прочуените морски плажи Мајами Бич, Палм Бич, Дејтон Бич. Флорида ја откриле Шпанците во 1513 година, од кои САД ја откупиле и станала сојузна држава во 1845 година. Поради добрите климатски услови, во Флорида денес голем број Македонци, од САД и Канада го поминувад зимскиот период. Во последно време Македонците започнале да се организираат на црковно-национален план. Така во формирање се две македонски православни цркви, и тоа:

1. СВ. ДИМИТРИЈ ВО МАЈАМИ

Во последните десетина години, а и повеќе, Македонците кои живееле во северните делови на САД, како и во Канада, се одлучиле да се преселат во Флорида, главно поради убавата и сончана клима и подобрите услови за живот. Групирањето на Македонците во одредени места услови тие да се организираат за формирање на Македонската православна црква Св. Димитриј во Мајами. Во тек се активностите за собирање средства за изградба на црквата, која ќе биде собириалиште за сите Македонци.

1. ST. NAUM OF OHRID IN PHILADELPHIA

The million size city of Philadelphia located almost half way between New York and Washington is a place to which Macedonians migrated in addition to the numerous other ethnic groups. The number of Macedonian immigrants in Philadelphia is quite small adding up to only about 30 families most of which came from the Aegean part of Macedonia. The strong Macedonian national feeling and strong faith in the church forced them to establish an initiative committee which decided that the church would be under jurisdiction of the Macedonian Orthodox Church and would be named *Sv. Naum Ohridski (St. Naum of Ohrid)*. It was established on 22 February 1993 when the first board of the church was formed. In 1996 the church members purchased a building and land which after much hard labor was adapted into a church where the icons were placed on the iconostasis.

The management of the *Sts. Cyril and Methody Church* in Ceder Grove, their priest, and the "Goce Delcev" folk dance group were frequent guests of the *St. Naum of Ohrid Church* in Philadelphia. Today this church has its own priest who conducts regular church activities.

This church community is organizer of a traditional picnic and football tournament held every year during the holiday of St. Naum of Ohrid in July.

IX. FLORIDA

Florida is a federal state that spans along the Florida peninsula between the Atlantic Ocean and Gulf of Mexico. Its capital is Tallahassee, while other large cities include: Miami, Jacksonville, and Tampa. Some famous beaches include: Miami Beach, Palm Beach, and Daytona Beach. Florida was discovered in 1513 by the Spanish, who sold it to USA. It became a federal state in 1845. Many Macedonians in USA and Canada spend the winter period in Florida because of its favorable climatic conditions. Recently the Macedonians began organizing themselves on a church and national scale. Two Macedonian Orthodox Churches are being established here at the moment:

1. ST. DIMITRIJ IN MIAMI

In the last dozen years or more the Macedonians living in the northern parts of USA and Canada decided to move to Florida mainly because of the beautiful sunny Florida and the better living conditions. The grouping of the Macedonians in certain areas enabled them to organize and establish the *St. Dimitrij* Macedonian Orthodox Church in Miami. There are ongoing activities to raise funds for construction of the church, which will be a meeting place for every Macedonian.

2. СВ. ЈОВАН КРСТИТЕЛ, ВО ТАПРОН СПРИНГС

Најновоформирана црква во САД е Св. Јован Крстител во Тапрон Спрингс, Флорида. Во неа членуваат бројни доблесни Македонци кои собираат средства за изградба на уште еден македонски храм во САД. Исто така во Флорида е формиран и Македонскиот светски конгрес.

МАКЕДОНСКИ СВЕТСКИ КОНГРЕС Иницијатори на Македонскиот светски конгрес била група македонски доселеници од САД и Канада. Првата средба била одржана во март 1992 година во Њуварк, Њу Џерси. Потоа, на 20 мај 1992 година, како непрофитна асоцијација била регистрирана во државата Флорида. Првиот конгрес бил одржан на 3 и 4 јули 1993 година во Дирборн, Мичиген. Македонскиот светски конгрес има голем придонес, меѓу другото, за признавањето на Република Македонија.

„МАКЕДОНИЈА НИЗ ВЕКОВИТЕ“ (1992) Во издание на Македонскиот светски конгрес со седиште во Ормонд Бич, во Флорида, во 1992 година се појавила брошурката под наслов „Македонија низ вековите“. Таа е печатена на англиски јазик, на 16 страници (формат 14 x 22 см) со материјали во одбрана на македонската историја и јазик. Во неа е поместен текст за Македонците и Грците низ вековите, како и материјал за македонскиот и другите јазици, илустриран со две карти на етничка Македонија.

Во текот на повеќедецениското постоење на македонските православни цркви и црковни општини во САД, се постигнати видни резултати на повеќе полиња. Тоа особено е изразено на религиозен, национален, духовен, културно-образовен, финансиски и друг план. Големиот број црковни и други објекти во кои се формирани културно-уметнички, фолклорни, спортски друштва и друг вид, асоцијации на младите генерации на американските граѓани од македонско потекло, говорат за постигнатиот успех и за сè она што тие прават да го афирмираат богатото црковно-културно наследство на македонскиот народ. Во исто време, Македонците ги збогатуваат мозаиците на земјата на нивните корени – Македонија и на демократските и многуетнички Соединети Американски Држави.

2. ST. JOVAN KRSTITEL IN TARPON SPRINGS

The newest church in USA is the St. Jovan Krstitel (St. John the Baptist) in Tarpon Springs, Florida. It has numerous kind Macedonians collecting funds for construction of another Macedonian church in USA. Also, the Macedonian World Congress was formed in Florida.

MACEDONIAN WORLD CONGRESS. A group of Macedonian immigrants in USA and Canada were initiators of the Macedonian World Congress. The first meeting was held in March 1992 in Newark, New Jersey. On 20 May 1992 it was registered in Florida as a non-profit association. The first congress was held on 3-4 July 1993 in Dearborn, Michigan. Among other things the Macedonian World Congress made a large contribution toward the recognition of the Republic of Macedonia.

"MACEDONIA THROUGHOUT THE AGES" (1992). A brochure titled "Macedonia Throughout the Ages" was published in 1992 by the Macedonian World Congress centered in Ormond Beach, Florida. It was published in English on 16 pages of small format, 14 x 22 cm, with articles defending the Macedonian history and language. It contains an article on the Macedonians and Greeks throughout the ages as well as material on the Macedonian and other languages, illustrated with two maps of Ethnic Macedonia.

Tremendous results in different fields have been achieved during the decades of existence of the Macedonian Orthodox churches and church communities in USA. This is especially evident on a religious, national, spiritual, cultural, educational, sports, financial, and other scale. The numerous churches and other buildings in which cultural, artistic, folklore, sports and other associations of the young generations of USA citizens of Macedonian descent have been established, are evidence of the successes achieved, and of everything they are doing in order to affirm the rich church and cultural heritage of the Macedonian people. At the same time, Macedonians enrich the mosaic of the country of their roots, Macedonia, as well as that of the democratic and multiethnic United States of America.

АДРЕСИ НА МАКЕДОНСКИТЕ ПРАВОСЛАВНИ ЦРКВИ ВО САД
ADDRESSES OF MACEDONIAN ORTHODOX CHURCHES IN USA

1. Macedonian Orthodox Church
Sts. Petar and Pavle
9660 Broadway
Crown Point, IN 46307
tel: (219) 662 – 9114 / 662 – 7417
2. Macedonian Orthodox Church
Saint Mary (Bogorodica)
120 S. Napoleon Ave.
Columbus, OH 43213
tel: (614) 231 – 7851 / 231 – 7870
3. Macedonian Orthodox Church
St. Georgij
5083 Onondaga Rd.
Syracuse, NY 13215
tel: (315) 487 – 1265
4. Macedonian Orthodox Church
St. Dimitrija
235 Telephone Rd.
W. Henrietta, Rochester NY 14586
tel: (716) 334 – 6675 / 334 – 4233
5. Macedonian Orthodox Church
St. Mary (Bogorodica)
43123 Ryan Rd.
Sterling Hights, MI 48314
tel: (586) 731 – 4050 / 731 – 1955
6. Macedonian Orthodox Church
St. George of Kratovo
29141 Twelve Mile Rd.
Farmington Hills, MI 48334
tel: (248) 477 – 4612
7. Macedonian Orthodox Church
Sts. Cyril and Methody
1050 Pompton Ave, PO Box 326
Ceder Grove, NJ 07009
tel: (973) 328 – 0153
8. Macedonian Orthodox Monastery
St. George
185 Center Grove Rd.
Randolph, NJ 07869
tel: (973) 328 – 0153
9. Macedonian Orthodox Church
St. Nikola
55 Wentick st.
Totowa, NJ 07512
tel: (973) 790 – 5710
10. Macedonian Orthodox Church
St. Clement of Ohrid
PO Box 3060
Stainway Stat. Lac.
New York, NY 11103
11. Macedonian Orthodox Church
Sts. Cyril and Methody
4785 Lake Ave.
Blasdell (Buffalo), NY 14219
tel: (716) 823 – 9292 / 823 – 1985
12. Macedonian Orthodox Church
Sts. Cyril and Methody
10 S. 330 RT. 83
Hinsdale (Chicago), IL 60521
tel: (630) 654 – 0016

13. Macedonian Orthodox Church
St. Paraskeva – Petka
2056 N. Kendzie Ave.
Chicago, IL 60647
tel: (773) 486 – 0756
14. Macedonian Orthodox Church
St. Ilija
8465 Wust Rd.
Cincinnati, OH 45253
tel: (513) 385 – 4880
15. Macedonian Orthodox Church
St. Clement of Ohrid
38665 French Creek
Avon (Lorain), OH 44011
tel: (216) 934 – 6060 / 934 – 1619
16. Macedonian Orthodox Church
St. Nikola
5305 Massillon Rd.
Green City, OH 44232
tel: (440) 896 – 2323 / 899 – 5454
17. Macedonian Orthodox Church
St. Mary (Bogorodica)
10550 Whitthier Blvd.
Los Angeles, CA 9060
tel: (310) 695 – 3323 / 699 – 0444
18. Macedonian Orthodox Church
St. Naum of Ohrid
Philadelphia, PA
tel: (215) 490 – 0181
19. Macedonian Orthodox Church
St. Dimitrija
PO Box 560428
Miami, FL 33256 – 0428
tel: (305) 258 – 0488
20. Macedonian Orthodox Church
St. Jovan Krstite
P.O.Box 2264
Tarpon Springs, FL 34688

IV ДЕЛ

МАКЕДОНЦИТЕ ВО КАНАДА ДЕНЕС

ТРОИЦА НА СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ ЧУДОТВОРЕЦ:

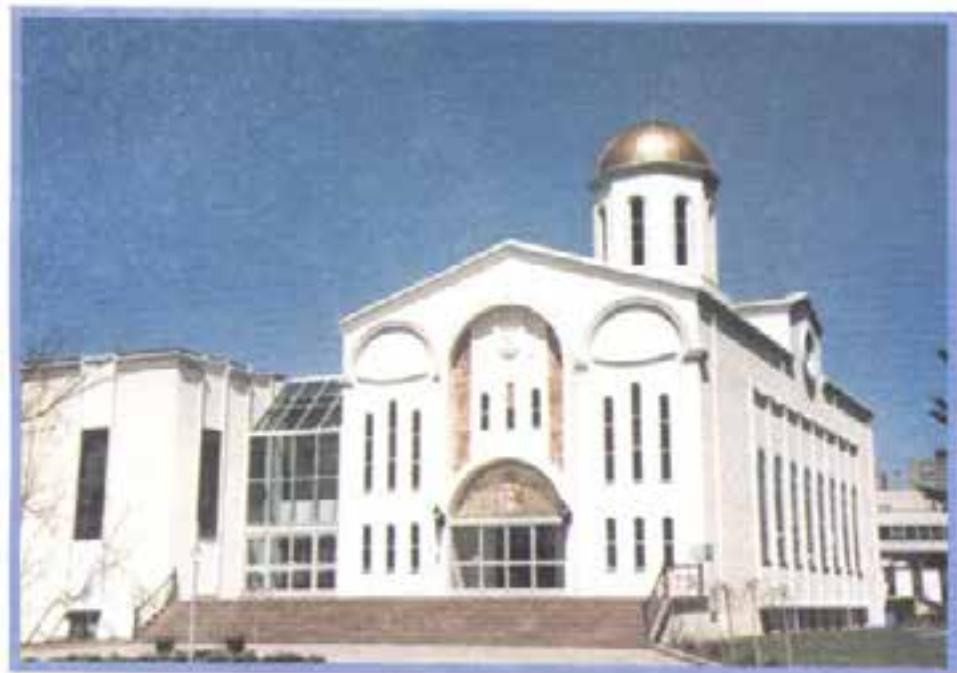
СО ЗБОРОВИ СИ ГИ УПАТИЛ НАРОДИТЕ КОН ВЕРАТА БОЖЈА,
СО ДЕЛАТА СИ СЕ ИЗДНГНАЛ ПРЕБЛАЖЕНЕ, КОН БОЖЕСТВЕН
И БЛАЖЕН ЖИВОТ. СО ЧУДЕСА СИ ГИ ПРОСВЕТИЛ ОНИЕ ШТО
ПРИСТАПУВАДТ СО ВЕРА КОН ТЕБЕ, ПРЕСЛАВНО ОСВЕТЛУВАЗаји
ЗА ТЕМНИНАТА СО ЗНАМЕНИЈА. ЗАРАДИ ТОД ГО СЛАВИМЕ
ТВОЈОТ БОЖЕСТВЕН СПЮМЕН КЛИМЕНТЕ.

PART IV

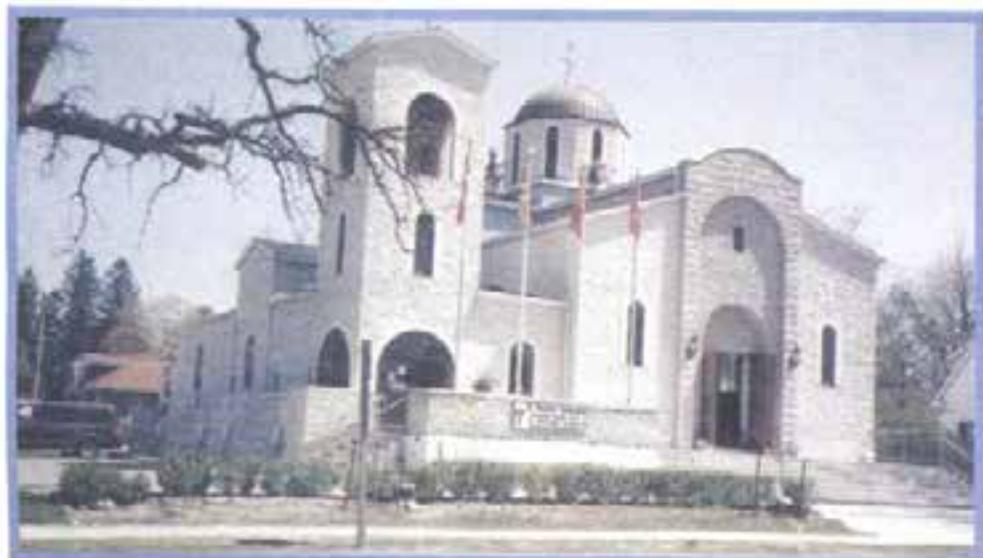
THE MACEDONIANS IN CANADA TODAY

TROPARION OF ST. CLEMENT OF OHRID:

WITH WORDS YOU HAVE GUIDED PEOPLE IN GOD'S FAITH,
WITH ACTIONS YOU HAVE RAISED HOPES, TOWARDS THE
DEVINE AND BLESSED LIFE. WITH MIRACLE YOU HAVE
ENLIGHTED THOSE THAT HAVE COME FORTH WITH FAITH
TOWARDS YOU. IN CELEBRATION ENLIGHTING THE DARK
WITH KNOWLEDGE. THAT IS WHY WE CELEBRATE YOUR
DEVINE MEMORY, CLEMENT.

Св. Климент Охридски во Торонто
St. Clement of Ohrid in Toronto

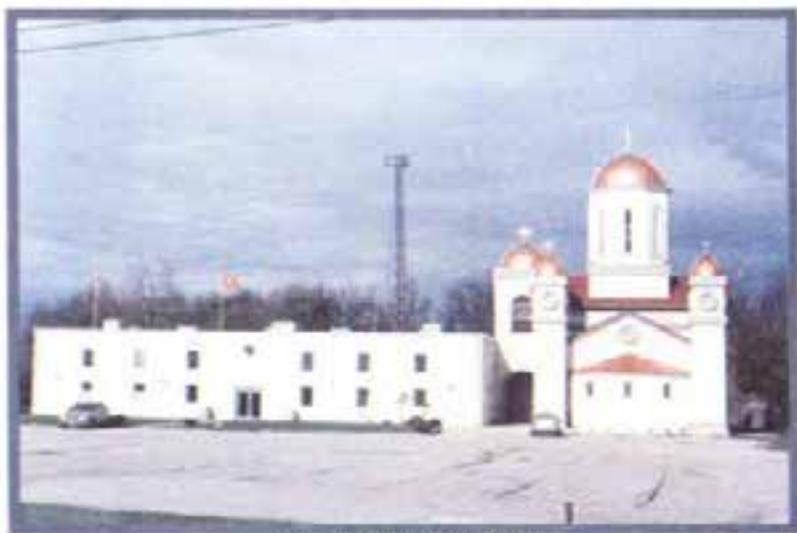
Св. Димитрија Солунски во Маркэм
St. Dimitrija of Salonica in Markham

Св. Илија во Мисисага
St. Ilia in Mississauga

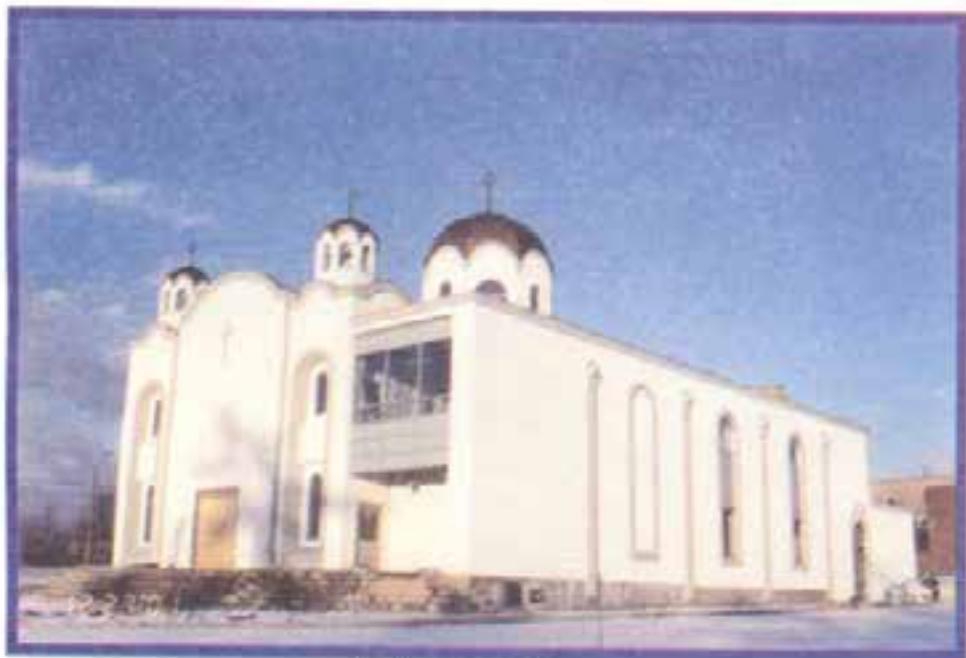
Св. Богородица во Кембриџ
St. Mary in Cambridge

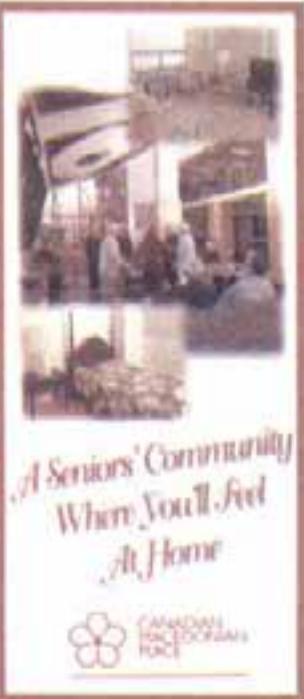
Св. Никола во Винзор
St. Nikola in Windsor

Новата зграда на Св. Наум Охридски во Хамилтон
The new building of St. Naum of Ohrid in Hamilton

Св. Недела во Пикеринг
St. Nedela in Pickering

Канадско македонско место
Canadian Macedonian Place

Амблемот на "Обединети Македонци"
The emblem of the United Macedonians

Македонија

МАКЕДОНСКИ ГЛАВОЦ
MACEDONIAN HERALD

Фреска во Св. Климент Охридски во Торонто
A fresco of St. Clement of Ohrid in Toronto

Ансамблот Македонка
The "Makedonka" Ensemble

Македонската фолклорна група "Сельани"
Selyani Macedonian folklore group

Канадско - македонското
историско друштво
Canadian - Macedonian Historical Society

Св. Илија во Мисисага и
нејзиното осветување во 1997 година
St. Ilia in Mississauga and it's
sanctification in 1997

Црковниот хор во Св. Климент Охридски во Торонто
St. Clement of Ohrid Church Choir in Toronto

Членови на литературното дружество "Браќа Миладиновци"
Members of the Literature Association "Miladinov Brothers"

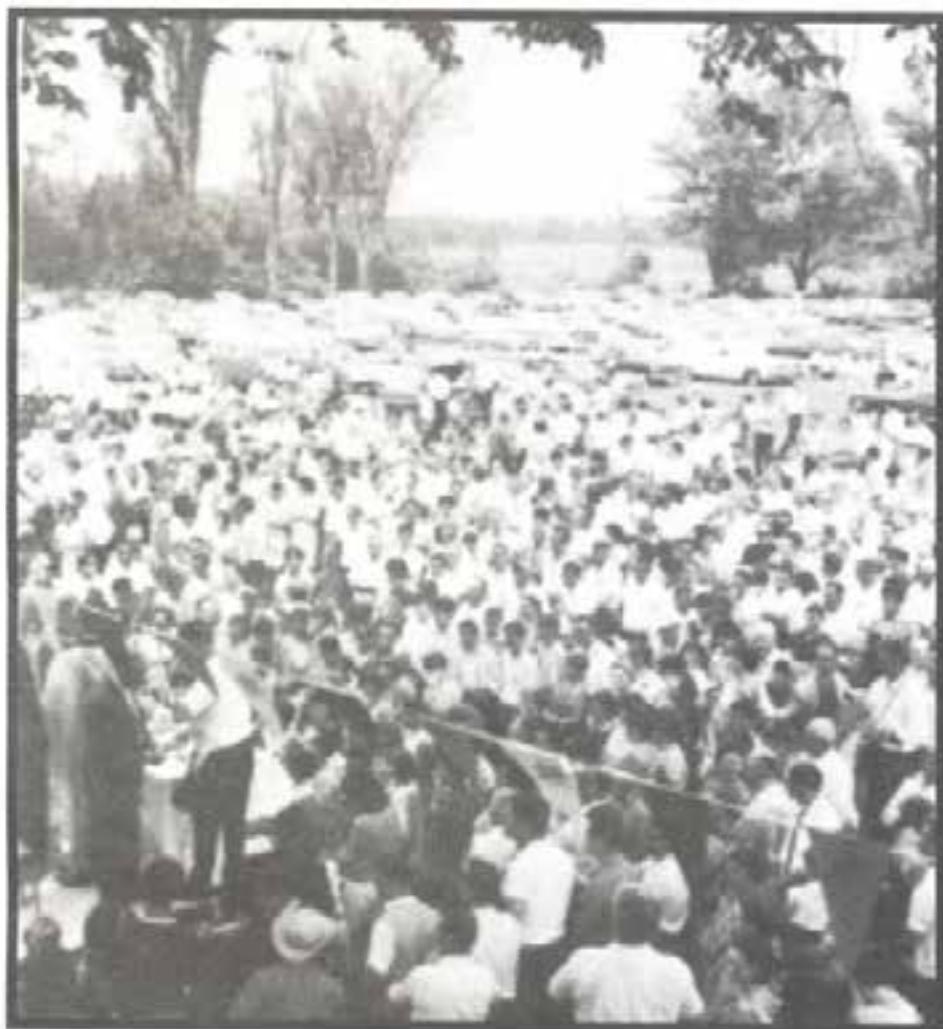
Македонското неделно училиште во Св. Климент Охридски во Торонто
St. Clement of Ohrid Macedonian Sanday school in Toronto

Македонското неделно училиште во Св. Димитрија во Маркам
St. Dimitrija Macedonian Sanday school in Markham

Фолклорната група во Св. Димитрија во Маркам
The folklore group of St. Dimitrija in Markham

Поглед на илинденскиот пикник на "Обединетите Македонци" во 1969 год.
A view of the "United Macedonian" Linden Picnic in 1969.

КАНАДА

Канада е земјата на иднината, како што многумина ја нарекуваат. Таа е држава во која живеат триесетина милиони жители, главно од англиско и француско потекло, а има и над сто други националности, меѓу кои и околу 150.000 Македонци од трите дела на Македонија. Таа е составена од 10 покраини (провинции): Алберта, Британска Колумбија, Квебек, Манитоба, Нова Шкотска, Њу Бранзик, Њуфаундленд, Онтарио, островорот Принц Едвард и Саскачеван; потоа од две самостојни територии: Јукон и Северозападната област на Арктичкиот (Францускиот) архипелаг. Службени јазици се англискиот и францускиот. Припадниците на сите народи го зборуваат мајчиниот јазик, имаат свои училишта, цркви, друштва... Главен град е Отава, со околу 800.000 жители и се наоѓа во Онтарио, а важни и поголеми метрополи се: Монтреал, Торонто, Ванкувер, Едмонтон, Хамилтон, Винипек, Квебек, Калгари, Халифакс, Виндзор и др. Во Канада владее континентална клима, на југ субарктичка и поларна на север. Најпознати реки се Сент Лоренц, Макензи и Нелсон, а од езерата Горно, Хјурон, Ири, Онтарио, Винипек, и други, додека најпознати планини се Карпестите Планини што се протегаат на западниот дел на Канада.

Пред доаѓањето на Европејците, Канада била населена, главно, со Индијанците Ирокези и со Ескими. Се претпоставува дека во XI век за првпат дошли Норманите. Меѓутод, се смета дека во 1497 година прво се откриени источните брегови и полуостровот Лабрадор од Џованни Кобато, италијански морепловец во служба на Англија. Първи доселеници од Европа биле Француздите, кои во 1608 година под водство на Самуел Шаплен го основале Квебек. Во 1620 година Канада е под името „Нова Франција“. Истата година формирана е засебна компанија со задача да се колонизира новата земја и да се користат нејзините големи богатства.

Во текот на XVII век се доселуваат и английски колонисти кои, исто така, воделе борби против Ирокезите и постепено освојувале простори и се проширувале кон запад. Во почетокот на XVIII век, француско-англиската војна во Европа предизвикала судири во Канада. Бидејќи освојувачката политика во Европа, водена од Луј XIV, ја запоставила грижата за Канада, превластта почнала да преоѓа од Француздите на Англичаните. Во текот на војните за шпанското наследство, Англичаните успеале да освојат еден нејзин дел и

CANADA

Many like to call Canada the "land of the future". It is a country with a population of about thirty million people, mainly from English and French origin. However, there are over one hundred other nationalities, including about 150.000 Macedonians from all three parts of Macedonia. It consists of the following 10 regions, or provinces: Alberta, British Columbia, Quebec, Manitoba, New Scotland, New Brunswick, Newfoundland, Ontario, Prince Edward Island and Saskatchewan; and two independent territories: Yukon and the North-West region on the Arctic (French) archipelago. Official languages are English and French. Members of various nationalities speak their native languages and have their own schools, churches, and associations. The capital city is Ottawa with a population of about 800.000. It is located in Ontario, and has other big and important metropolises such as: Montreal, Toronto, Vancouver, Edmonton, Hamilton, Winnipeg, Quebec, Calgary, Halifax, Windsor, and others. Canada has a continental climate, sub-arctic in the south and polar in the north. Their best known rivers are the St. Lawrence, McKenzie and Nelson rivers. Of the lakes we know the Upper, Huron, Erie, Ontario, Winnipeg, and others. The best known mountains are the Rocky Mountains, which stretch across the western part of Canada.

Before the arrival of the Europeans, Canada was populated mainly with Indians Iroquoians and Eskimos. It is believed that the Normans arrived, for the first time, in the 11th century. However, it is believed that Giovanni Cobato, an Italian sailor working for England, first discovered the east coasts and the Labrador Peninsula in 1497. First immigrants from Europe were the French, who founded Quebec in 1608, led by Samuel Shaplen. In 1620 Canada was known as "New France". In the above-mentioned year they founded a special company in order to colonize the new land and to exploit its enormous natural resources.

During 17th century English colonists also arrived in Canada. They also fought with the Iroquoians and slowly conquered territories expanding towards the west. At the beginning of 18th century, the French – English war in Europe caused certain conflicts in Canada as well. As the conquest policy in Europe, led by Lui XIV, somehow neglected Canada, the dominance began shifting from the French to the English. During the war for the Spanish inheritance the English managed

со Утрахтскиот мир во 1713 година им е признато правото на и областите околу Хадсоновиот залив. Во текот на седумгодишната војна, Англичаните ја освоиле цела Канада и таа им припаднала со Парискиот мировен договор во 1763 година. Во текот на XIX век се вршело големо насељување и ширење на колонистите кон запад, што во 1867 година довело до формирање на Канадската конфедерација со статус на доминион.

Сé до крајот на 19 век, Канада била земјоделско-сточарска земја, чие основно богатство се состоело од шуми и огромни комплекси земја засеана со прочуената канадска пченица која се извезува. Во таквата економска структура преовладувало фармерството, како што бил случајот во САД. Меѓутоа, при крајот на 19 век почнува развојот на индустријата. Извонредните услови за индустриски развој ја доведуваат оваа значајна стопанска гранка на видно ниво. Така, денес Канада е индустриска и земјоделска светска сила, во која странскиот капитал, особено од САД, има големо влијание. Канада поседува огромно богатство во водна енергија, а развиени се: прехранбената, металната, автомобилската, дрвната, кожарската и хемиската индустрија, рафинирањето на нафта и други гранки. Исто така се развиени: земјоделството, ловот и риболовот. Таа е втора земја во светот, (по Русија) по богатство на четинарски шуми, а има достигнато висок степен на развој на железничкиот, автомобилскиот, воздушниот, езерскиот и речниот сообраќај.

Денес Канада се смета за светски пример на мултикултурно општество. Од Втората светска војна во оваа демократска и многунационална земја се одвиваат значајни социјални, културни и економски преобразби, а со тоа и голема трансформација во нејзиниот етнички состав. Таа е прва земја во светот која официјално го признава мултикултурниот мозаик и ја продолжува континуираната и доследна недискриминаторска политика, а со тоа мултикултурата се прогласи за политика на владата на Канада, каде што секој има право на слобода на свеста, верата, мислата, изразувањето, мирното собирање и дружење, негување на сопствената култура, пропагирање и применување на сопствената религија и употреба на мајчиниот јазик.

Законодавството и мултикултурната политика на Канада се особено толерантни кон сите национални верски заедници, вклучувајќи ја Македонската православна црква. Македонските црковни општини стануваат сè повеќе вистински мостови за сестраноближување на македонскиот народ и другите националности што живеат во Канада.

Затоа често се вели дека Канада е „ветената земја“ и за Македонците, особено од егејскиот дел на Македонија, кои во Канада ги уживаат сите човечки права. Додека во својата родна земја тие се туѓинци; им се оспорува националниот идентитет; врз нив се врши асимилација, денационализација и систематско истребување од родната грутка. Затоа, со право и со гордост Македонците во Канада ја пеат химната „О, Канада...“.

to take over some territories. With the Utrecht Peace Agreement in 1713 they were acknowledged the right to the territories around Hudson Bay. During the seven-year long war, the English conquered the entire territory of Canada and it was granted to them by the Paris Peace Contract in 1763. During 19th century there was a great migration and expansion of the colonists towards the west, which led to formation of the Canadian confederation with the status of a dominion in 1867.

Till the end of the 19th century Canada was an agricultural and cattle breeding country whose basic wealth consisted of forests and huge areas of land growing the renowned Canadian wheat which is exported. Farming dominated in this economic structure, as was the case in USA. However, industry began developing toward the end of the 19th century. Excellent conditions for industrial development enabled this significant commercial branch to develop tremendously. Hence, presently Canada is an industrial and agricultural global power in which foreign capital particularly that of USA has a huge influence. Canada possesses great water energy resources and highly developed food, metal, automobile, timber, leather, and chemical industry, oil refinery, and other branches. It also has highly developed agriculture, hunting, and fishing. After Russia it is second in the world in its wealth of coniferous forests. It also has highly developed railway, automobile, air, lake, and road transport.

Today Canada is considered a world example of a multicultural society. Since the Second World War in this democratic and multinational country there have been many significant cultural and economic changes. This meant great transformation in its ethnic structure. It was the first country in the world to officially recognize the multicultural diversity and to support the constant and consistent non-discriminatory policy. Hence, they declared multi-culture as the policy of the Canadian government. This means that every person has the right to free conscience, religion, opinion, expression, peaceful gathering and socializing, freedom to nurture their own culture, propagandize and practice their own religion, and use their own mother tongue.

The legislation and the multicultural policies of Canada is especially tolerant towards all national religious communities, including the Macedonian Orthodox Church. The Macedonian church communities have become true bridges for comprehensive advancement of the relations between the Macedonians and other nationalities living in Canada.

Therefore, Canada is often referred to as the "Promised Land" for Macedonians, especially from the Aegean part of Macedonia, who enjoy every human right in Canada. On the other hand, in their own country, they are treated as foreigners; they are denied their national identity; they are subject to assimilation, denationalization and systematic extermination from their own land. It is for this reason that Macedonians in Canada rightfully and proudly sing the hymn "O, Canada..."

МАКЕДОНСКИТЕ ЦРКОВНО-НАЦИОНАЛНИ ЦЕНТРИ И МЕДИУМИТЕ ВО КАНАДА

I. ОНТАРИО

Онтиарио е една од најзначајните и најбогати канадски провинции. Таа се протега од езерата Ири и Онтарио, преку езерото Хјурон до Заливот Хадсон. Главен град е Торонто, кој се протега по брегот на езерото Онтарио, а други поважни градови се: Отава (главниот град на Канада), Хамилтон, Виндзор и други. Денес Торонто, кој е основан во 1793 година, под името Јорк, а во 1834 година го добил сегашното име, е најголемата македонска колонија во иселеништвото. Таму се отворени четири македонски православни цркви, а две се во формирање. Исто така, Торонто е и најголемиот центар на Македонците од сите делови на Македонија, каде што тие слободно ги изразуваат своите вредности на национален, духовен, културен и спортски план.

1. СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ ВО ТОРОНТО

Меѓу стотината етнички групи од целиот свет, во Торонто живеат и околу стотина илјади Македонци. Нив ги има од сите делови и места на Македонија, но најбројни се од Леринско-битолскиот и Преспанско-костурскиот крај, од Охридско, Воденско, Скопје и од други места. Поради високите дострели, особено на економско поле, Македонците се една од најзначајните етнички групи во Торонто и играат важна улога во целокупното живеење на овој град.

Црквата Св. Климент Охридски во Торонто е катедрална, прва македонска православна црква во Канада и една од најзначајните и најпознати цркви и културно-просветни институции на Македонците во Северна Америка и пошироко. Иницијативата да се формира црковна општина се родила на четвртиот Илинденски пикник што националната организација „Обединети Македонци“ го одржала во 1962 година. Таа година на организираното живеење значела желба, единство и љубов кон родната земја на македонските доселеници во Торонто и околината. Така, на големиот собир, што се одржал на 7 август 1962 година, била донесена одлука за изградба на црквата Св. Климент Охридски. На свеченоста, покрај неколкуте стотици македонски доселеници,

MACEDONIAN CHURCH AND NATIONAL CENTRES, AND MEDIA IN CANADA

I. ONTARIO

Ontario is one of the richest and most important Canadian provinces. It stretches from Lake Erie and Lake Ontario, across Lake Huron to Hudson Bay. Its capital city, Toronto, lies on the shore of Lake Ontario. Other important cities are: Ottawa, the capital city of Canada; Hamilton; Windsor; and others. Presently Toronto, founded in 1793 as York, which got its present name in 1834, is the biggest Macedonian colony. Here they have four Macedonian Orthodox churches, while two more are being established. Toronto is also the biggest center that has Macedonians from all parts of Macedonia, where they can freely express their national, spiritual, cultural and sports values.

1. ST. CLEMENT OF OHRID (SV. KLIMENT OHRIDSKI) IN TORONTO

Among the hundreds of ethnic groups from all over the world, about a hundred thousand Macedonians also live in Toronto. They come from all parts of Macedonia, but most of them come from Florina (Lerin), near Bitola and Prespa, near Castoria (Kostur), from Ohrid, Edessa (Voden), Skopje, and from many other places. As a result of their high achievements, especially in the economy, the Macedonians are one of the most important ethnic groups in Toronto and they play an important role in the entire life of this city.

The *St. Clement of Ohrid Church* in Toronto is a cathedral. It is the first Macedonian Orthodox church in Canada and one of the most important and best known churches and cultural and educational institutions of the Macedonians in North America and the wider region. The initiative to establish a church community arose at the fourth *Linden* picnic organized in 1962 by the national organization "Obedineli Makedonci" ("United Macedonians"). This year of organized living meant desire, unity and love towards the native land of the Macedonian immigrants in Toronto and the vicinity. At this meeting held on 7 August 1962, they decided to build the *St. Clement*

присуствувајале и тогашниот Злетовско-струмички епископ, митрополитот Наум, кој, во Торонто на 12 август истата година, извршил за првпат богослужба на македонски мајчин јазик и прво крштевanje. Таа бил настан што останал во сеќавањата и запишан со големи букви во историјата и меморијата на оваа црковна општина.

На 5 април 1964 година, во присуство на над 500 македонски доселеници, претставници на средствата за јавно информирање на Канада, пријатели на Македонците и претставници на општината, бил поставен камен-темелникот на црквата. Една година подоцна, на 18 април 1965 година, биле предадени клучовите на новата Македонска православна црква Св. Климент Охридски и биле отворени нејзините свети порти за сите верници, без разлика од кој дел на Македонија дошле. Тогаш, архиепископот Доситеј, во сослужение на свештени лица од Македонија, а во присуство на голем број македонски доселеници и претставници на медиумите, го извршил чинот на осветувањето.

Во овој долг период на постоење, оваа значајна црковна општина постигала видни резултати на сите полиња. Денес Св. Климент Охридски е сопственик на храм во кој има резбан иконостас, а целиот храм е исполнет со живописни фрески и икони. Има три сали и кујна за над 2 000 посетители, помошни простории и паркинг. Зградата на црквата е реновирана и претставува убав прилог во канадската архитектура.

Покрај духовното живеење, Св. Климент Охридски била и останува средиште на културно-просветното, националното и спортското живеење на поголемиот број Македонци. Во составот на општината работат фолклорните групи „Македонка“ и „Солунски бисери“, како и Литературното друштво „Браќа Миладиновци“, женската секција, драмската секција, библиотеката, шаховската и спортската секција, црковниот хор и други групи. Во просториите на црквата работи и Пензионерскиот клуб „Гоце Делчев“.

Светиот архиерејски синод на МПЦ, на големиот Црковно-народен собир во јули 1967 година го назначил тогашниот викарен епископ Тивериополски Кирил за епископ на новоформираната Американско-канадско-австралиска епархија. А чинот на восточувачето се одржал токму во Св. Климент Охридски во Торонто, на 10 август 1969 година. Затоа, оваа црква е значајна, не само по бројот на активностите, туку и по важноста што таму се донесени историски одлуки за МПЦ. Така, таа била домаќин на првиот Црковно-народен собир во септември 1975 година. Таа е домаќин на Карванст на нациите и на многу други манифестации.

Катедралната црква Св. Климент Охридски е пример на значајни активности и заедничко живеење на Македонците од сите делови на Македонија. Таа е најголем и најзначаен национален, духовен, црковен, културно-образовен и спортски центар и дом за севкупното живеење на македонските доселеници во метрополата Торонто. Затоа, Македонците кои доаѓаат во црквата Св. Климент Охридски се чувствуваат како дома, во Македонија.

of Ohrid Church. Among the hundreds of Macedonian immigrants, the formal event was also attended by metropolitan Naum, who was the bishop of Zletovo and Strumica at the time. On 12 August of the same year, for the first time, metropolitan Naum conducted a religious service in Macedonian, and performed the first Macedonian christening. This was an event that was remembered and was written in capitals in the history of this church community.

The foundation stone to this church was placed on 5 April 1964 in the presence of over 500 Macedonian immigrants, representatives of the Canadian media, friends of the Macedonian people, and community representatives. One year later, on 18 April 1965, the new Macedonian Orthodox Church of St. Clement of Ohrid Church was completed. Its holy portals were opened to all believers, regardless of which part of Macedonia they came from. Then, in the presence of a large number of Macedonian immigrants and reporters, archbishop Dositej dedicated the church together with priests from Macedonia.

During its long period of existence this important church community achieved significant results in all fields. Today St. Clement of Ohrid is a church filled with picturesque frescoes and icons with a carved iconostasis. It has three halls and a kitchen for over 2,000 visitors, adjoining premises, and a car park. The church building is now renovated and a beautiful contribution to Canadian architecture.

In addition to the spiritual living, the St. Clement of Ohrid Church was the center of cultural and educational, national and sports living of most Macedonians. The community includes the folklore group of "Makedonka" and "Solunski Biseri" ("Salonika Pearls"), as well as the "Braka Miladinovci" literary association, women's auxiliary, drama group, library, chess and sports group, church choir, and other groups. The church also includes the "Goce Delcev" pensioner's club.

At the great Church – people's Assembly in July 1967 the holy archpriest's Synod of the Macedonian Orthodox Church appointed the present vicar bishop Tiveriopolski Kiril for bishop of the newly formed American-Canadian-Australian Diocese. The act of enthroning was performed at the St. Clement of Ohrid Church in Toronto, on 10 August 1969. Therefore, this church is not only important for the number of its activities, but also because of the many important historic decisions for MOC that were reached there. It also hosted the first Church people's Assembly in September 1975, the Caravan of nations, and many other manifestations.

The cathedral church of St. Clement of Ohrid is an example of significant activities and mutual living of Macedonians from all parts of Macedonia. It is the biggest and most important national, holy, church, cultural, educational and sports center as well as a home for the entire living of Macedonian immigrants in the metropolis of Toronto. This is why the Macedonians who come to the St. Clement of Ohrid Church feel as if they are at home, in Macedonia.

2. СВ. ПРОРОК ИЛИЈА ВО МИСИСАГА

Во Мисисага живеат неколку илјади македонски доселеници од сите делови на Македонија. Од нив над 300 семејства се организирани и членуваат во црквата *Св. Пророк Илија*. Овој македонски храм бил формиран во 1979 година од група Македонци од републиката, постојани жители на Мисисага, кои покрај членувањето во *Св. Климент Охридски*, оцениле дека била потребна уште една црква, пред сè, поради фактот што Мисисага е прилично оддалечена од локацијата на црквата *Св. Климент Охридски*. Исто така, Мисисага од ден на ден станува се попривлечна урбана средина, која голем број Македонци ја одбраle за работа и за живеење.

Во историјата на *Св. Илија* е запишано дека во 1982 година било купено земјиште поцирано на северозападната страна на градот. Овој простор од околу 14 хектари, именуван како „Македонски парк”, претставувал место за собирање и рекреација на голем број македонски доселеници. Таму бил адаптиран временен македонски духовен храм посветен на *Св. Илија*, кој во 2001 година бил дислоциран. Во него имало олтар по православните обичаи и традиции и простор за подесетина верници. Денес таму е изграден мал манастир, кој потврдува дека „Македонскиот парк” е свето место. Исто така, во „Македонскиот парк”, веднаш на влезот, на 29 јули 1990 година, биле удрени темелите за изградба на нов храм *Св. Илија* и голем културно-просветен центар. Од повеќе објективни и други причини, оваа желба на Македонците од Мисисага и пошироко, останала, barem засега, нереализирана. Затоа црковниот одбор и членството се одлучиле да купат постојан објект. Така, во 1996 година поволно е купен еден објект на Католичката црква, изграден пред 130 години. Во него било извршено внатрешно преуређување и адаптирање во православен храм, со капацитет од 250 верници. Набрзо црквата била оспособена за вршење света богослужба на македонски јазик. Така, на 6 април 1997 година, во новиот храм била отслужена првата света литургија, а осветувањето е извршено на 11 мај истата година, на чело со тогашниот поглавар Михаил. Тој ден ќе остане забележан и по тоа што по завршувањето на светата богослужба била извршена светата тајна - Венчавање на 24 брачни двојки, кои во минатото, од разни причини, останале невенчани.

Во новиот објект *Св. Пророк Илија*, покрај редовните богослужби, отпочнал активен црковно-национален и културно-просветен живот. Меѓутоа, на најголемиот христијански празник - Велигден во 2 000 година, неодговорни тинејџери подметнале пожар, кој иако бил брзо локализиран, во стихијата изгореле поголем број икони од олтарот и во храмот, со што бил направена голема материјална штета. Потоа храмот бил срушен и на негово место на 7 септември 2002 год. бил поставен камен темелник за новата црква. Во составот на црквата, меѓу другите, најголема активност покажуваат: женската секција, фолклорната група „Илинден“, фудбалската екипа и литературното друштво „Кочо Рачин“.

2. ST. PROPHET ILIJA (SV. PROROK ILIJA) IN MISSISSAUGA

Several thousand Macedonian immigrants from every part of Macedonia live in Mississauga. Of these over 300 families are organized and are members of the *St. Prorok Ilija Church*. This Macedonian church was founded in 1979 by a group of Macedonians from Macedonia, who lived in Mississauga. Besides being members of the *St. Clement of Ohrid Church*, they felt the need for another church, mainly because of the fact that Mississauga was at a great distance from the *St. Clement of Ohrid Church*. In addition to this, Mississauga is becoming more and more attractive for many Macedonians who have chosen precisely Mississauga to work and live in.

In the history of the *St. Prorok Ilija Church* it is noted that in 1982 they purchased some land located in the northwestern part of the city. This land of about 14 hectares, called "Makedonski park" ("Macedonian park") was used by many Macedonian immigrants for gathering and recreation. Here they adapted a temporary Macedonian spiritual temple dedicated to St. Ilija, which was dislocated in 2001. The temple had an altar according to Orthodox customs and traditions, and room for about fifty visitors. Today there is a small monastery reminding people that "Makedonski Park" is a holy place. Near the entrance to "Makedonski Park" on 29 July 1990 they laid the foundations for the construction of a new temple dedicated to St. Ilija and a big cultural and educational center. For a number of objective and other reasons this wish of the Macedonians from Mississauga and the wider region remained unrealized for the time being. Therefore, the church board decided to purchase an already existing building. As a result, in 1996 they bought a very cheap, 130 year-old building from the Catholic Church. This building underwent thorough interior renovation and was adapted into an Orthodox church with a capacity of about 250 visitors. Soon afterwards the church was adapted for performing holy religious services in Macedonian. The first holy liturgy in the new church was performed on 6 April 1997 but the dedication was performed on 11 May of the same year by Mihail, the former head of the church. This day will also be remembered by the fact that at the end of the holy religious service they performed the holy secret – the wedding of 24 couples that had remained unwed in the past for various reasons.

In the new building of *St. Prorok Ilija* they began an active church-national and cultural-educational life in addition to the regular religious services. However, at Easter 2000, the biggest Christian celebration, some irresponsible teenagers set the building on fire. Although the fire was located very soon, a large number of icons from the altar and the church were burnt leaving huge material damage. After this the church was pulled down and on 7 September 2002 the foundation stone for the new church was placed. Most active associations within the church are the women's auxiliary, the "Ilinden" folklore group, the football team, and the "Koco Racin" literary club.

3. СВ. ДИМИТРИЈА СОЛУНСКИ ВО МАРКАМ

Во Маркам живеат над 500 семејства од македонско потекло. Нив ги има од Битолско, Леринско, Преспанско, Солунско, Костурско, Охридско и од други места. Тие особено почнале да се доселуваат по 1985 година, кога биле иницирани првите собирања на национална и духовна основа. Како резултат на бројните активности што Македонците ги преземале била формирана Македонската православна црква Св. Димитрија Солунски, трета по ред во метрополата Торонто.

Почетните активности на македонските доселеници, всушност, датираат од 23 јануари 1988 година, од денот Водици. Потоа, на 5 март 1989 година во просториите на црквата Св. Климент Охридски во Торонто се одржало прво членско собрание на кое се заклучило друштвото да се регистрира под името „Македонците од Маркам“. Во тој период кај сите имало една желба: во блиска иднина Друштвото да прерасне во црковна општина, која во своите рамки ќе ги собере сите Македонци, без разлика од кој дел на Македонија дошле, за да бидат во една своја национална, црковна, духовна и културна институција.

Во период од две години се одржале поголем број манифестиации во корист на планираниот црковен храм. Така, во февруари 1992 година новата управа донела одлука да го купи објектот кој во минатото бил библиотека и детска градинка и да го преуреди во македонски православен црковен храм.

Еден од најзначајните датуми за црквата Свети Димитрија Солунски бил 15 мај 1994 година, кога поглаварот Михаил во сослужение на голем број свештени лица, а во присуство на градоначалникот на Маркам и на неколку стотини Македонци од градот и околните места, го поставил и осветил каментемелникот на новиот храм. Оваа манифестија прераснала во црковно-народен собир. За голем број Македонци тоа била прилика и повод да донираат средства за изградбата на новиот храм.

Интересно е да се спомене дека при изградбата на црквата Св. Димитрија Солунски била пронајдена изворска т.е. „живा“ вода која, според кажувањата на многумина, им се претсказала пред да се гради црквата. Се верува дека е „света вода“, која може да се пие и да се користи за здравје. „Светата вода“ постојано истекува и ја користат бројни верници.

Изградбата на црквата Св. Димитрија Солунски била завршена за неполна година. Осветувањето на новиот црковен храм било извршено на 12 мај 1996 година, од страна на поглаварот на МПЦ, Михаил. Тоа претставувало голема победа и успех на сите Македонци во Маркам. Црквата била посветена на св. Димитрија Солунски, кој своето име го добил по родниот град Солун и кому се посветени голем број македонски светилишта. Црквата е изградена од тврд материјал и претставува убава македонска архитектура. Покрај храмот има црковна сала и други простории за крштевање, венчавање и паастости.

3. ST. DIMITRIJA FROM SALONIKA (SV. DIMITRIJA SOLUNSKI) IN MARKHAM

Over 500 families of Macedonian origin live in Markham. They come from the regions of Bitola, Florina (Lerin), Prespa, Salonika (Solun), Castoria (Kostur), Ohrid, and from many other places. They especially started settling in Markham in 1985 and initiated the first national and spiritual gatherings at the time. The formation of the Macedonian Orthodox Church of *St. Dimitrija Solunski*, the third church in the metropolis of Toronto came as a result of the numerous activities that the Macedonians undertook.

The first activities of the Macedonian immigrants go back to 23 January 1988, the day known as Vodici. The members then held the first meeting on 5 March 1989, at the premises of the *St. Clement of Ohrid Church* in Toronto, and decided to register an association called "Makedonite od Markham" ("The Macedonians from Markham"). Everyone at the time had the same wish: that in the very near future the association would grow into a church community that will bring together all the Macedonians regardless of which part of Macedonia they came from. They wished to be members of their own national, church, spiritual and cultural institution.

During the next two years they held a large number of manifestations in favor of the planned church. Then, in February 1992, the new administration decided to purchase a building that used to be a library and kindergarten, and to adapt it into a Macedonian Orthodox Church.

One of the most important dates for the *St. Dimitrija Solunski Church* is 15 May 1994. On this day Mihail, the head of the church, together with a large number of priests, laid and dedicated the foundation stone of the new church in the presence of the city mayor of Markham and hundreds of Macedonians from the city and its vicinity. This manifestation grew into a church and national gathering. For a large number of Macedonians this was an opportunity and a special reason to donate money for the building of the new church.

It is interesting to note that during the building of the *St. Dimitrija Solunski Church* they discovered a spring i.e. "live" water, which according to many people was foreseen before the church was built. It is believed to be "holy water" that can be used for drinking and good health. The "holy water" runs permanently and is used by numerous believers.

The *St. Dimitrija Solunski Church* was completed in less than a year. The head of the Macedonian Orthodox Church, Mihail, dedicated the new church on 12 May 1996. This symbolized a great victory and success for every Macedonian in Markham. The church was dedicated to St. Dimitrija Solunski, who was named after his birthplace, Salonika (Solun). There are a lot of Macedonian holy places that are dedicated to him. The church is built of hard material and is a good sample of Macedonian architecture. Next to the church there is a church hall and other rooms for christenings, weddings and requiems.

Во него редовно се одржуваат богослужби и други манифестации, а се остварува и интензивен културно-просветен и црковен живот, чии носители се играорната група „Билјана“, женската секција, Фудбалскиот тим „Св. Димитрија Солунски“ и пензионерскиот клуб „Александар Македонски“.

ЦРКОВЕН ХОР. Оваа значајна секција е формирана во 1999 година. Членови се група вљубеници во црковното пеење. Црковниот хор во Св. Димитрија е еден од најдобрите македонски црковни хорови во дијаспората.

МАКЕДОНСКОТО НЕДЕЛНО УЧИЛИШТЕ при црквата Св. Димитрија Солунски е едно од најзначајните за Македонците во Маркам. Во него се вклучени голем број ученици, наставници и свештеникот, кои ја трасираат иднината на националното, културно-образовното и религиозното живеење на македонските доселеници од сите генерации. Во него се изучува: религија, македонски јазик, историја и географија на Македонија.

4. СВ. НЕДЕЛА ВО ПИКЕРИНГ

Идејата за изградба на македонски православен црковен дом за неколкуте илјади Македонци кои живеат во Пикеринг, Ајџекс, Видби и Ошава била дамнешна. Таа се јавила поради оддалеченоста од македонските православни цркви, особено од Св. Климент Охридски. Во почетокот со скромни можности но со силна желба и лъбов кон МПЦ и Македонија се собрала група Македонци, претежно од Леринско, Битолско и од преспанскиот крај, кои конкретната активност ја започнале во март 1993 година, а што нашло на широк одзив кај Македонците.

На 23 април 1993 година било свикано Првото генерално собрание на приврзениците и почитувачите на новата црковна општина. На овој значаен собир присуствуvalе претставници и свештеници од црквите Св. Климент Охридски и Св. Димитрија Солунски, како и гостинот од егејскиот дел на Македонија, архимандритот Никодим Царкњас. Се донела одлука црквата да биде посветена и да го наси името св. Недела. Од повеќето имиња што ги избрал народот, со ждрепка архимандритот Царкњас го извlekol ливчето со името на св. Недела.

Во март 1995 година преку радиоемисијата „Глас од Македонија“ за кусо време биле собрани поголеми средства. Потоа, биле собрани средства и од активностите на женската секција при црквата. Тод овозможило да се купат два и пол акри земја (околу хектар) и да се постави времен храм. Со тоа црквата и официјално станала сопственик на земјиштето, на кое има доволно простор за изградба на духовниот храм, културен центар и спортски терени. Камен-темелникот на црквата го поставиле архиепископот Стефан и митрополитот Кирил на 17 септември 2 000 година. Потоа, започнале нови акции за собирање средства и во рок од две години била изградена новата

There are regular religious services and other manifestations. It has an active and intensive cultural, educational, and church life. Most active of all are the "Biljana" folk group, the women's auxiliary, the "St. Dimitrija Solunski" football team, and the "Aleksandar Makedonski" pensioners' club.

CHURCH CHOIR. This significant group was established in 1999. Its members are a group of people that love church singing. The choir of *St. Dimitrija* is one of the best Macedonian church choirs in the Diaspora.

THE MACEDONIAN SUNDAY SCHOOL at the *St. Dimitrija Solunski Church* is one of the most significant for the Macedonians in Markham. It includes a large number of pupils, teachers and a priest, all of whom determine the future of the national, cultural, educational, and religious living of the Macedonian immigrants of every generation. Here the pupils study religion, the Macedonian language, history and geography.

4. ST. SUNDAY (ST. NEDELA) IN PICKERING

The idea to build a Macedonian Orthodox Church for thousands of Macedonians that live in Pickering, Ajax, Whidbey, and Oshawa goes back a long time. It came as a result of the long distance from the nearest Macedonian Orthodox Church, especially *St. Clement of Ohrid*. At the beginning, with only minimal funds but great ambition and love towards the Macedonian Orthodox Church and Macedonia, a group of Macedonians, mainly from the region of Florina (Lerin), Bitola and Prespa, started the long lasting activity in March 1993 which was well received by all Macedonians.

The first general assembly of the followers and respecters of the new church community was held on 23 April 1993. Representatives and priests from the *St. Clement of Ohrid Church* and *St. Dimitrija Solunski Church*, as well as the guest from the Aegean part of Macedonia, the archimandrite Nikodim Carknas, attended this very important assembly. They decided to dedicate the church to St. Nedela (St. Sunday). The archimandrite, Carknas chose this name by drawing from a number of names written on pieces of paper previously proposed by the people.

Very quickly a large sum of money was raised on the radio show known as "Glas od Makedonija" ("Voice from Macedonia") in March 1995. A certain amount of money was also collected from the activities organized by the women's auxiliary that was part of the church community. This enabled the organizers to purchase about 2.5 acres of land (about a hectare) and to erect a temporary temple. This officially made the church owner of the land. This land was large enough to fit the spiritual temple, cultural center and sports grounds. The archbishop, Stefan, and the metropolitan Kiril, laid the foundation stone for the church on 17 September 2000. Later they organized further fund raising activities. The new *St. Nedela Church* was fully completed in two

црква Св. Недела. Новиот храм, за кој е насликан олтарот и други делови, е осветен на 8 септември 2002 година. Во него се активни женската секција која организира пикници и други собирања и бинго секцијата.

5. МАКЕДОНСКИТЕ МЕДИУМИ ВО ТОРОНТО

Со формирањето на првите друштва, асоциации и организации, меѓу македонските доселеници во САД и Канада биле инициирани и првите информативни гласила. Меѓутоа, информативната дејност и организираното живеење во Канада било многу слично, ако не и идентично на она во САД. Всушност, весниците, билтените и другите гласила што излегувале во САД во периодот до Втората светска војна биле дистрибуирани и во Канада и во известна смисла претставувале заеднички гласила. Ваквата практика е присутна и денес и речиси секое гласило претставува информатор за сите Македонци на северноамериканскиот континент. Во периодот од крајот на Втората светска војна до денес се отпечатени следните гласила:

„МАКЕДОНСКИ ГЛАС“ (1957–1961). Се појавил во Торонто, на 24 мај 1957 година. Тоа било гласило на голема прогресивна група Македонци од Егејска Македонија и малкумина Бугари со комунистички идеи, но кои имале извршено влијание врз македонските доселеници. Весникот се печател на бугарски јазик. Речиси во секој број имало преземени текстови наанглиски јазик, а само повремено текстови на македонски јазик, меѓу кои и оние од информативните гласила што излегувале во Република Македонија, но многу малку изворни на македонски јазик. Само првиот број бил отпечатен на 16 страници, а сите други до последниот биле на 8 страници (формат 28 x 40 см), со еднаков слог и квалитет на хартијата.

Во воведната статија што била поместена во првиот број од весникот, покрај другото, се истакнува: „Односите меѓу македонската и бугарската емиграција се добри. Тие се блиски народи. Меѓутоа, Македонците се едно, Бугарите друго. Имајќи ги предвид тие разлики весникот „Македонски глас“ ќе служи еднакво на двете емиграции и не треба да се јави никаков шовинизам. Бидејќи македонското прашање не е решено, членовите на весникот мислат тоа најлесно ќе се реши со формирање на балканска федерација“.

Во четвртата година од печатењето на весникот „Македонски глас“ во 1960 година биле отпечатени пет броеви, а бројот 5 од 12 мај 1961 година бил последен. Тоа значело и крај на еден период и почеток на друг во информативната дејност и печатот кај македонските доселеници во Канада, особено во метрополата Торонто.

Денес само во Торонто со успех работат пет радио и два телевизиски часа, слушани од бројното македонско иселеништво, бидејќи секојдневно им ја презентираат македонската култура, јазикот и музичките достигнувања. Тие ги информираат Македонците за новостите и политичкиот живот во Република Македонија, за животот и работата во иселеничките организации,

years. The new church was dedicated on 8 September 2002. The altar and the other parts of the interior are already painted and completed. It has an active bingo club and women's auxiliary which organizes picnics and other gatherings.

5. MACEDONIAN MEDIA IN TORONTO

The first newspapers were initiated by the appearance of the first organizations, associations and clubs among the Macedonian immigrants in USA and Canada. The information activities and the organized living in Canada were similar, if not the same, to the ones in USA. In fact, the newspapers, bulletins and other information means that came out in USA prior to the Second World War were also distributed in Canada and in a certain way they were mutual means of information. This is also practiced today and almost every newspaper informs every Macedonian on the North American continent. The following newspapers have been published since the end of the Second World War:

"MAKEDONSKI GLAS" (1957 - 1961) (*Macedonian Voice*, 1957 - 1961). This paper appeared in Toronto on 24 May 1957. It was the newspaper of a large group of Macedonians from Aegean Macedonia, and a few Bulgarians with communist ideas, who had influenced the Macedonian immigrants. The newspaper was printed in Bulgarian. Almost every publication included articles in English, with only rare texts in Macedonian. These included articles from newspapers published in the Republic of Macedonia and very few were original articles written in Macedonian. Only the first publication was printed on 16 pages and all the rest till the very last one were printed on 8 pages of format 28 x 40 cm, with the same type and paper quality.

The introductory article, which appeared in the first issue of the newspaper, stated among other things that: "Relations between the Macedonian and the Bulgarian immigrants are good. They are close people. However, the Macedonians are one thing and the Bulgarians another. Having in mind these differences, the "Makedonski Glas" newspaper will serve both groups of immigrants and there should be no chauvinism. Since the Macedonian issue has not been resolved, the members of the newspaper feel that the easiest way for this to be solved is by forming a Balkan federation."

After four years of publication in 1960 "Makedonski Glas" was published in only five editions. The last, and fifth edition, was published on 12 May 1961. This meant the end of one period and the beginning of another in the information and newspaper field for the Macedonians in Canada, especially in the metropolis of Toronto.

Presently in Toronto alone there are five successful radio and two TV shows, followed to by the numerous Macedonian immigrants as they present Macedonian culture, language, and musical achievements every day. They inform the Macedonians

како и за активностите во македонските православни цркви и црковни општини, друштва, клубови и друг вид асоцијации, кои претставуваат национални, духовни и културно-просветни центри за македонските доселеници во демократска и мултикултурна Канада.

Досега во Торонто биле објавени или се активни и денес, следните информативни гласила:

„ИЛИНДЕН“ (1961). Ова било прво списание на организацијата „Обединети Македонци“, а и прво списание во дијаспората. Се појавило на 1 август 1961 година, како македонски семеен магазин, а било отпечатено на 24 страници, заедно со кориците (формат 21,5 x 28,5 см). Се печатело на македонски јазик со латиница и на английски јазик, по цена од 25 центи. Клишвото на главата е на македонски и со латиница, на чија лева страна е поместен амблемот на организацијата „Обединети Македонци“.

Во воведната страница на првиот број се вели дека: „Обединетиот македонско-канадски комитет започнал да го издава ова списание за целата македонска емиграција и се очекува да излегува повремено. Неговата цел е да ја објасни важноста на македонското прашање, односно за обединување на Македонците во Канада, без разлика на нивната политичка и религиозна припадност“.

„ДРУЖБА“ (1962–1963). Првиот број на ова гласило излегол на 29 јануари 1962 година како весник на Бугарите и на Македонците во Канада. Всушност, тоа било гласило на прогресивните Бугари, кон кои се приклучиле и одреден број Македонци, претежно од Егејска Македонија. Весникот бил печатен на 8 страници (среден формат 29 x 41 см), без назначување на главниот и одговорниот уредник. На првата страница била поместена воведна статија во која, покрај другото, се вели: „Се чувствува потреба од весникот „Дружба“ меѓу многуилјадната македонска и бугарска емиграција во Канада и САД, кој ќе се публикува месечно на литературен бугарски јазик. И покрај тоа што ќе излегува на бугарски јазик, ќе можат да се печатат статии и материјали и на македонски и на английски јазик. На редакцијата на весникот „Дружба“ ќе ѝ биде задоволство да печати материјали на македонски јазик, бидејќи поголемиот број се Македонци и тие ќе сакаат да читаат на својот мајчин јазик. Весникот ќе биде строго независен“.

Се смета дека бројот 16 од 15 август 1963 година бил еден од последните на ова гласило. Направените се неколку обиди повторно да се печати но тие останале без успех.

„МАКЕДОНСКИ ЖИВОТ“ (1962–1963). Првиот број на весникот „Македонски живот“ се појавил во Торонто на 30 јули 1962 година како месечна публикација на „Обединети Македонци – Канадски комитет од Торонто“. Се печател на 6 страници (среден формат 29 x 41 см), на македонски и на английски јазик.

of the latest news and politics in the Republic of Macedonia, and of the life and work in the immigrant organizations. They also talk about the activities in the Macedonian Orthodox Churches and church communities, clubs, organizations and other kinds of associations that are national, spiritual, cultural and educational centers for the Macedonian immigrants in democratic and multicultural Canada.

The following newspapers have been, or continue to be published in Toronto:

"ILINDEN" (1961). This was the first magazine of the "Obedineti Makedonci" organization and the first newspaper in the Diaspora, too. It appeared on 1 August 1961 as a Macedonian family magazine. It was published on 24 pages including the cover pages, on format 21.5 x 28.5 cm. It was printed in Macedonian using the Latin alphabet, and in English. It cost 25 cents. The printing plate of the head is in Macedonian and in Latin letters; and the emblem of the "Obedineti Makedonci" organization is on the left side.

The introductory page of the first issue states: "The united Macedonian - Canadian committee began issuing this newspaper for the entire Macedonian immigrant population and we expect that it will be published on an occasional basis. Its main aim is to explain the importance of the Macedonian issue, i.e. to unite all of the Macedonians in Canada regardless of their political opinions or religion".

"DRUZHBA" (1962 - 1963) (Friendship). The first edition of this newspaper was issued on 29 January 1962 as a newspaper of the Bulgarian and Macedonian people in Canada. As a matter of fact, it was a newspaper of the progressive Bulgarians joined by a number of Macedonians, mainly from Aegean Macedonia. The newspaper was printed on 8 pages of medium format, 29 x 41 cm, leaving out the name of the editor-in-chief. The introduction on the first page said: "The thousands of Macedonian and Bulgarian immigrants in Canada and USA feel the need for the "Druzba" newspaper, which will be published once a month in the Bulgarian literary tongue. Even though it will be published in Bulgarian, it will also be possible to publish articles and materials in Macedonian and English. The editorial board of "Druzba" will be pleased to publish articles in Macedonian since the majority is Macedonians and they would like to read in their own native language. The newspaper will be strictly independent."

The 16th edition dated 15 August 1963 is considered to be one of the last editions of this newspaper. In the meantime there have been a number of unsuccessful attempts to issue this newspaper again.

"MAKEDONSKI ZIVOT" (1962-1962) ("Macedonian Life"). The first edition of the "Makedonski Zivot" newspaper appeared in Toronto on 30 July 1962. It was a monthly publication of the "Obedineti Makedonci" - Canadian committee in Toronto. It was printed on 6 pages of medium format, 29 x 41 cm, in Macedonian and English.

На английски била објавена воведна статија во која, покрај другото, се вели: „Како и секој весник кој директно или индиректно ги изразува мислите и времето на својот народ, ова наше прво издание, како и другите во иднина, ќе пренесува се она во што ние веруваме; ќе биде место за претставување интересни факти и информации, како домашни така и странски, а, исто така, ќе ги пренесува нашите нововестувања од минатото и сегашноста...“

Бројот 16 бил отпечатен на 20 декември 1963 година, на ист формат и страници како претходниот, посветен на новогодишните празници и на Божик.

„ИЛИНДЕН“ (1966). Во чест на илинденското празнување 1966 година бил отпечатен годишникот „Илинден“, како публикација на националната организација „Обединети Македонци – Канадски комитет“ од Торонто. Годишникот бил отпечатен (формат 21 x 29 см) како списание, на английски и македонски јазик, со латиница, на 56 страници, од кои 40 биле исполнети со текстови, а 16 страници посветени на реклами.

Публикацијата „Илинден“ во издание на „Обединети Македонци“ привлекувала со своите разновидни текстови за актуелниот момент од богатиот национален, културно-просветен и духовен живот на македонските доселеници во Канада и претставувала значаен дел од македонската книжевна дејност во дијаспората.

„ИЛИНДЕНСКИ ПИКНИК“ (1967 – 1978). По повод стогодишнината на Канадската федерација (1867 – 1967), организацијата „Обединети Македонци – Канадски комитет“ издала посебен весник, посветен на Илинденскиот пикник, што се одржал на 30 јули 1967 година, бил отпечатен на македонски и на английски јазик, на 8 страници голем формат (41 x 58 см). Лево на килишето од главата е амблемот на „Обединети Македонци“, кој се состои од три факели, под кои пишува „Ереј, Вардар и Пирин“; од десната страна, пак, е знакот на Канадската федерација.

Вакви гласила биле печатени по повод илинденските пикници, во период од десетина години. Така, по повод 75-годишнината на Илинденското востание, во август 1978 година се појавило специјално издание на „Илинденски пикник“, идентичен на претходните броеви. Овој број бил отпечатен на 16 страници и обилува со бројни историски материјали за Гоце Делчев, Крушевската република и други значајни датуми од македонската историја.

„ДУХОВНА ИСКРА“ (1968 – 1970). Ова е едно од првите списанија меѓу иселеништвото што се печатело на литературен македонски јазик. Првиот број се појавил во февруари 1968 година, на двадесет страници, како орган на првата Македонска православна црква Св. Климент Охридски во Торонто. Излегол на македонски јазик со кирилица, а и со текстови на английски јазик.

Во октомври 1969 година бил отпечатен петтиот број на списанието „Духовна искра“, во обем од 28 страници. Во него биле поместени бројни текстови и пригодни фотографии, меѓу кои текст по повод востоличувањето на

The introductory article was in English. Among other things, it said: "As every other newspaper that directly or indirectly expresses the ideas and time of its own people, this first edition, as all others in future, will write about everything that we believe in. It will also be a place for presentation of interesting facts and information, local and foreign. It will cover our publications from the past and the present..."

The 16th edition was printed on 20 December 1963 on the same format and pages as the previous ones. It was dedicated to the New Year and Christmas holidays.

"ILINDEN" (1966). The annual edition of "Ilinden" as a publication of the national organization of "Obedineti Makedonci – Kanadski komitet" (United Macedonians and Canadians Committee) in Toronto was published in 1966 upon the occasion of the Ilinden celebrations. This annual edition was printed on format of 21 x 29cm as a newspaper, in English and Macedonian using the Latin alphabet. Of the 56 pages 40 contained articles and the other 16 pages contained advertisements.

The publication of "Ilinden", issued by "Obedineti Makedonci", attracted readers by its various articles regarding the present and rich national, cultural, educational and spiritual life of the Macedonian immigrants in Canada. It was a very important part of the Macedonian literary activity in the Diaspora.

"ILINDENSKI PIKNIK" (1967 – 1978) ("Ilinden Picnic"). On the occasion of one hundred years of the Canadian federation (1867 – 1967), the "Obedineti Makedonci – Kanadski komitet" organization issued a special newspaper, dedicated to the Ilinden picnic, organized on 30 July 1967. It was printed in Macedonian and English on 8 pages of large format, 41 x 58 cm. On the left side of the head cliché there was the emblem of "Obedineti Makedonci" that consisted of three torches and "Egej, Vardar / Pirin" written underneath them with the symbol of the Canadian Federation on the right side.

These kinds of newspapers were printed for the occasions of the Ilinden picnics for about ten years. A special edition of "Ilindenski Piknik", identical to the previous ones, was issued in August 1978, on the occasion of 75 years since the Ilinden uprising. This issue was printed on 16 pages containing a lot of historical information on Goce Delcev, the Krushevo Republic, and other important dates in Macedonian history.

"DUHOVNA ISKRA" (1968 – 1970) ("Spiritual Spark"). This was one of the first newspapers among the immigrants published in the literary Macedonian language. Its first edition appeared in February 1968, on twenty pages, as an organ of the first Macedonian Orthodox Church of St. Clement of Ohrid in Toronto. It was published in Macedonian using the Cyrillic alphabet, but also included articles in English.

The fifth edition of the "Duhovna iskra" newspaper was printed in October 1969 on 28 pages. It contained numerous articles and photographs, including an article dedicated to the enthroning of the metropolitan Kiril, as an authorized archpriest

митрополитот Кирил за надлежен архиереј на таа епархија, извршено во Св. Климент Охридски во Торонто од страна на митрополитот дебарско-кичевски г. Методиј. Во октомври 1970 година бил отпечатен еден број посветен на Првото епархијско собрание на Американско-канадско-австралиската епархија, што се одржало во Св. Климент Охридски во Торонто на 4 октомври 1969 година, а на кое учествувале голем број делегати на македонските црковни општини во Канада и САД. Тој е последниот број на „Духовна искра“.

АЛМАНАХ НА „ОБЕДИНЕТИ МАКЕДОНЦИ“ (1969). Во чест на 2 август 1969 година, а по повод 10-годишниот јубилеј од постоењето на Националната организација „Обединети Македонци“, формирана на 28 април 1959 година во Торонто, отпечатена е годишна публикација. Алманахот има 68 страници (формат 21 x 29,5 см) од кои голем број се исполнети со реклами материјали и фотографии.

„ИЛИНДЕНСКИ ВЕСТИ“ (1970 – 1971). Во 1970 година Организацијата „Обединети Македонци од Северна Америка“ издала еден број во вид на билтен, односно претконгресно издание. Тој бил печатен (формат 21,5 x 27,5 см) на 8 страници, на английски јазик, а имал текстови и на македонски јазик. На првата страница бил амблемот на „Обединети Македонци“, а потоа преамбулата на организацијата.

Следниот билтен за 1971 година по повод Илинденскиот пикник се појавил на 4 страници (формат 28 x 43 см). На првата страница се дадени поголем број информации за пикникот од 25 јули 1971 година, како и фотографии на Гоце Делчев, Никола Карев и Даме Груев.

„МАКЕДОНИЈА“ (1971 – 1972). Ова гласило било орган на Националната организација „Обединети Македонци“ од Торонто. Се печатело на македонски и английски јазик, на голем формат (43 x 58 см). Главата на весникот на горната страна го содржи слоганот „Македонци од сите страни обединете се за една цел – целокупна Македонија“. На левата страна е поместен амблемот на „Обединети Македонци“, а на десната етничката карта на Македонија. Весникот излегувал еднаш месечно.

Првиот број на весникот „Македонија“ бил отпечатен во јули 1971 година, на 12 страници голем формат. Во август 1972 година, пак, излегол осмиот број на весникот „Македонија“ отпечатен на 12 страници, кој бил последен.

„КЛИМЕНТОВ ЗБОР“ (1972 – 1988). „Климентов збор“, како орган на Македонската православна црква Св. Климент Охридски во Торонто, всушност, бил продолжение на списанието „Духовна искра“, што започнало да излегува 1968 година. Првиот број се однесувал на периодот јануари-јуни 1972 година и бил печатен на 48 страници (среден формат 21,5 x 27,5) на македонски јазик со кирилица, а кратка содржина на текстовите и на английски јазик. Во воведот

for that territory, performed at the *St. Clement of Ohrid Church* in Toronto by g. Metodij, the metropolitan of Debar and Kichevo. One other special edition was printed on 4 October 1969 dedicated to the First Diocese assembly of the American-Canadian-Australian Diocese. It was held at the *St. Clement of Ohrid Church* in Toronto with participation of numerous representatives from the Macedonian church communities in Canada and USA. This was the last edition of "Duhovna iskra".

ALMANAH NA "OBEDINETI MAKEDONCI" (1969) (Almanac of "United Macedonians"). This was printed as an annual publication upon the occasion of 2 August 1969 and dedicated to the 10th Anniversary of the "Obedineti Makedonci" national organization founded on 28 April 1959 in Toronto. The Almanac was published on 68 pages of format 21 x 29.5 cm many of which were filled with advertisements and photographs.

"ILINDENSKI VESTI" (1970 – 1971) ("Ilinden News"). The organization "Obedineti Makedonci from North America" issued an edition in 1970 in the form of a bulletin, i.e. a pre-congress edition. It was printed on 8 pages of format 21.5 x 27.5 cm in English but contained Macedonian articles, too. The first page showed the emblem of "Obedineti Makedonci" followed by the preamble of the organization.

The next bulletin for 1971, dedicated to the Ilinden picnic, appeared on 4 pages of format 28 x 43 cm. The first page presented extensive information regarding the picnic of 25 July 1971 as well as photographs of Goce Delcev, Nikola Karev and Dame Gruev.

"MAKEDONIJA" (1971 – 1972). This newspaper was an organ of the "Obedineti Makedonci" national organization in Toronto. It was published in Macedonian and English having large format of 43 x 58 cm. The head of the newspaper, on the top of the page, contained the slogan "Macedonians from all sides unite with one aim – a complete Macedonia". The left side showed the emblem of "Obedineti Makedonci", and the right side showed the ethnic map of Macedonia. The newspaper was published once a month.

The first edition of the newspaper "Makedonija" was printed in July 1971 on 12 pages, big format. The eighth and last edition of this newspaper, printed on 12 pages, was issued in August 1972.

"KLIMENTOV ZBOR" (1972 – 1988) ("Clement's Word"). "Klimentov zbor", as an organ of the Macedonian Orthodox Church of *St. Clement of Ohrid* in Toronto, was in fact a continuation of the "Duhovna iskra" newspaper that was begun in 1968. The first edition covered the period January – June 1972. It was printed on 48 pages of medium format, 21.5 x 27.5 cm, in Macedonian using the Cyrillic alphabet, but also contained a short summary of the articles in English. The introduction points out that:

се нагласува дека: „Почнувајќи од овој број, прв по долгиот прекин на издавањето на „Духовна искра”, редакцискиот одбор ќе се погрижи да го изнесе вероучението на православната црква, која за нас Македонците има специфична важност, па е потребно да го познаваме учењето на верата, која не зачувала како Македонци“.

Во март 1988 година на 40 страници бил отпечатен последниот број на списанието, кое е посветено на велигденските празници. Од материјалите објавени во него треба да се истакнат текстовите што се однесуваат на активностите на македонските православни општини Св. Климент Охридски и Св. Илија во Торонто, како и текстот на английски јазик под наслов „Најславното утро“. И овој број обилува со бројни реклами материјали.

„МАКЕДОНСКИ ПЕЧАЛБАРИ“ (1972 – 1974). Првиот број на весникот „Македонски печалбари“ излегол во Торонто на 1 август 1972 година и се печател како приватно гласило на македонски јазик со кирилица и латиница (формат 30 x 43 см) на 16 страници. Клишето на името на весникот било со кирилица и со големи букви.

Во 1974 година во јануари се појавил свечениот број 17 на „Македонски печалбари“, како орган кој се борел за ослободување и обединување на Македонија. Отпечатен е на 4 страници (31 x 48 см), на македонски јазик и на подобар слог од претходните броеви. Бројот 18, пак, од март 1974 година ја променил главата на весникот. Имено, покрај насловот, на левата страна е поместена етничката карта на Македонија. Весникот бил печатен на 4 страници (голем формат 37 x 56 см). Всушност, тој станал орган на Македонското национално ослободително движење (МНОД), но со кус век на траење, зошто потоа престанал да се печати.

„КАНАДСКО-МАКЕДОНСКИ МАГАЗИН“ (1973). Ова гласило правпат се појавило за илинденските празници одржани во Торонто 1973 година, односно по повод Илинденскиот пикник на 5 август, истата година. Весникот бил отпечатен на македонски јазик на латиница (има материјали и на английски јазик), на 20 страници, (формат 30 x 43 см) и само името на весникот е дадено на английски јазик. Во краткиот вовед се наведува дека весникот е продолжение на „Македонски печалбари“ дека ќе се печати еднаш месечно, со ист формат, со тенденција да станел неделник.

Вториот број на „Канадско-македонски магазин“ се појавил во септември 1973 година, како број 14, односно како продолжение на весникот „Македонски печалбари“. Тој бил отпечатен на 20 страници и е последен број.

„МАКЕДОНСКА ВИСТИНА“ (1974). Весникот бил отпечатен во Торонто во мај 1974 година, како орган за ослободување и обединување на Македонија, односно како орган на Македонското национално ослободително движење во Канада (МНОД), што посебно било забележано во клишето на главата. Весникот

"Starting from this edition, the first after the long absence of "Duhovna iskra", the editorial board will try to present the religious beliefs of the Orthodox Church, which is of specific importance to us Macedonians. Therefore, it is necessary that we know what the religion that maintained us as Macedonians teaches".

The last edition of this newspaper was printed on 40 pages and was issued in March 1988. It was dedicated to Easter. Of all the articles presented in this edition, we need to point out those regarding the activities of the Macedonian Orthodox communities of St. Clement of Ohrid and St. Ilija in Toronto, as well as the text in English titled "Najslavnoto utro" ("The most glorious morning"). This edition also abounds in commercial materials.

"MAKEDONSKI PECHALBARI" (1972 – 1974) ("Macedonian Migrant Workers")

The first edition of the "Makedonski pecalbari" newspaper was issued in Toronto on 1 August 1972. It was printed as a private newspaper in Macedonian using the Cyrillic and Latin alphabet on 16 pages of format 30 x 43 cm. The printing cliché of the name of the newspaper was in capital Cyrillic letters.

The festive 17th edition of "Makedonski pecalbari" was issued in January 1974 as an organ that struggled for liberation and unification of Macedonia. It was printed on 4 pages of format 31 x 48 cm in Macedonian with a better type than the previous editions. The 18th edition dated March 1974, changed the head of the newspaper. The ethnic map of Macedonia was shown on the left side of the title. The newspaper was printed on 4 pages, and large format, 37 x 56 cm. In fact, it became an organ of the Macedonian national liberation movement (MNOD – Makedonsko nacionalno osloboditelno dvizenje) but printing stopped soon afterwards.

"KANADSKO – MAKEDONSKI MAGAZIN" (1973) (Canadian – Macedonian Magazine)

This newspaper was first issued on the occasion of the Ilinden celebrations held in Toronto in 1973. It was dedicated to the Ilinden picnic on 5 August of the same year. The newspaper was printed in Macedonian using the Latin alphabet but also included some articles in English. It was printed on 20 pages of format 30 x 43cm. Only the name of the newspaper was written in English. Its short introduction explained that the newspaper was a continuation of "Makedonski pecalbari", and that it would be printed once a month, in the same format, with a tendency to become a weekly newspaper.

The second edition of "Kanadsko-makedonski magazin" was issued in September 1973 as number 14, i.e. a continuation of the "Makedonski pecalbari" newspaper. It was printed on 20 pages and was the last edition.

"MAKEDONSKA VISTINA" (1974) (Macedonian Truth)

The newspaper was printed in Toronto in May 1974 as an organ for liberation and unification of Macedonia, i.e. as an organ of the Macedonian National Liberation Movement in Canada (MNOD) which was especially noticeable in the head cliché. The newspaper was printed in Macedonian

бил печатен на македонски јазик, на четири страници (формат 29 x 42 см). Под насловот бил поместен текст во кој се вели: „Движењето за обединување на Македонија се бори за национално ослободување и обединување на Македонија во самостојна држава“.

Во декември 1974 година излегол петтиот број на весникот „Македонска вистина“. Тој бил сличен и по форма и по содржина на претходниот (на 4 страници) и со левот на првата страница, како последен број.

„МАКЕДОНСКИ ГЛАС“ (1974 – 1975). На втори август 1974 година во Торонто излегол од печат првиот број на весникот „Македонски глас“ на чија глава стои „Вести“, а под насловот на англиски јазик текстот „Созвездие на македонските етнички граници“. Од левата страна е ликот на Александар Македонски, од десната ликот на Гоце Делчев, а под тоа со големи букви „Август 1974 година“, без да се означи бројот на весникот или некои други негови карактеристики. Весникот бил отпечатен на 38 страници (формат 28 x 37 см) на македонски и на англиски јазик, а неколку текстови и на грчки јазик.

Весникот „Македонски глас“ повторно како број 4, се појавил во октомври 1975 година (на 28 страници) и бил сличен како и претходните броеви.

„ИЛИНДЕН 1974“ (1974). Весникот бил специјално издание излезено по повод илинденските празнувања одржани во Торонто на 4 август 1974 година. Тој бил орган на „Обединети Македонци“ и ги изразувал целите, задачите и активностите на македонската заедница. Се печател на македонски јазик на 8 страници (среден формат на 28 x 42 см).

„ЦРКОВЕН БИЛТЕН“ (1975). Билтенот се појавил во Торонто 1975 година, како прва публикација на црковниот народен собир, што го организирала Американско-канадската православна епархија. Правиот број бил отпечатен на мал формат (21 x 13 см), на 98 страници, на македонски јазик со кирилица, а и со текстови на англиски јазик.

„ЗДРАВЕЦ“ (1977 –). Билтенот на Старскиот дом или „Канадско-македонско место“, започнал да се печати уште во текот на 1977 година. Биле отпечатени неколку броеви на англиски јазик под различни имиња. Особено е интересен билтенот број 7 од ноември 1978 година, посветен на поставувањето на камен-темелникот на Домот за стари лица, во кој има 110 апартмани.

Весникот „Здравец“ кој се печати и денес, всушност, започнал да излегува под сва име во 1980 година, во рамките на активностите на Канадско-македонското место, а како продолжение на „Вести“ и „Њуслетер“ (Newsletter). Вообичаено и денес се печатат по четири броја годишно, на осум страници со формат на списанието 21 x 29 см.

„ЦРКОВЕН БИЛТЕН“ (1977). Овој билтен е орган на управата на МПЦ Св. Климент Охридски од Торонто. Отпечатен е на 28 страници на македонски

on 4 pages of format 29 x 42 cm. Under the title there was a text that said: "The movement for united Macedonia struggles for national liberation and unification of Macedonia into an independent country".

The fifth edition of the "Makedonska vistina" newspaper was issued in December 1974. On a total of four pages with the lion on the front page, its format and contents were similar to the previous one. This was the last edition.

"MAKEDONSKI GLAS" (1974 – 1975) (Macedonian Voice). The first edition of this newspaper was issued on 2 August 1974 in Toronto. Its head said "Vesti" (News) and under the title, in English, it said "Constellation of the Macedonian ethnic borders". The left side showed the image of Alexander of Macedon, and the right side the image of Goce Delcev. Beneath this in capital letters we see "August 1974", without mention of the number of the newspaper or any other characteristics. The newspaper was printed on 38 pages of format 28 x 37 cm in Macedonian and English, with some articles written in Greek, too.

The "Makedonski glas" newspaper appeared once again, as number 4, in October 1975. It was printed on 28 pages and was similar to the previous editions.

"ILINDEN 1974" (1974). This newspaper was a special edition published upon the occasion of the Ilinden celebrations held in Toronto on 4 August 1974. It was an organ of "Obedineti Makedonci" and expressed the aims, tasks and activities of the Macedonian community. It was printed in Macedonian on 8 pages of medium format, 28 x 42 cm.

"CRKOVEN BILTEN" (1975) (Church Bulletin). This bulletin came out in Toronto in 1975. It was the first publication of the Church-people's Assembly organized by the American-Canadian-Macedonian Orthodox Diocese. The first edition was printed on 98 pages of small format, 21 x 13 cm in Macedonian using the Cyrillic alphabet, but included articles in English as well.

"ZDRAVEC" (1977 -). They began printing this bulletin during the year 1977. It was a bulletin of the Home for the Aged or "Canadian-Macedonian Place". Several editions were published in English all under different titles. Bulletin number 7 dated November 1978, is especially interesting. It was dedicated to the laying of the foundation stone for construction of a home for the aged which has 110 apartments.

The "Zdravec" newspaper still being published, actually began being published under this title in 1980 as part of the activities of the Canadian-Macedonian place, and as a continuation of "Vesti" and Newsletter". It is usually published four times a year, on eight pages of format 21 x 29 cm.

"CRKOVEN BILTEN" (1977) (Church Bulletin, 1977). This bulletin was an organ of the management of the Macedonian Orthodox Church of St. Clement of Ohrid in Toronto.

јазик со кирилица, на мал формат (13,5 x 21,5 см), а како гласило за активностите во периодот јануари-март 1977 година.

„МАКЕДОНИЈА“ (1979 – 1980). Првиот број на весникот „Македонија“, или „Македонски магазин“ се појавил во Торонто во април 1979 година. Отпечатен на македонски јазик со кирилица, на 4 страници (формат 24 x 31 см) како орган на Печатницата „Бил“ во Торонто.

Бројот четири од март 1980 година се чини бил последен на весникот „Македонија“. И тој е отпечатен на македонски јазик, на четири страници и на ист формат како претходните броеви.

„КАНАДСКО – МАКЕДОНСКИ ГЛАС“ (1979 – 1980). Весникот бил гласило на Организацијата „Обединети Македонци“ во Торонто. Се печател на македонски со кирилица и на английски, а претставувал еден од подобрите весници што дотогаш македонските доселеници ги издавале во Канада. На клишето на главата на весникот најнапред на английски јазик било името на весникот, под тоа бројот, датумот и местото на издавање. Под тоа, името на македонски јазик. Од десната страна бил амблемот на „Обединети Македонци“. Првиот број се појавил во Торонто во мај 1979 година, на 12 страници, среден формат (29 x 42 см).

Во март 1980 година излегол двубројот 11 и 12 кој, всушност, бил последен под тоа име, а потоа се појавил под името „Македонски глас“.

„ВЕСТИ“ (1979). На 17 јуни 1979 година, на денот на големото и свечено отварање на Канадско-македонското место во Торонто, се појавил првиот број од весникот „Вести“. Овој добро обликуван и технички издржан весник, бил орган на Канадско-македонската пензионерска асоцијација и бил посветен токму на големата прослава на Центарот. Весникот излегол на английски јазик, среден формат, на осум страници.

Вториот и последен број на весникот „Вести“ излегол на 15 јули 1979 година. И овој број е печатен само на английски јазик, на осум страници, ист формат.

„МАКЕДОНСКИ ГЛАС“ (1980 – 1981). Од мај 1980 година, под број 13, весникот „Канадско-македонски глас“ го сменил името во „Македонски глас“. Главата на новото гласило е на английски и на македонски јазик (формат 29 x 42 см) на 16 страници, а десно е амблемот на „Обединети Македонци“. Во воведникот, покрај другото, се вели: „Ете веќе една година како „Канадско-македонски глас“ шири глас. Година на тешка и одговорна работа на група наши родољубиви членови кои немаат новинарско искуство. Само големата љубов и пожртвувањост ги задржа овие луѓе кои работат по фабрики, канцеларии и ресторани, а слободното време го посветуваат на нашиот глас. Глас кој се слуша по целиот свет. Овој орган на „Обединетите Македонци“ се слуша во Македонија, Германија, Шведска, Полска, Чехословачка, САД, Австралија и други места.“

It was printed in Macedonian using the Cyrillic alphabet, in small format of 13.5 x 21.5 cm, presenting activities during the period January – March 1977.

"MAKEDONIJA" (1979 – 1980) (Macedonia, 1979-1980). The first edition of the "Makedonija" or "Makedonski magazin" newspaper appeared in Toronto in April 1979. It was printed in Macedonian using the Cyrillic alphabet on 4 pages of format 24 x 31cm. It was published as an organ of the "Bill" Printing house in Toronto.

It seems that the 4th edition dated March 1980 was the last of the "Makedonija" newspaper. It was also printed in Macedonian on four pages of the same format as the previous editions.

"KANADSKO – MAKEDONSKI GLAS" (1979 – 1980) (Canadian – Macedonian Voice). This newspaper was the voice of the "Obedineti Makedonci" Organization in Toronto. It was printed in Macedonian, in the Cyrillic alphabet, and in English. It was one of the better newspapers that the Macedonian immigrants in Canada had issued till then. The head cliché of the newspaper first showed the name of the newspaper, written in English, followed by the number, date and place of issue underneath. Underneath this was the title in Macedonian. The emblem of "Obedineti Makedonci" was on the right side. The first edition appeared in Toronto in May 1979. It was printed on 12 pages of medium format 29 x 42 cm.

A double edition, numbers 11 and 12, was issued in March 1980. This edition was the last one under this title. Later it appeared under the title of "Makedonski glas".

"VESTI" (1979) (News). The first edition of the "Vesti" newspaper appeared on 17 June 1979, on the day of the great and festive opening of the Canadian-Macedonian place in Toronto. This well formed and technically endured newspaper was an organ of the Canadian-Macedonian pensioners' association and was dedicated to the great celebration of the center. The newspaper came out in English on eight pages of medium format.

The second and last edition of the "Vesti" newspaper was issued on 15 July 1979. This edition is printed in English only, on eight pages of the same format.

"MAKEDONSKI GLAS" (1980 – 1981). In May 1980 the 13th edition of the "Kanadsko-Makedonski glas" (Canadian-Macedonian voice) newspaper changed its name to "Makedonski glas" (Macedonian Voice"). The head of the new newspaper was in English and Macedonian. It was printed on 16 pages of format 29 x 42 cm. The emblem of "Obedineti Makedonci" was on the right side. The introduction, among other things, said: "Kanadsko-Makedonski glas" has been spreading its voice for a whole year now. It was a year of difficult and responsible work for a group of our patriotic members who had no journalistic experience. Only their great love and devotion made these people, who work in factories, offices and restaurants, devote their free time to our voice. It was a voice that spread throughout the world. This organ of "Obedineti makedonci" could be heard in Macedonia, Germany, Sweden, Poland, Czechoslovakia, USA, Australia, and other places.

Бројот 20 на „Македонски глас“ во 1981 година, изгледа бил последен. Изобилува со текстови во врска со одржувањето на Македонските денови на културата во Торонто, за училиштето на македонски јазик што работело во составот на „Обединети Македонци“, за македонската свадба во изведба на трсјани и други материјали.

„БИЛТЕН 1981“. По повод одржувањето на седмиот црконо-народен собир на Американско-канадската-македонска православна епархија во големата македонска колонија меѓу иселеништвото во Торонто, на 5 и 6 септември 1981 година, излегол посебен „Билтен“, отпечатен на 58 страници на помал формат (19 x 26 см), со слична содржина како претходните броеви.

„ДУХОВНА ИСКРА“ (1981 – 1984). Меѓу бројните активности на македонското иселеништво во рамките на црквата Св. Климент Охридски во Торонто од посебно значење беше и излегувањето на списанието „Духовна искра“, гласило на македонските црковни општини од Северна Америка.

Првиот број на гласилото „Духовна искра“ излегол на 1 август 1981 година, на 8 страници, на среден формат (43 x 30 см) на кирилица, но со голем број материјали и на английски јазик. Ваква структура имале и сите други броеви на списанието.

Од 1981 до 1984 година биле издадени 27 броеви на „Духовна искра“ од кои 5 во 1981 година, 12 во 1982 (два двоброја), 9 во 1983 година (четири двоброја) и еден двоброј и еден триброј во 1984 година. Правите 25 броја биле печатени на ист формат, а бројот на страниците се движел од 8 до 16. Само последните три броја се печатени во друг формат и на поголем број страници.

„ОБЕДИНЕТА МАКЕДОНИЈА“ (1982 –). Од почетокот на осумдесеттите години Организацијата „Обединети Македонци“ повторно издавала свој весник, овојпат со изменето клише на главата, формата и големината. Тој се печател на среден формат (29 x 43 см), на македонски и на английски јазик. Обично излегувале четири броја во годината, и тоа: во јануари, во чест на роденденот на Гоце Делчев, во мај, во чест на македонските и сесловенските просветители светите солунски браќа Кирил и Методиј, во јули, во чест на големиот национален празник Илинден и во октомври, во чест на 11 Октомври – Денот на востанието на македонскиот народ.

„ЦРКОВЕН БИЛТЕН“ (1983). „Црковен билтен“ бил орган на МПЦ Свети Климент Охридски. Бил посветен на свети Климент Охридски и излегол токму по повод празникот на светецот Климент Охридски и на Божик, а бил отпечатен на македонски јазик со кирилица на двадесет страници, на мал формат (16 x 22,5 см).

„МАКЕДОНИЈА“ (1984 –). Овој значаен македонски гласник првпат од печат излегол на 2 ноември 1984 година, а потоа редовно секој 15-ти во месецот. Тој како важен македонски информатор излегува и денес, а неговите страници се

It seems that the 20th edition of "Makedonski glas" dated 1981, was the last one. It abounded in articles about the Macedonian cultural days' happening in Toronto, about the Macedonian school that was part of "Obedineli makedonci", about the Macedonian wedding performed by Trsjani, and many of other articles.

"BILTEN 1981" (Bulletin, 1981). Upon the occasion of the seventh Church people's assembly of the American-Canadian-Macedonian Orthodox Diocese in the great Macedonian colony among the expatriates in Toronto, a special edition of "Biltén" was published on 5-6 September 1981. It was printed on 58 pages of small format, 19 x 26 cm, and similar content to the previous editions.

"DUHOVNA ISKRA" (1981 - 1984) (Spiritual Spark, 1981 - 1984). The publication of the "Duhovna iskra" newspaper was one of the numerous activities of the Macedonian expatriates within the *St. Clement of Ohrid Church* in Toronto. This newspaper was of special significance to the Macedonian church communities in North America.

The first edition of the "Duhovna iskra" newspaper was published on 1 August 1981. On 8 pages of medium format, 43 x 30 cm using the Cyrillic alphabet, it also included numerous articles in English. All the issues that followed were identical to this one.

A total of 27 editions of "Duhovna iskra" came out during the period 1981 - 1984 i.e. 5 in 1981, 12 in 1982 (two of which were double issues), 9 in 1983 (four double issues), one double issue and one triple issue in 1984. The first 25 issues had the same format, but the number of pages varied from 8 to 16. Only the last three issues were printed in a different format on more pages.

"OBEDINETA MAKEDONIJA" (1982 -) (United Macedonia). Once again the "Obedineli Makedonci" Organization began issuing its own newspaper at the beginning of the 1980's. However, this time it had a different head cliché, format and size. It was printed on medium format, 29 x 43 cm, in Macedonian and English. It was usually issued four times a year: in January, in honor of Goce Delcev's birthday; in May, in honor of the Macedonian and All Slavic Educators, Sts. Cyril and Methody; in July, in honor of the great national holiday "Ilinden"; and in October, in honor of 11th October, the Macedonian Uprising Day.

"CRKOVEN BILTEN" (Church Bulletin) (1983). "Crkoven biltén" was an organ of the Macedonian Orthodox Church of *St. Clement of Ohrid*. It was dedicated to St. Clement of Ohrid and was issued upon the occasion of the day of St. Clement of Ohrid, and Christmas. It was printed in Macedonian using the Cyrillic alphabet and on 20 pages of small format, 16 x 22.5 cm.

"MAKEDONIJA" (1984 -) (Macedonia). This important Macedonian newspaper was issued for the first time on 2 November 1984 and continued to be issued every 15th of the month. As a Macedonian source of information this newspaper is still being

исполнети со текстови и фотографии од активностите и животот на Македонците во новата средина, како и рекламирани материјал од наши деловни луѓе што живеат во демократска и мултикултурна Канада. Првите три броја биле печатени на осум страници на среден формат (29 x 43 см) што е задржан и денес. Од четвртиот број се печати на дванаесет страници, а само неколкупати е печатен на осум страници. Уште од вториот број се среќаваат текстови наанглиски јазик и голем број реклами.

Првиот број од 1984 година е наречен „Македонски народен весник“ чија глава е дадена на кирилица, меѓутоа текстовите што следат во отсуство на кирилична азбука, се пренесени на латиница. Исто така, на првата страница е дадена етнографската карта на Македонија. Во воведникот се најдева дека „Македонија“ е гласило на сите родољубиви Македонци кои живеат далеку од својата родна грутка. Целта на весникот е да донесува новости од родната земја: за природните богатства, секојдневните настани и слично. Весникот е огледало за сите читатели и е простор за објавување на активностите на културно-уметничките друштва, спортските клубови и други асоцијации со што си го најде своето место меѓу Македонците во Канада. Денес весникот „Македонија“ излегува редовно и се отпечатени над двесте броја во тираж од 3 000 примероци и на свој начин во сите средини го внесува македонскиот патриотски дух.

„ЕПАРХИСКИ БИЛТЕН“ (1987). По повод дваесетгодишнината од постоењето и успешната работа на Американско-канадската македонска православна епархија (1967–1987) е отпечатен посебен „Епархиски билтен“ како огледало на активностите на Епархијата во текот на дваесет години. Билтенот има 42 страници (формат 14 x 21,5 см) и е отпечатен на македонски јазик, но и со текстови наанглиски јазик.

БИЛТЕН (1988). По повод црковно-народниот собир што се одржал на 3 и 4 септември 1988 година, бил отпечатен и четиринаесеттиот билтен на Американско-канадската македонска православна епархија. Билтенот, или „Спомен книгата“ како што често го нарекуваат, бил отпечатен на 72 страници (формат 21 x 27 см).

„ИЛИНДЕНСКИ ЗВОР“ (1989). По повод илинденските празници во Торонто, во Македонската православна црква Св. Илија излегол од печат еден број на весникот „Илинденски збор“. Тоа е периодично гласило за јули–август 1989 година, печатено на 8 страници среден формат (19 x 34 см), на македонски јазик со кирилско писмо, со текстови и наанглиски јазик.

„ЛИТЕРАТУРНА МИСЛА“ (1989 –). Првиот број на списанието излегол од печат во август 1989 година на формат 20 x 27 см. на 32 страници и цена од 2 канадски долари. На корицата се фотографиите на браката Миладиновци. На втората страница има воведна статија, во која е поместена мислата на Алфонс Доде дека „ако еден народ падне во рапство, в си го задржи јазикот, тоа е како

published. Its pages abound in articles and photographs from everyday life and activities of the Macedonian people in the new surroundings, as well as advertising by our business people that live in a democratic and multicultural country of Canada. The first three editions were printed on eight pages of medium format, 29 x 43 cm, which has been retained even today. Since the fourth edition it has been printed on twelve pages, and only a few times it was printed on eight pages. Articles in English and a large number of advertisements were present as early as the second issue.

The first edition in 1984 was titled "Makedonski naroden vesnik". Its title was in Cyrillic but the articles that followed were printed in the Latin alphabet due to the lack of the Cyrillic alphabet. The first page, also, had an ethnic map of Macedonia. The introduction said that "Makedonija" is a newspaper of all patriotic Macedonians that live far from their native country. The aim of the newspaper was to bring news from the native country, to write about the natural resources, everyday activities, etc. The newspaper was a mirror for all readers and a place where the cultural and entertainment societies, sports clubs, and other organizations could present their activities, thus finding its place among the Macedonians in Canada. Today the "Makedonija" newspaper is published regularly and to date there have been more than two hundred issues printed in more than 3.000 copies, spreading Macedonian patriotic spirit all around.

"EPARHISKI BILTEN" (1987) (Diocese Bulletin, 1987): "Eparhiski bilten" was printed on the occasion of the 20th Anniversary and successful work of the American-Canadian-Macedonian Diocese, 1967 – 1987. It was a mirror image of the activities of the Diocese during the period of twenty years. The bulletin was printed on 42 pages of format 14 x 21.5 cm, in Macedonian but included articles in English as well.

BILTEN (1988) (Bulletin, 1988): The 14th Bulletin of the American-Canadian-Macedonian Orthodox Diocese was published upon the occasion of the Church – people's Assembly held on 3 - 4 September 1988. The Bulletin, or the "Commemorative volume" as they often refer to it, was printed on 72 pages of format 21 x 27 cm.

"ILINDENSKI ZBOR" (1989) (Ilinden Word): One edition of "IlindenSKI zbor" was published upon the occasion of the Ilinden celebrations organized by the Macedonian Orthodox Church of St. Ilija in Toronto. It was a periodical newspaper for July – August 1989. It was printed on 8 pages of medium format, 19 x 34 cm, in Macedonian using the Cyrillic alphabet and including articles in English as well.

"LITERATURNA MISLA" (1989-) (Literary Reflections, 1989): The first edition of this newspaper was issued in August 1989. It was printed on 32 pages of format 20 x 27 cm and cost \$2 Canadian. The front page showed photographs of the Miladinov brothers. On the second page there was an introduction mentioning the thought of Alphonse Daudet that "if one ethnic group falls under slavery, but retains its own

да го држи в раце клучот од својот затвор". Понатаму во воведот се нагласува дека излегувањето на првиот број на списанието „Литературна мисла" бил настан од посебно значење за членовите на Литературното друштво „Браќа Миладиновци" и пошироко како сведоштво за поврзаноста помеѓу Канада и Македонија. Тој е документ кој ги наси пораките на поетските остварувања на Македонците во туѓина. Списанието повремено излегува и денес.

„БИЛТЕН" (1989). Првиот број од Билтенот излегол на 1 јануари 1989 година како трибло за јануари, февруари и март, отпечатен на среден формат (21,5 x 28 см) на 38 страници, а како гласило на црквата Св. Илија во Мисисага.

„БИЛТЕН" (1991). Овој билтен на црквата Св. Климент Охридски бил, всушност, преглед на активностите на секциите што работат во состав на црквата, како и извештај за документацијата на објектот. Билтенот е отпечатен во вид на книга на формат 28 x 22 см, на 46 страници, на македонски и на английски јазик паралелно.

„КОРЕНИ" (1991). Списанието „Корени" започнало да се печати во август 1991 година. Првиот број излегол на 28 страници (22 x 38 см.), на македонски и на английски јазик. На четвртата страница е објавена воведна статија во која се вели: „Корени" е месечник што им се обраќа и на младите и на старите, и на македонската и на канадската читателска публика, и на традиционално образованите и на модерните читатели".

„ОРО МАКЕДОНСКО НАША КАНАДА" (1991). По повод 125-годишнината на Канада, на 11 и 12 мај 1991 година, во Торонто се одржала културната манифестија „Оро македонско наша Канада", во организација на Канадско-македонската федерација. Под исто име е отпечатена посебна публикација на английски јазик. Таа има 60 страници на формат 27,5 x 21,5 см.

„БИЛТЕН" (1992). Во текот на летниот период на 1992 година се појавил првиот број на Билтенот на Канадско-македонската федерација. Тој е печатен двојазично на английски и на македонски јазик како периодично издание исполнето, главно, со информации за дејствувањето на Федерацијата.

„МАКЕДОНСКИ НЕДЕЛНИК" (1992). Во почетокот на август 1992 година, се појавил првиот број на гласилото „Македонски неделник". Се печател на десетина страници, во зависност од обемот и бројот на актуелните информации, преземени од дневниот и неделниот печат што излегувал во Република Македонија. Материјалите биле презентирани во три колони, придружени со извесен број реклами-пропагандни материјали на доселениците во Канада. Неделникот се печател на формат 22 x 29 см со цена од 2 долари.

„БИЛТЕН" (1994). По повод 20-от Црковно-народен собир што се одржал во Торонто од 2 - 4 септември 1994 година, бил отпечатен билтен како придонес кон црковната и македонската книжнина.

language, it is as if it is holding in its hands the key of its prison". The introduction continues to emphasize that the publishing of the first edition of the "Literatuma misla" newspaper was an event of special importance for the members of the Literary Association "Miladinov Brothers", and wider, as a witness of the connection between Canada and Macedonia. It is a document that carries the messages of the poetic achievements of the Macedonians living abroad. The newspaper continues to be issued periodically.

"BILTEN" (1989) (Bulletin, 1989). The first edition of this bulletin was issued on 1 January 1989 as a triple edition for January, February, and March. It was printed on 38 pages of medium format, 21.5 x 28 cm, as a newspaper of the church of St. Ilja in Mississauga.

"BILTEN" (1991) (Bulletin, 1991). This bulletin of the church of St. Clement of Ohrid was in fact a review of the activities of the clubs that functioned within the church, and was a report of the documents for the building. The bulletin was printed in the form of a book on 46 pages of format 28 x 22 cm, in both Macedonian and English.

"KORENI" (1991) (Roots, 1981). The "Koreni" newspaper began being published in August 1991. The first edition came out on 28 pages of format 22 x 38 cm in Macedonian and English. The introductory article on page four stated that: "Koreni" is a monthly magazine that addresses the young and the old, the Macedonian and the Canadian reading audience, the traditionally educated and the modern readers.

"ORO MAKEDONSKO NASHA KANADA" (1991) (Oro Macedonsko Our Canada). On 11-12 May 1991, upon the occasion of the 125th Anniversary of Canada, there was a cultural manifestation known as "Oro makedonsko nasha Kanada" in Toronto, organized by the Canadian – Macedonian federation. A special edition with the same title was published in English on 60 pages of format 27.5 x 21.5 cm.

"BILTEN" (1992) (Bulletin, 1992). The first edition of the bulletin of the Canadian-Macedonian federation appeared in the summer of 1992. It was printed in both English and Macedonian. It appeared as a periodical edition abounding in information about the activities of the federation.

"MAKEDONSKI NEDELNIK" (1992) (Macedonian Weekly). The first edition of "Makedonski nedelnik" appeared at the beginning of August 1992. It was printed on about ten pages, depending of the length and number of the current information taken over from the daily and weekly papers published in the Republic of Macedonia. The articles were printed in three columns, alongside a certain number of commercial and advertising materials of the immigrants in Canada. The weekly was printed on format 22 x 29 cm and cost \$2.

"BILTEN" (1994) (Bulletin, 1994). This bulletin was printed on the occasion of the 20th Church-people's Assembly held in Toronto on 2 – 4 September 1994, as a contribution to church and Macedonian literature.

„НОВА МАКЕДОНИЈА“ (1994-1995). По повод 2 август 1994 година се појавило неделното гласило „Нова Македонија“. Тоа било специјално издание за Македонците од Северна Америка кое го подготвувала редакцијата на весникот „Нова Македонија“ во Скопје и преку MAK INFO сервисот се испрека-ло и печатело во Торонто, односно во Скарборо. Правиот број е печатен на формат 42 x 30 см на 16 страници на македонски јазик, а има бројни текстови и на английски јазик. Како додаток на весникот било отпечатено гласилото „Македонско ехо“, како македонски глас од САД и Канада, на 4 страници на македонски и на английски јазик.

„ОБЕДИНЕТИ МАКЕДОНЦИ“ (1995). По повод 35-годишниот јубилеј на националната организација „Обединети Македонци“ во Торонто, излегло пригодно издание. Весникот е отпечатен на 28 страници на формат 40 x 29 см., на македонски и на английски јазик.

„БИЛТЕН“ (1997). Македонската православна црква Св. Илија од Мисисага била домакин на 23-от Црковен-народен собир на Американско-канадската македонска православна епархија. По тој повод е отпечатен билтен сличен на претходните броеви на Епархијата.

„МАКЕДОНСКИ ГЛАСНИК“ (1999 -). По повод илиндденските празнувања во Торонто, во 1999 година, организацијата „Обединети Македонци“ од Канада го отпечатила весникот „Македонски гласник“. Тој е печатен на среден формат, на 36 страници, на английски и на македонски јазик. Весникот е исполнет со текстови кои се однесуваат на историските событија на Македонецот пред и по Илинден. Така, меѓу другото, во него се дадени текстови за правиот македонски Илинден – Битката кај Херонеја на 2 август 338 година пред н.е., вториот Илинден 1903 година, самородното дело на македонскиот народ и третиот Илинден 1944 година – АСНОМ, темелникот на новата историја. Исто така, во правиот број, на македонски и на английски јазик се поместени голем број текстови од историјата на македонскиот народ и држава, потој текстови од животот и активностите на организацијата „Обединети Македонци“ и од црковното живеење на македонските доселеници. Весникот „Македонски гласник“ излегува до денес секој месец. Тој е еден од најдобрите македонски весници во иселеништвото што се печати и на английски јазик. Весникот на „Обединети Македонци“ е гласило на вистината за Македонија и за активностите на Македонците во Торонто и пошироко.

МАКЕДОНСКИ СТРАНИЦИ ВО ДРУГИ ИЗДАНИЈА. Како во Австралија и во Европа, така и во Канада се печателе македонски страници во печатот на други нации. Така, во канадскиот неделник на хрватско-српски јазик „Наше новине“ уште во 1976 година се скрекувале македонски текстови, особено текстови по повод илиндденското празнување и одржувањето на традиционалниот пикник на Илинден, на кој доаѓале и посетители од другите југословенски народи. Слични текстови се скрекувале и по повод националниот празник на македонскиот народ

"NOVA MAKEDONIJA" (1994 – 1995) (New Macedonia, 1994-1995). The "Nova Makedonija" weekly was published upon the occasion of 2nd August 1994. It was a special edition for the Macedonians in North America. The editorial staff of "Nova Makedonija" in Skopje prepared the materials for this weekly newspaper and sent it through the MAK INFO service to be printed in Toronto, i.e. Scarborough. The first edition was printed on 16 pages of format 42 x 30 cm in Macedonian, but included numerous articles in English, too. As a supplement to the newspaper they printed "Makedonsko echo" ("Macedonian echo") as a Macedonian voice from USA and Canada. It was printed on 4 pages in Macedonian and English.

"OBEDINETI MAKEDONCI" (1995) (United Macedonians). This special edition was published upon the occasion of the 35th Anniversary of the "Obedineti makedonci" national organization in Toronto. It was printed on 28 pages of format 40 x 29 cm, in Macedonian and English.

"BILTEN" (1997) (Bulletin, 1997). The Macedonian Orthodox Church of St. Ilja in Mississauga hosted the 23rd Church-people's Assembly of the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese. Upon this occasion they published a bulletin similar to the previous editions issued by the Diocese.

"MAKEDONSKI GLASNIK" (1999 –) (Macedonian Herald). The "Makedonski glasnik" newspaper was published upon the occasion of the Ilinden celebrations in Toronto in 1999 by the "Obedineti makedonci" organization in Canada. It was printed on 36 pages, medium format, in Macedonian and English. The newspaper abounds in articles on the history of the Macedonian people before and after Ilinden. It also included articles on: the First Macedonian Ilinden – The battle at Haeroneia on 2 August 338 BC; the Second Ilinden 1903, the native act of the Macedonian people; and the Third Ilinden 1944 – ASNOM, the foundation of the new history. This first edition included a large number of articles regarding the history of the Macedonian people and state in Macedonian and English, and articles about the life and activities of the "Obedineti makedonci" organization, as well as articles on the church activities of the Macedonian expatriates. The "Makedonski glasnik" newspaper continues to be published as a monthly. It is one of the best Macedonian newspapers in the Diaspora printed in English as well. The newspaper of "Obedineti makedonci" is an organ of the truth about Macedonia and the activities of the Macedonians in Toronto and wider.

MACEDONIAN PAGES IN OTHER EDITIONS. In Canada as in Australia and Europe, Macedonian pages were printed in the newspapers of other nations. As early as 1976 in the Canadian weekly titled "Nase novine" published in Croatian-Serbian, we find Macedonian articles, especially articles on the Ilinden celebrations and the traditional Ilinden picnic, which was attended by people from other Yugoslav nationalities. We find similar articles upon the occasion of 11th October, the national holiday of the

11 Октомври. Инаку, весникот „Наше новине“ бил југословенски неделник и се печател секоја среда во Торонто, а бил гласило на прогресивните доселеници од југословенските простори.

Од 1985 година и во југословенскиот етнички весник „Мостови“ од Виндузор, гласило за активностите од книжевното, културното и уметничкото живеење на југословенските народи што живееле на тие простори, печатено на хрватско-српски јазик, скрекаваме, текстови на македонски јазик.

Праштот број на „Мостови“ бил печатен во 4 000 примероци (формат 29 x 43 см) на 12 страници. Во македонските текстови посебно место било посветено на средбата на децата бегалци од Егејска Македонија, а и на бројни реклами материјали од македонските радиочасови во Детроит и издавачката кука „Илинден“ во истниот град.

МАКЕДОНСКИ РАДИО И ТВ ЧАСОВИ. Обиди и пробни емитувања на етнички радиоемисии во Торонто биле направени уште во педесеттите години. Така на 12 септември 1953 година, во Ошава, во Онтарио, на Радиостаницата CKLC – 1350 FM започнал првиот „Македонски радиочас“. Се емитувал секоја недела попладне од 16 до 17 часот.

Според пишувањето на весникот „Македонски глас“ бр. 3 од 21 јуни 1957 година, во Торонто истата година на радиостаницата CKFH – 1400 започнал да се емитува радиочасот под име „Македонска радио-програма“. И покрај тоа што се викала македонска радиопрограма, на радиото се оборувало на македонско – бугарски јазик, но биле емитувани македонски песни и ора.

Нешто подоцна, во почетокот на 1960 година, во Торонто започнал со работа уште еден радиочас на македонски јазик. Овој радио-час постоел цели дваесет и четири години. Се емитувале убавите македонски песни и ора кои ги забавувале и веселеле македонските домови.

Во 1969 година, на радиостаницата CHIN во Торонто започнал со работа македонскиот радиочас под име „Македонски глас“. Се емитувал секоја сабота во попладневните часови, во почетокот половина час, потоа еден час, а подоцна и час и половина (од 17,30 до 19,00 часот). Овој македонски радиочас бил вистински афирматор на македонските доселеници, на македонскиот говор, песната и орото и средство за информирање на Македонците во Торонто.

Во периодот од осум години, овој радиочас одиграл многу значајна улога во информирањето на македонските доселеници, особено поради тоа што тоа било едно од првите гласила преку кое се пренесувал македонскиот литературен јазик. Меѓутоа, поради објективни и субјективни причини, особено од финансиска природа, 1977 година радиочасот го променил името од „Македонски глас“, во „Глас од Македонија“. Денес, овој радиочас се емитува шестпати неделно во траење од половина час, преку истото етничко радио CHIN AM 1540 од понеделник до петок во 19,30 и на FM 100,7 во недела во 19,30 часот во Торонто. На програмата се застапени вести од македонските звездници во Канада и САД, како и од Република Македонија, коментари,

Macedonian people. The "Nase novine" newspaper was a Yugoslav weekly printed every Wednesday in Toronto, and was a newspaper of the progressive immigrants from Yugoslavia.

Since 1985 we find articles in Macedonian in the Yugoslav ethnic newspaper titled "Mostovi" ("Bridges") in Windsor. This was a newspaper printed in Croatian-Serbian and informed of the activities in the field of art, literature, and cultural living of the Yugoslav ethnic groups who lived in the region.

The first edition of "Mostovi" was printed in 4,000 copies on 12 pages each on format 29 x 43 cm. In the Macedonian articles of this newspaper special room was devoted to the meeting of the children refugees from Aegean Macedonia and to numerous advertising materials from the Macedonian radio-hours in Detroit, and the "Ilinden" publishing house in this city.

MACEDONIAN RADIO AND TV HOURS. As early as the 1950's attempts and test broadcasts of ethnic radio shows were made in Toronto. Thus, the first "Macedonian radio hour" started on 12 September 1953, in Oshawa, Ontario on the CKLC radio station, 1350 FM. It was broadcast every Sunday afternoon from 4 to 5 p.m.

According to an article in the "Makedonski glas" newspaper, 3rd edition dated 21 June 1957 in Toronto, we learn that the CKFH - 1,400 radio station in Toronto began broadcasting a radio show titled "Makedonska radio-programma" ("Macedonian radio program") this same year. Even though it was referred to as a Macedonian radio program, the language used was Macedonian-Bulgarian, but they broadcast Macedonian songs and dances.

Some time later, at the beginning of 1960, another Macedonian radio-hour began in Toronto. This radio-hour lasted twenty-four years. It broadcast beautiful Macedonian songs and dances that entertained and cheered the Macedonian homes.

The Macedonian radio-hour titled "Makedonski glas" ("Macedonian Voice") started in 1969 on the CHIN radio station in Toronto. It was broadcast every Saturday afternoon. In the beginning it lasted half an hour, then increased to one hour, and finally one and a half hours, from 5:30 to 7 p.m. This Macedonian radio-hour was a real promoter of the Macedonian immigrants, the Macedonian language, songs and dances, and means of informing the Macedonians living in Toronto.

For eight years this radio-hour played a very important role in informing the Macedonian immigrants. It was especially significant because it was one of the first radio programs to broadcast the Macedonian literary language. However, in 1977 due to objective and subjective reasons, especially financial ones, this radio-hour changed its name from "Makedonski glas" to "Glas od Makedonija" ("Voice from Macedonia"). Today, this radio-hour is broadcast in Toronto six times a week again by the ethnic radio CHIN AM 1540, lasting half an hour from Monday to Friday at 7:30 p.m. and on FM 100.7 on Sunday at 7:30 p.m. Its program includes news from the Macedonian communities in Canada and USA, as well as news from the Republic of Macedonia,

детски емисии и други прилози добиени преку Редакцијата за размена на Македонското радио.

Во седумдесеттите години, на радиостаницата CHIN во Торонто започнал да се еmitува и југословенскиот радиочас „Караван на пријателството“, во почетокот половина час, подоцна и еден час и тоа од понеделник до петок од 14 до 15 часот, а во сбота од 14 до 15,30 часот. Карактеристично за овој радиочас било тоа што на крајот од програмата, околу 15 минути, се еmitувале вести и други информации на македонски јазик, што ги читале македонски доселеници, како и народни песни, ора и забавна музика од македонската продукција. Извесен период, Радио Скопје на овој радиочас еmitувал сателитски говорни и информативни емисии во траење од десет минути, и тоа секоја втора среда. Неколкупти оваа станица преземала сателитски полу-часовни пригодни емисии за македонскиот национален празник Илинден и едночасовни емисии за Нова година, со учество на сите југословенски радиостаници, чиј домакин бил Радио Скопје.

Треба да се истакне дека и покрај економскиот момент, оваа радиопрограма била афирматор на македонскиот јазик, песната и орото во најбројната македонска колонија, во период од дваесетина години.

Исто така, во осумдесеттите години се еmitувал радиочас под име „Македонско кочче“. Радиочасот имал информативно-пропаганден карактер и бил во приватна сопственост, а се еmitувале народни песни и ора, соопштенија, реклами и други информации.

Меѓу македонските гласила во Торонто бил и радиочасот „Македонски свет“, кој се еmitувал еднаш неделно во траење од еден час (од 10,30 до 11,30 часот во недела) преку радиостаницата CJMR 1190 AM. „Македонски свет“ започнал да се еmitува 1984, а згаснал во 2001 година. Овој радиочас, кој соработувал со Редакцијата за размена на Македонското радио, еmitувал вести и информации од Републиката и од македонските колонии во дијаспората, поздрави и честитки на слушателите, како и бројни реклами-пропагандни материјали на фирмии кои биле спонзори на гласилото. Инаку, радио-часот „Македонски свет“ се слушал во пошироката околина на Торонто, во Хамилтон, Нијагара, Бафало, Рочестер, Кичинер и други места во Јужен Онтарио. Бројот на слушателите изнесувал околу сто илјади и претставувал значаен информатор на македонскиот збор, песната и орото на северноамериканските простори.

Од почетокот на 1991 година во Торонто започнал да се еmitува радиочасот на организацијата „Обединети Македонци“, секоја недела, а го слушале над сто педесет илјади македонски доселеници во Торонто и пошироко во други делови на САД.

Правата телевизиската програма на македонски јазик, пак, започнала во септември 1975 година и била еmitувана на ТВ станицата CTV, -канал 79 во Торонто, под името „Македонски дневник“.

comments, children's shows, and other information received from the editorial exchange office by the Macedonian radio.

The Yugoslav radio-hour "Karavan na prijatelstvoto" ("Caravan of Friendship") started in the 1970's on the Radio station CHIN in Toronto. Initially it lasted half an hour, later increasing to an hour, from Monday to Friday from 2 to 3 p.m., and on Saturday from 2 to 3:30 p.m. Characteristic for this radio-hour was that for about 15 minutes at the end of the program they broadcast: news and other information in Macedonian, read by Macedonian immigrants; folk songs; dances; and popular music of Macedonian production. For a while Radio Skopje also broadcast satellite talk and informational shows lasting ten minutes on this radio-hour every second Wednesday. A number of times this Radio station transmitted special satellite half-hour programs for the occasion of the Macedonian national holiday "Ilinden", and one-hour shows for the New Year hosted by Radio Skopje but with participation of all other Yugoslav stations.

We need emphasize that for about twenty years this radio program promoted Macedonian language and music among the biggest Macedonian colony despite the financial difficulties.

The radio-hour titled "Makedonsko katče" ("Macedonian nook") also began transmission during the 1980's. This was a private radio-program that informed and advertised while broadcasting folk songs and dance music, announcements, advertisements, and other information.

"Makedonski svet" (Macedonian World) was another radio-hour in Toronto broadcast once a week for an hour from 10:30 to 11:30 a.m. on Sunday on the CJMR Radio station on 1190 AM. This show lasted from 1984 to 2001. This radio-hour, which collaborated with the editorial exchange office from the Macedonian radio, broadcast: news and information from the Republic of Macedonia and from the Macedonian colonies in the Diaspora; greetings from the listeners; and numerous commercial and propaganda materials of companies that sponsored the radio-hour. The "Makedonski svet" radio-hour could be heard in the Toronto region, in Hamilton, Niagara, Buffalo, Rochester, Kitchener, and other places in South Ontario. With approximately one hundred thousand listeners it was an important informer of the Macedonian word, song and dance in North America.

The radio-hour of the organization "Obedineli makedonci" in Toronto started broadcasting at the beginning of 1991. It went on-air every Sunday and over one hundred and fifty thousand Macedonian immigrants in Toronto, and other parts of USA, listened to it.

The first television program in Macedonian started in September 1975. It could be seen on the CTV TV Station, channel 79 in Toronto, titled "Makedonski dnevnik" ("Macedonian News").

Во текот на петнаесетгодишното постоење, тв часот „Македонски дневник“ се емитувал секој петок во travење од еден час, а четири пати се репризирал во текот на неделата. Со воведувањето на мултиетничката телевизија во Канада, емисиите на овој тв-час се пренесувале дури во далечниот Ванкувер и можеле да ги гледаат сите Македонци од Канада и повеќе региони на САД.

Во Торонто се емитувал и телевизискиот час под име „Македонска националност“, кој во 1983 година започнал под името „Македонска нација“, во состав на мултикултурната телевизија на Канада. Овој тв-час бил носител на информативниот, забавниот, културниот, духовниот и националниот живот. Тој бил пренесувач на македонскиот збор и богатиот мелос преку мултикултурната мрежа на Канада, чии емисии се гледале од стотина илјади Македонци во Торонто и пошироко. Престанал да се емитува во 2001 година.

Меѓу информативната гласила, чија мисија била да се зачувува сопствениот јазик, литература, културните предности и традиции во Торонто, била и телевизиската програма „Македонски корени“. Таа е редовно следена во Торонто, Хамилтон, Винзор, Кичинер, Лондон, Мисисага, Ошава, Брамптон, Детроит и Бафало, преку каналот 47. На програмите на овој телевизиски час се емитуваат куси вести од активностите во македонските колонии на северноамериканскиот континент и од Републиката, музички нумери, особено од продукцијата на Македонската радио – телевизија и детски и образовни емисии и други интересни програми, претежно преземени од Македонија. „Македонски корени“ се емитува секоја недела од 8.30 до 9.00 часот претпладне, главно на македонски јазик, но и со материјали на английски. Телевизискиот час „Македонски корени“ работи од јули 1989 година до денес.

Исто така, во Торонто се емитуваат и следните радио и тв часови: Во октомври 1997 година започнало со работа Македонското национално радио „Македонски глас“, како самостојно и независно. Таа се емитува секоја недела од 9.00 до 10.00 часот. Од 4 јули 1998 година започнало да се емитува македонската радиопрограма „Обединета Македонија“, секоја сабота од 9-10 часот. Истата година на 4 октомври започнало да се емитува телевизиското издание на Македонската информативно-забавна тв програма „Македонско издание“ во недела во 10 часот на Роџерс каналот 10. Во август 2001 година, пок, започнал да се емитува радиопрограмата „Мила Македонија“, на која се застапени вести, поздрави и честитки, детски и други контактни емисии.

Исто така, во Торонто постои и продавница – книжарница „Хоризонт“, во која се продаваат различни радио и видео касети, книги и друго.

6. СВ. НАУМ ОХРИДСКИ ВО ХАМИЛТОН

Во Хамилтон Македонците почнале да се доселуваат уште во дваесеттите години на дваесетиот век. Првите доселеници биле претежно од Леринско, Битолско, Костурско и од Преспанско, а денес во Хамилтон и во околината живеат неколку стотини семејства од сите делови на Македонија.

For fifteen years the TV program of "Makedonski dnevnik" was broadcast for one hour every Friday. It was also repeated four times a week. With the opening of the multiethnic television in Canada, the programs of this TV-hour were broadcast as far as Vancouver and could be seen by the Macedonians in Canada and other regions in USA.

The Macedonians in Toronto could also see the television program titled "Makedonska nacionalnost" ("Macedonian Nationality"). This show began in 1983, and was titled "Makedonska nacija" ("Macedonian Nation"), as an integral part of the Canadian multicultural television. This TV-hour was carrier of the informational, entertaining, cultural, spiritual and national life. It spread the Macedonian word and rich melody through the Canadian multicultural network, whose programs were watched by about a hundred thousand Macedonians in Toronto and further. It stopped broadcasting in 2001.

The television program titled "Makedonski korenii" ("Macedonian Roots"), in Toronto, was another means of information whose mission was to preserve Macedonian language, literature, culture and tradition. It could regularly be seen on channel 47, in Toronto, Hamilton, Windsor, Kitchener, London, Mississauga, Oshawa, Brampton, Detroit and Buffalo. The programs of this television hour include short news about the activities of the Macedonian colonies on the North American continent and from the Republic of Macedonia, music, especially that produced by Macedonian radio and television, as well as children's and educational shows. It also had other interesting programs transmitted from Macedonia. "Makedonski korenii" is broadcast every Sunday morning, from 8:30 to 9:00 o'clock. It is mainly in Macedonian but includes materials in English as well. The "Makedonski korenii" television hour has been broadcasting since July 1989.

In Toronto there are other radio and TV hours such as the Macedonian national radio "Makedonski glas" which began in October 1997 as an independent radio. It is broadcast every Sunday from 9 to 10 a.m. The Macedonian radio program "Obedineta Makedonija" began on 4 July 1998. It is broadcast every Saturday from 9 to 10 a.m. The television edition of the Macedonian information and recreation TV program "Macedonian Edition" began on 4 October of the same year. It is broadcast on Sunday at 10 o'clock on Roger's channel 10. The radio program "Mila Makedonija" ("Dear Macedonia") began in August 2001. Its program includes news, greetings, children's, and other contact shows. In Toronto there is also a bookshop called "Horizont" ("Horizon") which sells a range of radio and video cassettes, books, and other materials.

6. ST. NAUM OF OHRID (SV. NAUM OHRIDSKI) IN HAMILTON

Macedonians began migrating to Hamilton in the 1920's. The first immigrants mainly came from the region of Florina (Lerin), Bitola, Castoria (Kostur) and Prespa. Presently, several hundred families from all parts of Macedonia live

Тие трудољубиви, чесни и лојални граѓани претежно се организирале во црквата Св. Наум Охридски.

Бидејќи на источниот дел на езерото Онтарио, во Торонто, веќе постоела црквата Св. Климент Охридски, што потсетувала на Св. Климент на Охридското Езеро и на Охрид, било одлучено црквата во Хамилтон да го носи името на св. Наум Охридски, на другиот голем просветител, лекар, чудотворец и современик на св. Климент и да потсетува на Св. Наум во Охрид. Како и во Торонто, и во Хамилтон, иницијатори за формирање на црквата биле членовите на националната организација „Обединети Македонци“ - гранка Хамилтон.

Пред да се конституира Св. Наум Охридски, во Хамилтон постоел фудбалскиот тим „Обединети Македонци“, кој подоцна го променил името во „Македонија“, а потоа и во „Илинден“, и кој долг период се натпреварувал во фудбалската лига на Јужно Онтарио. Членовите на овој клуб уште во почетокот формирале иницијативен одбор за организирање на црковната општина, во кој влегле бројни видни доселеници, особено оние што активно учествувале во првичните акции за собирање средства. На 24 февруари 1970 година членовите на управата успеале овој духовен и културен центар да го регистрираат кај канадските власти.

Овој настан ги поттикнал Македонците кои со зладнички сили и многу саможртување собрале материјални средства и по една година купиле зграда на една балтистичка црква, што ја преуредиле во православен духовен храм. На 9 мај 1971 година, пак, во присуство на голем број македонски доселеници од Хамилтон, Торонто, Бафало, Лакавана, Нијагара, Рочестер и од други места, на свечен начин била осветена МПЦ Св. Наум Охридски. Чинот на осветувањето бил извршен на чело со тогашниот дебарско-кичевски митрополит Методиј.

Во 1973 година почнало со работа и неделното училиште на македонски јазик. Потоа започнало емитување на македонската радио-програма, како дел од културно-информативната дејност на црковната општина, потоа во 1978 година правпат се слушнал македонскиот збор и на мултикултурната телевизиска програма. Исто така, во состав на црквата работела играорната група „Илинден“, а денес женската и спортската секција се доста активни.

И денес црквата Св. Наум Охридски се наоѓа во старата зграда, но со поголем број активности. Новиот објект кој се гради на горниот дел од Хамилтон е простран, поголем и со подобри услови за бројни активности. Покрај храмот кој е во завршна фаза, е изградена голема сала во која започнале да се одржуваат средби, играници и други собирања. Се очекува црквата да биде завршена и осветена во најскоро време и да им служи како духовен и културен дом на Македонците од тој дел на Онтарио.

Црквата го одбележала своето триесетгодишно постоење на 26 октомври 2001 година, кога и се одржал голем банкет.

Во рамките на црквата Св. Наум Охридски биле отпечатени следните гласила:

in Hamilton and its surroundings. These hardworking, honest and loyal citizens organized themselves mainly within the *Church of St. Naum of Ohrid*.

The *St. Clement of Ohrid Church* already stood on the eastern side of Lake Ontario, in Toronto, which reminded them of *Sv. Kliment* near Lake Ohrid and of Ohrid itself. Therefore, the Macedonians in Hamilton decided to dedicate their church to St. Naum of Ohrid, the other great educator, doctor, miracle worker, and a contemporary to St. Clement, thus reminding them of St. Naum in Ohrid. In Hamilton, as in Toronto, initiators of the new Church were the members of the Hamilton branch of the "Obedineti makedonci" national organization.

Before the constitution of *Sv. Naum Ohridski*, there was a football team in Hamilton called "Obedineti makedonci", which later changed its name to "Makedonija" and then to "Ilinden". For a long time this team competed in the football league of South Ontario. From the very beginning members of this club formed an Initiative committee for organization of a church community, which included a lot of distinguished immigrants, especially those who participated actively in initial fund raising activities. On 24 February 1970 members of the administration managed to register this spiritual and cultural center with the Canadian authorities.

This event encouraged the Macedonians who had joint forces and sacrificed a lot in order to raise some funds. One year later they purchased a building that belonged to the Baptist Church and adapted it into an Orthodox church. On 9 May 1971, in the presence of a large number of Macedonian immigrants from Hamilton, Toronto, Buffalo, Lackawanna, Niagara, Rochester and other places, the Macedonian Orthodox Church of *St. Naum of Ohrid* was officially dedicated. The act of dedication was performed by Metodij who was metropolitan of Debar and Kichevo at the time.

The Macedonian Sunday school began in 1973. This was followed by the Macedonian radio-program as part of the cultural and informational activities of the church community. For the first time in 1978 the Macedonian word could be heard on the multicultural television program. The church also includes the "Ilinden" folk dance group and the women's auxiliary and sport's groups which are very active.

The *St. Naum of Ohrid Church* is presently located in the old building but is much more active. The new building presently under construction in the upper part of Hamilton, is much wider, bigger, and offers better conditions for numerous activities. Next to the church, which is nearly completed, there is also a big hall which is already being used for meetings, dances and other gatherings. It is expected that the church will be completed and dedicated very soon and it will serve the Macedonians from this part of Ontario as a spiritual and cultural home.

The church celebrated its 30th Anniversary on 26 October 2001 when a big banquet was held.

The *St. Naum of Ohrid Church* published the following newspapers:

„БИЛТЕН 1977“. Третиот црковно-народен собир на Американско-канадската македонска православна епархија се одржал по повод 10-годишнината од автокефалноста на Македонската православна црква. 50-годишниот [убиле] од животот на Неговото блаженство архиепископот охридски и македонски г.г. Доситеј и на 10-годишнината од хиротонијата на неговото високопресвештенство митрополитот Американско-канадско-македонски и австралиски г. Кирил. По повод собирот одржан на 3 и 4 септември 1977 година во Хамилтон, бил отпечатен посебен билтен, на 72 страници и среден формат (21 x 27 см.).

„ГОДИШНИК“ (1986). По повод 15-годишнината од работата и постоењето на Македонската православна црква Св. Наум Охридски била отпечатена публикацијата „Годишник“ за 1971–1986 година.

„БИЛТЕН 1996“. По повод дваесеттиот црковно-народен собир што се одржал во Хамилтон, бил отпечатен билтен на Епархијата. Оваа унифицирана публикација што се печати секоја година е слична како и изданијата во претходните години.

„БИЛТЕН“ (2000). Црквата Св. Наум Охридски од Хамилтон била домашин на 26-от црковно-народен собир. Во функција и траен спомен на активностите на Епархијата бил отпечатен билтен, сличен како и претходните.

Во 1984 година во Хамилтон, пак, во рамките на мултикултурната програма на Канада започнал тв-часот на македонски јазик под име „Македонска песна“. Тој се емитувал двапати неделно на каналот 4, во недела во 16.00, а се репризирал во вторник во 15.30 часот. Телевизискиот час изобилувал со народни песни и ора и други емисии од продукцијата на ТВ Скопје.

„ОБЕДИНЕТИ МАКЕДОНЦИ“ ХАМИЛТОН. Почетните активности за формирање на огранок на националната организација „Обединети Македонци“ во Хамилтон биле присутни уште од формирањето на оваа организација во Торонто. Меѓутога, иницијативата се покренала на 16 ноември 1968 година во Торонто, а се продолжила на состанокот одржан на 17 мај 1970 година во Хамилтон. Тогаш, всушност, се дало предлог за изградба на македонската православна црква Св. Наум Охридски од Хамилтон.

7. СВ. НИКОЛА ВО ВИНДЗОР

Во Виндзор е изградена Македонската православна црква Св. Никола. Со овој град, лоциран од левата страна на реката Детроит што ги спојува езерата Ири и Хјурон, поврзани се бројни стории за Македонците, токму поради тоа што е наспроти Детроит, инаку отсекогаш магнет за македонските доселеници. Тука живеат и работат околу пет-шест илјади Македонци од сите делови на Македонија. Меѓутога, најбројни се од Тетовско, потоа од Леринско, од Преспанско, од Битолско и од други иселенички краишта. Често се вели дека тетовци и буфчани како да се преселиле во Виндзор. Меѓу

"BILTEN 1977" (*Bulletin, 1977*). The third Church-people's Assembly of the American-Canadian-Macedonian Orthodox Diocese was held upon the occasion of 10 years' autocephaly of the Macedonian Orthodox Church, 50th birthday of the archbishop of Ohrid and Macedonia, g.g. Dositej, and 10 years since the enthronization of his highly clergy g. Kiril, metropolitan of the American-Canadian-Macedonian and Australian Diocese. A special 72 page bulletin of medium format was printed upon the occasion of the assembly held on 3 – 4 September 1977 in Hamilton.

"GODISHNIK" (1986) (Year book, 1986). The publication titled "Godishnik" for the years 1971 – 1986 was printed upon the occasion of the 15th Anniversary of the Macedonian Orthodox Church of *St. Naum of Ohrid*.

"BILTEN 1996" (*Bulletin, 1996*). A bulletin of the Diocese was printed upon the occasion of the 20th Church-people's Assembly held in Hamilton. This unified publication, printed every year, is similar to the previous editions.

"BILTEN" (2000) [Bulletin, 2000]. The *St. Naum of Ohrid Church* in Hamilton hosted the 25th Church-people's Assembly. A bulletin similar to the previous ones was published so that the activities of this Diocese would be remembered.

The Macedonian TV show titled "Makedonska pesna" ("Macedonian Song") began in Hamilton in 1984, as part of the Canadian multicultural program. It was broadcast twice a week on channel 4, Sundays at 4 p.m., and was repeated Tuesdays at 3:30 p.m. The TV-hour abounded in folk songs and dances and other programs produced by TV Skopje.

"OBEDINETI MAKEDONCI" HAMILTON (United Macedonians). Initial activities for establishment of a branch of the "Obedineti makedonci" national organization in Hamilton began as soon as this organization had been founded in Toronto. The initiative was brought up on 16 November 1968 in Toronto, and continued at the meeting held on 17 May 1970 in Hamilton. The proposal to build the Macedonian Orthodox Church of *St. Naum of Ohrid* in Hamilton was also made at this time.

7. ST. NIKOLA (SV. NIKOLA) IN WINDSOR

The Macedonian Orthodox Church of *St. Nikola* was built in Windsor. This city is located on the left bank of the Detroit River, which joins Lake Erie and Lake Huron. Numerous stories about the Macedonians are linked to Windsor simply because it is located across Detroit, which has always been a magnet for Macedonian immigrants. About five or six thousand Macedonians, from all parts of Macedonia, live and work here. Most of these come from the regions of Tetovo, Florina (Lerin), Prespa, Bitola, and other areas from which people often emigrated. You can often hear people say

двете светски војни Виндзор било место од каде доселениците ја преминувале границата и заминувале во САД, кадешто условите за работа и живеење биле многу подобри.

Иницијативата за формирање на македонска црковна општина била покрената во 1969 година. Како база на првите значајни активности било отслужувањето на првата богослужба на македонски мајчин јазик за Македонците од Виндзор и од Детроит. Потоа, почнала акции за собирање средства и купување плаќ од шест хектари, како и регистрирање на црквата Св. Никола кај канадските власти. Во 1979 година била завршена изградбата на црквата, а на 12 август истата година била осветена изградената црковна зграда. Меѓутоа, во 1980 година, од непознати околности, во пожар, црквата изгорела и бил уништен голем дел од храмот. Тоа македонските верници и патриоти не ги разочарало, туку, напротив, големата желба за свое катче, лъбовта за македонски простор, којшто ќе ги потсетува на старата татковина и патриотскиот дух на македонските доселеници, биле посилни од сè. Така, по една година црковната зграда била обновена: бил купен убав иконостас, икони и други елементи, коишто го разубавувале храмот. Подоцна, со помош на канадската влада и доброворноста на доселениците, била завршена и салата во која можат да се соберат над 600 посетители.

Во состав на црковната општина работи познатата играорна група „Гердан“, која е формирана во 1980 година и во која членуваат стотина млади Канаѓани од македонско потекло. КУД „Гердан“ е една од најпознатите македонски фолклорни групи и е учесник на голем број манифестиации во Канада и САД, а во 1983 година со успех се претставила пред аудиториумот на Илинденските денови во Битола. Исто така, во состав на црквата работи женска секција, неделно училиште на македонски мајчин јазик, црковниот хор, како и групата „Серенада“ која ги негува убавите македонски песни.

Во македонската заедница во Виндзор и во рамките на црквата Св. Никола, биле отпечатени следните гласила:

„ОРГАНИЗАЦИОННИ ВЕСТИ“ (1957–1958). Весникот бил орган на Канадско-македонската младинска лига од Виндзор, првата македонска напредна младинска организација на северноамериканскиот континент. Првиот број се појавил на 1 октомври 1957 година, на англиски и на македонски јазик со латиница, на среден формат (28,5 x 38 см) и на 6 страници.

Меѓу значајните информации во првиот број е текстот во кој се барало да се даде поддршка на канадско-македонската национална кампања за култура и спорт.

Вториот број на весникот „Организациони вести“, кој, всушност бил последен, бидејќи од есента 1958 година на негово место започнал да се печати „Канадски Македонец“, бил издаден како двојброј за март и април 1958 година, на англиски и на македонски јазик на ист формат.

„КАНАДСКИ МАКЕДОНЕЦ“ (1958–1961). Овој весник бил продолжение на „Организациони вести“ и е едно од првите гласила во Канада и САД со чисти македонски идеи и со концепција за поддршка на Република Македонија. Тој

that everyone from Tetovo and Bouf moved to Windsor. Between the two World Wars immigrants crossed the border at Windsor going to USA where the conditions for living and work were much better.

In 1969 an initiative to establish a Macedonian Church community was begun. The performance of the first religious service in Macedonian for the Macedonians in Windsor and Detroit was the basis to the earliest significant activities. This was followed by fund raising activities. Some time later six hectares of land were purchased, and the *St. Nikola Church* was registered with the Canadian authorities. Construction of the church building was completed in 1979 and the newly built church was dedicated on 12 August of the same year. Unfortunately, in 1980 due to unknown circumstances the church was burnt and largely destroyed. However, this did not discourage Macedonian believers and patriots. On the contrary, the great wish for their own nook, their love for a Macedonian place that will remind them of their native country, and the patriotic spirit of the Macedonian expatriates, were stronger than ever. Therefore the church was renewed in a year. A beautiful iconostasis, icons, and other elements were purchased and the church was beautiful once again. Later, with the help of the Canadian government and charity of the immigrants, they built a hall that fit more than 600 visitors. The famous folk dance group known as "Gerdan" ("Necklace") functions within this church community. Established in 1980 it has about a hundred members, who are Canadians of Macedonian origin and is one of the best known Macedonian folk groups. It has participated in numerous manifestations in Canada and USA. In 1983 it performed very successfully before the audience of "Ilindenski denovi" ("Ilinden Days") in Bitola. This church community includes a woman's auxiliary, Sunday school conducted in the native Macedonian tongue, church choir, and the "Serenada" group that nurtures the beautiful Macedonian songs.

The Macedonian community in Windsor, as part of the *St. Nikola Church*, published the following newspapers:

"ORGANIZACIONI VESTI" (1957 – 1958) (Organizational News). This newspaper was an organ of the Canadian-Macedonian Youth League in Windsor, which was the first progressive Macedonian youth organization on the North American continent. The first edition was published on 1 October 1957, in English and Macedonian, on 6 pages of medium format, 28.5 x 38 cm using the Latin alphabet.

Among other important articles, this first edition contained an article that appealed to the people to support the Canadian-Macedonian national campaign for culture and sport.

The second, and last edition of "Organizaci i vesti" was a double issue for the months of March and April 1958. In the autumn of 1958 it was replaced by "Kanadski Makedonec" ("Canadian Macedonian") which was also printed in English and Macedonian having the same format.

"KANADSKI MAKEDONEC" (1958 – 1961). This newspaper was a continuation of "Organizacioni vesti" and one of the first newspapers in Canada and USA possessing clear Macedonian ideas and a concept to support the Republic of Macedonia. It

бил весник што работел на освествување на дел од македонската емиграција која долги години била во канџите на тутинските пропаганди. Весникот „Канадски Македонец“ прават се појавил во 1958 година, по повод 11 Октомври и во чест на прославата на празникот на Република Македонија што се одржал во Виндзор.

Првиот број на „Канадски Македонец“ бил отпечатен повеќе на англиски, а мал дел на македонски со латиница, во коректен јазик со употреба на зборови од леринско-костурскиот дијалект, како есенско издание, на 10 страници, со среден формат (24 x 41 см.).

Во кусата воведна статија на англиски јазик што била поместена на седмата страница, покрај другото, се вели: „Како што е познато има многу нерешени проблеми во нашата националност. Од поодамна пред наше време многу таканаречени македонски весници пробаа со фалсификати да ги замачкаат овие тешкотии, но без успех. Пријатели, откако ќе го прочитате „Канадски Македонец“, ќе сфатите дека само тој е вистински весник, кој чесно се бори за вистинските македонски потреби, за културата, за прашања од религијата и друго“, се вели, меѓу другото.

Бројот 6 – 7, како последно издание бил отпечатен како двоброј во мај 1961 година, на ист формат како и претходните броеви, на 16 страници и со цена од 25 центи. Во него повеќето материјали се печатени на македонски со латиница, а помалку на англиски јазик.

„МАКЕДОНСКИ ГЛАСНИК“ (1974). Билтенот бил орган на организацијата „Обединети Македонци“ од Виндзор. Првиот единствен број бил печатен на 1 мај 1974 година, на 12 страници, на (формат 21 x 29,5 см.), на македонски јазик со латиница. Отпечатен бил на машина за пишување и бил фотокопиран. На клишето на насловот стои името на гласилото, а под него органот што го организирал издавањето на билтенот.

„ЦРКОВЕН БИЛТЕН“ (1985). Во рамките на црковната општина се печател „Црковен билтен“, како орган на Македонската православна црква Свети Никола. Првиот број од билтенот бил посветен на новогодишните и божикните празници 1985 година. Билтенот имал мал формат (13,5 x 21,5 см.), отпечатен на дваесет страници на македонски јазик.

„БИЛТЕН 1986“. Дванадесеттиот црковно-народен собир на Американско-канадската македонска православна епархија, одржан на 30 и 31 август 1986 година во Виндзор, посебно бил одбележен и со издавање на пригоден „Билтен“, сличен како и претходните, што се печатени во рамките на Епархијата.

„ЈУБИЛЕЈНА ПУБЛИКАЦИЈА НА МПЦ СВ. НИКОЛА“ (1989). Публикацијата било јубилејно издание по повод дваесетгодишнината од постоењето на МПЦ Свети Никола. Таа од печат излегла на 19 ноември 1989 година на 38 страници (на формат 21 x 29 см.), со фотографија од црквата Свети Никола на насловната страна и со голем број текстови од активностите.

worked on the awakening of part of the Macedonian immigrants who had been in the claws of the foreign propaganda for a long time. The "Kanadski Makedonec" newspaper first appeared in 1958 upon the occasion of 11 October and in honor of the celebration of this holiday of the Macedonian Republic, held in Windsor.

The first edition of "Kanadski makedonec" was printed mostly in English with a small part in Macedonian using the Latin alphabet, and correct language taking some words from the Florina (Lerin) and Castoria (Kostur) dialect. It was issued as an autumn edition on 10 pages of medium format, 24 x 41 cm.

The short introduction in English, on page seven, stated among other things that: "As we already know, there are many unresolved problems in our nationality. For a long time now, many so-called Macedonian newspapers have tried through forgery to cover these difficulties, but without success. Friends, after you read "Kanadski Makedonec" you will realize that only this is the real newspaper that honestly fights for the real Macedonian needs of the culture, the issues of religion, and other things."

Edition number 6 – 7 was printed in May 1961 as a double issue. It was printed on 16 pages of the same format as the previous editions, and cost 25 cents. Most articles in it were written in Macedonian using the Latin alphabet, and fewer were in English.

"MAKEDONSKI GLASNIK" (1974) (Macedonian Herald, 1974). This bulletin was an organ of the "Obedineti Makedonci" organization in Windsor. The first, and only edition, was printed on 1 May 1974, on 12 pages of format 21 x 29.5 cm in Macedonian using the Latin alphabet. It was typewritten and later photocopied. The head cliché contains the name of the bulletin and underneath is the name of the organ that organized and issued it.

"CRKOVEN BILTEN" (1985) (Church Bulletin, 1985). This bulletin was printed as part of the activities of the church community and as an organ of the Macedonian Orthodox Church of St. Nikola. The first edition was dedicated to the New Year and Christmas celebrations of 1985. The bulletin was printed on 20 pages of small format, 13.5 x 21.5 cm, in Macedonian.

"BILTEN 1986" (Bulletin, 1986). This bulletin was a special edition upon the occasion of the 12th Church-people's Assembly of the American-Canadian-Macedonian Orthodox Diocese held on 30 – 31 August 1986 in Windsor. This bulletin was similar to the previous editions printed within the Diocese.

"JUBILEJNA PUBLIKACIJA NA MPC SV. NIKOLA" (1989) (Jubilee Publication of the MOC of St. Nikola, 1989). This publication was a jubilee edition upon the occasion of the 12th Anniversary of the Macedonian Orthodox Church of St. Nikola. It was issued on 19 November 1989 on 38 pages of format 21 x 29 cm. Its front page showed a photograph of the St. Nikola Church and included numerous articles on the activities of the Church.

Исто така, во 1993 година во Виндзор започнала да се еmitува македонската радио програма „Вардарски бранови“. Таа се еmitувала во траење од еден час, а се слушала и во Детроит.

„ОБЕДИНЕТИ МАКЕДОНЦИ“ ВИНДЗОР. Активностите за формирање огранок на оваа организација во Виндзор започнале на состаноците на 16 ноември 1968 година во Торонто и на 7 јуни 1969 година во Детроит. По конституирањето огранокот покажал активности, особено на Конвенцијата во Торонто во септември 1970 година.

ЖУРНАЛИСТИЧКО ДРУШТВО. Оваа единствена новинарска асоцијација во иселеништвото била формирана во Виндзор од група вљубеници во новинарство. Таа постоела повеќе години и во неа членувале бројни македонски доселеници од Канада и САД кои се занимавале со новинарство.

БУФСКО ДРУШТВО. Ова селско друштво на доселениците од селото Буф, Леринско било формирано на 26 март 1944 година. Во него членуваат голем број буфчани, кои имадат купено свое место кое се вика „Буфско Село“. Тоа е на брегот на езерото и зафаќа простор од десетина хектари, каде е изградена кука со кујна и им служи на буфчани кога организираат пикники и други собирања.

МАКЕДОНСКОТО ДРУШТВО „ПРЕСПА“ било формирано во 1976 година од неколку ентузијасти од Преспа. Во него членуваат околу 70 семејства од сите делови на Преспа, кои организираат бројни манифестации. Така, ова друштво било организатор на банкети, вечеринки и музички средби, кои се одржуvalе во црквата Св. Никола.

ТЕТОВСКО ДРУШТВО „ПОЛОГ“. Ова друштво било формирано во 1981 година и во него членуваат стотина тетовски семејства. Тоа организирало пикники и други манифестации. Во рамките на друштвото, во 1983 година бил формиран спортскиот клуб „Тетекс“, кој се натпреварувал во подсојузната лига.

8. СВ. МАЛА БОГОРОДИЦА ВО КЕМБРИЈ

Во Кембриј и во градовите Кичинер, Воторлу и Гуелф, каде живеат околу 200 македонски семејства, претежно од егејскиот дел на Македонија е основана црквата Св. Богородица. Иницијативата за формирање на црквата започнала на 27 јули 1987 година, со формирањето на „Македонското друштво“. Тоа предизвикало интерес кај голем број Македонци и повеќемина се прикучили кон друштвото, кое денес како црква брои околу шеесетина семејства.

Формирањето на оваа македонска асоцијација ги поттикнала доселениците од македонско потекло да се активираат на национален, културен и духовен план. Македонските доселеници започнале да организираат игранки

Also, in 1993 an hour-long radio program titled "Vardarski branovi" (Vardar waves) began being broadcast in Windsor, but it could be heard in Detroit as well.

"OBEDINETI MAKEDONCI" WINDSOR (United Macedonians, Windsor). Activities regarding the establishment of a branch of this organization in Windsor began at meetings in Toronto on 16 November 1968, and in Detroit on 7 July 1969. After its constitution this branch illustrated certain activities, especially at the Convention in Toronto in September 1970.

ZHURNALISTICHKO DRUSHTVO (Journalist Association). This unique newspaper association in the Diaspora was founded in Windsor by a group of people who loved journalism, and it lasted for several years. Its members were Macedonian immigrants from Canada and USA interested in journalism.

BUFSKO DRUSHTVO (Bouf Association). This village association consisting of immigrants who had come from the village of Bouf, near Florina (Lerin), was established on 26 March 1944. It has many members who came from Bouf who have now purchased their own land called "Bufsko Selo" (Bouf Village). Located by the lake shore it covers an area of about ten hectares on which many houses have been built. It is used for picnics and other gatherings.

MAKEDONSKO DRUSHTVO "PRESPA" (The "Prespa" Macedonian Association). This association was founded in 1976 by a number of enthusiasts from Prespa. About 70 families from all parts of Prespa are members. They organize numerous manifestations such as banquets, parties, and dances held at the St. Nikola Church.

TETOVSKO DRUSHTVO "POLOG" (The "Polog" Association from Tetovo). This association was founded in 1981. About a hundred families from Tetovo are its members. It organized picnics and other manifestations. As part of this association, in 1983 they founded the "Teteks" sports club that competed in the sub union league.

8. ST. MARY(SV. MALA BOGORODICA) IN CAMBRIDGE

The St. Bogorodica Church was established in Cambridge and the cities of Kitchener, Waterloo, and Guelph, where about 200 Macedonian families mainly from the Aegean part of Macedonia live. The initiative to establish the church began on 27 July 1987 with the foundation of the "Makedonsko drushtvo" association. This provoked the interest of a large number of Macedonians, many of which joined this association, which now as a church, numbers about sixty families.

The establishment of this Macedonian association encouraged the immigrants of Macedonian origin to become active on a national, cultural and spiritual level. The Macedonian immigrants began organizing dances and other cultural manifestations at

и други културни манифестации на кои почнале да собираат средства за новиот духовно-национален центар. Таквата активност на бројните ентузијасти од Кембриј, вродила плод. Во 1994 година била купена готова Копска православна црква што се наоѓа во непосредна близина на центарот. Во храмот има крштителна сала, сала за мали црковни обреди, за свечености, училиници, библиотека и други дополнителни простории.

Новата Македонска православна црква го добила името *Св. Мала Богородица*, чие формирање било одобрено од Светиот архиерејски синод на МПЦ и била приклучена кон фамилијата на македонските цркви во Канада. Во септември 1994 година се одржала првата богослужба на македонски јазик што ја отслужил поглаварот Михаил, заедно со митрополитот Кирил, кои се сретнале со поголема група доселеници од македонско потекло од Кембриј и околните места. Оваа средба оставила силен впечаток кај присутните и ги поттикнала да преземат бројни активности на духовен, културен и национален план.

Еден од најзначајните денови во историјата на МПЦ *Св. Мала Богородица* бил, секако, 19 септември 1996 година кога била извршено осветувањето на црквата. Овој чин кој имал црковно-национален карактер го извршил поглаварот на МПЦ Михаил, во сослужение со бројни свештени лица, а во присуство на голем број македонски доселеници и нивни пријатели, кои се собрале за да ги осветат и удрат темелите на идниот семакедонски живот во Кембриј.

Женската секција, во почетокот, а потоа и фолклорната група одиграле значајна улога за зголемување, продлабочување и збогатување на активностите, организирајќи игранки, вечеринки, базари и други дружарувања. Имало и неделно училиште.

Денес, МПЦ *Св. Мала Богородица* претставува катче на духовен мир за Македонците претежно од егејскиот дел на Македонија. Тоа е место каде се собираат и млади и стари и ги продолжуваат македонските обичаи, традиции, религијата, јазикот и љубовта кон родната земја Македонија.

9. НОВОФОРМИРАНИ ЦРКОВНИ ОПШТИНИ

Во северата на духовното живеење на Македонците во Канада, треба да се одбележи и фактот дека тие имаат формирало одбори за изградба на манастир што го носи името *Св. Илија*. Тој треба да се гради на новото местото во сопственост на националната организација „Обединети Македонци“ од Торонто. Треба да претставува место каде Македонците нема да се собираат само за Илинденскиот пикник, туку ке биде место за голем број средби, пикники и празници. Традиција станува за Коледе да се пали оган на тоа место.

Исто така, формиран е одбор за изградба на црква, што го носи името на *Св. Никола* во македонската колонија во Јунионвил, гратче што се наоѓа на северната страна од Торонто. Од 2001 година таков одбор постои и во Монтреал, а името на црквата е *Св. Атанасиј*. Се очекува во иднина иницијативни одбори да се формираат и во други градови ширум Канада, каде во последните неколку години се зголемува бројот на доселениците од Македонија.

which they began raising funds for the new spiritual and national center. These were fruit-bearing activities for the numerous enthusiasts from Cambridge. In 1994 they purchased an existing Coptic Orthodox Church located near the center. The temple has a baptistery, a hall for smaller religious rituals, ceremonies, classrooms, a library and other supplementary rooms.

The new Macedonian Orthodox Church was named *St. Mala Bogorodica*. The foundation of this Church was approved by the Holy Archpriest's Synod of the Macedonian Orthodox Church. It joined the family of Macedonian Churches in Canada. The head of Church, Mihail, together with the metropolitan Kiril, performed the first religious service in Macedonian in September 1994. They met a large group of immigrants of Macedonian origin living in Cambridge and its surroundings. This meeting left a strong impression upon the participants and encouraged them to undertake numerous activities on a spiritual, cultural, and national level.

One of the most significant days for the Macedonian Orthodox Church of *St. Mala Bogorodica*, was certainly 19 September 1996 when the church was dedicated. This act, which was of a church and national character, was conducted by the head of the Macedonian Orthodox Church, Mihail, together with numerous members of the clergy, and in the presence of many Macedonian immigrants and their friends who had gathered here to dedicate and lay the foundations to the future Macedonian life in Cambridge.

Initially the women's auxiliary, and later the folklore group, played an important role in enlarging, deepening and enriching the activities by organizing dances, parties, bazaars and other social gatherings. There was also a Sunday school.

Presently, the Macedonian Orthodox Church of *St. Mala Bogorodica* is a place that offers spiritual peace for the Macedonians mostly from Aegean Macedonia. It is also a place where the young and the old come together to nurture Macedonian customs, traditions, religion, language and love of their native country, Macedonia.

9. NEWLY ESTABLISHED CHURCH COMMUNITIES

In the sphere of the spiritual living of the Macedonians in Canada, we should point out the fact that they have founded committees for construction of a monastery named *St. Ilja*. It is to be built on the newly purchased land owned by the national organization of "Obedineti Makedonci" in Toronto. This is meant to be a place where Macedonians will not only come together for the Ilinden picnic, but for numerous meetings, picnics and holidays. It is becoming tradition to light a fire here for the holiday known as *Koledo*.

A committee has also been established for construction of a church named *St. Nikola* in the Macedonian colony of Unionville, a city located to the north of Toronto. Since 2001 there has been a similar committee in Montreal for the *St. Atanasij* Church. It is expected that in the near future there will be other similar committees in other cities throughout Canada, where the number of Macedonian immigrants has risen in the last several years.

МАКЕДОНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ, ДРУШТВА И АСОЦИЈАЦИИ ВО ТОРОНТО

1. ОРГАНИЗАЦИЈАТА „ОБЕДИНЕТИ МАКЕДОНЦИ“

До педесетите години македонските доселеници во Канада биле организирани во селски друштва, односно околиски, кои развивајале социјална и културна дејност во рамките на своето членство. Во тоа време постоеле две организации кои ги собирале Македонците, и тоа: „Македонската патриотска организација“ (МПО) и „Панмакедоники“. МПО дејствуvalе под влијание на бугарската, а „Панмакедоники“ под влијание на грчката пропаганда.

МПО е најстарата организација во која масовно членувале Македонците од САД и Канада. Таа била формирана во 1922 година, а „Панмакедоники“ била основана во 1949 година и во неа главно членуваат македонски доселеници од Егејска Македонија. Втората организација била создадена под влијание на агресивната грчка пропаганда, со цел да ги собере во нејзините редови прогрчко ориентираните Македонци.

Во педесетите години во Канада и во Америка се појавиле сили кои сериозно почнале да размислуваат за македонско организирање на чисто национални позиции. Тие истовремено го поставиле и прашањето за зачувување на македонскиот национален идентитет и македонското национално обединување на македонското иселеништво. Во тој период мало група Македонци ја презеле иницијативата за создавање на македонска национална и патриотска организација. Првиот потфат, во таа смисла, било организирањето на пикникот во 1958 година, кој за организаторите бил неочекувано успешен.

Илинденскиот пикник се претворил во традиционален и секоја година се одржува во првата недела во август. Пикникот во националниот живот на Македонците во Торонто и пошироко има посебно значење. Тој претставува симбол на македонското иселеничко единство.

По успешниот пикник во 1958 година организацискиот комитет решил со писмо да им се обрати на Македонците, и да ја образложи нужноста од основање на македонска национална организација, која ќе ги застапува интересите на целото македонско иселеништво во Северна Америка.

MACEDONIAN ORGANIZATIONS, GROUPS AND ASSOCIATIONS IN TORONTO

1. THE "UNITED MACEDONIANS" ORGANIZATION

Till the 1950's the Macedonian immigrants in Canada organized themselves within village groups, i.e. regional groups that developed social and cultural activities among their members. There were two organizations that gathered the Macedonians at the time: the "Makedonska patriotska organizacija" ("Macedonian Patriotic Organization") (MPO) and "Panmakedoniki". The MPO acted under the influence of the Bulgarian propaganda, and "Panmakedoniki" under the influence of the Greek propaganda.

The MPO was the oldest organization and most of the Macedonians from USA and Canada were its members. It was established in 1922, while "Panmakedoniki" was established in 1949. Its members were mainly Macedonian immigrants from Aegean Macedonia. This organization was created under the influence of the aggressive Greek propaganda. Its aim was to win over the Greek oriented Macedonians as members.

During the 1950's, in Canada and USA, factors appeared that seriously started considering organizing the Macedonians on a clearly national basis. At the same time they raised the issue regarding the preservation of the Macedonian national identity and Macedonian national unification of the Macedonian immigrants. A small group of Macedonians at the time undertook the initiative to establish a Macedonian national and patriotic organization. The first undertaking in that sense was the picnic organized in 1958 that was, for the organizers, unexpectedly successful.

The Ilinden picnic became traditional and it is organized every year on the first Sunday of August. This picnic is of special significance in the national life of the Macedonians from Toronto and further. It symbolizes the unity of all Macedonian immigrants.

After the successful picnic in 1958, the organizational committee decided to address the Macedonians with a letter, and to explain why it was necessary to establish a Macedonian national organization which would support the interests of all Macedonian immigrants in North America.

Потоа, на 28 април 1959 година се одржала општомакедонска конференција во хотелот „Кинг Едвард“. Тука бил прифатен уставот на организацијата и било донесено решение да се формира организацијата „Обединети Македонци“.

Од самиот почеток на основањето, организацијата „Обединети Македонци“, активно пристапила кон решавање на ред важни проблеми и барања од посебно национално значење за македонското иселеништво во Канада. Една од најважните задачи и потреби на македонските доселеници била изградбата на македонски православни цркви со цел да ги задоволи верските, културните и воопшто националните потреби на Македонците.

Организацијата „Обединети Македонци“ развиваала и широка културно-просветна дејност. Всушност таа била регистрирана како македонска национална културно-просветна организација. Во рамките на таквата дејност таа се јавила како организатор на повеќе важни манифестации во културното живеење на македонското иселеништво во Торонто.

Организацијата „Обединети Македонци“ во своето постоење успеала да ги обедини Македонците и национално и духовно. Таа развила силна дејност во животот на иселеништвото за да ги отстрани влијанијата на туѓите пропаганди. Со изградбата на македонските православни цркви, влијанието на МПО и „Панмакедоники“ значително се намалило, а организацијата „Обединети Македонци“ се претворила во силно јадро на обединување на македонските доселеници од сите делови на Македонија.

Организацијата „Обединети Македонци“ покренала активности за формирање свои ограноци во Хамилтон, Виндер, во Канада, како и Детроит и Колумбус во САД, на 16 ноември 1968 година. Таквите активности продолжиле на состаноците во Детроит на 7 јуни 1969 година и во Хамилтон на 17 мај 1970 година. Така, по проширувањето на активностите на асоцијацијата како национална организација „Обединети Македонци за Северна Америка“, во Торонто, од 4 до 6 септември 1970 година, била одржана Конвенција на која била донесена Резолуција.

Организацијата „Обединети Македонци“ била организатор на повеќе манифестации пред конзулатите претставништва на Грција, Бугарија и на бивша Југославија, за заштита на националните права на Македонците во овие земји. Исто така, таа се јавила како еден од организаторите на манифестацијата пред Обединетите нации за признавање на Република Македонија, како и пред Парламентот на провинцијата Онтарио во Торонто. Потоа, во 1991 година во септември го организирала Референдумот за суверена и самостојна Македонија, организирала доброволни акции за собирање средства за помош на Македонија, пред сè за Пиринска Македонија и Мала Преспа.

До создавањето на литературното друштво „Браќа Миладиновци“, „Обединетите Македонци“ биле организатори на „Деновите на македонската култура и писменост“ што се одржувале во мај, а се посветени на делото на

Hence, on 28 April 1959, an all Macedonian confederation was held at the King Edward Hotel. The constitution of the organization was adopted here and a decision was reached to establish the "Obedineti Makedonci" organization.

From the moment of its establishment, the "Obedineti Makedonci" organization had an active approach towards solving a number of important issues and demands of special national significance for the Macedonian immigrants in Canada. One of the most important tasks and necessities for the Macedonian immigrants was the construction of a number of Macedonian Orthodox Churches with the aim of satisfying the religious, cultural, and national necessities of all the Macedonians in general.

The "Obedineti Makedonci" organization undertook a wide range of cultural and educational activities. In fact, this organization was registered as a Macedonian national, cultural and educational organization. Within these activities, it appears as an organizer of numerous important cultural manifestations for the Macedonian immigrants in Toronto.

During its time the "Obedineti Makedonci" organization managed to unite the Macedonians on a national and spiritual level. It developed numerous activities in the life of the immigrants and managed to get rid of the influences of the foreign propaganda. The appearance of the Macedonian Orthodox Churches weakened considerably the influence of MPO and "Panmakedoniki". The "Obedineti Makedonci" organization, on the other hand, grew into a strong nucleus for uniting the Macedonian immigrants from all parts of Macedonia.

On 16 November 1968 the "Obedineti Makedonci" organization began activities for establishing their own branches in Hamilton and Windsor in Canada, as well as Detroit and Columbus in USA. These activities continued at the meetings in Detroit on 7 June 1969 and in Hamilton on 17 May 1970. After expanding the activities of the organization as a National organization "Obedineti Makedonci za Severna Amerika" ("United Macedonians for North America") a Convention was held during the period 4-6 September 1970 in Toronto, and a Resolution was adopted.

The "Obedineti Makedonci" organization organized numerous manifestations before the Greek, Bulgarian and former Yugoslav consular offices demanding protection of the national rights of the Macedonians living in these countries. It was also one of the organizers of the manifestation before the United Nations demanding recognition of the Republic of Macedonia, as well as before the parliament of the province of Ontario in Toronto. Furthermore, in September 1991, it organized the referendum for sovereign and independent Macedonia. It also organized fund raising activities for helping Macedonia, especially Pirin Macedonia and Mala Prespa.

Until the establishment of the "Braka Miladinovci" ("Miladinov Brothers") literary group the "Obedineti Makedonci" organization had also been the organizer of the "Denovi na makedonskata kultura i pismenost" ("Days of the Macedonian Literature

македонските и на сèсловенските првоучители светите Кирил и Методиј. Оваа културна манифестација била организирана со цел на канадската култура да ја приближи културата на македонскиот народ.

Организацијата „Обединети Македонци“ била организатор и на „Гоцевите денови“, кои биле посветени на македонскиот деец Гоце Делчев. За прават биле организирани како „Гоцева комитска вечер“ во 1972 година. Во текот на изминатите години интересот за овие денови бил сè поголем. Инаку, во 1999 година било одбележдано 40-годишното постоење на организацијата „Обединети Македонци“.

Во февруари 1979 година на годишното членско собрание било донесено решение да се подигне споменик на паднатите борци за Македонија. И покрај некои недоразбирања, споменикот бил поставен пред црквата Св. Климент Охридски, а на 26 јануари 1980 година било извршено неговото свечено откривање. Овој паметник членови на „Обединети Македонци“ секоја година го посетуваат во чест на Илинден, првата сабота во месецот во 12 часот. Така, од 1980 година до денес на секој празник Илинден, 11 Октомври, Гоцевиот ден, Деновите на културата и за други празници Македонците полагаат венци на овој паметник. Вообично е и свештениците да одржат панихида за паднатите борци во сите години за Македонија.

Во рамките на организацијата „Обединети Македонци“ до скоро работеле две македонски училишта: за изучување на македонскиот јазик и писмо и училиштето за изучување на македонскиот фолклор и култура. Училиштето за јазик и писмо веќе не работи, а училиштето за фолклор и култура прераснало во КУД „Гоце Делчев“.

Друштвото „Гоце Делчев“ било основано во 1986 година и е една од најактивните формирани групи во Канада. Тоа било учесник скоро на сите мултикултурни приредби во Торонто; учествувало на прославите на денот на независноста на Канада – 1 јули; настапувало на разни паради и студентски игри; често гостувало меѓу Македонците во Кичинер и Хамилтон; настапувало за време на Караванот на нациите и на такандречените ЧИН свечености, како и на други собири и манифестации. Во 1988 година учествувало на Илинденските денови во Битола.

Исто така, во рамките на организацијата „Обединети Македонци“ постоел и фудбалскиот клуб „Солун“, кој настапувал во македонско-канадската лига. Организацијата е сопственик на земјиште под име „Македонски парк“.

2. КАНАДСКО-МАКЕДОНСКИ ДОМ

Една од најзначајните македонски институции е, секако, Канадско-македонскиот дом. Првиот иницијативен одбор на овој дом бил формиран во 1969 година и прераснал во Управно тело - Борд на директори кој броел 15 члена и својата официјална дејност ја започнал во 1971 година. Ова тело кое

and Literacy"). This manifestation was held in May and was dedicated to the work of the Macedonian and all Slavic educators, Sts. Cyril and Methody. This cultural manifestation was organized in order to bring the culture of the Macedonian people closer to the Canadian cultural public.

The "Obedineti Makedonci" organization was also the organizer of "Gocevi denovi" ("Goce's Days") dedicated to the Macedonian scholar, Goce Delcev. This manifestation was organized for the first time in 1972 and was called "Goceva komitska vecer" (Goce's Komitadji Evening"). Interest for these days has been constantly increasing in recent years. In 1999 the "Obedineti Makedonci" organization celebrated its 40th Anniversary.

In February 1979 during the members' annual assembly they decided to erect a monument for the fallen soldiers for Macedonia. Despite certain misunderstandings, the monument was erected in front of the *St. Clement of Ohrid Church* and it was officially unveiled on 26 January 1980. The members of "Obedineti Makedonci" visit this monument every year, at Ilinden, on the first Saturday of the month, at 12 o'clock. Therefore, since 1980 the Macedonians have laid wreaths on this memorial at every Ilinden, 11 October, "Gocevi denovi", "Denovi na kulturata" and during other holidays. It is also customary for the priests to hold a religious sermon for all soldiers fallen for Macedonia in the past.

Until recently there used to be two schools within the "Obedineti Makedonci" organization, one for studying Macedonian language and writing, and the other for studying Macedonian folklore and culture. The school for language and writing no longer exists, while the school for folklore and culture grew into "KUD Goce Delcev".

The "Goce Delcev" folklore group was established in 1986 and is one of the most active groups in Canada. It participated in almost every multicultural manifestation in Toronto; it participated in the Canadian Independence Day celebrations on 1 July, as well as various parades and students' dances; they were frequent guests among the Macedonians in Kitchener and Hamilton; they took part in the caravan of the nations and the so-called CHIN manifestations, as well as many other gatherings and manifestations. In 1988 it took part in the "Ilindenski denovi" manifestation which took place in Bitola.

The "Solun" football club used to function within the "Obedineti Makedonci" organization and competed in the Macedonian-Canadian league. This organization owns a property known as "Makedonski park" ("Macedonian park").

2. CANADIAN-MACEDONIAN PLACE

One of the most significant Macedonian institutions is by all means the Canadian-Macedonian place. The first steering committee of this place was established in 1969. It then grew into an administrative organ – Board of directors that had 15 members. It started its official activities in 1971. This is a joint stock organ and it

било акционерско, секоја година преку избори доживува промени. Во аналитите на Кандско-македонскиот дом е залишано дека во 1973 година било купено место со површина од над 3 хектари на кое е изграден домот, што е од интерес и потреба за сите Македонци кои живеат во Торонто и околината. Потоа на 7 мај 1978 година, и официјално бил ставен камен темелникот, а на 24 септември 1978 година свечено била откриена резба во камен со натпис „CANADIAN MACEDONIAN PLACE 1978“. Домот на свеченото отворање го нарекле „Canadian Macedonian Senior Citizens Centre Association“, а меѓу доселениците е познат како Канадско-македонски старски дом.

Свеченото отворање на Домот било извршено на 17 јуни 1979 година. Тогаш бил отворен комплекс од модерни згради со 110 апартмани, станови, со сите помошни простории, со 1 спална, кујна, гостилиница, приемна соба, балкон, купатило и др. На свеченото отворање настапиле: групата „Македонка“ при црквата Св. Климент Охридски, охридскиот педачки состав „Билјана“, португалското КУД „Назаре“, потоа јапонски, филипински, австриски и ирски играорци.

Во Канадско-македонскиот центар, кој на 12 јуни 1994 година ја прославил 15-годишнината од отворањето, со успех работи женската секција „Керките на Македонија“. Таа е формирана во 1977 година и во неа учествуваат видни граѓанки на Канада од македонско потекло. Исто така, во состав на Центарот со успех работи Македонско-канадскиот пензионерски клуб, прв во Торонто, кој бил отворен на 15 јануари 1974 година, а официјално регистриран на 1 април 1977 година. Таму работи и Канадско-македонското историско друштво, кое има и своя библиотека во Домот.

3. МАКЕДОНСКИ АСОЦИЈАЦИИ ВО СОСТАВ НА ЦРКВАТА СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ

ИГРАОРНАТА ГРУПА „МАКЕДОНКА“ била формирана во 1959 година. Групата меѓу македонските доселеници во Торонто, првобитно била позната под името „Танец“ и „Вардар“. Кога настапувала пред пошироката канадска публика се појавувала со името „Македонска фолклорна група“.

Групата „Македонка“ во 1959 година станала гранка на организацијата „Обединети Македонци“, која била основана истата година. Во 1964 година, групата се одвоила од „Обединети Македонци“ и почнала да настапува самостојно. Сè до 1968 година „Македонка“ успешно настапувала на голем број концерти, главно пред македонската заедница во Торонто. Во 1969 година групата ѝ пристапила на црковната општина Св. Климент Охридски и станала нејзина членка. Во 1970 година го добила сегашното име „Македонка“. Сè до најново време, оваа група била и е една од носителите на културниот и забавниот живот на македонското иселеништво во Торонто.

Во своето долгогодишно постоење групата „Македонка“ имала много бројни настапи и, се разбира, добиени признанија и награди. Во 1971 година

undergoes annual changes following elections. In the annals of the Canadian-Macedonian place it is noted that in 1973 more than 3 hectares of land was purchased, and the place was built. It is of interest and a necessity for all the Macedonians that live in Toronto and its vicinity. On 7 May 1978 the foundation stone to this place was officially laid. On 24 September 1978 a stone carving was officially unveiled containing the following inscription: "CANADIAN MACEDONIAN PLACE 1978". During the official opening it referred to itself as "Canadian Macedonian Senior Citizens Centre Association", known among the immigrants as "Canadian-Macedonian Place".

The place was officially opened on 17 June 1979. A complex of modern buildings containing 110 luxurious apartments, flats, adjoining rooms, 1 bedroom, kitchen, a tavern, living room and a balcony, bathroom, and other premises was opened. The following groups performed during the official opening: the "Makedonka" group from the *St. Clement of Ohrid Church*, the group from Ohrid, "Biljana", the Portuguese group known as "Nazare", and the Japanese, Philipine, Australian, and Irish dancers.

On 12 June 1994, the Canadian-Macedonian place celebrated its 15th Anniversary. "Kerkite na Makedonija" ("The Daughters of Macedonia"), a successful women's group, works as an integral part of this place. It was established in 1977 and its members are distinguished Canadian citizens of Macedonian origin. The place also has a successful Macedonian-Canadian Senior Citizen's Club, which was the first in Toronto opened on 15 January 1974 and officially registered on 1 April 1977. A Canadian-Macedonian Historical Club with its own library also functions at the place.

3. MACEDONIAN ASSOCIATIONS WITHIN THE ST. CLEMENT OF OHRID CHURCH

THE "MAKEDONKA" DANCE GROUP was established in 1959. Among the Macedonian immigrants in Toronto this group was initially known as "Tanec" and "Vardar". When performing before the larger Canadian audience, it appeared as the "Makedonska folklooma grupa" ("Macedonian folk group").

In 1959 the "Makedonka" group became a branch of the "Obedineli Makedonci" organization which was established the same year. In 1964 the group separated from "Obedineli Makedonci" and continued to appear individually. The "Makedonka" group performed very successfully at numerous concerts, mainly before the Macedonian community in Toronto. In 1969 the group joined the community of the *St. Clement of Ohrid Church* and became its member. In 1970 it got its present name, "Makedonka". To date, this group has been and continues to be one of the bearers of the cultural and entertainment life of the Macedonian immigrants in Toronto.

During the many years of its existence the "Makedonka" group has had numerous performances and, of course, has received many prizes and recognitions. In

„Македонка“ гостувала во Македонија, како гостин на Матицата на иселениците од Македонија. Тоа било првото гостување на групата во Македонија. Била чест гостин на фестивалот „Илинденски денови“ во Битола, каде што со свои концерти настапила во 1978, 1982 и 1989 година.

Групата „Македонка“ на канадската јавност ѝ е позната со учество на повеќе фестивали и турнеи низ разни делови на Канада. Скоро секоја година настапувала на меѓународниот фестивал во Торонто, познат под името ЧИН. За неколку настапи има добиено први награди, и тоа во 1980, 1986, 1989 и 1991 година. Во 1979 година била гостин на провинцијата Нова Скошија, во својство на најдобра група на провинцијата Онтарио. Во Саскачен групата „Македонка“ престојувала во 1980 година. Во 1983 година „Македонка“ ја претставувала Канада на Меѓународниот фолклорен фестивал во Порто Рико, Јужна Америка, а реализирала и успешна турнеја во Австралија.

МАКЕДОНСКОТО НЕДЕЛНО УЧИЛИШТЕ е место каде се продолжуваат традициите и се негува мајчиниот македонски јазик. Тоа постои од самото формирање на црквата Св. Климент Охридски до денес. Во него се школувале голем број ученици и предавале бројни наставници кои придонеле во процесот на културата и образоването.

ЛИТЕРАТУРНОТО ДРУШТВО „БРАЌА МИЛАДИНОВЦИ“ при црковната општина Св. Климент Охридски во Торонто било формирано на 6 март 1987 година. Првата литературна вечер, ја одржало во мај 1987 година по повод 126-годишнината од излегувањето на познатиот Зборник на браката Миладиновци и во чест на формирањето на друштвото. Тогаш, за прв пат пред македонската заедница во Торонто членовите се преставиле со свои творби. Потоа на 1 јули 1989 година ја печателе првата публикација „Литературна мисла“. Во првиот број на ова списание се застапени сите членови на друштвото со по една песна. Вториот број на „Литературна мисла“ излегол од печат следната година, а во него членовите на друштвото се застапени со по неколку песни. Третиот број се појавил во 1990 година, а во септември 1991 година, четвртиот број. Истата година излегла од печат книгата поезија на членовите на ова литературно друштво под наслов „Траги во времето“, а во 1993 година книгата под наслов „Глас од далечината“. Во 2001 година излегла од печат стихозбирката „Мостови“, во која сите членови се застапени со повеќе песни.

Литературното друштво „Браќа Миладиновци“ од 1989 година се јавувало и како организатор на „Деновите на македонската култура и литература“ во Торонто. Оваа манифестија се одржува во мај, а се поканувадат и гости од Македонија.

ДРАМСКАТА СЕКЦИЈА при црковната општина Св. Климент Охридски во Торонто, започнала да работи во 1984 година. Во текот на своето постоење, се појавила со шест драмски претстави.

1971 "Makedonka" performed in Macedonia, as a guest of the Immigration centre, "Matica na iselenicite od Makedonija". This was the group's first guest appearance in Macedonia. They were also frequent guests at the "Ilindenski denovi" festival in Bitola, where they held their own concerts in 1978, 1982, and 1989.

The Canadian public knows the "Makedonka" group for their participation in numerous festivals and tours through various parts of Canada. It took part in the "CHIN" international festival in Toronto almost every year. It was awarded first prize for their performances in 1980, 1986, 1989, and 1991. In 1979 it was guest of the Nova Scotia province as best group in the province of Ontario. In 1980 the "Makedonka" group visited Saskatchewan. In 1983 they represented Canada at the International Folklore Festival in Puerto Rico, South America, and they realized a successful tour of Australia.

THE MACEDONIAN SUNDAY SCHOOL is the place that continues to nurture the traditions and the Macedonian mother tongue. It has existed since the actual establishment of the *St. Clement of Ohrid Church* itself. Many students studied here and many teachers taught, all contributing to the process of culture and education.

THE "BRAKA MILADINOVCI" (Miladinov Brothers) LITERARY ASSOCIATION within the community of the *St. Clement of Ohrid Church* in Toronto was established on 6 March 1987. It conducted its first literary evening in May 1987 upon the occasion of the 126th Anniversary of the publishing of the famous "Zbornik" by the Miladinov brothers, and in honor of the establishment of the society. For the first time the members presented their works before the Macedonian community in Toronto. On 1 July 1989 they published the first publication of "Literaturna misla" (Literary Thought). The first edition of this magazine presents one song of each member of this society. The next edition of "Literaturna misla" was published the following year presenting each member through several of their songs. The third edition appeared in 1990, and the fourth followed in September 1991. A book of poetry written by the members of this literary association titled "Tragi vo vremeto" (Traces in Time) was published this same year, followed by another book titled "Glas od dalečinata" (Voice from Afar) in 1993. In 2001 a collection of verses titled "Mostovi" (Bridges) was published presenting several songs by each member.

The "Braka Miladinovci" Literary Association has organized the Days of Macedonian Culture and Literature in Toronto since 1989. Guests from Macedonia are also invited to this manifestation that takes place in May.

THE DRAMA CLUB within the *St. Clement of Ohrid Church* community in Toronto began working in 1984. It performed six dramas during its time.

Драмската секција своите претстави, со ретки исклучоци, ги изведувала во просториите на црквата Св. Климент Охридски. Настапувала и во некои театри во градот, како и на приредбата „Оро македонско“, во организација на Македонско-канадската федерација. Настапила во градот Винзор и во Република Македонија, на театриските денови „Војдан Чернодрински“ во Прилеп и на други места.

ЦРКОВНИОТ ХОР при црквата Св. Климент Охридски бил формиран во осумдесеттите години во помал состав и со скромни обиди. Денес тој претставува значаен фактор во црковното живеење и е еден од најдобрите македонски црковни хорови. Главно настапува за време на одржувањето на свете богослужби секоја недела и на големите христијански празници, а настапил и надвор од црквата. Во хорот членуваат дваесеттина љубители на македонското црковно пеење од различна возраст.

ШАХОВСКИОТ КЛУБ при Св. Климент Охридски, е една од помладите секции на црквата. Во последно време постигнува забележливи резултати. Членовите на овој клуб редовно се натпреваруваат во Онтарио на повеќе важни турнири. Во просториите на клубот, во црквата Св. Климент Охридски во 1992 година, за прв пат бил одржан шаховски турнир на кој зеле учество околу 240 шахисти од провинцијата Онтарио.

ДРУШТВОТО НА ПЕНЗИОНЕРИТЕ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“, како гранка на црковната општина Св. Климент Охридски било основано во 1990 година. Тоа е официјално регистрирано влегува во склопот на „Обединетите пензионери на Онтарио“. Во него можат да членуваат лица со надминати 55 години. Друштвото во просториите на црквата Св. Климент Охридски има свој клуб, кој работи од понеделник до петок. Тоа е од отворен тип и во него можат да членуваат и припадници на други етнички групи. Секој четврток пензионерите организираат заеднички ручек.

4. САМОСТОЈНИ АСОЦИЈАЦИИ ВО ТОРОНТО

МАКЕДОНСКО-КАНАДСКИ ПЕНЗИОНЕРСКИ КЛУБ. Во минатото, македонските пензионери, главно, се собирале по разни македонски ресторани и трговски центри. Денес идентичен е случајот со средните генерации, кога неколку пати во неделата се собираат во „кафе шоповите“. Таму тие другаруваат, играат шах, карти и дискутираат за политичките настани во Македонија. Омилено место на нивните средби бил трговскиот центар (плаза) во Торнклиф Парк. Тука потекнала и идејата за формирање на македонски клуб на пензионерите. Идејата била прифатена од голем број пензионери и во 1975 година бил формиран „Македонско-канадскиот пензионерски клуб“.

Клубот бил отворен во простории на трговскиот центар во Торнклиф Паркот, а со помош на Канада бил опремен. Во клубот се служело кафе и

With rare exceptions the drama club performed its dramas at the premises of the *St. Clement of Ohrid Church*. It also performed at several theatres in the city, and in the "Oro Makedonsko" performance organized by the Macedonian-Canadian Federation. It has also performed in the city of Windsor; the "Vojdan Chemodrinski" Theater Days in Prilep, the Republic of Macedonia; and other places.

THE CHURCH CHOIR within the *St. Clement of Ohrid Church* was established in the 1980's with somewhat fewer members and modest effort. It is now one of the most significant factors in church living and is one of the best Macedonian church choirs. It mainly performs during religious services every Sunday and on Christian holidays, but has performed outside of the church as well. The choir has about twenty members, admirers of Macedonian church singing, of different ages.

THE CHESS CLUB at the *St. Clement of Ohrid Church* is one of the more recent clubs. It has achieved some remarkable results lately. These club members regularly compete in important tournaments in Ontario. In 1992 for the first time a chess tournament was held at the club premises of the *St. Clement of Ohrid Church*. About 240 chess players from the province of Ontario took part.

THE "GOCE DELCHEV" PENSIONER'S SOCIETY was established in 1990 as a branch of the *St. Clement of Ohrid Church* community. It is officially registered and part of the "United Pensioners of Ontario". Anyone over the age of 55 can become a member. The society has its own club at the *St. Clement of Ohrid Church* premises, which is open Monday to Friday. It is of an open character which means that people of other ethnic groups can also become members. Every Thursday the pensioners organize a joint lunch.

4. INDEPENDENT ASSOCIATIONS IN TORONTO

MACEDONIAN-CANADIAN SENIOR CITIZEN'S CLUB. In the past the Macedonian pensioners used to meet mainly at various Macedonian restaurants and trading centers. The case is identical with the middle generations today, who meet at "Café bars" several times a week. Here they socialize, play chess or cards, and discuss political events in Macedonia. Their favorite meeting place used to be the Plaza center in Thorncliff Park. This is where the idea to establish a pensioner's club emerged. The idea was accepted by many pensioners. Hence, in 1975 they founded the "Macedonian-Canadian Senior Citizen's Club."

The club was opened on the premises of the trading center in Thorncliff Park, and was equipped with Canadian help. Here they served coffee and various other

разни други пијалоци и тој станал собирно место на многу пензионери, а и на помлади доселеници, кои времето го поминувале во една македонска просторија и средина.

Пензионерскиот клуб во просториите на Торнклиф Парк останал три години. Со изградбата на Македонско-канадскиот старски дом во 1978 година, клубот добил простор во овој дом, каде што работи до денешно време.

Во своето постоење, Македонско-канадскиот пензионерски клуб бил издавач на монографија поврзана со историјата на македонското иселеништво во Канада. Насловот на монографијата гласи „Македонските доселеници во Канада и нивните корени”, издадена во 1980 година, а финансирана од државните канадски власти.

ФОЛКЛОРНАТА ГРУПА „СЕЉАНИ“ била основана во 1969 година, во рамките на Македонско-бугарската православна црква Св. Кирил и Методиј во Торонто. Во тоа време родителите на членовите на оваа група, цркувале во таа општина. Во склопот на оваа црква, групата останала сè до 1971 година, кога поради недоразбирање со нејзината управа, ја напуштила црквата. Од самото формирање, групата ја негува македонската изворна народна песна и оро.

По напуштањето на црквата Св. Кирил и Методиј, групата „Сељани“ своите проби ги одржувала во други простории, а потоа во просториите на „Јорк универзитетот“. Во групата членувале неколку студенти кои студирале на овој универзитет, на кои салата им била давана на бесплатно користење.

Првиот јавен настап македонската групата „Сељани“ го одржала во годината на нејзиното основање, во 1969 година, за време на деновите на етничкиот фестивал „Караван“. Потоа имала бројни настапи, за подоцна, во 1976 година, да замине за Монреал каде настапила на Олимпијадата, како канадски претставник.

Исто така, македонската групата „Сељани“ учествувала и на Светската етномузиколошка конференција, што се одржала во Торонто во 1975 година. Потоа, групата повеќе пати настапила и во Музејот на нациите во Торонто, како и на фестивалот „Пофалба на рацете“. Во 1977 година групата „Сељани“ настапила на меѓународниот фолклорен фестивал во Ленглуел, Велс – Велика Британија, а неколку пати била гостин и во Република Македонија.

Во 1982 и 1983 година групата „Сељани“ била организатор на фестивал. Во рамките на фестивалите била организирана изложба на македонски стари народни носии, што биле сопственост на групата.

Групата „Сељани“ настапила на многубројните приредби што се одржувале во македонската православна црква Св. Климент Охридски, на фестивалот „Караванот на нациите“, што се одржува секоја година во Торонто, на приредбата „Оро македонско“ и други манифестиации. Главната цел на групата „Сељани“ била да настапува пред канадската публика со цел да ја

drinks. It became the meeting place for many pensioners and younger immigrants who spent their time at a Macedonian room and environment.

The pensioner's club at the premises of Thorncliff Park lasted three years. With the construction of the Macedonian-Canadian nursing home in 1978 the club also got a home where it has continued to function since then.

During its time the Macedonian-Canadian Senior Citizen's club published a monograph on the history of Macedonian immigration in Canada. The monograph was titled "Macedonian Immigrants in Canada and Their Roots". It was published in 1980 and was financed by the Canadian state authorities.

THE "SELYANI" FOLKLORE GROUP was established in 1969 within the Macedonian-Bulgarian Orthodox Church of *Sts. Cyril and Methody* in Toronto. The parents of the members of this group were members of this church community at the time. This group remained within the church till 1971 when they left the church because of certain misunderstandings with the church management. It has nurtured Macedonian old folk song and dance since its establishment.

Having left the *Sts. Cyril and Methody Church* the "Selyani" group continued rehearsing first at different premises, and then at the premises of York University. Several members of this group studied at this university and were therefore allowed to use the hall free of charge.

The "Selyani" Macedonian group made their first appearance in 1969, the year they were formed, during the days of the "Caravan" ethnic festival. This was followed by numerous performances till 1976, when they left for Montreal to perform at the Olympic Games as a Canadian representative.

The Macedonian group, "Selyani" also participated at the World Ethno Music Conference, held in Toronto in 1975. Several times the group performed at the Museum of the Nations in Toronto, and at the "Appraisal of the Hands" festival. In 1977 the "Selyani" group performed at the international folklore festival in Len Powel, Wales, Great Britain, and were guests in the Republic of Macedonia several times.

In 1982 and 1983 the "Selyani" group organized a festival. At the same time they organized an exhibition of old Macedonian costumes which belonged to the group.

The "Selyani" group performed at the numerous performances held at the Macedonian Orthodox Church of *St. Clement of Ohrid*; at the "Caravan of the Nations" Festival held in Toronto every year; at the "Oro Makedonsko" performance; and at other manifestations. The main aim of the "Selyani" group was to perform before the Canadian public in order to acquaint it with Macedonian folklore and cultural

запознава со македонското фолклорно и културно богатство. Групата „Сељани“ издала и своја јуника на английски јазик под наслов „Македонија – избор на статии за историјата и културата на Македонија“.

ЗДРУЖЕНИЕ НА ДЕЦАТА БЕГАЛЦИ ОД ЕГЕЈСКИОТ ДЕЛ НА МАКЕДОНИЈА

Кон крајот на седумдесетите години кај група млади и образовани лица, во меѓусебното комуницирање, се родила идејата за создавање организација во која ќе членуваваат луѓе кои ја преживедле трагедијата на Граѓанската војна во Грција и егзодусот низ повеќе земји во светот. Таа група ја сочинувале деца бегалци кои во Канада се населиле главно од Полска, а некои од нив дошле и преку Република Македонија.

Голема заслуга во ширењето на целите и задачите на Здружението одиграла редакцијата на весникот „Македонски глас“, кој на своите страници ја ширел вистината за судбината на децата бегалци од егејскиот дел на Македонија и го развивал чувството за заедништво. Со залагање на редакцијата на весникот „Македонски глас“, во Торонто, во 1978 година била организирана првата средба. Всушност на оваа средба била поттикната идејата за организирањето на Светска средба на децата бегалци.

Здружението на децата бегалци од Торонто е многу активен субјект во општествениот живот на македонското иселеништво во Канада. Во зависност од настаните кои се одигрувале околу Македонија, Здружението секогаш навреме реагирало со разни петиции и писма до меѓународните институции, во прв ред од областа на заштитата на човековите права на Македонците, посебно на оние од Егејска Македонија. Исто така, тоа станало еден од носителите на дејностите на доселениците сврзани со признавањето на Македонија.

Инаку, Здружението на децата бегалци било регистрирано како доброворно здружение, кое во своите редови ги обединува децата бегалци од Егејскиот дел на Македонија и нивните потомци.

МАКЕДОНСКО-КАНАДСКАТА АКАДЕМСКА АСОЦИЈАЦИЈА била основана во 1975 година. Во своите редови таа ги собира македонските интелектуалици во Торонто. Главна цел на асоцијацијата е да одржува врски со научни работници од Македонија и пошироко, како и да организира разни предавања од областа на македонската историја и наука.

МАКЕДОНСКОТО ДРУШТВО НА БОРЦИТЕ било основано во 1983 година. Тоа ги вклучиле борците од времето на Втората светска војна и е во состав на Кралските канадски легиони, секција 617.

За жал, во 1989 година дошло до расцеп во боречкото друштво и се формирало второ македонско друштво на борците од Македонија во Канада.

Новоформираното друштво на борците постои како самостојно македонско друштво, но и тоа е во склопот на Канадската лига на ветераните. Тоа е регистрирано и има свој правилник за работа.

treasures. This group also published a book in English titled "Macedonia – a Collection of Articles on Macedonian History and Culture."

ASSOCIATION OF THE CHILDREN REFUGEES FROM THE AEGEAN PART OF MACEDONIA. Towards the end of the 1970's a group of young and educated people got an idea during their mutual communication to establish an organization whose members had survived the tragedy of the Civil War in Greece and the exodus in a number of countries throughout the world. The members of this group were mostly children refugees who had migrated to Canada from Poland, with some having had come through the Republic of Macedonia.

The editorial staff of the "Makedonski glas" newspaper deserves large credit for spreading the aims and objectives of the association. This paper spread the truth of the fate of the children refugees from the Aegean part of Macedonia and developed the sense of togetherness. In 1978 this editorial staff organized the first meeting in Toronto. In fact, it was at this meeting that the idea emerged to organize the International Meeting of the Children Refugees.

The Association of the Children Refugees in Toronto is a very active part of the social living of the Macedonian immigrants in Canada. Depending on the events that took place around Macedonia, the association always undertook timely reactions in the form of various petitions and letters to international institutions, mainly regarding the protection of human rights of Macedonians, particularly those from Aegean Macedonia. It also became one of the main bearers of the immigrant activities regarding the recognition of Macedonia.

Otherwise, the Association of the Children Refugees was registered as a voluntary association which united the children refugees from the Aegean part of Macedonia and their descendants.

MACEDONIAN-CANADIAN ACADEMIC ASSOCIATION This association was established in 1975. It brings together the Macedonian intellectuals in Toronto. The main objective of the association is to maintain relations with scholars from Macedonia and abroad, and to organize various lectures regarding Macedonian history and science.

MACEDONIAN VETERAN'S ASSOCIATION. Established in 1983 this association included World War II veterans and is part of the Royal Canadian Legion, section 617.

Unfortunately, in 1989 this veteran's association was divided and they founded a second Macedonian association of the veterans from Macedonia in Canada.

The newly established veteran's association has existed as an independent Macedonian association, but it is also part of the Canadian veteran's league. It is registered and has its own book of regulations.

МАКЕДОНСКО-КАНАДСКИОТ КОМИТЕТ ЗА ЧОВЕЧКИ ПРАВА бил формиран на 8 август 1986 година. На тој ден се одржал официјален состанок на групата активисти за човекови права, кои развиле широка активност на меѓународен план. Така, една од првите задачи на Комитетот била да се запознде јавноста со неговите цели и задачи; со барањето на Комитетот за почитување на човечките права на Македонците во Егејска Македонија, а во прв ред, за признавање на македонското национално малцинство во Грција. Македонскиот комитет за човековите права дејствува надвор од границите на Македонија, со што македонското прашање добило светски размери, а посебно прашањето за заштитата на правата на малцинствата во Грција, Бугарија и Албанија.

МАКЕДОНСКИ СТУДЕНТСКИ ОРГАНИЗАЦИИ. Првата македонска студентска организација била формирана во Торонто во 1987 година, на истоимениот универзитет. Се проценува дека на универзитетот „Торонто“ студираат околу 250-300 студенти од втората и третата генерација на македонското иселеништво. Посебна улога во организирањето и работата на македонската студентска организација одиграла Катедрата по македонски јазик.

Македонската студентска организација при универзитетот „Торонто“ одржувала тесна соработка со повеќе етнички студентски организации.

Втората македонска студентска организација била основана во рамките на универзитетот „Јорк“ во Торонто. Овој универзитет е познат како етнички универзитет, бидејќи во него студираат студенти од повеќе етнички групи.

Третата по ред македонска студентска организација постои во рамките на Политехничкиот институт во Торонто. Во тек на формирање се и други македонски студентски организации на универзитетот во Скарборо и во Кингстон.

Исто така, во Торонто постојат и други македонски младински организации во чии редови била вклучена школската младина од средните училишта и младинската организација на вработените млади Македонци. Средношколската младинска организација била основана во 1992 година.

Во Торонто постои и организацијата „Децата на Александар Македонски“, која во своите редови, главно, ги собира новододените млади луѓе од Македонија.

МАКЕДОНСКО-КАНАДСКОТО МЕДИЦИНСКО ДРУШТВО било основано во 1990 година, во главниот град на Канада, Отава. Група лекари ја иницирале потребата од организиран настан на лекари од македонско потекло, кои живеат во Канада и во САД. Тие во исто време организирано дејствуваат во зачувувањето и зацврстувањето на македонските корени, како и во одржувањето на тесни врски со Македонија.

Во почетокот друштвото се викало „Македонско-канадско лекарско друштво“, а во 1992 година го променило името во „Македонско-канадско друштво за медицински стручњаци“.

MACEDONIAN-CANADIAN COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS. This committee was established on 8 August 1988. On this day the group of human rights activists held an official meeting and developed wide activities on an international level. Hence, one of the initial tasks of the committee was to acquaint the public with its aims and objectives; the committee's request for respect of the human rights of the Macedonians in Aegean Macedonia, and above all, recognition of the Macedonian national minority in Greece. The Macedonian Committee for Human Rights acts beyond Macedonian borders, thus giving the Macedonian issue global dimensions, especially the issue regarding protection of minority rights in Greece, Bulgaria, and Albania.

MACEDONIAN STUDENT ORGANIZATIONS. The first Macedonian Student Organization was established in Toronto in 1987, at Toronto University. There are estimates that about 250-300 students of second and third generation Macedonian immigrants study at Toronto University. The Macedonian Language Department played a special role in organizing the work of the Macedonian Student Organization.

The Macedonian student organization at Toronto University maintained close collaboration with a number of ethnic student organizations.

The second Macedonian Student Organization was established within York University in Toronto. This university is known as the ethnic university since students of several ethnic groups study here.

The third Macedonian Student Organization exists within the Polytechnic Institute in Toronto. Other Macedonian Student Organizations are currently being established at the universities in Scarborough and Kingston.

There are also other Macedonian youth organizations in Toronto including the high school students and the youth organization of the employed young Macedonians. The high school youth organization was established in 1992.

In Toronto there is also an organization known as "The Children of Alexander the Great" which mainly brings together the newly arrived young people from Macedonia.

MACEDONIAN-CANADIAN MEDICAL SOCIETY. This society was established in 1990 in Ottawa, the Canadian Capital. A group of doctors initiated the need of organized action of the doctors of Macedonian origin who live in Canada and USA. At the same time they undertake organized action in nurturing and strengthening their Macedonian roots, and maintaining close relations with Macedonia.

Initially it was known as the "Macedonian-Canadian Doctor's Society" but in 1992 it changed its name to "Macedonian-Canadian Society for Medical Experts."

КАНАДСКО-МАКЕДОНСКАТА ФЕДЕРАЦИЈА била основана во август 1990 година во Торонто. Иницијаторите за создавање на федерацијата со писма и покани им се обратиле на сите македонски друштва и организации да учествуваат на заедничкиот состанок, на кој се донела одлука за основање на федерацијата. На состанокот бил донесен статут на федерацијата, кој претходно бил прифатен од канадските власти и изработен во согласност со законите на Канада.

Канадско-македонската федерација покажала активност, во прв ред, во помагањето на македонското лоби во борбата за признавање на Република Македонија од Обединетите нации и од други меѓународни институции, како и во пружање материјална помош. Федерацијата го организирала „Македонско оро“, на кое биле присутни голем број македонски доселеници и претставници на канадските власти. За време на оваа културна манифестација биле собрани големи финансиски средства за помош на Македонија, кои, главно, биле наменети за купување лекови.

МАКЕДОНСКА КАТЕДРА. Основите на македонската катедра по македонски јазик во Торонто биле поставени на Третата славистичка конференција во 1997 година. Таа била организирана со голема поддршка на универзитетски професори и студенти од Канада и САД, како и од Македонци обединети околу црквата Св. Климент Охридски и литературното друштво „Брака Миладиновци“. Денес Македонската катедра е една од најзначајните на северноамериканскиот континент.

КАНАДСКОТО-МАКЕДОНСКОТО ИСТОРИСКО ДРУШТВО било основано во 1991 година како непрофитна организација, а неговата главна цел била објективно да се регистрира и обработи историјата на македонското иселеништво во Канада.

Членовите на ова друштво се лица од најразлични професии и возраст, на кои историјата на иселеништвото и Македонија им претставува преокупација. Мисијата на друштвото е да ги проучува достигнувањата на канадските Македонци во времето и просторот, како и да го документира развојот и чувањето на националните традиции, културата, религијата, јазикот и историските моменти од почетокот до денес. Исто така, една од задачите на друштвото е да ја запознае канадската научна јавност со потеклото на Македонците и со нивниот придонес во развојот на Канада и на нејзиното општество. Тоа работи во просториите на Канадско-македонското место, каде има библиотека со соодветна опрема. Друштвото било организатор на разни предавања од областа на македонската историја, јазикот и културата.

МАКЕДОНСКО-КАНАДСКА ДЕЛОВНА И ПРОФЕСИОНАЛНА АСОЦИЈАЦИЈА. Таа била основана во 1992 година во Торонто. Иницијаторите за формирање на оваа деловна асоцијација биле бизнисмени, кои во септември

CANADIAN-MACEDONIAN FEDERATION. This federation was founded in Toronto in August 1990. The initiators for establishing a federation sent letters and invitations to every Macedonian society and organization inviting them to take part in a joint meeting at which a decision was reached to establish this federation. At this meeting they adopted a Statute of the federation, which had previously been approved by the Canadian authorities and prepared in accordance with Canadian law.

The Canadian-Macedonian federation was active, above all, in helping the Macedonian lobby in its struggle for recognition of the Republic of Macedonia by the United Nations and other international institutions, as well as offering material aid. The federation organized "Makedonsko oro" which was attended by a large number of Macedonian immigrants and representatives of the Canadian authorities. During this manifestation they raised a large amount of financial funds to help Macedonia, which was mainly intended for purchase of medical supplies.

MACEDONIAN LANGUAGE DEPARTMENT. The foundations to the Macedonian Department of Macedonian Language in Toronto were placed at the Third Slavistics Conference in 1997. This was organized with the tremendous support of university professors and students from Canada and USA, as well as Macedonians united around the *St. Clement of Ohrid Church* and the "Braka Miladinovci" literary association. Presently the Macedonian Language Department is one of the most significant on the North American continent.

CANADIAN-MACEDONIAN HISTORICAL SOCIETY. This society was founded in 1991 as a non-profit association whose main aim was the objective registration and analysis of the history of Macedonian immigration in Canada.

Members of this society are persons of a wide range of professions and ages preoccupied with the history of immigration and Macedonia. The mission of this society was to study the achievements of the Canadian Macedonians in time and space, and to comment on the development and nurturing of national traditions, culture, religion, language, and historical moments since the beginning. At the same time, one of the aims of this society is to acquaint the Canadian scholarly public with the origin of the Macedonians and their contribution to the development of Canada and its society. It works at the premises of the Canadian-Macedonian Place which has an appropriately equipped library. The society organized various lectures on Macedonian history, language, and culture.

MACEDONIAN-CANADIAN BUSINESSMEN'S AND PROFESSIONAL ASSOCIATION. This association was founded in 1992 in Toronto. Initiators for establishment of

1992 година одржала основачко собрание, на кое била избрана и нејзината управа.

Целта на Македонско-канадската деловна и професионална асоцијација била да ги собере и меѓу себе да ги зближи бизнисмените од македонско потекло во Канада; да им се помогне на помалите бизнисмени во издигнувањето и проширувањето на нивната дејност; да ги помога македонските средства за јавно информирање и др.

Посебно место во програмата на Македонско-канадската деловна асоцијација заземала помошта за Република Македонија, потоа зацрстувањето на контактите со македонските бизнисмени во Македонија.

5. МАКЕДОНСКИТЕ СЕЛСКИ И ОКОЛИСКИ СОЦИЈАЛНО-КУЛТУРНИ БРАТСТВА И СПОРТСКИ АСОЦИЈАЦИИ

Првите организирани спомагателни братства во Канада се братствата од селата: Ошчима, Баница, Смрдеш, Д'мбени, Буф и Тресе. Овие братства биле формирани во годините 1905–1907, а по 1910 година дошло до масовно организирање на македонски селски спомагателни друштва. До Втората светска војна, основата на македонските селски друштва ја чинеле братствата од Егејска Македонија, а по шеесеттите години од минатиот век од Република Македонија.

Дејноста на македонските селски и околиски културно-социјални друштва во изминатиот период првобитно била чисто од социјален карактер, а постепено преминале во културно-просветни друштва. Тие организирале самостојна училишна дејност, со цел децата, особено новата генерација да го изучува својот мајчин јазик. По Втората светска војна децата организирано го изучувале својот македонски мајчин јазик, историја, географија и религија во рамките на црковните училишта.

Исто така, селските културно-социјални друштва во својата дејност важно место му посветувале на културното издигнување на своите членови, преку организиран културно-забавен живот. Тој се одиввал преку создавањето драмски секции, постоењето на хорови и оркестри во рамките на друштвата. Во делокругот на дејноста на селските културно-социјални друштва спаѓа и спортското организирање на младите. Некои од друштвата и во минатото имале свои селски културно-уметнички групи. Повеќе друштва учествувале во деновите на Караванот на нациите во Торонто. Тоа е културна акција која ја организираат сите етнички групи што живеат во мултикултурна Канада, презентирајќи ги своите културните особености. Притоа, во склопот на друштвата влегувале и женските и младинските секции кои го организираат спортскиот и културниот живот на членовите.

Некои од културно-социјалните друштва се јавувале и како издавачи на монографии за своите села. Меѓу нив се: монографиите за селата Желево,

this businessmen's association were businessmen who held an establishing assembly in September 1992 at which they elected its management.

The aim of the Macedonian-Canadian Businessmen's and Professional Association was to bring together and bring closer to each other the businessmen of Macedonian origin in Canada; to help the smaller businessmen in improving and expanding their business; and to help Macedonian media.

One of the main points in the program of the Macedonian-Canadian Businessmen's Association was to help the Republic of Macedonia and to strengthen contacts with Macedonian businessmen in Macedonia.

5. MACEDONIAN VILLAGE AND REGIONAL SOCIAL AND CULTURAL FRATERNITIES AND SPORTS ASSOCIATIONS

The earliest organized charitable fraternities in Canada were fraternities of the following villages: Oshchima, Banica, Smrdesh, D'mbeni, Bouf, and Trsje. These fraternities were established during the period 1905-1907. After 1910 there was massive organization of Macedonian village charitable societies. Till the Second World War these Macedonian village societies were basically fraternities from Aegean Macedonia, whereas after the 1960's they were basically from the Republic of Macedonia.

Activities of the Macedonian village and regional cultural and social societies in the past were initially of a clearly social character and gradually transformed to cultural and educational societies. They organized independent school activities in order to help the children, especially the new generation, study their mother tongue. After the Second World War the children studied their Macedonian mother tongue, history, geography, and religion within church school in an organized manner.

In their activities these village cultural and social societies devoted special attention to the cultural development of their members through organized cultural living and entertainment. This was conducted through the establishment of drama clubs, choirs, and orchestras within the societies. The activities of the village and regional cultural and social societies also included organization of the youth on a sports level. Some of these societies had their own cultural and artistic groups in the past, too. Several of the societies participated in the days of the Caravan of the nations in Toronto. This is a cultural activity organized by every ethnicity living in multicultural Canada, where they present the cultural characteristics of their nation. These societies also included women's auxiliary and youth associations which organized the sports and cultural life of its members.

Some cultural and social societies published monographs of their villages. These include the monographs of the following villages: Zhelevo, Baphcor, Banica, Oshchima,

Балчор, Баница, Ошчима и сл. Овие изданија обично се печатени по повод некои годишници. Тие содржат разновидни трудови од историјата на селата, со посебен осврт на доселениците од тие села, придружени со слики и соодветни реклами. Во последно време многу популарни се телефонските именици со адресите на сите жители од даденото село, без оглед на местото на живеење. Телефонски именици имаат селата: Буф, Ошчима, Брајчино и др.

СПОМАГАТЕЛНОТО ДРУШТВО „ОШЧИМА“ од селото Ошчима, Леринско било основано во 1905 година. Тоа е едно од најстарите друштва, организирани од Македонците од Егејска Македонија во Канада. Како основна причина за организирање на ова друштво во тоа време била взајмната помош на своите членови, посебно прифаќањето на новите доселеници од селото.

Друштвото „Ошчима“ во минатото, па и сè до денешно време, било тесно поврзано со жителите кои останале да живеат во селото, а посебно на оние кои во меѓувоениот период и по Граѓанската војна во Грција, кога селото ги претрпело најголемите несреќи. Тоа развило и издавачка дејност, во чии рамки била отпечатена и монографијата за селото, како и телефонскиот именик во кој се поместени телефонските броеви и адресите на сите жители од Ошчима, без оглед на сегашното место на живеење.

СПОМАГАТЕЛНО ДРУШТВО „Д'МБЕНИ“. Првобитното друштво „Д'мбени“ од селото Д'мбени, Костурско било формирано во градот Гери, Индијана, САД во 1906. Во своите редови ги собирало жителите од селото Д'мбени коишто живееле во САД и Канада. Тогаш друштвото го добило името на познатиот борец против турското рапство од ова село, Лазар Поп Трајков. Во 1940 година членовите на друштвото што живееле во Торонто се издвоиле и организирале свое друштво именувајќи го „Д'мбенско селско спомагателно друштво – Лазар Поп Трајков“.

Друштвото „Д'мбени“ е регистрирано и работи врз основа на статутот. Меѓу доселениците друштвото е познато по хуманитарните активности. Тоа располага со сопствена фарма, која се вика „Д'мбенско Село“.

БЛАГОТВОРНОТО БРАТСТВО „ЖЕЛЕВО“ од селото Желево, Леринско било формирано во 1907 година, а сегашното спомагателно братство „Желево“ било формирано на 1 октомври 1921 година. Тоа развило голем број активности, меѓу кои, во 1928 година била иницирана изградбата на познатиот Желевски дом. Во 1929 било создадено младинското друштво под име „Родина“. Желевскиот дом бил повторно инициран во 1946 година и на 26 август истата година се купило место. Тој дом е официјално отворен на 10 јули 1948 година. Домот е сопственик на места за викендички, на голф игралишта и друг имот. Во Желевскиот дом се одржал состанокот за изградба на МПЦ Св. Климент Охридски во Торонто.

and others. These publications were generally published upon certain anniversaries. They contain a range of papers on the history of the villages with special emphasis on the immigrants from these villages, accompanied by photographs and appropriate advertisements. Recently, telephone books containing addresses of every resident of a certain village, regardless of their present place of living, have become very popular. The villages of Bouf, Oshchima, Brajchino, and others have such telephone books.

"OSHCHIMA" CHARITABLE SOCIETY, from the village of Oshchima, near Florina (Lerin), was established in 1905. It is one of the oldest societies organized by the Macedonians from Aegean Macedonia living in Canada. The main reason why this society was established at the time was for its members to help each other, especially to receive the newcomers from their village.

In the past and the present the "Oshchima" society has always been closely related to those residents who remained and continued living in the village, especially during the period between the two World Wars and after the Civil War in Greece when the village suffered the greatest tragedies. It also developed publishing activities and published a monograph of the village and a telephone book that includes telephone numbers and addresses of every Oshchima resident regardless of their present place of living.

THE "D'MBENI" CHARITABLE SOCIETY. The original "D'mbeni" society from the village of D'mbeni, near Castoria (Kostur), was founded in the city of Gary, Indiana, USA in 1906. It brought together D'mbeni village residents living in USA and Canada. The society was then named after Lazar Pop Trajkov, the famous fighter against Turkish slavery who came from this village. In 1940 members of the society who lived in Toronto broke away and organized their own society naming it "D'mbensko selsko spomagatelno drustvo Lazar Pop Trajkov" (D'mbeni Village Charitable Society – Lazar Pop Trajkov.)

The "D'mbeni" society is registered and functions according to a statute. Among the immigrants this society is known for its humanitarian activities. It has its own farm known as "D'mbensko selo" (D'mbeni village.)

THE RELIEF FRATERNITY OF "ZHELEVO", near Florina (Lerin), was established in 1907, whereas the present "Zhelevo" charitable fraternity was established on 1 October 1921. It developed a wide range of activities among which in 1928 they initiated the construction of the well known "Zhelevski dom" (Zhelevo Hall). In 1929 they founded the "Rodina" youth society. The Zhelevo Home was once again initiated in 1946. On 26 August of the same year they purchased the land. The Hall was officially opened on 10 July 1948. The Hall owns weekend house lots, golf terrains, and other properties. The meeting regarding the construction of the Macedonian Orthodox Church of St. Clement of Ohrid in Toronto was held at the Zhelevo Hall.

СПОМАГАТЕЛНОТО ДРУШТВО „ГАБРЕШ“ било формирано на 1 март 1911 година во Торонто. Првобитното друштво имало спомагателен карактер, во прв ред да им се помогне на новодојдените доселеници од селото, а исто така да им се излезе во пресрет на сине кои сакале да се вратат во Македонија, односно во родното село.

Друштвото било официјално регистрирано и има свој статут. Во него членуваат околу 250 души, кои секоја година организираат пикник, здедно со друштвото од селото Дреновени.

СПОМАГАТЕЛНОТО ДРУШТВО „БАНИЦА“ од селото Баница, Леринско било основано на 26 јуни 1911 година, во Торонто. Денес постојат две друштва кои ги собираат жителите од селото Баница. Првото друштво „Баница“ кое е и најбројното е со чиста македонска ориентација. Второто друштво било формирано во 1929 година. Тоа го носи името „Веви“ по грчкото име на селото и е со прогрчка ориентација.

СПОМАГАТЕЛНОТО ДРУШТВО „БЕСВИНА“ од селото Бесвина, Костурско е едно од најстарите македонски селски друштва основани во Канада. Тоа е организирано во 1916 година. Првобитно се викало спомагателно друштво „Два вревови“, а потоа го сменило името на сегашното. Друштвото било регистрирано и работи според одредбите на својот статут.

КУЛТУРНО-ОБРАЗОВНО ДРУШТВО „БУФ“. Првото спомагателно друштво „Буф“ од селото Буф, Леринско, било основано во 1959 година во Детроит, САД. Во 1959 година и во Торонто било организирано друштво со тоа име. Првобитно бувчани од Торонто членувале во друштвото во Виндузор, кое било познато по своите активности. Членовите на друштвото „Буф“ активно учествувале во изградбата на македонските православни цркви.

Друштвата „Буф“ одржуваат добри односи со своето село Буф, а и сите три друштва одржуваат меѓусебни приятелски односи. Тие се канат на своите пикники, на игранките и веселбите.

ТРСЈАНСКОТО СПОМАГАТЕЛНО ДРУШТВО „ОТЕЦ ГЕРАСИМ“, најверојатно било најстарото друштво на Македонците во Торонто. Неофицијално тоа работело од 1890 година, а официјално било регистрирано во 1933, кога значно се зголемил бројот на доселениците од селото Трсије, Леринско. Тоа било познато по својата културна дејност меѓу своите членови и кај целокупното македонско иселеништво во Торонто. Друштвото располага со свој парк, во кој има изградено мало манастирче, кое го носи името „Отец Герасим“.

СПОМАГАТЕЛНОТО ДРУШТВО „В’МБЕЛ“ од селото В’мбел, Костурско било формирано во 1940 година. Од едно доста активно друштво од своето постоење, во осумдесетите години, се претворило во пасивно, со тенденција на негово изумирање.

THE "GABRESH" CHARITABLE ASSOCIATION was founded on 1 March 1911 in Toronto. The original society was of a charitable character. Its main aim was to help newly arrived immigrants from the village, and to help those who wished to return to their native village in Macedonia.

The society was officially registered and had its own Statute. It has approximately 250 members who organize a picnic every year together with the society from the village of Drenoveni.

THE "BANICA" CHARITABLE SOCIETY from the village of Banica, near Florina (Lerin), was founded on 26 June 1911 in Toronto. Presently there are two societies that bring together Banica residents. The first "Banica" society, which is the biggest in number, is of clearly Macedonian orientation. The second society was established in 1929. Its name is "Vevi" after the Greek name of the village and it is pro-Greek oriented.

THE "BESVINA" CHARITABLE ORGANIZATION from the village of Besvina, near Castoria (Kostur), is one of the earliest Macedonian village societies founded in Canada. It was organized in 1916. Its original name was "Dva vrvoi" (Two Peaks) Charitable Society, and later changed this to its present name. The society was registered and functions according to the regulations of its statute.

"BOUF" CULTURAL AND EDUCATIONAL SOCIETY. The first "Bouf" charitable society from the village of Bouf, near Florina (Lerin), was founded in 1959 in Detroit, USA. In 1959 a society bearing the same name was established in Toronto, too. Initially the Bouf residents in Toronto were members of the society in Windsor, which was well known for its activities. Members of the "Bouf" society took active participation in the construction of the Macedonian Orthodox Churches.

The "Bouf" societies maintained good relations with their native village of Bouf, and at the same time the three societies continue to maintain mutual friendly relations. They invite each other to their picnics, dances, and festivities.

"OTEC GERASIM" (Father Gerasim) CHARITABLE SOCIETY FROM TRSJE was most probably the oldest society of the Macedonians in Toronto. Unofficially it began functioning in 1890, but was officially registered in 1933 when the number of immigrants from the village of Trsje, near Florina (Lerin), increased significantly. It was well known for its cultural activities among its members and the entire Macedonian immigrant population in Toronto. The society has its own park in which they have built a small monastery named "Otec Gerasim."

THE "V'MBEL" CHARITABLE SOCIETY from the village of V'mbel, near Castoria (Kostur) was founded in 1940. However, from an originally active society in its beginnings, in the 1980's it gradually turned passive with a tendency of disappearing.

СПОМАГАТЕЛНОТО ДРУШТВО „ДРЕНОВЕНИ (КРАНИОНА)“, од селото Дреновени, Костурско, е основано во 1940 година и во него постоеле две крила: со македонска и прогрчка ориентација.

ДОБРОТВОРНОТО ДРУШТВО „НЕВОЛЈАНИ (СКОПЈА)“ од селото Неволјани, Леринско било формирало на 5 февруари во 1956 година. Поради зачувување на единството на жителите на селото Неволјани, друштвото го нарекле со двете имиња: македонското и грчкото.

БИТОЛСКОТО ОКОЛИСКО СПОМАГАТЕЛНО-КУЛТУРНО ДРУШТВО „ПЕЛИСТЕР“ било основано во 1960 година. Во својот состав ги собирало жителите од битолскиот регион. Првобитно се викало спомагателно-културно друштво „Битола“. Тоа развило бројни активности, меѓу кои и првиот пикник што го организирало во јуни 1960 година. Во 1969 година бил формиран фудбалскиот клуб „Битола“, кој постоел до 1985 година. Од таа година клубот насталувал под името „Македонија“ и бил член на Македонско-канадската фудбалска лига.

Во 1979 година од ова друштво се формирале четири друштва и тоа од селата: Велушини, Лажец, Граешница и Драгаш. Денес овие четири друштва работат самостојно. Тие имаат свои управи и статути, но сепак настапуваат заеднички.

МАКЕДОНСКОТО СПОМАГАТЕЛНО ДРУШТВО „ПРЕСПА“ било основано во 1961 година, кога во Торонто се зголемил бројот на доселениците од Преспа. Во 1983 година, друштвото било регистрирано пред канадските власти под името „Македонско спомагателно преспанско друштво“, со свој статут. Во статутот, пак, името на друштвото гласи: Преспанско-ресенско доброврарно друштво „Преспа“.

Добротворното друштво „Преспа“ во своите редови ги собира Македонците кои потекнуваат од преспанскиот регион, без оглед на тоа на кој дел од Преспа му припаѓаат.

КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНОТО И СОЦИЈАЛНО ДРУШТВО „ЗДРУЖЕНИ БРАНОВИ“. Во ноември 1980 година, бил формиран привремен управен одбор кој требало да пристали кон формирање на друштво кое ќе ги собира жителите од охридскиот регион: Охридско, Струшко, Дебарско и Кичевско. Потоа, на 7 февруари 1981 година се одржало членско собрание на кое било донесена одлука за избор на званична управа и избор на името на друштвото.

Културно-просветното и социјалното друштво „Здружени бранови“, активно учествувало во животот на иселеништвото во Торонто. Меѓу другото, во 1992 година активно се вклучило во акцијата за собирање на лекови за Македонија.

ПРИЛЕПСКОТО КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНО ДРУШТВО „ПРИЛЕП“ било основано во 1990 година. Друштвото соработува со повеќе друштва од Торонто, а посебно со Мариовското и со Битолското друштво.

THE "DRENOVENI (KRANIONA)" CHARITABLE SOCIETY from the village of Drenoveni, near Castoria (Kostur), was founded in 1940 and consisted of two wings: of Macedonian and pro-Greek orientation.

THE "NEVOLJANI (SKOPJA)" CHARITABLE SOCIETY from the village of Nevoljani, near Florina (Lerin) was founded on 5 February 1956. With the aim of retaining unity among the residents of the village of Nevoljani, they named the society by the two names: the Macedonian and the Greek.

THE "PELISTER" CHARITABLE AND CULTURAL SOCIETY OF THE BITOLA REGION was founded in 1960. It brought together the residents of the Bitola region. Its original name was "Bitola" Charitable and Cultural Society. It conducted a wide range of activities including the first picnic organized in June 1960. In 1969 they founded the "Bitola" football club, which existed till 1985. Since then the club has played under the name of "Makedonija" and has been a member of the Macedonian-Canadian football league.

In 1979 this society divided into four different societies from the following villages: Velusina, Lazec, Graesnica, and Dragos. Presently these four societies function independently. Each has its own management and statute, but they act jointly.

THE "PRESPA" MACEDONIAN CHARITABLE SOCIETY was founded in 1961 when the number of immigrants from Prespa in Toronto increased. In 1983 the society was registered before the Canadian authorities under the name "Macedonian Prespa Charitable Society" with its own statute. In the statute itself on the other hand, the name of the society is "Prespa" Charitable Society of Prespa and Resen.

The "Prespa" charitable society brings together the Macedonians who come from the Prespa region regardless of what part of Prespa they belong to.

THE "ZDRUZENI BRANOVI" (JOINT WAVES) CULTURAL, EDUCATIONAL AND SOCIAL CHARITABLE SOCIETY. In November 1980 a temporary executive board was formed who was to take steps toward establishing a society that would bring together the residents from the regions of Ohrid, Struga, Debar, and Kichevo. On 7 February 1981 a member's assembly was held at which a decision was reached to elect an official management and choose a name for the society.

The "Zdruzeni branovi" cultural, educational and social society took active participation in the life of the immigrants in Toronto. In 1992 it participated in activities for collecting medicines for Macedonia.

THE „PRILEP" CULTURAL AND EDUCATIONAL SOCIETY. This society was founded in 1990. It collaborated closely with several societies in Toronto, especially the Mariovo and Bitola societies.

Исто така, во Торонто постојат и следните друштва: „Полог“, „Граешница“, „Обединети Мариовци“, „Скопје“, „Брајчино“, „Љубојно“, „Евла“, „Велушина“, „Драгош“, „Горничево“, „Лажец“, „Болно“, „Арменско“, „Трнава – Правино“, „Статица“, „Зелениче“ и др.

МАКЕДОНСКА ФОНДАЦИЈА ЗА ПОМОШ НА ДЕЦА. Оваа хуманитарна организација е регистрирана на 6 март 2002 година во Торонто. Таа ги помага сите деца, особено децата во Македонија кои настрадале во војната.

МАКЕДОНСКИ МУЗИЧКИ СОСТАВИ. Во Торонто постојат поголем број македонски музички состави. Меѓу познатите оркестри се: „Децата од Буф“, „Илинден“, „Изграев“, „Бисер“ и други. Исто така, поголемиот број играорни групи имаат свои оркестри.

КАНАДСКО-МАКЕДОНСКА ФУДБАЛСКА ЛИГА. На просторот на Канада во минатото и денес постојат повеќе македонски фудбалски клубови. Некои од нив им припаѓаат на селските спомагателни друштва, а некои на македонските црковни општини. Во повеќето случаи ваквите фудбалски клубови главно настапуваат за време на пикниците или пок на некои свечености.

Во 1984 година била формирана Канадско-македонската фудбалска лига во Торонто, во чиј состав влегле следниве македонски фудбалски клубови: „Солун“, „Вардар“, „Мариово“, „Скопје“, „Победа“, „Охрид“, „Партизани“, „Брајчино“, „Здружени бранови“ и „Македонија“. Во 1987 година, Канадско-македонската фудбалска лига се прошири со клубовите „Буф“ и „Преспа“.

Во последните неколку години фудбалските екипи на „Скопје“, „Вардар“, „Солун“ и „Македонија“ постигнувале добри резултати во лигите, а биле победници и на многу турнири организирани во Онтарио, како и во државата Њујорк. Оваа традиција ја продолжил и новоформираниот клуб „Македонски звезди“ составен од најдобрите играчи од Македонската фудбалска лига. „Македонски звезди“ ги зазел првите места во лигата и во купот на лигата, а бил победник и на традиционалниот турнир во Бафало, САД.

За време на илинденските прослави, во организација на „Обединети Македонци“, се одржува такандречениот Илинденски фудбалски куп, на кој се натпреварувале сите македонски фудбалски клубови за освојување на Илинденскиот трофеј.

Македонските фудбалски тимови учествувале и во натпреварите за време на одржувањето на македонските црковни собири, како и за време на пикниците, на селските и околиските друштва во Торонто.

Фудбалската игра меѓу Македонците во Канада има големи традиции и е една од најпопуларните спортски игри.

КАНАДСКО-МАКЕДОНСКА ХОКЕАРСКА ЛИГА. Еден од најомилените спортиви меѓу младите Македонци во Канада е, секако, хокејот на мраз.

There are other societies in Toronto including the following: "Polog", "Graeshnica", "Obedineti mariovci (United Residents of Mariovo)", "Skopje", "Brajcino", "Ljubojno", "Evla", "Velushina", "Dragosh", "Gornichevo", "Lazhec", "Bolno", "Armencko", "Trnava-Prasino", "Statica", Zeleniche and others.

MACEDONIAN FOUNDATION FOR HELPING CHILDREN. This humanitarian organization was registered on 6 March 2002 in Toronto. It helps all the children especially the children in Macedonia who were victims of the war.

MACEDONIAN MUSIC GROUPS. In Toronto there are a large number of Macedonian music groups. Better known orchestras include: "Decata od Bul" (The Children of Bouf), "Ilinden", "Izgrev", "Biser", and others. The majority of dance groups also have their own orchestras.

CANADIAN-MACEDONIAN FOOTBALL LEAGUE. In Canada there have been and continue to be a number of Macedonian football clubs. Some of these belong to the village charitable societies, and some to the Macedonian church communities. In most cases these football clubs mainly play at picnics or other festivities.

In 1984 a Canadian-Macedonian football league was established in Toronto. It included the following Macedonian football clubs: "Solun", "Vardar", "Mariovo", "Skopje", "Pobeda", "Ohrid", "Partizani", "Brajchino", "Zdruzheni branovi", and "Makedonija". In 1987 two new associations, "Bouf" and "Prespa" joined the Canadian -Macedonian football league.

In recent years the "Skopje", "Vardar", "Solun", and "Makedonija" football teams achieved good results in the leagues, and were winners of many tournaments organized in Ontario and New York State. This tradition was continued by the newly established club, "Makedonski zvezdi" (Macedonian Stars), which had the best players in the Macedonian football league. The "Makedonski zvezdi" club won first places in the league, and the league cup, and was winner of the traditional tournament in Buffalo, USA.

During the Ilinden celebrations the "Obedineti Makedonci" organized the so-called Ilinden Football Cup in which all of the Macedonian football clubs competed to win the Ilinden trophy. These Macedonian football teams also participated in competitions held during the Macedonian church assemblies, and during the picnics of the village and regional societies in Toronto.

Football is quite traditional among the Macedonians in Canada and is one of the most popular games.

CANADIAN-MACEDONIAN HOCKEY LEAGUE. One of the favorite sports among the young Macedonians in Canada is by all means ice-hockey. This was most probably influenced by the position that ice-hockey as a sport takes up in the life of the

Веројатно тоа е одраз на местото што хокеарскиот спорт го зазема во животот на Канаѓаните. Таму, подолго време постоела „Канадско-македонската хокеарска лига“, во чиј состав биле: „Обединети Македонци“, „Македонско сирење“, „Македонска ресторанска кооперација“, „Канадски федерации МФГ“, „Наб хил фармс“, „Кристален мраз“ и др. Притоа, Македонци – хокејари играат и во највисоките тимови на Канада.

ОТВОРЕНИОТ МАКЕДОНСКИ ГОЛФ ТУРНИР во Торонто постои од 1942 година, а бил основан од познат македонски иселеник и бизнисмен. На оваа спортско-рекреативна манифестација главно учествуваат канадски бизнисмени од македонско потекло, чии семејства биле дојдени во Канада пред Втората светска војна. Учесниците на турнирот од организаторот добиваат награди во вид на кали, кошули со македонското знаме и др. Победникот на турнирот добива специјален пехар. Турнирот се одржува во јули секоја година.

7. АДРЕСИ НА МАКЕДОНСКИТЕ ПРАВОСЛАВНИ ЦРКВИ ВО КАНАДА

1. Macedonian Orthodox Church
Епархијски Соборен Храм
St. Clement of Ohrid
76 Overlea Blvd.
Toronto, ONT. M4H 1C5
Tel.: (416) 421 – 7451 / 421 – 0721

2. Macedonian Orthodox Church
St. Ilja
1775 Bristol Rd.
Mississauga, ONT. L5M 2Y5
Tel.: (905) 615 – 0777 / 585 – 8865

3. Macedonian Orthodox Church
St. Dimitrija Solunski
201 Main St.
Markham, ONT. L3P 1Y4
Tel.: (905) 471 – 5555 / 471 – 5580

4. Macedonian Orthodox Church
St. Mary (Bogorodica)
50 Augusta St.
Cambridge, ONT. N1R 1G1
Tel.: (519) 220 – 1527

Canadians. For a long time there used to be a "Canadian-Macedonian Hockey League" which included: "Obedineti Makedonci" (United Macedonians), "Makedonsko sirenje" (Macedonian Cheese), "Makedonska restoranska kooperacija" (Macedonian Restaurant Cooperation), "Canadian Feed Screws MFG" ("Kanadski federacij MFG"), "Nub Hill Farms", "Kristalien mraz" (Crystal Ice), and others. At the same time Macedonian hockey players play in the best teams in Canada.

MACEDONIAN OPEN GOLF TOURNAMENT. This tournament has existed in Toronto since 1942 and was founded by a well known Macedonian immigrant and businessman. Main participants in this sports and recreational manifestation are Canadian businessmen of Macedonian descent whose families came to Canada before the Second World War. Participants in the tournament receive from the organizer prizes such as caps, shirts with the Macedonian flag, and other things. The winner of the tournament receives a special cup. The tournament takes place in June every year.

7. ADDRESSES OF MACEDONIAN ORTHODOX CHURCHES IN CANADA

5. Macedonian Orthodox Church

St. Nedela
485 Bayly St. W.
Ajax, (Pickering), ONT. L1S 6M7
Tel.: (905) 426 - 5355 / 426 - 7217

6. Macedonian Orthodox Church

St. Naum of Ohrid
235 Kensington AVE.N.
Hamilton, ONT. L8L 7N8
Tel.: (905) 545 - 4818 / 548 5098

7. Macedonian Orthodox Church

St. Nikola
5225 Howard AVE.
La Salle (Windsore) ONT. N9H 1Z5
Tel.: (519) 966 - 6257

8. Macedonian Orthodox Monastery

St. Ilija
Toronto, ONT. M1J 3N8
685 McCowan Rd.
P.O. Box 66511
Tel.: (416) 490 - 0181

9. Macedonian Orthodox Church

St. Nikola
4721 Highway #7, PO Box 64730
Unionville, ONT. L3R 1M9
Tel.: (905) 420 - 0715

В ДЕЛ

МАКЕДОНСКА ВИСТИНА ДЕНЕС

ПРОГЛАШЕНИЕ НА СВЕТИ ДИМИТРИЈ СОЛУНСКИ:

КАКО ГОЛЕМ ХЕРОЈ ВО БЕДИТЕ ТЕ НАЈДЕ
ВСЕЛЕНАТА, СТРАДАЛНИЧЕ, ПОБЕДУВАЈКИ ГИ
НЕЗНАВЩИТЕ ПА, КАКОШТО ЗА СКРШИ АНЕВАТА
ГОРДОСТ, А ГЭ ПОТТИКНА НА СМЕЛ ПОДВИГ
НЕСТОРА, ТАКА СВЕТИ ДИМИТРИЈ, НА ХРИСТА БОГА
МОЛИ СЕ, ДА НИ ДАРУВА ГОЛЕМА МИЛОСТ.

PART V

A MACEDONIAN TRUTH TODAY

TROPARION OF ST. DIMITRIJ SOLUNSKI:

THE WORLD HAS SEEN YOU IN AFFLICTIONS O PASSION-BEARER, AS A GREAT WARRIOR VANQUISHING THE NATIONS, YOU SUBDUED THE FOOLISHNESS OF LEO, AND IN BATTLE YOU BOLSTERED THE COURAGE OF NESTOR. PRAY TO CHRIST OUR GOD, O HOLY DIMITRIJ, THAT HE WILL GRANT US MERCY.

ЛИТЕРАТУРНА МИСЛА

THE ANNUAL **МАКЕДОНИЈАМ**

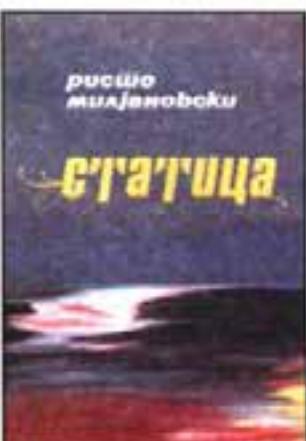
СВЕТСКИ САМУЧАС
ОИУМАН, ТОН & СОН, БЕГИ

СТ. СИРИЛ & МЕТОДИЈ
МАКЕДОНСКА ОФИЦИЈАЛНА ЕКСПОЗИЦИЈА
СТВ. ЛАКЕ АВЕ ВЛАДЕЛ - НЬЮ ЏОРК

рисашо
мијајеновски

СТАГИЦА

МАКЕДОНСКИ ЗВОР

HAPPY
EASTER

МАКЕДОНСКИ НАРОДНИ
ПРИКАЗНИ ОД БРЕГОТ НА
ПРЕСПАНСКОТО ЕЗЕРО
РАСКАЖАНИ ОД СЛАВЕ
ЈАНКУЛОВСКИ - ГРЧЕВСКИ

БЕРА ДРЖОВСКА - ПЕТРЕВСКА

ДАЛЕЧНИ КОРЕНИ

РИДА ШИФНОВСКА

БИСЕРНИ КАЛПОН
ОД НИШАРА

ЈАДЕК ВОЛФАКС, ЈОВАНКА
ВОЛФ - ЧЕЧЕВСКА - ПОДИЧА

SOUTH WINDS ЈУЖНИ ВЕТРОВИ

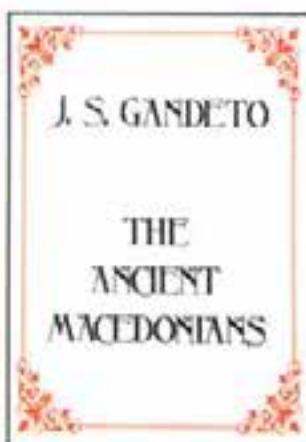
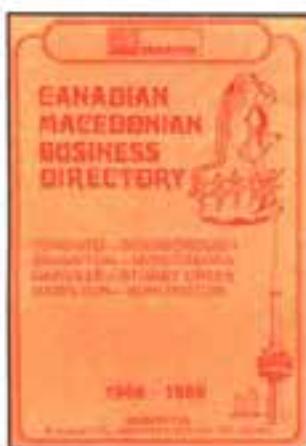
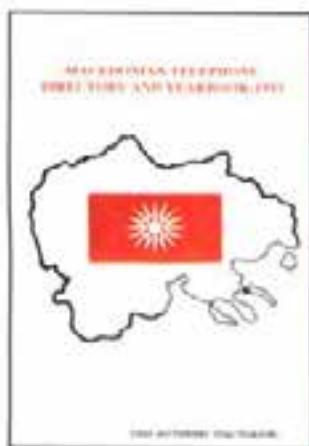
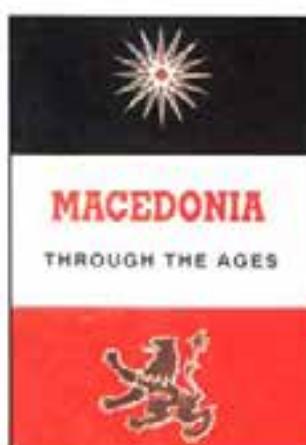

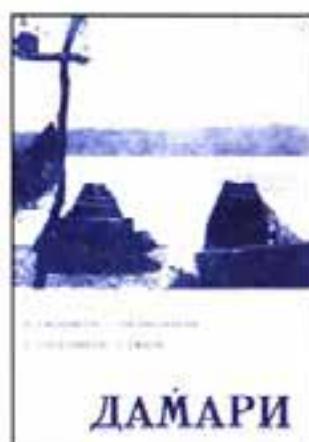
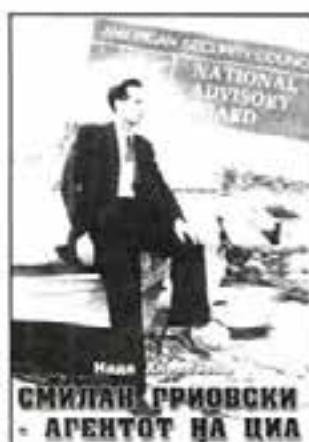
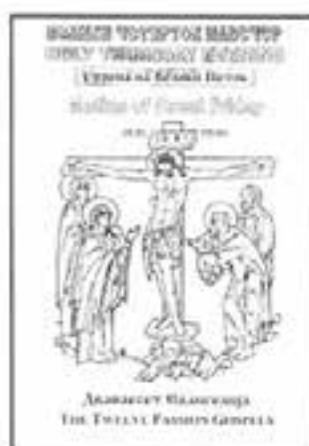
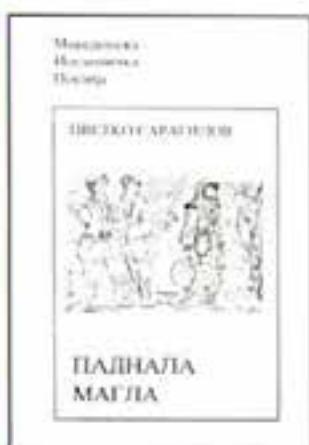
СИМЕ ЈАНОВСКА

МАКЕДОНИЈА

ЗАЧЕТОЦИ НА ПРАВАТА
ИДИОЛА ВО ЕВРОПА

MACEDONIAN NATIONAL RADIO

МАКЕДОНСКО НАЦИОНАЛНО РАДИО

Македонски Глас

САМОСТОЈНО НЕЗАВИСНО РАДИО

For Program Times & Station
Call: (905) 474-3336

Ова Радио е со гласен
дијалогтар на чујовс
Вести, Поздрави, Честитки
Реклами, Пораки,
Соопштења и друго

Listen to the Macedonian Radio Program

Voice of Macedonia

Слушајте ја
Македонската Радио Програма
Глас од Македонија

On CHIN FM 100.7
Sundays 7:00 p.m.

On CHIN AM 1540
Monday to Friday 7:00 p.m.

За Пораки и Реклами Јавите се на:
Dragica Belchevski
(416) 691-7184

Macedonian Edition

Македонско Едитион
Македонска Радио Програма
Македонски Глас

Alternate Saturdays at 10am
Radio Call 98

Pobeda Piskaceva
Producer

(416) 503-2285 (416) 503-3300
Telephone Fax

Email: mpg@juno.ca

18 25th Street #4
Toronto Ontario M8V 3P3

МАКЕДОНСКА РАДИО ПРОГРАМА

ЧУВА ДИНЕРА МАКЕДОНИЈА
на АМ 1450

Слушај Себесија од 9-10 часот
предиздавач

За разгледи, пораки, поздрави,
честитки, поддршка и поддршка
информација во време со
Македонската Радио Програма
“Обединета Македонија”
поддржат ги иницијативите и
започнатија:

Драгица и Мицко
Димитрови
(905) 265-2197

10 Century Drive, Vaughan, ON L4L 2C8

Македонски Корени
Телевизиска Програма

Macedonian Heritage
TV Program

A Program Dedicated to Promoting the Culture and Heritage
of the Macedonian People and the Activities
of the Macedonian Community in Canada

Watched by Macedonians and their Friends
Across the Province of Ontario:

On CFMT-TV, Channel 47 in Toronto
For Program Schedule visit:
www.mmedia.ca/makedonikotvinfo

NP
Macedonian Productions
Bill Yancoff
Producer

(416) 265-7860

NP
Macedonian Productions
161 Michael Avenue, Suite 200
Markham, Ontario, L6A 4G2

MACEDONIAN RADIO PROGRAM

ОРО МАКЕДОНСКО

"MAKE DONIA"
Radio Program
WPTN 1450 AM
Every Saturday 7-8pm

MACEDONIAN RADIO PROGRAM

Vera Shvrgovska
973-340-3210

РДАДО
МИЛАН МАКЕДОНСКИ
На 1000 години
Србия - Македонија
8 до 9

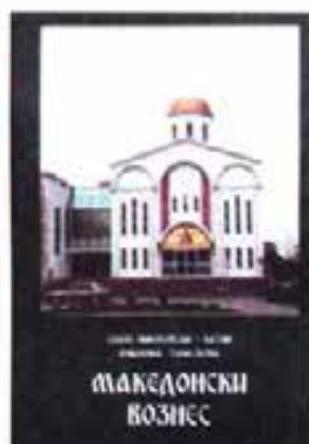
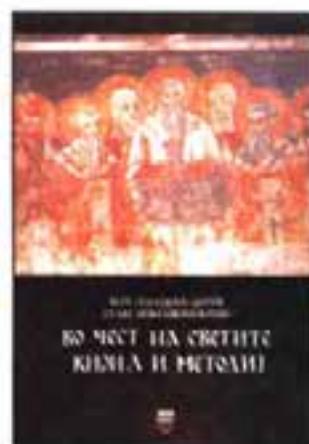
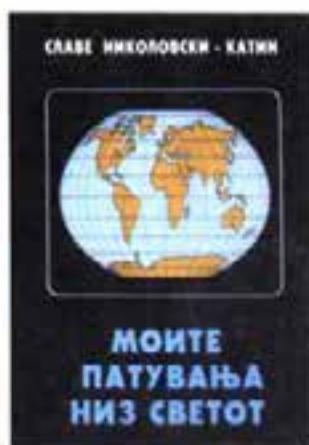
ПРЕДСДА ВИДЕО ЛИФАРОВСКА
ТВ: (416) 288-9262

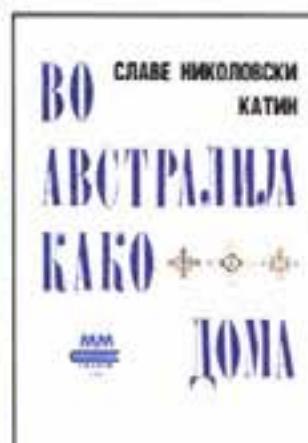
MACEDONIAN RADIO

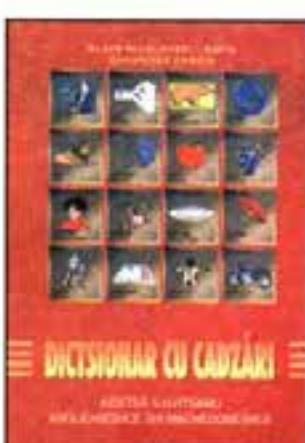
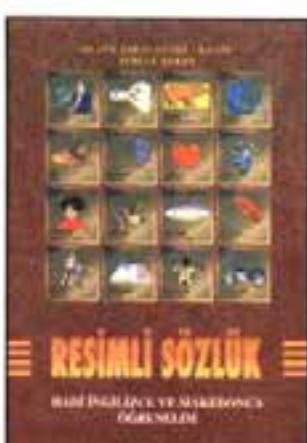
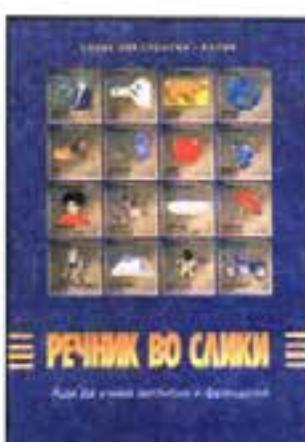
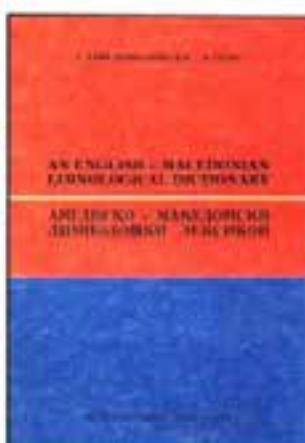
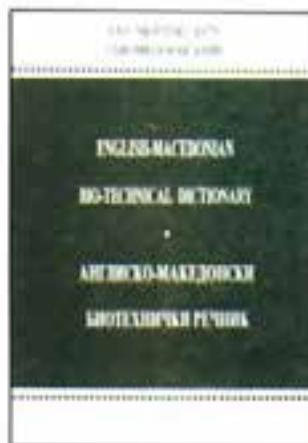
Monday to Friday
8pm to 7:30 pm

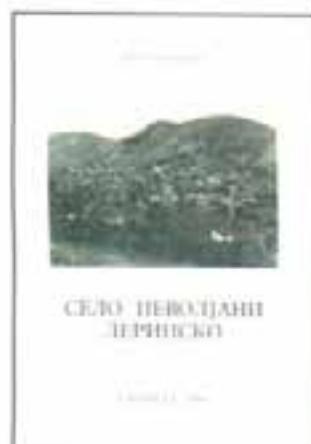
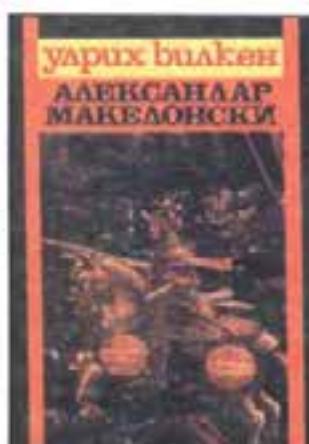
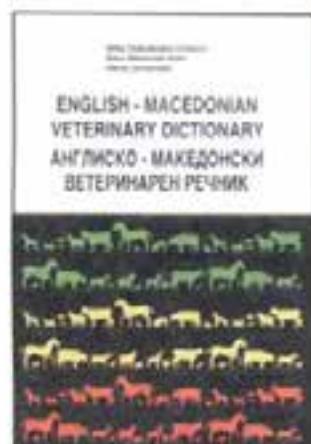
95.1
Bipa Nikolovski
(705) 788-8050

MACEDONIAN RADIO
VOICE OF MACEDONIA

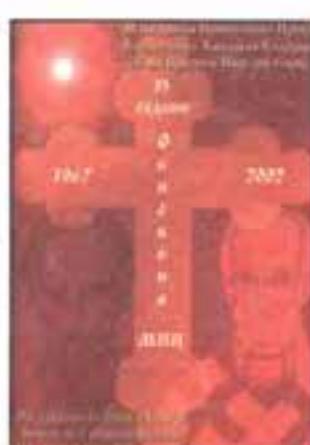

ДРУШТВО ЗА ИДАВАЧКА И ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ
"МАКЕДОНСКА ИСКРА" – Скопје
бул. „Кочо Рацин“ 10 Тел: 02 136-318

Slave NIKOLOVSKI – Katin
главни и одговорен уредник

SLAVE NIKOLOVSKI – KATIN
publicist and journalist

Bul. „Kočo Racin“ 10/17
Skopje, Republic of Macedonia
Tel./fax: +389 02 165-025
e-mail: slave_katin@yahoo.ca

СТАТУТ НА АМЕРИКАНСКО-КАНАДСКАТА МАКЕДОНСКА ПРАВОСЛАВНА ЕПАРХИЈА

I. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Американско-канадската македонска православна епархија во Соединетите Американски Држави и Канада е составен дел на автокефалната Светицлиментовиа Македонска православна црква, и е под канонска и духовна јурисдикција на мајката Македонска православна црква (во натамошниот текст МПЦ), со седиште во Скопје – Република Македонија.

Член 2

Своето верско учење и управување го усогласува со Уставот на МПЦ, а особено со Чл. 10 и Чл. 11 и се раководи со сите правилници, законски норми и духовно-канонски правила, со кои се раководи целата МПЦ.

Член 3

Јурисдикцијата на Американско-канадската македонска православна епархија ја опфаќа целата територија на Соединетите Американски Држави и Канада.

Член 4

Богослужбениот јазик на Американско-канадската македонска православна епархија е црковно-словенскиот и македонскиот јазик.

По потреба може да се користи и английскиот јазик.

Во администрацијата се употребува македонскиот јазик и неговото кирилично писмо; английскиот јазик се користи по потреба.

Член 5

Сите епархиски тела и органи на Американско-канадската македонска православна епархија имаат свој тркалезен печат, со грбот на Македонската православна црква; во средината, наоколу, во првиот круг, е испишан текстот: **Македонска православна црква, а во вториот круг: Американско-канадска македонска православна епархија, и во средината – називот на телата и органите на Епархијата.**

STATUTE OF THE AMERICAN-CANADIAN MACEDONIAN ORTHODOX DIOCESE

I. BASIC PROVISIONS

Article 1

The American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese in the United States of America and Canada is an integral part of the autocephalous Saint Clement's Macedonian Orthodox Church, and is under the canonical and religious-spiritual jurisdiction of the Macedonian Orthodox Church (herein after referred to as MOC), the Archbishopric of which is in Skopje-Republic of Macedonia.

Article 2

It patterns its Religious Doctrine and Administration according to the Constitution of the MOC, in particular with Article 10 and Article 11, and governs with all by laws, law provisions and spiritual-canonical regulations, with which the entire MOC governs itself.

Article 3

The jurisdiction of the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese encompasses the entire territory of the United States of America and of Canada.

Article 4

The language of the religious services of the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese is Church-Slavic and Macedonian.

The English language, also, can be used when necessary.

Within the Administration, the Macedonian language is used with its Cyrillic script: the English language is used when necessary.

Article 5

All Diocesan bodies and organs of the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese posses their own round seal. The seal's design bears the insignia of the Macedonian Orthodox Church in its centre. Around it, in the first circle is the text: "Macedonian Orthodox Church" and in the second circle is the text: "American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese", and in the middle is the title of the bodies and the organs of the Diocese.

Печатите и штемпилите на Епархијата и црквите се двојазични: на македонски и на английски јазик а, заради еднообразност и правилност во изработувањето, ги изработка Епархискиот управлен одбор.

II. ЕПАРХИСКА УПРАВА

Член 6

Телата и органите на Епархијата се:

- Црковно епархиски, и
- Црковно-управни.

Член 7

Американско-канадската македонска православна епархија во црковно-административен поглед е поделена на архиерејски намесништва, парохии и манастири.

Член 8

За евентуална промена од црковно-административен и друг карактер во Американско-канадската македонска православна епархија, одлучува Светиот архиерејски синод на МПЦ, по предлог на Епархиското собрание и со согласност на надлежниот епархиски архиерей.

Член 9

Освен свештените лица, сите членови на сите тела и органи на Епархијата, кога стапуваат на должност, полагаат заклетва.

Текстот на заклетвата гласи:

„Јас (н.н.), избран член на ова црковно тело (овој црковен орган), се заколнувам во семојниот Господ Бог, дека на Македонската православна црква и на својата татковина ќе им бидам верен и одан, ќе го чувам Уставот на Македонската православна црква и Статутот на Американско-канадската македонска православна епархија. Ќе живеам и ќе работам според ученьето на светото православие, а своите должности ќе ги извршувам совесно и одговорно и ќе ги чувам службените тајни на Црквата.

Како ова ќе го исполнувам, така нека ми помогне Господ Бог, Пресветот Божја мајка света Богородица, светите наши просветители, солунските браќа свети Кирил и свети Методиј, свети Климент и свети Наум Охридски, сите Македонски светители и сите Светии.“

Член 10

Епархиските власти решаваат независно и самостојно по сите прашања што се во нивната компетенција, а се во согласност со Уставот на МПЦ и овој Статут. Решенијата се извршни.

Доколку се установи дека истите не се усогласени со законите на Соединетите Американски Држави и Канада, тогаш против нив може да се бара заштита.

The seals and the stamps of the Diocese and the Communities are bilingual: Macedonian and English languages. To insure their uniformity and correctness in their production, they are ordered by the Diocesan Executive Board.

II. DIOCESAN ADMINISTRATION

Article 6

The Bodies and the Organs of the Diocese are:

- a) Church-Ecclesiastical and
- b) Church-Governing

Article 7

The American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese, in the Church-administrative view, is divided into Bishopric Districts, Communities and Monasteries.

Article 8

For eventual changes of a Church-administrative and other character within the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese, decides the Holy Bishops' Synod of the MOC, with a proposal by the Diocesan Assembly and with the agreement of the Diocesan Bishop in charge.

Article 9

Except for the clergy personnel, all members of all the bodies and the organs of the Diocese, upon acceptance of their duties, take an oath.

The context of the oath is as follows:

"I (First and Last Name), elected member of this Church body (this Church organ), take an oath in the name of the Almighty God, that I will be trustworthy and devoted to the Macedonian Orthodox Church and to my fatherland, and that I will preserve the Constitution of the Macedonian Orthodox Church and the Statute of the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese. I shall live and work in compliance with the Holy Orthodox Creed, that I shall execute my duties conscientiously and objectively and that I shall keep the official secrets of the Church.

As I am fulfilling this, may I be helped by the Almighty God, the Holiest Mother of God, Saint Mary, our holly teachers and writers, the brothers from Solun, St. Cyril and St. Methody, St. Clement and St. Naum of Ohrid and all of the Macedonian Saints.

Article 10

The Diocesan authorities independently decide on all issues within their competence, and which are in compliance with the Constitution of the MOC and this Diocesan Statute. All resolutions are binding.

If confirmed that these resolutions are not in compliance with the laws of the United States of America and Canada, protection against them can be pursued with appeal to civil authorities.

А. ЦРКОВНО ЕПАРХИСКА УПРАВА
Епархијски архиерей – Митрополит

Член 11

На чело на Американско-канадската македонска православна епархија стои епархијски архиерей – митрополит, кого го избира и назначува Светиот архијерејски синод на МПЦ, а неговото седиште е во Епархијата, согласно со Уставот на МПЦ.

Член 12

Епархијскиот архиерей на Американско-канадската македонска православна епархија ги има сите права и должности предвидени со светите канони и со Уставот на МПЦ, како и според другите црковни прописи.

Надлежниот епархијски архиерей е духовен и административен старешина на Епархијата, ја претставува Епархијата и раководи со целиот црковен и духовен живот и со поредокот во неа.

Епархијскиот архиерей својата црковно-епархијска власт ја врши самостојно, во соработка со свештенството и свештеномонаштвото, во сите доктрички, вероучителски и литургиски прашања, а црковно-управните и материјално-финансиските работи, заедно со Епархијскиот управен одбор и другите тела и органи на Епархијата.

Член 13

Правата и должностите на епархијскиот архиерей:

1. Го чува и просветува свештенството и народот во Епархијата, со зборови, дела и пастирски посланија.
2. Меѓу својот православен народ, ја пази и чува православната вера од ученьја спротивни на православието.
3. Се труди и дава благослов да се формираат нови цркви и манастири. Одобрува изработка на икони и други сакрални работи за црквите.
4. Настојува сите цркви и манастири да бидат снабдени со одејанија, свети сосуди, свештени книги и навреме да се извршуваат сите религиозни обреди и свештенодејствија.
5. Го чува и заштитува правилниот поредок на светите богослужби.
6. Осветува нови цркви, манастири и објекти во Епархијата.
7. Дава одобрение на сите градби и дроградби; се грижи сите црковни објекти да се градат во православен македонски стил и истите да бидат обезбедени со православни икони, а и верниците да се обезбедуваат во домовите со православни икони.
8. Ракополага достојни и квалификувани лица во свештеноѓаконски и свештенички чин. Истите ги упатува на должност и им издава грамоти.
9. Се грижи за свештеничкиот и монашкиот кадар на Епархијата.

A. CHURCH-ECCLESIASTICAL ADMINISTRATION**Diocesan Bishop – Metropolitan****Article 11**

The Head of the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese is the Diocesan Bishop-Metropolitan, who is elected and appointed by the Holy Bishops' Synod of the MOC. His office is in the Diocese, in accordance with the Constitution of the MOC.

Article 12

The Diocesan Bishop of the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese has all the rights and obligations which are provided with the Holy Canons and with the Constitution of the MOC and he carries out his duties in compliance of them, and of all other Church ordinances.

The Diocesan Bishop in charge is the spiritual and administrative leader of the Diocese. He represents the Diocese and he supervised the entire religious and spiritual life and order within the Diocese.

The Diocesan Bishop executes his Church Ecclesiastical authority and deals with all ecclesiastical and liturgical issues independently, with the cooperation of the clergy and the monastic personnel. He carries out his Church-administrative, material and financial duties with the cooperation of the Diocesan Executive Board and the other bodies and organs of the Diocese.

Article 13**The Rights, Duties and Obligations of the Diocesan Bishop**

1. He protects and educates the clergy and the communityioners within the Diocese with words, acts and Pastoral Epistles.
2. Among his Christian people, he protects, maintains and defends the Christian Religion against doctrines that are against Christianity.
3. He encourages and gives his blessings for the formation of new Communities and Monasteries. He approves the creation of icons and other holy and sacramental articles for the Communities.
4. He strives that all Communities and Monasteries are provided with priestly vestments, holy chrism, holy antiminses, books of worship and he insures that all religious services and religious activities are performed correctly and on time.
5. He protects and maintains the proper ecclesiastic order of the holy and religious services.
6. He Consecrates new Churches, Monasteries and other community buildings within the Diocese.
7. He approves the building of all church objects and expansions and he strives that all churches' objects are built in Macedonian orthodox style and he insures that they, and the homes of the communityioners are provided with orthodox icons.
8. He ordains qualified and worthy persons into the ranks of deacons and priests, and he delegates to them their appropriate duties and he supplies them with proper chapters.
9. He grooms priests and monastic persons for the needs of this Diocese.

10. Дава канонски отпуст и прием на свештени и монашки лица; истите ги назначува и разрешува.
11. Именува и разрешува свој архиерејски заменик од редот на свештените лица од обата реда, а за тоа го известува Светиот архиерејски синод на МПЦ.
12. Именува епархиски вероучители, како и исповедници на свештените и монашките лица во Епархијата.
13. По предлог на манастирските старешини, или по своја одлука, замонашува достојни лица во монашки чин.
14. Дава разрешување за црковно-брачни спорови и други забрани според црковните прописи.
15. Упатува во Епархијата да се формираат религиозни, културно-просветни и социјално-спомагателни секции, за напредокот и за доброто на македонскиот православен народ.
16. Му предлага на САС на МПЦ за одликување со највисоки одличија свештени и свештеномонашки лица, а и самиот одликува во своја надлежност, согласно со светите канони и Уставот на МПЦ.
17. Дава отсуство на свештените и монашките лица.
18. Определува заменици за отсутните свештеници и службеници во својата Епархија.
19. Води секаков надзор над свештенството и службениците.
20. Во случај на времено затворање на црквата, определува место за чување на нејзините свети реликвии.
21. Врши канонски посети во својата Епархија.
22. Ги потврдува и одобрува избраните членови на црковните управи на Епархијата.
23. Настојува сите наредби и одлуки од повисоките органи на МПЦ навремено да се спроведуваат во дело.
24. За уставноста и законитоста на својата работа одговара пред САС на МПЦ.
25. Суди на свештени лица од обата реда за помали престапи и за дисциплински прекршоци и казнува со: усна опомена, укор, епитимија до 15 дена, забрана на свештенодејство до еден месец, а за поголеми вини ги предава на Епархискиот црковен суд.
26. Се грижи сите тела и органи да ја вршат својата обврска во Епархијата.
27. Осудените лица од црковните судови ги отстранува од служба и на нивно место определува заменици.
28. На САС на МПЦ му поднесува годишен извештај за работата во Епархијата, со предлози и мислења за поуспешно делување на црковниот и културниот живот.
29. Врши и други работи што произлегуваат од Уставот на МПЦ, а кои не се предвидени со овој Статут.

10. He gives canonical receptions and farewells to priests and monastic persons; he appoints them and releases them from duty.
11. He appoints and releases his own Vicar from among the clergy from both orders, and in doing so, he notifies the Holy Bishops' Synod of the MOC.
12. He appoints the Diocesan preachers and confessors for the priests and monastic persons in Diocese.
13. At suggestion of the monastic priors, or by his own decision, he ordains worthy persons into the monastic rank.
14. He gives approval for the dissolution of the church marriages and other prohibitions according to ecclesiastic regulations.
15. He directs the Diocese in the formation of religious, humane, cultural-educational and socially helpful sections, for the good and the advancement of the Macedonian orthodox people.
16. He recommends to the HBS of the MOC to award, with the highest honor, clergy and monastic persons. Within his Diocese, he is in competence to honor the clergy himself, according to the Holy Canons and the Constitution of the MOC.
17. He grants leave of absence to the clergy and to the monastic persons.
18. He designates substitutes for the absent clergy and employees in his Diocese.
19. He supervises all activities of the clergy and the employees in his Diocese;
20. In the case of a periodic closing of the church, he designates the location for safekeeping of all the holy relics and articles.
21. He makes canonical visits within his Diocese.
22. He confirms and approves the elected members of the Church Administrative Boards in his Diocese.
23. He insures that all orders and decisions from the higher Ecclesiastic Governing bodies and organs of the MOC are carried out in a timely manner.
24. For the constitutionality and lawfulness of his work, he answers to the HBS of the MOC.
25. He judges the clergy from both orders in regard to minor disciplinary infractions and he administers the following punishment: verbal warning, reprimand, a restriction from worship for up to 15 days and a restriction from worship for up to one month. For major infractions, he hands over the cases to the Diocesan Ecclesiastical Court.
26. He insures that all Governing bodies and organs carry out their duties in the Diocese.
27. He removes from duty the convicted persons by the Ecclesiastical Courts and designates their replacements.
28. He submits an annual report to the HBS of the MOC, which reflects the state of affairs within the Diocese, with recommendations and ideas which will have more successful influence towards the religious and cultural life, and
29. He performs other duties patterned by the Constitution of the MOC, but which are not covered in this Statute.

Член 14

Надлежниот епархијски архиерей со овластување и благослов, во црковно-административните работи го заменува неговиот архиерејски заменик. Тој, по негово писмено овластување, го заменува и во судско-правните работи.

Член 15

Епархијскиот архиерей поставува секретар и други административно-технички лица во Епархијата.

Секретар на Епархијата може да биде свештено лице, од обата реда, кое ги исполнува потребните квалификации.

Б. ЦРКОВНО-УПРАВНИ ТЕЛА И ОРГАНИ**Епархијско собрание****Член 16**

Епархијското собрание на Американско-канадската македонска православна епархија е тело на свештеници и верници, претставници на сите македонски православни цркви и манастири од Епархијата. Тоа е највисоко законодавно и црковно-управно тело за сите административни и материјални работи во Епархијата.

Член 17

Членови на Епархијското собрание се:

а) по звање: епархијскиот архиерей;
б) по положај: архиерејскиот заменик, старешините на манастирите и сите редовни парохиски свештеници и претседателите на црковните одбори на црквите;

в) по избор: еден член мирско лице, избран и делегиран од црквата, кого го избира Црковниот одбор, на генералните изборни членски собранија на црквите.

Член 18

Македонските православни цркви кои немаат редовен парохиски свештеник, во Епархијското собрание се застапени само со претседателот и делегираниот член.

Член 19

Претседателот на Епархијското собрание е епархијскиот архиерей. Ако архиерејот е спречен да присуствува на седницата на Собранието, по негово овластување, со Епархијското собрание претседава неговиот архиерејски заменик.

Потпретседателот на Собранието се избира од редот на мирските лица.

Мандатот на потпретседателот трае две години; мандатот може да му се продолжи уште на две години на Избирачкото епархијско собрание, со натполовично мнозинство гласови од присутните делегати.

Article 14

Diocesan Bishop in charge, with his approval and blessing, for church-administrative matters, is represented by his appointed Vicar. The Vicar, with a written approval by the Diocesan Bishop, can also, represent him in the judicial-legal matters.

Article 15

The Diocesan Bishop appoints a secretary and other administratively technical personnel within the Diocese.

The Diocesan Secretary can be a clergy person from both orders, who fulfills the required qualifications.

B. CHURCH-GOVERNING BODIES & ORGANS**Diocesan Assembly****Article 16**

The Diocesan Assembly of the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese is a body comprised of priests and lay persons, who are representatives from all Macedonian Orthodox Churches and Monasteries within the Diocese. It is the highest legislative and Church-Governing body for all administrative, material and financial matters in Diocese.

Article 17

Members of the Diocesan Assembly are:

- a) by title: Diocesan Bishop;
- b) by position: The Bishop's Vicar, the Priors, all regular community priests and the Presidents of the Church Administrative Boards of the communities.
- c) by election: one member- a layperson, from each community, who is elected as a Delegate, by the Church Administration at the General-Elective Assembly sessions of the communities.

Article 18

The Macedonian Orthodox Churches, which do not have a regularly assigned community priest, are represented in the Diocesan Assembly only by the President and the elected Delegate.

Article 19

The President of the Diocesan Assembly is the Diocesan Bishop. If the Diocesan Bishop is unable to attend the Diocesan Assembly session, he assigns his Vicar to lead the session.

The Vice-President of the Diocesan Assembly is a lay person, who is elected from among the members of the Diocesan Assembly.

Потпретседателот, по својот положај, е редовен член на Епархискиот управен одбор.

Секретарот на Епархиското собрание е епархискиот секретар, кој има само советодавна функција.

Член 20

Мандатот на членовите на Епархиското собрание им трае две години.

Член 21

Епархиското собрание го свикува епархискиот архиереј, односно неговиот архиерејски заменик на територијата на оваа Епархија и тоа еднаш годишно за редовно заседание, а вонредно по потреба. Заседанието треба да биде свикано најмалку 14 дена пред одржувањето.

Член 22

Кога некој член на Епархиското собрание престанал да биде член на Управниот одбор на црквата, нему веднаш му престанува и членството во Собранието. Црковната управа делегира друго новоизбрано лице во Епархиското собрание.

Доколку лицето кое излегло од Епархиското собрание било член на некое тело или орган на Епархијата, Епархиското собрание, на својата прва наредна седница, на негово место од своите редови избира нов член.

Член 23

Секој член на Епархиското собрание има право само на еден глас. Во случај на еднаков број гласови, одлучува гласот на претседавачот – епархискиот архиереј, односно неговиот заменик.

Член 24

Епархиското собрание полноправно и полноважно решава ако се присутни мнозинството негови членови, а одлучува со просто мнозинство на гласови од присутните членови.

Член 25

Епархиското собрание решава за сите ресори што се во негова надлежност, а кои се однесуваат на црковно-административната и материјално-финансиската работа, за црковните имоти и фондови на Епархијата, како и за други работи што произлегуваат од Уставот на МПЦ. Статутот на Епархијата и другите одлуки и решенија на повисоките тела и органи на МПЦ.

Член 26

Надлежност на Епархиското собрание:

- Ги прима и одобрува извештаите на епархииските тела.
- Ги одобрува завршната сметка и проект-буџетот на Епархијата.
- Се грижи за доброто и интересот на црквите во Епархијата и прима молби за нови цркви, ги разгледува и решава за нив, а потоа молбите ги

The Vice-President has a term of office which lasts two years; his term of office can be extended for two more years at the Elective Diocesan Assembly session, with a majority of more than one half of votes by the attending delegates.

The Vice-President, by his position, is a regular member to the Diocesan Executive Board.

The Secretary of the Diocesan Assembly is the Diocesan Secretary, who only has an advisory function.

Article 20

The Diocesan Assembly members have a term of office that lasts two years.

Article 21

The Diocesan Bishop or the Bishop's Vicar summons the Diocesan Assembly sessions. The regular sessions is called once a year and additional sessions are called when necessary. The session shall be scheduled with a notification of a minimum of 14 days in advance.

Article 22

When a Diocesan Assembly member's term of office expires as a member of the Church Administrative Board at the community he/she represents, then, immediately, his/her term of office as a member of some other Diocesan body or organ, the Diocesan Assembly, at its first regular session, elects a new member in his/her place from among its members.

Article 23

Every member of the Diocesan Assembly has a right to only one vote. In case of a tie during the decision-making proceedings, the vote of the leader of the session – the Diocesan Bishop or his Vicar shall break the tie.

Article 24

The Diocesan Assembly's decisions and resolution are legal and binding with a simple majority vote of approval, and if, during its decision making proceedings, the majority of its members are present.

Article 25

The Diocesan Assembly decides upon all business transactions that are within its sphere of competence and those transactions which pertain to church-administrative and material-financial matters, church properties and Diocesan financial funds and as well, as other matters which are patterned by the Constitution of the MOC, the Statute of the Diocese and decisions and resolutions from the higher Governing bodies and organs of the MOC.

Article 26

Duties and Responsibilities of the Diocesan Assembly:

1. It receives, examines and approves the reports of the Diocesan Bodies.
2. It approves the final financial report and projected budget of the Diocese.

испрака на одобрение до САС на МПЦ, односно Архиепископскиот црковно-народен собор.

4. Донесува одлуки за унапредувањето и контролата на имотите во Епархијата.

5. Донесува одлуки за платите и додатоците на епархиските службеници, архиерејскиот заменик, парохиските свештеници, како и редовниот епархиски архиереј.

6. Решава за давање помош на материјално послабите цркви, како и доделува позајмици или помош на црквите во изградба.

7. Помага на црквите со дотација за издршка на свештеникот, доколку е тоа потребно.

8. Донесува одлуки за епархиските материјални обврски од страна на црквите.

9. Се грижи за унапредувањето на Епархијата и организирањето на епархискиот духовен центар.

Член 27

Епархиското собрание избира делегати за Архиепископскиот црковно-народен собор на МПЦ.

Освен архиерејот, кој е по звање член на Црковно-народниот собор, архиерејскиот заменик и потпретседателот на Епархиското собрание, по положај, Епархиското собрание избира уште едно свештено и две мирски лица.

Избраните лица имаат свои заменици.

Член 28

Мандатот на изборните членови на Црковно-народниот собор им трае две години, а доколку во своите црковни управи бидат преизбрани и со тоа и во Епархиското собрание, мандатот ќе им трае четири години.

Доколку некој престане да биде член на Црковно-народниот собор, Собранието на негово место делегира друго лице.

Член 29

Член на Собранието може да биде лице, кое се одликува со верско-морални квалитети и е припадник на МПЦ.

Лица кои живеат во неблагословен брак од Црквата, не можат да бидат членови на Епархиското собрание и на другите тела и органи.

Членовите на Епархиското собрание се почесни. На истите им следуваат патни трошоци и надоместување за храна и престој во местото кога присуствуваат на седниците.

Епархиски управен одбор

Член 30

Епархискиот управен одбор (во натамошниот текст ЕУО), е извршно, управно и контролно тело во работењето на Епархијата, во административен и материјално-финансиски поглед и е извршен орган на Епархиското собрание.

3. It works for the well-being and the interest of the communities within the Diocese. It receives applications for the formation of new church communities, examines and decides upon them, then it sends the applications for approval to the Holy Bishops' Synod of the MOC and to the Archbishopric Church-people's Assembly.

4. It hands down decisions for the management and the control of the properties and funds of the Diocese.

5. It makes decisions regarding the salaries and the supplements for the Diocesan Bishop's Vicar, for the community priests and for the Diocesan Bishop.

6. It initiates resolutions for giving help to financially strapped communities and gives out loans or support to the churches under construction.

7. It helps the communities with supplementing the priests' salaries, if necessary.

8. It hands down decisions for assessing financial contributions to the Diocese by the communities, and

9. It strives for the advancement of the Diocese and the formation of a Diocesan spiritual center.

Article 27

The Diocesan Assembly elects and sends Delegates to the Archbishopric Church-people's Assembly of the MOC.

Besides the Diocesan Bishop, who is a member of the Church-people's Assembly by title, the Diocesan Bishops' Vicar and the Vice-President of the Diocesan Assembly, who are members by position, the Diocesan Assembly elects one more clergy person and two laypersons as Delegates to the Archbishopric Church-people's Assembly.

The elected Delegates have their substitutes.

Article 28

The term of the office for the elected members to the Archbishopric Church-people's Assembly is two years. If they are re-elected by their own Church Administration, as delegates to the Diocesan Assembly, their term of office shall be four years.

When the membership of the Delegate to the Archbishopric Church-people's Assembly elects another Delegate.

Article 29

A member of the Diocesan Assembly can be an individual who is distinguished by religious-moral qualities and who belongs to the MOC.

Persons who are engaged in a marriage which is not blessed by the Church can not be members of the Diocesan Assembly and other bodies and organs of the Diocese.

The members of the Diocesan Assembly are honorable. They are entitled to traveling expenses, food and lodging allowances when they have to attend the Diocesan Assembly sessions.

Diocesan Executive Board

Article 30

The Diocesan Executive Board (herein after referred to as DEB) is the executive, governing and supervisory body, in view of the administrative and the material-financial handling of the Diocese. Also, it is an executive organ of the Diocesan Assembly.

Член 31

Епархискиот управен одбор го сочинуваат:

1. Епархискиот архиереј, како претседател.
2. Неговиот архиерејски заменик.
3. Потпретседателот на Епархиското собрание.
4. Еден старешина на манастирите.
5. Две свештени лица.
6. Три световни лица.
7. Епархискиот благајник, и
8. Секретарот на Епархијата (кој има само советодавно право).

Членовите на ЕУО од точка 5 и 6 имаат свои заменици кои ги избира Епархииското собрание.

Членовите на ЕУО се почесни; кога се присутни на заседанијата им припаѓаат патни и други трошоци за престојот во местото на одржувањето на седниците.

Член 32

Надлежност на Епархискиот управен одбор:

1. Подготвува проект-буџет за приходите и расходите на Епархијата и истиот го поднесува на одобрение пред Епархииското собрание.
2. Подготвува завршна сметка на Епархијата за приходите и расходите, и за истите бара согласност од Собранието.
3. Подготвува годишни извештаи за целокупната работа на Епархијата во финансиско-материјалната и културно-просветната дејност.
4. Подготвува предлози за работата на Епархииското собрание.
5. Води контрола и надзор на црковните одбори во вршењето на должностите, административната работа, раководењето со фондовите, имотите и завештанијата на Епархијата.
6. Донесува писмен предлог за платите и додатоците на архиерејот, архиерејскиот заменик, свештениците и другите епархииски службеници.
7. Дава предлози за помагање на финансиски послабите цркви, како и за просветните институции на МПЦ.
8. Поднесува предлог за висината на епархиската материјална обврска на црквите кон Епархијата, и
9. Врши и други работи од материјална природа на Епархијата, како и од административно-организационен карактер, односно извршува задолженија дадени од Епархииското собрание и другите тела и органи на Епархијата.

Член 33

ЕУО е законски застапник и претставник на секоја македонска православна црква пред црковни, културно-просветни органи и организации и други институции и страни во Соединетите Американски Држави и Канада.

Article 31

The Diocesan Executive Board is comprised of:

1. The Diocesan Bishop, as its President;
2. The Diocesan Bishop's Vicar;
3. The Vice-President of the Diocesan Assembly;
4. One of the Priors of the Monasteries;
5. Two Clergy Persons;
6. Three Lay-persons;
7. The Diocesan Treasurer, and
8. The Diocesan Secretary (who only has an advisory function)

The members of the DEB in items 5 and 6 have substitutes, who are elected by the Diocesan Assembly.

The members of the DEB are honorable; they are entitled to traveling and other expenses during their stay at the location where the sessions are held.

Article 32

Duties and Responsibilities of the Diocesan Executive Board

1. It prepares the budget of assets and liabilities of the Diocese and submits it to the Diocesan Assembly for approval.
2. It prepares the final financial statement of the assets and liabilities of the Diocese and asks for approval by the Diocesan Assembly.
3. It prepares annual reports encompassing the entire business of the Diocese, concerning the material-financial and cultural-educational activities within the Diocese.
4. It prepares work proposals for the Diocesan Assembly.
5. It controls and monitors the Church Administrative Boards of the communities in the performance of their duties, administrative work and management of the funds, the properties and the legacies of the Diocese.
6. It submits a written proposal for adjustment in the salaries and supplements for the Diocesan Bishop, the Bishop's Vicar, the clergy and for all the other Diocesan employees.
7. It submits proposals for assistance to the financially weaker communities and for assistance to the educational institutions of the MOC.
8. It submits proposals for the amount of financial obligation by the communities toward the Diocese, and
9. It performs other duties of financial nature and of administratively organizational character and executes orders and resolutions handed down by the Diocesan Assembly and the other governing bodies and organs of the Diocese.

Article 33

The Diocesan Executive Boards is a lawful and legal representative of every Macedonian Orthodox Church in the Diocese, when dealing with religious, cultural-educational organizations and other institutions within the United States of America and within Canada.

Член 34

ЕУО се состанува еднош на шест месеци, а по потреба одржува и вонредни седници, кои ги свикува претседателот или неговиот архиерејски заменик.

Член 35

Претседателот, како и другите членови на ЕУО, за својата работа се одговорни пред Епархиското собрание.

Доколку се случи материјална или друга штета, од негрижа на било кој член на ЕУО, лицето е должно да ја надомести штетата и за истата лично да одговара.

Член 36

Секој член на ЕУО, кој е спречен да присуствува на закажаната седница, должен е благовремено да го извести претседателот или неговиот заменик, кој, во тој случај, го повикува заменикот на отсутниот.

Член 37

Предметите што не трпат одлагање и се од итен карактер, се решаваат президијално, или во потесен состав, кој го сочинуваат:

- архиерејот, или неговиот заменик,
- едно свештено лице, и
- едно мирско лице, од седиштето на Епархијата, или од близката средина на претседателот, или заменикот.

Таквите решенија мора да се поднесат на одобрение на ЕУО.

Член 38

ЕУО работи според Деловник, што го донесува и одобрува Епархиското собрание.

Член 39

ЕУО, како извршно тело на Епархиското собрание, има право да поднесе предлог до Собранието за измени и дополнување на овој Статут.

Има право да предложи и еднообразен правилник за сите цркви во Епархијата, кој го усвојуваат самите цркви, а го одобрува САС на МПЦ.

Член 40

Оваа Епархија во Архиепископскиот соборски управен одбор на МПЦ ќе биде застапувана со едно свештено лице и едно мирско лице, кои, од редовниот состав ги предлагаат делегатите за време на одржувањето на Црковно-народниот собор.

Овие членови имаат свои заменици од редот на оние кои што имаат мандат во Црковно-народниот собор.

Article 34

The DEB holds regular sessions once in every six months. Additional sessions are held when necessary. They are called by the Diocesan President (Bishop) or his Vicar.

Article 35

Both the president and the other members of the DEB are accountable for their work to the Diocesan Assembly.

In the event of financial losses and other material damage to the Diocese, caused as results of unconscientious work or negligence on the part of any member of the DEB that person shall be personally held responsible and shall be liable for the damage.

Article 36

Every member of the DEB, who can not attend the scheduled session, is obligated, in a timely manner, to notify either the President or his Vicar, who in turn shall invite the substitute of the absent member to that session.

Article 37

Issues of an urgent nature which are impossible to postpone, shall be resolved by a Special Executive Committee of the Diocesan Executive Board, which is comprised of:

- the Diocesan Bishop or his Vicar,
- one clergy person and
- one layperson from within the residence of the Diocese, or from within the nearest residential area of the President or his Vicar.

Such resolutions must be submitted to the DEB for their approval.

Article 38

The DEB functions according to a Procedure Manual formulated and approved by the Diocesan Assembly.

Article 39

The DEB, as the executive body of the Diocesan Assembly, has the right to submit proposals to the Diocesan Assembly for amendments and additions to this Statute.

It can formulate and submit common By-laws for all the communities within the Diocese, which are adopted by the communities themselves, but which must be approved by the Holy Bishops' Synod of the MOC.

Article 40

This Diocese shall be represented in the Archbishopric Assembly Executive Board of the MOC by one priest and one layperson, both of whom are nominated by the Delegates of the Diocesan Assembly from among its members, and both of whom shall become members of the Archbishopric Church-people's Assembly.

These members have their substitutes, selected from among the members of the Church-people's Assembly.

Епархиски црковен суд

Член 41

Епархискиот црковен суд на Американско-канадската македонска православна епархија е највишоко црковно-судско тело во прв степен.

Член 42

Епархискиот црковен суд го сочинуваат:

1. Епархискиот архиерей, или, по негово овластување, неговиот заменик.
2. Две свештени лица, кои ги поставува надлежниот архиерей, а ги потврдува САС на МПЦ.
3. Црковен обвинител (свештено лице), кое го поставува епархискиот архиерей, и
4. Секретар, кој е епархиски секретар (без право на глас, а има советодавна улога).

Член 43

Надлежности на Епархискиот црковен суд:

1. Расправа за несогласувања и расправии на свештенството од обата реда.
2. Суди за вини на свештенството од обата реда.
3. Суди по сите дисциплински предмети коишто се однесуваат на црковниот ред и уредување.
4. Суди за исправноста, поништувањето и разводот на црковните бракови.
5. Суди за вините на верниците кои повлекуваат привремено или конечно исклучување од членството и од црковната заедница.
6. Решава за тексениците за чинодејствијата, како и за споровите во врска со парохиските приходи и за имотите дадени на користење на свештениците.
7. Води надзор над парохиското свештенство за исправноста во извршувањето на духовните и канонски обврски.
8. Ги соопштува и извршува одлуките на Архиепископскиот црковен суд на МПЦ.
9. Во случај на итна смена, смрт, или друг случај со архиерејот, заедно со ЕУО, води грижа за инвентарот и имотот на Епархијата.
10. Евидентира евентуално противуставни и противзаконски дејствија на теренот на Епархијата и, за тоа го известува надлежниот епархиски архиерей и Архиепископскиот црковен суд.
11. Поднесува годишен извештај за својата работа до надлежниот епархиски архиерей и Архиепископскиот црковен суд на МПЦ.

Член 44

Посебни прописи за судската постапка и за работата на Епархискиот црковен суд донесува САС на МПЦ.

Diocesan Ecclesiastical Court**Article 41**

The Diocesan Ecclesiastical Court of the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese is the highest ecclesiastical-judicial body of the first degree.

Article 42

The Diocesan Ecclesiastical Court is comprised of:

1. The Diocesan Bishop, or by his authorization, his Vicar.
2. Two priests, who are appointed by the Diocesan Bishop, and are approved by HBS of the MOC.
3. An Ecclesiastical Prosecutor (clergy person), who is appointed by the Diocesan Bishop, and
4. A Secretary, who is also, the Diocesan Secretary (with an advisory role, but without a right to vote).

Article 43

Duty of the Diocesan Ecclesiastical Court:

1. Resolves internal conflicts and disputes among the clergy of both orders.
2. Judges the clergy from both orders for infractions.
3. Judges on all disciplinary matters pertinent to the ecclesiastical order and organization.
4. Judges on the legitimacy of the annulment and the divorce of the church marriages.
5. Judges worshipers for infractions leading to temporary or permanent excommunication from membership and from the church community.
6. It hands down decisions on fees for the worship services of the priests, resolves conflicts involving community income and real estate property assigned for the priests' use.
7. Monitors the community priests for the correctness in carrying out of their religious and canonical duties.
8. Announces and executes the resolutions and the orders of the Archbishopric Ecclesiastical Court of the Macedonian Orthodox Church.
9. In case of emergency transfer, death or any other case involving the Diocesan Bishop, along with the DEB, is in charge of the Diocesan real estate property, funds and inventory.
10. It is responsible for nothing any unexpected, unlawful actions occurring within the region of the Diocese, and for which, it promptly notifies the Diocesan Bishop in charge and the Archbishopric Ecclesiastical Court.
11. It submits an annual report of its actions and rulings to the Diocesan Bishop and to the Archbishopric Ecclesiastical Court or the MOC.

Article 44

The Holy Bishops' Synod of the MOC hands down special regulations for the court's judicial proceedings and the activities of the Diocesan Ecclesiastical Court.

Епархиски црковно-просветен совет

Член 45

Во Американско-канадската македонска православна епархија постои Епархиски црковно-просветен совет.

Член 46

Епархискиот црковно-просветен совет е епархиски орган кој е под непосредна надлежност и одговорност на епархијскиот архиерей, Епархиското собрание и ЕУО.

Член 47

Црковно-просветниот совет се грижи за спроведување и остварување на политиката на САС на МПЦ, во оваа Епархија да се развива културата и просветата кај верниците, како и да се развива издавачката и информативната дејност.

За својата работа Црковно-просветниот совет поднесува извештај до надлежниот епархијски архиерей, Собранието и ЕУО.

Член 48

Епархијскиот Црковно-просветен совет го сочинуваат:

1. Епархијскиот архиерей, или неговиот заменик како претседател.
2. Едно свештено и едно световно лице, кои ги избира Епархиското собрание од редот на своите членови, и
3. Црковно-просветниот секретар, која должност ја врши епархијскиот секретар.

Член 49

Црковно-просветниот совет работи според свој правилник, што го донесува Епархиското собрание.

Член 50

Во Црковно-просветниот совет можат да бидат вклучени и други стручни лица, кои со своите знаења ќе придонесат за доброто и развивањето на просветата и културата на верниците во Епархијата.

Член 51

Секретарот – епархијскиот секретар ја врши административната работа на Црковно-просветниот совет во делокругот на Советот.

Член 52

Црковно-просветниот совет предлага програма за работа во црковните неделни училишта, како и во црковно-верските, културно-просветните и забавно-спортивските активности при црквите и ЕУО.

Член 53

Црковно-просветниот совет, по предлог на црковната управа, ги разгледува и квалификациите и подобностите на црковните учители.

Diocesan Church – Educational Council**Article 45**

The Diocesan Church-educational Council exists within the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese.

Article 46

The Diocesan Church-educational Council is a diocesan organ, which is under the direct supervision and direction of the Diocesan Bishop, the Diocesan Assembly and the DEB.

Article 47

The Diocesan Church-educational Council carries out and executes the policies of the Holy Bishops' Synod of the MOC. It strives for the advancement of the church culture and education of the communityioners, as well as for the advancement of the publishing and the informational activities within the Diocese.

The Diocesan Church-educational Council submits a report for its activities to the Diocesan Bishop in charge, the Diocesan Assembly and the DEB.

Article 48

The Diocesan Church-educational Council is comprised of:

1. The Diocesan Bishop or his Vicar as President.
2. One priest and one layperson, who are elected by the Diocesan secretary.
3. A church-educational secretary, whose duties are performed by the Diocesan secretary.

Article 49

The Diocesan Church-educational Council carries out its duties according to its own By-laws, which are handed down by the Diocesan Assembly.

Article 50

In the Diocesan Church-educational Council may be included other persons with technical skills, whose knowledge will contribute for the good and the advancement of the education and the culture of the communityioners in the Diocese.

Article 51

The Secretary – the Diocesan secretary, performs the administrative duties of the Diocesan Church-educational Council.

Article 52

The Diocesan Church-educational Council proposes a program of activities to the communities' Sunday schools, to the church-religious, the cultural-educational, the sports and the entertainment activities at the communities and to the DEB.

Article 53

The Diocesan Church – educational Council, with recommendation by the Church Administration, examines the qualifications and the abilities of the communities' teachers.

Член 54

Црковно-просветниот совет има свој надзорен орган – инспектор, кој може да ги посетува црковните училишта и да дава свое мислење за нивната работа.

Архиерејско намесништво**Член 55**

Архиерејското намесништво го сочинуваат одреден број цркви – парохии, кои по однос на духовната работа стојат под раководство, односно управување на надлежниот архиереј, преку неговиот заменик.

Член 56

За архиерејски намесник се поставува свештено лице кое го поставува надлежниот епархиски архиереј.

Член 57

Архиерејскиот намесник е орган, преку кого, надлежниот архиереј, со посредство на својот архиерејски заменик, раководи со архиерејското намесништво.

Член 58

За основање, територијално разграничување и укинување на архиерејското намесништво предлог дава Епархиското собрание, во согласност со епархискиот архиереј и го доставува до САС на потврдување.

Член 59

За поуспешно извршување на своите задолженија, архиерејскиот намесник, преку архиерејскиот заменик добива напастија од надлежниот епархиски архиереј.

Член 60

Архиерејскиот намесник е должен најмалку еднаш годишно да ги посети сите цркви во намесништвото и на надлежниот архиереј да му поднесе документиран годишен извештај за состојбите во намесништвото.

Свештеничко собрание**Член 61**

Свештеничкото собрание го сочинуваат сите активни парохиски свештеници во Американско-канадската македонска православна епархија. Тоа одржува редовни и вонредни седници, според укажаната потреба и по препорака на надлежниот епархиски архиереј.

Член 62

Свештеничкото собрание ги разгледува сите прашања од духовен и канонски карактер, и одржува тесна врска и соработка со сите свештеници

Article 54

The Church-educational Council has its own supervisory organ-inspector who visits the communities' schools and gives his opinions about their activities.

Bishopric Districts and Representatives**Article 55**

The Bishopric Districts consist of a defined number of churches – communities, which in regard to their religious activities, are under the supervision and direction of the Diocesan Bishop, whose duties are delegated to his Vicar.

Article 56

The Bishopric District Representative is a clergy person, who is appointed by the Diocesan Bishop.

Article 57

The Bishopric District Representative is an organ, through which, the Diocesan Bishop manages the Bishopric Districts, delegating the responsibilities to his Vicar.

Article 58

The Diocesan Assembly promulgates proposals for the formation and territorial boundary creation or elimination of the Bishopric Districts, with agreement by the Diocesan Bishop, and submits them to the HBS for approval.

Article 59

For more successful carrying out of his duties, the Diocesan District Representative takes directions, through the Bishop's Vicar, from the Diocesan Bishop.

Article 60

The Diocesan District Representative is obligated to visit all communities in his District at least once a year and to submit a documented, annual report to the Diocesan Bishop, for the state of affairs in his designated Bishopric District.

Clergy Assembly**Article 61**

The Clergy Assembly consists of all the active community priests within the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese. It holds regular and emergency sessions, according to the evident needs and according to the recommendation of the Diocesan Bishop in charge.

Article 62

The Clergy Assembly examines and discusses all issues of spiritual-religious and canonical character and has close ties and cooperation with all priests. It strives

за еднообразноста во извршувањето на светите богослужби и чинодејствија, како и за унапредување на пастирско – мисионерската дејност на свештенството.

Член 63

Свештеничкото собрание разгледува и евентуални недоразбирања меѓу свештенството од обата реда на подрачјето на Американско-канадската македонска православна епархија, за што на надлежниот епархијски архиереј му поднесува писмен извештај.

Свештеничкото собрание го свикува архиерејот преку својот архиерейски заменик.

МАКЕДОНСКИ ПРАВОСЛАВНИ ЦРКВИ

Член 64

Во храмовите на македонските православни цркви може да се цркува и да биде почесен член секој православен верник.

Во храмовите на македонските православни цркви редовни членови се само македонските православни верници, кои живеат во едно или во повеќе места, а сочинуваат една црковна заедница, административна целина, регистрирана како македонска православна црква под канонска и духовна јурисдикција на МПЦ.

Секој што е редовен член на една македонска православна црква – парохија, не може истовремено да биде редовен член и на друга црква.

Член 65

Секоја македонска православна црква е интегрален дел на Американско-канадската македонска православна епархија, односно на Македонската православна црква во Скопје, Република Македонија. Таа, како таква, е подложна на прописите и законите кои произлегуваат од Уставот на МПЦ и сите одлуки и решенија од повисоките тела и органи на МПЦ.

Член 66

Називот на секоја црква во Епархијата е: **Македонска православна црква** (се додава: името на патронот на црквата, местото кадешто се наоѓа, и државата во која е регистрирана).

Црковна Управа

Член 67

Црковните управи на македонските православни цркви се избираат на Генералното членско собрание, на кое секоја година се врши избор на една половина на членството на кои им престанува мандатот.

Член 68

Црковната управа е составена од 13 – 35 члена, во зависност од бројот на сите членови во црквата, кои пред да полагаат заклетва, пополнуваат

for the uniformity of the holy religious services and the religious activities, and strives for the advancement of the religious-missionary activities of the clergy.

Article 63

The Clergy Assembly also, reviews eventual misunderstandings among the clergy from both orders, within the region of the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese, for which it submits a written report to the Diocesan Bishop in charge.

The Diocesan Bishop, through his Vicar calls the Clergy Assembly sessions.

MACEDONIAN ORTHODOX CHURCHES

Article 64

The temples of the Macedonian Orthodox Churches are a place of worship for all people of Christian faith, who can also become honorable members of the church.

In the temples of the Macedonian Orthodox Churches, only the Macedonian people of Christian faith can become regular members of the church. They live in one or more geographical areas and make up one church community-community, which is registered as a Macedonian Orthodox Church and which is under the religious-spiritual and canonical jurisdiction of the Macedonian Orthodox Church (MOC).

Each person, who is a regular member of one Macedonian Orthodox Church-Community, cannot be a regular member of another Community at the same time.

Article 65

Every Macedonian Orthodox Church – community is an integral part of the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese and the Macedonian Orthodox Church in Skopje, Republic of Macedonia. The community, as such, operates according to the regulations and laws provided in the Constitution of the MOC and all other resolutions and decisions from the higher governing bodies and organs of the MOC.

Article 65

The title of every community in the Diocese is Macedonian Orthodox Church (with the addition of: the name of the patron saint of the church, the name of the location of the church and the name of the country in which it has been registered).

Church Administrative Board

Article 67

The Church Administrative Boards of the Macedonian Orthodox Churches are elected at the General Members' Assembly sessions, at which once a year, one half of the Church Administrative Board members are elected as replacements for those, whose term of office has expired.

Article 68

The Church Administrative Board is made up of 13-35 members, depending on the size of the overall church membership. The members, before accepting their

специјален Прашалник, содржан во Правилникот на црквата, а потоа ја полагаат заклетвата, која, исто така, се содржи во Правилникот.

Црковната управа од своите членови бира свој извршен орган.

Мандатот на секој член во Црковната управа и на Управниот одбор му трае две години.

Управен одбор

Член 69

Управниот одбор е извршен орган на црковната управа.

Управниот одбор се состои од:

1. Претседател.
2. Двајца потпретседатели.
3. Секретар.
4. Заменик секретар.
5. Благајник, и
6. Заменик благајник.

Парохискиот свештеник, по положај, е член на Управниот одбор.

Член 70

Цели и задачи на секоја македонска православна црква во Епархијата:

1. Ги воспитува своите членови во духот на светото православие.
2. Ги задоволува црковно-верските потреби на членовите.
3. Ја засилува и продлабочува врската и соработката со МПЦ.
4. Ги негува и зајакнува црковно-народните традиции и обичаи и јашири братската христијанска љубов и разбиранье.
5. Своите членови ги издигнува верски, морално и национално, како и културно-просветно.
6. Ја продлабочува и зајакнува љубовта и врската кон родната татковина Македонија, преку дејностите на неделните црковни училишта, фолклорот, театарската и забавната дејност, а и со запознавањето на основните историски настани од црковната и националната историја.
7. Се грижи за новодојдените Македонци и прима нови членови во своите цркви.
8. Се грижи за материјалното наградување на парохискиот свештеник, односно обезбедувањето редовни примања, согласно условите и стандардот на свештениците во државата во којашто живее и работи, а таа да се зголемува според зголемувањето на животните потреби.

На свештеникот, покрај редовната плата, му обезбедува и стан со внатрешен инвентар и истиот го одржува доколку црквата има свој парохиски дом. Ако црквата нема куќа, рентата е во состав на месечната плата, што претставува вкупно месечни примања на свештеникот.

9. Го осигурува свештеникот здравствено и пензионно, според законските норми во државата и Уредбата за парохиското свештенство во МПЦ.

duties, fill out a special Questionnaire form, which context is in the Church By-laws, and then take an oath, which context is also, in the Church By-laws.

The Church Administrative Board selects its Executive Committee, from among its members.

The term of office of each member of the Church Administrative Board and the Executive Committee is two years.

Executive Committee

Article 69

The Executive Committee is an executive organ of the Church Administrative Board.

The Executive Committee is comprised of:

1. President.
2. Two Vice-Presidents.
3. Secretary.
4. Assistant Secretary.
5. Treasurer, and
6. Assistant Treasurer.

The community priest, by duty, is a member of the Church Executive Committee.

Article 70

Aims and Duties of Every Macedonian Orthodox Church in the Diocese:

1. It educates its members in the spirit of the Holy Christianity.
2. It satisfies the church-religious needs of its members.
3. It encourages and deepens the ties and the cooperation with the MOC.
4. It preserves and strengthens the religious and national traditions and customs, it widens and promotes the Christian brotherly love and understanding.
5. It elevates its member's religious, moral, national and cultural – educational awareness.
6. It deepens and strengthens the love and the ties toward the native fatherland of Macedonia, with the activities of the community's Sunday school, the folklore, the theatrical and the entertainment activities, and with the introduction of the basic historical events from the religious and the national history.
7. It takes care of the newly-arrived Macedonians, and accepts new members in the communities.

awareness.

© It is recommended to use electronic version of this document for better readability.

10. Одобрува на свештеникот редовен годишен одмор или, доколку има службена потреба одморот да не го користи, му го исплака целосно, или делумно, ако користел дел од одморот. Годишниот одмор се определува согласно Уредбата за парохиското свештенство и скалата според работниот стаж, содржана во Правилникот на црквата, и

11. На свештеникот му обезбедува сигурен и пристоен живот, и се грижи за честта и достоинството на својот свештеник.

Член 71

Црковната управа нема право да го отпуши својот свештеник и да назначи друг, без знаење и одобрение на надлежниот епархијски архиерей, односно на САС на МПЦ.

Член 72

Организацијата и работата на црквите во оваа Епархија се регулира со посебни правила, одобрени од САС на МПЦ и усогласени со овој Статут на Епархијата.

Член 73

Секоја македонска православна црква е составен и нераскинлив дел на МПЦ и, преку надлежниот епархијски архиерей е под канонска и духовна јурисдикција на мајката МПЦ. Ова право го губи онаа црква, која за четири години од примањето под канонска и духовна јурисдикција не воспостави редовен црковен живот, односно ако не се здобие со своја црква. Тогаш повторно се обновува постапката за примање под канонска јурисдикција на МПЦ.

Парохија – Парохиска црква

Член 74

Парохијата е заедница на лица од заедничка православна вера, која стои под духовно раководство на парохискиот свештеник. Во едно место може да има повеќе парохии, а и повеќе места можат да сочинуваат една парохија.

Свештеникот е редовен член на Управниот одбор и има право на увид во материјалното работење и е еден од потписниците на документите од материјално-финансиското работење.

Член 75

Секој православен Македонец – Македонка припаѓа на својата парохија на чие подрачје живее и, ги има правата и обврските според овој Статут и Правилникот на црквата.

Член 76

Епархијскиот архиерей, по предлог на ЕУО, или по своја иницијатива, може да донесе одлука за формирање на нови парохии, како и да изврши армандација и регулација на постојните парохии.

10. It approves of a regular yearly vacation for the priest. If the priest is unable to use all or part of his yearly vacation due to a busy schedule, then he is compensated by the community, in a form of a cash payment, for any unused vacation for that year.

The priest's yearly vacation is determined according to the Order of the community clergy and according to the seniority of service, stated in the Church By-laws, and

11. It provides the community priest with comfortable and decent lifestyle and it protects the honor and dignity of its community priest.

Article 71

The Church Administrative Board has no right to dismiss and replace the community priest, without the knowledge and the approval of the Diocesan Bishop in charge, and the Holy Bishops' Synod of the MOC.

Article 72

The organization and functioning of the communities in this Diocese is regulated by particular By-laws, approved and ratified by the Holy Bishops' Synod of the MOC, and in accordance with this Diocesan Statute.

Article 73

Every Macedonian Orthodox Church is an integral part of the MOC and cannot be separated from it. Through the Diocesan Bishop in charge, it is under the religious-spiritual and canonical jurisdiction of the Mother MOC. Any community, which has not established a regular community life, that is, it has not acquired or built its own church within four years of its acceptance, looses its right to belong under the religious-spiritual and canonical jurisdiction of the MOC.

Community – Community Church

Article 74

The Community is a community of people of common Christian faith, which is under the religious-spiritual leadership of the community priest. One geographical area can form multiple communities and multiple geographical areas can form one community.

The community priest is a regular member of the Church Executive Committee and has the right to look into the community financial activities. He is also, one of the authorized cosigners of the material-financial documents.

Article 75

Every Macedonian orthodox person belongs to his/her community, on which geographical area he or she lives, and has all the rights and obligations according to this Statute and the Church By-laws.

Article 76

The Diocesan Bishop, with a proposal by the DEB, or by his own initiative, can make a decision for the formation of new communities as well as for the improvement and reorganization of the existing communities.

Член 77

Секоја црква со својот реон претставува парохија.

Ако при една црква има две или повеќе парохии, сите заедно претставуваат една црковна заедница.

Ако во едно место има повеќе епархииски цркви, со меѓусебно договорче на членството, со согласност на Епархииското собрание, надлежниот архиерей и ЕУО, може да се организираат и во заедничка парохија.

Член 78

Секоја парохија има своја канцеларија, свои протоколи и друг пропишан парохииски материјал и книги за правилно и нормално функционирање. Има свој печат и штембили.

Во случај кога повеќе цркви претставуваат една парохија, тогаш сите имаат заедничка канцеларија, матични книги – протоколи и печати.

Манастирска управа – Манастир

Член 79

Манастирот е животна заедница на монашки лица од двата пола, кои живеат во братство, односно сестринства.

Манастирот е посебен црковен комплекс, со своја манастирска црква и други придружни објекти и имоти.

Манастирите служат за одредени духовни и доброворни цели.

Член 80

За основање на нови, како и спојувањето на повеќе манастири во една монашка заедница, по предлог на надлежниот епархииски архиерей, одлучува САС на МПЦ.

Член 81

Манастирската управа се состои од старешина на манастирот и братство или сестринство на еден манастир во Епархијата. Тие, во духовен поглед, се одговорни, односно се под надлежност на епархиискиот архиерей.

Член 82

Изборот и назначувањето старешина на манастирот го врши надлежниот епархииски архиерей.

Манастирското братство – сестринство се раководи според посебни манастирски правила.

ИМОТИ И ФОНДОВИ

Член 83

Под епархииски имоти и епархииски фондови се подразбираат оние имоти и фондови, кои се под непосредно раководство на епархииските тела и органи. Истите служат за општи епархииски цели и задачи.

Article 77

Every church, with its geographical region, represents one community.

If there are several communities with one church, they, all together, represent one church community.

If there are several community churches in one geographical area, they can form a mutual community, with the agreement among their members and with the approval of the Diocesan Assembly, the Diocesan Bishop and the DEB.

Article 78

Each community has its own office, its own protocols and other official community records, materials and books for proper and normal administrative functioning. Each community has its own official seal and stamp.

In the case when several churches represent one common community, they all have one common office, common official and church related records, and a common official seal and stamp.

Monastic Administration – Monastery**Article 79**

The Monastery is a life existing community of monastic persons of both genders (monks and nuns), who live in brotherhoods and sisterhoods.

The Monastery is a special sacred complex, with its own monastic church, chapel and other accompanying buildings and properties.

The Monasteries serve toward specific religious-spiritual and human goodwill purposes.

Article 80

For the formation of new and the consolidation of several monasteries into one monastic community, decides the Diocesan Bishop and submits the proposals to the Holy Bishop's Synod of the MOC for approval and ratification.

Article 81

The Monastic Administration consists of a Prior and the brotherhood, or a Mother Superior and the sisterhood of one Monastery within the Diocese. They, in the religious-spiritual aspect, are under the supervision of the Diocesan Bishop.

Article 82

The election and the appointment of the Prior for the Monastery are performed by the Diocesan Bishop in charge.

The monastic brotherhoods and sisterhoods manage themselves according to specific monastic regulations.

PROPERTIES AND FUNDS**Article 83**

Diocesan properties and funds are considered all of those properties and funds, which are under the direct management of the Diocesan bodies and organs. They serve the purpose of basic Diocesan goals and assignments.

Член 84

Епархииските имоти и фондови се инвентарисани и се води строга контрола за употреба на истите, за што посебни одлуки донесува ЕУО.

Член 85

Недвижните имоти на Епархијата треба да бидат регистрирани во градските управи, во одделите за регистрација, како сопственост на Епархијата, односно црквата.

Член 86

Одговорните раководители на епархииските имоти се должни да ги одржуваат во добра состојба.

Член 87

Имотите и фондите на црквите ѝ служат на црквата само за употреба во црковни, школски, хуманитарни и просветни цели.

Член 88

Манастирските и другите црковни имоти треба да се осигуриани.

Член 89

Епархииското собрание, по предлог на ЕУО, ќе донесе посебен правилник за материјално-финансиското работење во Епархијата и црквите.

Член 90

За сè што не е опфатено во овој Статут, важи Уставот на МПЦ и одредбите што од него произлегуваат.

III. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ**Член 91**

Овој Статут, кој е усогласен со уредбите, правилата и Уставот на МПЦ, го донесува Епархииското собрание на посебно редовно заседание, кое се одржува со согласност и одобрение на надлежниот епархијски архиереј и, по прифаќањето од САС на МПЦ, стапува во сила по одобрувањето од АЦНС на МПЦ.

Член 92

Овој Статут го потврдуваат и надлежните власти на САД и Канада.

Член 93

Со влегувањето во сила на овој Статут, престануваат да важат поранешните статути, одредби и прописи, коишто се спротивни на овој Статут.

Член 94

Овој Статут влегува во сила 15 дена по објавувањето во „Весник“, службен лист на МПЦ.

Article 84

The Diocesan properties and funds are inventoried and their use is under a strict management and control. Special decisions, for their disposal, are approved by the DEB.

Article 85

The real estate properties of the Diocese should be registered in the City or Town Administrations, and should be recorded by the Registry of Deeds, under Diocesan or community ownership.

Article 86

The responsible managers – administrators of the Diocesan properties are obligated to upkeep them in good condition.

Article 87

The church properties and funds are designated only for the use of the community and for the purpose of accomplishing religious, community's schools, and humanitarian and educational goals.

Article 88

The monastic' and the other communities' properties should be insured.

Article 89

The Diocesan Assembly, upon the recommendation of the DEB, shall hand down specific By-laws for carrying out of the material-financial duties in the Diocese and the Communities.

Article 90

Any regulation and provisions, which have not been encompassed in this Statute, covered in the Constitution of the MOC and the ordinances, which are patterned by it.

III. CONCLUDING PROVISIONS**Article 91**

This Statute, which has been arranged according to the orders, provisions, By-laws and the Constitution of the MOC, is formulated by the Diocesan Assembly at a separate regular session held with the agreement and the approval of the Diocesan Bishop in charge. It becomes effective after its acceptance by the HBS of MOC and its ratification by the Archbishopric Church-people's Assembly of the MOC.

Article 92

This Statute is also, ratified by the appropriate governmental authorities authorities of the USA and of Canada.

Article 93

After this Statute becomes effective, all previous Statutes are revoked, as are ordinances and provisions, which are contrary to this Statute.

Article 94

This Statute becomes effective fifteen (15) days after it has been published in "Vesnik", the official newspaper of the MOC.

Член 95

Овој Статут е донесен на редовната седница на Епархиското собрание, одржана на 1. IX. 1995 година, а по претходно извршените изменения и дополненија, согласно Уставот на МПЦ, донесен од АЦНС на 1. XI. 1994 година, мислењето на САС на МПЦ на редовната седница, одржана на 23. XI. 1995 година. Одлука бр. 465/95 е одобрена и потврдена од АЦНС во президијален состав на седницата од 15. XII. 1995 со Одлука бр. 1/95 година.

ПРЕТСЕДАТЕЛ НА АРХИЕПИСКОПСКИИ
ШРКОВНО-НАРОДЕН СОБОР
АРХИЕПИСКОП ОХРИДСКИ И МАКЕДОНСКИ

МИХАИЛ

**УСТАВ
на
МАКЕДОНСКАТА
ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА**

СКОПЈЕ 1995

Article 95

This statute was formulated and accepted at the regular session of the Diocesan Assembly held on September 1, 1995. After its amendments and additions, patterned by the Constitution of the MOC, which in turn, was approved by the Holy Bishop's Synod of the MOC, at its session held on November 1, 1994, this Diocesan Statute was approved by the Archbishopric Church-people's Assembly session held on November 23, 1995, with resolution No. 465/95, and it was approved and ratified by the Executive Board of the Archbishopric Church-people's Assembly, and its session which was held on December 15, 1995, with resolution No. 1/95.

PRESIDENT OF THE ARCHBISHOPRIC
CHURCH-PEOPLE'S ASSEMBLY
ARCHBISHOP OF OHRID AND MACEDONIA

МИХАИЛ

**УСТАВ
на
МАКЕДОНСКАТА
ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА**

СКОПЈЕ 1995

ПУБЛИКАЦИИ / PUBLICATIONS

Овој дел од книгата содржи, пред се, објавени публикации на македонски иселеници од САД и од Канада, потоа на други автори кои објавиле дела за иселеништвото или се однесуваат на Македонија, како и публикации што се вредни со животот и делото на македонското иселеништво на северноамериканскиот континент, а се од автори од Македонија и од други соседни земји. Голем број од оваа литература во истовреме е користена во подготвувањето на делото *Македонците во САД и во Канада*.

This part of the book contains, first of all, books published by Macedonian immigrants in USA and Canada, then publications by other authors about Macedonian immigrants and Macedonia, as well as publications connected with the life and work of the Macedonians in North America, written by authors from Macedonia and other neighboring countries. At the same time, a great number of this literature has been used for preparing the book *The Macedonians in USA and Canada*.

САД / USA

Ackermann Alice, *Preventing Violent Conflict in Macedonia*, Syracuse University Press, 1999.
Алексова Нада, Симеон Грмовски – агентот на ЦИА, Културен центар, Скопје, 1999.
Altankov G. Nikolay, *The Bulgarian-Americans*, Palo Alto, Ca, 1979.

American-Macedonian Studies, University of Michigan, Ann Arbor, 1991.

Anastasoff Christ, *The Tragic Peninsula. A History of the Macedonian Movement for Independence Since 1878*, Washington University, St. Louis, Mo, 1938.

Anderson M. James and Smith A. Iva (editors), *Ethnic Groups in Michigan*, Ethnos Press, Detroit, 1980.

Barker Elisabeth, *Macedonia: Its Place in Balkan Power Politics*, Greenwood Publishing Group, Inc, 1980.

Белчевски Јован, Автокефалноста на Македонската православна црква, Студентски збор, Скопје, 1986.

Близнаков Атанас, (1) Спомени за националната, политичката и културната дејност на Македонците во САД и Канада, Кутура, Скопје, 1987. (2) Дембени и револуционерното минато во Костурско, Мисла, Скопје, 1982.

Врджиновски Танас, Македонското иселеништво во Соединените Американски Држави, Матица македонска, 2000.

Галевски Симон, (1) Корисни совети, Македонска искра, Скопје, 2002. (2) *Useful Advice*, Македонска искра, Скопје, 2002.

Gandeto S. Josiv, (1) *The Ancient Macedonians*, Detroit. (2) *Macedonia* (manuscript).

Danforth M. Loring, *The Macedonian Conflict: Ethnic Nationalism in a Transnational World*, University Press, Princeton, 1996.

Димовски Славко, Историја на Македонската православна црква, Наши книго, Скопје, 1989.

Dimitri A. Michael, (1) *Reflections: A Collection of Articles 1989-1999*, (2) *The Radiance of Ancient Macedonians*, (3) *The Daughter of Neoptolemus*, (4) *In Search of the Macedonians of Pakistan*, (5) Во потрага по Македонците од Пакистан, (6) *Nevojanji: Portrait of a Macedonian Village*, (all books are published by Alexandra Publishing), Fort Wayne, Ind.

Duncan M. Perry, *The Politics of Terror. The Macedonian Revolutionary Movement 1893-1903*, Duke University Press, 1988.

Зборник од реферати од Втора македонско-северноамериканска славистичка конференција за македонистика, Студии за македонскиот јазик, литература и култура (на македонски и на англиски), Универзитет Св. Кирил и Методиј Скопје, 1998.

Зборник од реферати на македонско-северноамериканска славистичка конференција за славистика, Студии за македонски јазик, литература и култура, Универзитет Св. Кирил и Методиј, Скопје, 2002 (во печат).

- Илиевски Доне, Автокефалноста на Македонската православна црква, НИП Ново Македонија, Скопје, 1972.
- Иселениците и Македонија, Матица на иселениците од Македонија, Скопје, 1951.
- Indiana Slavic Studies, edited by Kramer Cristina and Cook Brian, Proceedings of the Third North American-Macedonian Conference on Macedonian Studies, Indiana University, Bloomington, 1999.
- Историја на македонскиот народ, НИП Ново Македонија, Скопје, 1969.
- Karakasidou N. Anastasia, Passages to Nationhood in Greek Macedonia, University of Chicago Press, 1997.
- Катарциев Иван, Македонската политичка емиграција по Втората светска војна, Архив на Македонија и Матица македонска, Скопје, 1994.
- Kramer E. Christina, Macedonian, Macedonski jazik, A Course for Beginning and Intermediate Students, The University of Wisconsin Press, Madison, WI, 1999.
- Macedonia Through the Ages, Macedonian World Congress, Ormond Beach, Florida, 1992.
- Македонски алманах 1940, Macedonian Tribune Co., Indianapolis, Ind. 1940.
- Македонче, Детска библиотека, Илинден, Детройт, 1979.
- Михојлов Иван, Опошени 1-4, (на бугарски), Western Newspaper Publishing Co., Inc., Indianapolis, Ind., 1973-1964.
- Mihailoff Ivan, Macedonian's Rise for Freedom (1903), translated by Christ Anastasoff, Central Committee of the Macedonian Patriotic Organization of the United States and Canada, Fort Wayne, Ind., 1995.
- Миновски Михајло, Соединените Американски Држави и Македонија, Архив на Македонија и Матица македонска, 1994.
- Митев Трендафил, (1) Българската емиграция в Америка и борбите за ослобождението на Македония 1919-1945, Военноиздателски комплекс „Св. Георги Победоносец“, София, 1993. (2) Създаване и начална дејност на Македонската политическа организация (МПО) в САЩ и Канада (1922-1927), Исследвания по македонски въпрос, Книга първа, Македонски научен институт, София, 1993.
- Митрополит Кирил (Никола) Поповски, Македонските православни црковни општини во прекуредените земји, историскиот развој, дејност и значај (дипломски труд), Православен богословски факултет „Св. Климент Охридски“, Скопје, 1982.
- Мокров Боро, Развојот на македонскиот печат и новинарството, Здружение на новинарите од Македонија-Комунист, Скопје, 1980.
- Наумовски Борче, Катин / Katin, Македонска искра, Скопје, во печат / in print.
- Николовски Славе – Катин, (1) Атанас Близнаков, Ректорат на Универзитетот Св. Кирил и Методиј и Министерство за иселеништво, Скопје, 2000. Семејството Стаменски, The Family Stamenov, Македонска искра, Скопје, (во печат/in print).
- Nurigiani Giogio, Macedonia Yesterday and Today, Publisher Telauropa, Rome, 1957.
- Петковски Томе, Осветувањето на Македонската православна црква Св. Кирил и Методиј, Чикаго, 1992.
- Пирински Георги, Какво видях и преживях Америка, Издателство на Отечествениот фронт, София, 1970.
- Pribilchevich Stoyan, Macedonia: Its People and History, Pennsylvania State University Press, 1962.
- Рајчовски – Пелистерски Бошко, (1) Блиски сводови, Савременост, Скопје, 1972. (2) Тој не се врати, Штрк, Скопје, 2000.
- Рајчовски – Пелистерски Б., Грежловски – Ганде Ј., Дамари, Детройт 1970.
- Ристовски Блаже, (1) Македонскиот народ и македонската нација, Мисла, Скопје 1983. (2) Националната дејност на Македонскиот народен сојуз во САД и Канада во 30-тите години, Македонска академија на науките и уметностите, Скопје 2000.
- Shea John, Macedonia and Greece (The Struggle to Define a New Balkan Nation), McFarland And Co., Inc., North Carolina and London, 1997.
- Stolevski Miroslav, Q.S. 9.000 Quality System Requirement in Automobile Industry Power Trend Plant, (Doctoral Dissertation), Detroit, 1999.

Стојчевска – Антиќ Вера, (1) Средби, Надвореден глас, Прилеп, 1993 (2) Пателиси и разговори, Матица македонска, Скопје, 1994, (3) Со збор за светот, Матица македонска, 1995, (4) Контакти, Минера, Скопје, 1998, (5) Профил. Детока радост, Скопје, 2001.

Стојчевска – Антиќ Вера, Николовски Славе – Катин, Во чест на светите Кирил и Методиј, Матица македонска, Скопје, 1994.

The Crisis in the Balkans. The Macedonian Question and the Working Class. (An International Socialist Organization Pamphlet), Bookmarks, Chicago, 1992.

The Macedonians of Greece, Human Rights Watch, New York, Washington, Los Angeles, London, 1994.

Трайков Веселин, Историја на бъгарската емиграция в Северна Америка, Од началото и през средата на 19-от век до 80-те години на 20-от век, Университетско издавателство „Св. Климент Охридски“, София, 1993.

Трайков Веселин, Митев Трендафил, Документи за Македония на българската емиграция в САЩ, Канада и Австралия, Том първи (1900-1945), Македонски научен институт, София, 1995.

Хр. Константинов Душко, *Личното право*, (дисертација), Битола, 1984.

Христов Стојан, (1) *Раскази и записи* (избор), Матица книга, Скопје, 1993, (2) *Мојот американски ѕилок*, Матица книга, Миела, Култура, Скопје, 1993.

Chakalaroff M.D. George N & Shoomkoff Ph.D. Stanislav J., *The Macedonian Problem and Its Proper Solution*, Press of the John Winston Co. Philadelphia, Pa., 1904.

Cvetanovska Danica, Rosenfield Irma and Rosenfield William, *The Moon in the Well, and Other Macedonian Folk Tales*, Greenfield Review Press, Greenfield Center, New York, 1988.

Christowe Stoyan, (1) *Heroes and Assassins*, Robert M. McBride & Company, New York, 1935 (2) *New Macedonia*, The Macedonian-American People's League, Detroit, 1945.

КАНАДА / CANADA

Andonoff, Giorgioff Traian, *Trye. Print Cost Management*, Toronto, 1994.

Banica benevolent Association, Toronto 1975.

Benefit Society Oschchima, 75-th Anniversary 1907-1982, Toronto, 1982.

Boseovski Trajko, *Dvaneeset evangelija* (на македонски и на английски), Sv. Dimitrija Solunski, Markam, 2001.

Bossota Aspassia – Sider Patsy, (1) *Diary of a Soul*, Toronto, 1990, (2) *A Spark From the Ashes*, Toronto 1998.

Bouf's Mutual Benefit Association of Windsor, (50 Years 1944-1994), Windsor, 1994.

Vasiliadis Peter, *Ethnicity and Networks Among the Toronto Macedonians*, York University, Toronto, 1978.

Видиновска Рада, (1) *Бисерни капки од Нијагара*, Везилка, Клуб на писатели „Стале Попов“, Битола, 1992, (2) *Молчна во окото*, Минерва Скопје, 1993, (3) *Рада Крстевска - Видиновска*, *Белези на душата*, Матица македонска, Скопје, 1993, (4) *Скрицини огледала*, Матица македонска, 1995, (5) *Рада Видиновска*, *Отворени порти*, Матица македонска, Скопје - Мелбурн, 1999.

Вражиновски Танас, (1) *Македонското иселеништво во Канада*, Матица македонска, Скопје, 1992, (2) *Организационата структура на македонското иселеништво во Канада*, Матица македонска, 1992, (3) *Македонско-канадскиот комитет за човекови права во Торонто*, Матица македонска, Скопје, 1993, (4) *Обединети Македонци*, Матица македонска, Скопје - Мелбурн, 1998.

Gigeroff K. Alex, *Baba's Macedonian Socks*, J.C. George Enterprise Limited, Toronto, 1993.

Глас од далечината, Избор стихови од членовите на Литературното друштво „Брака Миладиновци“, Торонто, Матица македонска, Скопје, 1994.

Greece's Human Violations Against Ethnic Macedonians, Macedonian Human Rights Movement of Canada, Toronto, 1995.

- Дафовска Благица. Нок во Канада (*Night in Canada*). „Матица македонска“, Скопје, 1996.
- Davey Frank. Пощтенска картичка (превод), Огледало, Скопје, 1989.
- Димитровска Драгица, Средби во сонет, Дијалог, Скопје, 2002.
- Димитриевски Илија, Кратка историја на Македонската православна црква, градбата и осветувањето на црквата Свети Климент Охридски, МПЦ Св. Климент.
- Directory, Sonce na Makedonija, Sonce, Toronto, 1993.
- Јанкуловски - Грчевски Славе, Македонски народни приказни од брегот на Преспанското Езеро, Торонто, 1988.
- Каличанин Татјана, Доселувањето и интеграцијата на македонското семејство во Канада и САД, Институт за фолклор, „Марко Чепенков“, Скопје, 1997. (2) Песните на македонските иселеници во Канада и САД, Институт за фолклор „Марко Чепенков“, Скопје, 1998.
- Кагаралов Zoran, Mangov Jim, Macedonian-Canadian Business Directory, Toronto, 1996.
- Katsarov Done, Poems, Cambridge, Ont.
- Keramidchiev Mihailo, Aegean Mother "Poems" (Мајка од Егеј "Поеми"), Bran Graphics, Inc., Markham, Ont. 1995.
- Кираџиев Ристо, Селото Неволјани Леринско, Графички завод „Гоце Делчев“, Скопје, 1986.
- Крамер Кристина, Англиско-македонски разговорник, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје, 1985.
- Kuburovski A. Nick, Macedonian - Canadian Business Directory, Richmond Hill, 1999, 2001.
- Литературното друштво „Бројка Миладиновци“ од Торонто, (1) Глас од далечината - избор стихови „Матица Македонска“, Скопје, 1993. (2) Траги во времето, Скопје, 1995. (3) Мастави - избор стихови, Матица Македонска, Скопје, 2001.
- Лозановски Алексо, (1) Од итар поетар, Менора, Скопје, 1995. Скадменети траги, Матица македонска, Скопје, 1998. (3) Прозерци, Менора, Скопје, 1999. (4) Аршати, Менора, Скопје, 2000.
- Лозановска Неда, (1) Молк, Фенекс, Скопје, 1993. (2) Напуштени дворови Фенекс, Скопје, 1994. (3) Премолк, Матица македонска, Скопје, 1998. (4) Моите мисли и зборови, Матица на иселениците од Македонија, Скопје, 1998. (5) Подмамка, Менора, 1999.
- Малков Константин, Од Калиник до Канада, Македонска искра, Скопје, 2002.
- Macedonia - A Collection of Articles About the History and Culture of Macedonia, Selyan Macedonian Folklore Group, Toronto, 1982.
- Macedonian Immigrants in Canada and Their Background, Macedonian-Canadian Senior Citizens Club, Toronto, 1980.
- Macedonian Dictionary 84 - 85, Ensemble Makedonka, (15th Anniversary) St. Clement of Ohrid, Toronto, 1985.
- Македонски православен календар, Американско-канадската македонска православна епархија.
- Милјановски Ристо, (1) Статица, Матица македонска, Скопје, 1992. (2) Ткаена тара, МИ - АН, Скопје, 1998.
- Мустеников Александар, (1) За сатанизмот, АД „Печатница „Даскал Камчо“, Кавадарци, 1993. (2) За доживувањето на трагата, Даскал Камчев, Кавадарци, 1994. (3) Стресот во призмат на христијанската вера, Даскал Камчев, Кавадарци, 1994.
- Николовски Славе - Катин, (1) Македонски холокауст, Студентски збор, Скопје, 1990. (2) Македонските православни црковни општини во Австралија, Канада и САД, Нова Македонија, Скопје, 1991. (3) Македонскиот иселенички печат, Студентски збор, Скопје, 1993, (4) Печалбарски колиџ, Матица македонска, Скопје, 1993, (5) Македонски иселенички паноптикум, Друштво за наука и уметност, Битола, 1996, (6) Монографија за семејството Јановски од Торонто (Monograph of the Family Janovski from Toronto), Македонска искра, Скопје, 2002. (7) Монографија за семејството Печенковски од Торонто (Monograph of the Family Pechenkovski from Toronto), Македонска искра, Скопје, (во печат/ in print).

- Николовски Славе – Котин, Танаскова Фиданка.** (1) Македонски возвес, МПЦ Св. Климент Охридски, Торонто, 1994, (2) Поетски исповеднички меридијани. Матица на исповениците од Македонија, Скопје, 1996.
- Our Macedonian Our Canada, Canadian Macedonian Federation, Toronto, 1991.
- Outstanding Immigrants in the New Millennium, Hassan Ahmad Syed, Toronto, 2001.
- Пандовски Симе.** (1) Македонија, зачетоци на првата нација во светот, Битола, 1993. (2) Македонија, земја на прстара култура, Битола 1994.
- Петреска – Вржовска Вера, Далечни корени, Матица македонска, Скопје, 1996.**
- Petreski - Roberts Jackie, (1) South Winds, Матица македонска, Скопје, 1996, (2) Јужни ветрови, Матица македонска, Скопје, 1996.
- Petroff Lillian, (1) The Macedonian Community in Toronto to 1930: Women and Emigration, Canadian's Women's History Series, Institute for Studies in Education, Toronto, 1977. (2) Contribution to Ethnic Cohesion: Macedonian Women in Toronto to 1940; Looking into my Sister's Eyes, The Multicultural History Society of Ontario, Toronto, 1986.
- Петровска Блага, Тошева Марија, Стојаноски Нелко, Митевски Зоран, Калаји-линова Леонора, Плушкиоски Васил.** Семејниот живот на Македонците доселени во Канада (Торонто), Филозофски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 1995.
- Petroska Blaga, Macedonian Ethnic Identity in Toronto, Canada, Faculty of Philosophy University "Sv. Kiril and Metodij", Skopje, 1995.
- Polyphony, The Bulletin of the Multicultural History Society of Ontario, Vol. 6 No. 1 Multicultural Society of Ontario, Toronto, 1984.
- Попвасилева Александра, Македонците во Канада** рассказуваат, Етничкиот идентитет и народната проза на Македонците во Канада, Институт за фолклор „Марко Цепенков“, Скопје, 1992.
- Прав брачнишки Календар, Друштво „Брачнина“, Торонто, 1986.
- Радеска – Шапас Ратка, Историја на македонското исповедништво во Канада и САД, Том 1 (Организацијата Обединети Македонци 1958-1999), Менори, 2000.
- Стојчев Ѓорѓи, Приказна за Балчор, Торонто, 1977.
- Stojkovski Dragi, Macedonian Telephone Dictionary and Yearbook – 1993, Toronto, 1993.
- Сарагилов Цветко, (1) Мајко Македонија, Илинден, Детройт, 1982, (2) Падната магла, Linden, Detroit, 1989.
- Serbs in Ontario-A Socio-Cultural Description, Serbian Heritage Academy, Toronto, 1987.
- Taylor Scott, Diary of an (un) Civil War, Esprit de Corps Books, Ottawa, Ontario, 2002.
- The 50th Anniversary (1934-1984) of Hellenic Benefit Association „Antartikos“, Toronto, 1984.
- The 15th Reunion Festival, The Association of Refugee Children from Aegean Macedonia, Toronto, 1994.
- The 20th Anniversary of Canadian Macedonian Place (Tribute to Van Petroff), Toronto, 1999.
- The 50th Anniversary of Sts Cyril and Methodius Macedono-Bulgarian Orthodox Church (1910-1960), Toronto, 1960.
- Telephone Directory of the Benefit Society Oschchima, Toronto, 1986.
- Тзвавела Т. Кицо, Копнени, Графички завод „Гоце Делчев“, Скопје, 1959.
- Tobe H. John, Hunza, The Provoker Press, St. Catherines, Ont. 1971.
- Tomev S. Foto, (1) Short History of Zhelevo Village in Macedonia, Brotherhood in the City of Toronto, Toronto, 1971 (2) Macedonian Folk Tales, Toronto, 1980.
- Harney F. Robert, (1) Canada's New Cosmopolite, The Multicultural History Society of Ontario, Toronto, 1981. (2) Gathering Place: Peoples and Neighborhoods of Toronto, 1834-1945, Studies in Ethnic and Immigration History, The Multicultural History Society of Ontario, Toronto, 1985.
- Цонев Димитор, (1) Со масажа до здравје, Македонска искра, Скопје, 1999. (2) Тајни рецептари за долг живот, Македонска искра, Скопје, 2002. (3) Secret Recipes for Long Life, Македонска искра, Скопје, 2002.

ВЕСНА СТЕВКОВСКА – ПРЕВЕДУВАЧ

Весна Стевковска е родена на 12 Август 1960. Основно и средно образование завршила во Сиднеј, Австралија. Дипломирала на Филолошкиот факултет во Скопје на Катедрата за английски јазик и книжевност и денес работи како професор по английски јазик. Во 1995, на Универзитетот во Алабама, САД, назначена е за обучувач на идни професори. Има водено бројни семинари за професори по английски јазик. Весна била координатор на тригодишната програма за професори по английски јазик и интензивно има работено на проект за зголемување на квалитетот на образованието во Република Македонија. Таа е сопруга и мајка на две деца, но голем дел од своето време го поминува во преведување на книги и материјали од различни области, вклучително социологија, медицина, историја за Македонија, флората и фауната во Македонија. Меѓутоа најголем дел од нејзините преводи се однесуваат на Македонците во дијаспората. Така, последната година и половина го преведуваше списанието „Македонија“ во покровителство на Министерството за иселеништво на Република Македонија, а направила бројни преводи и за Издавачката куќа „Македонска искра“.

THE TRANSLATOR – VESNA STEVKOVSKA

Vesna Stekovska was born on 12 August 1960. She completed her primary and secondary education in Sydney, Australia. She graduated from the Faculty of Philology, English Language and Literature Department in Skopje, and is a full-time teacher of English as a foreign language. In 1995 she became a Teacher Trainer at the University of Alabama, USA, and has conducted numerous workshops and seminars for EFL teachers throughout the country. Vesna was coordinator of an EFL program for three years working intensively on projects aimed at raising the quality of education in the Republic of Macedonia. A wife and mother of two, she has devoted tremendous time translating books and papers from various fields including sociology, medicine, Macedonian history, Macedonian flora and fauna, ethics, but most of all materials relating to the life of Macedonians in the Diaspora. For the last year-and-a-half of its printing, she translated intensively for the "Makedonija" magazine of the Ministry of Immigration, and for the Publishing House "Makedonska Iskra".

МАКЕДОНСКА „ЗЛАТНА ПОРТА“

Со ова исклучително дело во мозаикот на македонската историографија, Славе Николовски – Катин вградува своевиден рубин-камен кој ја осветлува библиската истинка за постоењето и вековната голгота на македонската нација во срцето на Балканот, како неодминливо потврда за големината и силата на нејзините славни водачи Филип и Александар Македонски. Мотивиран од тој факт, Катин ја започнува и успешно ја остварува својата историска мисија, потврдувајќи и докажувајќи дека Македонецот има планетарни цивилизациски корени со кои се гордее, независно дали живее во својата Татковина – Македонија или во САД, Канада, Австралија, Европа и на други места ширум светот.

Историската судбина на македонскиот народ, во изминатите два века, била предмет на истражување на голем број историчари, како во земјата, така и надвор од неа, но сите тие осветлевале само одделни аспекти на македонското иселеништво. Катин е еден од првите истражувачи на овој феномен, кој од еден сосема подруг, прагматичен аспект, македонското иселеништво во САД и Канада ни го претстави во целина, опфаќајќи ги сите негови димензии и фази, но и околностите значајни за неговата појава и динамика на развој.

Оттука, средбата со овој иселенички национален проект на Катин, безмалку се доживува како „семејно житие“ за Македонците во дијаспората, за нивната преселничка одисеја, со сите елементи битни за историскиот егзodus на еден народ, од неговото осознавање како нација до денес. Импресишен е фактот дека во сите фази низ кои минал, независно од угнетувањата, прогонувањата, негирањата и асимилацијата што над него била вршена, Македонецот успеал да се одржи и како птицата Феникс да го продолжи своето битисување низ историјата. Најсветол пример на овој план е возобновувањето на Свети-Климентовата црква на Плаошник во Охрид, разурната уште во XV век.

Оригиналноста на делото „Македонците во САД и во Канада“ произлегува и од еден друг факт, што неговиот автор на иселеништвото му прилага и од еден друг аспект. Тоа е откривањето на иселеничката генетика на Македонците, осветлувањето на причините (а не само на околностите) за појавата и развојот на овој феномен. Тие кај Катин не се третирани како гола статистика, туку се доживуваат како река која незапирливо тече, како планетарна појава која ги облагородува државите во кои Македонците се доселиле,

MACEDONIAN "GOLDEN GATE"

With this exceptional work in the mosaic of Macedonian historiography, Slavé Nikolovski – Katin adds a special ruby which illuminates the Biblical truth on the existence and age-old Golgotha of the Macedonian nation in the heart of the Balkans as an unavoidable confirmation of the greatness and strength of its glorious leaders, Philip and Alexander of Macedon. Motivated by this fact, Katin began and is successfully accomplishing his historical mission, confirming and proving that the Macedonians have planetary civilizational roots which they are proud of, regardless of whether they live in their fatherland, Macedonia, or in USA, Canada, Australia, Europe, and other places throughout the world.

The historical fate of the Macedonian people in the last two centuries was the subject of research to a large number of historians both in the country and abroad. However, each of them only clarified certain aspects of Macedonian immigrants. Katin is one of the first researchers of this phenomenon who presents us the Macedonian emigrant population in USA and Canada in its entirety, covering each of its dimensions and phases, as well as the circumstances that were significant for its occurrence and dynamics of development, all from a completely different, pragmatic point of view.

Therefore, an encounter with Katin's emigrational national project is experienced as no less than a "family hagiography" of the Macedonians in the Diaspora, of their emigrational odyssey, including all the elements that are important for the historical exodus of a people ever since its establishment as a nation. It is an impressive fact that in all of the phases that the Macedonians went through, despite the oppressions, persecutions, negations, and assimilation inflicted upon them, they always managed to survive and continue their existence throughout history. The best example of this is the restoration of St. Clement's Church on Plaošnik in Ohrid, ruined back in the 15th century.

The originality of the book, "The Macedonians in USA and Canada" also originates from the fact that its author approaches the immigrant population from a different aspect. He reveals the immigrant genetics of the Macedonians and sheds light upon the reasons, not just the circumstances, for the occurrence and development of this phenomenon. Katin does not treat these as mere statistics. Instead, one experiences them as a river that runs endlessly, as a planetary occurrence which ennobles the countries to which the Macedonians migrated, having the effect of amalgam upon these relatively new civilizations, not only on the American, but also Australian and

действувајќи како амалгам на овие релативно нови цивилизации, не само на американскиот, туку и на австралискиот и европскиот континент. Кај Катин иселеништвото пулсира со живот чија динамика се чувствува на сите овие простори, создавајќи нови релации и нова клима во односите со дедовската земја Македонија.

Оваа ситуација на Катин е своевиден калеидоскоп на историската вистина за македонското иселеништво. Во неа се прекршуваат сите вековни премрежја низ кои минувал македонскиот народ низ историјата. Она што му се случило во Македонија, се рефлектирало, во иста или порадикална мерка и во дијаспората. И таму нашите луѓе биле третирани како Бугари, Срби или Грци, како на такви им биле нудени цркви и весници низ кои ќе ја изразуваат својата „физичка национална припадност“. Од таквата „грижа“, за жал, нашите соседи не се откажуваат и денес, кога Балканот се демократизира и трансформира за вклучување во Европската унија.

Посебно е возбудлив начинот на кој Катин ги отсликува односите и напредокот на македонските заедници во САД и Канада. Неговите аргументи одат во прилог на фактот дека нема сила која може да го скрши духот и вербата на Македонецот во својата национална кауза. Состојбите на овој план денес во САД, Канада, Австралија и Европа, најдобро го потврдуваат тоа. Македонците во државите на овие континенти денес ја доживуваат својата вистинска национална афирмација, што е, пред се, нивна заслуга, но и заслуга на нивната матична држава, а особено на Македонската православна црква, која одигра извонредно значајна улога во зачувувањето на националниот идентитет и културните традиции на македонскиот народ на сите светски меридијани.

Магнетизмот на ова дело извира и од еден друг факт. Македонците во Татковината и оние во дијаспората, преку кого ќе научат повеќе за себе, ќе осознаат многу нови вистини за својата макотрпна борба за опстанок. Тада ќе биде нишката која ги поерзува, запознава и зближува како припадници на еден библиски народ со најдолга историја на планетата, како победнички народ, на чие чело се наоѓале водачи со планетарна аура, без чии подвизи не може да се замисли, не само македонската, туку и историјата на многу народи. Затоа оваа книга уште повеќе ќе ги обедини Македонците, ќе ги зближи и мотивира за нови освојувања и пробиви во економијата и културата на државите во кои живеат, но и за афирмација на нивните вредности како припадници на една од најстарите цивилизации во Европа и во светот.

Со еден збор, ова дело на Катин е своевиден македонски „Голден гејт“ („Златна порта“) по кој Македонците во Татковината и во светот чекорат во една насока и една цел: создавање стратегија на поврзување и соработка, во рамките на која сите тие ќе бидат генератори на овие процеси. Во ини Катин, (како еден од најдобрите познавачи на македонското иселеништво, на кое и самиот органски му прилага и кој целиот свој живот му го посветил на Македонците и нивната вековна голгота) нема да биде спокоен ако ова капитално дело не го заокружи и со Македонците во Австралија и Европа, со што ќе го затвори маѓепсаниот круг на македонската иселеничка галаксија.

European continents. With Katin the emigrant population pulsates with life whose dynamics is felt in all of these countries, thus creating new relations and a new climate in relationships with the native land of Macedonia.

This study by Katin is a special kaleidoscope of the historical truth of the Macedonian emigrant population. It is a reflection of the age-old terrors the Macedonian people experienced throughout history. Their experiences in Macedonia were reflected, whether to an equal or more radical extent, in the Diaspora, too, where our people were treated as Bulgarians, Serbs, or Greeks, and as such they were offered churches and newspapers through which they would express their "factual national belonging". Unfortunately, our neighbors have not given up their "concern" even today when the Balkans is undergoing democratization and transformation towards entering the European Union.

Katin portrays the relations and accomplishments of the Macedonian communities in USA and Canada in an especially exciting way. His arguments support the fact that there is no power that can break the spirit and faith of the Macedonians in their national cause. In this respect the present situation in USA, Canada, Australia, and Europe are best confirmation of this. The Macedonians in the countries of these continents are presently experiencing their true national affirmation. They, above all, deserve the credit for this, as does their native country as well, especially the Macedonian Orthodox Church which has played an exceptionally significant role in maintaining the national identity and cultural traditions of the Macedonian people all over the world.

The magnetism of this work also comes from another fact. Through this book the Macedonians in their fatherland and the Diaspora will learn more about themselves; they will discover many new truths about their painstaking struggle for survival. It will be the thread that connects them, acquaints them, and brings them together as members of a Biblical nation with the longest history on the planet, as a victorious nation that was headed by leaders of planetary aura, without whose moves one cannot imagine not only Macedonian, but also the history of many nations. For this reason this book will unite the Macedonians even more; it will bring them closer and motivate them toward new conquests and accomplishments in the economy and culture of the countries in which they live, as well as toward affirmation of their values as members of one of the oldest civilizations in Europe and the world.

Briefly, this work of Katin is a special Macedonian "Golden Gate" along which the Macedonians in their fatherland and throughout the world are stepping in one direction with a unique objective: creation of a strategy of connection and collaboration within which each of them will be a generator of these processes. Within these, as one of the best authorities on the Macedonian emigrant population to which he belongs organically himself, and who has devoted his entire life to the Macedonians and their age-old Golgotha, Katin will not rest until he has completed this major work with the Macedonians in Australia and Europe, with which he will close the magic circle of the Macedonian emigrant galaxy.

БЛАГОДАРНОСТ

Авторот на ова дело ја изразува својата голема благодарност и почит кон рецензентите: Митрополитот полошко-кумановски г. Кирил, на академикот Блаже Ристовски, на покојниот новинар и публицист Христо Андоновски и на главниот и одговорен уредник Борче Наумовски за поддршката и корисните совети при подготвувањето на делото, потов на авторот на преводот Весна Стевковска, на членовите на редакцијата: Фиданка Танаскова, Дафинка Николовска и д-р. Димитар Карамичiev, на Жаклина Робертц, Сузана Стојковска, Горѓи Даневски, Петар Ставрев, Славе Касалинов, на Снежана Богдановска и Даниела Панчевска за нивното техничко-компјутерско обликување, како и на вработените во Печатницата „Киро Дандар“ во Битола и „Магнаскан“ во Скопје за нивната несебична помош.

Исто така, авторот изразува благодарност на свештениците на Американско-канадската македонска православна епархија и свештеници на други цркви, кои со своите сущести, материјали, документи и фотографии, помогнаа особено да се збогати делото. Тие се свештениците: д-р Александар Мустеников, Јован Босеовски, Илија Донев, Трајко Босеовски, Благе Димитриевски, Гоце Деспотовски, Илија Димитриевски, Дане Илиевски и Стеван Груевски во Канада, како и Благоја Ацевски, Драги Трлески, покојниот Крсте Поповски, Стојан Стојанов, Душко Георгиевски, Томе Стаматов, Митко Поповски, Слободан Петковски, Бранко Постоловски, Душко Спирковски, Гоце Велјановски, Зоран Здравев, Горѓи Пачемски, Тони Јошевски, Димитар Алинчанец, Васил Манасиев и Константин Мирковски во САД.

Посебна благодарност авторот изразува кон големиот број Македонци кои помогнаа со братска љубов, меѓу кои се: Славко Гавровски, Мишко Васовски, Калче Магдевски, Светле Стамевски, Бошко Рајчовски, Душко Синадиновски, Илија Видоеовски, Џан Христов, Пере Кирицовски, Јулијчо Атанасовски, Ристо Нечевски, Владо Стефановски, Владо Рајчовски, Владо Пашировски, Џори Атанасовски, Јосив Грежловски, Борис Ничов, Борис Илиевски, Пепи Јадровски, Димитар Цонев, Мирослава и Елена Петрески, Алек Петличков, Владо Стериовски, Стив Плиакас, Драги Стојковски, Питер Кондов, Џим Николов, Никола Стојановски, Танас и Љубица Јовановски, Алексе и Неда Лозановски, Борче и Рада Видиновски, Пеци и Анџело Сидер, Драгица Белчевска, Вера Вржовска – Петревска, Мицко и Драгица Димовски, Џан Кузев, Стојче Богатинов, Џан Гивенс, Кире и Дежда Печенковски, Петар и Марко Јановски, Коста Ников, Миле Николовски – Мајорчето, Славе Грчиевски, Јонче Стефановски, Коста Стенвик, на членовите на управите на црквите, друштвата, новинарите на македонските медиуми и на сите роднини, пријатели, колеги и добронамерници, кои помогнаа за подобрување на формата и содржината на делото.

Посебна благодарност авторот им должи на својата сопруга Нада, ќерката Дафинка, синот Александар и снојата Радмила и на родителите, Јосиф и покојната Сандра, за нивното трпение, помош и морална поддршка.

ACKNOWLEDGEMENT

The author of this book wishes to express his tremendous gratitude and respect towards the following reviewers: g. Kiril, Metropolitan of Polog and Kumanovo; academician Blazhe Ristovski; the late journalist and publicist, Hristo Andonovski; and the editor-in-chief, Borche Naumovski, for their support and useful advice during preparations of the book, as well as to the author of the translation, Vesna Stevkovska; to the editorial members, Fidanka Tanaskova, Dafinka Nikolovska, Dr. Dimitar Keramichiev, then to Zake Roberts, Suzana Stojkovska; Gjorgji Danevski, Petar Stavrev, Slavé Kasapinov, Snezhana Bogdanovska and Daniela Panchevska for their graphic design, and the employees of the "Kiro Dandaro" printing firm in Bitola and "Magnasken" from Skopje for their inselish assistance.

At the same time he would like to thank the priests of the American-Canadian Macedonian Orthodox Diocese, and other priests who helped through their suggestions, materials, documents, and photographs, thus contributing towards making the book especially rich, of whom the following: Aleksandar Mustenikov (PhD), Jovan Boseovski, Ilija Donev, Trajko Boseovski, Blage Dimitrievski, Goce Despotovski, Ilija Dimitrievski, Dane Ilievski, and Stevan Gruevski in Canada, as well as Blagoja Aceski, Dragan Trpevski, the late Krste Popovski, Stojan Stojanov, Dushko Gjorgievski, Tome Stamatov, Mitko Popovski, Slobodan Petkovski, Branko Postolovski, Dushko Spirkovski, Goce Veljanovski, Zoran Zdravev, Gjorgi Pachemvski, Toni Joshevski, Dimitar Alinchanec, Vasil Manasiev, and Konstantin Mirkovski in USA.

The author would like to express his special gratitude to the large number of Macedonians who helped with their brotherly love. Including: Slavko Govrovski, Mishko Vasovski, Kalche Magdevski, Svetle Starnevski, Boshko Rajchovski, Dushko Sinadinovski, Ilija Vidoevski, John Hristoff, Pero Kiricovski, Ljupcho Atanasovski, Risto Nechovski, Vlado Stefanovski, Vlado Rajchovski, Vlado Pasharikovski, George Atanasovski, Josif Grezhlovski, Boris Nichoff, Boris Ilievski, Pepi Jadrovski, Dimitar Conev, Miroslava and Helen Petreski, Alek Petlichkov, Vlado Steriovski, Steve Pliakas, Dragi Stojkovski, Peter Kondoff, Jim Nikoloff, Nikola Stojanovski, Tanas and Ljubica Jovanovski, Alekso and Neda Lozanovski, Borche and Rada Vidinovski, Anjelo and Patsy Sider, Dragica Belchevska, Vera Vrzhovska - Petrevski, Micko and Dragica Dimovski, John Kuzev, Stojche Bogatinov, John Givens, Kire and Dezhda Pecenkovski, Petar and Marko Janovski, Kosta Nikov, Mile Nikolovski - Majorcheto, Slave Grpchevski, Jonche Stefanovski, Kosta Stenwick, and the members of the management of the churches, societies, journalists of the Macedonian media, as well as all of my relatives, friends, colleagues, and well-intentioned people who helped to improve the form and content of this book.

The author owes special gratitude to his wife, Nada; his daughter, Dafinka; his son, Aleksandar; his daughter-in-law, Radmila; and his parents, Josif and the late Sandra; for their patience, assistance, and moral support.

СОДРЖИНА

ВВЕДЕНИЕ	10
I ДЕЛ	
ИСЕЛЕНИШТВОТО КАКО СУДБИНА	
МАКЕДОНСКАТА ИСЕЛЕНИЧКА ГОЛГОТА	28
МАКЕДОНСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА	42
МАКЕДОНСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА ВО ОДНОСИТЕ СО ЦРКВИТЕ ВО СОСЕДНИТЕ ЗЕМЈИ	56
II ДЕЛ	
СУДБИНАТА НА МАКЕДОНЦИТЕ ДО ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА	
ЕТНИЧКОТО ОРГАНИЗИРАЊЕ НА МАКЕДОНЦИТЕ МЕГУ ДВЕТЕ СВЕТСКИ ВОЈНИ	80
ПРАВОСЛАВНИТЕ ЦРКВИ НА МАКЕДОНЦИТЕ ПОД ТУГА	98
ЈУРИСДИКЦИЈА	98
МЕДИУМИТЕ НА МАКЕДОНЦИТЕ ПРЕД ВТОРАТА СВЕТСКА ВОЈНА	112
III ДЕЛ	
МАКЕДОНЦИТЕ ВО САД ДЕНЕС	
СОЕДИНЕНИТЕ АМЕРИКАНСКИ ДРЖАВИ	130
АМЕРИКАНСКО-КАНАДСКАТА-МАКЕДОНСКА ПРАВОСЛАВНА ЕПАРХИЈА	134
МАКЕДОНСКИТЕ ЦРКОВНО-НАЦИОНАЛНИ ЦЕНТРИ, МЕДИУМИТЕ И АСОЦИЈАЦИИ ВО САД	144
I. ИНДИЈАНА	
1. СВ. ЛЕТАР И ПАВЛЕ ВО ГЕРИ	144
2. МАКЕДОНСКИТЕ МЕДИУМИ	148
II. ОХАЈО	
1. УСПЕНИЕ НА СВЕТА БОГОРОДИЦА ВО КОЛУМБОС	152
2. СВ. ПРОРОК ИЛИЈА ВО СИНСИНАТИ	158
3. СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ ВО ЛОРЕИН	160
4. СВ. НИКОЛА ВО КЕНТОН	162
III. МИЧИГЕН	
1. СВ. БОГОРОДИЦА ВО ДЕТРОЙТ	166
3. СВ. ГОРГИ КРАТОВСКИ ВО ДЕТРОЙТ	168
4. МАКЕДОНСКИТЕ МЕДИУМИ И АСОЦИЈАЦИИ ВО ДЕТРОЙТ	170
IV. ЊУЏЕРСИ	
1. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ ВО ПАСАИК	184
2. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ ВО СИДЕР ГРОУВ	186
3. МАНАСТИРОТ СВ. ГОРГИ ВО РАНДОЛФ	188
4. СВ. НИКОЛА ВО ТОТОВА	190
V. ЊУЈОРК	
1. СВ. ГОРГИ ВО СИРАКУЗ	192
2. СВ. ДИМИТРИЈА ВО РОЧЕСТЕР	196
3. СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ ВО ЊУЈОРК	199
4. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ ВО БАФАЛО	204

CONTENTS

INTRODUCTION	11
PART I	
IMMIGRATION AS A DESTINY	
MACEDONIAN IMMIGRATION GOLGOTHA	27
THE MACEDONIAN ORTHODOX CHURCH	43
THE MACEDONIAN ORTHODOX CHURCH AND ITS RELATIONS WITH THE CHURCHES IN NEIGHBORING COUNTRIES	57
PART II	
THE DESTINY OF THE MACEDONIANS UNTIL THE SECOND WORLD WAR	
ETHNIC ORGANIZATION OF THE MACEDONIANS	
BETWEEN THE TWO WORLD WARS	81
ORTHODOX CHURCHES OF THE MACEDONIANS THROUGHOUT THE WORLD UNDER FOREIGN JURISDICTION	99
MACEDONIAN MEDIA BEFORE WORLD WAR II	113
PART III	
THE MACEDONIANS IN USA TODAY	
THE UNITED STATES OF AMERICA (USA)	131
AMERICAN-CANADIAN-MACEDONIAN ORTHODOX DIOCESE	
MACEDONIAN CHURCH AND NATIONAL	135
CENTERS, MEDIA, AND ASSOCIATIONS IN USA	145
I. INDIANA	
1. SV. PETAR AND PAVLE (Sts. Peter and Paul) IN GARY	145
2. MACEDONIAN MEDIA	149
II. OHIO	
1. USPENIE NA SV. BOGORODICA (Assumption of St. Mary) IN COLUMBUS	153
2. SV. PROROK ILJA (St. Prophet Ilja) IN CINCINNATI	159
3. ST. CLEMENT OF OHRID IN LORAIN	161
4. SV. NIKOLA (St. Nikola) IN CANTON	163
III. MICHIGAN	
1. SV. BOGORODICA (St. Mary) IN DETROIT	167
2. SV. GORGJI KRATOVSKI (St. George of Kratovo) IN DETROIT	169
3. MACEDONIAN MEDIA AND ASSOCIATIONS IN DETROIT	170
IV. NEW JERSEY	
1. SV. KIRIL AND METODIJ (Sts. Cyril and Methody) IN PASSAIC	185
2. SV. KIRIL AND METODIJ (Sts. Cyril and Methody) IN CEDER GROVE	186
3. SV. GORGJI (St. George) MONASTERY IN RANDOLF	189
4. SV. NIKOLA (St. Nikola) IN TOTOWA	191
V. NEW YORK STATE	
1. SV. GEORGI (St. George) IN SYRACUSE	193
2. ST. DIMITRIJA IN ROCHESTER	197
3. ST. CLEMENT OF OHRID IN NEW YORK CITY	200
4. SV. KIRIL AND METODIJ (Sts. Cyril and Methody) IN BUFFALO	205

VI. ИЛИНОИС	
1. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ ВО ЧИКАГО	208
2. СВ. ПАРАСКЕВА-ПЕТКА ВО ЧИКАГО	208
VII. КАЛИФОРНИЈА	
1. СВ. БОGORОДИЦА ВО ЛОС АНЏЕЛЕС	212
VIII. ПЕНСИЛВАНИЈА	
1. СВ. НАУМ ОХРИДСКИ ВО ФИЛАДЕЛФИЈА	216
IX. ФЛОРИДА	
1. СВ. ДИМИТРИЈА ВО МАЈАМИ	216
2. СВ. ЈОВАН КРСТИТЕЛ ВО ТАПРОН СПРИНГС	216
АДРЕСИ НА МАКЕДОНСКИТЕ ПРАВОСЛАВНИ ЦРКВИ ВО САД	220

IV ДЕЛ

МАКЕДОНЦИТЕ ВО КАНАДА ДЕНЕС

КАНАДА	234
МАКЕДОНСКИТЕ ЦРКОВНО-НАЦИОНАЛНИ ЦЕНТРИ И МЕДИУМИТЕ ВО КАНАДА	238
I. ОНТАРИО	
1. СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ ВО ТОРОНТО	238
2. СВ. ПРОРОК ИЛИЈА ВО МИСИСАГА	242
3. СВ. ДИМИТРИЈА ВО МАРКАМ	244
4. СВ. НЕДЕЛА ВО ПИКЕРИНГ	246
5. МАКЕДОНСКИТЕ МЕДИУМИ ВО ТОРОНТО	248
6. СВ. НАУМ ОХРИДСКИ ВО ХАМИЛТОН	274
7. СВ. НИКОЛА ВО ВИНДЗОР	276
8. СВ. МАЛА БОGORОДИЦА ВО КЕМБРИЈ	284
9. НОВОФОРМИРАНИ ЦРКОВНИ ОПШТИНИ	296

МАКЕДОНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ, ДРУШТВА И АСОЦИЈАЦИИ ВО ТОРОНТО

1. ОРГАНИЗАЦИЈАТА „ОВЕДИНЕТИ МАКЕДОНЦИ“	288
2. КАНАДСКО-МАКЕДОНСКИ ДОМ	292
3. МАКЕДОНСКИ АСОЦИЈАЦИИ ВО СОСТАВОТ НА ЦРКВАТА СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ	294
4. САМОСТОЈНИ АСОЦИЈАЦИИ ВО ТОРОНТО	298
5. МАКЕДОНСКИТЕ СЕЛСКИ И ОКОЛИСКИ СОЦИЈАЛНО- КУЛТУРНИ БРАТСТВА И СПОРТСКИ АСОЦИЈАЦИИ	308
АДРЕСИ НА МАКЕДОНСКИТЕ ПРАВОСЛАВНИ ЦРКВИ ВО КАНАДА	318

V ДЕЛ

МАКЕДОНСКА ВИСТИНА ДЕНЕС

СТАТУТ НА АМЕРИКАНСКО-КАНАДСКАТА МАКЕДОНСКА ПРАВОСЛАВНА ЕПАРХИЈА	330
ПУБЛИКАЦИИ	366
МАКЕДОНСКА „ЗЛАТНА ПОРТА“	372
БЛАГОДАРНОСТ	376
СОДРЖИНА	378

VI. ILLINOIS	
1. SV. KIRIL AND METODIJ (Sts. Cyril and Methody) IN CHICAGO	209
2. ST. PARASKEVA – PETKA IN CHICAGO	209
VII. CALIFORNIA	
1. SV. BOGORODICA (St. Mary) IN LOS ANGELES	213
VIII. PENNSYLVANIA	
1. ST. NAUM OF OHRID IN PHILADELPHIA	217
IX. FLORIDA	
1. ST. DIMITRIJ IN MIAMI	217
2. ST. JOVAN KRSTITEL IN TARPON SPRINGS	219
ADDRESSES OF MACEDONIAN ORTHODOX CHURCHES IN USA	220

PART IV

THE MACEDONIANS IN CANADA TODAY

CANADA	235
MACEDONIAN CHURCH AND NATIONAL CENTRES AND MEDIA IN CANADA	239
I. ONTARIO	
1. ST. CLEMENT OF OHRID IN TORONTO	239
2. SV. PROROK ILJA (ST. PROPHET ILJA) IN MISSISSAUGA	243
3. SV. DIMITRIJA SOLUNSKI (ST. DIMITRIJA FROM SALONIKA) IN MARKHAM	245
4. SV. NECALA (ST. SUNDAY) IN PICKERING	247
5. MACEDONIAN MEDIA IN TORONTO	249
6. ST. NAUM OF OHRID IN HAMILTON	275
7. ST. NIKOLA IN WINDSOR	279
8. SV. MALA BOGORODICA (ST. MARY) IN CAMBRIDGE	285
9. NEWLY ESTABLISHED CHURCH COMMUNITIES	287

MACEDONIAN ORGANIZATIONS, GROUPS AND ASSOCIATIONS IN TORONTO

1. THE "UNITED MACEDONIANS" ORGANIZATION	219
2. CANADIAN-MACEDONIAN PLACE	293
3. MACEDONIAN ASSOCIATIONS WITHIN THE ST. CLEMENT OF OHRID CHURCH	295
4. INDEPENDENT ASSOCIATIONS IN TORONTO	299
5. MACEDONIAN VILLAGE AND REGIONAL SOCIAL AND CULTURAL FRATERNITIES AND SPORTS ASSOCIATIONS	309
ADDRESSES OF MACEDONIAN ORTHODOX CHURCHES IN CANADA	319

PART V

A MACEDONIAN TRUTH TODAY

STATUTE OF THE AMERICAN-CANADIAN MACEDONIAN ORTHODOX DIOCESE	331
PUBLICATIONS	367
MACEDONIAN „GOLDEN GATE“	373
ACKNOWLEDGEMENT	377
CONTENTS	379

CIP - Каталогизација во публикација
Народна и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“,
Скопје

325.252 (=133.3:71) "18/19"
325.252 (=163.3:73) "18/19"

НИКОЛОВСКИ – Катин, Славе

Македонците во САД и во Канада : (историска скица) /
Славе Николовски – Катин ; (превод на английски Весна Стевковска). –
Скопје : Македонска искра, 2002. -- 384 стр. : илустр. ; 23 см. –
(Едиција Катин)

На заднината на насл. стр. : The Macedonians in USA and Canada :
(historical view) / Slave Nikolovski – Katin. – Текст напоредно на англ. јазик. –
Вовед / Христо Андоновски; Introduction / Hristo Andonovski : стр. 10-13

ISBN 9989-831-56-4

- a) Македонци иселеници – Канада – 19-20 в.
- б) Македонци иселеници – САД – 19-20 в.

COBISS-ID 50027530

КНИГОИЗДАТЕЛСТВО / PUBLISHER „МАКЕДОНСКА ИСКРА“ – СКОПЈЕ / SKOPJE

Бул. „Кочо Рацин“ бр. 10
Скопје, Република Македонија
тел. / факс: ++389 - 2 - 136 - 318
E-mail: makedonskaiskra@email.com.

Bul. "Kočo Racin" br. 10
Skopje, Republic of Macedonia
tel. / fax: ++389 - 2 - 136 - 318
E-mail: makedonskaiskra@email.com.

СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ – КАТИН
SLAVÈ NIKOLOVSKI – KATIN
МАКЕДОНЦите ВО САД И ВО КАНАДА
THE MACEDONIANS IN USA AND CANADA

Редакција / Editorial

Главен и одговорен уредник / Editor-in-chief
Борче Наумовски / Borche Naumovski

Уредници / Editors

Дафинка Николовска / Dafinka Nikolovska
Фиданка Танаскова / Fidanka Tanaskova

Д-р. Димитар Керамичиев / Dr. Dimitar Keramichiev

Лектура и коректура / Proofreader

Сузана Стојковска / Suzana Stojkovska

Превод на английски јазик / English translation

Весна Стевковска / Vesna Stevkovska

Редактор на английскиот текст / Proofreader

Жаки Робертс / Zakkie Roberts

Ликовно обликување / Art design

Ѓорѓи Даневски / Gjorgji Danevski

Фотографии / Photographs by

Петар Ставрев / Petar Stavrev

Славе Касапинов / Slavè Kasapinov

Комјутерска обработка / Computer design

Даниела Панчевска / Daniela Panchevska

Фотолити / Photolithos

,Магнаскен“ – Скопје / "Magnasken" – Skopje

Печат/Printed by

Киро Дандаро/Битола

Tel. (586) 247-0060

Fax (586) 247-2728

ACCU-RITE INDUSTRIES, INC.

Prototype Specialists

Kirko Mickovski
President

51047 Oro Drive
Shelby Township, Michigan 48315
kirko@accu-rite.com

NTC TLM-610 FIVE AXIS 2200 WATT LASER OR OUR NEW 3 AXIS
NTC TLV-510 1500 WATT WITH 5-7 INCH FOCAL LENSE

FROM A SIMPLE PIECE TO MAJOR ASSEMBLY
ACCU-RITE HAS WHAT IT TAKES.

ACCU-RITE HAS
ALSO ADDED
A NEW
BROWN & SHARP
DCC CMM

Microflex[®] inc.

Founded
Atanasoski
become a
quality flexi-
ing metal
expansion j
connectors,

Located in a fully integrated, 120,000 square foot manufacturing facility in Ormond Beach, Florida, Microflex designs, builds, and operates the world's most advanced metal forming and braiding equipment. Included among Microflex' many dedicated employees is a staff of engineers that design products for reliability as well as value. Product quality and customer service are demanded by every employee.

METAL FORMING • BRAIDING • EXPANSION JOINTS • STAINLESS STEEL

George Atanasoski
President

1000 North U.S. Hwy. 1
Ormond Beach, FL 32174
P.O. Box 720000
Ormond Beach, FL 32174-0000
T. 305.637.4316/Fax 305.
F. 305.637.4323
E-mail: Fax 305.637.3807
www.microflex.com

many manufac-
turations, includ-
ing ure the customer
set, delivered on
r the Automotive
industries are an
'x' experience and

know-how can become invaluable to
the customer; an area where safety
and longevity must be the rule.

Call, fax, or E-Mail Microflex for
pricing, technical information, or to
check availability from Microflex'
large inventory.

M-ONE HOUR DRY CLEANERS

Dry Cleaning • Laundry
Same Day Service • Alterations

Owners

**STEVE GAVROSKI &
BOB SPASOSKI**

*7395 Orchard Lake Road
West Bloomfield, Michigan 48322*

(248) 737-4480

DELPHOS PLAZA, LLC

STEVE STAMEVSKI
President

S H O P P I N G C E N T E R
МИШКО И ГОРАН ВАСОВСКИ

25364 Briarwyke

Farmington Hills, Mi. 48018-6181

MIHAJLO VASOVSKI

313-477-4388

CLINTON
CUTTING TOOL CORP.

51321 ORO DRIVE
SHELBY TOWNSHIP, MICHIGAN 48315

EXPERTS IN VARIOUS CUTTING TOOLS

STEVE STOJANOVSKI
PRESIDENT

PHONE

(810) 247-4485

FAX

(810) 247-3894

MACEDONIAN
Cultural Center
Banquet & Conference Facilities

Tim Bednar
General Manager

43133 Ryan Road
Sterling Heights, MI 48314

(586) 731-4050
Fax (586) 731-4955

AMERICAN-MACEDONIAN ASSOCIATION

Misko Vasovski
President

25364 Briarwyke
Farmington Hills, MI 48336

Tel: Home (248) 477-4388
Bus (248) 360-3932
Fax (248) 477-7467

Al "Aco" Trajkoski
President

Imports, Distributors, and Retailers of
European Food Specialties

4160 E. 15 Mile Road • Sterling Hts., MI 48312 USA

586-975-1121
Fax: 586-975-1541

FAMOUS FRIED
CHICKEN

BAR-B-Q CHICKEN
& RIBS

2950 Orchard Lake Road (Just N of 27 Mile)
Farmington Hills, MI 48334
851-9229 • 851-9254
Fax - 851-7803

Operated by
STEVE GAVROLOSKI

**GIUSEPPE'S
BAKERY**

"Fancy Cakes Are Our Specialty"

CHEESECAKES • CAKECAKES • CROISSANT CAKES
BRAIDS • DONUTS • PIES/TARTS • CAKAROLI • CUPCAKES
CHOCOLATE • CAKE AND BIRTHDAY AND MORE

11 AM - 9 PM • 7 DAYS A WEEK • MARCH 2002
11250 W. 15 MILE RD. • STERLING HTS., MI 48312
586-778-1464 • FAX 586-778-1465

DAN SINADINOSKI
EXCLUSIVE AGENT

Allstate
You're in good hands.

Allstate Insurance Company
47987 Van Dyke
Utica, MI 48317-3368
Bus: 810/987-0077
Fax: 810/987-0492

734-416-3393

PHONE

734-416-5270

FAX

FAMILY RESTAURANT

POLISH AND AMERICAN COOKING

8825 GENERAL DRIVE, PLYMOUTH, MI 48170

OPEN 7 DAYS

CHRIS & DEBBIE NECOVSKI

Sunnyside Bakery & Deli

BORE STAMEVSKI

WE CATER TO ANY SIZE GROUPS
QUALITY WEDDING & PARTY CAKES
BREAD, ROLLS, PASTRIES
26 VARIETIES OF DONUTS
KOWALSKI SAUSAGE - POP

OPEN 6 DAYS - 5:00AM TILL
7:00PM
FREE DELIVERY

5422 E. McNICHOLS
DETROIT, MICHIGAN 48212
313-366-3277

TEL: 313-366-4310
FAX: 313-366-4791

J & N INDUSTRIES

OFFICIAL SUPPLIERS TO THE 1994 WORLD CHAMPION

MIKE

5421 DAVIDSON
DETROIT, MI 48212

LOUIE

Expert in Installation
& Refurb

Custom Colors &
Custom Designs

Steve's Flooring

Tel: (248) 362-1513

Cell: (810) 747-2969

3522 Oriole

Troy, MI 48064

FOMRI
MACEDONIAN AMERICAN COUNCIL

Dr. MED. STOJADIN B. NAUMOVSKI

Vice President Member of the Council

Phone: 1-348-344-3336

Email: macedonianamericanouncil@hotmail.com

Dave Dimitri
Business Development Manager

2777 Edsel Ford Expressway
Detroit, Michigan 48208
Phone: (313) 996-9111
Voice Mail: 800-323-3556 Ext. 1501
Fax: (313) 216-2420

A Long Company

STEVE JR. & LINDA
Complete Carry Out

Daily Specials
Home Cooking

Original
MARCUS
HAMBURGER, INC.

ALL STEAK HAMBURGER SINCE 1929
2 Locations to Serve You

33120 Ryan & 14 Mile
Sterling Heights, MI 48310
Phone 977-0760

CUSTOM FABRICATING
MACHINE BASES - MACHINE
FRAMES - BURNING BAR AND
PLATES - WELDING ANY KIND
OF STEEL

INDUSTRIES L.L.C.
VICTOR SIMJANOSKI
PRESIDENT

810-247-8100 FAX-810-247-8500
51523 CELESTE DR.
SHELBY TOWNSHIP, MI 48315

THE BUSINESS OF DESIGN
THE ART OF PARTNERSHIP

GEORGE VOJNOVSKI, E. Arc.
Project Manager

248.355.0890 EXT 148

DIRECT LINE **248.355.4135 EXT 148**

FAX 248.355.6895

gvojnovski@jga.com

29355 Northwestern Hwy Suite 300
Southfield Michigan 48034 USA
www.jga.com

Makedonski radio program:

"OD SRCA ZA SRCE"

Sekoja Sabota na stanicata

WNZK 690 AM

so pocetok vo 18 casot so
poznatiot glas na vasiot

Dusko Dimovski-Sarplaninac.

Pozdravi, cestitki, reklami,
soopstenja, izvestuvanja, i red
dgugi sdrzini i zelbi ke vi se
ispolnat samo ako se obratite kaj
G.Dusko na tel.(586) 978-8790,
sekoj den najkasno do sreda, za
narednata emisija.

Listen to the
Macedonian Voice

Radio Program
on 690 AM

Saturday 2:00 p.m.

Sunday 1:00 a.m.

DIREKTOR

KOSTO

TASEVSKI

TEL. (734) 283-7278

"Everything Home-Cooked"

Drago's Family Restaurant

Home of

"Burek"

(With Meat, Cheese, Apple, Sauerkraut & Spinach)

Drago Zafirovski

4150 Fifteen Mile
Sterling Heights, MI 48310

(586) 939-7236

D & S SHEET METAL

CUSTOM WORK / FREE ESTIMATES

SHEET METAL & DUCT FABRICATOR

CANOPY, STACKS VENTILATION,

MAKE-UP AIR, FRESH AIR

(313) 893-6793 • BEEPER (313) 599-2902

**DANNY
STOJANOVSKI**

Call (248) 544-1211

SPECIALTY
OF THE HOUSE
Broasted Chicken
Bar-B-Q Ribs
Seafood

With Our Own Special Sauce

1118 South Woodward
Royal Oak, Michigan 48067
(Just North of 10 Mile, Next to the Zoo)
Owners: Makika & Josif Srbimovski
— DINE IN OR CARRY-OUT —
Open 7 Days - 11 AM

KRSTE SEKULOVSKI
PRESIDENT

FOUR STAR Food Co.

22805 MICHIGAN AVE.

DEARBORN, MI 48126

(313) 274-7482

FAX (313) 274-6550

15548 SOUTHFIELD

ALLEN PARK, MI 48101

(313) 928-7482

FAX (313) 928-2250

MACEDONIAN PRESPA CLUB

PRESERVING
MACEDONIAN CULTURE
IN THE USA

P.O. BOX 376
STERLING HEIGHTS, MI 48310

VANCHO TOOL CO.

Specialize

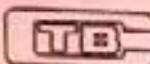
Design & Build Tools
Fixture, Gauges,
Lathe Work, Millin
& Machining

Vanco Krstevski
586-978-9009
Fax 586-978-9006

25100 Mount Rd. • Sterling Heights, MI 48310

Lou Gavrilovski

Precision Boring Mill Work, Small Details and Fixtures

Classic
TOOL & BORING INC.

8870 Wall Street
Sterling Heights, MI 48312

Phone (586) 795-8987
Fax (586) 795-9053

Home Cooking,
Carry Out

Breakfast &
Lunch, Anytime

Owner Mendo Salkovski

313-365-1177

6757 E. Davison
Detroit, MI 48212

PPD

Process Development, L.L.C.

Value-added Glass Assemblies

PVC and Polyurethane Glass Encapsulation

Trpko (Tom) Trpevski

Materials Coordinator/Member

(586) 464-6400 ext. 35

E-mail: ttrpevski@ppdlc.com

Website: ppdlc.com

(586) 464-6411 Fax

24201 Capital Boulevard
Clinton Township., Michigan

**Bob G.
Turning & Milling**

CNC Turning & Milling • Machining

Email: bob@bobgtm.com

Website: www.bobgtm.com

BOB GJEROVSKI

President

23160 Giacoma Ct.
Clinton Twp., MI 48036

Phone (586) 627-0122

Fax (586) 627-0124

Canadian *Feed Screws*

...North America's largest feed screw manufacturer

**CANADIAN
FEED SCREWS MFG. LTD.**

Chris K. Vasilev
President

80 Venture Dr., Scarborough, Ont., Canada M1B 3L6

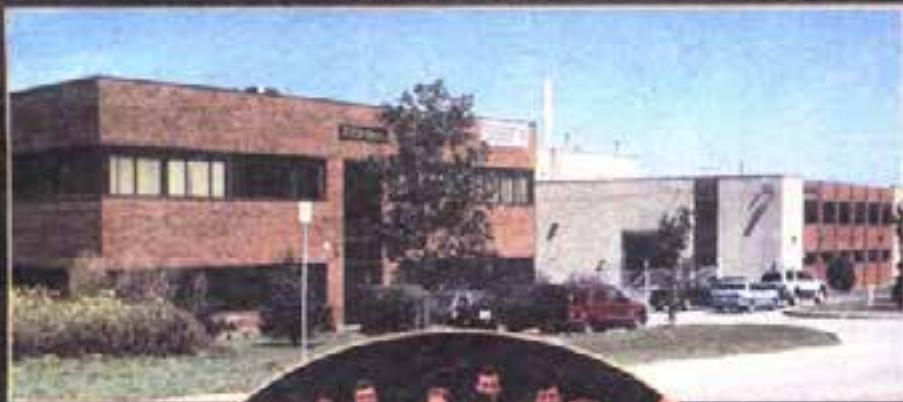
Telex 06-526156

Fax (416) 284-8169

(416) 284-8880

CERTIFICATE NO. 1272

President's Message

Conducting business today has certainly changed. Since I started K.P. Bronze in 1970, back then, we were a small operation built on trust, our unique selling 40,000 lbs. one tonne bars. Our growth since then follows tied with a production capacity of over 100,000 daily and growing.

Our goal is to provide our most customers with superior quality, excellent customer service, fast in time delivery, minimal down-time, clear no surprises & terms, timely innovation, and a competitive pricing system.

It is the company's philosophy to emphasize service and flexibility regarding our customers' demands and changing needs. It is with that goal in mind that K.P. Bronze has implemented a very strict quality system.

I am very proud of the employees who worked all 4 hours and on June 1998, we became the first Continuous Casters in North America to obtain our ISO 9002 certification!

At K.P. Bronze, we believe in working partnerships with our customers. We value your input and recognize that your success are our success.

Thank you for inquiring about K.P. Bronze products.

Kim Pernicki
President

K.P. Bronze

16 Allaura Boulevard, Aurora, Ontario L4G 3S5

Tel: 800-KPB(572)-0660 Fax: (905) 841-1070

Janovski

COUNTER TOPS Ltd.

Since 1975

**MAUFACTURERS OF
CUSTOM BUILT COUNTER TOPS
*For Vanities and Tables***

- FORMICA
- ARBORITE
- WILSONART

Fast Service - Our Specialty

OUR COUNTERS ARE TOPS!

Peter & Marko

tel: 905-475-0185 • fax: 905-475-5895

**25 Spy Court, Markham, Ontario L3R 5H6
(Hwy #7 & Woodbine)**

PICKERING SPRING SERVICE LTD.

SPRINGS FOR ALL:

CARS / TRUCKS

TRAILERS

4 WHEEL DRIVES

MACK

HENDRICKSON - NEWAY BUSHINGS

MIKE OR BORIS

INSTALL

REPAIRS

REARCHING

SHOCKS

U. BOLTS

1035 BROCK RD S., UNIT 4 (REAR)

(905) 839-0066

PICKERING, ONTARIO L1W 3T7

(905) 663-0438

PICKERINGSPRING@HOTMAIL.COM

FAX: (905) 619-0548

db Dabert
Machinery Co. Ltd.

A Complete Spectrum
Of Machine Tools

We Manufacture A Complete Range
Of Lathe, Milling And Precision
Grinding Tools. We Also Supply
Turner Jigs, Shaping Tools,
CNC Machines,
Machined Parts Mfg.
Lathe
Milling Machines
Jigs
CNC

Dabert
Machinery Co. Ltd.

2001, Franklin Road
Markham, Ontario L3R 1P2
Fax: (905) 470-1011
Tel: (905) 470-1011
E-mail: dabert@spidercom.net

Joe Naumovski
CEO

GENERAL FENCING AND
ALUMINUM CO.

STEVE YANKULOVSKI

177 CALVERLEY TR., SCARBOROUGH, ONT. M1C 3Y4
(416) 283-9838

MASSAGE WITH POWERFUL HANDS

Treatments For:
Lower Back Pain
Shoulder and Neck Pain
Weight Loss - Stop Smoking
Sexual Dysfunction
Gallbladder Stomach
Liver Cleaning
and more...

For Information Call: DIMITAR (JIM)

(905) 438-7100 or (210) 574-2224

Certified Therapist
Acupuncture • Chinese Medicine • Reflexology
Over 25 Years Experience

TERAPIJA SO ВИСОКА БИО ЕНЕРГИЈА

DANNY'S BARBER SHOP

27 Wellington Street
Cambridge, Ont. N1R 2P5
(519) 623-2729

Danny Katsarov

MIKE NIKOLOVSKI

NCI

NETWORK CIRCUITS INC.

Printed Circuit Board Manufacturer

145 Riviera Drive, Units 2&3
Markham, Ontario L3R 5J6
Tel: (905) 470-0515 / (416) 756-2937
Fax: (905) 470-8507
E-mail: mike@mail.spidercom.net

Marlin
www.marlin.com
1-800-334-4444
1000 N. Glebe Rd., Suite 1000
Arlington, VA 22201
Fax: 703-524-1000
E-mail: info@marlin.com

INTER-MAC
TRAVEL AGENCY
*George Lammie,
Manager*
2515 Eglinton Ave. E
Suite 102 Northburgh
Oshawa, ONL 1B2
Tel: (905) 723-2530
Fax: (905) 723-2592

HORIZON
Macedonian
VIDEO

**WORLD VIDEO
 CONVERSION**
 NTSC - PAL - SECAM
\$5 / HOUR
Transfer Your Video Tapes From Macedonia.

Audio & Video Tapes - Compact Discs
The Largest Selection of Macedonian Music in Canada

Tel (416) 297-0000 Fax (416) 297-4096

We can make you a personal CD with your own music for a very low price. Call us for more info.

Religious issues
 Newspapers
 Sermons
 Books & Tracts
 Key Chains & Stickers

www.MacedonianVideo.com

2400 Midland Avenue, Unit 117 Toronto, Ontario M1S 1P8

A DIVISION OF HORIZON AUTO GLASS & TRIM LTD

LICRIS
INDUSTRIES LIMITED
FIRST IN INDUSTRIAL LEASING SPACE IN NEWMARKET

Steve Pliakes

R.R. 3 Newmarket
Ontario, L3Y 4W1

Ph: 905-841-5945
Ph: 1-905-830-1292
Fx: 1-905-853-6819

20 01

Македонско-Канадски Деловен Именник
Macedonian-Canadian Business Directory
Второ Издание - Second Edition

Ratko Cacorovski

J&L WOODWORKING
130 Midland Avenue, 130 Midland Avenue,
Scarborough, Ontario M1B 3G2

Phone: (416) 289-8979 Fax: (416) 289-8975

KAVADAR IMPORTS LTD.

Representatives for Macedonian Wines and Spirits

Available at your I.C.B.O. Store

John Kuzev

(416) 285-9874

1632 Midland Avenue,
Scarborough, Ontario
M1P 3C2

2020 Bathurst Street, Suite 4
(Bathurst & Eglinton)
TORONTO, Ont. M5P 3L1
Tel (416) 789-2908

Denture Clinic

Todor (Toni) Markouski D.D.

10 - D Montreal Road
(Montreal & Marlborough)
CORNWALL, Ont. K6H 2B1
Tel (613) 934-2360

MASSEY'S
RESTAURANT

Angelo Argiro

Tel: (905) 839-5758

774 Liverpool Road, Pickering, Ontario L1W 1R9

ЛЕК ЗА 21ST ВЕК ПРОТИВ СИТЕ ЗАБОЛУВАЊА!!!

Deep Sea Sharks Never Get Cancer!

Do You Want To Live a Longer and Healthier Life?

Deep Sea Shark Liver Oil can help your body fight against dangerous toxins.

Deep Sea Shark Liver Oil will begin to flush your system by the next day.

You will see the results with your own eyes.

It cleanses blood and increases immunity

A HEALTHIER LIFE FOR ALL, INCLUDING PATIENTS SUFFERING FROM:

All Forms of Cancer • Immune Disorders • Chronic Diseases • Liver Problem • Injury
General Health • Slow Down (Aging) • Helps to remove toxins in smokers' lungs
Helps fight the common cold • Raises white blood cell count • Lowers blood pressure
Reduces blood sugar levels • Decreases pain and Extends your life

For info call Dimitar (Jim) at: (416) 438-7843 or (416) 574-7842 Email: conevd@home.com

BUYING OR SELLING

- Home
- Business
- Investment

CALL AN AGENT WHO DELIVERS

RE/MAX
International Quality Inc.
Brokerage Services Canada

1000 Mc Donald Avenue
Toronto, ON M3J 2M4
Phone: 416-491-4802
Fax: 416-786-1267

Tamara Majewski
Sales Representative

Ancient Excavation

"Recovering the Classics"

Each piece having own distinctive
quality and characteristics
Brought and created in Canada

Goran

tel: 416-495-2005 • fax: 416-495-2003
250 Queen Street East
Toronto Ontario M5A 1H4

SHIRAK
Imports Premium Beer

A Great Choice for Weddings
and Business Functions

Montreal Beer Cigars - Choice

We have new products from Shirak

Avo Garabedian

tel: 416-266-7569
1770 Dufferin St., Mississauga, Ontario
L5J 1G7

**BEST WISHES AND MUCH
SUCCESS IN THIS IMPORTANT
CULTURAL EVENT**

COMPLIMENTS OF

William Popovski
BARRISTER & SOLICITOR

- Residential & Commercial Real Estate
- Business & Corporate Law
- Wills & Powers of Attorney
- Estate Planning & Administration

TEL: 416-513-7144
FAX: 416-513-7147

7725 BIRCHMOUNT ROAD, UNIT 7
MARKHAM, ONTARIO M3R 2K3

ROYAL L-PAGE

CONDO KING
Steve S. Kristinovski
Salesperson
416-464-5464
Fax: 416-752-2556
Office: 416-752-5111
steve@condoking.ca
www.condoking.ca

7725 Birchmount Road, Unit 7
Markham, Ontario M3R 2K3
www.royallpage.com

ADVANTAGE TRAVEL

TRAVEL TO CANADA
CANADA'S FINEST TRAVEL
EXPERIENCE

From the moment you book with us, you'll experience the best in travel services. We offer the widest range of travel products, including airfares, car rentals, cruises, rail, tours, and more. Our friendly staff is here to help you plan your trip, from start to finish.

CELESTE JET TRAVEL LTD. MARKETING

CELESTE JET TRAVEL LTD. MARKETING
1000 Yonge Street, Suite 1000, Toronto, Ontario M5A 1H4
Tel: 416-486-1000 Fax: 416-486-1001
www.celestetravel.com

CELESTE JET TRAVEL LTD. MARKETING
1000 Yonge Street, Suite 1000, Toronto, Ontario M5A 1H4
Tel: 416-486-1000 Fax: 416-486-1001
www.celestetravel.com

**CITY SHEET
METAL LTD.**

RESTAURANT KITCHEN EQUIPMENT SYSTEMS

VENTILATION & CANOPIES
HEATING & AIR CONDITIONING
CUSTOM STAINLESS STEEL WORK

Peter Vrzavski

416-469-4565

830 BIRCHMONT RD., TORONTO, ON M3R 2K3

Donna Tchernowsky
Financial Advisor
Member of The Royal Canadian Securities
Advisors Association and Financial Analysts

Office: 416-491-1250, 1875 Birchmount
Markham, Ontario L3R 1J7

Cell: 905-479-1422
Fax: 416-491-1250
Residence: 416-287-8751
E-Mail: donna@tchernowsky.com
Customer Service: 1-800-377-1221

London Office and London Financial Services
1-800-377-1221
1-800-377-1221
1-800-377-1221
1-800-377-1221

EKA Travel and EKA Consulting

40 Bloor Street West, Suite 2000
Toronto, ON M4W 2T2
Tel: 416-778-6879 Fax: 416-778-6879
www.ekatravel.com

EKA Consulting

40 Bloor Street West, Suite 2000
Toronto, ON M4W 2T2
Tel: 416-778-6879 Fax: 416-778-6879
www.ekatravel.com

EKA Travel Specializes and Travel Agents and
The Best in Travel Consulting Services.
Our Services include: Travel Consulting, Travel Management
for Small Business, Groups and Individuals, the Best and
Effective Planning of the Business Trips and for
Incentive, Personal Requirements, Travel Training and Consulting.

416-778-6879

Dr. Blagoj Kozovski
Dr. Diana Kozovski

FAMILY DENTISTRY

1001 EAST GLENBROOK AVENUE
11 BIMBROK ROAD, UNIT 1
SCARBOROUGH, ONTARIO M1K 2E2

TELEPHONE
750-8080

Dr. Dragi Denkovski & Dr. Milan Denkovski

- Endodontics (Root Canal Therapy)
- Periodontics (Gum Therapy)
- Crowns & Bridges
- Implants

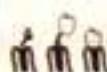

Rm 206
2401 Kingston Ave. E.
Scarborough, Ontario
M1K 2A5

Orthodontics

Tel: (416) 752-6121
Fax: (416) 752-6120

Lydia Starkovski B.Sc.,N.D.

Doctor of Naturopathic Medicine
Доктор по Природному Медицина

Physical Therapeutic

Chinese Medicine

Acupuncture & Chinese Herbs

Botanical (Herbal) Medicine

Clinical Nutrition • Manipulation • Homeopathy
Lifestyle Counselling & Stress Management

(416) 269-8979

16 Bimbrook Rd., Scarborough, ON M1K 4T7

DR. GIGO CACKIROVSKI

FAMILY PHYSICIAN

696 DANFORTH AVE.
ROUTE 102
TORONTO, M4J 1L1

The

BROADLOOM MART LTD.

OVER 20 YEARS IN BUSINESS

KIRK (KIRE) & DANA GLOBOCKI
(416) 266-7709

3099 Kingston Rd.
Scarborough, Ontario M1M 1P1
(Between Bellamy & McCowan)

TRIPLE A CARPET CLEANING

One Stop Shop
Carpet Cleaning
1110 Talbot Road
Scarborough, Ontario
M1J 3Y7

TEL: (905) 476-2913
Fax: (905) 476-8294

www.tripleacleaning.com

100% SATISFACTION GUARANTEED

Dr. Krume Starkovski
Dental Surgeon

Telephone
(416) 267-8214
(416) 267-9883

16 Bimbrook Road
Scarborough, Ontario
MIK 4T7

Dr. Elizabeth Dimovski

B.Sc. D.D.S.

Family Dentistry

(905) 458-6620

Professor's Lake Plaza
2 Philosopher's Trail, Unit 1
Brampton, ON L6S 4C9

Nassy Bikorski Inc.
Architects Planner Landscape Architects

Designers Developers
Architects & Planners
Landscape Architects

NAME: NASSY BIKORSKI, M. ARCHITECT
MRAIC, OAA, OGLA, CLA
President / Architect Planner

224 Kipling Avenue
Markham, Ontario
L3A 4E1 Canada

Tel: (905) 273-0600
Fax: (905) 273-1288

THE MACEDONIAN HUMAN RIGHTS MOVEMENT OF CANADA

THE MACEDONIAN HUMAN RIGHTS MOVEMENT OF CANADA
P.O. BOX 44532
3376 EGLINTON AVENUE EAST
SCARBOROUGH, ONT., CANADA
M1K 5K3

Larry L. Yermack
Director -
CIBC World Markets
Credit Trading

CIBC World Markets Inc.
BCE Plaza, P.O. Box 500
201 Bay Street
Toronto ON M5J 2B8
Tel: 416-594-8510
Fax: 416-594-7756
email: lyermack@cibc.com

CIBC
World Markets

Mobile: 416-594-2000

Boris BARBER SHOP

200 Bellamy Rd. N.

431-1887

MACEDONIAN CANADIAN HEALTH PROFESSIONALS ASSOCIATION МАКЕДОНСКА КАНАДСКА ЗДРАВСТВЕНА ПРОФЕСИОНАЛНА АСОЦИЈАЦИЈА

Salutes the initiative in producing this directory:

The MCHPA was founded in 1999 by 5 physicians of Macedonian descent. Since then the Association expanded to become an organization of Health Professionals with over 50 members including chiropractors, dentists, laboratory technicians, nurses, pharmacists, physicians and research fellows.

The Association provides both professional education and social networking with other Macedonian colleagues. Meetings are held twice a year in the spring and fall - usually April and October. Potential New Members or Health Care Professional Guests from Macedonia are welcome to come to our next meeting. Details can be obtained from Dr. Chris Stefanovich.

2000-2001 Executive

President:

Dr. Dan Marin (Physician)

Vice President:

Dr. Robert Olivares (Dentist)

Treasurer:

Dr. Dorothy Marks (Dentist)

Social:

Dr. Sonia Taylor-Vangie Aptais

Education:

Dr. Vasil Stanev (Physician)

Past Presidents:

Dr. Leifer Mantas

Dr. Giga Cakirovski

Dr. Chris Stefanovich

Dr. Julian Tsafaroff

Secretary

Dr. CHRIS STEFANOVICH

Kingsway Family Physicians

270 The Kingsway

Etobicoke, Ontario M8A 3T7

Phone: (416) 231-4417

Fax: (416) 231-4606

Web Site: www.rusmedia.com/mchpa

CANADIANIA
TOM FROST FRESHIES

OPEN DAILY 7:00 AM - 10:00 PM
1200 WOODBINE AVENUE, TORONTO, ONTARIO
TEL: 416-265-6867

265-6867

HIGHLAND HILLS MEMORIAL GARDENS

Gardens of All Macedonian Soils

1242 WOODBINE AVENUE

1/2 MILE NORTH OF

STOUFLVILLE RD. ON THE LEFT

СЛАВЕ НИКОЛОВСКИ - КАТИН на македонската и на международната културна и научна јавност е познат по бројните публицистички и научни трудови посветени главно, на животот на Македонците во светот, но и на некои други аспекти поврзани со димензиите, како и со културата, литературата, јазикот, религијата, науката, историјата...

Во некогашниот творчески опус посебно внимание заплукуваат книги: *Македонски холокауст*, *Македонски возвес*, *Печалбарски хронике*, *Во Австралија како дома*, *Македонскиот икономички бечак*, *Македонските православни цркви во Австралија*, *Кинкад и САД*, *Македонски икономички политикум*, *Новогодишни поетски хоризонти*, *Македонски*.

Фикт за Атанас Близнаков, *Андреј Бранов и семејството Јановски*. Потоа е познат и со некоите драмски настанија, коишто се преведени на романиот *Александар Македонски* (од англиски на македонски), *Страните за Македонија* и *Монографијата за селата Неволјаци - Леринско* (од македонски на англиски).

Славе Катин е добитник на голем број признатија, меѓу кои на наградата "Хрсте П. Мисирков" на Здружението на новинарите на Македонија од областа на журналистиката.

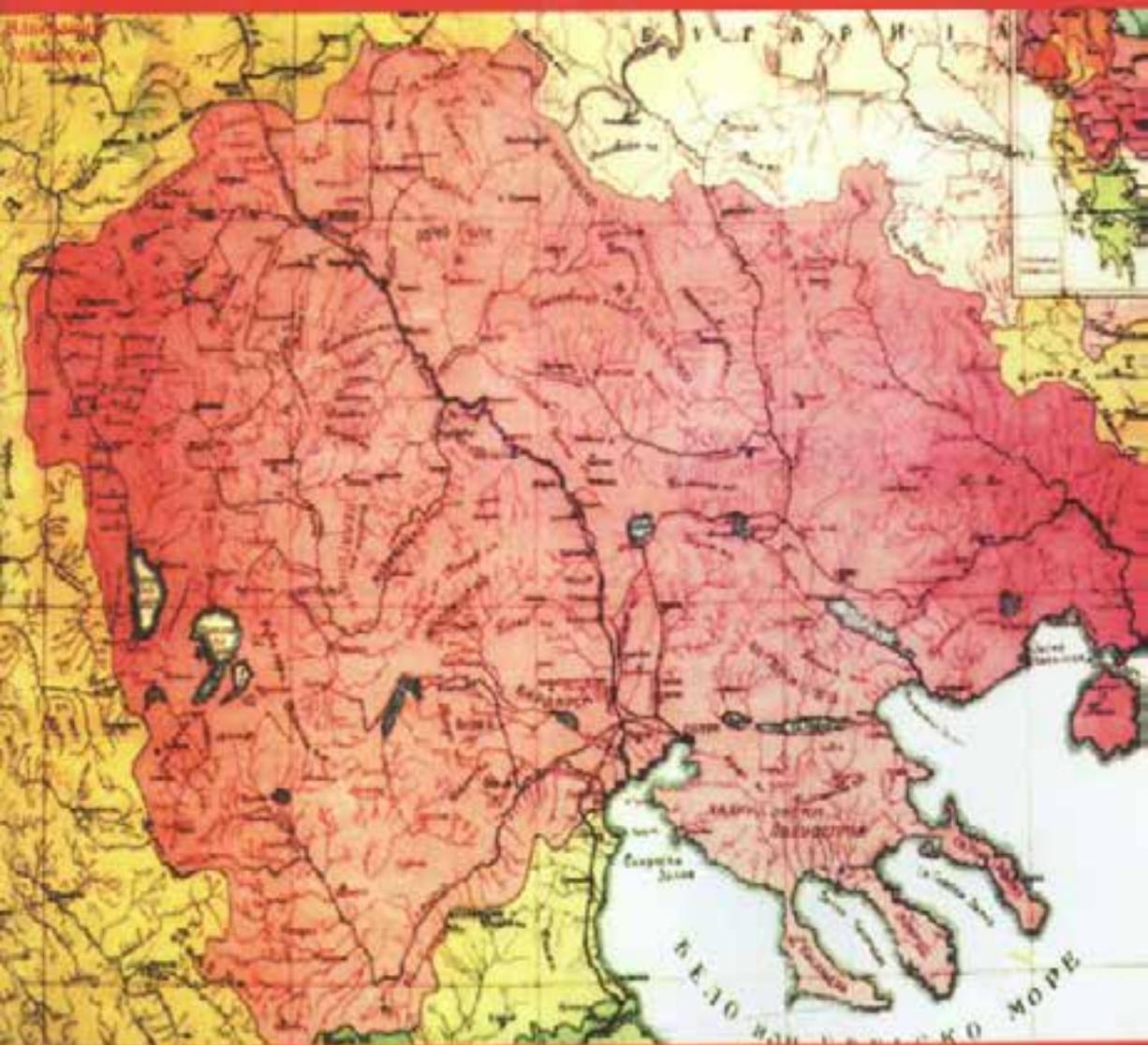
SLAWE NIKOLOVSKI - KATIN is known to the Macedonian and international cultural and academic public by his numerous descriptive reporting and research dedicated mainly to the life of the Macedonians all around the world, and for many other aspects related to the Diaspora, like culture, literature, language, religion, science, history...

The following books in his creative opus deserve special attention: *The Macedonian Holocaust*, *The Macedonian Assumption*, *Expatiot Longing*, *Australia as Home, In Honor of Saint Cyril and Methody*, *Macedonian Orthodox Churches in Australia*, *Canada and USA*, *Macedonian Expatiot Panopilicon*, *Expatiot Poetic Horizons*, *Australasian Bilitz*,

and Andre Branov's and Family Janovski Monographs. He is also known for his lexicographical editions and the translations of the novel *Alexander the Great* (from English into Macedonian), *Foreigners about Macedonia and the Macedonians*, and *The Monograph of the Village Nevoljaci - Lerin (Florina) Region* (from Macedonian into English).

Slavé Katin was received many awards, amongst which is the Award "Kreste P. Misirkov" of the Association of the Journalists of Macedonia in the area of the journalism.

ISBN 9989-831-36

9 789989 83156